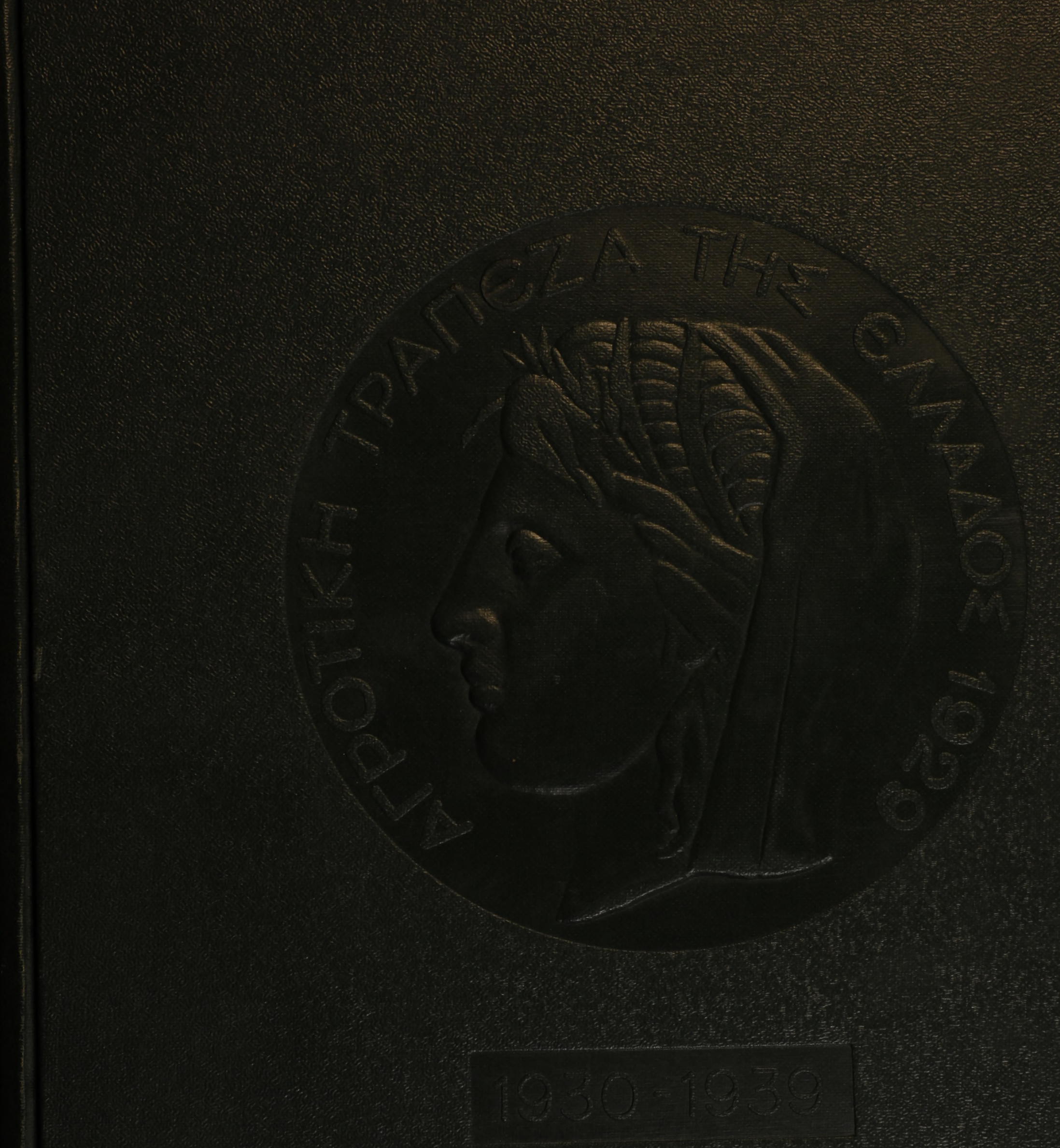

ATRATOZA THE
ATROPOS
1930-1939

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.....
ΑΝΔΡ. Κ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΥΡΙΣ..... ΑΡΙΘ.....

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.....
ΑΝΔΡ. Κ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΥΡΙΣ..... ΑΡΙΘ.....

ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΜΙΑΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΜΙΑΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ

(1930 - 1939)

ΑΘΗΝΑΙ
1940

Τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος σκοπὸν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν μελετητὴν τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της δεκαετίαν.

Ἡ ἐργασία αὕτη, περιοριζομένη ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς πρώτης δεκαετίας τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, ἀποφεύγει κάθε χαρακτηρισμόν, κρίσιν ἢ ἐπίκρισιν σχετικῶς μὲ τὸ παρελθὸν καὶ τὴν χαραχθεῖσαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο γεωργικὴν πολιτικὴν καὶ δὲν προτίθεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον, παρὰ νὰ ἐμφανίσῃ εἰς ἀριθμοὺς καὶ πραγματικὰ γεγονότα τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἱδρύματος, τοῦ ὁποίου τὴν σύστασιν τόσον ἐπόθησεν ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τόσας ἐστήριξεν ἐπ' αὐτοῦ ἐλπίδας ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία.

Ἡ μόνη διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην καταβληθεῖσα προσπάθεια συνίσταται εἰς τὸ νὰ παράσχῃ, κατὰ τὸν ἀρτιώτερον τρόπον καὶ τὸ εὐχρηστότερον σύστημα, τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν δυνατότητα εἰς τὸν μελετητὴν νὰ γνωρίσῃ ἀμέσως καὶ ἀκόπως ἓν ἔργον, τοῦ ὁποίου τὰ ἀγαθὰ διὰ τὴν Πατρίδα μας ἀποτελέσματα ἀναγνωρίζονται πανταχόθεν.

Ἡ Διοίκησις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μὲ πλήρη ἱκανοποίησιν παραδίδει εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ παρὸν τεῦχος, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐν γενικαῖς πάντοτε γραμμαῖς, ἀπεικονίζονται οἱ μόχθοι μιᾶς δεκαετίας τῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κατωτάτου.

Ἀθῆναι, 30 Σεπτεμβρίου 1940.

Διὰ τοῦ Νόμου 4332 — Ἐφημ. Κυβερνήσεως (τεῦχος Α΄, ἀριθ. φύλλου 283) τῆς 16.8.1929 — κυρώσαντος τὴν ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1929 σύμβασιν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος «περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης», ἱδρύθη ἡ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, Αὐτόνομος Τραπεζικὸς Ὀργανισμὸς κοινωφελοῦς χαρακτῆρος. Διὰ Διατάγματος, ἐκδοθέντος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 35 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου καὶ δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 23.9.1929 (τεῦχος Α΄, ἀριθ. φύλλου 353), ὡρίσθη ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἡ 26η Σεπτεμβρίου 1929.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ "ΠΕΡΙ ΚΥΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ,,

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων,

Συνεχίζουσα ἡ Κυβέρνησις τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ γεωργικοῦ προγράμματος αὐτῆς, θέτει ὑπὸ τὴν ψῆφον ὑμῶν σήμερον σχέδιον Νόμου ἀποβλέπον εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς γεωργικῆς πίστεως ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς συστάσεως ὁμωνύμου Τραπέζης.

Εἶναι περιττόν, νομίζομεν, νὰ ἐξάρωμεν ἐνταῦθα τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν καθόλου ἐξέλιξιν τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας μιᾶς χώρας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐγγείου αὐτῆς παραγωγῆς ἡ πρόσφορος ὀργάνωσις τῆς γεωργικῆς πίστεως, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τόσον πλημμελῶς ἐνασκεῖται σήμερον ἡ γεωργία. Εἶναι περιττὸν νὰ τονίσωμεν τὴν σημασίαν τῆς ἱδρυομένης σήμερον Τραπέζης, ἀφοῦ δι' αὐτῆς καὶ μόνης οὐ μόνον ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν παραγωγὴ μεθοδικώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον θέλει ῥυθμισθῆ, ἀλλὰ καὶ ὁ γεωργικὸς ἡμῶν κόσμος, ὁ ἀκαταπόνητος αὐτὸς τῆς γῆς καλλιεργητής, συγχρονιζόμενος καὶ διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς καλλιεργείας οἰκονομικῶς ἀνδρούμενος, θὰ παύσῃ πλέον νὰ εἶναι τὸ ἔρμαιον, ὁτὲ μὲν τῶν σκληρῶν τῆς φύσεως στοιχείων, ὁτὲ δὲ τῆς ἀμπώτιδος καὶ πλημμυρίδος τῶν τεχνητῶν, ἐν πολλοῖς, τῶν προϊόντων αὐτοῦ κρίσεων.

Διὰ τῆς ἱδρυομένης Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὁ γεωργικὸς τῆς Ἑλλάδος πληθυσμὸς οὐ μόνον θὰ ἀποκτήσῃ ἰσχυρὸν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς γῆς βοηθόν, ἕτοιμον νὰ συντονίσῃ καὶ κατευθύνῃ τὰς παραγωγικὰς αὐτοῦ προσπαθείας, ἀλλὰ καὶ εἰς στιγμὴν δυσπραγίας πρόθυμον συμπαραστάτην διὰ τὴν ἐκ νέου οἰκονομικὴν αὐτοῦ ἀνασυγκρότησιν. Ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος, μὲ οἰκονομικὰ βάθρα καὶ διὰ μεγαλυτέρας καὶ πλέον προωδευμένας ἡμῶν χώρας ἀσυνήθη, μὲ ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν λόγῳ τῆς δυαδικῆς αὐτοῦ ὑποστάσεως ἀρτίαν καὶ μὲ ἐξησφαλισμένην ἐν τῇ διοικήσει του ἰσορροπίαν, ταχύτατα θέλει συνδέσει τὰς γεωργικὰς τοῦ παρελθόντος προσπαθείας καί, πολλαπλασιάζων αὐτάς, μὲ νέαν ζωὴν θέλει τὰς κατευθύνει πρὸς τὸ μέλλον. Οὕτω συγκροτουμένη ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα θὰ ἀποβῇ ταχύτατα ὁ ἰσχυρὸς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παραγωγῆς ῥυθμιστής, ὁ τόσον ἀναγκαῖος σήμερον εἰς τὴν ἐν πλήρει ἀναρχίᾳ διατελοῦσαν καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον διαρκῶς πληττομένην, ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ἰδίως ἀγορᾷ, εὐγενῆ ἡμῶν γεωργικὴν παραγωγήν.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως καθαρᾶς κοινωνικῆς οἰκονομίας, ἡ ἵδρυσις πιστωτικοῦ διὰ τὴν γεωργίαν ἱδρύματος κέκληται νὰ διαδραματίσῃ σπουδαῖον ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ τόπου μας ῥόλον.

Ὡς εἶναι, δηλαδή, γνωστόν, τὸ ἀγροτικὸν πρόβλημα εἰς χώραν κατ' ἐξοχὴν γεωργικήν, ὡς ἡ Ἑλλάς, ἐμπερικλείει ἀπειρίαν σχέσεων καὶ γεγονότων ἐξ ὧν, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐτυχία τῆς χώρας. Ἰσχυρός, κατὰ συνέπειαν, οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς δὲν θέλει ἀφήσει τὴν γεωργίαν εἰς τὴν ἀπόλυτον τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων κυριαρχίαν, διότι ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς κατάστασιν ἀπολύτου ἐλευθερίας ἐξασφαλίζεται ἀφῃρημένως τὸ μέγιστον τῆς παραγωγῆς, ἐν τούτοις δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀληθὲς ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται τοῦτο εἰς τὴν δικαιοτέραν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου κατανομήν, εἰς τὴν μεγαλυτέραν τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου εὐδαιμονίαν.

Πάντα ταῦτα, τὰ ἐν σκιαγραφίᾳ ἐκτιθέμενα, ἐκτιμῶσαι καὶ αἱ προκάτοχοι Κυβερνήσεις προέβησαν εἰς προσπαθείας πρὸς σύστασιν Ἀγροτικῆς Τραπέζης, εἰδικώτερον δὲ ἡ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ καὶ εἰς κατάρτισιν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συμβάσεως περὶ ὀργανώσεως Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν λαμβάνουσα τὴν σύμβασιν ταύτην ὡς βάσιν, προικοδοτοῦσα δὲ οὕτω ἐπιπροσθέτως δι' ἐννεακοσίων πεντήκοντα νέων ἑκατομμυρίων ἐκ τοῦ παραγωγικοῦ δανείου καὶ τῶν καλυμμάτων τὴν Τράπεζαν καὶ διὰ τεσσαράκοντα περίπου ἑκατομμυρίων ἐκ τῆς διαφορᾶς ἥτις ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς διαθέσεως εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τοῦ ἀρτίου τῶν ἀνεκδότων μετοχῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, προβαίνει σήμερον εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ὑπὸ τὴν ὑμετέραν κρίσιν συμβάσεως, δι' ἧς συνιστᾶται αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος Ἀγροτικὴ Τράπεζα μὲ κεφάλαια ὑπὲρ τὰ χίλια ἑξακόσια πεντήκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Βεβαίως δὲν πρόκειται περὶ ἔργου συνήθους. Πρόκειται περὶ ἑνὸς τῶν σοβαρωτέρων ἔργων τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι κατὰ μέγιστον μέρος θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ οἰκονομικὴ τοῦ τόπου ἡμῶν ἐξέλιξις καὶ ζωή.

Ἡ προβλεπομένη ἐξ ἄλλου διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης κινητοποίησις τῶν ἀποθεμάτων καὶ καταθέσεων τῶν γεωργῶν, τὰς ὁποίας θὰ διαχθῶσιν οὗτοι δι' εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐργασίας εἰς τὸ ἵδρυμα αὐτῶν νὰ ἐμπιστεύωνται, θὰ δώσῃ νέον ῥυθμόν, νέον παλμὸν εἰς τὴν ἀγροτικὴν τοῦ τόπου μας ζωήν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Ἰουλίου 1929.

ΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΟΥ ΙΔΡΥΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΝΟΜΟΥ 4332 ΤΟΥ 1929

(ΩΣ ΕΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗ ΔΙΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ)

Μορφὴ τῆς Τραπέζης καὶ σκοπὸς αὐτῆς.

"Αρθρον 1ον.—1. Ἱδρύεται αὐτόνομος τραπεζιτικὸς ὀργανισμὸς κοινωφελοῦς χαρακτῆρος μὲ ἕδραν τὰς Ἀθήνας καὶ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος», σκοπὸν ἔχων τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς μορφάς, τὴν ἐνίσχυσιν τῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς διεξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν ἐν γένει ἐργασιῶν καὶ συναφῶν συναλλαγῶν.

2. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, εὑρισκομένη εἰς διαρκῆ ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν μετὰ τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους πρὸς συντονισμὸν ἐνεργειῶν, θὰ παρέχῃ ἀμέριστον τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν αὐτῆς ἀρωγὴν διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ τῆς πίστεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ γεωργικοῦ προγράμματος τοῦ Κράτους ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

3. Ἡ χορήγησις τῶν δανείων γίνεται κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὴν παραγωγικὴν τῶν κεφαλαίων διάθεσιν καὶ τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἀπόδοσιν.

4. Ἡ παροχὴ βοηθημάτων καὶ οἱαδήποτε ἄλλη περίθαλψις πρὸς γεωργοὺς εἶναι ἐκτὸς τοῦ προορισμοῦ τῆς Α.Τ.Ε. καὶ ἀπαγορεύεται ἀπολύτως.

5. Εἰδικώτεροι σκοποὶ τῆς Α.Τ.Ε. εἶναι ἰδίᾳ οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ χορήγησις δανείων, πιστώσεων ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ καὶ ἐν γένει πάσης φύσεως πιστώσεων μετὰ ἢ ἄνευ ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας εἰς γεωργούς, γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς πάσης μορφῆς καὶ ἐν γένει εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα πρὸς καλυτέραν διεξαγωγὴν τῶν γεωργικῶν των ἐν γένει ἐπιχειρήσεων τῶν μνημονευομένων ἐνδεικτικῶς καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 ἢ καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐξυπηρετούντων ὅμως πάντοτε τὴν γεωργίαν ἐν γένει.

β) Ἡ προμήθεια χρησίμων εἰς τὴν γεωργίαν εἰδῶν καὶ ἡ διάθεσις αὐτῶν τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐπὶ πιστώσει εἰς Ἑνώσεις Συνεταιρισμῶν ἢ Γεωργικοὺς Συνεταιρισμοὺς ἢ μεμονωμένους γεωργοὺς καὶ ἡ παροχὴ εἰς αὐτοὺς ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν διὰ τὴν ἐπὶ πιστώσει προμήθειαν γεωργικῶν ἐργαλείων, μηχανημάτων, χημικῶν λιπασμάτων καὶ ἐντομοκτόνων φαρμάκων.

γ) Ἡ διευκόλυνσις τῆς ὑπὸ συνεταιρικῶν ὀργανώσεων ἀπὸ κοινοῦ ἀποθηκεύσεως, ἐπεξεργασίας καὶ πωλήσεως γεωργικῶν προϊόντων εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

δ) Ἡ ἐνίσχυσις τῆς διαδόσεως τελειοτέρων μεθόδων καλλιεργείας διὰ παροχῆς ὁδηγιῶν καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων ἀπαιτουμένων μέσων καὶ ἡ τόνωσις τοῦ πνεύματος ἀποταμιεύσεως, ὡς καὶ ἡ ὀργάνωσις, ἐνίσχυσις καὶ διοίκησις ὑπηρεσιῶν ἢ ὀργανισμῶν γεωργικῶν ἀσφαλίσεων ἢ ἀντασφαλίσεων ἢ καὶ ἡ ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτῆς τῆς Τραπέζης ἀσφάλισις γεωργικῶν προϊόντων καὶ κτηνῶν ἄνευ τῶν διατυπώσεων τῶν ἀσφαλιστικῶν νόμων. Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἡ Τράπεζα δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐργασίας ἀσφαλιστικὰς ἀφορώσας προσωπικῶς τοὺς γεωργούς, αὐτὴν τὴν ἰδίαν καὶ τὰ γεωργικὰ οἰκήματα, ἐγκαταστάσεις καὶ οἱαδήποτε γεωργικὰ εἴδη.

ε) Ἡ συστηματοποίησις τῆς ἐμπορικῆς προσφορᾶς καὶ διαπραγματεύσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν, συνεταιρισμένων ἢ μή, ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν μέχρι τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως δι' εἰδικοῦ συστήματος ἐξαγωγικῆς πίστεως, ὡς καὶ ἡ ἐνίσχυσις εἰς ὑπηρεσίας ἢ ἡ συμμετοχὴ διὰ κεφαλαίων εἰς ὀργανισμούς, ἱδρύματα ἢ ἑταιρείας ἐπιδιωκούσας τοιούτους σκοποὺς ἢ σκοποὺς ἐξυπηρετοῦντας ἐν γένει τὴν ἀγροτικὴν πίστιν. Διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς τελευταίας ταύτας (ἑταιρείας) ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Εἰδικώτερον, διὰ τὴν εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν καλλιτέραν, διά τε τοὺς παραγωγοὺς καὶ τοὺς καταναλωτάς, πώλησιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν νωπῶν ὀπωρῶν καὶ λαχανικῶν, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Α.Τ.Ε. νὰ ἱδρύσῃ εἰδικὴν ἑταιρείαν ἐξαγωγῆς καὶ νὰ μετέχῃ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτῆς διὰ ποσὸν πλέον τοῦ ἡμίσεος.

ς) Ἡ τόνωσις τοῦ συνεργατικοῦ πνεύματος διὰ προπαγάνδας καὶ διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν καὶ ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν παντὸς βαθμοῦ καὶ πάσης φύσεως.

ζ) Ἡ διάδοσις καὶ ἐνίσχυσις παρὰ ταῖς καθαρῶς γεωργικαῖς οἰκογενείαις οἰκοτεχνιῶν προσαρμοζομένων πρὸς τὸ γεωργικὸν περιβάλλον μὲ σκοπὸν τὴν ἐπικερδῆ ἀπασχόλησιν τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας κατὰ τὴν νεκρὰν γεωργικὴν περίοδον.

η) Ἡ χρηματοδότησις διὰ δανείων, παροχῆς πιστώσεων ἢ δι' οἱασδήποτε ἄλλης δικαιοπραξίας πρὸς ὀργανισμοὺς

ἢ ἑταιρείας εἰς ἃς συμμετέχει ἡ Τράπεζα διὰ κεφαλαίων της, ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἰδιοκτήτας ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων ἢ ἄλλων γεωργικῶν μηχανημάτων.

θ) Ἡ συγκέντρωσις καὶ διαχείρισις γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἡ ἵδρυσις καὶ ἐκμετάλλευσις ἐγκαταστάσεων ἐπεξεργασίας καὶ συντηρήσεως τοιούτων προϊόντων, εἴτε ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς Τραπέζης δι' ἴδιόν της λογαριασμόν, εἴτε διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν συνεταιρισμένων ἢ μή, εἴτε διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἑταιρειῶν, συνεταιρισμῶν, ἱδρυμάτων, ὀργανισμῶν καὶ συναφῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων.

ι) Ἡ προστασία τῆς ἁλιείας καὶ πάσης συναφοῦς ἐπιχειρήσεως, ὡς καὶ πάσης δασικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως διὰ παροχῆς δανείων ἢ πιστώσεων.

Κεφάλαια καὶ πόροι.

Ἄρθρον 3ον.— Τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. κεφάλαια προέρχονται:

α) Ἐκ προικοδοτήσεως.

β) Ἐκ δανείων καὶ πιστώσεων.

γ) Ἐκ καταθέσεων ἐν γένει.

δ) Ἐκ τῶν ἐτησίων καθαρῶν κερδῶν ἀγομένων εἰς σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ.

Ἄρθρον 4ον.— Προικοδοτήσεις εἶναι αἱ ἑξῆς:

Α') Τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ποσά. Τὸ Δημόσιον προικοδοτεῖ ἤδη τὴν Α.Τ.Ε.:

α) Διὰ τῶν ἐκ δραχ. 450.000.000 κεφαλαίων ἄνευ τόκου οὐδὲ χρεωλυσίου, ἅτινα συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1929 σύμβασιν μεταξὺ Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Κράτους περιέρχονται αὐτῷ.

Πρὸς τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον: α) θὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Α.Τ.Ε. 250.000.000 δραχμῶν, προκαταβάλλον οὕτω τὰς καθορισθείσας διὰ τῆς μνησθείσης συμβάσεως τέσσαρας ἐτησίας δόσεις ἐκ δρχ. 62.500.000 ἑκάστην, β) ἀναλαμβάνει ὅπως τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 200.000.000, ὅπερ κατὰ τὴν ἰδίαν σύμβασιν συμψηφίζεται εἰς χρέη τοῦ Δημοσίου, καταβάλῃ εἰς τὴν Α.Τ.Ε. ἐντὸς δεκαετίας ἀπὸ τῆς νομίμου κυρώσεως τῆς παρούσης συμβάσεως δι' ἐτησίων δόσεων ἐκ δραχμῶν 20.000.000 ἑκάστης. Μέχρι πραγματοποιήσεως δὲ τῶν καταβολῶν τούτων τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τοὺς τόκους τοῦ ἑκάστοτε ὀφειλομένου ποσοῦ, ὧν ἀπηλλάγη ἐκ τοῦ συμψηφισμοῦ εἰς τὰ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν χρέη του. Ὁ τόκος οὗτος θὰ εἶναι ἑκάστοτε ἴσος πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καταβαλλόμενον εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἐπὶ τῶν πιστώσεων. Πρὸς ἐκτέλεσιν τούτου τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον δίδει ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀμετάκλητον ἐντολὴν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὅπως ἐκ τοῦ παρ' αὐτῇ τρεχουμένου λογαριασμοῦ του καταβάλλῃ εἰς τὴν Α.Τ.Ε. τὰς ληγούσας κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐτησίας δόσεις ὡς καὶ τὸν τόκον τῶν μὴ ληξασῶν τοιούτων.

β) Διὰ τῶν 3/4 τῆς διαφορᾶς, ἥτις ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς διαθέσεως εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τοῦ ἀρτίου τῶν ἀνεκδότων 26.667 μετοχῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τῶν προωρισμένων διὰ τὸ κοινόν, συμφώνως τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς Γενεύης.

γ) Διὰ κεφαλαίου ἐκ δραχμῶν 500.000.000 ἐκ τοῦ παραγωγικοῦ δανείου καταβληθησομένου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς Α.Τ.Ε.

Διὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡ Α.Τ.Ε. θὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ Δημόσιον τόκον πρὸς 5 % ἐτησίως μέχρι τῆς παρὰ τοῦ Κράτους ἐξοφλήσεως τοῦ παραγωγικοῦ δανείου, ὁπότε παύει πᾶσα ὑποχρέωσις τῆς Α.Τ.Ε. πρὸς καταβολὴν τόκου, τοῦ κεφαλαίου περιερχομένου ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν κυριότητα αὐτῆς ὑπὸ μορφὴν ὁριστικῆς προικοδοτήσεως.

Β') Τὰ ἔσοδα, ἅτινα συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 18 τῆς συμβάσεως τοῦ πρώτου προσφυγικοῦ δανείου καὶ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἤθελον περιέλθει εἰς τὸ Κράτος, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον διατεθῆ ταῦτα ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει διὰ τὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων.

Γ') Τὰ κεφάλαια ἐν γένει τῶν Δημοσίων Γεωργικῶν Τραπεζῶν Μακεδονίας, Θρᾴκης, Ἠπείρου, Νήσων Αἰγαίου καὶ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης, αἵτινες συγχωνεύονται εἰς τὴν Α.Τ.Ε. αὐτομάτως ἅμα τῇ ἱδρύσει της, ὑποκαθισταμένην εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτῶν, αἱ ὑπὲρ αὐτῶν νομοθετημέναι ἀναγκαστικαὶ εἰσφοραὶ δυνάμεναι νὰ τροποποιηθῶσι καὶ γενικευθῶσι καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ἐπεκτεινόμεναι καὶ εἰς ἄλλα προϊόντα.

Δ') Τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ Δημόσιον ποσὸν ἐκ τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὰ κέρδη τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τῆς ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1928 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου 3483 (1928).

Ἄρθρον 5ον. — Τὰ κεφάλαια ἐκ δανείων καὶ πιστώσεων εἶναι τὰ δανειζόμενα εἰς τὴν Α.Τ.Ε. πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ της.

Ἄρθρον 6ον. — Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δικαιοῦται νὰ δέχηται καταθέσεις πάσης μορφῆς ὑπὸ ὅρους καθοριζομένους ὑπὸ τοῦ «Κανονισμοῦ Ἐργασιῶν» καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἐπιτρέπεται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ δοθῇ ἐγγύησις τοῦ Κράτους διὰ τὰς καταθέσεις ταύτας(1).

---

(1) Ἡ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν αἱ παρὰ τῇ Α.Τ.Ε. καταθέσεις πάσης μορφῆς τελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 58 (Α) τῆς 19/24 Φεβρουαρίου 1930 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Δάνεια χορηγούμενα ὑπὸ τῆς Τραπέζης.

Ἄρθρον 7ον. — 1. Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης χορηγουμένων δανείων καὶ ἐν γένει πιστώσεων περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἑξῆς:

α) Χορηγήσεις δανείων ἢ πιστώσεων διὰ τὴν τρέχουσαν καλλιέργειαν ἢ ἐπὶ ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων ἢ γεωργικῶν εἰδῶν, μηχανημάτων κλπ. (βραχυπρόθεσμοι).

β) Χορηγήσεις δανείων ἢ πιστώσεων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐφοδίων τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς (μεσοπρόθεσμοι).

γ) Χορηγήσεις δανείων ἢ πιστώσεων διὰ πρόσκτησιν ἀγροτικῶν κτημάτων ἢ διὰ μονίμους ἐγκαταστάσεις (μακροπρόθεσμοι).

δ) Χορηγήσεις δανείων ἢ πιστώσεων διὰ τὴν ἐξόφλησιν χρεῶν πρὸς τρίτους, προερχομένων ἐξ ἀγορᾶς ἀγροτικῶν κτημάτων ἢ ὁπωσδήποτε διατεθέντων δι' ἐφόδια ἢ μονίμους ἐγκαταστάσεις καὶ βελτιώσεις γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως.

ε) Χορηγήσεις δανείων ἢ πιστώσεων πρὸς Συνεταιρισμοὺς ἢ ἄλλους Ὀργανισμοὺς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων κοινῆς ὠφελείας ἐξυπηρετούντων τοὺς γεωργοὺς καὶ τὴν γεωργίαν ἐν γένει, καὶ

ϛ) Χορηγήσεις ἐν γένει ἐντὸς τῶν ὅρων καὶ περιπτώσεων τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

2. Ἡ λῆξις τῶν ὑπὸ στοιχεῖον α δανείων συμπίπτει κατὰ τὴν συγκομιδὴν ἢ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων ἢ γεωργικῶν εἰδῶν. Τῶν ὑπὸ στοιχεῖον β δανείων ἡ προθεσμία ὁρίζεται κατ' ἀνώτατον ὅριον πενταετής, τῶν δὲ ὑπὸ στοιχεῖον γ τὸ πολὺ εἰκοσαετής. Ἡ ἐξόφλησις τῶν δύο τελευταίων δανείων γίνεται χρεωλυτικῶς.

3. Ἡ εἰδικωτέρα κατάταξις τῶν ἀνωτέρω δανείων, αἱ ἰδιότητες ἃς πρέπει νὰ συγκεντροῦν τὰ δικαιούμενα τοιούτων δανείων φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, τὰ δυνάμενα νὰ διατεθοῦν ἑκάστοτε κεφάλαια ἐκ τῶν διαθεσίμων τῆς Α.Τ.Ε. δι' ἑκάστην κατηγορίαν, ὁ τόκος καὶ οἱ ὅροι δανεισμοῦ κανονίζονται διὰ τοῦ «Κανονισμοῦ Ἐργασιῶν» τῆς Α.Τ.Ε. καὶ τῶν ἑκάστοτε ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου αὐτῆς· διὰ τὸν καθορισμὸν ὅμως τοῦ τόκου τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τῶν δανείων ἀπαιτεῖται καὶ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ἄνευ ἄλλης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ μειώνῃ τὸν τόκον τῶν δανείων κάτω τοῦ ἀνωτάτου τούτου ὁρίου. Ἀπαιτεῖται ὅμως ἀπαραιτήτως ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ πᾶσαν αὔξησιν τοῦ τόκου.

Δικονομικὰ προνόμια.

Ἄρθρον 8ον. — 1. Ἡ Α.Τ.Ε. δι' ἁπάσας τὰς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας καὶ ἐξ οἱουδήποτε τίτλου γεωργικὰς ἀπαιτήσεις της, ὡς καὶ διὰ τὰς ἐκ τῶν ἄρθρων 22 καὶ 23 καὶ λοιπῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 602, κέκτηται αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ εἰδικοῦ συστατικοῦ ἐγγράφου προνόμιον πρωτοπραξίας καὶ δικαίωμα γεωργικοῦ ἐνεχύρου μέχρις ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως ἐπὶ τῶν κατωτέρω ὁριζομένων ἀντικειμένων, λογιζομένων αὐτοδικαίως ὑπεγγύων ταύτῃ, ἤτοι:

α) Ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν καὶ τῶν συνυποχρέων παραγομένων παντὸς εἴδους καρπῶν.

β) Ἐπὶ τῶν λοιπῶν παντὸς εἴδους προϊόντων καὶ μέσων (ἐργαλείων, μηχανημάτων κλπ.) γεωργικῆς, γεωργοβιομηχανικῆς, κτηνοτροφικῆς, σηροτροφικῆς, δασικῆς, μελισσοκομικῆς, δενδροκομικῆς καὶ πάσης ἄλλης τῶν ὀφειλετῶν καὶ συνυποχρέων ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως οἱασδήποτε μορφῆς.

γ) Ἐπὶ τῶν κτηνῶν, τῆς γονῆς αὐτῶν καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν ἐν γένει.

δ) Ἐπὶ τῶν διὰ μεταποιήσεως ἢ εἰδοποιίας προερχομένων πραγμάτων ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐνδεικτικῶς καθοριζομένων προϊόντων.

ε) Ἡ Α.Τ.Ε. δικαιοῦται νὰ συμψηφίζῃ μονομερῶς καὶ ὁποτεδήποτε ἀπαιτήσεις ὀφειλετῶν καὶ συνυποχρέων των κατ' αὐτῆς πρὸς ἰδίας αὐτῆς ἀπαιτήσεις καὶ μὴ ληξιπροθέσμους ἔτι.

Ἀπαγορεύεται, κηρυσσομένη αὐτοδικαίως ἄκυρος, πᾶσα κατάσχεσις οἱουδήποτε τρίτου ἐπὶ δεσμευμένης παρὰ τῇ Α.Τ.Ε. καταθέσεως ὀφειλέτου της, καθὼς καὶ πᾶσα ἐκχώρησις τοιαύτης καταθέσεως ὀφειλέτου τῆς Α.Τ.Ε. εἰς τρίτον.

Ἡ ἔννοια τῆς ἀνωτέρω παραγρ. 1 ἡρμηνεύθη (Ν. 5277 ἄρθρ. 2 § 5) ὡς ἑξῆς:

Ἡ Α.Τ.Ε. κέκτηται προνόμιον πρωτοπραξίας καὶ δικαίωμα γεωργικοῦ ἐνεχύρου αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ εἰδικοῦ συστατικοῦ ἐγγράφου διὰ πάσας καὶ οἱασδήποτε φύσεως ἀπαιτήσεις της, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν προέρχονται ἐκ πράξεων κειμένων ἐκτὸς τοῦ προορισμοῦ της· καὶ ἀκόμη καὶ διὰ τὰς προερχομένας ἐκ δανείων τῶν Συνεταιρισμῶν ἢ Ἑνώσεων πρὸς συνεταίρους ὡς ὀφειλέτας ἢ ὁπωσδήποτε συνυποχρέους, ὧν ἡ Α.Τ.Ε. καθίσταται δικαιοῦχος, δι' ὀπισθογραφήσεως ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον μεταβιβάσεως παρὰ τῶν Συνεταιρισμῶν ἢ Ἑνώσεων.

2. Ἡ Τράπεζα δύναται ν' ἀπαλλάσσῃ τῆς ὑπεγγυότητος τὰ ὡς ἄνω ἀντικείμενα ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὑποχρεοῦται δὲ νὰ ἐκδίδῃ εἰς τοὺς ὀφειλέτας αὐτῆς πιστοποιητικὰ περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑπεγγυότητος καὶ τοῦ χρέους ἢ τῆς ἀποσβέσεως αὐτοῦ καὶ ἀπαλλαγῆς.

3 καὶ 4. Τὸ ἐκ τοῦ προνομίου τούτου δικαίωμα προτιμήσεως τῆς Α.Τ.Ε. προηγεῖται καὶ κατισχύει καὶ τῶν ἐξόδων ἐκτελέσεως καὶ πασῶν τῶν ἀπαιτήσεων ἄλλου δανειστοῦ ἢ οἱουδήποτε δικαιούχου, ἢ τῆς διεκδικήσεως λόγῳ κυριότητος ἢ ἄλλου ἐμπραγμάτου δικαιώματος. Ἐν πάσει περιπτώσει δὲν θίγεται τὸ κῦρος τοῦ προνομίου (Ν. 5277).

5. Ἐὰν τὸ ἀνωτέρω προνόμιον τῆς Α.Τ.Ε. συντρέχει μὲ τὸ προνόμιον ἐνυποθήκων δανειστῶν, προηγεῖται τούτου, προτιμᾶται δὲ καὶ τοῦ προνομίου τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐὰν τὸ δάνειον ἐδόθη διὰ τὴν καλλιέργειαν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται πᾶσα πρᾶξις ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς καλλιεργείας καὶ συγκομιδῆς καὶ ἀποθηκεύσεως τοῦ προϊόντος.

6. Οἱ ὀφειλέται καὶ συνυπόχρεοι βλάπτοντες, καταστρέφοντες, ἀναλίσκοντες ἢ καθιστῶντες ἄνευ ἀξίας ἢ ἀποκρύπτοντες ἢ ἀπαλλοτριοῦντες ὁπωσδήποτε τὰ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω προνόμιον πρωτοπραξίας καὶ δικαίωμα γεωργικοῦ ἐνεχύρου τε-

λοῦντα ἴδια αὐτῶν κινητὰ πράγματα, καθόλου ἢ ἐν μέρει, ἄνευ προηγουμένης ἐξοφλήσεως τῶν πρὸς τὴν Α.Τ.Ε. χρεῶν των, καθόσον δὲν ὑπάρχουσι τὰ στοιχεῖα βαρυτέρου ἀδικήματος, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον τριῶν μηνῶν ἐγκλήσει τῆς Τραπέζης, ἡ ἁπλῆ ἱκανοποίησις τῆς ὁποίας, ἄνευ παραιτήσεώς της ἀπὸ τῆς ἐγκλήσεως, δὲν αἴρει τὸ ἀξιόποινον. Ἡ τοιαύτη κατηγορία ἐκδικάζεται, μετὰ ἢ ἄνευ οἱασδήποτε προανακρίσεως, τὴν πρώτην δικάσιμον τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου μετὰ 20 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐγχειρίσεως τῆς ἐγκλήσεως.

8. Ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος κατάσχεσις καπνῶν μὴ πλήρως ἐπεξειργασμένων ἐφ' ὧν ἡ Α.Τ.Ε. κέκτηται προνόμιον πρωτοπραξίας καὶ δικαίωμα γεωργικοῦ ἢ οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως ἐνεχύρου, πᾶς δὲ κλητὴρ ἢ δημόσιος ὑπηρέτης ἐνεργῶν τοιαύτας ἀκύρους κατασχέσεις ὑπέχει εὐθύνην παραβάσεως καθήκοντος.

Ἄρθρον 9ον.—Ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Α.Τ.Ε. δὲν ἐπιτρέπεται ἀναστολὴ ἐκτελέσεως καὶ ἐν γένει ἐκποιητικῆς διαδικασίας ἐπὶ ἀπαιτήσεων περὶ ὧν ἡ παροῦσα σύμβασις, οὐδὲ χωρεῖ ἀνασταλὴ λήξεως προθεσμιῶν.

Διατάγματα ἐκδοθέντα ἢ ἐκδοθησόμενα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νόμων ΔΞΗ' καὶ 768 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 29 Ἰουνίου 1917 δὲν κατισχύουν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως.

Ἄρθρον 12ον.— Ἡ Α.Τ.Ε. δικαιοῦται ὁποτεδήποτε νὰ ἐγγράψῃ ὑποθήκην ἐπὶ ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν της καὶ συνυποχρέων πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἀπαιτήσεών της δυνάμει τῶν δανειστικῶν ἢ ἐν γένει ἀποδεικτικῶν τῶν ἀπαιτήσεών της ἐγγράφων. Ἡ ἐγγραφὴ τῆς ὑποθήκης ταύτης ὡς καὶ τῆς συμβατικῆς εἶναι ἀπηλλαγμένη παντὸς τέλους καὶ δικαιώματος.

Ἄρθρον 13ον.— 1. Ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις ἐπὶ ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν καὶ συνυποχρέων πρὸς τὴν Α.Τ.Ε., ἐνυποθήκων ἢ μὴ αὐτῇ, ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δανειστικοῦ ἐγγράφου ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ἐγγράφου ἀποδεικτικοῦ τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς, ἀποτελούντων τίτλον ἐκτελεστὸν ἄνευ οἱασδήποτε περιαφῆς τύπου ἐκτελέσεως, ἄρχεται δὲ δι' ἐπιδόσεως ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν περιεχούσης περίληψιν τοῦ τοιούτου ἐγγράφου μετὰ μνείας ἰδίᾳ τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ καὶ περιγραφῆς τοῦ ἀκινήτου ἐνυποθήκου ἢ μή, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιδιωκομένη ἐκτέλεσις, ἐπιδιδομένης τῷ ὀφειλέτῃ ἢ συνυποχρέῳ καὶ τρίτῳ διακατόχῳ. Ἡ ἐπιταγή, ἅμα τῇ ἐπιδόσει, ἐγγράφεται αἰτήσει τοῦ ἐπισπεύδοντος εἰς τὸ βιβλίον τῶν κατασχέσεων, κατατιθεμένου ἀντιγράφου της παρὰ τῷ ὑποθηκοφύλακι, ἡ δὲ τοιαύτη ἐγγραφὴ ἰσχύει ὡς ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 58 - 67 τοῦ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1923 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἐπὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν».

Ἄρθρον 15ον. — 1. Ἡ Α.Τ.Ε. δικαιοῦται προσέτι νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν εἴσπραξιν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω πάσης φύσεως γεωργικῶν ἀπαιτήσεών της ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως τῶν ὁπωσδήποτε πρὸς τὴν Α.Τ.Ε. ὑποχρέων. Πρὸς τοῦτο ὑποχρεοῦται ὁ μὲν δημόσιος ταμίας, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κατοικεῖ ὁ ὀφειλέτης, νὰ ἐκδίδῃ ἐντὸς δεκαημέρου ἀπὸ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως τῆς Τραπέζης τὸ οἰκεῖον ἔνταλμα καὶ νὰ καταθέτῃ ἐντὸς πενθημέρου ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως εἰς τὴν Τράπεζαν τὰ εἰσπραττόμενα ποσά, αἱ δὲ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ νὰ ἐκτελῶσι ταχέως καὶ προθύμως τὰ ἐντάλματα.

2. Δημόσιος ταμίας ἀμελῶν νὰ ἐκδώσῃ τὰ οἰκεῖα ἐντάλματα ἢ νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν τὰ εἰσπραττόμενα ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν τιμωρεῖται τῇ ἐγκλήσει τῆς Τραπέζης ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου διὰ προστίμου ἀπὸ δρχ. 1000 μέχρι 5000.

Ἐποπτεία καὶ ἔλεγχος τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.

Ἄρθρον 16ον. — 1. Ἡ κατὰ τὴν περὶ Συνεταιρισμῶν νομοθεσίαν ἐξουσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐπὶ τῶν ἐλευθέρων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν παντὸς βαθμοῦ καὶ τῶν ἀναγκαστικῶν Συνεταιρισμῶν ὡς καὶ τῶν Σωματείων αὐτῶν, ἐκτὸς τῆς πρὸς ἔγκρισιν τῶν καταστατικῶν καὶ τροποποιήσεως αὐτῶν ἁρμοδιότητος, περιέρχεται εἰς τὴν Α.Τ.Ε., δύναται δὲ μεταγενεστέρως, διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, νὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὴν Α.Τ.Ε. καὶ ἡ περὶ ἐγκρίσεως τῶν καταστατικῶν ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Λογιστικὸν ἔτος, ἰσολογισμός, ἀπολογισμός.

Ἄρθρον 20όν. — Τὸ λογιστικὸν ἔτος τῆς Α.Τ.Ε. ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Ἄρθρον 21ον.— 1. Κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστου ἔτους καὶ ἐντὸς τοῦ πρώτου διμήνου τοῦ ἑπομένου ἔτους συντάσσεται ὁ ἐτήσιος ἰσολογισμός.

2. Ὁ ἰσολογισμὸς οὗτος περιλαμβάνει:

Α'. Ἐν τῷ ἐνεργητικῷ

α) Τὰ διαθέσιμα. 1) Μετρητὰ τοῦ Ταμείου, 2) Ἐκ καταθέσεων παρὰ Τραπέζαις.
β) Τὰς χορηγήσεις διακρινομένας κατ' εἴδη, κεχωρισμένως δὲ εἰς ἐνημέρους καὶ ἐν καθυστερήσει.
γ) Τὰ ἀδιάθετα ἐκ τῶν προμηθευθέντων εἰδῶν.
δ) Τὰ ἔξοδα ἐγκαταστάσεως.
ε) Τὰ κατακυρωθέντα εἰς τὴν Τράπεζαν ἀκίνητα.

ς) Τοὺς διαφόρους λογαριασμοὺς εἰς οὓς ὑπαχθήσονται οἱ ἐνεργητικοὶ λογαριασμοὶ οἱ μὴ ἀναγόμενοι εἴς τινα τῶν προηγουμένων λογαριασμῶν.

Β'. Ἐν τῷ παθητικῷ

α) Τὰ κεφάλαια. 1) Ἐκ προικοδοτήσεως, 2) Ἀποθεματικόν.

β) Τὰς πιστώσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

γ) Τὰς καταθέσεις. 1) Προθεσμίας, 2) Ὄψεως.

δ) Τὰ παρὰ τῆς Τραπέζης ὀφειλόμενα δάνεια.

ε) Τοὺς διαφόρους λογαριασμοὺς εἰς οὓς ὑπαχθήσονται οἱ παθητικοὶ λογαριασμοὶ οἱ μὴ ἀναγόμενοι εἴς τινα τῶν προηγουμένων λογαριασμῶν.

3. Περαιτέρω ἡ ἀνάλυσις τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν θὰ περιλαμβάνῃ :

Α'. Ἐν τῇ πιστώσει

α) Τοὺς τόκους καὶ προμηθείας κεχωρισμένως δι' ἕκαστον εἶδος χορηγήσεων.

β) Τὰ κέρδη ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν.

γ) Τὰς λοιπὰς ὠφελείας.

Β'. Ἐν τῇ χρεώσει

α) Τὰ γενικὰ ἔξοδα διαχειρίσεως.

β) Τοὺς τόκους τῶν πιστώσεων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

γ) Τοὺς τόκους τῆς ἐκ δραχμῶν 500.000.000 προικοδοτήσεως τοῦ Δημοσίου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 στιχ. γ' τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ.

δ) Τοὺς τόκους τῶν καταθέσεων.

ε) Τοὺς τόκους τῶν δανείων.

ς) Τὰς ἀποσβεννυμένας ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις.

4. Τὸ ὑπόλοιπον μεταξὺ χρεώσεως καὶ πιστώσεως ἄγεται, ἂν μὲν εἶναι πιστωτικόν, εἰς πίστωσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ, ἂν δὲ εἶναι χρεωστικόν, εἰς χρέωσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ καί, μὴ ὑπάρχοντος τοιούτου, τῶν κεφαλαίων προικοδοτήσεως.

5. Ὁ ἰσολογισμὸς ἑκάστου ἔτους ἐγκρινόμενος ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑποβάλλεται μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Μαρτίου εἰς τὴν Κυβέρνησιν (Ὑπουργεῖα Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν) καὶ δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἀπολογισμὸς ἀνακοινοῦται μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ μετέπειτα εἰς τὴν Κυβέρνησιν (Α.Ν. 18/19-11-1935 ἀρ. 1).

Διοίκησις.

Ἄρθρον 22ον. — 1. Ἡ Α.Τ.Ε. διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου.

Ἄρθρον 26ον. — 1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀποτελοῦν τὸ ἀνώτατον ὄργανον τῆς Διοικήσεως τῆς Α.Τ.Ε. ἐγκρίνει καὶ καθορίζει :

α) Τὴν τηρητέαν ἑκάστοτε πολιτικὴν ἐν τῇ ἀγροτικῇ πίστει καὶ προτείνει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ ληπτέα σχετικὰ νομοθετικὰ καὶ διοικητικὰ μέτρα.

β) Τὸν Κανονισμὸν τῶν Ἐργασιῶν καὶ τὸν Ὀργανισμὸν τοῦ Προσωπικοῦ.

γ) Τὴν διάθεσιν τῶν κεφαλαίων καὶ πιστώσεων εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῶν ἐργασιῶν.

δ) Τοὺς ὅρους τῶν ἐπὶ ἐμπραγμάτῳ ἀσφαλείᾳ χορηγήσεων.

ε) Τὰς προσωπικὰς πιστώσεις τῶν Ἑνώσεων τῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τῶν μεμονωμένων παραγωγῶν.

ς) Τὸ εἰσπρακτέον ποσοστὸν ἐπιτοκίου καὶ προμηθείας εἰς τὰς διαφόρους ἐργασίας.

ζ) Τοὺς ὅρους παραδοχῆς τῶν καταθέσεων.

η) Τὴν συνομολόγησιν καὶ τοὺς ὅρους δανείων καὶ οἱασδήποτε φύσεως συμβάσεων.

θ) Τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων.

ι) Τὰς προμηθείας τῶν πρὸς διάθεσιν γεωργικῶν εἰδῶν, τὴν ἀγορὰν ἢ πώλησιν ἀκινήτων διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς Α.Τ.Ε. καὶ τοιούτων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως.

ια) Τὴν σύστασιν Ὑποκαταστημάτων ἢ Πρακτορείων ἢ τὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀνάθεσιν εἰς ἄλλας ἀνεγνωρισμένας Τραπέζας τῶν ἐργασιῶν τῆς Α.Τ.Ε.

ιβ) Τὰς ἀποσβέσεις τῶν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων.

ιγ) Τὸν ἰσολογισμὸν καὶ ἀπολογισμόν.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει κατὰ Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους πενταμελῆ Ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου καὶ δύο μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐκ τοῦ Διοικητοῦ καὶ Ὑποδιοικητοῦ, οἵτινες καὶ εἰσηγοῦνται τὰ θέματα, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ μεταβιβασθῇ ἡ ἄσκησις τῶν ὑπὸ στοιχεῖα γ, δ καὶ ε ἁρμοδιοτήτων καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ μετέχῃ ἄνευ ψήφου πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν ὁ ἁρμόδιος πρὸς τὸ συζητούμενον θέμα ὑπάλληλος.

Ἄρθρον 27ον. — 1. Τὸ ἀνώτατον ἐκτελεστικὸν ὄργανον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Διοι-

κητὴς καὶ ὁ Ὑποδιοικητής, οἵτινες ἔχουσι τὰς διὰ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἁρμοδιότητας καὶ δικαιώματα.

2. Ὁ Διοικητὴς καὶ ὁ Ὑποδιοικητὴς διορίζονται ἐπὶ ἓξαετεῖ θητείᾳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης.

4. Ὁ Διοικητής:

α) Προΐσταται ἁπασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης, διορίζει τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν συμφώνως πρὸς τὸ Καταστατικόν, τὸν Ὀργανισμὸν τῆς Ὑπηρεσίας καὶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Α.Τ.Ε., ἀπολύει τοῦτο κατὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι καὶ τῷ Ὀργανισμῷ τῆς Τραπέζης ὁριζομένην διαδικασίαν καὶ ἀσκεῖ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ καθοριζομένην πειθαρχικὴν ἐξουσίαν.

β) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Τράπεζαν ἔναντι οἱουδήποτε τρίτου καὶ ἐνώπιον πάντων τῶν δικαστηρίων, τῶν διοικητικῶν, δικαστικῶν ἢ ἄλλων ἀρχῶν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα διαδίκου ἢ ἄλλην.

γ) Εἰσηγεῖται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὰ πρὸς συζήτησιν θέματα καὶ ἐκτελεῖ τὰς ὑπ' αὐτοῦ λαμβανομένας ἀποφάσεις.

δ) Ἀσκεῖ ἐξ ὀνόματος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διαρκῆ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῶν γενικῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, καὶ

ε) Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς ἐν γένει θέματος μὴ εἰδικῶς ὑπαχθέντος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ μὴ ῥυθμισθέντος ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδεδομένων κανονισμῶν.

5. Οὐδεμία χορήγησις δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Διοικητοῦ.

6. Ὁ Ὑποδιοικητής, ἔχων τὴν αὐτὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητα ὡς καὶ ὁ Διοικητής, ἀναπληροῖ τοῦτον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων του. Παρόντος τοῦ Διοικητοῦ, ὁ τελευταῖος οὗτος ἀναθέτει οἱαδήποτε τῶν καθηκόντων αὐτοῦ εἰς τὸν Ὑποδιοικητήν.

Ἐποπτικὸν Συμβούλιον - Ἐλεγκταί.

Ἄρθρον 28ον. — 1. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς μέλους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἑνὸς μέλους τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἐκλεγομένου ἑκάστου ὑπὸ τοῦ οἰκείου σώματος.

2. Ἔργον τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ ἔλεγχος τῆς νομιμότητος, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς σκοπιμότητος τῶν πράξεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἡ ἄσκησις τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς.

Ἄρθρον 29ον.— Ὁ ἐτήσιος Ἰσολογισμὸς τῆς Τραπέζης ἐξελέγχεται εἰδικώτερον ὑπὸ τριῶν ἐλεγκτῶν: 1) ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐκλεγομένου ὑπ' αὐτοῦ, 2) ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐκλεγομένου ὑπ' αὐτῆς, καὶ 3) ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκλεγομένου ὑπ' αὐτῆς. Ἡ ἔκθεσις τῶν ἐλεγκτῶν ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, δημοσιεύεται δέ, μετὰ τῶν τυχὸν παρατηρήσεων αὐτοῦ, εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἰσολογισμοῦ.

Εἰδικαὶ καὶ μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 32ον.— 1. Ἡ Α.Τ.Ε. τελεῖ ὑπὸ τὴν Κυβερνητικὴν Ἐποπτείαν, ἥτις ἀσκεῖται διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

2. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τοποθετεῖται παρὰ τῇ Α.Τ.Ε. Ἐπίτροπος ἐπὶ ἓξαετεῖ θητείᾳ καὶ ἐπὶ βαθμῷ καὶ ἀποδοχαῖς Γενικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ.

3. Ὁ Ἐπίτροπος ἔχει τὰς ἀκολούθους ἁρμοδιότητας καὶ δικαιοδοσίαν:

α) Παρακολουθεῖ τὰς ἐν γένει ἐργασίας τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης καὶ ὑποβάλλει τὰς περὶ αὐτῶν ἀπόψεις καὶ παρατηρήσεις αὐτοῦ τῇ Κυβερνήσει διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

β) Παρίσταται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὅπου καλεῖται ὑποχρεωτικῶς, μετέχων αὐτῶν μετὰ γνώμης ἀλλ' ἄνευ ψήφου καὶ εἰσηγούμενος τὰς ἀπόψεις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

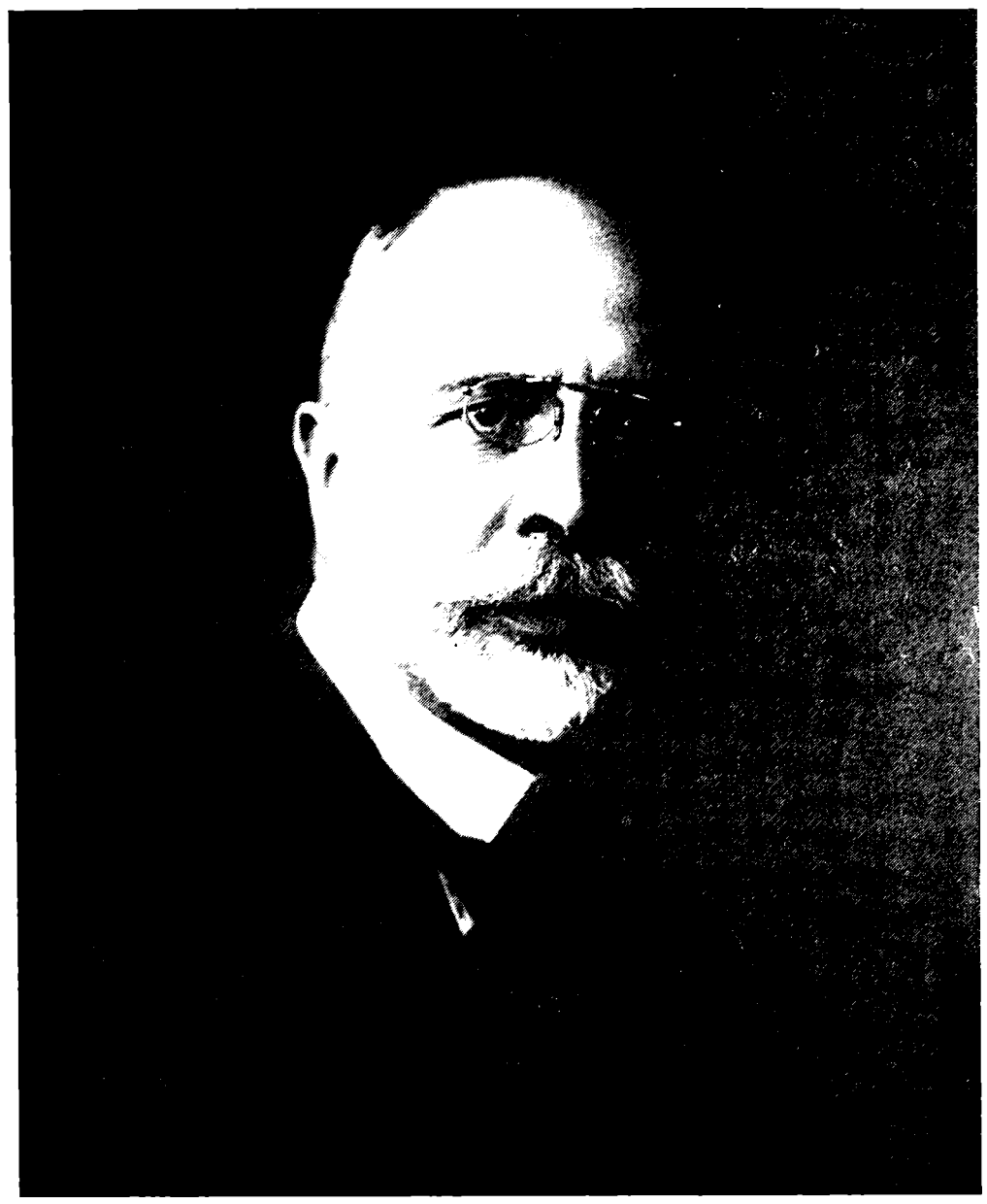
γ) Παρακολουθεῖ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐκ τῆς Α.Τ.Ε. ἐξαρτωμένων Ὀργανισμῶν καὶ Ἑταιρειῶν, ἀσκῶν τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῶν πράξεων αὐτῶν, ἄνευ ὅμως γνώμης ἢ ψήφου, καὶ τηρεῖ ἐνήμερον τῶν ἐργασιῶν των τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας.

δ) Ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐτησίαν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Α.Τ.Ε. ἥτις καὶ ἀνακοινοῦται, μερίμνῃ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον, ὁσάκις κρίνει τοῦτο σκόπιμον.

Ἄρθρον 34ον.— 1. Ἡ Α.Τ.Ε. ἀποτελοῦσα κοινωφελῆ ὀργάνωσιν δὲν ὑπόκειται εἰς φόρους, χαρτόσημον καὶ ἄλλα τέλη, ἀπαλλάσσεται δὲ ἐπὶ πλέον καὶ τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν τελῶν, ὡς καὶ τῶν τελῶν τῶν ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 5277:

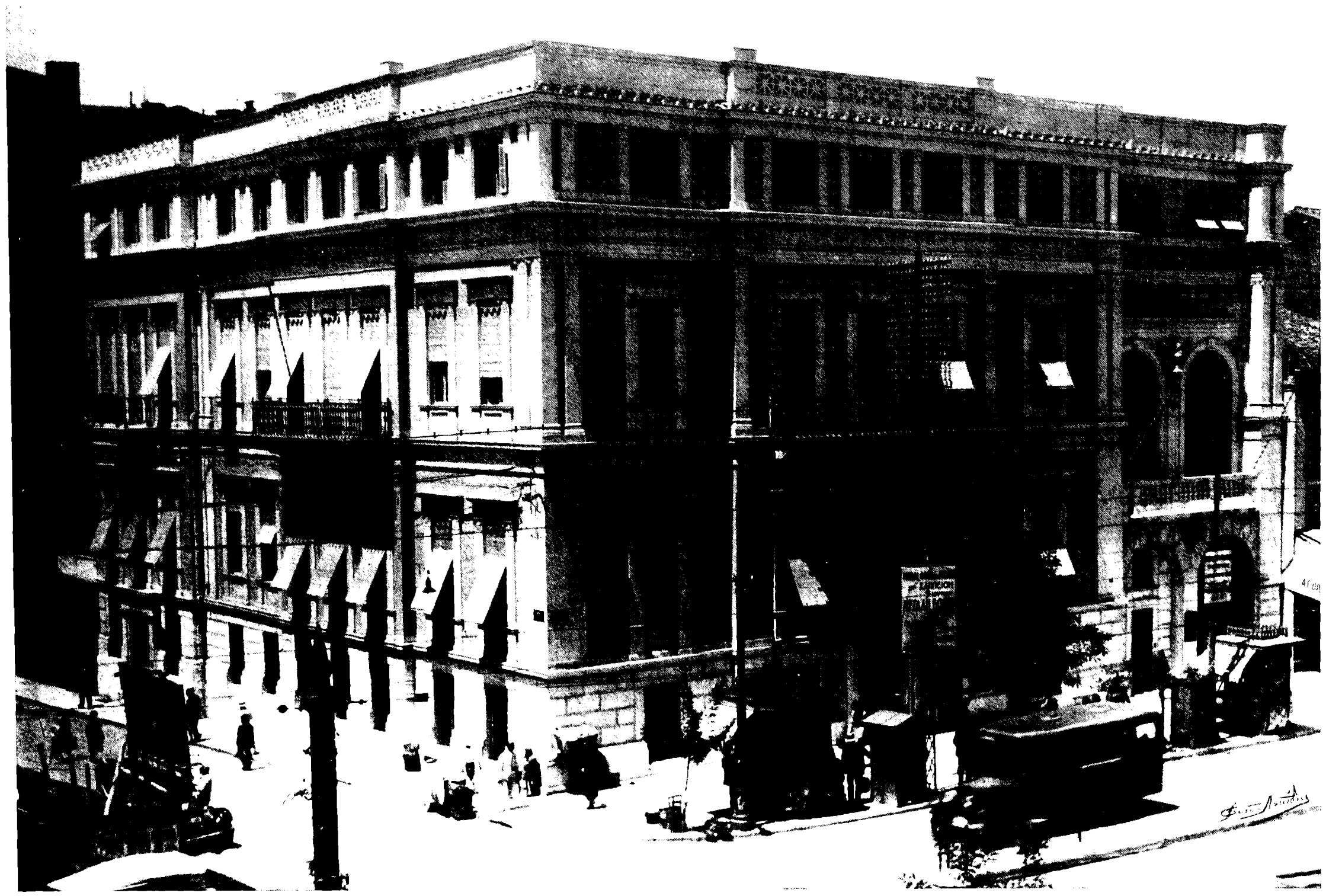
Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς ἄνωθι 1ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Ν. 4332 εἶναι ὅτι, ἡ Α.Τ.Ε. ἀποτελοῦσα κοινωφελῆ ὀργάνωσιν δὲν ὑπόκειται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει εἰς χαρτόσημα, φόρους, δασμοὺς ἢ ἄλλα τέλη οἱασδήποτε φύσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων, τῶν Λιμενικῶν Ταμείων ἢ ἄλλων ἱδρυμάτων. Ἐπίσης ὅτι ἡ Α.Τ.Ε. δὲν ὑπόκειται εἰς τὰ τέλη καὶ δικαιώματα τηλεγραφικά, τηλεφωνικὰ καὶ ταχυδρομικά, ὡς καὶ τέλη χαρτοσήμου, ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν καὶ τηλεγραφικῶν διευθύνσεων διὰ τὴν πρὸς τὰς δημοσίας ἀρχὰς καὶ ἰδιώτας ἀλληλογραφίαν της.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΕΛΤΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΠΟ 21 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1929 ΜΕΧΡΙΣ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929

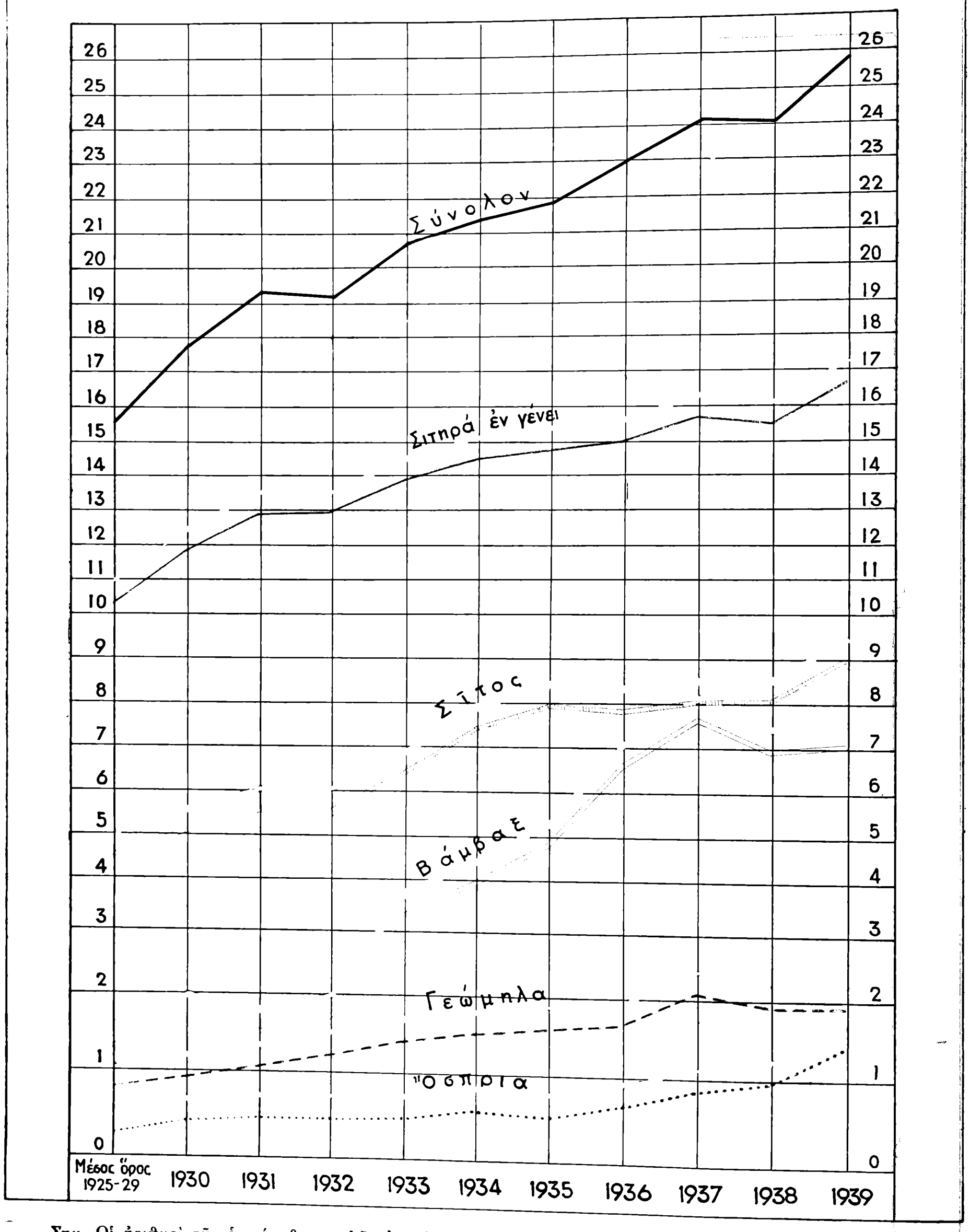

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΟΝΤΙΚΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΠΟ 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1930 ΜΕΧΡΙΣ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 1935

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διάγραμμα τῆς αὐξήσεως τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων κατά τήν δεκαετίαν 1930 - 1939

Σημ. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἑκατέρωθεν στηλῶν ἐμφαίνουσι τὰς καλλιεργουμένας ἐκτάσεις, ἀντιπροσωπεύοντες διὰ μὲν τὸ σύνολον τῶν ἐκτάσεων, τὰ σιτηρὰ ἐν γένει, τὸν σῖτον καὶ τὰ ὄσπρια ἑκατομμύρια στρεμμάτων, διὰ δὲ τὸν βάμβακα καὶ τὰ γεώμηλα ἑκατοντάδας χιλιάδων στρεμμάτων.

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑΝ 1930-1939

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἀπὸ τῆς συστάσεώς της, ἀσκοῦσα καταλλήλως τὴν πιστωτικὴν αὐτῆς δύναμιν καὶ χρησιμοποιοῦσα μὲ σύστημα τὴν τεχνικὴν αὐτῆς ὀργάνωσιν, συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς χαρασσομένης ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Κράτους γεωργικῆς πολιτικῆς.

Τὰ λαμβανόμενα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας μέτρα διὰ τὴν αὔξησιν καὶ τὴν βελτίωσιν γενικῶς τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος τῆς Χώρας εὗρον πάντοτε πρόθυμον συνεπίκουρον τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἥτις διέθεσεν ἅπάσας τὰς ἠθικάς, ὀργανικὰς καὶ οἰκονομικὰς αὐτῆς δυνάμεις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν.

Ἀποτέλεσμα τῶν κοινῶν τούτων δεκαετῶν προσπαθειῶν ὑπῆρξεν ὅτι, παρὰ τὴν κρατοῦσαν ἀόριστον ἀντίληψιν περὶ στενότητος τῆς ἑλληνικῆς γῆς, αἱ καλλιεργούμεναι ἐκτάσεις ηὐξήθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929 κατὰ 67 % καὶ πλέον, ἡ δὲ παραγωγὴ τῶν πλείστων γεωργικῶν προϊόντων ἐδιπλασιάσθη ἢ ἐτριπλασιάσθη.

Παραθέτομεν κατωτέρω δύο πίνακας, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐμφανίζει τὰς καλλιεργηθείσας γενικῶς ἐκτάσεις, ὁ δὲ ἄλλος τὴν παραγωγὴν τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων κατὰ τὰ ἔτη 1929 καὶ 1938, 1939.

Καλλιεργηθεῖσαι ἐκτάσεις εἰς χιλιάδας στρεμμάτων.

Προϊόντα	*Μέσος ὅρος 1925 - 1929*	*1938*	*1939*	*Αὔξησις % ἔναντι τοῦ 1925 - 1929*	
				1938	*1939*
Σῖτος	5 060,6	8 617,4	9 533,8	70,3	88,4
Λοιπὰ σιτηρὰ	5 888,4	7 449,1	7 729,3	26,5	31,2
Σύνολον σιτηρῶν	10 949,3	16 066,5	17 263,1	46,7	57,6
Ὄσπρια	541,2	1 218,5	1 687,4	125,1	211,8
Γεώμηλα καὶ προϊόντα λαχανοκήπων	298,7	901,0	838,7	201,6	180,7
Καπνὸς	898,0	834,6	866,2 (1)	—	—
Βάμβαξ	161,1	747,3	760,0	363,9	371,8
Σανὸς	365,0	551,5	633,1	166,0	199,9
Τριφύλλι	99,4	147,8	185,9	48,7	87,0
Χόρτον	273,6	629,9	524,9	208,2	151,5
Ἄμπελοι	1 250,2	1 852,4	1 844,3	48,1	47,5
Σταφὶς	664,5	796,9	799,1	19,9	20,2
Διάφορα	221,2	349,2	488,7	57,8	120,8
Γενικὸν σύνολον	15 501,8	24 095,6	25 891,4	55,4	67,0

(1) Ἡ τε καλλιέργεια καὶ ἡ παραγωγὴ τοῦ καπνοῦ ἐμειώθησαν λόγῳ τῆς ἐφαρμοσθείσης ὑπὸ τοῦ Κράτους πολιτικῆς τοῦ περιορισμοῦ τῶν διὰ καπνοῦ καλλιεργουμένων ἐκτάσεων.

Γεωργικὴ παραγωγὴ εἰς χιλιάδας τόννων.

Προϊόντα	*Μέσος ὅρος 1925 - 1929*	*1938*	*1939*	*Αὔξησις % ἔναντι τοῦ 1925 - 1929*	
				1938	*1939*
Σῖτος	332,6	980,3	1 042,1	194,6	213,2
Λοιπὰ σιτηρὰ	446,4	693,9	757,2	55,4	69,5
Σύνολον σιτηρῶν	779,0	1 674,2	1 799,3	114,9	131,0
Ὄσπρια	27,9	87,5	119,9	213,6	329,7
Γεώμηλα καὶ προϊόντα λαχανοκήπων	133,0	695,8	693,6	423,2	421,5
Καπνὸς	62,6	48,1	56,8	—	—
Βάμβαξ	10,8	47,5	49,0	339,8	353,7
Σανὸς	42,9	158,1	190,8	268,6	344,7
Τριφύλλι	36,6	103,4	130,8	182,5	257,4
Χόρτον	43,2	173,6	165,1	301,8	282,2
Γλεῦκος	258,9	463,6	385,4	79,6	48,8
Σταφυλαὶ ἐπιτραπέζιοι	30,3	97,8	89,9	222,8	196,7
Σταφὶς	166,3	187,5	170,5	12,7	2,5
Ἔλαιον	75,4	102,8	125,2	—	—
Ἐλαῖαι	25,8	25,2	79,4	—	—

Ἡ σύγκρισις τῶν εἰς τοὺς δύο τούτους πίνακας ἀριθμῶν καταδεικνύει τὰ μεγάλα καὶ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῶν καταβληθεισῶν προσπαθειῶν, ἅτινα δὲν εἶναι συμπτωματικά, ἀλλὰ εἶναι δημιουργήματα συνεχοῦς καὶ ἐντόνου ἐργασίας, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ τόμου παρατιθεμένων ἀναλυτικῶν πινάκων τῆς ἐξελίξεως τῶν καλλιεργειῶν, τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς μέσης κατὰ στρέμμα ἀποδόσεως εἰς ὁλόκληρον τὴν δεκαετίαν.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν ἀριθμῶν τῆς παραγωγῆς πρὸς τοὺς τῶν καλλιεργηθεισῶν ἐκτάσεων, καταφαίνεται ὅτι ἡ μέση στρεμματικὴ ἀπόδοσις τῶν προϊόντων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀναγκαιοῦσι περισσότερον εἰς τὴν Χώραν ηὐξήθη κατὰ 50 % ἕως 100 % (1). Τοῦτο προφανῶς εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐπεκτάσεως τῶν βελτιωμένων μεθόδων καλλιεργείας, τῆς χρησιμοποιήσεως ἐκλεκτῶν σπόρων καὶ τῆς κατὰ παντοίους τρόπους ἀξιοποιήσεως τῶν ἐδαφῶν, μέτρα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Τραπέζης κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν, συνεργαζόμεναι στενῶς μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Ἡ συγκέντρωσις τῶν προϊόντων.

Ἡ διὰ τῆς συγκεντρώσεως ὡρισμένων γεωργικῶν προϊόντων παρεχομένη προστασία εἰς τοὺς μικροκαλλιεργητάς, καὶ ἰδίᾳ εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς μόνην τὴν καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν, ἐθεωρήθη καθῆκον τοῦ Κράτους καὶ ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον τῆς γεωργικῆς αὐτοῦ πολιτικῆς. Ἡ τοιαύτη πολιτικὴ χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικὴ προστασία παρεχομένη εἰς τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμοὺς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς πενιχρὰς γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐξαγορᾶς εἰς ἱκανοποιητικὰς δι' αὐτοὺς τιμὰς ὡρισμένων ἐκ τῶν προϊόντων των. Τὸ κυριώτερον ἐκ τῶν συγκεντρουμένων προϊόντων εἶναι ὁ σῖτος, ὅστις συγκεντροῦται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς Κ.Ε.Π.Ε.Σ. (Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐγχωρίου Σιτοπαραγωγῆς).

Ἡ ἀνακούφισις ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς σιτοπαραγωγικοὺς πληθυσμοὺς εἶναι τεραστία, αἱ δὲ εὐεργετικαὶ διὰ τοὺς παραγωγοὺς τιμαὶ ἐξαγορᾶς ὑπῆρξαν τὸ ἰσχυρότερον κίνητρον διὰ τὴν ῥαγδαίαν ἐπέκτασιν τῆς σιτοκαλλιεργείας, εἰς τρόπον ὥστε, παρὰ τὴν τεραστίαν αὔξησιν τῆς καταναλώσεως, ἥτις ἀπὸ 910.000 τόννους τὸ 1929 ἀνῆλθεν εἰς 1.408.000 τόννους τὸ 1939, κατωρθώθη νὰ καλύπτωνται τὰ τρία τέταρτα καὶ πλέον τῶν εἰς σῖτον ἀναγκῶν μας ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς. Τὸ μέτρον τῆς συγκεντρώσεως τῶν σιτηρῶν εἶ-

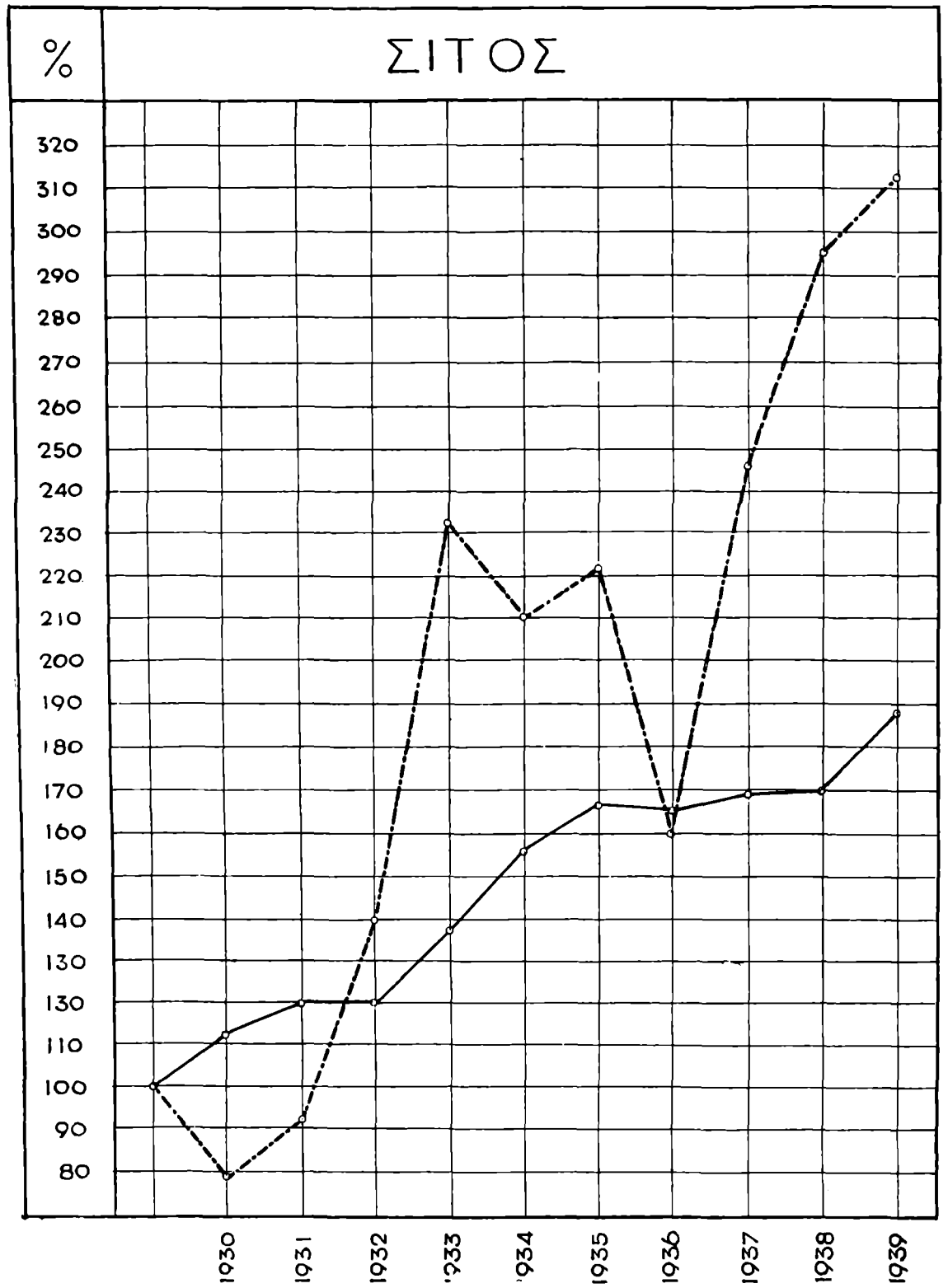
(1) Ὅρα σχετικὸν πίνακα μέσης στρεμματικῆς ἀποδόσεως ἐν τέλει τοῦ τόμου.

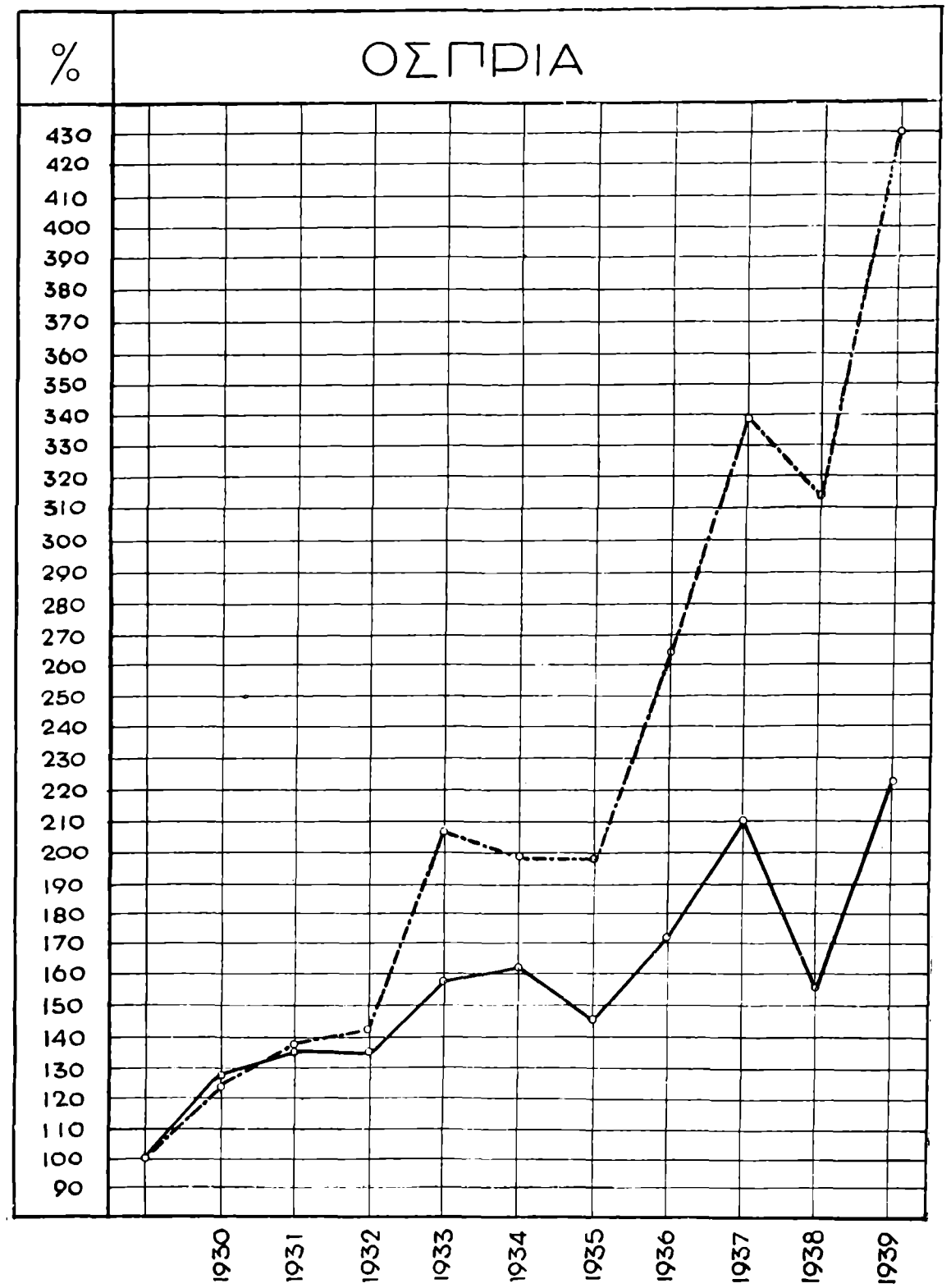
Δείκτης ἐμφαίνων τὴν αὔξησιν τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ σίτου καὶ τῶν ὀσπρίων

Ὡς βάσις (100) ἐλήφθη ὁ μέσος ὅρος τῶν ἐτῶν 1925-1929.

Καλλιεργηθεῖσαι ἐκτάσεις :

Ἐπιτευχθεῖσα παραγωγή :

Συγκεντρωθεῖσαι κατ' ἔτος ποσότητες σίτου.

Ἔτη	Παραγωγὴ εἰς ἑκατομμ. ὀκάδας	Συγκεντρωθεῖσα ποσότης εἰς ἑκατομμ. ὀκάδας	Ποσοστὸν συγκεντρώσεως ἔναντι παραγωγῆς
1927	275,3	2,3	0,84 %
1928	277,7	6,5	0,32 %
1929	243,1	9,3	3,85 %
1930	206,4	19,3	9,35 %
1931	283,7	29,2	10,30 %
1932	362,2	59,5	16,49 %
1933	603,5	170,0	28,16 %
1934	545,1	145,0	26,59 %
1935	623,4	151,4	24,29 %
1936	498,6	30,4	6,11 %
1937	638,7	93,8	14,66 %
1938	767,1	203,0	26,74 %
1939	812,8	233,2	28,83 %

χεν ἐφαρμοσθῆ καὶ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης· ἐφηρμόζετο ὅμως εἰς περιωρισμένην κλίμακα, ἀφοῦ αἱ συγκεντρούμεναι ποσότητες ἦσαν ἐλάχισται ἐν σχέσει πρὸς τὴν παραγωγήν. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της ὅμως ἡ Τράπεζα, χρηματοδοτοῦσα διὰ τῶν ἀπαραιτήτων κεφαλαίων τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς συγκεντρώσεως, ἀσκοῦσα τὴν ὅλην διαχείρισιν τῆς συγκεντρώσεως καὶ διαθέτουσα ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐργασίας ταύτης, συνετέλεσεν ὥστε τὸ συγκεντρούμενον κατ' ἔτος ποσοστὸν νὰ φθάσῃ, καὶ ἐν πολλοῖς νὰ ὑπερβῇ τὸ τέταρτον τῆς ἁλματωδῶς αὐξανομένης παραγωγῆς, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ παραπλεύρως πίνακος.

Ἀνάλογα πρὸς τὰ ληφθέντα διὰ τὸν σῖτον προστατευτικὰ μέτρα ἐλήφθησαν καὶ δι' ἄλλα τινὰ προϊόντα, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ γεωργικοὶ πληθυσμοὶ ὡρισμένων περιφερειῶν στηρίζουν τὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν ὑπόστασιν, ὅπως εἶναι, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ βάμβαξ, τὰ χαρούπια, τὰ κουκούλια, τὸ μέλι καὶ ἄλλα. Περὶ τῆς παρασχεθείσης προστασίας, διὰ τῆς διενεργηθείσης συγκεντρώσεως τῶν προϊόντων τούτων εἰς τιμὰς ἐπωφελεῖς διὰ τοὺς παραγωγούς, καὶ τῶν λοιπῶν εὐκολιῶν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης, γενήσεται λόγος περαιτέρω εἰς τὰ κεφάλαια εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται ἰδιαιτέρως τὰ προϊόντα ταῦτα.

Ἡ συμβολὴ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως.

Ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει κατ' ἔτος αἰσθητὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπολογιζομένην εἰς 80-90.000 ψυχῶν. Ἡ αὔξησις αὕτη ἔχει ὡς φυσικὴν συνέπειαν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς καταναλώσεως, τῶν γεωργικῶν ἰδίᾳ προϊόντων, εἰς τὴν ὁποίαν συμβάλλει ὡσαύτως καὶ ἡ ὁσημέραι ἐπιτυγχανομένη βελτίωσις τῆς διατροφῆς καὶ ἡ ἀνύψωσις τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ, ἰδίως τῆς ὑπαίθρου.

Ἀπόδειξιν τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν παρέχουν οἱ κατωτέρω ἀριθμοί, ἀναφερόμενοι εἰς κύρια τινὰ γεωργικὰ προϊόντα.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων καταφαίνεται ὅτι, ἐνῶ ἡ κατανάλωσις τῶν σιτηρῶν γενικῶς ἀνῆλθεν κατὰ τὸ ἔτος 1929 εἰς 1.394.000 τόννους, ἀναλογοῦσα ἐπὶ πληθυσμοῦ 6.200.000 κατοίκων εἰς 225 χλγμ. (175 1/2 ὀκ.) κατ' ἄτομον, ἡ δὲ τοῦ σίτου εἰδικώτερον εἰς 909.000 τόννους, μὲ ἀναλογίαν κατ' ἄτομον 146 χλγμ. (113 3/4 ὀκ.), κατὰ τὸ 1939 ἡ κατανάλωσις ἀνῆλθε διὰ τὸ σύνολον τῶν σιτηρῶν εἰς 2.259.300 τόννους καὶ διὰ τὸν σῖτον εἰδικώτερον εἰς 1.406.400 τόννους, ἀναλογοῦσα κατ' ἄτομον, ἐπὶ ὑπολογιζομένου πληθυσμοῦ 7.200.000 κατοίκων, εἰς 314 χλγμ. (245 ὀκ.) διὰ τὰ σιτηρὰ γενικῶς καὶ εἰς 195 χλγμ. (152 ὀκ.) διὰ τὸν σῖτον. Ὡσαύτως ἡ κατ' ἄτομον ἐτησία κατανάλωσις γεωμήλων, ὑπολογιζομένη εἰς 10 χλγμ. (7 1/2 ὀκ.) κατὰ τὸ 1929, ἀνῆλθεν εἰς

Κατανάλωσις εἰς χιλιάδας τόννων κατὰ τὰ ἔτη 1929, 1938 καὶ 1939.

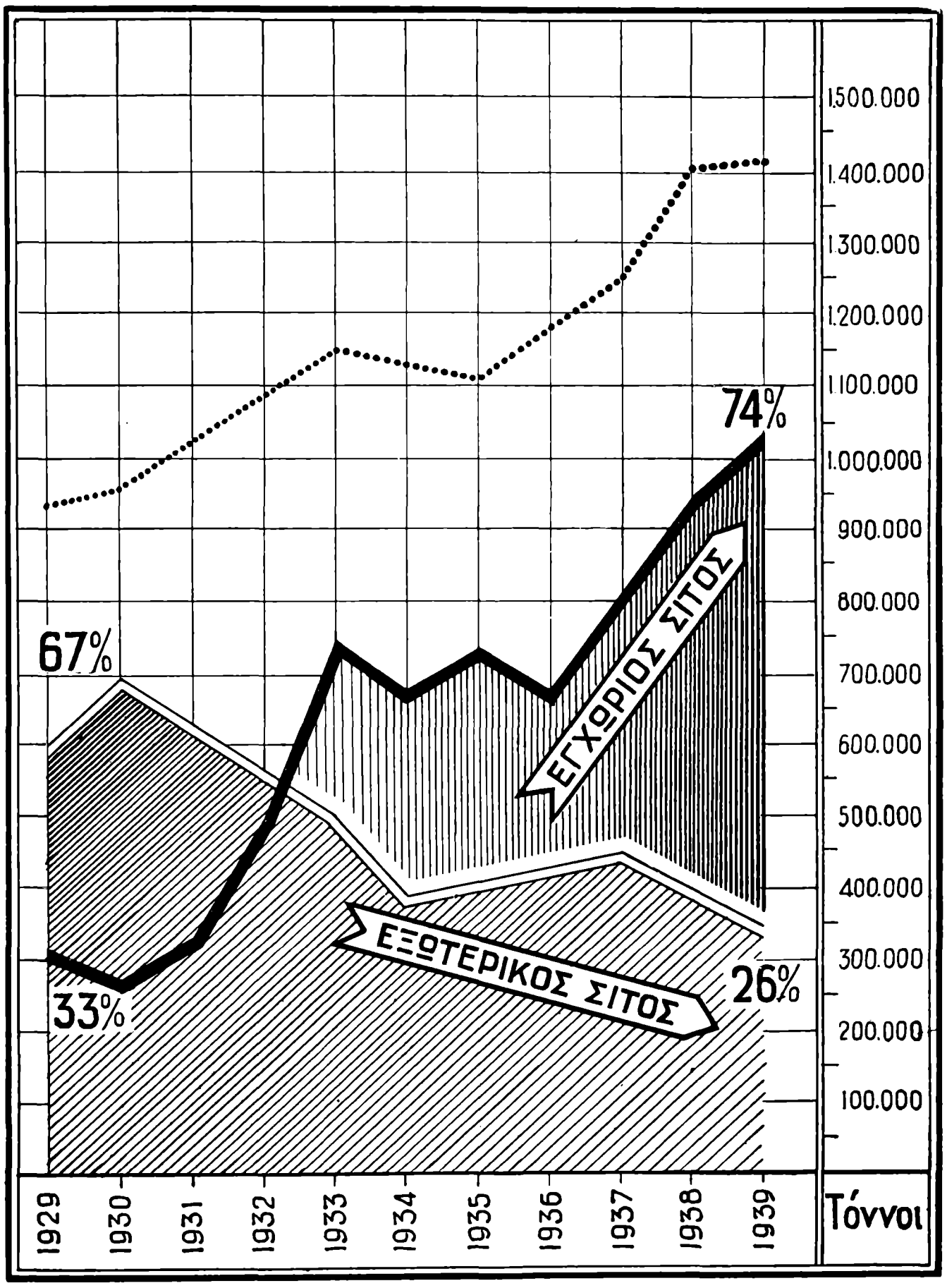
Ἔτη	Σύνολον σιτηρῶν	Σῖτος	Ὄσπρια	Γεώμηλα
1929	1 394,0	909,1	50,3	63,7
1938	2 243,7	1 454,8	107,2	161,3
1939	2 259,3	1 406,4	128,8	166,1

Ποσοστὸν καλυφθὲν ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς.

Ἔτη	Σύνολον σιτηρῶν %	Σῖτος %	Ὄσπρια %	Γεώμηλα %
1929	51,1	34,2	53,8	54,9
1938	74,6	67,4	81,6	98,1
1939	79,6	74,1	93,1	98,3

23 χλγμ. (18 ὀκ.) κατὰ τὸ 1939, ἡ δὲ τῶν ὀσπρίων ἀνῆλθεν ἀπὸ 8 χλγμ. (6 ὀκ.) κατὰ τὸ 1929 εἰς 18 χλγμ. (14 ὀκ.) τὸ 1939. Παρὰ τὴν διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους μεγάλην αὔξησιν τῆς καταναλώσεως, ἡ προσαρμογὴ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ εἰς ἐπιστημονικὰς μεθόδους καλλιεργείας, ἡ ἐπιδειχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἔφεσις πρὸς ἐντατικωτέραν ἐργασίαν, τὰ συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους λαμβανόμενα προστατευτικὰ ὑπὲρ τῆς γεωργίας μέτρα καὶ ἡ καθόλου δραστηριότης τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐπέτυχον νὰ προαγάγουν τὴν παραγωγὴν κατὰ τρόπον ὥστε, ὄχι μόνον νὰ ἀντιμετωπίζεται ἡ σημειουμένη αὔξησις, ἀλλὰ καὶ νὰ αὐξάνεται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ τὸ ποσοστὸν μὲ τὸ ὁποῖον ἡ ἐγχώριος παραγωγὴ συμμετέχει εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως. Ἡ αὔξησις τοῦ ποσοστοῦ τούτου εἶναι διά τινα τῶν προϊόντων ἀρκούντως χαρακτηριστική.

Σχηματικὴ παράστασις τῆς προϊούσης αὐξήσεως τῆς συμμετοχῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου εἰς τὴν ὁλικὴν κατανάλωσιν (στικτὴ γραμμή).

Βεβαίως τὰ ὅρια τῆς τοιαύτης αὐξήσεως εἶναι περιωρισμένα λόγῳ τῆς στενότητος τῶν καλλιεργησίμων ἐκτάσεων τῆς Χώρας. Πόρρω ὅμως ἀπέχουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχουν ἐξαντληθῆ. Ὑφίστανται ἀκόμη μεγίστης ἐκτάσεως δυνατότητες, τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν καλλιεργησίμων ἐδαφῶν διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων ἐγγείων βελτιώσεων. Καὶ οἱ Ἕλληνες ἀγρόται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν προστασίαν καὶ τὴν ἐν γένει ἐνίσχυσιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης δὲν θὰ ὀκνήσουν νὰ καταβάλουν τὰς ἀπαιτουμένας προσπαθείας, οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἀνώτατα ὅρια ἀποδόσεως ἐν τῇ γεωργικῇ παραγωγῇ.

Ἡ μείωσις τῆς εἰσαγωγῆς κυρίων τινῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν τῆς τελευταίας δεκαετίας δύναται ἀκόμη νὰ κριθῇ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπελθοῦσαν αἰσθητὴν μείωσιν τῆς εἰσαγωγῆς ὡρισμένων ἐκ τῶν γεωργικῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Ὁ ἐν συνεχείᾳ πίναξ ἐμφανίζει τὰς ἐπελθούσας μειώσεις τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῶν.

Εἰσαχθεῖσαι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ποσότητες κυρίων τινῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Προϊόντα	Ποσότης εἰς χιλιάδας τόννων			Ἀξία εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν		
	1929	1938	1939	1929	1938	1939
Σῖτος	597,9	474,6	364,3	2 694,9	2 157,3	1 168,8
Κριθὴ	23,8	9,3	9,7	78,4	26,5	25,3
Ὄσπρια	23,2	19,7	8,9	185,9	179,1	97,9
Ξυλεία (κ. μ.) . .	436,3	286,1	260,4	499,0	509,9	466,6

Ἡ γεωργία καὶ τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον.

Ἡ καταβληθεῖσα ὑπὲρ τῆς γεωργίας μέριμνα ἔσχεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὸν εὐεργετικόν της ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς Χώρας. Ἡ αὔξησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς συνετέλεσεν ὥστε νὰ μειωθῇ αἰσθητῶς τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου, τὸ ὁποῖον, ἀνερχόμενον εἰς δρχ. 6.290.000.000 κατὰ τὸ 1929, περιωρίσθη εἰς δρχ. 4.613.000.000 κατὰ τὸ 1938 καὶ εἰς δρχ. 3.076.000.000 κατὰ τὸ 1939. Ἐνῶ, δηλαδή, ἡ ἀξία τῶν ἐξαγωγῶν μας κατὰ τὸ 1929 ἐκάλυπτε τὰ 52,61 % τῶν εἰσαγωγῶν μας, κατὰ τὸ 1938 ἡ ἀξία τῶν ἐξαγωγῶν μας ἐκάλυψε τὰ 68,74 % καὶ κατὰ τὸ 1939 τὰ 74,94 %. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους ἐπηρεάσθησαν αἰσθητῶς ἐκ τῆς πολεμικῆς καταστάσεως καὶ τῶν συνεπείᾳ ταύτης ἐπιβληθέντων περιορισμῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἐπίσης ἐπηρεάσθησαν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον. Παρομοίαν δυσμενῆ ἐπήρειαν εἶχεν ὑποστῆ ἡ κίνησις τοῦ γενικοῦ μας ἐμπορίου καὶ κατὰ τὰ ἔτη τῆς παγκοσμίου κρίσεως, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν σχετικῶν πινάκων.

Ἡ ἐπίδρασις τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτῶν γεγονότων, τῆς παγκοσμίου κρίσεως, δηλαδή, καὶ τοῦ ἐκραγέντος πολέμου, θὰ εἶχε πολὺ δυσμενέστερα ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ γενικοῦ ἡμῶν ἐμπορίου, ἐὰν ὁ χαρακτὴρ τῆς Χώρας δὲν ἦτο κατ' ἐξοχὴν γεωργικός. Ἡ ἀλήθεια αὕτη, ἥτις κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσθη εἰς τοὺς ἐτησίους Ἀπολογισμοὺς τῆς Τραπέζης, διαπιστοῦται κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος, διὰ τοῦ ὁποίου καταφαίνεται ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἐξαγομένων γεωργικῶν μας προϊόντων καλύπτει τὰ 70 - 90 % τῶν ἐξαγωγῶν, ἐνῷ ἡ ἀξία τῶν λοιπῶν ἐξαγομένων προϊόντων, βιομηχανικῶν καὶ μεταλλευτικῶν, καλύπτει μόλις τὰ 7 - 10 % τῶν ἐξαγωγῶν.

Κίνησις γενικοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἔτη	Εἰσαγωγὴ εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν	Ἐξαγωγὴ εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν	Ἀναλογία τῆς ἐξαγωγῆς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν
1929	13,3	7,0	52,61 %
1930	10,5	6,0	56,87 %
1931	8,8	4,2	47,62 %
1932	7,9	4,7	60,45 %
1933	8,6	5,4	62,72 %
1934	8,8	5,5	62,27 %
1935	10,7	7,1	66,48 %
1936	11,9	7,4	61,68 %
1937	15,2	9,5	62,84 %
1938	14,8	10,1	68,74 %
1939	12,3	9,2	74,94 %

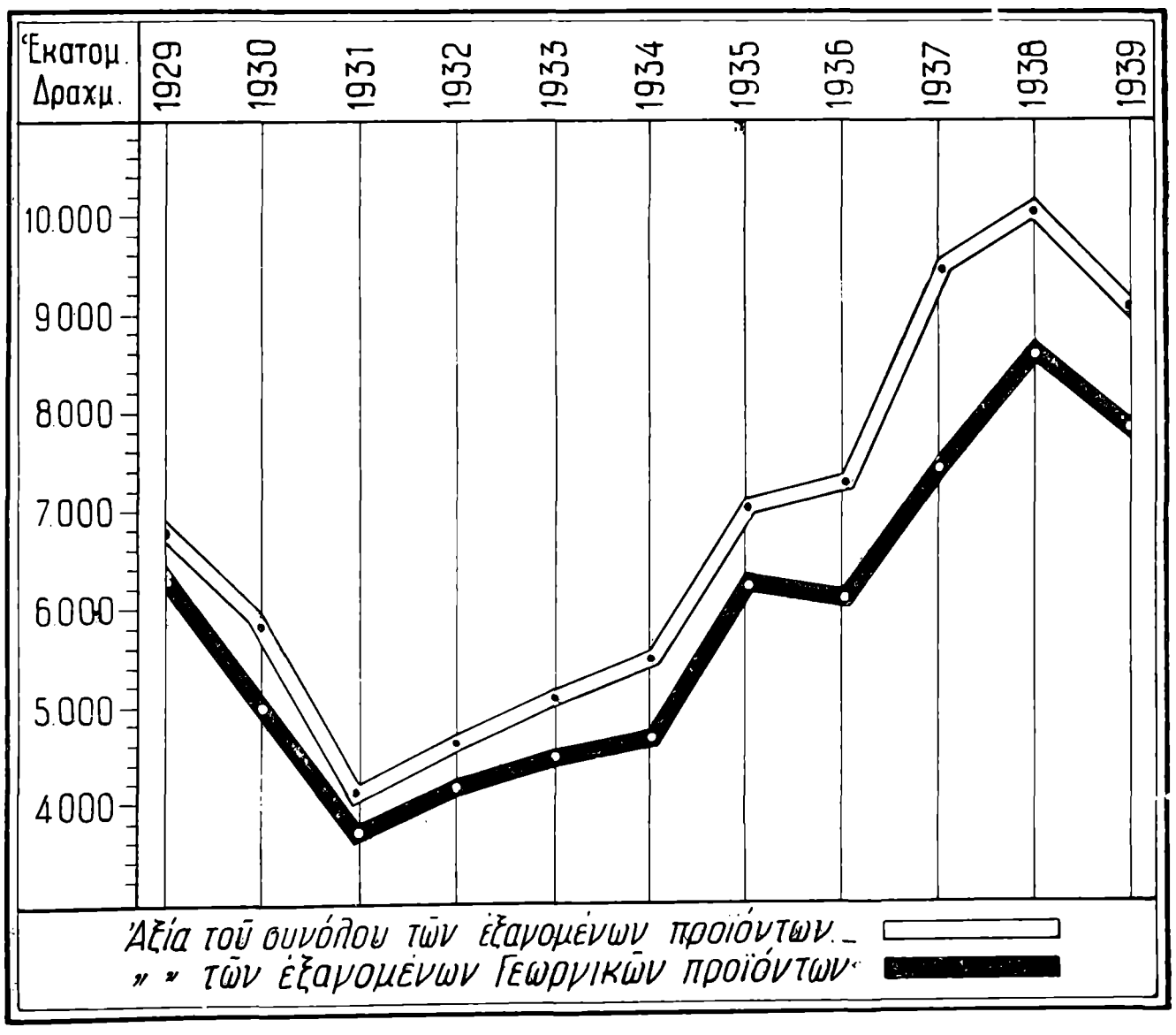
Τὰ γεωργικὰ προϊόντα ἐν σχέσει πρὸς τὸ σύνολον τῆς ἐξαγωγῆς.

Ἔτη	Συνολικὴ ἀξία ἐξαγωγῆς εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν	Ἀξία ἐξαχθέντων γεωργικῶν προϊόντων εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν	Ἀναλογία τῆς ἀξίας τῶν γεωργικῶν προϊόντων πρὸς τὸ σύνολον τῆς ἐξαγωγῆς
1929	7,0	6,3	89,74 %
1930	6,0	5,0	84,00 %
1931	4,2	3,7	87,72 %
1932	4,7	4,1	86,12 %
1933	5,4	4,3	79,84 %
1934	5,5	4,4	80,89 %
1935	7,1	6,0	83,83 %
1936	7,4	5,7	77,32 %
1937	9,5	6,8	71,66 %
1938	10,1	8,3	82,27 %
1939	9,2	7,4	80,48 %

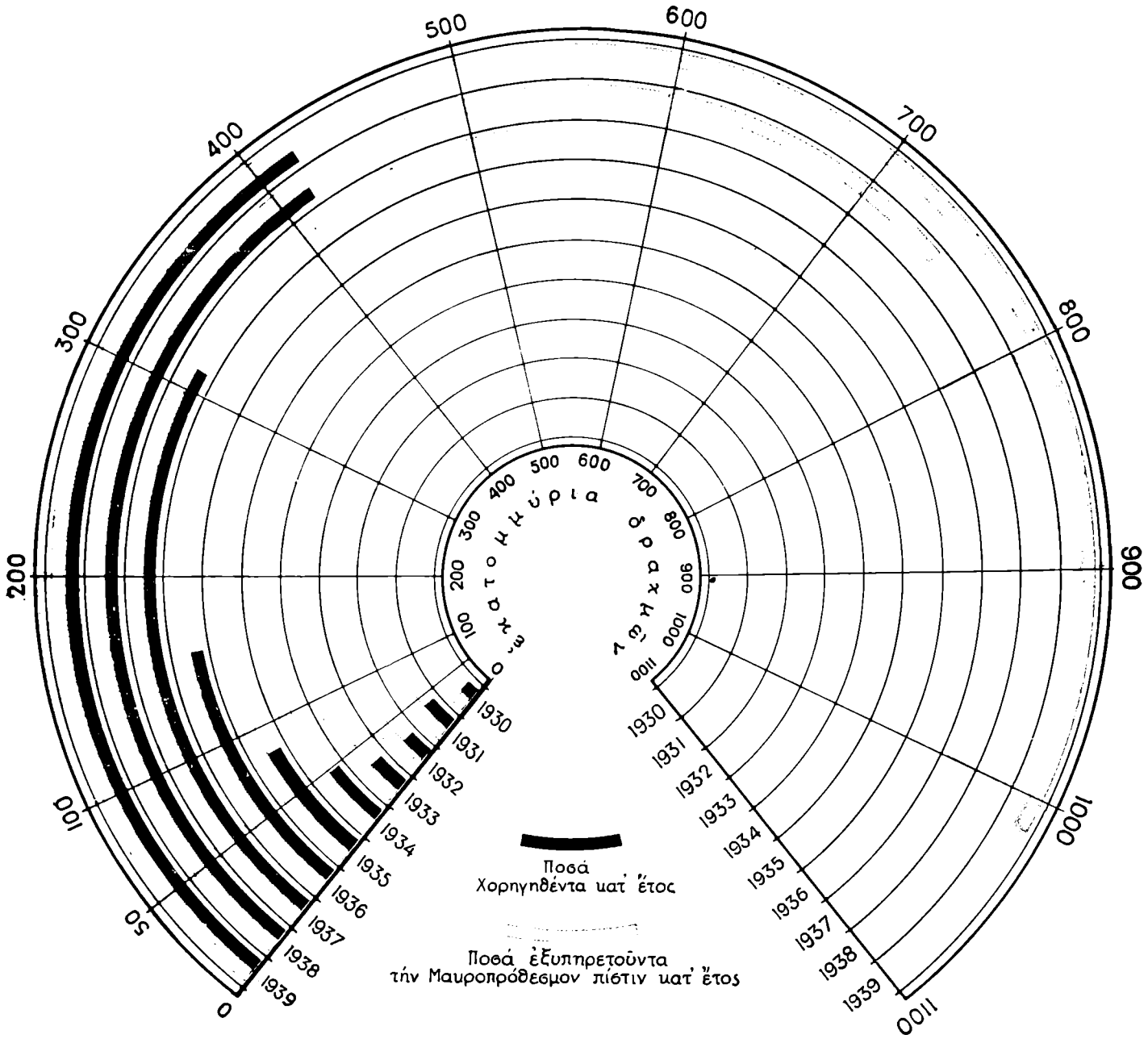
Ἐξαγωγὴ τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων.

Προϊόντα	*Ποσότης εἰς χιλιάδας τόννων*			*Ἀξία εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν*		
	1929	*1938*	*1939*	*1929*	*1938*	*1939*
Καπνὸς	50,0	48,9	40,0	3 948,6	5 119,2	3 978,3
Σταφὶς κορινθιακὴ .	68,8	74,3	87,9	876,4	933,0	1 112,8
Σταφὶς σουλτανίνα .	15,1	29,9	28,9	178,3	529,2	459,9
Ἔλαιον	12,2	20,5	28,9	249,6	580,0	914,6
Ἐλαῖαι	12,5	14,3	12,3	161,6	292,6	224,3
Οἶνοι	131,6	42,1	41,4	567,8	246,8	257,6
Ἐσπεριδοειδῆ . . .	4,3	14,6	11,4	33,9	178,4	131,3
Σῦκα	16,9	19,1	11,3	104,0	184,1	111,5
Χαρούπια. . . .	13,5	14,6	9,7	21,1	41,9	28,8
Ἀμύγδαλα	1,2	1,0	0,6	24,6	48,7	29,4
Σταφυλαὶ νωπαὶ . .	8,2	10,7	8,6	32,2	99,1	51,6

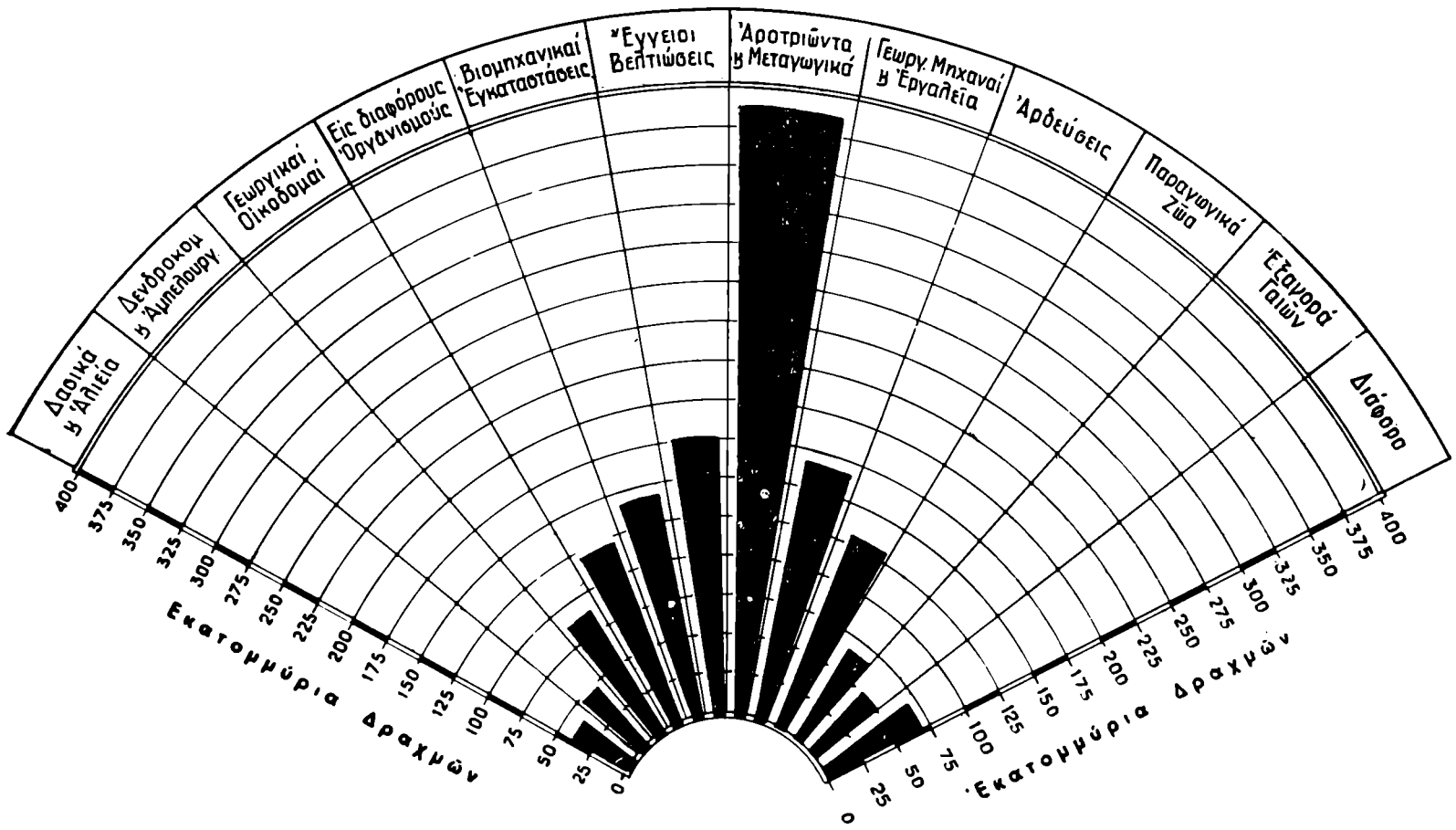
Ἐνῷ ὅμως ἡ βελτίωσις τῶν ὅρων τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ αὔξησις τῶν ἀποδόσεων συνετέλεσαν μεγάλως εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως καὶ τὸν περιορισμὸν τοῦ διὰ τὰ γεωργικὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ἐστερούμεθα, ἐξαγομένου συναλλάγματος, ἡ πρόοδος τῶν ἐξαγωγῶν μας δὲν ἠκολούθησε τὸν αὐτὸν ταχὺν ῥυθμόν. Ἡ ἐξαγωγὴ τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν προϊόντων μας μικρὰν παρουσιάζει αὔξησιν, τινῶν δέ, ὅπως τῶν οἴνων, ἐμφανίζει σημαντικὴν μείωσιν. Εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι τοῦτο δὲν βαρύνει τὴν ἑλληνικὴν δραστηριότητα. Ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῶν χωρῶν καταναλώσεως πολιτικὴ καὶ αἱ διεθνεῖς συνθῆκαι, αἵτινες διέρρευσαν ἐν συνεχεῖ ἀνωμαλίᾳ, ἦτο φυσικὸν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν ἐξαγωγήν μας.

Γραφικαὶ παραστάσεις.

Τὰ κατ' ἔτος χορηγηθέντα δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας 1930-1939.

Κατανομὴ τῶν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας κατὰ σκοπούς.

ΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Α) ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΙΣΤΙΣ

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Ἡ δημιουργία τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὡς εἰδικοῦ ὀργάνου διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, ἐπεβλήθη ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀνάγκην τῆς θετικωτέρας ἐνισχύσεως τόσον τῶν παλαιῶν ὅσον καὶ ἐκείνων ἐκ τῶν μικρῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων αἵτινες προέκυψαν ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴν μεταρρύθμισιν καὶ τὸν ἐποικισμὸν τῶν γεωργῶν προσφύγων.

Δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συστάσεως τῆς Τραπέζης, τὸ πλέον ἀνησυχητικόν, ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πλευρᾶς, ἦτο ἡ μεγάλη ῥευστότης καὶ τὸ ἀδιαμόρφωτον εἰσέτι τῆς ἀγροτικῆς κοινωνίας, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως αὐτοπεποιθήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ μέλλον.

Αἱ παλαιαὶ καὶ αἱ νεοπαγεῖς γεωργικαὶ ἐκμεταλλεύσεις ἀντεμετώπιζον πλῆθος ἐπειγόντων καὶ δυσχερῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα προέκυπτον ἐκ τοῦ μικροῦ κλήρου, τοῦ ἀτελοῦς ἐφοδιασμοῦ, τῆς χαμηλῆς τεχνικῆς καταρτίσεως καὶ τέλος τῆς ἐλλείψεως πραγματικῆς ὀργανώσεως εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ τὸ χωριό.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα συνέπειαν εἶχον τὴν περιωρισμένην καὶ δυσαναλόγως μικράν, πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας, πρόσοδον, ἐξ οὗ ἡ προσφυγὴ εἰς δανεισμὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν, εἴτε ἐκ Τραπεζῶν εἴτε ἐξ ἰδιωτῶν, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν ὑποσιτισμὸν καὶ τὴν ταχεῖαν φθορὰν τῶν ἀροτριώντων, κάποτε δὲ καὶ αὐτῆς τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας.

Φανερὸν ἐκ τούτου, ὅτι τὰ χρήματα τῆς Τραπέζης ὤφειλον νὰ χρησιμοποιηθοῦν μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπόν, εὐθὺς μὲν ἀμέσως, τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας καὶ τὴν συγκράτησιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν συνεχείᾳ δέ, καὶ κυρίως, εἰς βελτιώσεις τεινούσας εἰς μόνιμον αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ καλλιτέρευσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ γεωργοῦ. Ἡ ἐργασία ὅμως αὕτη διὰ νὰ εἶναι ἐπιτυχής, τόσον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀσφαλείας τῶν χορηγουμένων κεφαλαίων ὅσον καὶ τῆς συνδρομῆς πρὸς τὸν γεωργόν, προϋποθέτει πλήρη μελέτην τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς τεχνικῆς τῆς ἐπιχειρήσεως καί, συγχρόνως, ἐπέμβασιν μὴ περιοριζομένην ἁπλῶς εἰς τὴν χορήγησιν τῶν χρημάτων ὑπὸ μορφὴν μακροπροθέσμων δανείων, ἀλλὰ ἐπεκτεινομένην καὶ εἰς τὴν συνυπεύθυνον οὐσιαστικὴν συνεργασίαν μετὰ τοῦ γεωργοῦ πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Πράγματι, ἡ κατ' ἄλλον τρόπον διαχείρισις τοῦ ζητήματος εἰς ἀγροτικὴν κοινωνίαν διανύουσαν τὴν βρεφικήν, ἀπὸ γεωργικῆς τεχνικῆς, ἡλικίαν, ἀντιμετωπίζουσαν πολλὰς δυσχερείας ὡς πρὸς τὸν ἐφοδιασμὸν καὶ ἔλλειψιν κατευθύνσεων καὶ προοπτικῆς, θὰ ἀπετέλει ἀφροσύνην διὰ τὸν δανειστὴν καὶ παγίδα διὰ τὸν δανειζόμενον, ὁδεύοντα εἰς χειροτέρευσιν τῆς θέσεώς του μὲ τὴν ἐν πολλοῖς ἄσκοπον καταχρέωσιν καὶ ἐξανέμισιν τῆς περιουσίας του.

Οὕτω προέκυψε σοβαρῶς ἡ ἀνάγκη ὀργανώσεως παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ τεχνικῆς ὑπηρεσίας εὑρισκομένης εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς της, τῆς ὁποίας ὡς σκοπὸς ἐτάχθη νὰ μελετήσῃ καὶ ἀναλύσῃ τὰ τρωτὰ τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως, νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς δυνατότητας βελτιώσεως ἐν συσχετίσει μὲ τὸ φυσικὸν καὶ οἰκονομικὸν περιβάλλον, νὰ ἀναζητήσῃ μετὰ τοῦ γεωργοῦ τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν κρατικῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν νὰ τὰ δημιουργήσῃ ἐν δεδομένῳ χρόνῳ, τέλος δὲ νὰ παρακολουθήσῃ ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν καὶ καθοδηγήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν πραγματοποίησιν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς γεωργικῆς βελτιώσεως. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ ἔδει νὰ ἐπαναλαμβάνεται εἰς πάσας τὰς ὁμοίας περιπτώσεις, μέχρις οὗ ἡ ἐπιτυχία τῆς βελτιώσεως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς κοινῆς γνώμης τῶν χωρικῶν, δημιουργουμένης οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ τῆς κατὰ συνείδησιν παραδόσεως.

Ἡ ἐργασία ὅμως αὕτη, ἂν λάβῃ τις ὑπ᾽ ὄψιν τὴν σοβαρότητα τῶν προβλημάτων καὶ τὴν ἔλλειψιν ἀσφαλῶν γεωπονικῶν καὶ ἐν γένει τεχνικῶν δεδομένων ἐνδιαφερόντων τὴν γεωργίαν, ἦτο δυσχερεστάτη.

Συστηματικὴ προσπάθεια γεωπονικῶν μελετῶν καὶ ἐν γένει κρατικῆς φροντίδος ὑπὲρ τῆς γεωργίας ἄρχεται ἀφ᾽ ἧς στιγμῆς ἀπεπερατώθη ἡ ἀγροτικὴ μεταρρύθμισις καὶ καθησύχασεν ὁ σάλος τῶν προσφυγικῶν μετακινήσεων, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1927.

Ἡ ἐργασία διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας ἑκάστου παραγωγοῦ ἔπρεπε νὰ ἐνταχθῇ εἰς προκαθωρισμένον πρόγραμμα ἐνδιαφέρον τὸν συνοικισμὸν καὶ τὸ τοπεῖον γενικώτερα.

Ὡς ἐκ τούτου καθίστατο ἀναγκαία ἀνάλογος μελέτη γεωργοοικονομικὴ τῆς περιφερείας, ἡ ὁποία θὰ ἔθετεν ἐπὶ τάπητος τὰ ὀργανικά, τεχνικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα αὐτῆς καὶ τὰ ὁποῖα προκαθορίζουν ἐν σοβαρῷ μέτρῳ τὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομίας τῶν ἐπὶ μέρους ἐπιχειρήσεων.

Ἡ σπουδαία αὕτη ἐργασία ἐτάχθη ὡς εἷς ἐκ τῶν σκοπῶν τῆς Τραπέζης, ἂν δέ, διὰ λόγους ἀσχέτους πρὸς τὴν θέλησίν της, δὲν ἠδυνήθη νὰ ὁλοκληρώσῃ ἢ ἐπεκτείνῃ τὴν μελέτην ἐπὶ πολλῶν γεωργικῶν διαμερισμάτων, ἐπέτυχεν ὅμως διὰ συστηματικῆς καθοδηγήσεως ὅπως τὸ προσωπικόν της, πρὸ παντὸς τὸ τεχνικόν, ἀποκτήσῃ τὴν εὐχέρειαν ἐρεύνης συνθετικῆς, ὅπου οἱ τεχνικοί, οἰκονομικοὶ καὶ κοινωνικοὶ παράγοντες ἔδει νὰ ἐκτιμῶνται κατ᾽ ἀξίαν διὰ τὴν συναγωγὴν συμπερασμάτων τεχνικῶς δυνατῶν καὶ οἰκονομικῶς ὀρθῶν.

Ἀσχέτως ὅμως πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς γεωργοοικονομικῆς ἐρεύνης εὐρυτέρων διαμερισμάτων, ἡ ὁποία μερικῶς ἐνεφανίσθη διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδόσεων τοῦ Ἀρχείου γεωργοοικονομικῶν ἐρευνῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἡ μελέτη στενῶν περιφερειῶν καὶ συνοικισμῶν, ἐπεκταθεῖσα καὶ ἐπισπευσθεῖσα κατ᾽ ἀνάγκην λόγῳ τῶν παρουσιαζομένων προβλημάτων, ἀπετέλεσε τὸ σοβαρώτερον στοιχεῖον ἐφ᾽ οὗ ἐστηρίχθη ἡ μακροπρόθεσμος κυρίως πίστις, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ συμβουλευτικῶς ἡ βραχυπρόθεσμος.

***

Εὐθὺς μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης καὶ τὴν ἐξαγγελίαν τῆς ἀσκήσεως τοῦ κλάδου τῆς μεσο-μακροπροθέσμου πίστεως, ἤρχισαν ὑποβαλλόμεναι ἀθρόαι αἰτήσεις κατὰ κανόνα πρὸς πορισμὸν χρήματος δι᾽ ἀνάγκας ἀσχέτους πρὸς τὴν γεωργικὴν ἐπιχείρησιν. Ἐδημιουργήθη, δηλονότι, προφανῶς ἡ ἀντίληψις, εὐτυχῶς ὄχι εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ νέας μορφῆς ὑποθηκικῆς πίστεως παρομοίας πρὸς ἐκείνην ἥτις διενεργεῖται ὑπὸ ἄλλων ἐμπορικῆς φύσεως ἱδρυμάτων, μὲ τὴν ἐπιπρόσθετον ἐλπίδα ὅτι ὁ ἡμικρατικὸς χαρακτὴρ τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα τότε πολιτικὴ συναλλαγὴ θὰ ἐξησφάλιζον ἐν καιρῷ τὸν μερικὸν ἢ συνολικὸν χαρισμὸν τῶν δανεισθέντων.

Πρωταρχικὴ ὅμως προϋπόθεσις, τεθεῖσα ἀμέσως ἅμα τῇ λειτουργίᾳ τῆς Τραπέζης, ἐπέβαλεν ὅπως τὰ διὰ μακροπρόθεσμον δανεισμὸν χορηγούμενα χρήματα διατίθενται ἀποκλειστικῶς διὰ βελτιώσεις ἀναμφισβητήτως καὶ ἀποδεδειγμένως αὐξανούσας ποσοτικῶς ἀλλὰ καὶ ποιοτικῶς τὴν παραγωγήν.

Χορηγηθέντα δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας.

Ἔτη	*Ποσὰ εἰς δραχμὰς*
1930	17 176 000
1931	35 837 000
1932	20 850 000
1933	26 656 000
1934	47 684 000
1935	80 186 000
1936	147 754 000
1937	315 269 000
1938	416 381 000
1939	417 893 000
Σύνολον	1 525 694 000

Τοῦτο εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ὑποχρέωσιν καταστρώσεως σχεδίου ἐκμεταλλεύσεως καὶ προγράμματος βελτιώσεως, τὸ ὁποῖον ἀρχῆθεν συνετάσσετο ὑπὸ τῶν τεχνικῶν ὀργάνων τῆς Τραπέζης ἐπιτοπίως ἐρευνώντων καὶ συνεργαζομένων μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργῶν.

Ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀσκήσεως τῆς μεσο-μακροπροθέσμου πίστεως ὑπῆρξε βραδεῖα καὶ δυσχερής, διότι, ὑπὸ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἱδρύθη καὶ ἐλειτούργησεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, οἱαδήποτε σπουδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ διεκύβευε αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Πράγματι, ἡ ἀνάγκη ἐπιμεμελημένης καὶ προσεκτικῆς ἐρεύνης τῶν αἰτήσεων δανεισμοῦ διὰ γεωργικὰς βελτιώσεις, ἡ ἀνάγκη διαμορφώσεως ἀναλόγου πνεύματος εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἅτινα τότε ἀντεπροσώπευον τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, καίτοι ἐδημιούργουν καθυστερήσεις, ἦσαν ἐν τούτοις ἐνέργειαι ἐπιβεβλημέναι διὰ τὴν ἑδραίωσιν εἰς τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν τῆς πεποιθήσεως, ὅτι θὰ ἐνισχύοντο ὑπὸ τῆς Τραπέζης μόνον ὅσοι εἶχον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐργασθῶσι πραγματικῶς καὶ σοβαρῶς ἐν στενῇ ἐπαφῇ μὲ τὴν Τράπεζαν καὶ ὄχι οἱ ἔχοντες τὴν πρόθεσιν νὰ ἐξαπατήσωσιν αὐτήν.

Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἕτερος σοβαρὸς λόγος, ὁ ὁποῖος ἐπέβαλε τὴν μετὰ φρονήσεως ἐπέκτασιν τῶν ἐργα-

σιῶν τοῦ Ἱδρύματος εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς πίστεως: Ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας καὶ διαμορφώσεως ἱκανοῦ ἀλλὰ καὶ πεπειραμένου τεχνικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον, πλὴν τῆς τεχνικῆς εἰδικότητός του, ὤφειλε νὰ ἐθισθῇ μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς εὐθύνης αἵτινες κρατοῦν εἰς οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς, νὰ εἶναι αἰσιόδοξον καὶ φίλεργον μέχρι φθορᾶς, ἐμπεποτισμένον δὲ μὲ ἀγάπην καὶ στοργὴν πρὸς τὸν γεωργόν.

Ἡ ἀνάπτυξις εἰς ἀριθμὸν καὶ ποιότητα τοῦ προσωπικοῦ τούτου, βραδεῖα καὶ ἄτολμος κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Τραπέζης, λόγῳ τῆς ἐπιβαλλομένης συντηρητικότητος εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δαπανῶν διοικήσεως, γοργὴ ὅμως καὶ τολμηρὰ μετέπειτα, καὶ ἡ στενὴ συνεργασία μετὰ τῶν κρατικῶν γεωπονικῶν καὶ μηχανικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ εἰδικῶν ἱδρυμάτων συνετέλεσε, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ προωθηθῇ σημαντικῶς ὁ λίαν ἐνδιαφέρων κλάδος τῆς βελτιωτικῆς πίστεως καὶ ἐξησφάλισε, κατὰ μέγα ποσοστόν, τὸ πλεονέκτημα εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ προηγῆται αὕτη, ἀπὸ ἀπόψεως γνώσεως, τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ὑπαίθρου.

Ἡ αὔξησις τῶν κατ' ἔτος μεσο-μακροπροθέσμων τοποθετήσεων συμπίπτει, ὅπως εἶναι φυσικόν, μὲ τὴν βαθμιαίαν συμπλήρωσιν εἰς τὰς περιφερείας τῆς Χώρας τοῦ δικτύου ἰδίων Καταστημάτων τῆς Τραπέζης καὶ μὲ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐν γένει ὀργανώσεώς της. Οὕτω, προϊούσης τῆς μελέτης τῶν ζητημάτων καὶ ἐξασφαλισθείσης, διὰ τῆς ἐπὶ μακρὸν πρακτικῆς ἐφαρμογῆς, τῆς ἀπαιτουμένης πείρας πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτῶν, ἀντὶ τῆς τηρουμένης τακτικῆς τῆς ἐγκρίσεως τοῦ συνόλου τῶν δανείων ἀπὸ τὸ Κέντρον, καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς χορηγήσεως, κατὰ περιφερειακὸν Κατάστημα, ὁμαδικῶν πιστώσεων διὰ τὴν ἐπιτόπιον ἱκανοποίησιν ὁμοειδῶν αἰτήσεων, συνήθως μεγάλου ἀριθμοῦ καὶ μικροῦ κατὰ πιστοῦχον ποσοῦ καὶ διὰ δάνεια προθεσμίας σχετικῶς βραχείας. Οὕτω, αἱ πιστώσεις διὰ χορήγησιν ἀροτριώντων, παραγωγικῶν ζώων, ἀτομικῶν μικροαρδεύσεων, μικροβελτιώσεων κλπ. ὑπήχθησαν εἰς τὴν ὡς ἄνω κατηγορίαν καὶ ἀντιμετωπίζονται ὑπὸ τοπικῶν ἐπιτροπῶν, ἀποτελουμένων ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Καταστήματος, τοῦ τεχνικοῦ προϊσταμένου καί, εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν τοπικῶν ὀργανώσεων. Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ἀποφασίζουν καὶ χορηγοῦν τὰ δάνεια ἐντὸς πλαισίου γενικῶν κατὰ περιφέρειαν γραμμῶν ὁριζομένων ἐκ τοῦ Κέντρου, προερχομένων δὲ ἐκ τῆς μελέτης κατὰ περιφέρειαν τῶν ζητημάτων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς πίστεως. Τέλος, ἡ ἀνάπτυξις τῶν διαφόρων κλάδων τῶν μακροπροθέσμων τοποθετήσεων συμπίπτει μὲ τὴν εἰς εὐρεῖαν κλίμακα προώθησιν τοῦ δανεισμοῦ καὶ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων ἐγγείων βελτιώσεων καὶ ἄλλων γεωργικῆς φύσεως βιομηχανιῶν. Ἡ κρατικὴ φροντὶς διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ συστηματοποίησιν τῶν σπουδαιοτάτων βελτιωτικῶν τούτων ἔργων ἐξεδηλώθη μὲ ἀνάλογον νομοθετικὴν πρόβλεψιν, ἥτις ὑπεβοήθησε τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον ὀργάνωσιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν βελτιώσεων τούτων, ἀκόμη δὲ καὶ μὲ λίαν σημαντικὴν εἰσφορὰν διὰ

Κατανομὴ τῶν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας.

Σκοποὶ δι' οὓς διετέθησαν	*Ποσὰ εἰς δραχμὰς*
Ἀροτριῶντα, μεταγωγικὰ καὶ μεγάλα ζῷα, ἀναπαραγωγῆς καὶ μικτῆς ἀποδόσεως . .	411 824 000
Ζῷα μικρὰ (πρόβατα, αἶγες)	45 495 000
Χοιροτροφία καὶ πτηνοτροφία	545 000
Μελισσοκομία	12 738 000
Σηροτροφία	4 449 000
Γεωργικαὶ μηχαναὶ καὶ ἐργαλεῖα	118 365 000
Γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ (ἀποθῆκαι, σταῦλοι, ἀχυρῶνες) . .	90 906 000
Ποιμνιοστάσια καὶ βουστάσια	9 942 000
Καπνόπανα καὶ καπνοξηραντήρια	46 527 000
Σταφιδόπανα καὶ τζιβιέραι .	8 940 000
Ἐκχερσώσεις καὶ βαθεῖαι ἀρόσεις	56 419 000
Ἀρδεύσεις	134 885 000
Ἀποστραγγίσεις, ἀντιπλημμυρικά, ἀποξηραντικὰ . . .	140 035 000
Δενδροκομία	32 965 000
Ἀμπελουργία	19 196 000
Βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις:	
α) Ἐλαιουργεῖα	132 904 000
β) Τυροκομεῖα καὶ Γαλακτοκομεῖα	
γ) Οἰνοποιεῖα	
δ) Λοιπαὶ Βιομηχανίαι .	
Ἐξαγορὰ γαιῶν	51 419 000
Ἐξόφλησις χρεῶν πρὸς τρίτους	5 490 000
Δασικὴ πίστις	37 594 000
Ἁλιευτικὴ πίστις	2 876 000
Ὀργάνωσις προστασίας παραγωγῆς	10 000 000
Χρηματοδότησις ἀνεγέρσεως Ν. Λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν . .	55 000 000
Διάφορα	97 180 000
Σύνολον	1 525 694 000

τὴν χαριστικὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ὠφελουμένου πληθυσμοῦ ἀπὸ σημαντικοῦ μέρους τοῦ κόστους τῶν ἔργων.

Τὰ ποσὰ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν παρατιθέμενον πίνακα ἐχορηγήθησαν α) εἰς μεμονωμένους παραγωγοὺς καὶ β) εἰς νομικὰ πρόσωπα, ἤτοι γεωργικοὺς συνεταιρισμούς, Ἑνώσεις γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, κοινότητας καὶ συνδέσμους κοινοτήτων, δήμους καὶ ὑδραυλικὰ ταμεῖα.

Οὕτω, τὰ ἀφορῶντα τὸν ἀτομικὸν ἐφοδιασμόν, ἤτοι δάνεια δι' ἀροτριῶντα καὶ παραγωγικὰ ζῷα, μικρὰς γεωργικὰς μηχανάς, ἀτομικὰς ἀντλητικὰς ἐγκαταστάσεις ὕδατος κλπ., ἐδόθησαν πρὸς μεμονωμένους. Τὰ ἀφορῶντα σημαντικώτερα μηχανήματα ὁμαδικῆς χρησιμοποιήσεως καὶ ἐγκαταστάσεως, ἤτοι ἁλωνιστικὰ συγκροτήματα, ἑλκυστῆρας πετρελαιοκινήτους, ἐργοστάσια καὶ ἀποθήκας ὁμαδικῆς ἐπεξεργασίας γεωργικῶν προϊόντων, — ἐλαιουργεῖα, οἰνοποιεῖα, τυροκομεῖα — ἐδόθησαν εἰς γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς ἢ καὶ Ἑνώσεις αὐτῶν, καὶ τέλος, τὰ ἀφορῶντα ἐγγείους βελτιώσεις, ἤτοι ἀγορὰν βοσκῶν, ἐκτέλεσιν ἀποστραγγιστικῶν, ἀρδευτικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν ἔργων ὁμαδικῆς φύσεως, ἐδόθησαν εἰς κοινότητας, συνδέσμους κοινοτήτων καὶ ὑδραυλικὰ ταμεῖα.

Παραθέτομεν ἀνάλυσιν τῶν δανείων, κατὰ σκοπὸν διαθέσεως, δι' ὁλόκληρον τὴν ἀπὸ τοῦ 1930 μέχρι τοῦ 1939 χρονικὴν περίοδον. Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου διαπιστοῦται ἡ μεγάλη σημασία ἥτις ἀπεδόθη, λόγῳ τοῦ σκοποῦ των, εἰς δύο κατηγορίας δανείων, 1) τῶν ἀροτριώντων καὶ παραγωγικῶν ζῴων καὶ 2) τῶν ἐγγείων βελτιώσεων, ἤτοι ἀποστραγγίσεων, ἀρδεύσεων καὶ ἀποξηράνσεων.

Λεπτομερεστέρα ἀνάλυσις τῶν εἰδικῶν προβλημάτων μιᾶς ἑκάστης τῶν σημαντικωτέρων γεωργικῶν βελτιώσεων, ὡς καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν μέσων δι' ὧν ἡ Τράπεζα ἀντεμετώπισε ταῦτα, θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένη, διὰ νὰ κατανοηθῇ ποίας μεγάλης σημασίας ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ καὶ ἡ δρᾶσις τῆς Τραπέζης ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

ΑΤΟΜΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ

Ἀροτριῶντα καὶ Κτηνοτροφία.

Ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων της ἡ Τράπεζα ἐδέησε νὰ ἀντιμετωπίσῃ, ἔστω καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων, τὸ πρόβλημα τοῦ ἐφοδιασμοῦ μὲ ἀροτριῶντα τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, ἰδίως εἰς Θεσσαλίαν καὶ Βόρειον Ἑλλάδα. Ἄνευ ἀροτριώντων καθίστατο προβληματικὴ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ κλήρου τῶν ἐχόντων ἀνάγκην γεωργῶν, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐξεδηλοῦτο ὁ φόβος διαλύσεως μεγάλου μέρους τῶν νεοπαγῶν, ἐκ τοῦ ἐποικισμοῦ τῶν προσφύγων καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν γηγενῶν, γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐπίτασιν τῆς ἀστυφιλίας.

Δέον νὰ ἔχῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἵδρυσις τῆς Τραπέζης ἠκολούθησε τὴν περίοδον 1923-29 τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν γεωργῶν προσφύγων, καθ' ἣν ἐδημιουργήθησαν 130.000 νέαι ἐκμεταλλεύσεις γηγενῶν καὶ 145.000 προσφύγων γεωργῶν.

Ἐκ τούτων οἱ γηγενεῖς, ὡς γνωστόν, οὐδεμιᾶς πλὴν τῶν γαιῶν ἔτυχον εἰδικωτέρας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐνισχύσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἀποκατεστάθησαν ἀγροτικῶς ὄχι μόνον αἱ παλαιαὶ καὶ σχετικῶς καλῶς ἐφωδιασμέναι οἰκογένειαι, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ νέαι ἐκ διχοτομήσεως ἀποκατασταθεισῶν ἤδη οἰκογενειῶν, ἐκ χορηγήσεως κλήρου εἰς γεωργοεργάτας καὶ γεωργοεπαγγελματίας, ἦτο φυσικόν, μετὰ τὴν διανομὴν τῶν κτημάτων, νὰ εὑρεθῇ πλῆθος νεοαποκατασταθέντων ἄνευ ζῴων καὶ ἐφοδίων, εὑρισκομένων δηλαδὴ ἐν ἀδυναμίᾳ πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ κλήρου των.

Μία πηγὴ δανεισμοῦ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦσαν αἱ διὰ τὴν γεωργίαν πιστώσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Αἱ πιστώσεις ὅμως αὗται ἦσαν βραχυπρόθεσμοι καὶ συνεπῶς προωρισμέναι διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας καὶ τὴν διευκόλυνσιν τῶν τρεχουσῶν καλλιεργητικῶν ἀναγκῶν.

Παρὰ ταῦτα, ὅσοι ἠδυνήθησαν ἐχρησιμοποίησαν τὰς πιστώσεις ἐκείνας δι' ἀπόκτησιν ζῴων, ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι εἰς τὴν λῆξιν τῆς ἐτησίας προθεσμίας τοῦ δανείου θὰ εὑρίσκοντο ἐν ἀδυναμίᾳ τακτοποιήσεως τῆς ὑποχρεώσεώς των, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξία τοῦ ἀροτριῶντος, ἀρκετὰ σημαντική, ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξοικονομηθῇ ἐκ τῶν ἀβεβαίων περισσευμάτων μιᾶς καλλιεργητικῆς περιόδου. Ἐκ τούτου ἐσημειώθησαν σημαντικαὶ καθυστερήσεις εἰς τὰς χορηγήσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ σοβαρωτάτη διαταραχὴ εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ παραγωγοῦ, ἡ ὁποία εἶχεν ἀνάγκην καὶ τῆς βραχυπροθέσμου ἐνισχύσεως.

Οἱ λοιποὶ ἐστερημένοι ζῴων γεωργοί, ἀνερχόμενοι εἰς λίαν σημαντικὸν ἀριθμόν, ἀπετέλεσαν τὴν λοιπὴν φάλαγγα τῶν ἄνευ ἀροτριώντων γηγενῶν γεωργῶν.

Διὰ τοὺς πρόσφυγας ἡ κρατικὴ φροντὶς ὑπῆρξε σοβαρὰ καὶ συνεχὴς ἀπὸ τοῦ 1923 μέχρι τοῦ 1929. Οὗτοι ἐδικαιοῦντο νὰ κληρονομήσουν σημαντικὸν ἀριθμὸν ἀροτριώντων προελθόντων ἐκ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν

Τούρκων καὶ ἐλαχίστων Βουλγάρων ἐκ Μακεδονίας, συνεπείᾳ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν. Καίτοι τὸ ζωϊκὸν τοῦτο κεφάλαιον ὤφειλε νὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν γεωργῶν, ἐξ ἀνωμαλιῶν αἵτινες ἐσημειώθησαν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας τῆς ἀπογραφῆς, τῆς μετακινήσεως καὶ διαθέσεως τούτων εἰς καταλλήλους γεωργοὺς καὶ λόγῳ τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας διεξήχθησαν αἱ ἐργασίαι αὗται, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐχάθη διὰ τὴν γεωργίαν, διότι ἢ ἐπωλήθη καὶ ἐσφάγη, κατὰ μέγα μέρος, ὑπὸ τῶν ἀνταλλασσομένων, ἢ ἐφθάρη, κατὰ μέγα ἐπίσης ποσοστόν, ἀπὸ τοὺς ἰδίους πρόσφυγας ἐστερημένους, κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐγκαταστάσεώς των, τῶν ἀναγκαίων μέσων στεγάσεως καὶ διατροφῆς. Λόγῳ τῆς ἀποκαταστάσεως τόσων προσφυγικῶν οἰκογενειῶν, αἱ ἀνάγκαι εἰς ἀροτριῶντα ηὐξήθησαν ἀποτόμως, ἐνῶ ἐξ ἄλλου, αἱ ἐντόπιαι πηγαὶ ἀνανεώσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ μὲ ἀροτριῶντα, λόγῳ τῆς μετακινήσεως τῶν πληθυσμῶν, τῆς διαταραχῆς ἥτις προῆλθεν ἐκ τούτου καὶ ἐκ τῶν ἐκχερσώσεων πολλῶν λειβαδίων διὰ τὴν γεωργικὴν ἀποκατάστασιν προσφύγων καὶ γηγενῶν, περιωρίσθησαν, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ ἐστείρευσαν.

Ἀγελάδες φυλῆς Μονταφὸν εἰσαχθεῖσαι ἐκ Τυρόλου.

Παρέστη ἀνάγκη ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων νὰ πραγματοποιήσῃ ἀθρόας εἰσαγωγὰς ζῴων ἐκ τῶν γειτονικῶν ἐπικρατειῶν, καὶ ἰδιαιτέρως ἐκ Γιουγκοσλαυΐας, διὰ τὸν ταχύτερον ἐφοδιασμὸν μὲ ἀροτριῶντα τῶν οἰκογενειῶν αἵτινες ἐν τῷ μεταξὺ ἤργουν, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐδαπανήθησαν σημαντικὰ ποσά.

Ἀποτέλεσμα ὅμως τῆς ἐργασίας ταύτης, διενεργηθείσης κατ' ἀνάγκην εἰς εὐρεῖαν κλίμακα καὶ εἰς μικρὸν σχετικῶς διάστημα, ἦτο νὰ εἰσαχθῶσι ζῷα μὴ ἐπαρκοῦς ἀντοχῆς διὰ τὰς συνθήκας τοῦ περιβάλλοντός μας, λόγῳ δυσχερείας ἐγκλιματισμοῦ, περισσότερον ἀπαιτητικὰ εἰς τροφὰς παρὰ τὰ ἰδικά μας καὶ τέλος νὰ διαδοθῶσιν ἀσθένειαι, αἵτινες πολλαχοῦ ἔλαβον ἐπιδημικὸν χαρακτῆρα καταστρεπτικὸν καὶ διὰ τὴν ἐντοπίαν ἀγέλην.

Ἀλλὰ καὶ τὰ περιστατικὰ ταῦτα μόνα δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀθρόαν καὶ γενικὴν αἴτησιν ἀροτριώντων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, θὰ πρέπει δὲ νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἡ περίοδος αὕτη 1930-1932 συμπίπτει μὲ τὰς κατ' ἐπανάληψιν ἀφορίας καὶ σιτοδείας καὶ μὲ τὴν καθολικὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, ἡ ὁποία μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου ἐπηρέασε καὶ τὸν τόπον μας. Ὑπὸ συνθήκας παραγωγῆς καὶ οἰκονομίας, οἷαι ἐξετέθησαν, ὁ ὑποσιτισμὸς τῶν ζῴων ἦτο σχεδὸν γενικὸς καὶ ἡ φθορὰ ἀναλογικῶς μεγάλη.

Τὰ βαθύτερα ὅμως αἴτια, τὰ ὁποῖα δικαιολογοῦν τὴν κατὰ συνέχειαν μεγάλην ζήτησιν δανείων δι' ἀγορὰν ἀροτριώντων μέχρι τῆς σήμερον, δέον νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς ἐλαττώματα βασικῆς μορφῆς ἐπαρκείας καὶ ὀργανώσεως τῶν μικρῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ τῆς ὅλης γεωργίας μας. Τὰ αἴτια ταῦτα, διαπιστωθέντα κατόπιν ἐνδελεχοῦς ἐρεύνης εἰς τὰ σημαντικώτερα τῶν γεωργικῶν διαμερισμάτων, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1) Τὸ μικρὸν εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον συνήθως ἀποδίδει ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν περισσοτέρων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων λόγῳ τῆς σμικρότητος καὶ τῆς χαμηλῆς τεχνικῆς, δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν γεωργὸν τὴν ἱκανοποιητικὴν διατροφὴν τῶν ἀροτριώντων.

2) Ἡ ἀδυναμία συμπληρώσεως τόσων κενῶν ἐκ τῶν ἐγχωρίων πηγῶν ἀναπαραγωγῆς ἐπέβαλεν, ὡς προανεφέραμεν, τὴν εἰσαγωγὴν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ζῴων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εὐπαθεστέρων, καθ' ὃν χρόνον τὸ δίκτυον τῶν κτηνιάτρων ἀναγνωρίζεται παρ' ὅλων ὡς ποσοτικῶς ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ὑγείας τόσου ζωϊκοῦ πληθυσμοῦ ὑπὸ ἰδιαιτέρας τελοῦντος συνθήκας.

3) Ἡ κακὴ ὀργάνωσις τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἡ ὁποία πολλάκις δὲν ἐξησφάλιζεν οὐδὲ τὴν μερικὴν συντήρησιν τῶν ζῴων ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἰδίας ἐπιχειρήσεως, ἐξηνάγκαζε τὸν παραγωγὸν εἰς ἀγορὰν συμπεπυκνωμένων τροφῶν ἀκαίρως καὶ εἰς μεγάλας τιμάς, καί, κατὰ συνέπειαν, εἰς περιωρισμένας ποσότητας, ἐξ οὗ καὶ ὁ ὑποσιτισμὸς τῶν ζῴων.

Ἐαρινὴ ἐπιθεώρησις μόσχων φυλῆς Ἴσκαρ.

Ἁπτὴ ἀπόδειξις τῆς διαλυτικῆς ἐπιδράσεως τῶν ὡς ἄνω αἰτίων εἶναι καὶ ἡ παρατηρηθεῖσα κατὰ τὴν περίοδον 1929-1932 μεταξὺ τῶν ἀποκατασταθέντων γηγενῶν καὶ προσφύγων, λόγῳ στερήσεως ἢ φθορᾶς ἀροτριώντων, ἀθρόα ἐνοικίασις τῶν κλήρων των, ἐξ οὗ ἐκινδύνευσε νὰ ἀνατραπῶσιν αἱ παραγωγικαὶ καὶ κοινωνικαὶ προϋποθέσεις τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως.

Εἶναι εὐνόητον, ὅτι ἡ ἱκανοποιητικὴ ἐπίλυσις τῶν ὡς ἄνω προβλημάτων ἐγγίζει τὰ ὅρια γενικῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς ἀπόψεως. Κατὰ συνέπειαν, ἦτο φυσικὸν ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένον νὰ τεθῇ ἀμέσως ἐπὶ τάπητος τὸ θέμα τῆς βιωσιμότητος τῶν μικρῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν μέτρων, ἅτινα ἐπειγόντως ἔδει νὰ ληφθῶσι διὰ νὰ αὐξηθῇ τὸ κατὰ οἰκογένειαν εἰσόδημα οὕτως ὥστε, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας, ἀφ' ἑτέρου δέ, καὶ συγχρόνως, εἰς τὴν συντήρησιν καὶ βελτίωσιν τῶν γεωργικῶν ἐφοδίων.

Οὕτω τὸ πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ συμφώνου μετὰ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν κατέστρωσεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ τὸ ὁποῖον προέκυψεν ἀπὸ ἐρεύνας εἰς διαφόρους περιφερείας, ἀπέβλεπεν:

1) Εἰς τὴν τόνωσιν τῆς παραγωγῆς τροφῶν κτηνῶν ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τῆς διαδόσεως εἰς εὐρεῖαν κλίμακα σπόρου βίκου, μηδικῆς (τριφυλλίου), κτηνοτροφικῶν κουκιῶν, πίσσων εἰς ποσότητας σημαντικὰς κλπ., ὅπως θὰ ἐκτεθῇ κατωτέρω εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ σπόρων καὶ δανείων εἰς εἶδος ἐν γένει.

2) Εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ διάθεσιν, εἰς κρισίμους ἐποχὰς ἐλλείψεως τροφῶν, σημαντικῶν ποσοτήτων κριθῆς, ἀραβοσίτου καὶ βαμβακόπηττας.

3) Εἰς τὴν διάδοσιν καὶ ἐπιβολήν, εἰς περιοχὰς μικροῦ κλήρου, τῆς χρησιμοποιήσεως, ὡς ἀροτριώντων, ἀγελάδων μικτῆς ἀποδόσεως, ἤτοι ἐργασίας καὶ γαλακτοπαραγωγῆς.

4) Εἰς τὴν ὀργανικὴν τόνωσιν τῆς ἀναπαραγωγῆς διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν τοπικῶν ζωοπανηγύρεων ὅπου, κατὰ σύστημα, ἀγοράζονται καὶ χορηγοῦνται εἰς τοὺς δικαιούχους τὰ ἀροτριῶντα.

5) Εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν κτηνιατρικὴν ἐξέτασιν τῶν ἀγοραζομένων ζώων καὶ τὴν προσπάθειαν ὀργανώσεως εἰς τὰς περιφερείας κτηνιατρικῆς παρακολουθήσεως καὶ περιθάλψεως.

***

Ἡ διάδοσις τῶν ἀγελάδων μικτῆς χρησιμοποιήσεως ἐπεβλήθη ἐκ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἀνακουφισθῇ ἡ μικρὰ γεωργικὴ ἐπιχείρησις τῶν 25-40 στρεμμάτων ἐκ τοῦ δυσβαστάκτου βάρους τῆς συντηρήσεως ζεύγους ἀροτριώντων, τὸ ὁποῖον ἐξηνέμιζε τὰ 35% τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος μὲ ἀντιπαροχὴν τὴν ἐργασίαν μόνον καὶ ταύτην ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα.

Πράγματι, ἡ χρησιμοποίησις ὡς ἀροτριώντων καταλλήλων ἀγελάδων, ἐνῶ ἐξασφαλίζει εἰς τὸν γεωργὸν τὴν κατεργασίαν τοῦ μικροῦ κλήρου, δίδει εἰς αὐτὸν ἐπιπροσθέτως μίαν ποσότητα γάλακτος καὶ τὴν ἱκανότητα ἀνανεώσεως τῶν ἐργατικῶν ζώων εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του. Παρέχει ἀκόμη εἰς αὐτὸν τὴν εὐχέρειαν πωλήσεως μόσχων τινῶν, οὕτω δέ, καὶ ἐν συνόλῳ, τὰ προϊόντα τῶν ἀγελάδων καλύπτουν περίπου τὴν δαπάνην συντηρήσεως αὐτῶν, ὁπότε ἡ ἐργασία καὶ ἡ κόπρος παραμένουν δωρεὰν εἰς τὸν παραγωγόν.

Ἡ ἐπίλυσις ὅμως τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου προβλήματος παρουσιάζει μεγάλας δυσχερείας, αἱ ὁποῖαι ἔδει νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν.

Ἐν πρώτοις ἡ Χώρα μας, πλὴν ἴσως ὀρεινῶν τινων διαμερισμάτων καὶ νήσων, δὲν διαθέτει, εἰς καθωρισμένον τύπον καὶ εἰς σεβαστὸν ἀριθμόν, τοιούτου εἴδους ἀγελάδας προορισμοῦ βορείου καὶ κεντρικῆς Ἑλλάδος κατὰ κανόνα πεδινῆς.

Παρέστη ἀνάγκη δοκιμαστικῆς εἰσαγωγῆς τοιούτων ζώων ἐκ Βουλγαρίας τῆς γενεᾶς Ἴσκαρ, καὶ τοῦτο εἰς συνέχειαν πειραματισμῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἐν Μακεδονίᾳ.

Ἡ πρώτη εἰσαγωγὴ ζῴων (50 ἀγελάδων Ἴσκαρ μετὰ ἀναλόγου ἀριθμοῦ ταύρων), γενομένη κατὰ τὸ 1932, ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας, διότι τὰ ζῷα εὐχερῶς ἐνεκλιματίσθησαν εἰς τὰ ὑψίπεδα τῆς δυτικῆς Μακεδονίας καὶ ἔδωκαν πλήρη ἱκανοποίησιν εἰς τὸν γεωργικὸν πληθυσμόν. Τὴν εἰσαγωγὴν τούτων ἠκολούθησαν καὶ ἄλλαι, ἤτοι 212 ἀγελάδων καὶ 23 ταύρων κατὰ τὸ 1933, εἶτα 375 ἀγελάδων καὶ 20 ταύρων κατὰ τὸ 1935 καὶ τέλος 127 ταύρων κατὰ τὸ 1938. Πλὴν τῆς δυτικῆς Μακεδονίας τὰ ζῷα ταῦτα ἐδοκιμάσθησαν εἰς πεδινούς τινας συνοικισμοὺς τῶν περιφερειῶν Βερροίας, Σερρῶν καὶ Καβάλλας, κατὰ κανόνα δὲ συνέβαλον εἰς τὴν τόνωσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ παραγωγοῦ. Εἰς τὴν περιφέρειαν Πτολεμαΐδος, ὅπου ὁ ζωϊκὸς πληθυσμὸς τῶν Ἴσκαρ εἶναι ὁ πολυπληθέστερος (ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 3.000 κεφαλὰς καθαροαίμων ζῴων, μὴ ὑπολογιζομένου μεγάλου ἀριθμοῦ μιγάδων), ἡ ἀκαθάριστος πρόσοδος τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν προσόδων τῶν ζῴων τούτων, ηὐξήθη, διὰ μὲν τὰς μικρᾶς ἐκτάσεως κατὰ 30 - 40 %, διὰ δὲ τὰς μεγαλειτέρας, ἤτοι τῶν 50 - 80 στρεμμάτων, κατὰ 15 - 20 %.

Ζεῦγος ἀγελάδων ἐργασίας Κατερινιώτικης φυλῆς.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειωθῇ ὁ κοινωνικὸς ῥόλος τὸν ὁποῖον παίζει ἡ ἀγελὰς εἰς τὰς μικρὰς ἐκμεταλλεύσεις, διότι ἀναγκαστικῶς τὸ γάλα της διατίθεται πρὸς διατροφὴν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ ἰδιαιτέρως τῶν παιδιῶν. Εἶναι ἀδύνατον εἰς οἰκογένειαν κατέχουσαν μίαν ἢ δύο ἀγελάδας μικρᾶς σχετικῶς ἀποδόσεως, μακρὰν ἀστικῶν κέντρων συνήθως εὑρισκομένην, νὰ διαθέτῃ τὸ γάλα ἄλλως παρὰ πρὸς διατροφήν της, ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ εἰς τοὺς συνοικισμοὺς τοὺς διατηροῦντας τοιαῦτα ζῷα ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τῶν παιδιῶν, εἶναι καλλιτέρα τῶν ἄλλων.

Πλὴν τῶν ἀγελάδων Ἴσκαρ, εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Σερρῶν, χάρις ἰδίως εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἐκεῖ Κτηνοτροφικοῦ Σταθμοῦ, μία ἄλλη φυλὴ εἰσαχθεῖσα δοκιμαστικῶς ἐκ Γαλλίας ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, ἡ «Ταρανταίζ», ἔδωκε πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἀγελάδων ὡς ζῴων μικτῆς ἀποδόσεως, διαδοθεῖσα, τῇ συνδρομῇ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, εἰς ἀρκετοὺς συνοικισμούς. Ὁμοίως ἐπραγματοποιήθησαν ἀγοραὶ ἀγελάδων ὁμοίας φύσεως Κέας καὶ Τήνου διὰ τὰς ἀνάγκας κυρίως τῆς Κρήτης καὶ ἄλλων νήσων.

Ἀνεφέραμεν ὅτι ἡ ἀναπαραγωγὴ ἀροτριώντων εἰς τὸν τόπον σοβαρῶς διεταράχθη ἐκ τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ τῆς ἀθρόας εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζῴων, τὰ ὁποῖα προσφέρονται εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους διὰ τὰ ἐγχώρια.

Πρώτη φροντὶς συνεπῶς τῆς Τραπέζης ἦτο νὰ ἀνασυντάξῃ τὰς πηγὰς ταύτας τοῦ ἐφοδιασμοῦ καὶ ὡς μέτρον δραστικὸν προεκρίθη ἡ τόνωσις τῶν ἐτησίων ζωοπανηγύρεων. Ἐγένετο γνωστὸν εἰς τοὺς ἐκτρέφοντας ζῷα ὅτι αἱ ἀγοραὶ τῆς Τραπέζης θὰ ἐπραγματοποιοῦντο μόνον κατὰ τὰς παραδεδεγμένας δι' ἑκάστην περιφέρειαν πανηγύρεις, ἤτοι ἅπαξ ἢ δὶς τοῦ ἔτους, ὅπου θὰ ἠγοράζοντο πάντα τὰ κατάλληλα ζῷα, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν προσφερομένων εἶναι ἀνώτερος τοῦ ἀναγκαιοῦντος εἰς τὴν περιφέρειαν, ὅπου διενεργεῖται ἡ ζωαγορὰ καὶ ὅτι ἠδύναντο νὰ ὑπολογίζουν ἐπὶ εἰδικῆς ἐνισχύσεως τῆς Τραπέζης διὰ τὴν καλὴν διατροφὴν τῶν μόσχων ἢ μοσχίδων ὑπὸ τύπον δανείου διετοῦς προθεσμίας, ἤτοι μέχρις οὗ πωλήσουν ἕτοιμον πλέον τὸ ἀροτριῶν κατὰ τὴν ζωαγοράν.

Ζεῦγος ἀγελάδων μικτῆς ἀποδόσεως φυλῆς Ἴσκαρ.

Ἡ τοιαύτη ὀργάνωσις τῶν ἀγορῶν, ἀπὸ διετίας, ἐπεβλήθη γενικῶς εἰς ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, κυρίως διὰ τὴν τόνωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν παραγωγὸν ὅτι τὰ εἰδικῶς δι' ἀροτριῶντα παρασκευαζόμενα ζῷα θὰ ἠγοράζοντο ἀσφαλῶς, ἀλλὰ καὶ δι' ἕτερον σοβαρὸν λόγον ἀφορῶντα τὴν ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν τῆς Τραπέζης.

Ὁ κλάδος τῶν δι' ἀροτριῶντα δανείων ἐνδιαφέρει κατ' ἔτος μέγαν ἀριθμὸν αἰτήσεων, ἐξ ὧν ἐκκαθαρίζονται μετὰ ἔλεγχον οἱ δυνάμενοι νὰ δανεισθῶσι. Πρὸ τῆς καθιερώσεως τῆς χορηγήσεως τῶν δανείων κατὰ τὰς ζωοπανηγύρεις τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης, καὶ

ἰδιαιτέρως τὸ τεχνικόν, ἀπησχολεῖτο ζωηρότατα μὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν αἰτήσεων δι' ἀροτριῶντα, ἀνερχομένων εἰς σεβαστὸν ἀριθμόν, καὶ διὰ μικρὰ καθ' ἕκαστον ποσὰ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, εἰς βάρος τῆς λοιπῆς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, ἥτις ὠφειλεν ἐξ ἴσου μὲ τὰ ἀροτριῶντα νὰ προωθηθῇ.

Ἤδη, αἰτήσεις δι' ἀροτριῶντα γίνονται δεκταὶ ὀλίγους μῆνας πρὸ τῆς χορηγήσεως τῶν δανείων καί, μετὰ ἐκκαθάρισιν, χορηγοῦνται τὰ δάνεια κατὰ τὴν πανήγυριν, περιοριζομένου οὕτω τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον.

Ἡ οὕτω δημιουργουμένη ὁμαδικὴ ἀγορὰ ἐπιτρέπει ἀκόμη εἰς τὴν Τράπεζαν ἐνδελεχῆ δι' ἁρμοδίων ἐπιτροπῶν, ἀπαρτιζομένων ἐκ κτηνιάτρου κρατικοῦ καὶ γεωπόνου τῆς Τραπέζης, ἐξέτασιν τῶν ζῴων, ὅπως ἐπίσης τὴν ἀκριβῆ καὶ δικαίαν ἐκτίμησιν αὐτῶν, ὥστε νὰ μὴ δημιουργῶνται παράπονα ἑκατέρωθεν.

Εἶναι τόση ἡ ἐκτίμησις καὶ ὁ σεβασμὸς μὲ τὸν ὁποῖον περιβάλλει ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας, ὥστε γεωργοί, ἀγοράζοντες ζῷα ἐξ ἰδίων των, προσάγουν ταῦτα οἰκειοθελῶς εἰς τὰς ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐκτίμησιν.

Διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ὑγείας τῶν ἀροτριώντων καὶ λοιπῶν ζῴων κτηνοτροφίας, δεδομένου τοῦ ἀνεπαρκοῦς δικτύου τῆς κρατικῆς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας, ἐγένοντο ἀπόπειραι ὀργανώσεως τῆς κτηνιατρικῆς περιθάλψεως περιφερειῶν τινων τῆς Μακεδονίας, διὰ συστάσεως εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς φροντίδος καὶ κτηνιατρικῆς προαγωγῆς.

Οἱ ἀπὸ τοῦ 1935 καὶ ἐντεῦθεν ἱδρυθέντες τοιοῦτοι ὀργανισμοὶ ἀνέρχονται εἰς ἑπτά. Οὕτω λειτουργοῦν εὐδοκίμως οἱ ὀργανισμοὶ Βερροίας - Κατερίνης - Θεσσαλονίκης - Πτολεμαΐδος - Λαγκαδᾶ - Γιαννιτσῶν καὶ Παγγαίου μὲ ἀνάλογον ἕκαστος περιφέρειαν, πάντως μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ ὅρια τῆς ἐπαρχίας. Οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι στηρίζονται εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν γεωργῶν, ἐξασφαλιζομένην διὰ τῶν Ἑνώσεων τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, καὶ γενναίαν χαριστικὴν συμβολὴν τῆς Τραπέζης, παρεχομένην ἐκ τῶν πιστωτικῶν ὑπολοίπων τῶν ἀσφαλιστικῶν της ἐργασιῶν. Οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι ἀπέκτησαν ἀνὰ ἕν καί τινες, ὡς τῆς Βερροίας καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, ἀνὰ δύο κτηνιατρεῖα διευθυνόμενα ἀπὸ ἐπιστήμονας κτηνιάτρους καὶ παρέχουν δωρεὰν τὴν περίθαλψιν καὶ τὰ φάρμακα.

Τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἐδαπάνησεν ἡ Τράπεζα μέχρι τέλους τοῦ 1939 διὰ τὴν ἱκανοποιητικὴν λειτουργίαν τῶν ὀργανισμῶν τούτων, τὴν ἀνέγερσιν τριῶν συγχρονισμένων κτηνιατρείων, ἤτοι δύο τοῦ ὀργανισμοῦ Βερροίας (εἰς τὴν ὁμώνυμον πόλιν καὶ τὸ Γιδᾶ) καὶ ἑνὸς εἰς Κατερίνην, τέλος δὲ διὰ τὰ ἔξοδα διοικήσεως αὐτῶν εἰς τὰ ὁποῖα συμμετέχει, ἀνῆλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 2.261.004.

Τὰ κτηνιατρεῖα ταῦτα ἔδωκαν πλήρη ἱκανοποίησιν, διότι μὲ ἐπιβάρυνσιν κατ' ἔτος μέχρι 50 δραχμῶν ἑκάστης γεωργικῆς οἰκογενείας, ἐξησφαλίσθη ἡ προληπτικὴ καὶ κατασταλτικὴ ἐπέμβασις τοῦ κτηνιάτρου, ἀποτρέπουσα μεγάλας ζημίας τῶν πτωχῶν γεωργῶν ἐκ τῆς ἀπωλείας τῶν ζῴων.

***

Ἡ προαγωγὴ τῆς κτηνοτροφίας δέον νὰ στηρίζεται πρὸ παντός: 1) εἰς τὴν αὔξησιν τῶν τροφῶν τὰς ὁποίας διαθέτει συνήθως ὁ γεωργός, 2) εἰς τὴν ὀρθὴν ζωοτεχνικὴν κατεύθυνσιν, ἤτοι τὴν βελτίωσιν τοῦ εἴδους, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀνάλογος οἰκονομικὴ ὠφέλεια εἰς τὸν γεωργὸν ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς ηὐξημένης παραγωγῆς τροφῶν καὶ τέλος εἰς τὴν φροντίδα διὰ τὴν καλλιτέραν ἀξιοποίησιν τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων καὶ κυρίως τοῦ γάλακτος.

Ἐν πρώτοις τὰ ζῷα τὰ ὁποῖα εἰσήχθησαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δὲν διεσπάρησαν ἀλλὰ παρεχωρήθησαν ὁμαδικῶς εἰς ὀλίγους συνοικισμούς, κατὰ τεκμήριον παρέχοντας τοὺς καλλιτέρους ὅρους ἐγκλιματισμοῦ, διατροφῆς καὶ περιποιήσεως ἀπὸ μέρους τῶν γεωργῶν. Οὕτω καθίστατο εὔκολος ἡ παρακολούθησις καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ζῴων τούτων καὶ τῶν προϊόντων των, ἐξησφαλίζετο κατὰ συνέχειαν ἡ ἀπόκτησις καὶ ἡ διατροφὴ τοῦ ταύρου διὰ νὰ συντηρῆται ἡ φυλὴ καὶ νὰ ἀναπαράγεται κανονικῶς τὸ ποίμνιον, καὶ τέλος, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγελάδων ἦτο ἱκανοποιητικὸς καὶ ἡ παραγωγὴ τοῦ γάλακτος σημαντική, ἐπεδιώκετο ἡ ὀργάνωσις συνεταιρικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ παρελθόν, ὁ τόπος μας εἶχεν ἀξιολόγους φυλὰς βοοειδῶν μὲ σπουδαίας ἱκανότητας πρὸς ἐργασίαν καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ἔπρεπε, παραλλήλως πρὸς τὰς ἔξωθεν εἰσαγωγάς, νὰ ἀνασυνταχθῶσι καὶ εἰ δυνατὸν δι' ἐπιλογῆς νὰ βελτιωθῶσι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς γαλακτοπαραγωγῆς.

Ἡ Τράπεζα ἐστράφη κυρίως εἰς δύο περιοχὰς μὲ φήμην, μὴ εἰσέτι ἐξαλειφθεῖσαν, τὴν Κατερίνην καὶ τὴν Χαλκιδικήν, αἵτινες ἔδιδον ἄλλοτε τὰ ὀνομαστὰ Κατερινιώτικα καὶ Συκιώτικα μεγαλόσωμα καὶ σπουδαίας καλλιεργητικῆς ἀξίας ζῷα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνεζητήθησαν οἱ συνοικισμοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες παρουσίαζον ἀγέλην σχετικῶς

ὁμοιογενῆ καὶ προσκειμένην πρὸς τὸν ἁρμόδιον τύπον, ἐξελέγησαν οἱ καταλληλότεροι ταῦροι, εὐνουχήθησαν οἱ ὑπόλοιποι, καὶ μὲ τὸ σύστημα τῶν βραβεύσεων εἰς ἐκθέσεις διενεργουμένας κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον, τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῶν καταλλήλων ταύρων δι' ἄλλους συνοικισμούς, τῆς χορηγήσεως δανείων διατροφῆς τῶν καλῶν μόσχων καὶ μοσχιδίων μέχρις ἐνηλικιώσεως, κατεβλήθη προσπάθεια συστηματικῆς ζωοτεχνικῆς προωθήσεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀγελάδων διπλῆς χρησιμοποιήσεως, παρέστη ἀνάγκη δοκιμαστικῆς ἐκτροφῆς ζώων περισσότερον ἐξελιγμένων εἰς τὴν γαλακτοπαραγωγήν. Καὶ τοῦτο, ἵνα σὺν τῷ χρόνῳ ἐξασφαλισθῇ ἐπιτοπίως ὁ ἀπαραίτητος ἀριθμὸς ἀγελάδων διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν ἀστικῶν βουστασίων, ἡ ὁποία σήμερον διενεργεῖται διὰ πολυδαπάνου εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁσονούπω ἡ συστηματικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν παραγωγικῶν ἔργων, συμπληρουμένη καὶ διὰ τῶν ἀρδευτικῶν, θέλει ἀπαιτήσει, μὲ τὴν προώθησιν τῆς συστηματικῆς κτηνοτροφίας, μέγαν ἀριθμὸν παραγωγικῶν ἀγελάδων, ἡ ἐργασία αὕτη τῆς δημιουργίας τοῦ τοιούτου κέντρου ἀναπαραγωγῆς ἐκλεκτῶν ἀγελάδων προσλαμβάνει ἰδιάζουσαν σημασίαν.

Ἡ Τράπεζα ἐπωφελήθη μιᾶς εἰσαγωγῆς ἀγελάδων ἐξ Αὐστρίας, διενεργηθεῖσαν κατὰ τὸ 1932 ὑπὸ συνθήκας μὴ ἐπαρκῶς μελετηθείσας πρὸς ἱκανοποίησιν προσφυγικῶν ἀναγκῶν, διὰ νὰ εἰσαγάγῃ καὶ αὐτὴ 25 μοσχίδας γενεᾶς Μονταφόν. Καὶ αἱ μὲν ἀγελάδες, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, παραχωρηθεῖσαι εἰς ἀδαεῖς καὶ χρεωκοπημένους γεωργοὺς πρόσφυγας, εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα ἐξηφανίσθησαν, αἱ δὲ μοσχίδες ἐδόθησαν εἰς δύο ἡμιορεινοὺς συνοικισμοὺς τῆς Βερροίας, ἵνα παρακολουθηθῶσιν, ἀποτελέσασαι ἀναλόγους πυρῆνας.

Ἀποθήκη σιτηρῶν καὶ κοινοτικὸς σταῦλος Ν. Χαλκηδόνος ἀνεγερθεὶς διὰ δανείου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἡ προσπάθεια αὕτη, παρὰ τὰς παρουσιασθείσας δυσχερείας, εἰσῆλθεν ἀπὸ τριετίας εἰς ἱκανοποιητικὴν ὁδόν, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν δημιουργίαν ἐκτροφῶν τοῦ εἴδους τούτου καθαροῦ ἢ μεμιγμένου μετὰ τοῦ ἐντοπίου εἰς ἓξ γειτονικοὺς συνοικισμοὺς τοῦ Βερμίου μὲ κέντρον τοὺς δύο ἀρχικοὺς συνοικισμούς. Ἐπειδὴ μάλιστα, ἐκ τῆς ὅλης μελέτης καὶ παρακολουθήσεως τῶν φάσεων τοῦ ἐγκλιματισμοῦ καὶ τῆς οἰκονομικῆς προσαρμογῆς πρὸς τὸ περιβάλλον μας τῶν ζώων τούτων, ἐκρίθη ὅτι αἱ τῆς γενεᾶς Μονταφόν, παρὰ τὰς μέχρι σήμερον δεδομένας ἐπιτυχίας, εἶναι περισσότερον τοῦ δέοντος μεγαλόσωμοι, ἀπεφασίσθη ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ Γερμανίας σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἀγελάδων συγγενικῆς πρὸς τὴν Μονταφὸν φυλῆς ἀλλὰ μικροσωμοτέρας, τοῦ Ὀμπεριντάλ. Ἡ ἀγορὰ αὕτη, λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων ἅτινα παρενέπεσαν, δὲν ἐπραγματοποιήθη εἰσέτι.

Ἓν ἀπὸ τὰ βασικὰ προβλήματα εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς καλλιτέρευσιν τῆς κτηνοτροφίας, μετὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τῶν βελτιωμένων ζώων, εἴτε ταῦτα προέρχονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἴτε ἐξ ἐγχωρίων γενῶν, εἶναι τὸ τῆς ἐξασφαλίσεως εἰς ἱκανοποιητικὸν ἀριθμὸν τῆς καλῆς συντηρήσεως τῶν ἀπαραιτήτων ταύρων. Ἐκ τοῦ ὅτι αἱ γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις εἶναι μικραὶ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτρεφομένων ἀγελάδων εἶναι ὁμοίως μικρὸς μὴ ἐπιτρέπων τὴν πολυτέλειαν συντηρήρεως ταύρου διὰ μόνην τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ οὔτε καὶ πρὸς ἐκμετάλλευσιν, ἐγεννήθη ἡ ἀνάγκη τῶν ταύρων τοῦ χωριοῦ, ὅπου ἡ ὅλη φροντίς, διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινότητος, ἐπιπίπτει ἐφ' ὅλων τῶν κατοίκων, οἵτινες ἄλλως τε καρποῦνται τῶν ὠφελημάτων.

Παντοῦ, ὅπου ἐπεζήτησαν ῥαγδαίαν βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας, κατέληξαν εἰς τὸν θεσμὸν τοῦ κοινοτικοῦ ταύρου μὲ παράλληλον λῆψιν μέτρων διὰ τὴν στέγασιν καὶ διατροφήν του.

Τὸ Κράτος προσδιορίζει τὴν φυλήν, φροντίζει διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ζώων καὶ συντήρησιν αὐτῶν μὲ ἀνάλογον ἐπιχορήγησιν, ἀπομακρύνει διὰ τοῦ εὐνουχισμοῦ, ἐνεργουμένου συχνά, τὰ ἀκατάλληλα ταυρίδια καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξιν.

Αὐτὴν τὴν τακτικὴν υἱοθέτησε καὶ ἡ Τράπεζα δειλὰ εἰς τὰς ἀρχάς, ἐντονώτερον προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μὲ τὰς κρατικὰς ἀρχάς.

Σήμερον, 22 κοινότητες ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ συντηροῦν ἀπὸ 1 - 6 κοινοτικοὺς ταύρους ἀπο-

κτηθέντας διὰ δανείου παραχωρηθέντος ὑπὸ τῆς Τραπέζης. Ἐξ αὐτῶν, 9 ἀπέκτησαν κοινοτικοὺς σταύλους (4 διὰ δανείου τῆς Τραπέζης καὶ 5 διὰ δωρεᾶς τῆς Τραπέζης ἐκ τῶν πιστωτικῶν ὑπολοίπων τοῦ λογαριασμοῦ τῶν ἀσφαλίστρων). Προϊόντος τοῦ χρόνου ὅλαι αἱ κοινότητες αὗται θὰ ἀποκτήσουν κτίσματα μὲ ἀνάλογον χῶρον διὰ τὰ ζῷα καὶ τὰς τροφάς των. Ἐν συνόλῳ ἡ Τράπεζα τὴν ἀνέγερσιν κοινοτικῶν σταύλων ἐπεχορήγησε διὰ ποσοῦ δρχ. 631.458 καλύψασα διὰ τὰς πρώτας περιπτώσεις ὁλόκληρον τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, κατόπιν δὲ συμβαλοῦσα ἀναλόγως τῆς παρουσιαζομένης ἀνάγκης καὶ τῆς σκοπιμότητος.

Ἐαρινὴ ἐπιθεώρησις μόσχων εἰς Συκιᾶν. Μόσχος 8 μηνῶν.

Πλὴν τῶν κοινοτικῶν ταύρων, οἱ ὁποῖοι ἄλλως τε εἶναι προσφάτου δημιουργίας, πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς κτηνοτροφίας προσέφεραν καὶ οἱ κρατικοὶ σταθμοὶ τῶν Κοίλων - Κοζάνης, ὅπου διατρέφεται σημαντικὸς ἀριθμὸς ταύρων γενεᾶς Ἴσκαρ, τῆς Κομοτινῆς μὲ ταύρους ὁμοίας φυλῆς Ἴσκαρ, τῶν Σερρῶν μὲ ταύρους τῆς γενεᾶς Ταρανταίζ, τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Λαρίσης μὲ ταύρους Σβὶτζ παραλλαγῆς Σίγκετ, καὶ τοῦ Γιδᾶ Βερροίας τοῦ ὀργανισμοῦ κτηνοτροφικῆς περιθάλψεως μὲ ταύρους Ἴσκαρ.

Αἱ ἐκδηλούμεναι τάσεις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω μέτρων, ὅπως ἐπίσης καὶ ὁ ῥυθμὸς τῆς προόδου, ἔδει νὰ παρακολουθῶνται προσεκτικὰ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων, δι' αὐτὸ δὲ καὶ υἱοθετήθη ὁ θεσμὸς τῶν ἐαρινῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ φθινοπωρινῶν ἐκθέσεων.

Κατὰ τὴν ἄνοιξιν, εἰς τακτὰς προθεσμίας, τὰ ἐκτρεφόμενα βελτιωμένα ζῷα μετὰ τῶν προϊόντων συγκεντροῦνται εἰς ἐπιθεώρησιν, καθ' ἣν κυρίως οἱ κριταὶ προσέχουν τὴν καλὴν κατάστασιν τῶν ζώων καὶ τὴν ἱκανοποιητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν προϊόντων, τεκμήριον καλῆς διατροφῆς κατὰ τὴν χειμερινὴν καὶ πλέον δύσκολον διὰ τὸν Ἕλληνα γεωργὸν ἐποχήν. Κατὰ τὰς φθινοπωρινὰς ἐκθέσεις, ἰδιαιτέρα προσοχὴ δίδεται εἰς τοὺς ζωοτεχνικοὺς χαρακτῆρας τῶν ἐκθεμάτων, ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν ἀγοραπωλησιῶν, παρέχεται ἡ εὐχέρεια τῆς μεταβιβάσεως, εἰς καταλλήλους γεωργοὺς δανειζομένους ὑπὸ τῆς Τραπέζης, καλῶν προϊόντων καὶ ἡ διάδοσις τῆς φυλῆς. Καὶ κατὰ τὰς δύο συγκεντρώσεις παρέχονται ἱκανοποιητικὰ χρηματικὰ βραβεῖα εἰς τοὺς διακρινομένους δι' ἐπιμέλειαν ἐκτροφῆς. Ἡ Τράπεζα διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοιούτων ἐκθέσεων, ἀποτελουσῶν προμελετημένον πρόγραμμα ζωοτεχνικῆς βελτιώσεως, ἐδαπάνησε τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 476.725, πλὴν ἐκείνων ἅτινα διέθεσε τὸ Κράτος ἐν τῇ φροντίδι ἐνισχύσεως τῆς ἀξιολόγου ταύτης ἐργασίας.

Ἐκτὸς τῶν μικρῶν ἀλλὰ σπουδαιοτάτων τούτων ἐκθέσεων, ἡ Τράπεζα ἐνίσχυσε καὶ τὰς γενικὰς κτηνοτροφικὰς καὶ γεωργικὰς ἐκθέσεις αἵτινες ὀργανοῦνται, κατὰ κανόνα, ἐκ πρωτοβουλίας τῶν οἰκείων Νομαρχῶν. Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐδαπανήθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 871.000.

Τέλος, θὰ ἔπρεπε νὰ σημειώσωμεν τὴν συγκρότησιν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Κτηνοτροφίας ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1939 ὡς μέτρον ἀξιόλογον διὰ τὴν ἐμβριθῆ καὶ ἐπιστημονικὴν μελέτην καὶ παρακολούθησιν τῆς κτηνοτροφίας τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἐπίσης δὲ καὶ τὴν δημιουργίαν τῆς εἰδικῆς τεχνικῆς ἐπιθεωρήσεως κτηνοτροφίας τῆς Τραπέζης ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Τὰ ζητήματα τῆς κτηνοτροφίας πολυσχιδῆ, δύσκολα καὶ μεγάλης σημασίας δὲν πρέπει, οὐδὲ εἶναι δυνατόν, νὰ λυθῶσιν ἐκ πρωτοβουλίας ἔξω τῆς κρατικῆς προβλέψεως καὶ φροντίδος. Ἡ σύστασις τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Κτηνοτροφίας, ἀπαρτισθέντος ὑπὸ ἁρμοδιωτάτων προσώπων, ὅπως ὁ Καθηγητὴς τῆς Ζωοτεχνίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης, ὁ Διευθυντὴς Γεωργίας Μακεδονίας, ὁ Ἐπιθεωρητὴς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας, ὁ τεχνικὸς Ἐπιθεωρητὴς κτηνοτροφίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἄλλοι καὶ ἡ εὐχέρεια ἡ ὁποία παρεσχέθη ἀπὸ τὴν Τράπεζαν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν του καὶ τὴν ἐκ τοῦ πλησίον παρακολούθησιν τῶν κτηνοτροφικῶν ζητημάτων, συνετέλεσαν ὥστε νὰ ἐκκαθαρισθῶσι καὶ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, ὡς γνῶμαι πρὸς ἔγκρισιν, ἀρκεταὶ ἀποφάσεις ἐπὶ θεμάτων, ἅτινα πρὶν ἀπετέλουν ἀφορμὰς ἀντιγνωμιῶν, μὲ προφανὲς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναστολὴν τῆς δράσεως τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων Κράτους καὶ Τραπέζης.

Ἡ σύστασις, ἀφ' ἑτέρου, ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰδικῆς τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως κτηνοτροφίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ ὁποία ἀποβλέπει εἰς τὴν κατάρτισιν ἁρμοδίων περὶ τὴν κτηνοτροφίαν τεχνικῶν ὀργάνων, καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὴν δημιουργίαν δικτύου παρακολουθήσεως καὶ ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως ἐπὶ τῶν κτηνοτροφικῶν ζητημάτων εἰς τὸν τομέα τῆς δράσεως τῆς Τραπέζης, τὸν καθοριζόμενον ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ κτηνοτροφικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Κράτους ἐν γένει, μαρτυρεῖ ὄχι μόνον τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν ζωηρὰν ἀνησυχίαν της ἐκ τῆς καθυστερήσεως τοῦ σημαντικοῦ τούτου κλάδου τῆς παραγωγῆς.

Κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσαμεν ὅτι ἡ προώθησις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας εἶναι ὑπόθεσις ἐξαι-

ρετικὰ δυσχερὴς ἀλλὰ ἄκρως ἐπιτακτικὴ καὶ ὅτι ἀκριβῶς, λόγῳ τῆς μεγάλης καθυστερήσεως, θὰ χρειασθῇ μεγάλη προσπάθεια ἐπιστημονικὴ καὶ ἐνίσχυσις ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ διὰ νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι μετὰ μακρὸν χρόνον θὰ ἀποκτήσωμεν πραγματικὴν κτηνοτροφίαν.

Ἀποθῆκαι Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἐκκοκκιστήριον βάμβακος ἐν Καρδίτσῃ.

Ἡ ἐκτροφὴ καὶ ἐκμετάλλευσις τῶν μικρῶν ζῴων, κυρίως προβάτων, τόσον ἡ νομαδικὴ ὅσον καὶ ἡ χωρική, δὲν ἀπερρόφησαν, ὅσον θὰ ἐπεθύμει ἡ Τράπεζα, σπουδαίας μακροπροθέσμους πιστώσεις. Τοῦτο δέον νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ ὅτι ὁ κλάδος οὗτος ὑφίσταται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως διαρκῆ ἐξέλιξιν καὶ προσαρμογήν.

Ἡ νομαδικὴ κτηνοτροφία, ἀπολέσασα μέγα μέρος τῶν χειμαδιῶν της, τείνει διὰ τοῦ περιορισμοῦ ἀφ' ἑνός, τῆς ἀγορᾶς κτημάτων ἀφ' ἑτέρου, ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, νὰ ἐντατικοποιήσῃ τὴν παραγωγήν. Πλὴν ἡ προσπάθεια αὕτη, παρὰ τὴν ἔκδηλον ὑποστήριξιν τῆς Τραπέζης, ἡ ὁποία κατ' ἐπανάληψιν ἐβοήθησε διὰ μακροπροθέσμων δανείων, εἶναι ἀτυχῶς περιωρισμένη. Ὁ τελευταῖος νόμος περὶ ἀποκαταστάσεως κτηνοτρόφων εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφαρμογῆς του, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ κρίνῃ τις περὶ τῆς ἐκτάσεως ἣν θὰ λάβῃ ἡ ἀποκατάστασις αὕτη καὶ τῆς θέσεως ἣν πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Τράπεζα ἐπ' αὐτοῦ εἰς ἐνίσχυσιν τῶν προσπαθειῶν τοῦ Κράτους.

Οὐχ ἧττον, θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα μίαν προσπάθειαν τῆς Τραπέζης ἀπὸ τοῦ 1932 καὶ ἐντεῦθεν, ἐκδηλωθεῖσαν εἰς τὰς περιοχὰς μεταξὺ Ἀξιουπόλεως καὶ Κιλκὶς καὶ ἡ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ τεχνικὴν συνδρομὴν τῶν τσελιγκάτων, ἅτινα ἐξεδήλωσαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀγοράσουν βοσκήσιμα κτήματα ἀπὸ Τούρκους ὑπηκόους, ἀνταλλάξιμα ΟΔΕΠ κλπ., νὰ ἀποκτήσουν ποιμνιοστάσια καὶ νὰ ἐκτελέσουν ἐγγείους βελτιώσεις, ὅπου τοῦτο ἦτο ἐπιβεβλημένον. Ὀκτὼ τοιαῦται κτηνοτροφικαὶ ὁμάδες, ἐκτρέφουσαι 25.000 πρόβατα μὲ ἀνάλογα μεγάλα ζῷα, εἰς ἀγορασθεῖσαν ἔκτασιν 80.000 στρεμμάτων περίπου, συνεκρότησαν προωδευμένας κτηνοτροφικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ πλεῖσται δὲ τούτων ἐνισχύθησαν διὰ μεσοπροθέσμων δανείων, τὰ ὁποῖα συνολικῶς ἀνέρχονται περίπου εἰς 20 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν χωρικὴν κτηνοτροφίαν μικρῶν ζῴων, αἱ διὰ βελτιώσεις μακροπρόθεσμοι ἐνισχύσεις τῆς Τραπέζης εἶναι μικραί, διότι περιωρισμέναι εἶναι καὶ αἱ δυνατότητες ἐπεμβάσεως αὐτῆς. Πολλαὶ αἰτήσεις δανεισμοῦ δι' ἀγορὰν προβάτων δὲν υἱοθετήθησαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης, διότι τὸ πρόβλημά μας δὲν εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ζῴων ὁ ὁποῖος ἤδη εἶναι ὑπερβολικός, ἀλλὰ καὶ ἡ καλὴ συντήρησις καὶ ἡ αὔξησις τῆς περιωρισμένης ἀποδόσεώς των. Τοῦτο θὰ κατορθωθῇ ὅταν ἀποκτήσουν αἱ κοινότητες ἐπαρκεῖς βοσκάς, ὅταν βελτιωθοῦν αἱ ὑπάρχουσαι, ὅταν αὐξηθῇ ἡ παραγωγὴ τροφῶν διὰ τὰ κτήνη ἐντὸς τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὅταν ἐξασφαλισθῇ τάξις, πειθαρχία καὶ ἀλληλοσεβασμὸς εἰς τὸ χωριό. Πάντως, μὲ τὸν περιορισμὸν τῶν νομαδικῶν, ἡ χωρικὴ κτηνοτροφία καλεῖται νὰ παίξῃ σπουδαιότατον ρόλον εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν προσόδων τῶν γεωργῶν μας καὶ τὴν τόνωσιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀφοῦ τὰ προϊόντα της, καὶ ἰδίως τὰ τυροκομικά, ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς διατροφῆς μεγάλου μέρους τοῦ λαοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ πενεστέρου.

Ταυρίδιον 2 ἐτῶν φυλῆς Συκιᾶς.

Τέλος, διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν ἱπποειδῶν, παραλλήλως πρὸς τὴν μεγάλην προσπάθειαν τὴν ὁποίαν ἀπὸ τετραετίας καταβάλλει τὸ Κράτος μὲ τὴν δημιουργίαν τοῦ ταμείου ἱπποπαραγωγῆς καὶ τὴν ἔντονον ἐπέμβασίν του διὰ τῆς συστάσεως πολλῶν σταθμῶν ἐπιβητόρων, ἐκθέσεων καὶ ἀγώνων, ἡ Τράπεζα ὑπεβοήθησε τὴν διάθεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου εἰσαχθέντων ἐκ Κύπρου ἐπιβητόρων ὄνων. Εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν προεκρίθη ἡ σύστασις πυρήνων παραγωγῆς καὶ ἐκτροφῆς ἡμιόνων, ὅπως εἰς Μυτιλήνην, Εὔβοιαν, Μάνην, Μεγαλούπολιν, Γρεβενὰ καὶ ἀλλαχοῦ, ἐδόθησαν ἐπὶ πιστώσει καὶ μὲ χαριστικὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐπιχορήγησιν 150 ἐπιβήτορες ὄνοι, ὠργανώθησαν τοπικαὶ ἐκθέσεις καὶ τέλος ὑπεβοηθήθη ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ διάθεσις τῶν προϊόντων. Ἰδιαιτέρως εἰς Μυτιλήνην πλὴν τοῦ Στρατοῦ, ἡ Τράπεζα

καθ' ἑκάστην ἄνοιξιν καὶ δι' ἐπιτροπῆς ἀγοράζει ἄνω τῶν 200 ἡμιόνων εἰς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῶν καπνικῶν διαμερισμάτων Ξάνθης—Δράμας.

Αἱ σχετικῶς ὑψηλαὶ τιμαὶ τῶν προϊόντων καὶ ἡ ἔντονος δρᾶσις τοῦ Κράτους καὶ ἐπικουρικῶς τῆς Τραπέζης ὑπεβοήθησαν τὴν πρόοδον εἰς τὴν παραγωγὴν ἡμιόνων, ἤδη δὲ ἤρχισαν νὰ ἐκδηλοῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπαθείας ταύτης μὲ σημαντικὴν αὔξησιν τῶν προσφερομένων εἰς τὰς ζωοπανηγύρεις προϊόντων ἀρίστης σωματικῆς διαπλάσεως.

Ἀτομικαὶ ἀρδευτικαὶ ἐγκαταστάσεις.

Ἡ σημασία τοῦ ἀρδευτικοῦ ὕδατος παντοῦ, ἰδιαιτέρως ὅμως εἰς τὴν Χώραν μας, εἶναι πελωρία. Τὰ βασικὰ καὶ δυσμενῆ χαρακτηριστικὰ τῆς γεωργικῆς μας οἰκονομίας εἶναι ὁ μικρὸς κλῆρος καὶ ἡ ἀστάθεια τῆς παραγωγῆς προερχομένη ἐκ κλιματολογικῶν δυσχερειῶν. Συνέπεια τούτων εἶναι ἡ περιωρισμένη πρόσοδος καὶ ἡ ἀδυναμία ἀξιοποιήσεως τοῦ μεγάλου παράγοντος τῆς ἐργασίας, πλεοναζούσης εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ χωρικοῦ. Ἂν ἀκόμη προσθέσωμεν καὶ τὴν ἔλλειψιν προβλέψεως διὰ τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ προστιθεμένου πληθυσμοῦ ἐκ τοῦ δημογραφικοῦ πλεονάσματος, ἀντιλαμβάνεταί τις ὁποίας σημασίας διὰ τὸν τόπον μας εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀρδευτικοῦ ὕδατος, ἡ ὁποία ἰσοδυναμεῖ μὲ ταὐτόχρονον λύσιν καὶ τῶν δύο προβλημάτων.

Διὰ τῶν ἀρδεύσεων τετραπλασιάζεται καὶ ἔτι πλέον, ἡ ἀπασχόλησις τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας καὶ διπλασιάζεται, τοὐλάχιστον, ἡ ἀκαθάριστος πρόσοδος, χωρὶς νὰ λείπουν παραδείγματα πενταπλασιασμοῦ αὐτῆς. Δὲν εἶναι ὅθεν ἄπορον διατὶ ἡ Τράπεζα, σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἱδρύσεώς της, καὶ ἀσχέτως πρὸς μεγαλύτερα ἔργα ὁμαδικῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ὕδατος τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀξιώσεις τεχνικῆς καὶ ὀργανωτικῆς προβλέψεως, ἐπεδόθη μὲ ἐνθουσιασμὸν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἁπλῶν τούτων ἀτομικῶν ἀρδευτικῶν ἐγκαταστάσεων, ἤτοι μαγγανοπηγαδιῶν, μικρῶν θερμικῶν καὶ ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, μικροδεξαμενῶν συγκεντρώσεως ὕδατος, γεωτρήσεων κλπ. ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχον ἐνδείξεις ἐπιτυχίας τῆς σπουδαίας ταύτης ἐργασίας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ πρὸ τῆς λειτουργίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐσημειοῦτο κίνησις διὰ τὴν ἀνόρυξιν φρεάτων καὶ πραγματοποίησιν ἀντλητικῶν ἐγκαταστάσεων, ἀλλὰ αὕτη περιωρίζετο εἰς τὰς γύρω τῶν ἀστικῶν κέντρων περιοχὰς καὶ κυρίως εἰς τοὺς περὶ τὰς Ἀθήνας λαχανοκήπους ἐκμεταλλευομένους ἀπὸ εἰδικοὺς κηπουρούς. Ἡ σπουδαιότης ὅμως τῆς προσπαθείας τῆς Τραπέζης ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι μὲ θυσίας καὶ κινδύνους ἤνοιξε τὸν δρόμον εἰς περιοχὰς σχεδὸν χρεωκοπημένας καὶ κατωτέρας τεχνικῆς γεωργικῆς καταρτίσεως, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐφαντάζοντο τὴν σημασίαν τοῦ ὑπογείου πλούτου των. Μὲ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν βοήθειαν τῆς Τραπέζης διαμερίσματα ὅπως τὰ μεταξὺ Ἀξιοῦ καὶ Γαλλικοῦ ποταμοῦ, Ἐπανωμῆς, νήσου Πάρου, Κερκύρας, Ἱεραπέτρας, Μυτιλήνης, περὶ τὸν Πύργον τῆς Ἠλείας κλπ. ἐντὸς πενταετίας προήχθησαν γεωργικῶς, ἐτακτοποιήθησαν οἰκονομικῶς καὶ τέλος, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἀνέκτησαν τὴν ἐμπιστοσύνην των διὰ τὸ μέλλον.

Κρήνη κοινοτικοῦ ὑδραγωγείου Ἀντιφιλίππων.

Κατωτέρω παραθέτομεν πίνακα τῶν ἀρδευτικῶν ἐγκαταστάσεων, αἵτινες ἐπραγματοποιήθησαν ἀπὸ τοῦ 1930-1939 κατὰ διαμερίσματα ὡς καὶ τῶν ἐκτάσεων αἵτινες ἀρδεύονται δι' αὐτῶν.

Ἡ προσπάθεια αὕτη ἤρχισε κατὰ τὸ 1932 ἀπὸ τοὺς περὶ τὸν Γαλλικὸν ποταμὸν (Θεσσαλονίκης) προσφυγικοὺς συνοικισμούς, οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τοῦ μικροῦ κλήρου (ἔκτασις 30 στρεμμάτων, ἀκαθάριστος πρόσοδος 14.000 δραχμῶν) καὶ τῆς ἀδυναμίας των νὰ καλλιεργήσουν ὄψιμα, εὑρίσκοντο εἰς ἀθλίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν καὶ σχεδὸν ὑπὸ διάλυσιν.

Ἐδέησε νὰ παραμερίσῃ ἡ Τράπεζα τοὺς ὀρθοδόξους κανόνας τῆς ἀσκήσεως τῆς πίστεως καὶ νὰ δανείσῃ εἰς χρεωκοπημένους πρόσφυγας ποσὰ σχετικῶς σοβαρά, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἔλαβον οὗτοι εἰς χεῖρας των, διότι διεχειρίσθη ταῦτα ἡ ἰδία Τράπεζα διὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν της ἐν συνεργασίᾳ μὲ τοὺς χωρικούς, οὕτως ὥστε ἡ βελτίωσις νὰ γίνῃ ἀσφαλῶς καὶ κατὰ τὸν οἰκονομικώτερον καὶ τεχνικώτερον τρόπον καὶ τέλος νὰ καθοδηγήσῃ τεχνικῶς καὶ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς γεωργοὺς τούτους

κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς βελτιώσεως. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπαθείας ὑπῆρξαν πλέον ἢ ἱκανοποιητικά. Ἡ οἰκονομία τῶν παραγωγῶν τούτων ἐβελτιώθη ἐντὸς τετραετίας, εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἀποπληρώσουν τὰ σχεδὸν παγιοποιημένα ἐκ παλαιῶν βραχυπροθέσμων δανείων χρέη των πρὸς τὴν Ἐθνικὴν καὶ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἀκόμη δὲ νὰ τακτοποιήσουν τὰς ὀφειλάς των ἔναντι πλήθους χρεωστῶν εἰς τὰ χωρία των καὶ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ πιστωτικὴ καὶ τεχνικὴ δρᾶσις τῆς Τραπέζης περὶ τὰς μικρὰς ταύτας ἐγκαταστάσεις ἐδημιούργησε σὺν τῷ χρόνῳ ἀνάλογον τεχνικὴν κίνησιν. Ἐργοστάσια μηχανουργικά, ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Πειραιεῖ, εἰδικεύθησαν εἰς τὴν παραγωγὴν μαγγάνων καὶ ἐξαρτημάτων ἄλλων μηχανῶν, οἱ τύποι τῶν ἀντλητικῶν μηχανημάτων ἐβελτιώθησαν ἀναλόγως τῶν περιφερειῶν, ὑπεβιβάσθη ἡ τιμὴ αὐτῶν, συνεργεῖα γεωτρυπανιστῶν καὶ φρεατορύχων κατηρτίσθησαν καί, οὕτω, σὺν τῷ χρόνῳ ἐδημιουργήθη τὸ ἀπαραίτητον περιβάλλον, ὅπου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπέκτασις, συντήρησις καὶ ἐν γένει εὐδοκίμησις τῆς βελτιώσεως ταύτης.

Φιλοδοξία τῆς Τραπέζης εἶναι, ἐφ' ὅσον αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψουν, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἀπαραίτητα μηχανήματα, ἤτοι κατάλληλα γεωτρύπανα κλπ., καὶ δι' αὐτῶν νὰ κινητοποιήσῃ τὸν ἀρτεσιανὸν ὁρίζοντα τοῦ ὕδατος ἀπὸ βάθους 150 μέτρων καὶ νὰ τὸν θέσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς καλλιεργείας τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ἐκεῖ ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν.

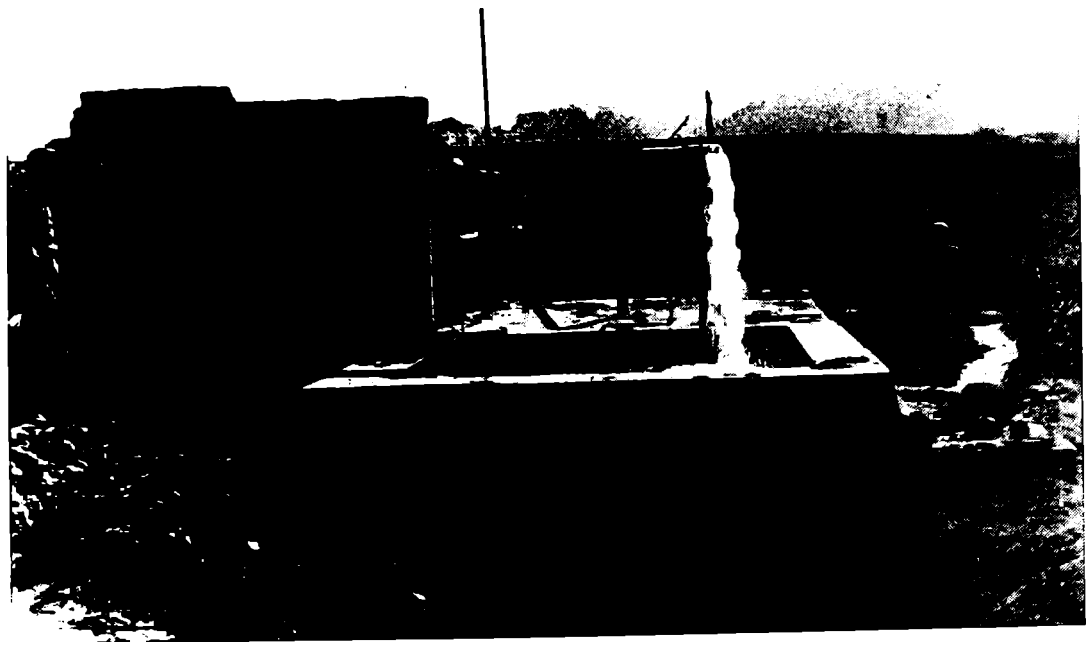
Ἡ σημασία τῶν ἀρδεύσεων τούτων δὲν πρέπει νὰ προσμετρᾶται μόνον μὲ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐδαφῶν, τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζουν τὴν ἄρδευσιν. Ἡ εὐχέρεια ἡ ὁποία παρέχεται εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ κάμῃ ἐπιλογὴν χώρου,

Τύπος κρηνῶν τοῦ ὑδραγωγείου κοινοτήτων Μουσθαίνης, παρὰ τὴν Καβάλλαν.

Μικραὶ ἀρδευτικαὶ ἐγκαταστάσεις.

α/α	*Διαμερίσματα*	*Πετρελαιοκινητῆρες καὶ ἠλεκτροκινητῆρες*	*Μάγγανα*	*Ἀντλίαι*	*Φρέατα ἁπλᾶ*	*Ἀρτεσιανὰ*	*Δεξαμεναὶ*	*Ἀρδευθέντα στρέμματα*
1	Ἀττικὴ	184	325	10	113	—	34	5 860
2	Εὔβοια	12	207	—	—	—	—	2 200
3	Ἀνατολικὴ Στερεὰ Ἑλλὰς .	164	171	111	—	—	24	11 112
4	Δυτικὴ Θεσσαλία . . .	5	29	—	—	—	—	4 543
5	Ἀνατολικὴ Θεσσαλία . .	21	54	17	4	—	7	300
6	Κεντρικὴ Μακεδονία . .	24	394	4	502	58	10	6 825
7	Ἀνατολικὴ Μακεδονία . .	—	39	—	20	60	—	950
8	Δυτικὴ Μακεδονία . . .	—	20	1	—	—	5	830
9	Θράκη	47	99	4	30	—	—	1 230
10	Κέρκυρα	4	55	—	17	—	12	1 850
11	Ἤπειρος	6	67	—	42	—	20	1 873
12	Νῆσοι Αἰγαίου	20	314	1	188	—	108	3 631
13	Βόρειος Πελοπόννησος . .	96	101	2	72	13	8	5 577
14	Ἀνατολικὴ Πελοπόννησος .	116	435	—	217	—	46	5 501
15	Δυτικὴ Πελοπόννησος . .	63	317	—	6	36	10	4 480
16	Κρήτη	27	302	45	27	—	53	8 970
	Σύνολον	789	2 929	195	1 238	167	333	65 732

'Αρδευτικὸν συγκρότημα νεαροῦ δενδροκομείου ἐν Κορίνθῳ.

ὅπου γίνεται ἡ ἐγκατάστασις καὶ προτίμησιν τῶν καταλλήλων γεωργῶν, τὸ σχετικῶς ἄφθονον καὶ εἰς οἱανδήποτε ὥραν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν γεωργῶν ὕδωρ, ὅλα αὐτὰ ἐξασφαλίζουν τὴν ἐντατικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς ἐργασίας καὶ συνεπῶς αὐξάνουν τὴν ἀκαθάριστον πρόσοδον τῆς ἐκμεταλλεύσεως εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν παρὰ εἰς τὰς ἀρδεύσεις ὁμαδικοῦ χαρακτῆρος. Διὰ τοῦτο ἡ δυναμικότης τῶν ἐγκαταστάσεων τούτων εἰς αὔξησιν τῆς παραγωγῆς πρέπει νὰ θεωρῆται διπλασία τῆς τῶν ἄλλων. Κατὰ κανόνα, τὸ ἐκ τῶν πηγαδιῶν καὶ γεωτρήσεων ὕδωρ ἐχρησιμοποιήθη εἰς καλλιεργείας γεωμήλων, βάμβακος, τομάτας, ὀσπρίων, κτηνοτροφικῶν φυτῶν (εἰδικῶς μηδικῆς, τὴν ὁποίαν ὑποχρεωτικῶς ἐπιβάλλει ἡ Τράπεζα) καὶ δένδρων. Δυνάμεθα δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ὕδωρ αὐτὸ συνέβαλε σημαντικῶς διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ἐδάφους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς διπλῆν ἐντὸς τοῦ ἔτους καλλιέργειαν καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς εἰδῶν χρησίμων διὰ τὴν ἐπάρκειαν τοῦ τόπου, ἥτις παρετηρήθη κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν.

Τόσην σημασίαν ἀπέδωκε τὸ Κράτος εἰς τὴν βελτίωσιν ταύτην, ὥστε ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Νόμου 485 τοῦ 1937 «περὶ ἐπιχορηγήσεως ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων ἐκτελουμένων ὑπὸ τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης», περὶ ὧν εἰς ἄλλο κεφάλαιον τῆς παρούσης, ἀνέγραψε καὶ ποσὸν ἐκ 4.000.000 δραχμῶν ὡς χαριστικὴν συμβολὴν τοῦ Κράτους μέχρι 40 % ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν πηγαδιῶν καὶ ἀντλητικῶν μηχανῶν εἰς διαμερίσματα ὅπου εἰδικαὶ δυσχέρειαι, εἴτε ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ὕδατος, εἴτε ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ τεμαχισμοῦ τῆς ἰδιοκτησίας, ἐπιβαρύνουν ὑπερβολικὰ κατὰ μονάδα ἐπιφανείας τὴν βελτιουμένην ἔκτασιν. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου διηυκολύνθη ἡ πραγματοποίησις, ἐντὸς δύο ἐτῶν, ἐγκαταστάσεων ἀξίας 15.000.000 δραχμῶν εἰς ἀπομεμακρυσμένας περιοχὰς ἐχούσας ἀνάγκην ἐνισχύσεως καὶ στερουμένας παραδόσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄντλησιν καὶ τὴν καλὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὑπεδαφίου ὕδατος.

Πρέπει ὅμως νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ βελτίωσις αὕτη, μὲ τὴν ἀνάγκην τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ τόπος καὶ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ Τράπεζα καὶ τὸ Κράτος, θὰ ἐλάμβανε πολὺ μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἂν δὲν προσέκρουεν εἰς βασικὰ ἐμπόδια, ἐξ ὧν τὸ σπουδαιότερον εἶναι ἡ μεγάλη κατάτμησις τῆς ἰδιοκτησίας, ἡ σχεδὸν κονιορτοποίησις αὐτῆς εἰς πολλὰς δενδροκομικὰς περιοχάς, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην τοῦ ὕδατος διὰ τὴν στοιχειώδη ἀπασχόλησιν καὶ συντήρησιν πυκνοῦ καὶ νοήμονος ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

Διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν δυσχερειῶν τούτων εἰργάσθη ἡ Τράπεζα ἐντατικῶς συγκεντρώσασα καὶ μελετήσασα πολλὰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἡτοίμασε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαιτουμένην ἐργασίαν.

Δενδροκομία καὶ ἀμπελουργία.

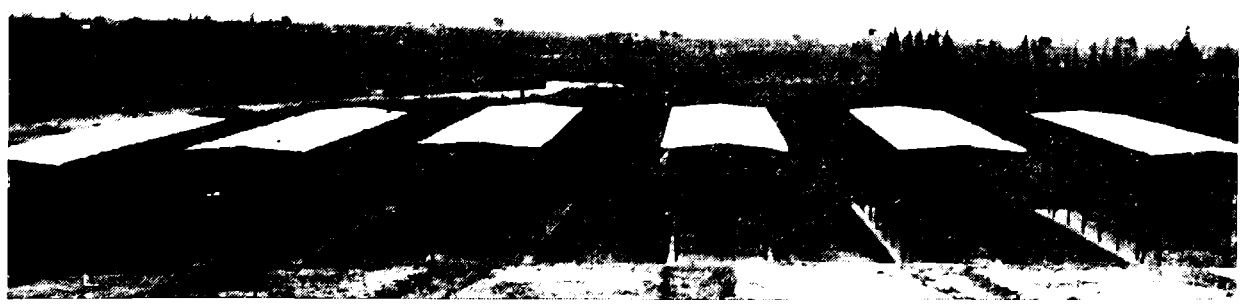
'Η καλλιέργεια τῶν δένδρων εἰς τὰς μεσημβρινὰς περιοχὰς ἔχει ἰδιαιτέραν οἰκονομικὴν σημασίαν, διότι, ἐνῶ ἀπαιτεῖ τὰς μικροτέρας ποσότητας ἀρδευομένου ὕδατος, χρησιμοποιεῖ ἐντατικῶς τὴν ἐργασίαν τῆς οἰκογενείας καὶ ἀποδίδει, τηρουμένων τῶν προϋποθέσεων εὐδοκιμήσεως ἑκάστου εἴδους, οἰκονομικὰ ὀφέλη ἀνώτερα ἀπὸ οἱανδήποτε ἄλλην καλλιέργειαν.

Μία μεγάλη κατηγορία δένδρων, τὰ ἑσπεριδοειδῆ, τὰ ὁποῖα εὐδοκιμοῦν κυρίως εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς νήσους, ἀναπτύσσεται ἁλματικῶς χάρις κυρίως εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἐνισχυομένην, ἀπὸ μὲν τὴν Τράπεζαν διὰ δανείων πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὕδατος καὶ τῆς φυτείας, ἀπὸ δὲ τὸ Κράτος διὰ τῶν μέτρων

'Υδατοδεξαμενὴ κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης παρὰ τὴν 'Ασβεστόπετραν Πλατάνου.

πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν μὲ τὸν ὑποχρεωτικὸν καὶ διὰ συνεργείων τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν ψεκασμὸν τῶν δένδρων. Ἡ σημαντικὴ ὅμως, καὶ κάπως ἀπειθάρχητος, ἀνάπτυξις τῶν φυτειῶν τούτων ἐνέχει κινδύνους διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι διάθεσιν τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα, εἴτε ἀποβλέπουν εἰς ἱκανοποίησιν τῆς ἐγχωρίου ἀγορᾶς, εἴτε προορίζονται πρὸς ἐξαγωγήν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν προσηρμοσμένα ὡς πρὸς τὴν ποιότητα, τὸν χρόνον διαθέσεως καὶ τὸν τρόπον ἐμπορείας πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀγορῶν τούτων. Δυστυχῶς, αἱ προϋποθέσεις αὗται δὲν τηροῦνται ὑπὸ τῶν παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφερόμενοι κυρίως διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν φυτειῶν των, δὲν προσέχουν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ποικιλιῶν ἢ δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχουν τοῦτο, διότι δὲν ὑπάρχει νομοθεσία σχετικὴ προασπίζουσα αὐτοὺς ἀπὸ τὰς πωλήσεις ἰδιωτικῶν φυτωρίων ὠργανωμένων κατὰ τὸν χειρότερον τρόπον.

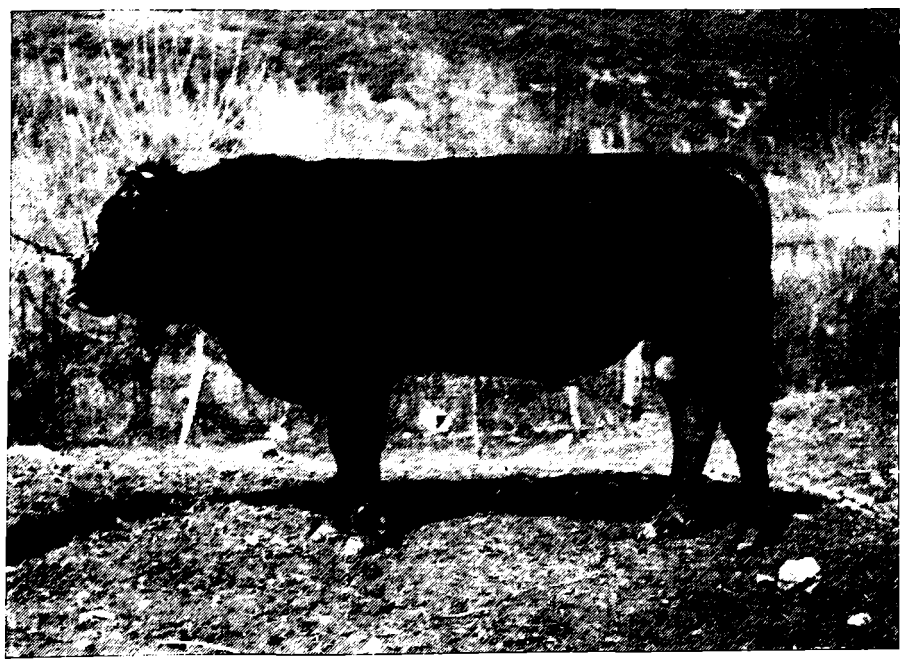
Σιδηρᾶ ὑπόστεγα ἀποξηράνσεως σουλτανίνας εἰς Ζευγολατιό.

Παρὰ ταῦτα, ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς ἐσπεριδοειδῶν ὄχι μόνον ἐκάλυψε τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ὑπεραυξηθείσης καταναλώσεως εἰς λεμόνια, πορτοκάλια καὶ μανδαρίνια, ἀλλὰ ἐπέτρεψε συγχρόνως καὶ τὴν ἀπαρχὴν συστηματοποιημένης ἐξαγωγῆς εἰς Γερμανίαν, Γιουγκοσλαυίαν, Ρουμανίαν καὶ ἄλλας εὐρωπαϊκὰς Χώρας.

Εἰς τὴν βόρειον Ἑλλάδα, ὁ ἐπικρατήσας μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων, χάρις εἰς τὴν ἄνεσιν τοῦ κλήρου, γεωργοκτηνοτροφικὸς χαρακτὴρ τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δενδροκομίας πρὸς γενικὴν ὠφέλειαν τοῦ πληθυσμοῦ. Μετὰ τὴν πύκνωσιν ὅμως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τοῦ περιωρισμένου οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων κατ' ἀρχάς, τὸ Κράτος καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα βραδύτερον, ἐνδιεφέρθησαν ζωηρῶς διὰ τὴν προώθησιν μιᾶς συστηματικῆς καὶ πειθαρχημένης δενδροκομίας. Εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα Μακεδονίας—Θράκης, περισσότερον ὅμως εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν, ὠργανώθησαν χωρία μὲ οἰκογενειακοὺς ὀπωρῶνας, ὄχι μόνον πρὸς ἐπάρκειαν τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ πρὸς ἐμπορείαν καὶ αὔξησιν τοῦ περιωρισμένου οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος.

Ἡ συμβολὴ τῆς Τραπέζης ἐκδηλοῦται μὲ δάνεια τὰ ὁποῖα χορηγεῖ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἐδάφους, τὴν περίφραξιν καὶ τὴν ἀγορὰν τῶν δενδρυλλίων καὶ τῶν ὁποίων δανείων ἡ διάρκεια εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν χρόνον καρποφορίας τοῦ φυτευομένου εἴδους. Διὰ τὰς μηλεοφυτείας π.χ. τὰ δάνεια εἶναι διαρκείας 9 ἐτῶν. Κατὰ τὰ πρῶτα τέσσαρα ἔτη, καθ' ἃ ὁ δανειζόμενος οὐδεμίαν πρόσοδον ἔχει, πληρώνει μόνον τοὺς τόκους, κατὰ δὲ τὰ ὑπόλοιπα ἔτη καταβάλλει πλήρη τοκοχρεωλυτικὴν δόσιν. Ἡ ὅλη βελτίωσις, ἐφ' ὅσον διὰ πρώτην φορὰν εἰσάγεται εἰς τὸ χωριό, παρακολουθεῖται ὑπὸ τῶν τεχνικῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης, ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τῶν δενδρυλλίων μέχρι τῆς συγκομιδῆς τοῦ καρποῦ, καθ' ὅλα τὰ στάδια μιᾶς ἐντατικῆς καὶ συγχρονισμένης ἐκμεταλλεύσεως.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη εὐχεραίνεται σημαντικῶς ἀπὸ τὴν ὕπαρξιν δικτύου κρατικῶν δενδροκομικῶν σταθμῶν, τοὺς ὁποίους κατὰ τὸ πλεῖστον ἵδρυσεν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, κατόπιν δὲ συνετήρησε καὶ ἐβελτίωσε τὸ Κράτος. Εἰς τὰ ἱδρύματα ταῦτα γίνεται ἡ παραγωγὴ δενδρυλλίων ἠγγυημένων ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν καὶ τὰς ποικιλίας καὶ διενεργοῦνται δενδροκομικαὶ μελέται ἐνδιαφέρουσαι τὴν περιφέρειαν.

Κοινοτικὸς ταῦρος Γεωργιανῶν, φυλῆς Μονταφόν.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατωρθώθη, ἐντὸς 12ετίας περίπου, νὰ ἀποκτήσῃ ἡ βόρειος Ἑλλὰς πλήρη ἐπάρκειαν εἰς νωποὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους πρὶν εἰς περιωρισμένην ποσότητα εἰσῆγεν ἐκ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, ὡρισμένα δὲ διαμερίσματά της, ὅπως ἡ Φλώρινα, εἰδικευθέντα εἰς τὴν παραγωγὴν χειμερινῶν μήλων πολυτελείας, νὰ διενεργήσουν ἐξαγωγὰς εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς βελτιώσεως τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος, ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξεν ἀκόμη μεγαλει-

τέρα. Χαρακτηριστικὰ δὲ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεύνης τῆς οἰκονομίας τοιούτων γεωργῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Φλωρίνης. Παραγωγὸς μετατρέψας 15% τῆς ἐκτάσεώς του εἰς ὀπωρῶνα μὲ μηλέας ηὔξησε τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ (εἰς τὸ πρῶτον ἔτος πλήρους ἀποδόσεως) κατὰ 60%, μὲ βάσιμον ἐλπίδα νὰ φθάσῃ τὸ 100%, ἤτοι τὸ διπλάσιον κατὰ τὸ 12ον ἔτος καὶ ἐφεξῆς.

Μίαν ἄλλην σημαντικὴν πρωτοβουλίαν τῆς Τραπέζης διὰ τὴν δενδροκομικὴν ἀξιοποίησιν ξηρῶν κοινοχρήστων περιοχῶν, ἐν βορείῳ ἰδίως Ἑλλάδι, πρέπει ν' ἀναφέρωμεν, ὄχι τόσον διὰ τὴν σημασίαν τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα διέθεσεν αὕτη, ὅσον διὰ τὴν ὀρθότητα τῆς κατευθύνσεως πρὸς κινητοποίησιν τῶν ἐν νάρκῃ εὑρισκομένων παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας μας.

Πρόκειται περὶ τῆς δημιουργίας κοινοτικῶν ὀπωρώνων μὲ εἴδη ἀνθεκτικὰ εἰς τὴν ξηρασίαν (κυρίως ἀμυγδαλῆ) διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἀδιακρίτως ἐπαγγέλματος. Ὁ χῶρος περιφράσσεται ὑπὸ τῆς κοινότητος, ἐφοδιάζεται διὰ τοῦ ἀπαραιτήτου ὕδατος διὰ τὰ πρῶτα δύσκολα ἔτη τῆς φυτείας, εἴτε διὰ ὑδατοδεξαμενῆς συγκεντρούσης τὰ ὄμβρια ὕδατα, εἴτε διὰ φρέατος ἢ ἄλλως καὶ διανέμεται κατὰ ἰδιοκτησίαν εἰς τοὺς δημότας, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς φυτεύσεως καὶ τῆς περιποιήσεως τῶν δένδρων.

Ἡ Τράπεζα συμβάλλει χαριστικῶς ἐκ τῶν προσόδων της ἐξ ἀσφαλίστρων κατὰ 40% εἰς τὰ ἔξοδα ἐγκαταστάσεως ὁμαδικοῦ χαρακτῆρος, ἤτοι τὴν περίφραξιν, τὸν ἐφοδιασμὸν δι' ὕδατος καί, κατὰ τὸ ὑπόλοιπον, δανείζουσα τὴν κοινότητα, ἐφ' ὅσον αὕτη στερεῖται τῶν ἀναγκαίων μέσων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐδημιουργήθησαν ἐν Μακεδονίᾳ κοινοτικοὶ ὀπωρῶνες ἐκτάσεως 5.000 στρεμμάτων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀρχίσουν ἀποδίδοντες εἰσόδημα ἀπὸ τοῦ 1942.

***

Ἡ Χώρα μας, καὶ ἰδιαιτέρως τὰ νότια διαμερίσματα αὐτῆς καὶ ἡ Κρήτη, ἔχει χαρακτῆρα ἀμπελουργικόν, μέγα δὲ μέρος τῆς ὅλης οἰκονομίας της στηρίζεται εἰς τὰ προϊόντα τῆς ἀμπέλου ὑπὸ τύπον σταφίδος, οἴνου καὶ ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν. Ἡ δραστηριότης τῆς Τραπέζης εἰς τὸν κλάδον τῆς ἀμπελουργίας, λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν παραγωγῆς καὶ διαθέσεως τῶν προϊόντων, ὑπῆρξε προσεκτικὴ καὶ μεθοδική.

Εἰς τὰ καθ' αὐτὸ ἀμπελουργικὰ διαμερίσματα τῆς Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος, ὅπου πρὸ πολλοῦ ὑφίσταντο προβλήματα διαθέσεως τῶν προϊόντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐσωτερικόν, εἶναι φυσικὸν ὅτι ἐτίθετο ζήτημα βελτιώσεως τῆς ποιότητος, ὑποβιβασμοῦ τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ ὀργανώσεως τῆς διαθέσεως προϊόντων ταὐτοχρόνως μὲ τὴν καθιέρωσιν καλλιτέρας κρατικῆς πολιτικῆς τοποθετήσεως τῶν πλεονασμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, παρὰ ἡ τόνωσις τῆς παραγωγῆς. Τοὐναντίον, εἰς Κρήτην καὶ τὰ βόρεια διαμερίσματα τῆς Πελοποννήσου, ὅπου ἀσκεῖται ἡ καλλιέργεια ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν πρὸς ἐμπορείαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξαγωγὴν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐτίθεντο προβλήματα αὐξήσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῆς παραγωγῆς.

Εἰς βόρειον Ἑλλάδα, δοκιμαζομένην ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας, ἡ δημιουργία νέων ἀμπέλων εἰς ἀντικατάστασιν τῶν καταστραφεισῶν ἐτίθετο ὡς μία ἀνάγκη κοινωνικὴ καὶ παραγωγική. Πράγματι, ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἐντὸς 10 ἐτῶν καταστροφὴ τοῦ μακεδονικοῦ ἀμπελῶνος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξήρθρωσε τὴν οἰκονομίαν τῶν συνοικισμῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀμπελουργικὸν χαρακτῆρα καὶ ἔφερε τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν μονοκαλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου εἰς ἀπόγνωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεστέρησε τὸν πληθυσμὸν ὁλόκληρον τοῦ προϊόντος τῆς ἀμπέλου εἰς τὰς ἀναγκαίας πρὸς διατροφήν του ποσότητας, δεδομένου ὅτι αἱ εἰσαγόμεναι ἐκ νοτίου Ἑλλάδος ποσότητες, λόγῳ τῶν ἐξόδων συσκευασίας καὶ μεταφορᾶς, προσεφέροντο εἰς ὑψηλὰς τιμάς.

Κοινοτικὸς ταῦρος Συκιᾶς περιφερείας Χαλκιδικῆς.

Οὕτω, ἡ δραστηριότης τῆς Τραπέζης εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐξεδηλώθη μὲ δάνεια διὰ τὴν ἀγορὰν σταφιδοπάνων καὶ τζιβιερῶν πρὸς διαφύλαξιν ἀπὸ βροχὰς τοῦ σταφιδοκάρπου κατὰ τὴν ἐπικίνδυνον καὶ σχετικῶς μακρὰν περίοδον τῆς ἀποξηράνσεως εἰς τὰ ἁλώνια, τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς

συνεταιρισμοὺς σταφιδοπαραγωγῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ λειτουργίαν ἀποθηκῶν πρὸς ἀποθήκευσιν, καθαρισμὸν καὶ ἐμπορείαν τοῦ προϊόντος καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν παραγωγῶν διὰ τὴν ἐκρίζωσιν τῶν πεπαλαιωμένων σταφιδοκτημάτων, διὰ τὴν φυτείαν ἀμπέλου καὶ τὴν παραγωγὴν ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν.

Εἰς τὴν Κρήτην τὰ δάνεια τῆς Τραπέζης ἀπέβλεψαν εἰς τὴν δημιουργίαν νέων φυτειῶν παραγωγῆς σουλτανίνας ὑπὸ τῶν γεωργῶν, ἰδιαιτέρως τῶν προσφύγων μὲ μικρὸν κλῆρον, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς αὐξήσεως καὶ σταθεροποιήσεως τῶν εἰσοδημάτων των, δεδομένου ὅτι ἡ διάθεσις τῆς σουλτανίας δὲν παρουσίασε δυσχερείας καὶ συνεπῶς ἐκινδύνευσεν αὕτη, λόγῳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς καλλιεργείας, νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ὀλίγων διαθετόντων ἰσχυρὰ οἰκονομικὰ μέσα. Εἰς τὴν ἰδίαν περιφέρειαν, μεγάλη προσοχὴ καὶ ἐνίσχυσις ἐδόθη εἰς τὴν δημιουργίαν νέων φυτειῶν ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν συστηματοποίησιν τῶν παλαιῶν ἀναδενδράδων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τσιμεντίνων ὑποστηλωμάτων.

Ζεῦγος ἀγελάδων μικτῆς ἀποδόσεως φυλῆς Κατερίνης μετὰ τῶν μόσχων των.

Εἰς τὴν βόρειον Ἑλλάδα, ὅπου ἡ δημιουργία νέων ἀμπελώνων ἐπὶ ἀμερικανικῶν ἀνόσων ὑποκειμένων εἶχεν ἀνάγκην πλὴν τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ τεχνικῶν προϋποθέσεων, ἡ ὅλη ἐργασία ἐστηρίχθη εἰς τὰς ἀπαραιτήτους ἐδαφολογικὰς μελέτας, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν ὑπὸ τῆς κρατικῆς καὶ τῆς τραπεζιτικῆς ὑπηρεσίας. Παρέστη ἀκόμη ἀνάγκη ἡ Τράπεζα νὰ ἐνδιαφερθῇ κατ' ἀρχὰς καὶ μὲ τὴν εἰσαγωγὴν ἐκ Γαλλίας τῶν καταλλήλων ἀνόσων ὑποκειμένων, ἀργότερον δὲ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν καταρτισμὸν καὶ ἀνάπτυξιν ἰδιωτικῶν φυτωρίων, παρ' ὧν ἐπρομηθεύετο αὕτη διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν κλημάτων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προγράμματος τῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἀμπελώνων.

Αἱ συνολικαί, τῇ ἐνισχύσει τῆς Τραπέζης, φυτευθεῖσαι δι' ἀμπέλων κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν ἐκτάσεις ἀνέρχονται εἰς 6.500 στρέμματα, αἱ σημαντικώτεραι δὲ ἐκ τούτων ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὰς κάτωθι περιφερείας ὡς ἀκολούθως :

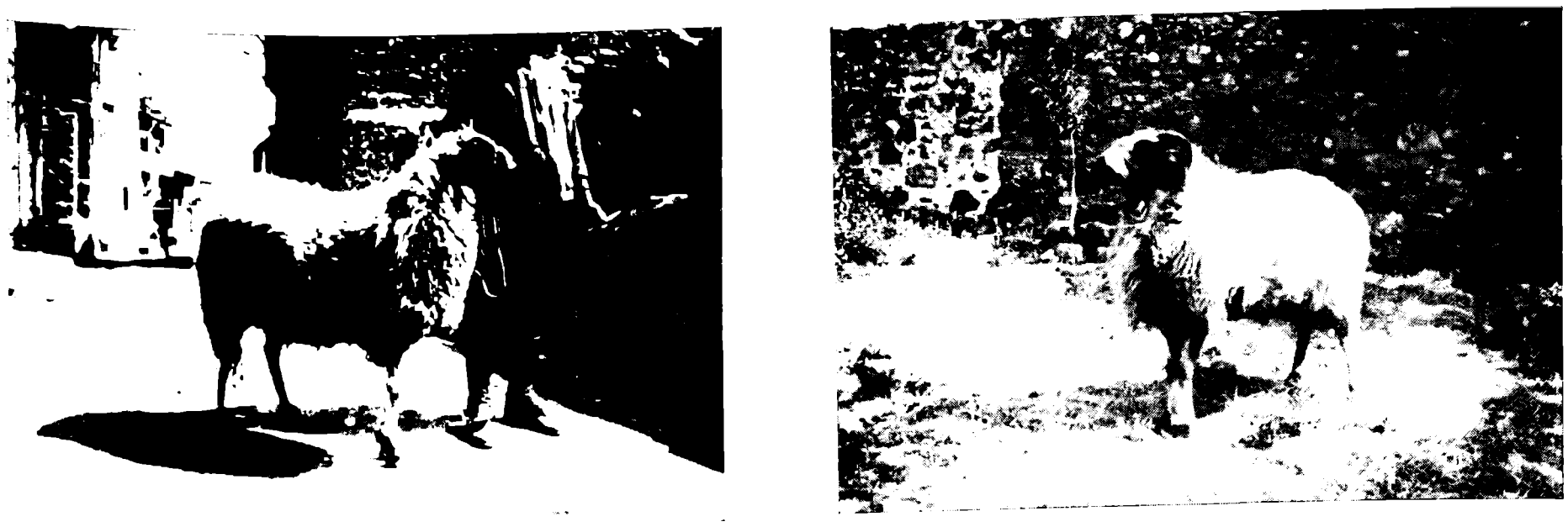
Δυτικῆς Μακεδονίας στρέμματα 1.971, ἀνατολικῆς Μακεδονίας στρέμματα 1.010, Θράκης 891, ἀνατολικῆς Θεσσαλίας 670, Κρήτης 1.227.

Ἡ μέριμνα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἀμπελουργίας ἐξεδηλώθη καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἀναμίξεώς της εἰς τὰ ζητήματα προμηθείας καὶ διαθέσεως τῶν ἀπαραιτήτων φαρμάκων, ἤτοι θείου καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ, περὶ ὧν γίνεται εἰδικὴ μνεία εἰς τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον περὶ τῶν δανείων εἰς εἶδος καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν συνδρομήν της διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ ὀργάνωσιν συνεταιρικῶν οἰνοποιείων, περὶ ὧν εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ γεωργικῶν βιομηχανιῶν.

Ἀγοραὶ κτημάτων — Ἐκχερσώσεις — Βαθεῖαι ἀρόσεις.

Χαρακτηριστικὸν δυσμενὲς τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας εἶναι ἡ σμικρότης τοῦ γεωργικοῦ κλήρου, ἡ ὁποία παρατηρεῖται εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς Χώρας, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ὅπως εἰς ἀνατολικὴν Θεσσαλίαν καὶ Βοιωτίαν. Τοῦτο, ὡς ἐτονίσθη καὶ ἀνωτέρω, ἀνησυχεῖ δικαίως τοὺς ὑπευθύνους, διότι δημιουργεῖ βασίμους φόβους διὰ τὴν βιωσιμότητα πολλῶν μικρῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων. Οὕτω δικαιολογοῦνται αἱ σοβαραὶ προσπάθειαι τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἀποξήρανσιν ἑλωδῶν ἐκτάσεων ἢ καὶ λιμνῶν πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ καλλιεργησίμου ἐδάφους καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀρδευτικῶν ἔργων, δι' ὧν θὰ αὐξηθῇ ἡ οἰκογενειακὴ πρόσοδος. Συγχρόνως ὅμως δὲν ἠμελήθη, ἐκεῖ ὅπου ἦτο δυνατή, διὰ πιστωτικῆς ἐνισχύσεως ἡ ἐξαγορὰ γαιῶν καὶ δι' αὐτῆς ἡ ἐπαύξησις τοῦ μικροῦ κλήρου.

Εὐκαιρίαι τοιούτων ἐξαγορῶν παρουσιάζονται εἰς τὰς ἐκποιήσεις τῶν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων ἀφεθέντων μικρῶν ὑπολοίπων καὶ ἐκ τῶν ἐκποιουμένων μεγάλων ἀγροκτημάιων ἐν Θράκῃ, τῶν ὁποίων οἱ ὀθωμανοὶ ἰδιοκτῆται μετηνάστευσαν εἰς τὴν Τουρκίαν. Κατὰ κανόνα, ἡ ἐξαγορὰ καὶ διάθεσις τῶν κτημάτων τούτων ἐνδιέφερεν ὁλοκλήρους συνοικισμοὺς τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἐκαρπώθησαν, μετὰ δικαίαν διανομήν, τὰς γαίας τοῦ ἀγορασθέντος κτήματος, τῶν βοσκῶν καὶ λοιπῶν κοινοχρήστων χώρων ἐνταχθέντων εἰς τὴν κοινοτικὴν περιουσίαν πρὸς ὁμαδικὴν κάρπωσιν.

Πρόβατα φυλῆς Χίου εἰσαχθέντα συστηματικῶς εἰς Πελοπόννησον καὶ νήσους.

Ἐν συνόλῳ ἠγοράσθησαν καὶ διενεμήθησαν 48.323 δεκαδικὰ στρέμματα, διετέθη δὲ εἰς δάνεια μέσης προθεσμίας τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 51.419.000. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀγορασθέντων στρεμμάτων πλέον τοῦ ἡμίσεος, ἤτοι 24.272 δεκαδικὰ στρέμματα, ἐνδιαφέρει τὴν Θράκην, 10.256 δεκαδικὰ στρέμματα τὴν ἀνατολικὴν Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ 6.252 τὴν Ἤπειρον, κατὰ μικροτέραν δὲ ἀναλογίαν τὰ ὑπόλοιπα διαμερίσματα.

Ἡ ἐκχέρσωσις καὶ διὰ τῆς γεωργίας ἀξιοποίησις ἀκαλλιεργήτων ἐκτάσεων, ἡ ὁποία εἶχεν ἐγκαινιασθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ εἰς εὐρεῖαν κλίμακα εἰς τὴν βόρειον Ἑλλάδα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῶν νεοεγκατασταθέντων, ἐσυνεχίσθη ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἐπεξετάθη εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα.

Εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ταύτης ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐστηρίχθη, πρὸ παντὸς, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Μηχανικῆς καλλιεργείας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἡ ὁποία ἀνελάμβανεν, ἐπὶ μικρᾷ σχετικῶς τιμῇ, τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας διὰ συνεργείων ἑλκυστήρων καὶ ἄλλων ἐνδεδειγμένων μηχανημάτων ὑπὲρ τῶν γεωργῶν, οἵτινες ἐδανείζοντο ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς διάρκειαν ἐξοφλήσεως ἀρκοῦσαν ὥστε νὰ μὴ εἶναι αἰσθητὴ ἡ ἐπιβάρυνσις.

Ἐν συνεχείᾳ, καὶ ἐν συνεργασίᾳ πάντοτε μὲ τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐνεθάρρυνε καὶ ἐβοήθησε τὴν ἐκτέλεσιν βαθειῶν ἀρόσεων, βάθους 20 - 30 ἑκατοστομέτρων, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καλλιτέρων συνθηκῶν καλλιεργείας τοῦ ἐδάφους. Τοῦτο ἐπιβάλλεται διότι, ἐκ τῆς ἀνεπαρκοῦς ἰσχύος τῶν ἀροτριώντων μας καὶ τῆς ἐλλείψεως ἀμειψισπορᾶς βελτιούσης τὴν κατάστασιν τοῦ ἐδάφους, τὸ βάθος τῶν σημερινῶν ἀρόσεων εἶναι ἀνεπαρκέστατον. Ἐκ τούτου ὁ μέγας ἐπηρεασμὸς τῶν ἀποδόσεων ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν βροχῶν καὶ τῆς κλιματολογικῆς ἐν γένει δυσμενείας.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, κατὰ τὸ ἐν ὄψει δεκαετὲς διάστημα, διέθεσε συνολικῶς τὸ ποσὸν τῶν 55.751.286 δραχμῶν διὰ τὴν ἐκχέρσωσιν 115.000 στρεμμάτων καὶ τὴν βαθεῖαν ἄροσιν 85.000 στρεμμάτων περίπου.

Αἱ σημαντικώτεραι εἰς ἔκτασιν ἐργασίαι ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὰς κάτωθι περιφερείας:

Εἰς τὴν Θράκην, ἡ ὁποία περισσότερον ἐκαρπώθη ἐκ τοῦ εἴδους τούτου τῆς ἐνισχύσεως, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκχερσώσεων καὶ βαθειῶν ἀρόσεων ὑπῆρξαν ἄριστα. Τὰ ἐκχερσωθέντα ἐδάφη κατέστησαν περισσότερον ἀποδοτικά, κατὰ κανόνα δὲ ἐκ τοῦ πρώτου ἔτους τὰ ἔξοδα βελτιώσεως ἐκαλύφθησαν ἀπὸ τὸ ὑπερεισόδημα.

Οἱ βαθύτερον καλλιεργηθέντες ἀγροὶ ἀπέδωκαν εἰς πολλοὺς συνοικισμοὺς 120 - 140 ὀκάδας σίτου κατὰ στρέμμα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς καλλιεργηθέντας διὰ τῶν κοινῶν μέσων, ὅπου ἡ ἀπόδοσις δὲν ὑπερέβη τὰς 100 ὀκάδας. Ἡ αὔξησις αὕτη τῆς παραγωγῆς, ἄνευ λιπάνσεως, παρατηρεῖται ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη, μεθ' ὃ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπαναλήψεως.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ εἰδικῶς τὴν περιφέρειαν Ἀλμυροῦ, αἱ ἐκχερσώσεις ἔλαβον μεγάλην ἔκτασιν ἀπὸ τοῦ 1934, ἀφ' ὅτου δηλαδὴ ἐγκατεστάθη-

Περιφέρεια	*Ἐκχερσωθεῖσαι ἐκτάσεις Στρέμματα*	*Βαθεῖαι ἀρόσεις Στρέμματα*
Θράκη	34 633	20 782
Ἀνατολικὴ Θεσσαλία . .	25 476	1 834
Ἀνατολικὴ Στερεὰ Ἑλλὰς	17 166	30 675
Κεντρικὴ Μακεδονία . .	15 370	—
Ἀνατολικὴ Μακεδονία	3 900	—
Δυτικὴ Στερεὰ Ἑλλὰς	3 000	—
Δυτικὴ Πελοπόννησος .	2 564	—
Ἀνατολικὴ Πελοπόννησος	2 417	—

σαν ἐκεῖ τὰ κέντρα Μηχανικῆς καλλιεργείας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐξετελέσθησαν δὲ μὲ γοργὸν ῥυθμόν. Αἱ ἐκχερσωθεῖσαι ἐκτάσεις ἦσαν κυρίως πρινότοποι καὶ παληουρότοποι, μετὰ δὲ τὴν βελτίωσιν ἐκαλλιεργήθησαν σιτηρὰ μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα. Ἡ καλλιεργουμένη ἔκτασις ὡρισμένων συνοικισμῶν ηὔξησε κατὰ 40 %, τῆς δὲ περιφερείας Ἁλμυροῦ κατὰ 50%. Αἱ ἀποδόσεις τῶν ἐκχερσωθεισῶν γαιῶν εἰς σιτηρά, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἦσαν πάντοτε ἀνώτεραι τῶν 100 ὀκάδων κατὰ στρέμμα ἄνευ λιπάνσεως.

Γεωργικὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν γεωργῶν μὲ μηχανήματα εἶναι ἐξαιρετικὰ πενιχρός. Ἡ πλήρωσις ὅμως τῶν ἐλλείψεων τούτων ἐν τῇ ἑλληνικῇ γεωργίᾳ δὲν εἶναι ὑπόθεσις ἁπλοῦ δανεισμοῦ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀπόκτησίν των κεφαλαίων. Μεγάλα ἐμπόδια εἰς τὴν χρησιμοποίησιν γεωργικῶν μηχανῶν εἶναι ὁ μικρὸς κλῆρος, ἀκόμη περισσότερον ἡ κατάτμησις αὐτοῦ εἰς πολλὰ καὶ διεσπαρμένα κληρομερίδια, τὰ μικρόσωμα ζῷα, ἡ χαμηλὴ τεχνικὴ μόρφωσις τῶν χωρικῶν μας. Μὲ τὴν ἔντασιν τῆς γεωργίας, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ χρῆσις τῶν γεωργικῶν μηχανῶν ἐπεκτείνεται, ὄχι τόσον διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν ἐργατικῶν χειρῶν, τῶν ὁποίων ὑπάρχει πλεονασμὸς εἰς τὸν τόπον μας, ἀλλὰ διὰ τὴν ποιοτικῶς καλλιτέραν καὶ ἔγκαιρον διεξαγωγὴν πολλῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν. Εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῶν ἐργασιῶν ὑπάγεται ἡ προμήθεια καὶ διάθεσις σπαρτικῶν μηχανῶν, θεριστικῶν, χορτοκοπτικῶν, χορτοπιεστικῶν, ψεκαστήρων, μέσων μεταφορᾶς κλπ.

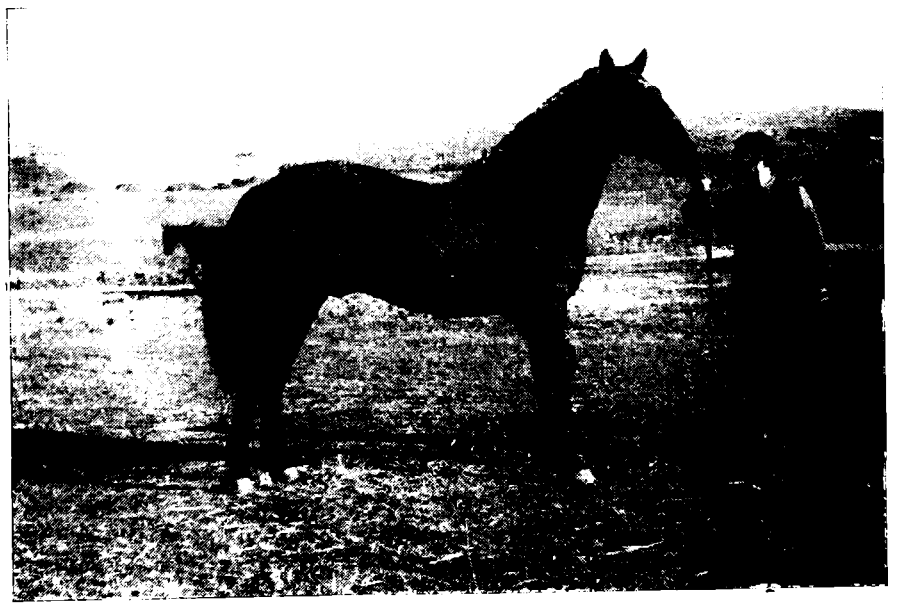
Εἰδικῶς, διὰ τὴν χρησιμοποίησιν ὑπὸ τῶν γεωργῶν τῶν σπαρτικῶν μηχανῶν κατεβλήθη, κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1935 καὶ ἐντεῦθεν διάστημα, ἀξιόλογος προσπάθεια, πρῶτον διὰ τὴν δοκιμὴν καὶ προσαρμογὴν τῶν κατασκευαζομένων ἐν τῇ ξένῃ τύπων πρὸς τὰς τεχνικὰς συνθήκας τοῦ τόπου μας, κατόπιν δὲ διὰ τὴν προπαγάνδαν καὶ τὴν διὰ μεγάλων εὐκολιῶν διάθεσιν αὐτῶν εἰς τοὺς γεωργούς, ἀκόμη μὲ χαριστικὴν συμμετοχὴν τοῦ Κράτους διὰ τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ ποσοῦ, δι οὗ ἐπεβαρύνθησαν οἱ χωρικοί, κατὰ 25 % καὶ τὴν διδασκαλίαν ὑπὸ κρατικῶν καὶ τραπεζιτικῶν τεχνικῶν ὀργάνων τῆς χρήσεως καὶ συντηρήσεως αὐτῶν.

Ὁ προκριθείς, ἀπὸ συμφώνου μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, τύπος εἶναι ὁ μικρὸς τῶν πέντε ἕως ἓξ γραμμῶν, δι' αὐτοῦ δὲ ἐξασφαλίζεται οἰκονομία σπόρου μέχρι 40 % τοῦ ἄλλοτε χρησιμοποιουμένου ποσοῦ καὶ ἐπιτυγχάνεται ἡ κανονικὴ κατὰ γραμμὰς σπορὰ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς καλλιεργείας, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν πρόκειται νὰ σκαλισθῇ τὸ σπαρὲν εἶδος.

Τὸ ποσὸν τῶν 3.856 σπαρτικῶν μηχανῶν, τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται ὡς διατεθὲν κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν κατὰ τὴν δοκιμαστικὴν περίοδον τῆς ἐργασίας, διότι ἀπὸ τοῦ 1939 ἀκολουθεῖ σειρὰ προσπαθειῶν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν εἰσαγωγὴν μεγάλου σχετικῶς ἀριθμοῦ τοιούτων μηχανῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὴν προσαρμογὴν τῆς ἑλληνικῆς σιδηροβιομηχανίας εἰς τὴν κατασκευὴν τοιούτων χρησίμων εἰς τὴν γεωργίαν μηχανημάτων μὲ ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους.

Υἱοθετήθη, εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων, ἡ ὁμαδικὴ ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀγορὰ τῶν μηχανημάτων πάσης φύσεως, ἵνα ἐξασφαλισθοῦν οἱ καλλίτεροι οἰκονομικοὶ καὶ τεχνικοὶ ὅροι. Ἀκόμη δὲ καὶ ὅταν τὸ μηχάνημα, λόγῳ τοῦ περιωρισμένου ἐνδιαφέροντος ἢ τῆς ἰδιοτυπίας του, ὤφειλε νὰ ἀποκτηθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ χωρικοῦ, τοῦτο συνετελεῖτο πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν αἰγίδα τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης.

Ἐπιβήτορες φυλῆς Χουτσοὺλ καὶ Λίπιτσα κοινοτικοῦ σταύλου Ν. Χαλκηδόνος.

Γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις.

Αἱ εἰς γεωργικὰ οἰκήματα καὶ κτίσματα ἀνάγκαι τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν μεγάλαι.

Τὰς ἀνάγκας ταύτας ἐπηύξησε καταπληκτικῶς ἡ ἄφιξις τῶν προσφύγων, ἡ ἀστικὴ καὶ γεωργικὴ ἐγκατάστασις τῶν ὁποίων ἀπετέλεσε, καὶ δικαίως, ζήτημα ὑψίστης ἐθνικῆς ἀνάγκης καὶ ἐν ταὐτῷ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας. Τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ὑπῆρξεν, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὄντως μέγα, ἡ δὲ γεωργικὴ ἀποκατάστασις 145.000 περίπου οἰκογενειῶν ἐπέφερε σημαντικὴν ὕφεσιν εἰς τὸ ὀξὺ πρόβλημα τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἐκ τῶν προσφύγων γεωργῶν. Ἑκατοντάδες νέων συνοικισμῶν ἐδημιουργήθησαν, μέγα δὲ τμῆμα ἐκ τῶν προσφύγων γεωργῶν (40 % περίπου τοῦ συνόλου τῶν ἀποκατασταθέντων) ἐξοικονομήθησαν εἰς τὰς ἐκκενωθείσας οἰκίας τῶν Βουλγάρων καὶ Τούρκων μεταναστῶν.

Παρὰ ταῦτα, οὔτε αἱ εἰς οἰκήματα ἀνάγκαι τῶν γεωργῶν ἐπληρώθησαν ὁλοκληρωτικῶς, οὔτε τὸ εἶδος τῶν γεωργικῶν οἰκημάτων ἦτο δυνατὸν νὰ πληρῇ τοὺς ὅρους, οἵτινες εἶναι ἀπαραίτητοι εἰς μίαν γεωργικὴν ἐπιχείρησιν, ἀδιάφορον ἂν μικρᾶς ἢ μεγάλης ἐκτάσεως.

Ἀλλὰ καὶ τῶν γηγενῶν ἡ κατάστασις ἀπὸ ἀπόψεως στέγης δὲν εἶναι καλυτέρα. Ἐκ τῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ἀπεκατεστάθησαν, τὸ ἥμισυ, ἴσως καὶ περισσότερον, προέρχεται ἐκ διαχωρισμοῦ τῶν παλαιῶν, καὶ ἐξ ἀποκαταστάσεως γεωργοεργατῶν ἢ γεωργικῶν ἐπαγγελματιῶν ἐστερημένων συνήθως στέγης ἀνταποκρινομένης εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς γεωργικῆς των ἐπιδόσεως.

Αἱ ἀνάγκαι εἰς χρησίμους ἐν γένει οἰκοδομημένους χώρους, ὅπως ἀποθῆκαι, σταῦλοι κλπ., εἶναι ἀκόμη μεγαλύτεραι· διότι καὶ ἐκεῖ ὅπου οἱ πρόσφυγες καὶ οἱ γηγενεῖς ἔτυχε νὰ ἐξοικονομήσωσι τὴν στέγην των, εἴτε διὰ τῆς ἀνεγέρσεως μικροῦ οἰκίσκου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, εἴτε διὰ τῆς ἐκχωρήσεως μιᾶς παλαιᾶς, καὶ εἰς κακὴν συνήθως κατάστασιν, Τουρκικῆς ἢ Βουλγαρικῆς οἰκίας, ἐξηκολούθει νὰ παραμένῃ πάντοτε ὡς πρόβλημα πρὸς λύσιν ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἀναγκαίων παραρτημάτων, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν νοεῖται γεωργικὴ ἐπιχείρησις.

Ἰδιαιτέρως, εἰς τὴν Θεσσαλίαν, παραμένει ἀκέραιον σχεδὸν τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεγέρσεως οἰκημάτων διὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν νεοαποκατασταθέντων γηγενῶν, εἰς οὓς τὸ Κράτος ἐχορήγησε μόνον οἰκόπεδα. Μία μελέτη πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ εἴδους τῶν ἐνδεικνυομένων διὰ τὴν περιοχὴν ταύτην οἰκημάτων καὶ τοῦ κόστους αὐτῶν ἔφερεν εἰς φῶς ὅτι, μὲ γενναίαν συμμετοχὴν τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὴν ἐργασίαν, μὲ χρησιμοποίησιν ἐπιχωρίου ὑλικοῦ καὶ μὲ ἄλλους οἰκονομικοὺς συνδυασμούς, θὰ ἀπαιτηθῇ τὸ ποσὸν τῶν 300 ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πλέον ἐπειγουσῶν περιπτώσεων.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ γεωργικὰ ἐν γένει κτίσματα εἶναι δαπανηρὰ καὶ ἀποτελοῦν συντελεστὴν ἐμμέσου συνήθως προαγωγῆς τῆς οἰκονομίας τῶν γεωργῶν παρὰ ἀμέσου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτῶνται διὰ δανεισμοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῶν περισσευμάτων τῆς οἰκονομίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν πολυμελῶν καὶ πτωχοτέρων οἰκογενειῶν.

Ταῦρος Κατερινιώτικης φυλῆς βραβευθεὶς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1939.

Παρὰ ταῦτα, εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ὅπου αἱ ἀνάγκαι ἐνεφανίσθησαν ἐπιτακτικαί, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν ἠμέλησε νὰ ἔλθῃ συνεπίκουρος, ὄχι μόνον διὰ τοῦ χρήματος, ἀλλὰ καὶ διὰ τεχνικῶν ὁδηγιῶν καὶ ἀναλόγου ὀργανώσεως διὰ τὴν ὑπὸ καλυτέρους ὅρους ἐπιτυχίαν τῆς ἐργασίας.

Οὕτω, σταῦλοι, ἐκεῖ ὅπου προωθεῖται ἡ κτηνοτροφία ἰδίως τῶν μεγάλων ζῴων, αἱ ἀτομικαὶ μικραὶ καπναποθῆκαι, ἐκεῖ ὅπου τὰ ἀνεπαρκῆ παλαιὰ τουρκικὰ κτίσματα κατέστησαν ἑτοιμόρροπα καὶ κυρίως τὰ καπνοξηραντήρια, διὰ τὴν ἄνευ ζημιῶν ταχεῖαν ἀποξήρανσιν τῶν καπνοφύλλων, ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον τῆς δραστηριότητος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Κατωτέρω, καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα μέρη, ἐκτίθεται ἡ δρᾶσις τῆς Τραπέζης διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς στεγάσεως τῶν προσφύγων ἀγροτῶν τῆς βορείου, κυρίως, Ἑλλάδος, μετὰ τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς συνεχίσεως τοῦ ἔργου τῆς διαλυθείσης Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων.

Μελισσοκομία.

Εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν ὑποστήριξιν παντὸς κλάδου τῆς δραστηριότητος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου δὲν ἠγνοήθη καὶ ἡ μελισσοκομία, ἡ ὁποία ὅσον καὶ ἂν εἰς τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας μας ἀντιπροσωπεύεται μὲ πενιχροὺς ἀριθμούς, οὐχ ἧττον ὅμως διὰ τὴν ἀτομικὴν καὶ χωρικὴν οἰκονομίαν ἐνέχει σπουδαιοτάτην σημασίαν.

Ἐγκατάστασις μελισσοκομείου τῇ ἐνισχύσει τῆς Τραπέζης παρὰ τὸ Ἄργος.

Ἡ ἐκτροφὴ καὶ καλλιέργεια τῶν μελισσῶν, παρὰ τὰς ἀόκνους προσπαθείας τῶν ἁρμοδίων γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν, μικρὰν μόνον πρόοδον ἐσημείωσε μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι, ἡ διδασκαλία καὶ ἡ πρὸς τοὺς χωρικοὺς ἐπιχειρουμένη πειθὼ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τεχνικῶν ὀργάνων ὤφειλε νὰ ἠκολουθεῖτο ἀπὸ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν διδαγμάτων τούτων, ἡ ὁποία ὅμως ἐπέβαλλε τὴν διάθεσιν σημαντικῶν ἀπὸ μέρους τῶν γεωργῶν κεφαλαίων. Βασικῶς, τοὐτέστιν, ὑπῆρχεν ἡ ἀνάγκη στροφῆς ἀπὸ τῆς μελισσοκομίας τῶν κοφινιῶν καὶ κοίλων κορμῶν δένδρων, ὅπου τὸ πλεῖστον μέρος τῶν χωρικῶν μας ἐκτρέφει τὰς μελίσσας του, εἰς τὴν τῶν κυψελῶν εὐρωπαϊκοῦ τύπου μὲ ἀνοικτὰ πλαίσια διὰ νομαδικὴν ἢ στατικὴν χρῆσιν.

Τὸ πρόγραμμα ἐργασίας κατεστρώθη ἀπὸ συμφώνου μὲ τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἡ στενὴ συνεργασία μετὰ τῆς ὁποίας ἐξησφάλισε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπαθείας τῆς Τραπέζης.

Ἐδόθη κυρίως προσοχὴ εἰς τὴν ὁμαδικήν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν Τραπέζης καὶ Ὑπουργείου, διὰ δημοπρασίας κατασκευὴν μεγάλου ἀριθμοῦ καταλλήλων καὶ εὐθηνῶν κυψελῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς πρωτευούσης καὶ τὰ σπουδαιότερα ἐπαρχιακὰ κέντρα. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατωρθώθη ἡ ταυτόχρονος κατασκευὴ εἰς πολλὰ σημεῖα κυψελῶν καὶ ὁ ταχὺς καὶ ἄνευ σοβαρῶν ἐξόδων ἐφοδιασμὸς τῶν γεωργῶν.

Ἐν συνεχείᾳ, υἱοθετήθη, ἀντὶ τῆς διασπορᾶς, ἡ χορήγησις μεγάλου ἀριθμοῦ κυψελῶν συγκεντρωμένως εἰς μελισσοκομεῖα ἐκτρέφοντα σημαντικὸν ἀριθμὸν σμηνῶν καὶ τοῦτο ἵνα καταστῇ εὐκολωτέρα ἡ ἐποπτεία καὶ ἡ κατὰ ἐποχὰς ἀναγκαία διδασκαλία ἀπὸ τὸ ὀλιγάριθμον, σχετικῶς, προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Τραπέζης. Ταυτοχρόνως ἐγένοντο σημαντικαὶ παραγγελίαι τεχνητῶν κηρυθρῶν ἐξ Ἀμερικῆς διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν χορηγουμένων κυψελῶν ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν λειτουργίαν συγχρονισμένων μελισσοκομικῶν ἐργαλείων.

Τὰ ἐφόδια ταῦτα, ἤτοι κυψέλαι, κηρύθραι, ἐργαλεῖα καὶ κάποτε σμήνη, τὰ ὁποῖα ἠγοράζοντο διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν μελισσοκομείων, ἐχορηγοῦντο ἐπὶ πιστώσει τριῶν μέχρι πέντε ἐτῶν διαρκείας καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅτι, πλειστάκις, τὰ δάνεια ταῦτα ἐδόθησαν ἐπὶ ὑποθήκῃ μόνον τοῦ μελισσοκομείου, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ ἀκτημόνων μετερχομένων τὴν νομαδικὴν μελισσοκομίαν.

Ὑπῆρξαν ὅμως καὶ πλεῖσται περιπτώσεις, καθ' ἃς εὐποροῦντες σχετικῶς χωρικοὶ παρακινούμενοι ὑπὸ τοῦ παραδείγματος ἄλλων, ἐπρομηθεύθησαν τοῖς μετρητοῖς ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν κυψελῶν καὶ ἐργαλείων, πραγματοποιήσαντες οὕτω ἐξ ἰδίων τὴν ἐπιβαλλομένην βελτίωσιν.

Τοιουτοτρόπως κατεσκευάσθησαν 37.165 κυψέλαι καὶ ἠγοράσθησαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ 30.000 φύλλα τεχνητῶν κηρυθρῶν, τὰ δὲ χορηγηθέντα διὰ μελισσοκομικοὺς σκοποὺς δάνεια ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς 13.178.808.

Ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης προέκυψε τὸ καλὸν τῆς δημιουργίας εἰς πολλὰ κέντρα τῆς Χώρας βιομηχανίας κατασκευῆς ὡς καὶ ἐμπορίου κυψελῶν, οὕτω δὲ πλεῖστοι τῶν γεωργῶν, λαβόντες τὴν πρώτην ἐκ τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Κράτους ὤθησιν, συμπληρώνουν ἐξ ἰδίων τὴν βελτίωσιν προσφεύγοντες κατ' εὐθεῖαν εἰς τοὺς κατασκευαστάς, ὡς ἔχοντες πλέον ἐξ ἰδίας ἐμπειρίας τὰ ἐφόδια τοῦ ἐλέγχου τῆς ποιότητος καὶ καταλληλότητος τῶν ἀγοραζομένων εἰδῶν.

Ἀποξηραντήριον κουκουλίων τῆς Τραπέζης ἐν Ἀξιουπόλει.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν βαθμιαίαν παρασκευὴν τῶν τεχνητῶν κηρυθρῶν ἐν τῷ τόπῳ, πλὴν τῆς τονώσεως τῶν ἤδη παρασκευαζόντων, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εἰσήγαγεν ἐκ Γερμανίας καὶ διέθεσεν εἰς κατάλληλα πρόσωπα 52 κυλίνδρους, δι' ὧν κατορθοῦται, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἡ κατασκευὴ τεχνητῶν κηρυθρῶν ἐξ ἐγχωρίου κηροῦ. Ἔτι δὲ πλέον εἰς Γαλάτισταν τῆς Θεσσαλονίκης ἡ Τράπεζα ἀνήγειρε κτίριον καὶ ἐγκατέστησε πλῆρες ὑποδειγματικὸν ἐργαστήριον διὰ τὴν κατασκευὴν κηρυθρῶν, τὸ ὁποῖον ἐλειτούργησεν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν γειτονικῶν συνεταιρισμῶν καὶ πρὸς κατάρτισιν ἁρμοδίων προσώπων διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐργαλείων.

Τέλος, ὅπως εἰς κάθε βελτίωσιν, ὤφειλε νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εἰς τὸν παραγωγὸν τιμῆς ἱκανῆς νὰ κρατήσῃ συνεχῆ καὶ ἀδιάλειπτον τὴν ἔφεσίν του πρὸς ἐργασίαν καὶ βελτίωσιν.

Τοῦτο ἐπετεύχθη ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τῆς συγκεντρώσεως μεγάλων, σχετικῶς, ποσοτήτων μέλιτος εἰς περιφερείας (Χαλκιδικὴν) ὅπου, διὰ λόγους οἰκονομικούς, παρουσιάζεται συνήθως πτῶσις τῶν τιμῶν κατὰ τὴν ἐσοδείαν, τῆς ταυτοχρόνου χορηγήσεως προκαταβολῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς πωλήσεως αὐτῶν εἰς τὰς ἐργατικὰς καὶ ὑπαλληλικὰς τάξεις βιομηχανιῶν καὶ ὀργανισμῶν εἰς τιμὰς ἐξυπηρετούσας καὶ τὴν κατανάλωσιν,

Εἰς ἄλλην περίπτωσιν (Κιθαιρών), ὅπου ἡ ἐκλεκτὴ παραγωγὴ συνήθως ἐνοθεύετο ὑπὸ τῶν πωλούντων, ἡ παρέμβασις σκοπὸν εἶχε τὴν περιποίησιν τοῦ προϊόντος, τὴν ἀρίστην συσκευασίαν καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ τῆς Τραπέζης, ὅτι τὸ περιεχόμενον ἦτο πράγματι ἐκλεκτὸν προερχόμενον ἐξ ἧς περιφερείας ἀναγράφεται ἐν τῇ συσκευασίᾳ.

Σηροτροφία.

Ὅταν, πρὸ δεκαετίας ἀκριβῶς, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀπεφάσισε νὰ ἐνδιαφερθῇ ἐνεργῶς καὶ διὰ τὴν σηροτροφίαν, ὁ κλάδος οὗτος τῆς παραγωγῆς διήρχετο μίαν τῶν σοβαρωτέρων κρίσεων. Τὰ ἔτη 1930 καὶ 1931 ὑπῆρξαν διεθνῶς ἔτη δυστυχῆ ἀπὸ ἀπόψεως τιμῶν. Τὴν δυστυχίαν ταύτην ἐπέτεινεν ἡ ἔλλειψις πάσης πραγματικῆς ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν ἢ ἄλλων οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα ἦσαν περισσότερον συνδεδεμένα μὲ τὴν τάξιν τῶν ἀγοραστῶν τῶν κουκουλίων. Ἄμεσος συνέπεια τῆς καταστάσεως ταύτης ἦτο νὰ μειωθῇ ἡ κουκουλοπαραγωγὴ τῆς Χώρας, ἐντὸς δύο ἐτῶν κατὰ 30 %, νὰ ἐκδηλωθῇ δὲ ἔντονος τάσις ἐγκαταλείψεως τῆς σηροτροφίας εἰς ὅλας ἐκείνας τὰς περιφερείας τῆς Χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ παραγωγὴ αὕτη ἀποτελεῖ μικρὸν μόνον συμπλήρωμα τῆς οἰκονομίας τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαίρας αὐτῆς ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἤρχισε τὴν δρᾶσιν της, ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη, κατὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔτη, πρὸς τὰς ἀκολούθους κατευθύνσεις.

Α'. ***Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις κουκουλοτρόφων.*** Ἀ-

Ἀποθήκη καὶ ἀποξηραντήριον κουκουλίων εἰς Διδυμότειχον.

ποτελεῖ πολὺ κοινὴν ἀλήθειαν ὅτι ἡ ποσοτικὴ παραγωγὴ ῥυθμίζεται ἀπὸ τὴν τιμήν. Ἔχουσα τοῦτο ὑπ' ὄψιν της ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἔστρεψεν ὅλας αὐτῆς τὰς προσπαθείας, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν τιμῶν καὶ τῶν ὅρων τῆς πωλήσεως τῶν κουκουλίων. Ἔχουσα ἀκόμη ὑπ' ὄψιν της ὅτι, κατὰ κανόνα, ἡ τιμὴ τῶν κουκουλίων, κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγκομιδῆς των, εἶναι μικροτέρα τῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν ἐπιτυγχάνουν μετὰ τὴν τελείαν ἀποξήρανσίν των (μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς συγκομιδῆς), ἐχορήγησε δάνεια εἰς τοὺς σηροτρόφους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἤθελον νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς μετὰ τινα καιρὸν ἐπερχομένης πάντοτε ὑπερτιμήσεως τῶν κουκουλίων. Διὰ νὰ καταστῇ ὅμως δυνατὴ ἡ διατήρησις τῶν κουκουλίων ἐπὶ τρίμηνον, πρέπει αἱ χρυσαλλίδες νὰ καταστρέφωνται εἰς εἰδικοὺς κλιβάνους, τῶν ὁποίων ἐστεροῦντο πλεῖστα σηροτροφικὰ κέντρα.

Σηροτροφεῖον ἐν Σουφλίῳ ἐνισχυθὲν διὰ δανείου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

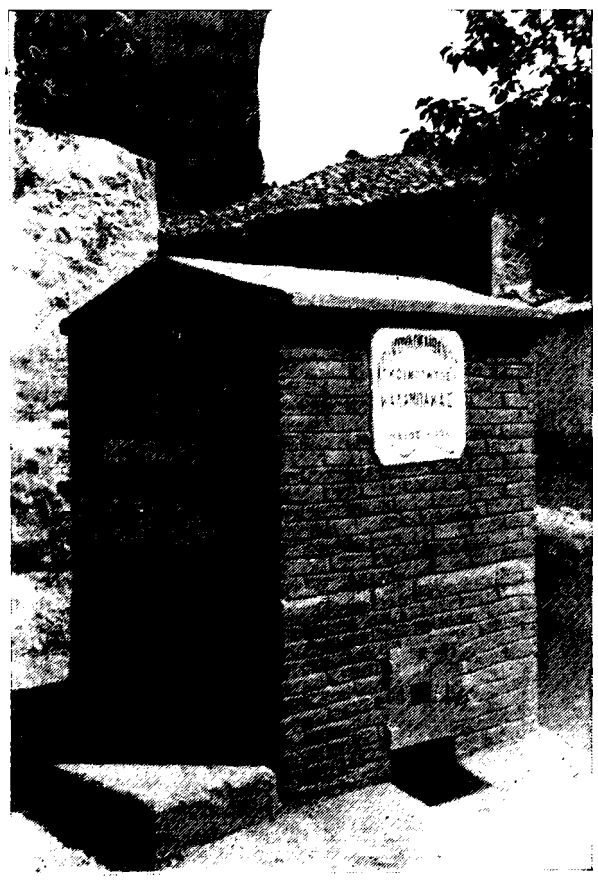
Ὡς ἦτο φυσικόν, ὅταν σημαντικὸς ἀριθμὸς κουκουλοπαραγωγῶν (καὶ τοῦτο συνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ 1933) ἀπέπνιξε τὰ κουκούλιά του κατὰ τὴν περίοδον τῆς συγκομιδῆς των, εἰς τὰς ἀγορὰς προσεφέρθησαν ὀλιγώτερα κουκούλια πρὸς πώλησιν καὶ αὐτομάτως ἐπετεύχθη, ὡς ἀποτέλεσμα, νὰ βελτιωθοῦν αἱ τιμαὶ εὐθὺς ἀπὸ τῆς συγκομιδῆς.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, συντρεχούσης τῆς βαθμιαίας βελτιώσεως τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν τῆς μετάξης, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς προσπαθείας τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς προστασίας τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, ἄρχεται ἡ συνεχὴς βελτίωσις τῶν τιμῶν τῶν κουκουλίων, αἵτινες κατὰ τὸ δεκαετὲς διάστημα ἐσημείωσαν αὔξησιν κατὰ 85 %.

Β΄. ***Μωρεόκηποι.*** Ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἤρχισεν ἡ βελτίωσις καὶ σταθεροποίησις τῶν τιμῶν τῶν κουκουλίων ἐδημιουργήθησαν αἱ προϋποθέσεις τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς.

Διὰ νὰ αὐξηθῇ ἡ κουκουλοπαραγωγή, δέον νὰ ὑφίστανται αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις: 1) ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας τῶν μωρεοδένδρων, 2) ἐπαύξησις τῶν ὑπαρχόντων σηροτροφείων, 3) εἰδίκευσις τῶν διὰ πρώτην φορὰν ἀσχολουμένων μὲ τὴν σηροτροφίαν ἀγροτῶν καὶ μεγαλυτέρα διαφώτισις τῶν ἀτελῶς μὲ αὐτὴν ἀσχολουμένων.

α) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας τῶν μωρεοδένδρων, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν προηγόραζεν, ἀπὸ τοὺς εἰδικῶς μὲ τὴν παραγωγὴν δενδρυλλίων μωρεοδένδρων ἀσχολουμένους ἀγρότας, ἑκατοντάδας χιλιάδας τοιούτων καὶ διέθετεν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τούτων ἀγρότας εἰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας οὐδέποτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἠγόρασαν. Ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἡ Τράπεζα διέθετε τὰ δενδρύλλια ταῦτα ἐπὶ πιστώσει, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀγορᾶς καὶ φυτεύσεως τῶν μωρεοδένδρων (Μάρτιος—Ἀπρίλιος) οἱ ἀγρόται στεροῦνται κατὰ κανόνα διαθεσίμων χρημάτων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐφυτεύθησαν ἐν συνόλῳ, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, ἄνω τῶν 500.000 δενδρυλλίων, τὰ ὁποῖα, ὅταν θὰ φθάσουν εἰς ἡλικίαν πλήρους ἀποδόσεως, θὰ ἐπαρκοῦν διὰ ἐτησίαν ἐπὶ πλέον παραγωγὴν ἐκ 200 - 300.000 χιλιογράμμων νωπῶν κουκουλίων.

Κλίβανος ἀποξηράνσεως κουκουλίων εἰς Καλαμπάκαν.

Ἐκτὸς τούτων ἡ Τράπεζα ἐπέτυχε τὴν διάδοσιν εὐγενεστέρων καὶ ἀνθεκτικωτέρων ποικιλιῶν μωρεῶν, ἐκεῖ ὅπου πρὶν αὗται ἦσαν ἄγνωστοι, διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐμβολίων καὶ ἐδίδαξε καλλιτέρας μεθόδους κλαδεύσεως τῶν μωρεοδένδρων, ἐπιτυχοῦσα οὕτω αὔξησιν τῆς φυλλοπαραγωγῆς κατὰ μέγα ποσοστὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἀποτιμηθῇ ἀσφαλῶς.

β) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαύξησιν τῶν ὑπαρχόντων σηροτροφείων, ἡ Τράπεζα διέθεσε σημαντικὰ κεφάλαια διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέων σηροτροφείων καὶ ἀνακαίνισιν παλαιῶν τοιούτων, ἰδίως εἰς τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν. Διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐπέτυχε καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς βιώσεως τῶν σηροτρόφων, ὡς καὶ τὴν ἐξασφάλισιν καταλλήλων ἀποθηκῶν διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν καὶ κατάλληλον συντήρησιν, τόσον τῶν κουκουλίων, ὅσον καὶ τῶν ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων.

Ἐπιβήτωρ ἀραβικῆς φυλῆς σταύλου ἐπιβητόρων Γιδᾶ.

γ) Ὡς πρὸς τὴν προσπάθειαν τῆς διαδόσεως καλυτέρων μεθόδων ἐκτροφῆς τῶν μεταξοσκωλήκων, ἡ Τράπεζα δὲν ὑστέρησεν εἰς ἐπιτυχίας, διότι τὸ εἰδικόν της προσωπικὸν ἠσχολήθη ἐντατικῶς καὶ ἀόκνως διὰ τῆς ὀργανώσεως συγκεντρώσεων καὶ συνεδρίων, ὡς καὶ διὰ τῆς ἐπισκέψεως τῶν σηροτροφείων, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ σηροτρόφοι μας ἐδιδάχθησαν κάθε τελειοποίησιν εἰς τὴν τέχνην τῆς κουκουλοπαραγωγῆς.

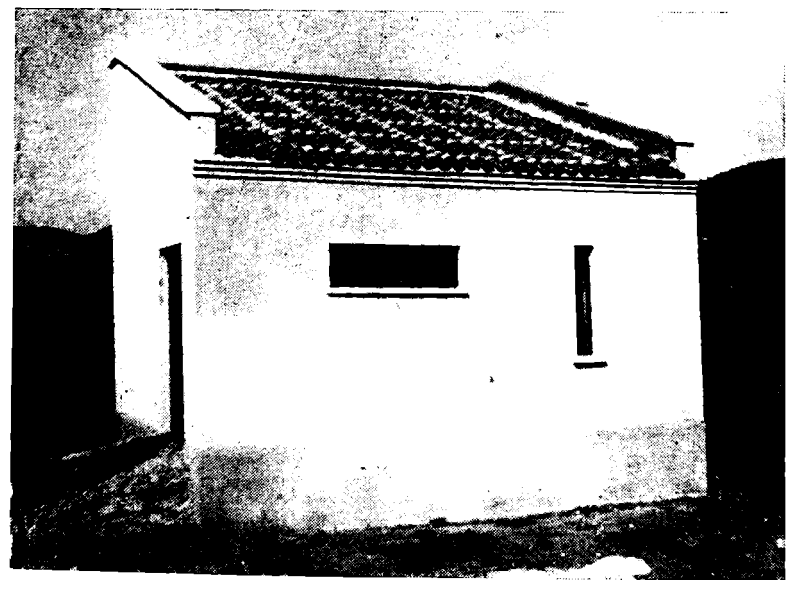
Γ'. ***Ἀποπνικτικοὶ κλίβανοι.*** Πολλοὶ σηροτρόφοι μας, ἐλλείψει εἰδικῶν ἀτμοκλιβάνων, ἐσυνείθιζαν νὰ ἀποπνίγουν τὰ κουκούλιά των εἰς τὸν ἥλιον, μειοῦντες διὰ τοῦ τρόπου τούτου σημαντικῶς τὴν ἀξίαν τοῦ προϊόντος των. Ἐξ ἄλλου, ἐλλείψει εἰδικῶν κλιβάνων, οἱ σηροτρόφοι μας ἠναγκάζοντο νὰ διαθέτωσι τὴν κουκουλοπαραγωγὴν εὐθὺς μετὰ τὴν συγκομιδὴν ὁπότε, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, λόγῳ τῆς ἀθρόας προσφορᾶς των, αἱ τιμαὶ ἦσαν πάντοτε μικρότεραι. Εὐθὺς λοιπὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, καθ' ὃ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἤρχισε νὰ δρᾷ εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς σηροτροφίας, ἵδρυσε πλείστους ὅσους ἀτμοκλιβάνους, εἴτε ἐξ ἰδίων της, εἴτε διὰ χρημάτων κοινοτήτων ἢ συνεταιρισμῶν. Τοιοῦτοι κλίβανοι ἀνηγέρθησαν πεντήκοντα περίπου εἰς τὴν Θράκην, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ Κρήτην.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Τράπεζα ἔχει ὡς ἀρχήν, ὅτι πρέπει νὰ ὠθῇ τὴν Χώραν πάντοτε πρὸς τὴν πρόοδον, ἠγόρασε καὶ ἐγκατέστησεν εἰς τὰ μεγαλύτερα σηροτροφικὰ κέντρα (Διδυμότειχον, Σουφλίον, Ἀξιούπολιν, Ἔδεσσαν, Ἀρδέαν καὶ Ζευγολατιὸ) τελειοτάτους κλιβάνους ἀποπνίξεως κουκουλίων ἰταλικῆς κατασκευῆς. Οἱ κλίβανοι οὗτοι ἱκανοὶ νὰ ἀποπνίξουν καὶ ἀποξηράνουν ἐντὸς ἐλαχίστων ἡμερῶν ἅπασαν τὴν κουκουλοπαραγωγὴν τῶν περιφερειῶν τὰς ὁποίας ἐξυπηρετοῦν, εἶναι μηχανοκίνητοι καὶ χρησιμοποιοῦν τὸν θερμὸν ἀέρα ἀντὶ τοῦ ἀτμοῦ. Διὰ τῶν κλιβάνων τούτων ἐπιτυγχάνεται καὶ σημαντικὴ βελτίωσις τῆς ποιότητος τῶν κουκουλίων.

Δ'. ***Ἐργαλεῖα καὶ σκεύη σηροτροφίας.*** Ἡ ἀνάγκη εἰς τὴν ἑλληνικὴν σηροτροφίαν τῆς χρησιμοποιήσεως ἐργαλείων καὶ σκευῶν, διὰ τῶν ὁποίων διασφαλίζεται ἡ παραγωγὴ καὶ ἐξοικονομεῖται πολύτιμος χρόνος, μὲ ἀνάλογον μείωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, εἶναι μεγάλη. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ Τράπεζα κατέβαλε προσπαθείας διὰ νὰ εἰσαγάγῃ καὶ διαδώσῃ 1) τὰ ἐκκολαπτήρια τῶν κουκουλοσπόρων, 2) τὰ καθαριστήρια τῶν κουκουλίων καὶ 3) τὰ θερμόμετρα.

α) Ἡ ἐκκόλαψις τῶν κουκουλοσπόρων ἐγίνετο πλημμελέστατα εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς σηροτροφικάς μας περιφερείας. Ἡ Τράπεζα εἰσήγαγε καὶ διέδωσεν, ἐπὶ πιστώσει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τέλεια μικρὰ ἐκκολαπτήρια, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ ταχεῖα καὶ ἀσφαλὴς ἐπώασις καὶ ἐκκόλαψις τῶν κουκουλοσπόρων καὶ συνεπῶς ἡ πλήρης ὑγεία καὶ εὐρωστία τῶν μεταξοσκωλήκων. Τοιαῦτα ἐκκολαπτήρια εἰσήχθησαν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς σηροτροφικὰς περιφερείας, εἰς μερικὰς δὲ ἔπαυσε πλέον νὰ γίνεται ἡ ἐκκόλαψις διὰ τῶν παλαιῶν μεθόδων.

β) Ὅταν τὰ κουκούλια συγκομίζονται, ἔχουν σημαντικὴν ποσότητα αἰωρουμένων κλωστῶν καὶ ἀκαθαρσιῶν αἱ ὁποῖαι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων τεχνικῶν μειονεκτημάτων,

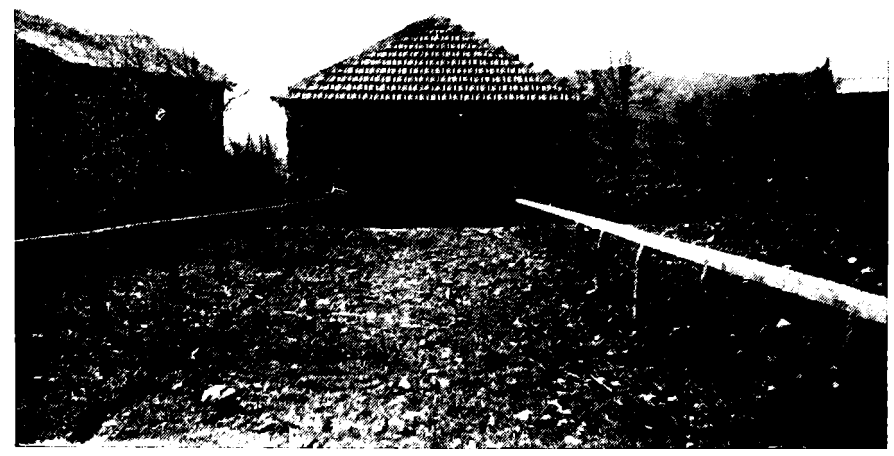

Σταῦλος ἐπιβητόρων ἀνήκων εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν ἐν Ἀμορίῳ τῆς Θράκης.

συντελοῦν καὶ εἰς τὴν πτωχὴν ἐμφάνισίν των. Ἡ Τράπεζα εἰσήγαγε καὶ διέδωσεν εἰς πλείστας σηροτροφικὰς περιφερείας ἁπλουστάτου τύπου κουκουλοκαθαριστήρια, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ὁ καθαρισμὸς τῶν κουκουλίων ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος. Ὁ καθαρισμὸς αὐτὸς εἶναι ἀπαραίτητος, διότι οὕτω μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθῇ ἀκριβέστερον ἡ ποιότης τῶν κουκουλίων, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὰ οὕτω καθαρισμένα κουκούλια διατηροῦνται καλλίτερα.

γ) Ὡς γνωστόν, τόσον ἡ ἐπώασις καὶ ἐκκόλαψις τοῦ μεταξοσπόρου, ὅσον καὶ ἡ ἐκτροφὴ τῶν κουκουλίων πρέπει νὰ συντελῆται ὑπὸ ὡρισμένην θερμοκρασίαν. Εἰς θερμοκρασίαν κάτω τῶν 18 βαθμῶν ἑκατονταβάθμου ὁ ὀργανισμὸς τοῦ μεταξοσκώληκος δὲν λειτουργεῖ κανονικῶς, ἐνῶ εἰς θερμοκρασίας ἄνω τῶν 25 βαθμῶν οἱ μεταξοσκώληκες πρέπει νὰ

τρέφωνται συχνότερα. Διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν ὅμως αὐτὰ ὁ σηροτρόφος πρέπει νὰ διαθέτῃ ἐντὸς τοῦ σηροτροφείου του ἓν ἐξ ὑδραργύρου θερμόμετρον τὸ ὁποῖον νὰ συμβουλεύεται. Ἡ Τράπεζα ἠγόρασε καὶ διέθεσεν ἑκατοντάδας πολλὰς τοιούτων θερμομέτρων εἰς τὴν τιμὴν τοὺ κόστους, ἡ δὲ διαφώτισις ἡ ὁποία ἔγινεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὤθησε πολλοὺς σηροτρόφους νὰ προμηθευθοῦν θερμόμετρα εἰς εὐρεῖαν κλίμακα.

Καπνοξηραντήριον ῥωσσικοῦ τύπου εἰς Φωλεὰν Παγγαίου.

Συγκέντρωσις καὶ ἐξαγωγὴ κουκουλίων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσπαθείας τῆς Τραπέζης πρὸς βελτίωσιν τῆς σηροτροφικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐκ ταύτης προσόδου τῶν σηροτρόφων, ἐντὸς λογικῶν καὶ δικαίων ὁρίων, παρέστη ἀνάγκη καὶ συγκεντρώσεως τῆς κουκουλοπαραγωγῆς καὶ διαθέσεώς της ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Χώρας. Τοῦτο συνέβη ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1936 καὶ ἐντεῦθεν, ὁπότε συνεκεντρώθησαν σημαντικαὶ ποσότητες κουκουλίων εἰς τὰς περιφερείας Νέας Ὀρεστιάδος, Διδυμοτείχου, Σουφλίου, Ἐδέσσης, Ἀξιουπόλεως, Γουμενίτσης, Πολυγύρου, Γυθείου καὶ Ζευγολατιοῦ. Αἱ συγκεντρώσεις ἐγένοντο ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τῶν ἁρμοδίων γεωργικῶν ὀργανώσεων καὶ διὰ λογαριασμὸν τῶν σηροτρόφων, χρησιμοποιηθέντων πάντοτε τῶν τελείων μηχανοκινήτων ἀποξηραντηρίων τῆς Τραπέζης, καθὼς καὶ τῶν συνήθων εἰδικῶν ἀτμοκλιβάνων, ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχον ἀποξηραντήρια τῆς Τραπέζης. Ἀφ' ἑτέρου ἡ Τράπεζα διέθεσεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, διὰ τὴν χορήγησιν προκαταβολῶν εἰς τοὺς παραδώσαντας τὸ προϊόν των εἰς τὴν συγκέντρωσιν σηροτρόφους. Οὕτω συνεκεντρώθησαν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν:

Κατὰ τὸ 1936 ξηρὰ κουκούλια κιλὰ 55.000, τὸ 1937 κιλὰ 75.000, τὸ 1938 κιλὰ 82.000 καὶ τὸ 1939 κιλὰ 95.000. Ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν συγκεντρώσεων τούτων, ἄλλα μὲν διετέθησαν εἰς τὴν ἐπιτόπιον βιομηχανίαν, ἄλλα ἐστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν (Γαλλίαν) καὶ διετέθησαν εἰς τιμὰς αἰσθητῶς μεγαλειτέρας τῶν τιμῶν αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτησαν κατὰ τὴν ἀγοραστικὴν περίοδον τῶν νωπῶν κουκουλίων. Καὶ ἐκ τῶν συγκεντρώσεων τούτων ἡ σηροτροφική μας τάξις ἐβελτίωσε σημαντικῶς τὴν πρόσοδόν της.

Ἐξ ἄλλου, ἐκ τῆς προσπαθείας αὐτῆς προέκυψε τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι συμφέρει πάντοτε ἡ διάθεσις τῶν κουκουλίων εἰς ξηρὰν κατάστασιν καὶ μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς συγκομιδῆς καθὼς καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀπόπνιξις, ἀποθήκευσις, συντήρησις, καθαρισμὸς καὶ διάθεσις τῶν κουκουλίων, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦτο θὰ ἀσκήσῃ, ἐλπίζομεν, εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ὀργανώσεως ἐν γένει τῆς σηροτροφίας ἐν τῷ μέλλοντι.

Ἀγροτικαὶ οἰκοτεχνίαι.

Εἰς τὴν Χώραν μας, ὅπως καὶ εἰς μερικὰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης, αἱ ἀγροτικαὶ οἰκοτεχνίαι καταλαμβάνουν σημαντικὴν θέσιν εἰς τὴν κλίμακα τῶν μέσων παραγωγῆς. Οἱ λόγοι τοῦ γεγονότος τούτου εἶναι, α) διότι ἡ βιομηχανία, ἐλλείψει ἀφθόνων κεφαλαίων, βασικῶν πρώτων ὑλῶν καὶ εἰδικοτήτων, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προμηθεύσῃ ὅλα τὰ προϊόντα τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην ὁ ἑλληνικὸς λαός, καὶ β) ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τῆς καταναλώσεως εἶναι τόσον μικρὰ ὥστε νὰ μὴ ἐπαρκῇ εἰς τὴν ἀγορὰν ἱκανῶν ποσοτήτων βιομηχανικῶν προϊόντων.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἰς τὴν Χώραν μας ἀνεπτύχθη ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων μακρὰ παράδοσις παραγωγῆς ὑπὸ τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας καὶ χρήσεως προϊόντων, τὰ ὁποῖα, ἐκτὸς τοῦ εὐτελοῦς τοῦ κόστους των καὶ τῆς μεγάλης των ἀντοχῆς, συντελοῦν καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς δεξιοτεχνίας καὶ τῆς αἰσθητικῆς τοῦ χωρικοῦ μας πληθυσμοῦ.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀπὸ τῆς συστάσεώς της εἶχεν ὑπ' ὄψιν της τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως καὶ ἀναπτύξεως καὶ τοῦ συντελεστοῦ τούτου τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ ζωῆς, εἰδικὴ δὲ πρόβλεψις τοῦ Καταστατικοῦ της ἐπέβαλε τὴν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην δρᾶσιν της.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ τυχὸν πρόχειρος ἀνάμιξις τῆς Τραπέζης εἰς τὰς ἀγροτικὰς οἰκοτεχνίας θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ πρόξενος κακοῦ μᾶλλον ἢ καλοῦ, ἤρχισεν αὕτη νὰ μελετᾷ τὴν ἐν γένει σύνθεσιν καὶ ὀργάνωσιν ἑκάστης οἰκοτεχνίας, καθὼς καὶ τὴν θέσιν της ἐντὸς τῆς ὅλης χωρικῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων οἰκονομικῶν ἐκδηλώσεων ἐξάρτησίν της. Οὕτω ἐμελέτησεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν οἰκιακὴν ταπητουργίαν ὡρισμένων

Διδασκαλία διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τῶν σπαρτικῶν μηχανῶν εἰς Διδυμότειχον.

ταπητουργικῶν συνοικισμῶν, τὴν οἰκιακὴν ὑφαντικὴν μαλλίνων, βαμβακερῶν καὶ μεταξωτῶν εἰδῶν ἄλλων μεγάλων κέντρων, τὴν κτενοποιΐαν, τὴν ψαθοπλεκτικήν, τὴν ὑφαντικὴν εἰδῶν ἀπὸ αἰγότριχα κλπ. Αἱ σχετικαὶ ἔρευναι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ Δελτίον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἀποτελοῦν σήμερον τὰ πρῶτα στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασισθῇ ἡ μελλοντικὴ ἐργασία.

Ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς Τραπέζης ἐλειτούργησαν δύο ἐκθέσεις προϊόντων τῶν ἀγροτικῶν μας οἰκοτεχνιῶν, ἡ τοῦ Σουφλίου τοῦ 1936 καὶ ἡ τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως τοῦ 1938, ἀμφότεραι στεφθεῖσαι ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Αἱ ἐκθέσεις αὗται ἔδωσαν μεγάλην ὤθησιν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀγροτικῶν οἰκοτεχνιῶν εἰς τὸν νομὸν Ἔβρου.

Ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της ἡ Τράπεζα ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ οἰκοτεχνίαι στηρίζονται, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν χρῆσιν καλῶν καὶ πρακτικῶν ἐργαλείων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς τεχνικῆς τῶν οἰκοτεχνιῶν, ἐχρηματοδότησε τὴν ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν προμήθειαν τοιούτων ἐργαλείων (ἰδίως ἀργαλειῶν καὶ ποδοκινήτων ῥοκῶν) καὶ εἰσήγαγε νέους καὶ τελειοτέρους τύπους ἀργαλειῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (Δανία), ἀφ' ἑτέρου δὲ συνειργάσθη μετ' ἄλλων ὀργανισμῶν (εἰς τὸν Μαραθῶνα ἰδίως) εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς καλλιτέρας χρήσεως τῶν ἐργαλείων τούτων. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δράσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς τὸν τομέα τῶν ἀγροτικῶν οἰκοτεχνιῶν, ἡ ποδοκίνητος ῥόκα π.χ. ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸν νομὸν Ἔβρου. Ἤδη ὅμως πλέον τῶν 1.000 τοιούτων ῥοκῶν εὑρίσκονται ἐν χρήσει εἰς τὸν νομὸν τοῦτον, ἡ δὲ διάδοσίς των αὐξάνει ἁλματωδῶς καὶ συνεχῶς.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν ἐργαλείων τῶν ἀγροτικῶν οἰκοτεχνιῶν, ἡ Τράπεζα ἐμελέτησεν ἀκόμη καὶ ἐξεῦρε τύπον οἰκιακοῦ ἀναπηνιστηρίου τῶν κουκουλίων, ἰταλικῆς κατασκευῆς, διὰ τοῦ ὁποίου ἑκάστη οἰκογένεια θὰ καταστῇ ἱκανὴ νὰ ἀναπηνίσῃ ἅπασαν τὴν κουκουλοπαραγωγήν της. Λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ἀναπηνιστηρίων τούτων, ἀτυχῶς, κατέστη ἀδύνατος.

Βεβαίως ἡ δρᾶσις τῆς Τραπέζης πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προαγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν οἰκοτεχνιῶν ὑπῆρξε μᾶλλον μικρά, ἔπρεπε δὲ νὰ εἶναι τοιαύτη, διότι ἡ Τράπεζα εἶχε νὰ βαδίσῃ εἰς ἔδαφος ἀνεξερεύνητον, ἡ δὲ τυχὸν ἐσπευσμένη ἐνέργειά της ἦτο δυνατὸν νὰ προξενήσῃ κακόν. Παρ' ὅλα ταῦτα, σήμερον ἰδίως, οἱ ἀγρόται μας αἰσθάνονται τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς μικρᾶς συμβολῆς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς τὸν τομέα τοῦτον, αἱ δὲ ἐκ ταύτης πολλαπλαῖ ὠφέλειαι τῶν ἀγροτῶν μας δικαιώνουν τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἡ Τράπεζα ἔδειξε διὰ τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς.

ΟΜΑΔΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ ἐπιθυμητὴ βελτίωσις εἰς τὴν χωρικὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας παρεμβαίνουν, ἐν στενῇ σχέσει καὶ ἐξαρτήσει, πλεῖστοι παράγοντες, δέον νὰ ἐπιδιώκεται μετὰ ἐπιμονῆς καὶ ἀποφασιστικότητος ὁ συντονισμὸς τούτων καὶ ἡ ἐνιαία κατεύθυνσις τῶν διαφόρων προσπαθειῶν, εἰς τρόπον ὥστε ὅλοι οἱ παράγοντες νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ.

Οἱ κυριώτεροι ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ εἰς τὴν γεωργίαν μας εἶναι σήμερον οἱ ἑξῆς:

1) Εὔρυνσις τοῦ πεδίου ἐργασίας εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ αὔξησις τῆς παραγωγῆς.

Τὰ δύο ταῦτα ζητήματα, δηλαδὴ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς εὐρύνσεως τοῦ πεδίου ἐργασίας, εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα μεταξὺ τῶν ὅσων μέχρι σήμερον ἀντιμετώπισεν ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ δὲ πόσον ἐπιτακτικὴ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς μας καὶ τῆς εὐρύνσεως τοῦ πεδίου ἐργασίας εἰς τὴν ὕπαιθρον, σημειοῦμεν ἐνδεικτικῶς τὰ ἑξῆς δύο στοιχεῖα:

α) Ὅτι μεταξὺ τοῦ 1922-1937, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ηὐξήθη κατὰ 2.200.000, ὅτι κατὰ δεκαετίαν αὐξάνεται περίπου κατὰ 1.000.000 καὶ ὅτι κατ' ἔτος πρέπει νὰ δίδωμεν ἐργασίαν εἰς 90.000 νέα ἄτομα.

β) Ὅτι εἰς 7.000.000.000 περίπου δραχμῶν ὑπολογίζεται τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον χάνεται ἐτησίως διὰ τὴν ἐθνικήν μας οἰκονομίαν, ἀφοῦ ὑπάρχει ἐργασία δι' ἓν μόνον μέρος τοῦ παραγωγικοῦ μας πληθυσμοῦ, λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς γεωργικῆς ἐργασίας καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἐν ὑπαίθρῳ ἡμέρας τοῦ ἔτους.

2) Μεγαλυτέρα σταθερότης εἰς τὰς ἀποδόσεις τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς.

3) Μεγαλυτέρα σταθερότης εἰς τὰς φυσικὰς πηγὰς τῆς γεωργίας (προστασία τοῦ παραγωγικοῦ ἐδάφους, συγκρότησις τῆς γονιμότητος αὐτοῦ, διαρκὴς προσπάθεια προστασίας αὐτοῦ ἐκ τῶν ὑδάτων, συστηματικὴ δίαιτα τῶν ὑδάτων, ἰδιαιτέρα μέριμνα διὰ τὴν παραγωγὴν κτηνοτροφικῶν τροφῶν κλπ.).

4) Σταθερότης εἰς τὰς τιμὰς τῶν γεωργικῶν προϊόντων, λελογισμένη καὶ συντονισμένη προστασία τῶν τιμῶν τούτων ἐπὶ τῷ τέλει ἐπιτεύξεως σταθερῶν τιμῶν, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, καὶ σταθεροποίησις οὕτω ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν προσπάθειαν σταθεροποιήσεως τῶν ἀποδόσεων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, τοῦ εἰσοδήματος τῆς χωρικῆς μας οἰκονομίας.

Ἡ πολιτικὴ τῶν τιμῶν εἶναι εἷς ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων παραγόντων, ὅστις δύναται νὰ ἐπιδράσῃ σημαντικῶς ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς γεωργίας. Ἐὰν τὸ Κράτος εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν του ὁλόκληρον τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα τῆς Χώρας, εἶναι ἀνάγκη, συγχρόνως, νὰ μὴ παρεμβάλῃ ἐμπόδια εἰς τὴν παραγωγὴν μὲ στενὰ περιοριστικὰ μέτρα ἐπὶ τῶν τιμῶν ἢ μὲ κακὴν ἐφαρμογὴν τούτων.

Ἐὰν ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν θεωρῆται ἀπαραίτητος, ὁ ἔλεγχος οὗτος εἶναι λίαν ἐπικίνδυνος διὰ τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα τῆς Χώρας, ἐὰν δὲν ἐφαρμόζεται μετὰ ἐξαιρετικῆς φρονήσεως καὶ ὡρισμένης ἐλαστικότητος, ὅπου παρίσταται πρὸς τοῦτο ἀνάγκη, καὶ ἐν συνδυασμῷ πάντοτε μὲ ὅλα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν παραγωγὴν ζητήματα. Αἱ τιμαί, εἴτε εἶναι ἐλεύθεραι, εἴτε ἐλεγχόμεναι, εἴτε καθοριζόμεναι ἀπὸ ἀγορανομικὰς διατάξεις, ἐπηρεάζουν πάντοτε τὴν παραγωγὴν καὶ συντελοῦν ἀμέσως εἰς τὴν αὔξησιν ἢ τὴν ἐλάττωσίν της. Ἡ πολιτικὴ τῶν τιμῶν κακῶς διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὄχι μόνον δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ τοὐναντίον τὴν ἐξαρθρώνει καὶ συντελεῖ εἰς τὴν μείωσίν της.

Ἀνασταλτικὰ κατὰ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν μέτρα δέον νὰ λαμβάνωνται μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, ἵνα μὴ ἐπιφέρωσι συγχρόνως τὸ σταμάτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει δραστηριότητος καὶ καταλήξωσι, κατὰ συνέπειαν, εἰς τὴν μείωσιν τῆς γεωργοκτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Δυστυχῶς ἡ ὕψωσις τῶν τιμῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφευχθῇ, ἐφ' ὅσον ὑψώνονται αἱ τιμαὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν, μηχανημάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν γεωργίαν.

Εἶναι προφανὲς ὅτι, ἐὰν αἱ δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων τιμαὶ εἰς μίαν ἐπιχείρησιν δὲν τῆς ἐπιτρέπουν πλέον νὰ καλύψῃ τὰ γενικά της ἔξοδα καὶ τὰς ἀποσβέσεις της καὶ δὲν τῆς ἐπιτρέψουν τὴν δημιουργίαν ἀποθεμάτων, ἡ ἐπιχείρησις αὕτη θὰ εὑρεθῇ ἀναμφισβητήτως εἰς ἀδυναμίαν νὰ κρατήσῃ τὴν οἰκονομικήν της δραστηριότητα. Ὁ ὑπερβολικὸς φόβος τῆς κερδοσκοπίας δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ νὰ παραλύσωμεν τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Τὸ καλλίτερον, ὡς ἐκ τούτου, μέτρον ἐνεργείας ἐναντίον τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν εἶναι ἡ παραγωγὴ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων ἀγαθῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον πᾶσα παρεμβολὴ ἐμποδίων εἰς τὴν παραγωγικὴν μας δραστηριότητα ἀποτελεῖ μέτρον αὐτόχρημα ἀντιοικονομικόν.

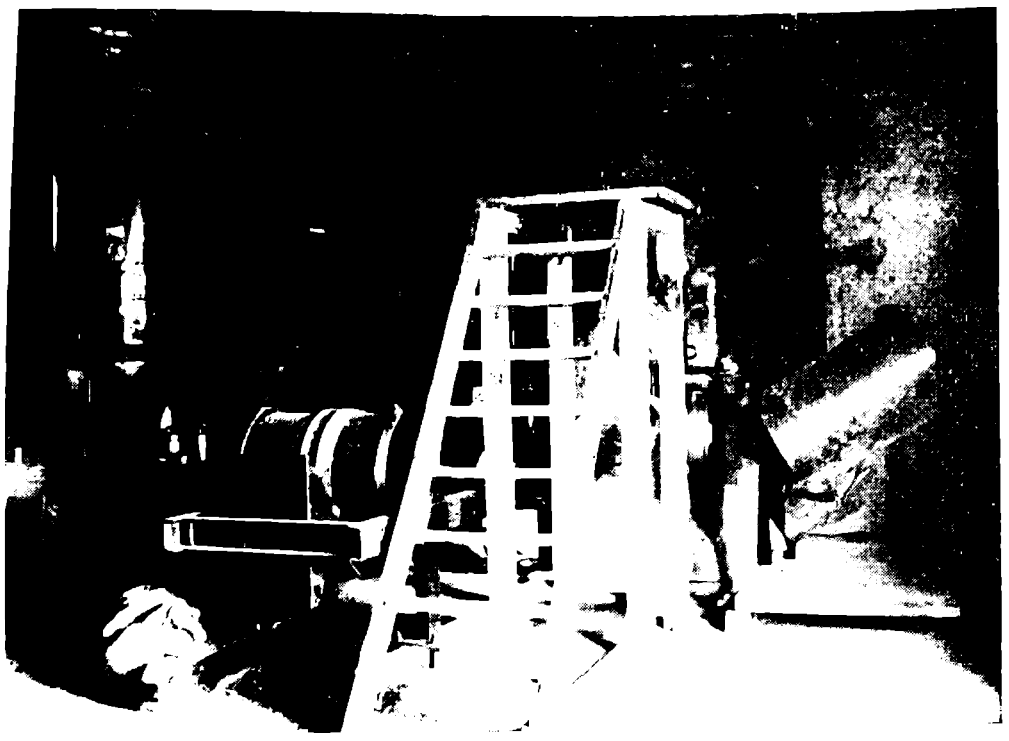
5) Ἀνύψωσις τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τῆς χωρικῆς οἰκογενείας.

6) Καλυτέρα καὶ αὐστηροτέρα ὀργάνωσις τοῦ ἀγροτικοῦ χωρίου.

7) Ἀνύψωσις τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἀγροτικοῦ λαοῦ.

Συνεργεῖον διαλογῆς πατατοσπόρου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Μηδικοδιαλογεὺς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν Λαμίᾳ.

8) Ἀνύψωσις τοῦ ἐπιπέδου τῆς τεχνικῆς μορφώσεως τοῦ ἀγροτικοῦ λαοῦ.

9) Συγκράτησις τῆς μικροϊδιοκτησίας εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Ἐξετάζοντες τοὺς ἀνωτέρω ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς παρατηροῦμεν, εὐθὺς ἀμέσως, ὅτι οὗτοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν ἄνευ ἑνὸς μελετημένου καὶ συντονισμένου προγράμματος καὶ μιᾶς σκληρᾶς προσπαθείας καταβαλλομένης ὑπὸ τῶν ἰδίων παραγωγῶν βοηθουμένων κατὰ πόδας οἰκονομικῶς, ὀργανωτικῶς καὶ τεχνικῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῆς Τραπέζης, τῶν κοινοτήτων καὶ τῶν συνεταιρισμῶν, μὲ τὸν συντονισμὸν ὅμως ὅλων τῶν προσπαθειῶν τούτων ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἥτις ἔχει τὴν οἰκονομικὴν εὐθύνην τῆς ὅλης προσπαθείας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ. Ἄνευ μιᾶς καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν συντονισμένης προσπαθείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λυθοῦν τὰ γεωργικά μας προβλήματα, δεδομένου μάλιστα, ὅτι παρ' ἡμῖν τὰ προβλήματα ταῦτα εἶναι ὀξύτατα, διότι ἔχομεν χαμηλὴν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ τεχνικήν, παντελῆ ἔλλειψιν τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς γεωργίας καὶ τῶν καθ' ἕκαστα χωρικῶν μικροεκμεταλλεύσεων καθὼς καὶ μεγίστην κατάτμησιν τῆς ἀγροτικῆς μας ἰδιοκτησίας. Μία δὲ τοιαύτη συντονισμένη προσπάθεια ἔχει ὡς τελικὸν ἀποτέλεσμα τὴν καλυτέραν χρησιμοποίησιν τοῦ ἐδάφους. Εἰς τὴν γεωργίαν ὅλαι αἱ προσπάθειαι, ὅλοι οἱ δρόμοι, ὁδηγοῦν εἰς τὸ ἔδαφος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ χωρικὸς ἀντλεῖ ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς οἰκογενείας του.

Ἐξ ἄλλου αὐτὴ αὕτη ἡ ὕπαρξις τοῦ Κράτους βασίζεται ἐπὶ τῆς ὀργανικῆς συνδέσεως τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸ ἔδαφος. Τὸ ζήτημα συνεπῶς τῆς βελτιώσεως τῶν ἐδαφῶν μας εἶναι ζήτημα ἐθνικόν, ζήτημα τοπικὸν κατὰ κοινότητα, καὶ ἀτομικὸν κατὰ γεωργικὴν οἰκογένειαν.

Ἀπὸ τῆς στενῆς πάλιν τεχνικῆς ἀπόψεως, ἡ γονιμότης τοῦ ἐδάφους εἶναι εἷς μόνον ἐκ τῶν πολλῶν παραγόντων ἐξ ὧν ἐξαρτᾶται ἡ γεωργικὴ παραγωγή. Μεμονωμένος ὁ παράγων οὗτος δὲν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς μίαν αἰσθητὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἐὰν δὲν συνδυασθῇ καὶ μὲ ἄλλους παράγοντας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνδεικτικῶς σημειοῦμεν τοὺς κατωτέρω :

α) Ἡ καλυτέρευσις τῶν ποικιλιῶν τῶν σπόρων εἶναι μία ἐκ τῶν σημαντικωτέρων κατακτήσεων τῆς γεωπονικῆς ἐπιστήμης κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν. Ἡ χρησιμοποίησις εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν μικρῶν σιτηρῶν βελτιωμένων σπόρων μερίμνῃ τῆς Τραπέζης (ἥτις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς δεκαετοῦς δράσεώς της κατέβαλεν ὅλως ἰδιαιτέραν καὶ συνεχῆ προσπάθειαν διὰ τὴν εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν διάδοσιν τῶν βελτιωμένων σπόρων τοῦ Ἰνστιτούτου καλυτερεύσεως φυτῶν) συνετέλεσεν ὥστε νὰ αὐξηθῇ, δι' αὐτὸν μόνον τὸν λόγον, ἡ παραγωγὴ τοῦ σίτου κατὰ 40-50% ἐπὶ τῶν καλλιεργηθεισῶν διὰ βελτιωμένων ποικιλιῶν ἐκτάσεων καὶ κατὰ 31% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς τοῦ σίτου.

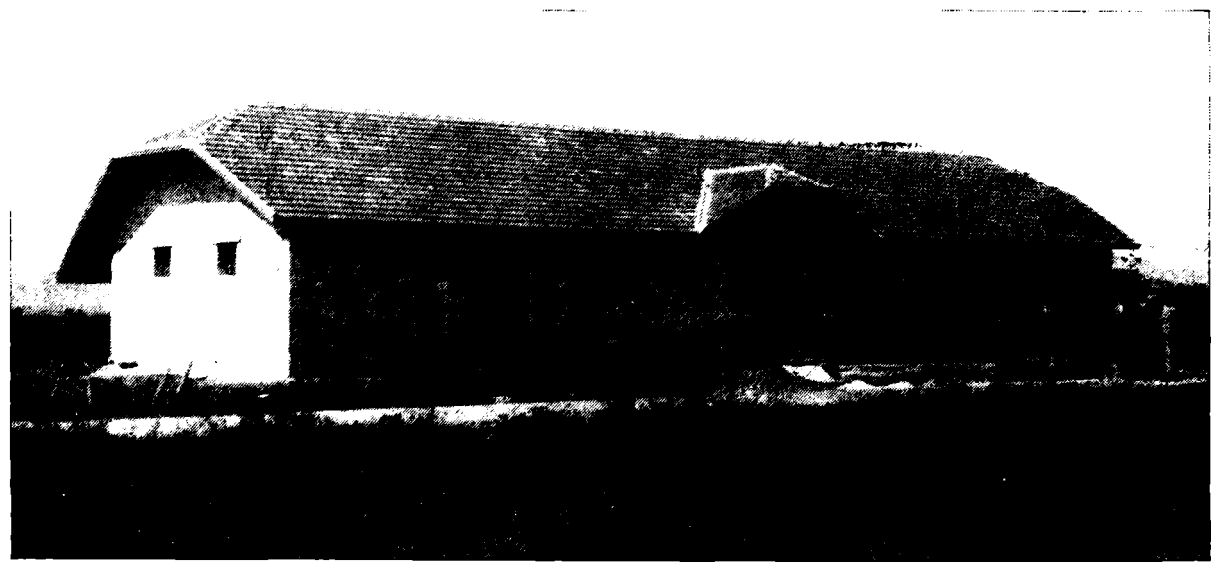
Ἐκτὸς τούτου, αἱ βελτιωμέναι ποικιλίαι ὄχι μόνον ηὔξησαν τὴν στρεμματικὴν ἀπόδοσιν τοῦ σίτου, ἀλλὰ καὶ διηυκόλυναν τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας αὐτοῦ. Τὰ ἴδια ἀποτελέσματα ἐπετεύχθησαν διὰ τῆς διαδόσεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῶν βελτιωμένων ποικιλιῶν γεωμήλων, δι' ὧν ἐπῆλθεν αὔξησις τῆς παραγωγῆς μας, ἐξ αὐτοῦ μόνον τοῦ λόγου, κατὰ 55%.

β) Ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς λελογισμένης ἀμειψισπορᾶς, ἥτις περιλαμβάνει κυρίως μεγάλην χρησιμοποίησιν ψυχανθῶν, συντελεῖ εἰς τὴν συγκράτησιν καὶ αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ συγχρόνως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα ἔτη ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐνίσχυσε σημαντικῶς τὸν παράγοντα τοῦτον τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς διαδόσεως εἰς μεγάλην κλίμακα τῆς καλλιεργείας τοῦ βίκου, τῆς μηδικῆς καὶ τῶν λοιπῶν ψυχανθῶν.

γ) Ἡ ἐντατικὴ χρησιμοποίησις τῶν χημικῶν λιπασμάτων εἶναι ἐπίσης εἷς ἐκ τῶν σημαντικωτάτων παραγόντων τῆς αὐξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Ἡ κατανάλωσις τούτων ἀνέρχεται σήμερον εἰς 110.000 τόνους ἐτησίως.

δ) Εἷς ἄλλος παράγων, ὅστις ἐπιδρᾷ βασικῶς ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, εἶναι ἡ καλὴ ἀποστράγγισις τοῦ ἐδάφους. Τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἑλληνικῶν πεδιάδων καὶ ὑψιπέδων ὑποφέρει λόγῳ ἐλλείψεως ἀποστραγγι-

στικοῦ δικτύου, ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς κατὰ τὴν χειμερινὴν καὶ ἐαρινὴν περίοδον ὑγρασίας. Ὡς ἐκ τούτου αἱ ἀποδόσεις τῶν *γονιμωτέρων ἐδαφῶν* τῆς Χώρας εἶναι κατὰ τὰ βροχερὰ ἔτη πενιχρότεραι τῶν πτωχῶν ἐπικλινῶν ἐδαφῶν καὶ γενικῶς, κατὰ τὰ λοιπὰ ἔτη, μέτριαι, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἀποδόσεως πτωχῶν ἐδαφῶν. Ἐπὶ πλέον πολλαὶ γονιμώταται ἐκτάσεις ἀχρηστεύονται τελείως συνεπείᾳ ὑπερκορεσμοῦ των ἐκ τῶν ὑδάτων.

Ἀποθῆκαι Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς Φάρσαλα.

Τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐκτὸς τῆς παραγωγικῆς του πλευρᾶς, ἔχει καὶ τὴν μεγίστης σημασίας πλευράν, τῆς ἐξυγιάνσεως, δηλονότι, τῶν πεδιάδων μας ἐκ τῆς μάστιγος τῆς ἑλονοσίας, ἥτις καταστρέφει τὴν φυλήν μας.

ε) Ἄλλος παράγων, ὅστις ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, εἶναι αἱ ζημίαι αὐτῆς αἱ προερχόμεναι ἐκ φυσικῶν παρασίτων καὶ ἐξ ἐπιβλαβῶν ἐντόμων καὶ ἄλλων ζῴων.

Τὸ Μπενάκειον Φυτοπαθολογικὸν Ἰνστιτοῦτον ἀναβιβάζει διὰ τὸ ἔτος 1934 εἰς 1.048.032.128 δραχμῶν τὰς ζημίας τῆς γεωργίας μας ἐκ τῶν ὡς ἄνω αἰτίων. Προφανές, ἑπομένως, εἶναι ὅτι καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἓν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων προβλημάτων τῆς Χώρας. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν σοβαρὰ πρόοδος συνετελέσθη εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦτο διὰ τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν. Ἐπὶ τοῦ σημείου ὅμως τούτου ὑπολείπονται πολλὰ ἀκόμη νὰ γίνουν.

Ἡ πρόοδος αὕτη συνετελέσθη, κυρίως, διὰ τῆς εὐρείας διαδόσεως ἀνθεκτικῶν εἰς τὰς διαφόρους ἀσθενείας ποικιλιῶν σπόρων, διὰ τῆς ἐπιλογῆς, ἀπολυμάνσεως τῶν φυτῶν καὶ τῶν σπόρων, τοῦ ἐλέγχου τῶν σπόρων καὶ τῆς δημιουργίας εἰδικῆς ἐλεγχομένης σποροπαραγωγῆς (σποροπαραγωγὴ μικρῶν σιτηρῶν, ψυχανθῶν, μηδικῆς, γεωμήλων).

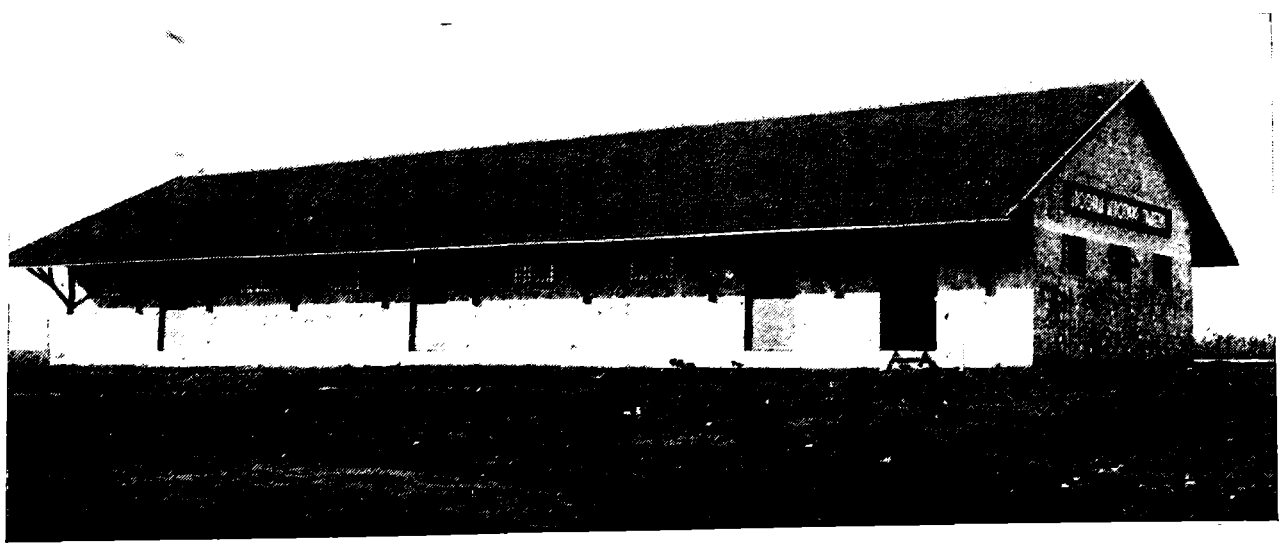
στ) Ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων ἀποτελεῖ, ἐπίσης, παράγοντα ὅστις ἐπιδρᾷ σπουδαίως ἐπὶ τῆς παραγωγῆς. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἀξιοσημείωτος βελτίωσις, κατ' ἀριθμὸν καὶ ποιότητα, ἐπῆλθεν εἰς τὰ χρησιμοποιούμενα παρ' ἡμῖν γεωργικὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους, διὰ τὴν σποράν, τὴν λίπανσιν καὶ τὴν συγκομιδήν.

Τοῦτο ἐπιτρέπει καλυτέραν κατεργασίαν τοῦ ἐδάφους, καλυτέραν καὶ οἰκονομικωτέραν σποράν, λίπανσιν καὶ συγκομιδὴν καί, πρὸ παντός, ἔγκαιρον καὶ εἰς τὴν κατάλληλον ἐποχὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων καλλιεργητικῶν ἐργασιῶν.

Γενικῶς ἡ συνεχιζομένη, τῇ ἐνισχύσει τῆς Τραπέζης, διάδοσις τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων εἰς τὴν Χώραν μας, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω πλεονεκτημάτων, ἐπέτρεψε τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας κατὰ ἑκατομμύρια στρέμματα καὶ συγχρόνως, εἰς ὡρισμένας δημητριακὰς περιφερείας, ἔλυσε τὸ πρόβλημα τῆς διαδόσεως τῶν ἐαρινῶν καλλιεργειῶν, τῆς καταργήσεως τῆς ἀγραναπαύσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀμειψισπορᾶς, εὐρυνθέντος οὕτω καὶ τοῦ πεδίου ἐργασίας εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας.

ζ) Ἄλλος ἀξιοσημείωτος παράγων, ὅστις δύναται νὰ αὐξήσῃ σημαντικῶς καὶ ἀμέσως τὴν παραγωγήν, εἶναι αἱ ἀρδεύσεις.

Εἰς τὴν Χώραν μας δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν ἀπὸ ξηρικὰ εἰς ποτιστικὰ τοὐλάχιστον 3.000.000 στρέμματα, ἐπὶ πλέον τῶν σημερινῶν ἀρδευομένων, διὰ δαπάνης 2.000 ἕως 5.000 δραχμῶν περίπου κατὰ στρέμμα. Δεδομένου ὅμως ὅτι μετὰ τὴν ἄρδευσιν ἡ παραγωγὴ τετραπλασιά-

Ἀποθῆκαι Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς Κιλκίς.

ζεται, ἔπεται ὅτι δυνάμεθα, ἐκ τῆς μετατροπῆς ταύτης καὶ μὲ συνολικὴν δαπάνην 6 - 15.000.000.000 δραχμῶν, νὰ ἔχωμεν ἐτησίως ἐπὶ πλέον αὔξησιν τῆς παραγωγῆς κατὰ 6.000.000.000 δραχμῶν.

η) Γενικῶς κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας, ἡ γεωπονικὴ ἐπιστήμη εἰσήγαγε εἰς τὴν γεωργίαν μεγάλης σημασίας βελτιωμένας μεθόδους, αἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν αἰσθητὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὴν νὰ σημειώσῃ ἐξαιρετικὰς προόδους.

Ἡ αὔξησις ὅμως τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ πρόοδος ἐν τῇ γεωργίᾳ, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν νέων ἐπιστημονικῶν μεθόδων, δὲν ἐπέρχεται παρὰ μόνον ἐκεῖ ὅπου τὰ ἐδάφη ἔχουν ἐξυγιανθῆ τελείως καὶ συγκρατοῦν τὴν γόνιμότητά των.

Ἐφαρμογὴ βελτιωμένων μεθόδων εἰς μὴ ἐξυγιανθέντα ἐδάφη, ὄχι μόνον δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καταστρέφει οἰκονομικῶς τὸν ἐφαρμόζοντα ταύτας χωρικόν.

Διὰ τοῦτο, ἡ βασικωτέρα καὶ πρωταρχικὴ βελτίωσις εἰς τὰ πλεῖστα πλούσια πεδινὰ διαμερίσματα τῆς Χώρας εἶναι ἡ διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπαραιτήτων ἔργων βελτίωσις τοῦ ἐδάφους.

Διὰ τῆς βελτιώσεως ταύτης τῶν ἐδαφῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς, ἐν συνεχείᾳ, τῶν ἀνωτέρω βελτιωμένων μεθόδων καλλιεργείας, ὑπολογίζομεν ὅτι θὰ ἐπιτευχθῇ ἀσφαλῶς, ἄνευ ἀρδεύσεως, ἐτησία κατὰ μέσον ὅρον σταθερὰ *αὔξησις τῆς παραγωγῆς εἰς τὰ ἐδάφη ταῦτα ἀπὸ 50 - 70% ἐπὶ πλέον* τῆς σημερινῆς.

Ἐν τῇ πράξει, ἐπὶ ὑπευθύνου οἰκονομικῆς βάσεως, τὰ προβλήματα ταῦτα ἔχουν ἀνατεθῆ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἥτις διὰ τὴν ἐπίλυσιν τούτων ἐνισχύεται καὶ συνεργάζεται στενῶς μὲ τὰς ἁρμοδίας κρατικὰς ὑπηρεσίας.

Τὴν ὡς ἄνω ἐπιθυμητὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀντιμετωπίζει ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὀργανικὴν ὑποστήριξιν τῶν παραγωγικῶν βάσεων τοῦ καθεστῶτος τῆς χωρικῆς μικροϊδιοκτησίας, τὸ ὁποῖον προσιδιάζει μὲ τὰς γεωοικονομικὰς καὶ δημογραφικὰς συνθήκας τῆς ὑπαίθρου χώρας, διὰ τῆς δημιουργίας νέων πόρων καὶ νέων ἐργασιῶν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν, καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐπίτευξιν χαμηλοτέρου κόστους παραγωγῆς τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Ἡ μείωσις τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, ζήτημα σπουδαιοτάτης σημασίας διὰ τὴν Ἑλλάδα, παρουσιάζεται ἐπιτακτικὴ διὰ τὰ ἐξαγώγιμα, ἰδίως, γεωργικὰ προϊόντα τῆς Χώρας, διότι, ἄλλως, καθίσταται δυσχερής, ἂν μὴ ἀδύνατος, ὁ συναγωνισμὸς πρὸς ἄλλας Χώρας, αἵτινες ἐξάγουσιν ὁμοειδῆ προϊόντα.

Ἐξ ἄλλου παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως ὁ ῥυθμὸς τῶν ἐν τῇ γεωργίᾳ μας βελτιώσεων βαδίσῃ γοργῶς καὶ ἀσφαλῶς, διότι καὶ ἡ ἐκ δημογραφικῶν λόγων πίεσις μᾶς ὠθεῖ πρὸς τοῦτο καὶ διότι ἡ οἰκονομία τῶν γειτονικῶν μας Χωρῶν εἰς ὁμοειδῆ γεωργικὰ προϊόντα ἀναπτύσσει ῥυθμὸν ἐξελίξεως ταχύτατον καὶ τὸ κόστος παραγωγῆς αὐτῶν εἶναι πολὺ μικρότερον τοῦ ἰδικοῦ μας.

Εἶναι, ἀσφαλῶς, γνωστὸν ἐκ πείρας εἰς πάντας τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὰ ζητήματα τῆς χωρικῆς μας οἰκονομίας, ὅτι αἱ παρουσιαζόμεναι δυσκολίαι εἰς τὴν ὕπαιθρον εἶναι πολὺ μεγάλαι καὶ ὅτι, χωρὶς μεγάλην προσπάθειαν καὶ χωρὶς θυσίας, δὲν θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγήν μας κατὰ ὁλόκληρα δισεκατομμύρια ἐτησίως, ὅσον δηλαδὴ ἔχει ἀνάγκην ὁ τόπος μας, καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως εἰς μεγάλην κλίμακα τῆς νέας τεχνικῆς, τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων εἰς τὰ ἀπαραίτητα, διὰ τὸν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συναγωνισμόν, ὅρια. Ὁ ἀγροτικός μας ὅμως πληθυσμός, καλῶς καθοδηγούμενος τεχνικῶς καὶ ἐπαρκῶς ἐνισχυόμενος ὑπὸ τῆς Τραπέζης οἰκονομικῶς, ἀπέδειξεν ὅτι ἔχει καὶ τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ὑπερπηδήσῃ ἅπασας τὰς δυσκολίας, ὅσον μεγάλαι καὶ ἂν εἶναι αὗται.

Πρὸς τούτοις, δέον νὰ τονισθῇ ὅτι σήμερον *εὑρισκόμεθα πρὸ τῆς δημιουργίας ἑνὸς νέου συστήματος ἐν τῇ ἀγροτικῇ οἰκονομίᾳ*. Αἱ παλαιαὶ μορφαὶ τῆς κλειστῆς ἢ ἡμικλείστου μορφῆς τῆς χωρικῆς οἰκονομίας σχεδὸν ἐξηφανίσθησαν, ὁ δὲ γεωργὸς παράγει σήμερον ἐμπορεύματα διὰ τὴν ἀγοράν, ἐκχρηματίσας κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν οἰκονομίαν του καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπέκτησε μεγίστην ἐπαφὴν μὲ τὴν ἀγοράν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ὠθεῖ τὸν χωρικὸν ῥαγδαίως πρὸς τὴν πρόοδον. Ἐξ ἄλλου, ἡ εὐκολώτερον χρησιμοποιήσιμος σήμερον μηχανικὴ δύναμις, ἔναντι τῆς βαρείας καὶ λίαν πολυδαπάνου κατὰ τὸ παρελθὸν ἀτμομηχανῆς, τὰ εὐθηνότερα χημικὰ λιπάσματα, ἡ ἀνάπτυξις τῶν μεταφορικῶν μέσων καὶ ἰδίως τοῦ αὐτοκινήτου, ἡ μείωσις τῶν ναύλων καὶ λοιπῶν κομίστρων, ἡ δυνατότης μεταφορᾶς εἰς μακρινὰς ἀποστάσεις νωπῶν προϊόντων, καθὼς καὶ ἡ δυνατότης τῆς ἐπὶ μακρὸν ἀποθηκεύσεως τούτων εἰς ψυγεῖα, ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῴων, ἡ πρόοδος τῆς τεχνικῆς εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἐξεύρεσις βελτιωμένων καὶ λίαν ἀποδοτικῶν ποικιλιῶν σπόρων, φυτῶν, ὀπωροκηπευτικῶν εἰδῶν, καὶ βελτιωμένων φυλῶν ζῴων, καθώς, τέλος, καὶ ἡ σημερινὴ τάσις τοῦ χωρικοῦ πρὸς τὴν ἐκχρηματισμένην μορφὴν οἰκονομίας, ἀνατρέπει τελείως τὴν μέχρι χθὲς ὑφισταμένην διάρθρωσιν τῆς χωρικῆς μας οἰκονομίας καὶ ἀνοίγει τὴν ὁδὸν τῆς παραγωγικῆς καὶ ἀσφαλοῦς τοποθετήσεως τοῦ κεφαλαίου ἐν τῇ ἀγροτικῇ οἰκονομίᾳ,

πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συνέβαινεν κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τοιαύτην ἔκτασιν. Ὅπου δὲ τὸ κεφάλαιον ἐπέτυχε νὰ τοποθετηθῇ τῇ βοηθείᾳ καὶ τῇ ἐνισχύσει τῆς τεχνικῆς εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἐκεῖ ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητός του εἶναι μεγάλη, λόγῳ τῶν λίαν εὐνοϊκῶν ἀποτελεσμάτων. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀπεδείχθη πλήρως ἐκ τῆς δεκαετοῦς δράσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Ἀποθῆκαι Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς Διδυμότειχον.

Καὶ πράγματι, οἱ χωρικοί μας σήμερον βαίνουν ὁρμητικῶς πρὸς αἰσθητὴν προώθησιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας διὰ τῆς καλῆς χρησιμοποιήσεως τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὑπ' αὐτῆς τεχνικήν, οἰκονομικὴν καὶ ὀργανωτικὴν καθοδήγησιν.

Σημειωτέον, ἀκόμη, ὅτι ἅπαντα τὰ χωρία μας ἔχουν τεραστίας δυνατότητας αὐξήσεως τοῦ πλούτου των.

Μία κοινότης, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ πρωτόγονον στάδιον τῆς δημητριακῆς οἰκονομίας (δηλαδὴ ποιμενικῆς κτηνοτροφίας καὶ δημητριακῆς καλλιεργείας) δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ σειρὰν ἐξελικτικῶν σταδίων μεγάλης ἐκτάσεως.

Οὕτω, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν δενδρωδῶν καὶ λοιπῶν ὀπωροκηπευτικῶν ἐν γένει καλλιεργειῶν δύναται νὰ ἀναπτύξῃ, *ἐν συνδυασμῷ ὅμως πάντοτε μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων* (ἀποξηραντικῶν, ἀποστραγγιστικῶν, ἀρδευτικῶν), κλάδον ὀπωροκηπευτικὸν καὶ συγχρόνως νὰ δυνηθῇ νὰ ἐντατικοποιήσῃ τὴν καλλιέργειαν τῶν σιτηρῶν καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν κτηνοτροφίαν. Διὰ τῆς ἐπιτοπίου ἐπεξεργασίας τοῦ γάλακτος καὶ τῶν ὀπωροκηπευτικῶν προϊόντων θὰ ἀποκτήσῃ καὶ γεωργοβιομηχανικὸν κλάδον καὶ βαθμιαίως καὶ ἐμπορικὸν τοιοῦτον διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν προϊόντων, εἰς τρόπον ὥστε ὁ πληθυσμός της νὰ πραγματοποιήσῃ ἐξ ὅλων τῶν κλάδων τούτων ἀντιστοίχους πόρους καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ οὕτω ὁλόκληρον τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ της.

Τὰς ἀνωτέρω μεγάλης σημασίας μετατροπὰς ὑποβοηθοῦν καὶ αἱ κλιματολογικαὶ συνθῆκαι τῆς Χώρας, αἵτινες ἐπιτρέπουν τὴν παραγωγὴν τῶν πλέον πολυτίμων γεωργικῶν προϊόντων καὶ παρέχουν, ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, προνομιακόν, οὕτως εἰπεῖν, χαρακτῆρα εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ χωρίου μας.

Ἐσπεριδοειδῆ, ἐλαιόλαδον, βάμβαξ, μέταξα, ὀπωροκηπευτικὰ καὶ λοιπὰ νωπὰ ἐν γένει προϊόντα, ἐπιτραπέζιαι σταφυλαί, καπνός, κτηνοτροφικὰ ἐν γένει προϊόντα, ὄρυζα, ἐλαιοῦχα φυτὰ κλπ., εἶναι τὰ προϊόντα ἅτινα ἔχουν ἀσφαλῆ κατανάλωσιν, τόσον εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν, λόγῳ τῆς γοργῆς παρ' ἡμῖν δημιουργίας ἀστικῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, ἐξ ὧν ἐδημιουργήθησαν ἰσχυρὰ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ καὶ μεγάλα καταναλωτικὰ κέντρα.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ χωρικοί μας, ἐκτὸς τῆς καλλιεργείας τοῦ σίτου, ὅστις εὑρίσκει καλὴν καὶ ἀσφαλῆ ἐσωτερικὴν ἀγοράν, ἐπεδόθησαν τελευταίως μὲ ὁρμητικότητα εἰς τὰς ἀνωτέρω καλλιεργείας, *ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων.*

Κατὰ τὸ λίαν πρόσφατον παρελθὸν ἦτο πολὺ δύσκολος ἡ ἐπέκτασις νέων καλλιεργειῶν, νέων συστημάτων καὶ βελτιωμένων μεθόδων παραγωγῆς.

Σήμερον ὅμως οἱ χωρικοί μας ἐκ τοῦ διαφαινομένου εἰς τὰς ὡς ἄνω γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις κέρδους, εἰς τὸ ὁποῖον πρωτίστως ἀποβλέπουν, λόγῳ τῆς ἐκχρηματισμένης οἰκονομίας των, *ἐξ οἰκονομικοῦ ἐνστίκτου, ἀσπάζονται ὅλας τὰς μεθόδους τῆς νέας τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως.*

Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ οἰκονομία τοῦ χωρίου μας βαίνει πρὸς νέαν ἐποχήν, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς *ἐποχὴν καθέτου ἀναπτύξεως.* Ὡς ἐκ τούτου σήμερον δὲν πρέπει νὰ γίνεται λόγος *μόνον περὶ ἐντάσεως τῆς καλλιεργείας, ἀλλὰ περὶ νέων ὑπερεντατικῶν συστημάτων συνδυασμένων μὲ τὴν κτηνοτροφίαν, τὰς γεωργικὰς βιομηχανίας καὶ τὰς ἀπὸ κοινοῦ ἀποθηκεύσεις καὶ πωλήσεις κλπ.*

Εἶναι φανερὸν ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν τὰ ἀνωτέρω ἀπαιτοῦνται ἀπαραιτήτως τὰ ἑξῆς:

1) Διάθεσις περισσοτέρων κεφαλαίων, αὐστηρῶς χρησιμοποιουμένων διὰ παραγωγικοὺς σκοπούς.

2) Ἐκτέλεσις εἰς μεγάλην κλίμακα ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων.

3) Τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς ὑπαίθρου.

4) Ἀνάλογοι γεωργικαὶ βιομηχανίαι καὶ ἀνάλογα πλαισιωτικὰ κατὰ κλάδους ἔργα καὶ κτίσματα (ἀποθῆκαι, ψυγεῖα, ἐκκοκιστήρια βάμβακος κλπ.).

5) Διάδοσις τῶν νέων μεθόδων παραγωγῆς.

6) Κατάλληλος ὀργάνωσις τῆς ἀγροτικῆς μας κοινότητος καὶ ἀρτία ὀργάνωσις τῶν γεωργικῶν συνιταιρισμῶν.

ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς ὑπαίθρου.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω ὅτι, ἐφ' ὅσον εἰς μίαν Χώραν ὑφίσταται δημογραφικὸν πρόβλημα, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ὑπάρχει προσφορὰ ἐργασίας, παρὰ δι' ἓν τμῆμα μόνον τοῦ παραγωγικοῦ πληθυσμοῦ, ἐκεῖ πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἡ εὕρυνσις τοῦ πεδίου ἐργασίας, ἡ δημιουργία νέων κλάδων παραγωγῆς καὶ ἡ ἐν γένει αὔξησις τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς μετὰ ἐξαιρετικῆς δραστηριότητος.

Ἐν Ἑλλάδι, καὶ τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα καὶ ἡ ἔλλειψις ἐργασίας διὰ τὸ σύνολον τοῦ παραγωγικοῦ πληθυσμοῦ ἔχουσιν ἤδη δημιουργήσει κατάστασιν ὑστεροῦσαν κατὰ πολύ, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ, ὄχι μόνον ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεγάλας πολιτισμένας Χώρας, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς Βαλκανικοὺς λαούς. Ὁ ὑποσιτισμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς κυρία ἀφορμὴ καὶ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν κακὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν, ἰδίως τῆς ὑπαίθρου, ἐγκυμονεῖ μεγάλους κινδύνους διὰ τὴν φυλήν. Ὑποσιτισμὸς δὲ καὶ ἔλλειψις ὑγείας δὲν σημαίνει μόνον μείωσιν τῶν σωματικῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἀνθρώπου, σημαίνει φυματίωσιν, μείωσιν τῆς ἱκανότητος διὰ πνευματικὴν ἐργασίαν, πτῶσιν τῶν ἠθικῶν δυνάμεων κλπ.

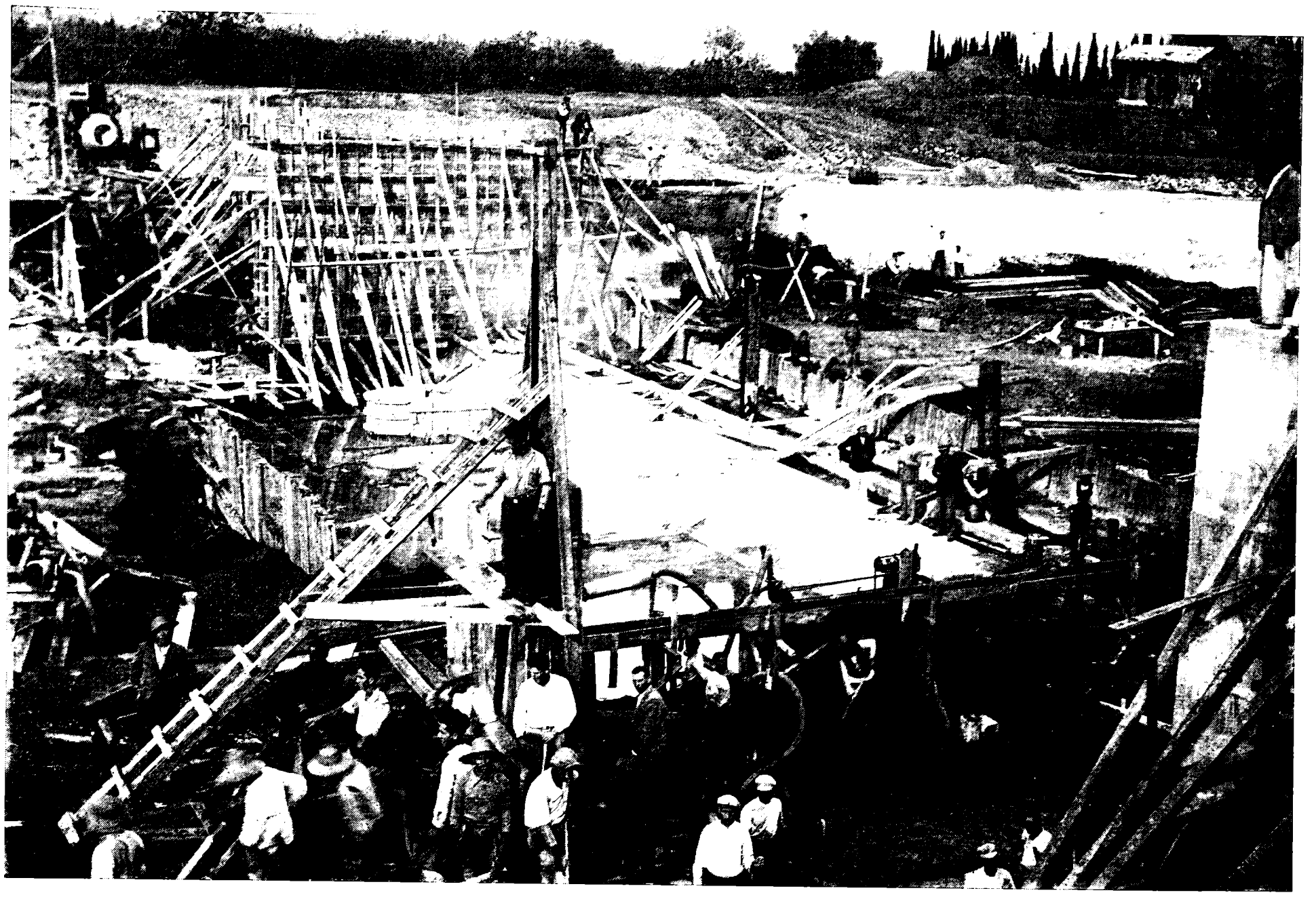
Καὶ ἐρωτᾶται: Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κακῶν τούτων, διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ, διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑγείας του καὶ διὰ τὴν εὕρυνσιν τοῦ πεδίου ἐργασίας, ποῖα εἶναι τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δέον, ἐπειγόντως, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ κατὰ σύστημα ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῆς ὑπαίθρου χώρας, νὰ ληφθῶσιν ἐντὸς τῶν πλαισίων δράσεως ἀποσκοπούσης ἐν ταυτῷ καὶ εἰς τὴν ἐν γένει αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς; Καὶ ποῖαι εἶναι αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν αὔξησιν ἐν Ἑλλάδι τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς;

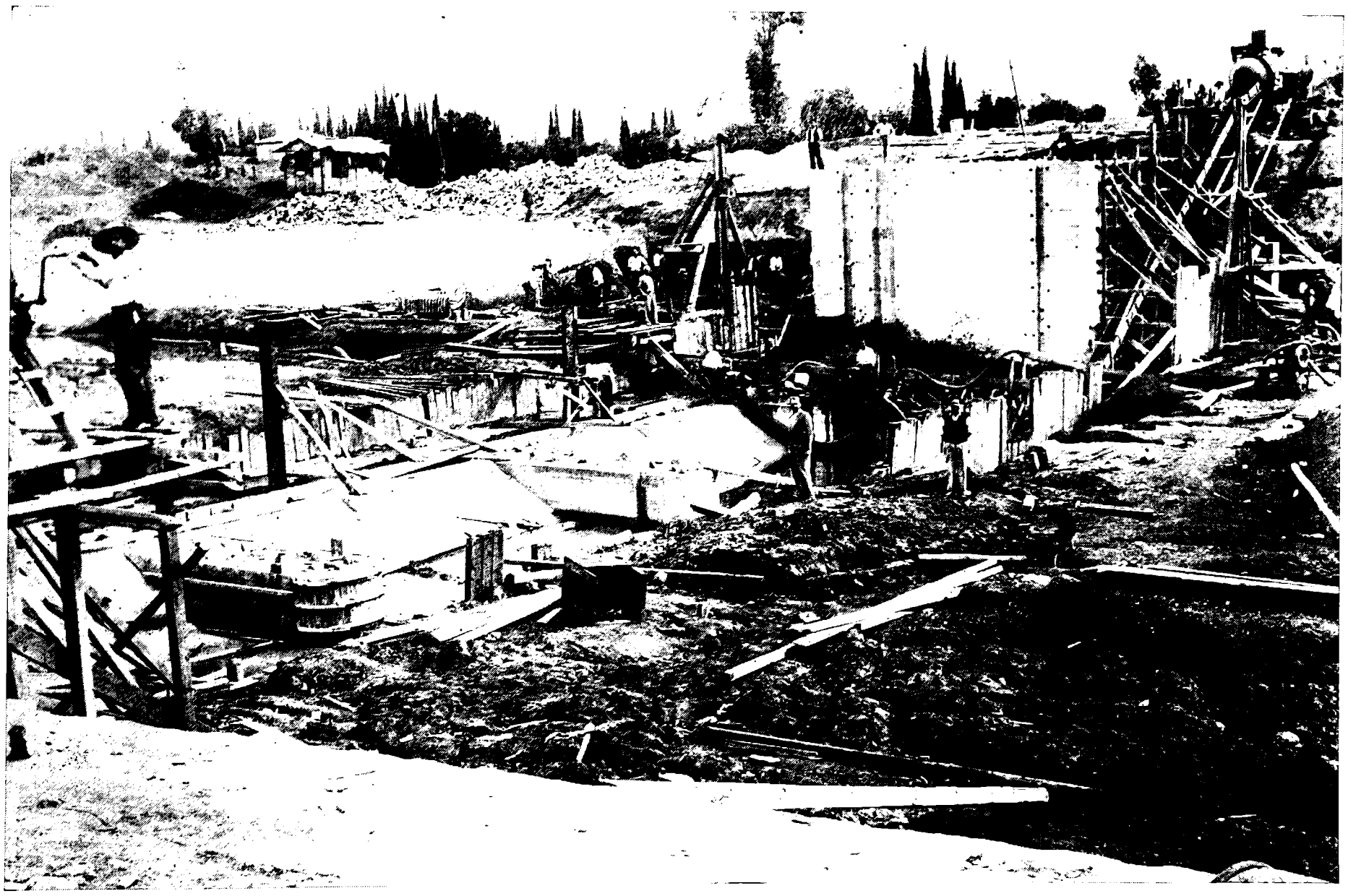
Τὰ μέτρα βελτιώσεως τῆς γεωργικῆς καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι καί, συνεπῶς, τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος δὲν εἶναι μόνον ἡ ἐπέκτασις τῶν καλλιεργειῶν εἰς νέα ἐδάφη μὴ καλλιεργούμενα, ἢ ἡ ἐντατικὴ καλλιέργεια τῶν ἤδη καλλιεργουμένων ἐκτάσεων, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἡ ἀποκάλυψις νέων ἐδαφῶν διὰ τῆς ἀποξηράνσεως ἑλῶν καὶ τελμάτων καὶ ἄλλων κατακλυζομένων ἐδαφικῶν χώρων, αἱ διευθετήσεις ποταμῶν καὶ χειμάρρων, αἱ ἀρδεύσεις καὶ ἀκόμη ὁ τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς ὑπαίθρου διὰ τῶν ἀπαραιτήτων μηχανημάτων, ἐργαλείων, ἀποθηκῶν καὶ γεωργικῶν κτιρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐφοδίων χρησίμων εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐν ὀλίγοις, εἶναι ἡ ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωσις τῆς ὑπαίθρου πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πλήρους ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἑλληνικῆς γῆς ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος, καθ' ὃ οὐδεμία φυσικὴ ἢ τεχνητὴ δύναμις νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀναδημιουργίαν τῆς ὑπαίθρου χώρας.

Ἡ ἀποξήρανσις, ἐπὶ παραδείγματι, τῶν ἑλῶν καὶ τῶν τελμάτων θὰ αὐξήσῃ τὰ πρὸς καλλιέργειαν ἐδάφη, θὰ καταστήσῃ κυρίους γῆς τοὺς σήμερον ἐστερημένους γεωργικοῦ κλήρου, θὰ δώσῃ ἐργασίαν εἰς τοὺς ἐστερημένους ἐργασίας, θὰ ἐξυγιάνῃ τὰς περιφερείας καὶ τοὺς νοσοῦντας πληθυσμούς των θὰ μεταβάλῃ εἰς ἀκμαίους πρὸς ἐργασίαν ὀργανισμούς, θὰ ἐξυψώσῃ τὸ καταπεπτωκὸς ἠθικόν των, θὰ τονώσῃ τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα καὶ τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν, θὰ δημιουργήσῃ, τέλος, μέλη τῆς κοινωνίας ὑγιᾶ εἰς σῶμα καὶ εἰς ψυχήν, ἱκανὰ πρὸς δημιουργίαν καὶ πρόοδον.

Μεγάλην ἐπίσης σημασίαν, μεγαλειτέραν ἴσως ἀπὸ ἀπόψεως αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἔχουσιν αἱ ἀρδεύσεις καὶ συγχρόνως ὁ τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς ὑπαίθρου.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης, δὲν διεπίστωσε μόνον τὴν ἄμεσον ἀνάγκην ἐκτελέσεως, πρὸ παντός, ἐγγειοβελτιωτικῶν καὶ πλαισιωτικῶν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς γεωργοκτηνοτροφικῆς παραγωγῆς ἔργων εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἀλλὰ διεπίστωσε καὶ ἀπέδειξε συγχρόνως τὸ ἀπολύτως δυνατὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων, ὡς τοῦτο καταδεικνύεται ἐκ τῆς κατωτέρω λεπτομερέστερον ἐκτιθεμένης δράσεώς της.

Κατασκευὴ τοῦ μονίμου ἀρδευτικοῦ φράγματος ἐπὶ τοῦ Παμίσου.

Εἰδικώτερον, τὰ ἔργα μὲ τὰ ὁποῖα ἠσχολήθη ἡ Τράπεζα κατὰ τὴν λήξασαν δεκαετίαν εἶναι, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τὰ ἑξῆς:

Α') ***Ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα.***

1) Ἀρδεύσεις.
2) Ἀποξηράνσεις ἑλῶν καὶ ἀποκαλύψεις νέων ἐδαφῶν.
3) Ἀποστραγγίσεις καὶ προστασία ἐδαφῶν ἐκ τῶν πλημμυρῶν.
4) Διευθετήσεις χειμάρρων.
5) Ὁμαδικαὶ δενδροφυτεύσεις ὀπωροφόρων δένδρων εἰς τὰς ὀρεινὰς καὶ ἡμιορεινὰς ἰδίως περιοχὰς τῆς Χώρας.
6) Προστασία ἐκ τῶν διαβρώσεων καὶ ἀποπλύσεων τῶν καλλιεργησίμων γαιῶν τῶν ὀρεινῶν διαμερισμάτων τῆς Χώρας.
7) Ὕδρευσις τῶν κατοίκων καὶ τῶν κατοικιδίων ζώων τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων.
8) Βελτίωσις κοινοτικῶν βοσκῶν καὶ ὕδρευσις τούτων δι' ὑδατοδεξαμενῶν καὶ κατασκευὴ ἐν αὐταῖς στεγάστρων διὰ τὴν στέγασιν τῶν ποιμνίων κλπ.

Β') ***Πλαισιωτικὰ ἔργα.***

1) Πρόσκτησις ὑπὸ τῶν κοινοτήτων νέων βοσκῶν, δασῶν καὶ ὑδραυλάκων.
2) Κατασκευὴ σταύλων κατὰ κοινότητα ἢ ὁμάδα κοινοτήτων δι' ἐνσταύλισιν κοινοτικῶν ἐπιβητόρων πρὸς βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας.
3) Ἀνέγερσις κτισμάτων σιταποθηκῶν, καπναποθηκῶν, σταφιδαποθηκῶν κλπ., ἀποθηκῶν εἰς ὀρεινὰ διαμερίσματα διὰ τὴν ἔγκαιρον δημιουργίαν ἀποθεμάτων τῆς ἀναγκαιούσης ποσότητος ἀραβοσίτου καὶ ζωοτροφιῶν διὰ τὰς ἀνάγκας ἀνθρώπων καὶ ζώων, εἰς τὰς περιπτώσεις ἀνάγκης, ἐγκαταστάσεις ἀπολυμάνσεως, καθαρισμοῦ καὶ διατηρήσεως σπόρων κλπ.
4) Ἵδρυσις γεωργοβιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ πλαισιωτικῶν, κατὰ κλάδους παραγωγῆς, τοιούτων ὡς π.χ. ἐλαιουργείων, οἰνοποιείων, γαλακτοκομείων καὶ τυροκομείων, συκοαποστειρωτηρίων, οἰνοδεξαμενῶν καὶ ἐλαιοαποθηκῶν, ἐκκοκιστηρίων βάμβακος καὶ ἀποξηραντηρίων ἀραβοσίτου καὶ κουκουλίων, ἀνέγερσις ἐργοστασίων κατεργασίας τῶν ὀπωροκηπευτικῶν εἰδῶν ὡς π.χ. ντομάτας, κατασκευῆς κονσερβῶν, λαχανικῶν, φρούτων κλπ. ἐγκαταστάσεις σταθμῶν ψύχους διὰ τὴν συντήρησιν καὶ μεταφορὰν τῶν νωπῶν προϊόντων, ἵδρυσις ψυγείων κλπ.
5) Κατασκευὴ ἀγροτικῶν ὁδῶν καὶ μικρῶν γεφυρῶν.
6) Παραγωγὴ ἠλεκτρικῆς δυνάμεως πρὸς παραγωγικοὺς σκοπούς.
7) Ἵδρυσις καὶ λειτουργία κτηνιατρείων πρὸς κτηνιατρικὴν περίθαλψιν τῶν ζώων κλπ.

Εἶναι εὐνόητον, ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα καθιστοῦν δυνατὴν τὴν ὀργανικὴν βελτίωσιν τῶν τόσον ἀναγκαίων παραγωγικῶν βάσεων τῆς χωρικῆς οἰκονομίας, τῆς ὁποίας, δυστυχῶς, εἶναι ἀνύπαρκτος καὶ αὐτὸς ὁ στοιχειώδης καὶ πρωτόγονος ἀκόμη παραγωγικὸς ἐξοπλισμός.

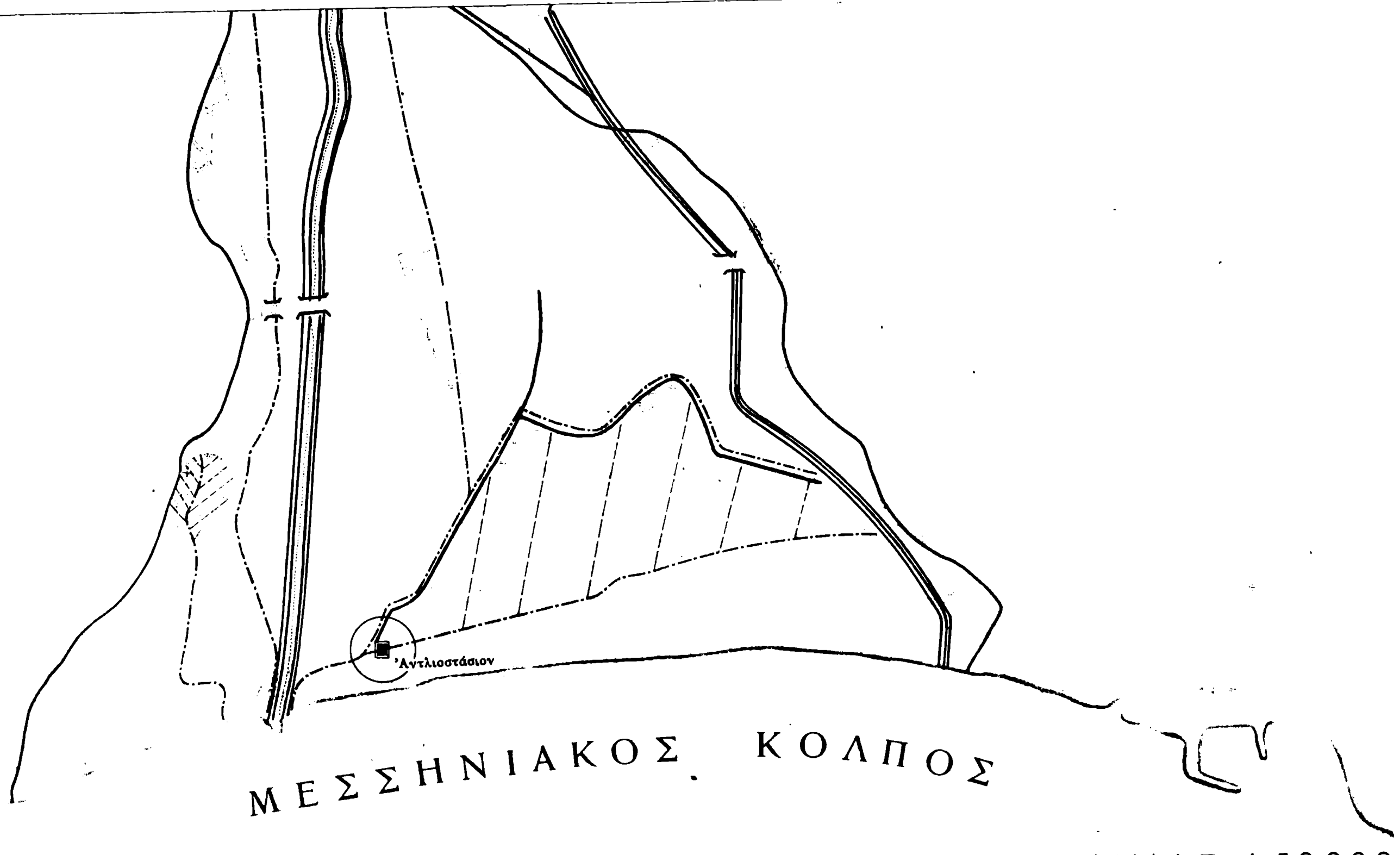
Παρὰ ταῦτα, ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τούτων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ αὐξήσουν κατ' ἔντασιν τόν, ἀνεπαρκῆ κατὰ τὸ πλεῖστον, κλῆρον γῆς τῶν χωρικῶν μας, νὰ δώσουν ἐργασίαν εἰς τὰς περισσευούσας ἐργατικὰς χεῖρας καὶ νὰ προωθήσουν σημαντικῶς τὰς πολυτίμους καλλιεργείας, αἵτινες ἀποτελοῦσι μίαν προνομιοῦχον εἰδίκευσιν τοῦ τόπου μας καὶ αἵτινες δύνανται νὰ συντηρήσουν πολλαπλάσιον πληθυσμόν, δὲν ἐφαίνετο νὰ ἀπασχολῇ σοβαρῶς τοὺς ἑκάστοτε ὑποχρέους εἰς λῆψιν παρομοίων μέτρων.

Ὡς ἐκ τούτου, αἱ ἀποδόσεις, ἐπὶ παραδείγματι, τῶν γονιμωτέρων ἐδαφῶν τῆς Χώρας εἶναι κατὰ τὰ βροχερὰ ἔτη πενιχρότεραι τῶν πτωχῶν ἐπικλινῶν ἐδαφῶν καὶ γενικῶς κατὰ τὰ λοιπὰ ἔτη μέτριαι, ὡς ἐὰν νὰ ἐπρόκειτο περὶ πτωχῶν ἐδαφῶν. Ἐκτὸς τούτου, πολλαὶ γονιμώταται ἐκτάσεις ἀχρηστεύονται τελείως συνεπείᾳ ὑπερκορεσμοῦ των ἐκ τῶν ὑδάτων.

Ἐνδεικτικῶς σημειοῦμεν ὅτι εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν εὑρίσκονται:

1) Ἅπασα σχεδὸν ἡ πεδινὴ Ἤπειρος.
2) Αἱ πεδιάδες Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας (κοιλὰς Παμίσου καὶ Εὐρώτα).
3) Ἡ πεδιὰς Ἀχελῴου.
4) Τὸ πλεῖστον τῶν πεδινῶν ἐκτάσεων Κερκύρας.
5) Ἡ πεδιὰς Μόρνου.
6) Τὸ πλεῖστον τῆς πεδινῆς δυτικῆς Πελοποννήσου.

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΟΙΛΑΔΟΣ ΠΑΜΙΣΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΛΙΜΑΞ 1:50.000

ΑΙΘ. Κ.Α ΚΟΝΤΟΓΟΥΝΗ ΑΘΗΝΑΙ

7) Μεγάλαι ἐκτάσεις τοῦ ὑψιπέδου Ἀρκαδίας.
8) Μεγάλαι ἐκτάσεις τοῦ ὑψιπέδου Στυμφαλίας (Φενεοῦ).
9) Ἡ πεδιὰς Σπερχειοῦ.
10) Ὁλόκληρος ἡ πεδινὴ Θεσσαλία καί τινα ὑψίπεδα αὐτῆς.
11) Πλεῖστα ὑψίπεδα τῆς δυτικῆς Μακεδονίας (Κοζάνης, Πτολεμαΐδος, Ροῦντνικ κλπ.).
12) Πλεῖσται πεδιναὶ ἐκτάσεις Κατερίνης.
13) Πλεῖσται πεδιναὶ ἐκτάσεις κεντρικῆς καὶ ἀνατολικῆς Μακεδονίας.
14) Πλεῖσται πεδιναὶ ἐκτάσεις Θράκης.

Σημειωτέον, ὅτι ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ἐκτάσεις ἀποτελοῦν τὰ πλουσιώτερα ἐδάφη τῆς Χώρας. Ἐκ τῶν ἐκτάσεων τούτων, αἱ ἔχουσαι ἄμεσον ἀνάγκην βελτιώσεως διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἀποστραγγιστικῶν ἔργων, ὑπολογίζονται εἰς 6.000.000 στρέμματα τὸ ὀλιγώτερον.

Διὰ μόνης τῆς βελτιώσεως ταύτης καὶ τῆς, ὡς ἐκ τούτου, καλλιτέρας καλλιεργείας αὐτῶν, ὑπολογίζεται ἐτησία αὔξησις τῆς παραγωγῆς κατὰ 600 τοὐλάχιστον δραχμὰς κατὰ στρέμμα, ἤτοι ἐτησία αὔξησις τῆς παραγωγῆς κατὰ 3.600.000.000 δραχμάς. Ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων δαπάνη, ὑπολογιζομένη βάσει τῶν σημερινῶν τιμῶν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὰ 6.000.000.000 δραχμῶν.

Τὸ σύνολον τῶν ἔργων τούτων ἀποτελεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ χωματουργικὰς ἐργασίας, αἵτινες δύνανται νὰ γίνωσι διὰ ἐργατικῶν χειρῶν καὶ ἐκσκαπτικῶν μηχανημάτων, τὰ δὲ ἀπαιτούμενα συμπληρωματικὰ τεχνικὰ ἔργα δύνανται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἐκτελεσθῶσι μὲ ἐγχώρια ὑλικά.

Ὡς πρὸς τὰς ἀρδεύσεις, δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν ἀπὸ ξηρικὰς εἰς ποτιστικὰς γαίας ὑπὲρ τὰ 3.000.000 στρέμματα ἐπὶ πλέον τῶν σήμερον ἀρδευομένων, μὲ δαπάνην κυμαινομένην μεταξὺ 2.000 καὶ 5.000 δραχμῶν κατὰ στρέμμα, ἤτοι μὲ δαπάνην ἐν συνόλῳ 6-15.000.000.000 δραχμῶν. Δεδομένου ὅμως, ὅτι μὲ τὴν ἄρδευσιν ἡ παραγωγὴ τετραπλασιάζεται (1), ἕπεται ὅτι δυνάμεθα ἐκ τῆς μετατροπῆς ταύτης νὰ ἔχωμεν ἐτησίαν ἐπὶ πλέον ἀκαθάριστον αὔξησιν τῆς παραγωγῆς κατὰ 6.000.000.000 δραχμῶν.

Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο, τῆς ἐκτελέσεως δηλονότι τῶν μικρῶν καὶ μέσων ἔργων ἐγγείων βελτιώσεων, εἶναι ζήτημα γενικοῦ βιωτικοῦ ἐνδιαφέροντος, δημοσίας αὐτόχρημα τάξεως διὰ τὴν Χώραν μας καὶ ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα ἐθνικά μας ζητήματα. Διὰ τοῦτο ἡ Τράπεζα, ἀσχολουμένη ἐν τῇ πράξει ἐπὶ ὑπευθύνου οἰκονομικῆς βάσεως μὲ τὰ προβλήματα ταῦτα, ἐπελήφθη αὐτῶν εὐθὺς ὡς ἡ τεχνική της ὀργάνωσις τὸ ἐπέτρεψε καί, ἀφοῦ ἐμελέτησε τοὺς λόγους τῆς πλήρους ἀποτυχίας τῶν καταβληθεισῶν κατὰ καιροὺς προσπαθειῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων ἔργων, ἐμερίμνησε νὰ δημιουργήσῃ μίαν ὀργανικὴν καὶ σταθερὰν πρόβλεψιν καὶ μίαν συνεχῆ παράδοσιν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ συντήρησιν παρομοίων ἔργων παρ' ἡμῖν.

Ἀποθῆκαι Ἀγροτικῆς Τραπέζης παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Δράμας.

Δέον ἀκόμη νὰ σημειωθῇ, ὅτι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων ἔχει ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ἡ Τράπεζα ἐκτὸς τῶν ἄλλων γενικωτέρων λόγων, καὶ διότι μοιραίως αἱ βραχυπρόθεσμοι ἀτομικαὶ πιστώσεις πρὸς τοὺς γεωργοὺς θὰ αὐξάνουν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καί, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι φανερὸν ὅτι πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν πολιτικὴν παραλλήλου αὐξήσεως τοῦ χωρικοῦ εἰσοδήματος. Ἡ αὔξησις ὅμως τοῦ εἰσοδήματος, μόνον διὰ τῆς ἐκτελέσεως πολλῶν μικρῶν καὶ μέσων ἐγγειοβελτιωτικῶν καὶ πλαισιωτικῶν ἐν γένει ἔργων, ἐξασφαλιζόντων τὴν ἐντατικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ τὴν προστασίαν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, καθ' ὅσον ἡ καλλιεργήσιμος γῆ ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ἀπεριόριστος.

Ἐξ ἄλλου, ἡ Τράπεζα δὲν εἶναι ἰδιωτικὴ κεφαλαιοκρατικὴ ἑταιρία ἀλλὰ κοινωφελὲς ἵδρυμα, ὑπο-

---

(1) Κατὰ τὰς ἐνεργηθείσας ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης γεωργοοικονομικὰς μελέτας ἐν Μακεδονίᾳ, διὰ τὴν ξηρικὴν καλλιέργειαν, ἀπαιτοῦνται κατὰ στρέμμα καὶ κατὰ μέσον ὅρον 4-5 ἡμερομίσθια, ἐνῶ διὰ τὰ ποτιστικὰ ἐδάφη ἀπαιτοῦνται κατὰ στρέμμα καὶ κατὰ μέσον ὅρον 16,5 ἡμερομίσθια. Παρατηροῦμεν, δηλαδή, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν χρησιμοποιουμένων ἐργατικῶν χειρῶν διὰ τὰς ἀρδευομένας καλλιεργείας εἶναι τετραπλάσιος κατὰ στρέμμα τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὰς ξηρικάς.

Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου παρατηρεῖται ἡ ἰδία ἀναλογία, ἤτοι ἡ ἀπόδοσις τῶν ποτιστικῶν εἶναι τετραπλασία τῶν ξηρικῶν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους.

χρεωμένον ἐκ τοῦ καταστατικοῦ του ὅπως ὀργανικῶς καὶ συστηματικῶς μετέρχεται, διὰ τοῦ καταλλήλου χειρισμοῦ τῶν πιστώσεων αὐτοῦ, πάντα νόμιμον τρόπον πρὸς προώθησιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων καὶ πρὸς αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ χωρικοῦ εἰσοδήματος. Δεδομένου, συνεπῶς, ὅτι πρὸς τὸν ἄνω σκοπὸν ἀσκεῖ αὕτη οὐχὶ συνήθη δανεισμὸν ἐντὸς τῶν στενῶν τύπων καὶ κανόνων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἀλλὰ μίαν δανειακὴν *πολιτικὴν* συνεχῶς προσαρμοζομένην πρὸς τοὺς ὅρους, οἵτινες ἐξυπηρετοῦν τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιθυμητοῦ ὑπερεισοδήματος τῆς χωρικῆς μας οἰκονομίας, εἶναι εὐνόητον τὸ ἄμεσον καὶ θετικὸν συνενδιαφέρον τῆς Τραπέζης διὰ τὰ ὡς ἄνω ἔργα, καθὼς καὶ ἡ συστηματικὴ καὶ παραγωγικὴ συνεργασία αὐτῆς μετὰ τῶν ἀγροτῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς ὀργανώσεως, ἐκτελέσεως καὶ συντηρήσεως τῶν ἔργων τούτων.

***

Ὅταν ἀρχικῶς αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι τῆς Τραπέζης ἐκλήθησαν νὰ γνωματεύσουν διὰ τὰς χορηγήσεις ἐπὶ τῶν μικρῶν καὶ μέσων ἐγγειοβελτιωτικῶν καὶ πλαισιωτικῶν ἔργων, οὐχὶ μόνον ἀπὸ τεχνικῆς καὶ θεωρητικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καὶ ὁλοκληρωτικῶς καὶ ἐπὶ ὑπευθύνου οἰκονομικῆς βάσεως, εὑρέθησαν πρὸ πολλῶν δυσκολιῶν.

Αἱ δυσκολίαι αὗται ἦσαν αἱ ἑξῆς :

A) *Ἔλλειψις ὑδατικῆς νομοθεσίας προσηρμοσμένης πρὸς τὰ οὐσιαστικὰ ὑδατικά μας προβλήματα.*

B) *Ἔλλειψις καταλλήλου μορφῆς ὀργανώσεως.*

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, συντήρησιν εἰς τὴν διάρκειαν, ἀξιοποίησιν καὶ ἀσφαλῆ ῥευστοποίησιν τῶν διὰ τὰ ἔργα ταῦτα διατιθεμένων κεφαλαίων ἀπαιτεῖται ἡ μόνιμος κοινωφελὴς ὀργάνωσις, ἥτις θὰ εἶναι ἀντικειμενικῶς ὑπεύθυνος καὶ καταστατικῶς δεσμευμένη διὰ τὴν καλὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων μὲ τὰς ὁποίας θὰ ἐπιβαρυνθῇ. Ἰδιαιτέρως, ἡ ὀργάνωσις αὕτη δέον νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίζῃ ἀπολύτως τὴν συντήρησιν τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, καθόσον ἄνευ τῆς ἐξασφαλίσεως ταύτης εἶναι λίαν παρακεκινδυνευμένη ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν. Πλεῖστα ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα, ἐκτελεσθέντα κατὰ τὸ παρελθὸν μὲ σοβαρὰς δαπάνας, κατεστράφησαν λόγῳ τῆς ἀνεπαρκοῦς συντηρήσεώς των.

Ὅταν ἡ Τράπεζα, κατόπιν μακρᾶς καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης, ἦχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ προτείνῃ τὴν παρ' αὐτῆς ἀνάληψιν τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἔργων, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ, δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, τὴν διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ ῥύθμισιν τῶν κενῶν καὶ ἀτελειῶν τῆς μέχρι τότε ἰσχυούσης νομοθεσίας.

Τὸ Κράτος υἱοθέτησε πλήρως τὰς προτάσεις τῆς Τραπέζης καὶ οὕτω ἐψηφίσθησαν οἱ κατωτέρω νόμοι, δυνάμει τῶν ὁποίων ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε βαρὺ μέν, ἀλλὰ ὑψίστης σημασίας ἔργον.

Οἱ ψηφισθέντες σχετικοὶ νόμοι εἶναι οἱ ἑξῆς :

1) Ὁ ὑπ' ἀριθ. 358 τοῦ ἔτους 1936 ἀναγκαστικὸς νόμος «περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν χρηματοδότησιν, μελέτην, συντήρησιν, διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ συνόλου τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Παμίσου Μεσσηνίας, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἑνοποίησιν τῶν χρεῶν καὶ διὰ τὴν προσφυεστέραν ὀργάνωσιν τοῦ εἰδικοῦ Ὑδραυλικοῦ Ταμείου Παμίσου».

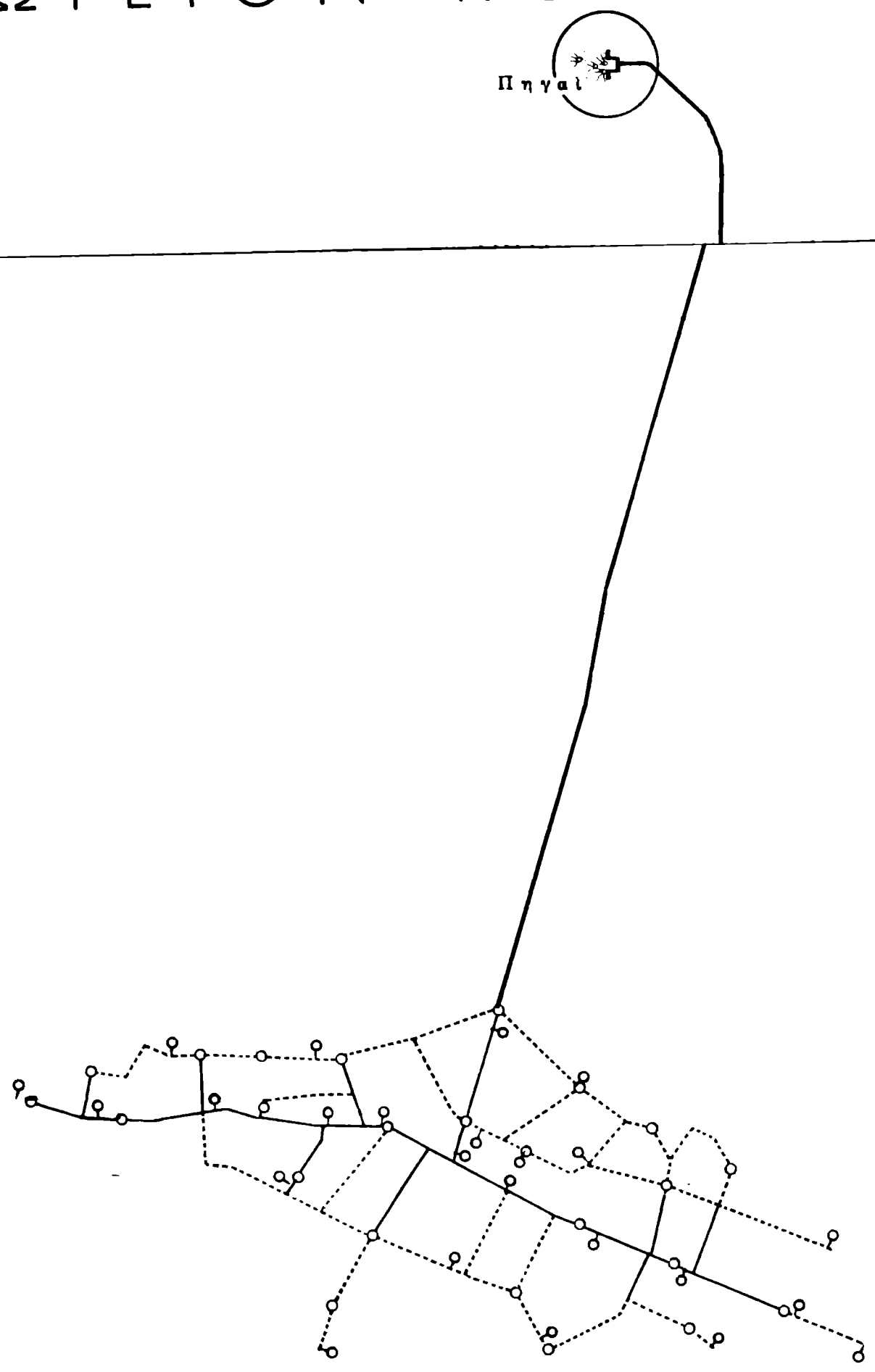
Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα χορηγεῖ εἰς τὸ Ὑδραυλικὸν Ταμεῖον Παμίσου μακροπρόθεσμον δάνειον 82.000.000 δραχμῶν, μὲ ἐπιτόκιον 6 %, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς κοιλάδος τοῦ Παμίσου, τὸ δὲ Δημόσιον ἀνέλαβε νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐτησίου τοκοχρεωλυσίου μὲ ποσὸν δραχμῶν 4.000.000. Ὁμοίως ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν συμπλήρωσιν τῶν τεχνικῶν μελετῶν, τὴν τεχνικὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως, ὅπως ἐπίσης καὶ τὴν οὐσιαστικὴν διοίκησιν τοῦ Ταμείου.

2) Ὁ ὑπ' ἀριθ. 485 τοῦ 1937 ἀναγκαστικὸς νόμος «περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν διὰ τὴν χαριστικὴν ἐπιχορήγησιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκτελουμένων μικρῶν καὶ μέσων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων».

Ἡ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης ἔκθεσις, ἥτις, υἱοθετηθεῖσα πλήρως, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 485 ἀναγκαστικοῦ νόμου, ἔχει, εἰς τὰ κυριώτερα αὐτῆς σημεῖα, ὡς ἑξῆς :

1) «Ἐκ τοῦ συνημμένου πίνακος ἐμφαίνεται ὅτι διὰ συνολικῆς δαπάνης 112.605.000 δραχμῶν θὰ ἐκτελεσθῶσιν ἔργα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀρδευθῶσιν 27.090 δεκ. στρέμματα, θὰ ἀποκαλυφθῶσι 38.600 στρέμματα νέων γαιῶν καὶ θὰ ἀποστραγγισθῶσι καὶ θὰ προστατευθῶσι 47.700 δεκαδικὰ στρέμματα, ἤτοι ἐν συνόλῳ 113.390 δεκαδικὰ στρέμματα. Ἑπομένως θὰ ἔχωμεν ἐπιβάρυνσιν κατὰ στρέμμα καὶ κατὰ μέσον ὅρον δραχμὰς 1000 περίπου. Δι' ἑτέρας δαπάνης 11.570.000 δραχμῶν θὰ κατασκευασθῇ ὁλόκληρον δίκτυον ὑδατοδεξαμενῶν

ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΛΙΜΑΞ 1:20.000

εἰς τὸ Ξηρόμερον Αἰτωλοακαρνανίας καὶ εἰς ὡρισμένας κοινότητας τῆς δυτικῆς Μακεδονίας καὶ θὰ ἀξιοποιηθῶσι κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον χιλιάδες στρεμμάτων πολυτιμοτάτων βοσκῶν τῶν περιοχῶν τούτων, αἵτινες σήμερον, λόγῳ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ὕδατος κατὰ τὸ θέρος διὰ τὸ πότισμα τῶν ζώων, παραμένουσιν ἀχρησιμοποίητοι διὰ τὴν κτηνοτροφίαν.

2) «Ἅπαντα τὰ ἐν τῷ συνημμένῳ πίνακι ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα, συνολικῆς ἀξίας 124.275.000 δραχμῶν, δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι χρηματοδοτήσει τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ εἴτε μὲ μίαν, ἐφ᾽ ἅπαξ, ἐπιχορήγησιν τοῦ Κράτους διὰ 49.500.000 δραχμῶν, δηλαδὴ διὰ ποσοστοῦ 40 % ἐπὶ τῆς συνολικῆς δαπάνης τῶν ἔργων, εἴτε διὰ μιᾶς ἐτησίας ἐπιχορηγήσεως ἐκ δραχμῶν 5.160.000, ὡς ἐκ τοῦ συνημμένου πίνακος ἐμφαίνεται.

3) «Τὸ ὑπόλοιπον ποσοστὸν τῶν 60 % θὰ καλυφθῇ ὡς ἑξῆς:

α) Διὰ τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐπωφελουμένων ἀγρῶν, μὲ ποσοστὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν οἰκονομικὴν δυναμικότητα αὐτῶν.

β) Διὰ συνεισφορᾶς ποσοστοῦ ἐκ τῶν τοπικῶν κοινοτικῶν πόρων.

4) «Ἕκαστον ἔργον θὰ ἐκτελεσθῇ μέσῳ τῆς ἐνδιαφερομένης κοινότητος (ἢ συνδέσμου κοινοτήτων), ἥτις καὶ θὰ συνάψῃ τὸ δάνειον παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης βάσει τοῦ κοινοτικοῦ κώδικος. Ἡ κοινότης ἐγγυᾶται διὰ τῶν πόρων της τὸ δάνειον.

«Ἐπίσης αὕτη δικαιοῦται κατὰ τὸν κώδικα νὰ ἐπιβάλῃ στρεμματικὴν εἰσφορὰν ἢ ἀρδευτικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἐπωφελουμένων ἀγρῶν, καλύπτον τὰς δαπάνας κατασκευῆς τοῦ ἔργου, καθὼς καὶ τὰς δαπάνας συντηρήσεως καὶ ὑδρονομεύσεως.

Τοιουτοτρόπως ὄχι μόνον ἐξασφαλίζεται τὸ χρῆμα τῆς Τραπέζης καὶ ἡ καλὴ καὶ παραγωγικὴ χρησιμοποίησις τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ Δημοσίου, ἀλλά, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ σπουδαιότερον, διὰ τῶν κοινοτήτων ἐξασφαλίζεται ἡ ταχεῖα καὶ εὐθηνοτέρα ἐκτέλεσις τῶν ἔργων.

5) «Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατώρθωσε νὰ προωθήσῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους ἐλίμναζον. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἀπεξήρανεν ἕλη καὶ ἀπέδωσεν εἰς τὴν καλλιέργειαν νέα ἐδάφη, ἐξηγόρασεν ἀρδευτικοὺς ὑδραύλακας, οἵτινες ἦσαν ἀντικείμενον ἰδιωτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ παρέμενον ἀχρησιμοποίητοι καὶ τοὺς παρέδωσεν εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν, ἀξιοποίησε πολυτίμους βοσκάς, αἵτινες ἦσαν προηγουμένως ἄχρηστοι διὰ τὴν κτηνοτροφίαν, διὰ τῆς κατασκευῆς ἐπ᾽ αὐτῶν ὑδατοδεξαμενῶν, καὶ κατεσκεύασεν ἀρδευτικὰ καὶ πλῆθος ἀποστραγγιστικῶν ἔργων κλπ.

6) «Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐξετέλεσε πάντα ταῦτα μὲ κάθε οἰκονομίαν. Ἐπειδὴ ὅμως διεπιστώθη ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἐπιβάρυνσις κατὰ στρέμμα τῶν ἐπωφελουμένων ἀγρῶν δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν χωρικῶν, λόγῳ γενικῶς τοῦ μικροῦ κλήρου γῆς αὐτῶν, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου τὸ ἐκ τῶν ἔργων ὑπερεισόδημα ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὰς ἐπειγούσας καὶ ἐπιτακτικὰς βιωτικὰς ἀνάγκας τῆς γεωργικῆς οἰκογενείας, διὰ τοῦτο παρέστη ἀνάγκη νὰ προσφύγωμεν εἰς τοὺς τοπικοὺς κοινοτικοὺς πόρους.

7) «Ἐπειδὴ ὅμως οἱ πόροι οὗτοι τῶν κοινοτήτων μας οὔτε ἀρκετοὶ εἶναι, οὔτε καὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἀπορροφήσωμεν ὁλόκληρον τὸν προϋπολογισμὸν τῆς κοινότητος, εἶναι φυσικὸν ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἔλθῃ ἀρωγόν. Ἡ ἐπιχορήγησις ὅμως αὕτη τοῦ Κράτους πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ προειρημένη διαδικασία, δηλαδή, κατὰ πρῶτον πρέπει πάντοτε νὰ πληρώνουν οἱ ἐπωφελούμενοι ἐκ τῶν ἔργων γεωργοί, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον πρέπει ἡ κοινότης νὰ συνεισφέρῃ ἐκ τοῦ κοινοῦ ταμείου, συνάμα δὲ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ὄχι μόνον τῆς ἐκτελέσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς συντηρήσεως εἰς τὴν διάρκειαν τῶν ἔργων τούτων, καθόσον ταῦτα ἀφορῶσι τὴν βίωσιν τοῦ χωρίου.

Τὸ Κράτος δέον νὰ ἔρχεται ἐπίκουρον, μόνον ἀφοῦ κινητοποιηθῶσιν ἰσχυρῶς οἱ ὡς ἄνω δύο παράγοντες, οἱ ἐγγύτερον πρὸς τὰ πράγματα καὶ οἱ πλέον ὑπεύθυνοι.

8) «Ἡ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω οἰκονομικῆς βάσεως κινητοποίησις τοῦ ἑλληνικοῦ χωρίου, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ ἐνταῦθα οὐχὶ ὡς συμπτωματική, ἀλλὰ ὡς βασικὴ ἀρχή, διότι ὄχι μόνον γύρω ἀπὸ τὸ ἔργον σφυρηλατεῖται ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ πειθαρχία τῶν δημοτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ κατορθωθῇ, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν ἡ γοργὴ προώθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου ἡ πλέον οἰκονομικωτέρα ἐκτέλεσις αὐτῶν.

Ἄλλως, θὰ ἀπαιτηθῶσι στρατιαὶ ὑπαλλήλων μισθοδοτουμένων καὶ ἀνευθύνων, θὰ δημιουργηθῇ φαῦλος κύκλος καὶ θὰ ἐπέλθῃ δεινὴ σύγχυσις πρὸς ἀναμφισβήτητον βλάβην καὶ ἀποτελμάτωσιν τῆς ὅλης ὑποθέσεως τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις σήμερον παρουσιάζεται τόσον ἐπιτακτικὴ λόγῳ τῆς ὀξύτητος τοῦ δημογραφικοῦ μας προβλήματος.

Ἀθῆναι τῇ 16ῃ Σεπτεμβρίου 1936

Ὁ Διοικητὴς
Α. Κ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμὸν 485 ἀναγκαστικοῦ νόμου ἐξασφαλίζονται αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις:

α) Ἐπιχορήγησις ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἑνὸς ποσοστοῦ 20-65% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς δαπάνης ἑκάστου ἔργου. Τὸ ποσοστὸν τῆς ἐπιχορηγήσεως ταύτης ἐπὶ ἑκάστου ἔργου καθωρίσθη βάσει τῆς δημογραφικῆς ἐντάσεως τῆς περιφερείας, ὅπου ἐκτελεῖται τὸ ἔργον, τῆς στενότητος τοῦ κλήρου, τῶν μέσων ἐτησίων γεωργικῶν ἀποδόσεων, τῆς ποιότητος τῶν ἐδαφῶν, τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ πλησίον τῶν ἔργων μεγάλων καταναλωτικῶν ἀγορῶν καὶ τῆς ἐπειγούσης ἐν γένει ἀνάγκης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

β) Ἐπιχορήγησις ἐκ τῶν τοπικῶν κοινοτικῶν πόρων, καθόσον οἱ τοπικοὶ ὀργανισμοί, οἵτινες καὶ θὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκτέλεσιν καὶ συντήρησιν τῶν ἔργων ὑπὸ τὴν οἰκονομικήν, ὀργανωτικὴν καὶ τεχνικὴν καθοδήγησιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὄχι μόνον ἔχουσι καθῆκον εἰς τοῦτο, ὡς ὄργανα, ἐν προκειμένῳ, ὑποκατάστατα τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπωφεληθῶσι, καὶ δὴ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἐκ τῶν ἔργων, λόγῳ τῆς αὐξήσεως τοῦ τε πληθυσμοῦ καὶ τῆς παραγωγῆς εἰς τὴν περιοχήν των.

γ) Συμμετοχὴ τῶν ἐπωφεληθησομένων ἀγροτῶν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Τραπέζης χορηγούμενον μακροπρόθεσμον δάνειον, κατὰ τόσον ὅμως ποσοστόν, ὅσον καὶ θὰ δύνανται οὗτοι πράγματι νὰ πληρώνουν κατ' ἔτος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατορθώσουν νὰ ἐξασκοῦν ἀποτελεσματικῶς μίαν ἐντατικὴν καλλιέργειαν καὶ νὰ ἐξασφαλίζουν τὸ ἐλάχιστον ὅριον βιώσεως τῆς οἰκογενείας των.

Διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν τριῶν τούτων ὡς ἄνω εἰσφορῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου, θὰ ἐκτελεσθῶσι τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα, ἅτινα ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους μέχρι σήμερον ἐκρίνοντο ὡς τελείως ἀκατόρθωτα.

Ἡ μέθοδος αὕτη τῆς ἐκτελέσεως παρομοίων ἔργων χρησιμοποιεῖται σήμερον γενικῶς καὶ εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν πυκνοκατῳκημένων Χωρῶν τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Διὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ἀναγκαστικοῦ τούτου νόμου προβλεπομένων ἔργων, συνολικῆς δαπάνης 160.000.000 δραχμῶν, πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς 4 ἐτῶν ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀρδευθῶσι 36.000 περίπου στρέμματα, θὰ ἀποκαλυφθῶσι 40.000 στρέμματα νέων εὐφορωτάτων ἐδαφῶν, θὰ ἀποστραγγισθῶσι καὶ θὰ προστατευθῶσιν 107.700 στρέμματα, θὰ ὑδρευθῶσιν 9 ἀγροτικαὶ κοινότητες, θὰ κατασκευασθῇ ὁλόκληρον δίκτυον ὑδατοδεξαμενῶν εἰς τὸ Ξηρόμερον Αἰτωλοακαρνανίας καὶ εἰς ὡρισμένας κοινότητας τῆς δυτικῆς Μακεδονίας καὶ θὰ ἀξιοποιηθῶσιν ἑκατοντάδες χιλιάδων στρεμμάτων πολυτιμοτάτων βοσκῶν τῶν περιοχῶν τούτων, αἵτινες σήμερον, λόγῳ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ὕδατος κατὰ τὸ θέρος διὰ τὸ πότισμα τῶν ζῴων, παραμένουσιν ἀχρησιμοποίητοι διὰ τὴν κτηνοτροφίαν.

Ἡ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἔργων προβλεπομένη ἐπιχορήγησις ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἀνέρχεται εἰς 16.000.000 δραχμῶν ἐτησίως καὶ διὰ μίαν τετραετίαν, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς 64.000.000 (40% περίπου ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ κόστους τῶν ἔργων).

δ) Ἡ διευκόλυνσις τοῦ δανεισμοῦ τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως διατάξεών τινων τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τὴν σύναψιν μακροπροθέσμων δανείων παρὰ τῆς Τραπέζης, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων πρὸς βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας τῶν ἀγροτικῶν μας κοινοτήτων, ἐπιτευχθείσης διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 472 τοῦ 1937 (ἄρθρον 2).

*
* *

Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1939, ἐχορηγήθησαν παρὰ τῆς Τραπέζης 709 ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν εἰς τὴν ὕπαιθρον διαφόρων ἐγκαταστάσεων τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἤτοι σιταποθηκῶν, συγχρονισμένων ἐλαιουργείων, οἰνοποιείων, ἀποξηραντηρίων σύκων, κτηνιατρείων, σταύλων ἐπιβητόρων, τυροκομείων κλπ.

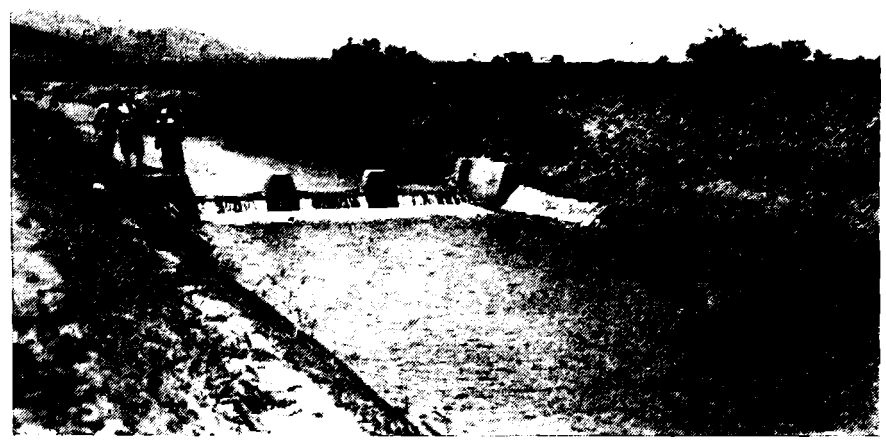
Ἡ ἐκπόνησις τῶν τεχνικῶν καὶ γεωργοοικονομικῶν μελετῶν, ἡ τεχνικὴ ἐπίβλεψις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων καθὼς καὶ ἡ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις καὶ καθοδήγησις τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς λειτουργίας τῶν ἔργων τούτων, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, ἐνεργεῖται ἐκ τοῦ πλησίον παρὰ τῆς Τραπέζης, ἥτις συνεργάζεται στενῶς μετὰ τῶν οἰκείων κοινοτήτων καὶ συνεταιρισμῶν τῶν ἐνδιαφερομένων πληθυσμῶν, οὓς καθοδηγεῖ εἰς τὰ πρῶτα βήματά των μέχρι τῆς ἀποκτήσεως ὑπ' αὐτῶν τῆς δεούσης ἐμπειρίας.

Ἡ πιστωτικὴ μόνον ἐνίσχυσις τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων πολυπλόκων τεχνικῶς καὶ μακρᾶς πνοῆς, ἅτινα ἐμπερικλείουν πολλὰ ἀπρόοπτα, καθὼς καὶ δυσκολίας ἐν τῇ οἰκονομικῇ διοικήσει, ἄνευ τῆς ἐκ τοῦ πλησίον τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς καθοδηγήσεως ὑπὸ τοῦ ἱδρύματος, ὅπερ ἔχει τὴν οἰκονομικὴν εὐθύνην, εἶναι, ὡς ἐκ τῆς πράξεως κατὰ τὸ παρελθὸν ἀπεδείχθη, λίαν ἐπικίνδυνος καὶ ἐπιφέρει ἀποτελέ-

σματα ἀντίθετα τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἐνῶ πολλάκις ἐπιβαρύνει τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν μὲ χρέη ἄτινα δυσκόλως δύναται νὰ ἀποπληρώσῃ.

Διὰ τοῦ διατεθέντος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ποσοῦ ἐξετελέσθησαν ἢ ἐκτελοῦνται κατὰ τὴν λήξασαν δεκαετίαν τὰ κάτωθι ἔργα, ἀναλυτικώτερον ἐκτιθέμενα εἰς τοὺς παρατιθεμένους πίνακας:

α) 100 μεγάλα καὶ μικρὰ ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα καὶ 1.500 ἀρδευτικὰ φρέατα μετὰ ἀντλητικῶν συγκροτημάτων. Διὰ τῶν ἔργων τούτων ἠρδεύθησαν καὶ πρόκειται, σὺν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἔργων, νὰ ἀρδευθοῦν 117.000 στρέμματα, νὰ ἀποκαλυφθοῦν, νὰ ἐκχερσωθοῦν καὶ νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὴν καλλιέργειαν νέαι ἐκτάσεις 80.200 στρεμμάτων καὶ νὰ ἀποστραγγισθοῦν καὶ προστατευθοῦν ἐκ τῶν πλημμυρῶν, ἐκ τῶν τοπικῶν ὀμβρίων ὑδάτων καὶ ἐκ τῶν πηγαίων ὑδάτων, καθὼς καὶ νὰ ὑδρευθοῦν βοσκήσιμοι ἐκτάσεις ἐν συνόλῳ 445.000 στρεμμάτων, ἐδενδροφυτεύθησαν δὲ ὁμαδικῶς 10.000 στρέμματα δι' ἀμυγδαλεῶν.

Ἀναβαθμὶς ἐν τῇ κεντρικῇ διώρυγι τῶν ἀποξηραντικῶν ἔργων Πλατάνου παρὰ τὸν Ἀλμυρόν.

β) Κατεσκευάσθησαν καὶ κατασκευάζονται 25 ἀποθῆκαι, 14 κοινοτικοὶ σταῦλοι, 4 κτηνιατρεῖα, 3 οἰνοποιεῖα μετὰ οἰνοδεξαμενῶν, 1 ἀποστειρωτήριον γεωμήλων μετὰ ἀποθήκης, 3 ἀποξηραντήρια σύκων, 42 συγχρονισμένα ἐλαιουργεῖα, 10 συγχρονισμένα τυροκομεῖα, 3 ἀποξηραντήρια ἀραβοσίτου, 1 ἐκκοκιστήριον βάμβακος μετὰ ἀποθήκης κλπ.

Κατωτέρω ἐκθέτομεν δι' ὀλίγων τὴν πορείαν ἐκτελέσεως τῶν σημαντικωτέρων, ἐκ τῶν εἰς τοὺς κατωτέρω παρατιθεμένους πίνακας, ἔργων κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς δεκαετίας 1939.

1) *Ὑδραυλικὰ ἔργα Παμίσου.*

Ἀπεπερατώθη ἡ διευθέτησις τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Παμίσου καὶ ἡ ἐξυγίανσις τῆς περιοχῆς Νησίου. Ἀπεπερατώθη ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐπὶ τοῦ Παμίσου μονίμου ἀρδευτικοῦ φράγματος κόστους 7.500.000 δραχμῶν, ἐξ οὗ θὰ ἀρδευθῇ ἔκτασις 30.000, στρεμμάτων, καὶ ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ τῆς περιφερειακῆς διώρυγος Ξηρίλλα, τῆς ὁποίας ἡ ἀποπεράτωσις θὰ σημάνῃ τὴν τελειωτικὴν ἐξυγίανσιν καὶ προστασίαν τῆς περιοχῆς κάτω Μεσσηνίας. Ἐσυνεχίσθησαν αἱ ἐργασίαι διευθετήσεως τῶν χειμάρρων ἄνω Μεσσηνίας. Διὰ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου τούτου πρόκειται νὰ ἀρδευθῶσι 37.000 στρέμματα, νὰ ἀποξηρανθῶσι 18.000 στρέμματα καὶ νὰ ἀποστραγγισθῶσι καὶ προστατευθῶσι 18.500 στρέμματα.

2) *Ἔργα ἀποξηράνσεως ἕλους Σαρῆ - Γκιὸλ Κοζάνης.*

Αἱ ἐργασίαι ἐτονώθησαν διὰ τῆς ἀγορᾶς καὶ χρησιμοποιήσεως δύο εἰσέτι ἐκσκαφέων ἀξίας 8.000.000 δραχμῶν, οὕτω δέ, μὲ τὴν λειτουργίαν τριῶν ἐν συνόλῳ ἐκσκαπτικῶν μηχανημάτων ἱκανοποιητικῆς ἀποδόσεως, ἐλπίζεται ὅτι τὸ ἔργον θὰ ἔχῃ ἀποπερατωθῇ μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1942 διὰ τῆς ἀποκαλύψεως 20.000 στρεμμάτων. Σημειοῦμεν, ὅτι πρόκειται περὶ διανοίξεως διώρυγος, τῆς ὁποίας τὸ βάθος φθάνει τὰ 17 μέτρα, ὁλικοῦ κυβισμοῦ 2.100.000 κυβικῶν μέτρων, ἤτοι ἔργου σοβαροῦ ἐκτελουμένου ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ὑδραυλικῶν Ἔργων Μακεδονίας.

3) *Ἔργα διευθετήσεως χειμάρρου Μπογδάνα - Λαγκαδᾶ.*

Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1939, ἐκ τῶν 17.000.000 δραχμῶν τοῦ συναφθέντος δανείου, εἶχον χρησιμοποιηθῇ τὰ 12.000.000, ἐκτελεσθείσης τῆς σοβαρωτέρας ἐργασίας, ἤτοι τῆς προστασίας τῆς κωμοπόλεως Λαγκαδᾶ καὶ τῆς ἄνωθεν τῆς δημοσίας ὁδοῦ γεωργικῆς περιοχῆς. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὑδρονομικῶν ἔργων συντελεῖται γοργῶς ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἁρμοδίας δασικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ἐκ πιστώσεων τοῦ ἰδίου, συνεπικουροῦντος τοῦ Ὑδραυλικοῦ Ταμείου Λαγκαδᾶ.

Ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἔργων ὁριστικῆς τακτοποιήσεως καὶ τῆς κάτωθι τῆς δημοσίας ὁδοῦ περιοχῆς θὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ 1940. Πάντως, καὶ μὲ τὰ ἐκτελεσθέντα μέχρι τοῦδε ἔργα, ἡ προστασία οἰκισμῶν καὶ καλλιεργουμένων γαιῶν 23.000 στρεμμάτων ἐπετεύχθη πλήρως.

4) ***Ὑδατοδεξαμεναὶ βοσκοτόπων Ξηρομέρου.***

Συνεπληρώθη ἡ κατασκευὴ καὶ παράδοσις πρὸς χρῆσιν τῶν 10 δεξαμενῶν κόστους 5.500.000 δραχμῶν καὶ δημοπρατοῦνται ἕτεραι 8, τῶν ὁποίων τὸ κόστος θὰ ἀνέλθῃ εἰς 4.100.000 δραχμῶν. Σημειοῦμεν τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν τῆς βελτιώσεως ταύτης, ὄχι μόνον εἰς Ξηρόμερον, ἀλλὰ καὶ εἰς δυτικὴν Μακεδονίαν, ἐκδηλουμένην μὲ μεγάλην κίνησιν τῶν κτηνοτροφικῶν πληθυσμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἄλλων δεξαμενῶν, ἔστω καὶ ἄνευ ἐπιχορηγήσεως τοῦ Κράτους.

5) ***Μαγγανοπήγαδα, γεωτρήσεις καὶ πετρελαιοκίνητοι ἀρδευτικαὶ ἐγκαταστάσεις.***

Καίτοι ἐξηντλήθησαν αἱ πιστώσεις, ἐξ ὧν χαριστικῶς ἐπεχορηγοῦντο ὑπὸ τοῦ Κράτους διὰ τοῦ νόμου 485/1937 αἱ ἀτομικαὶ αὗται ἀρδευτικαὶ ἐγκαταστάσεις, ἡ Τράπεζα ἐξηκολούθησε τὴν διάθεσιν σοβαρῶν πιστώσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βελτιώσεως ταύτης. Οὕτω διαπιστοῦμεν εὐχαρίστως εἰς τὴν περιφέρειαν Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικῆς καὶ Λαγκαδᾶ τὴν ἀνόρυξιν φρεάτων καὶ ἐπιτυχῶν γεωτρήσεων πλέον τῶν 100 κατὰ τὸ ἔτος 1939. Παρομοία ἔφεσις παρατηρεῖται εἰς Κορινθίαν, Ἀργολίδα, Πάτρας, Λεβάδειαν καὶ Κέρκυραν.

6) ***Ἀποστραγγιστικὰ ἔργα Παρακαρλίων κοινοτήτων.***

Διὰ τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῆς Τραπέζης δύο μικρῶν ἐκσκαφέων, κόστους 2.500.000 δραχμῶν, ἐπετεύχθη ἡ συστηματικὴ καὶ εὐθηνὴ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ἀποστραγγίσεως ἀπὸ τὰ πλεονάζοντα ὕδατα τῶν γαιῶν τεσσάρων χωρίων (Σωτηρίου, Νίκης, Μελίσης καὶ Στεφανοβικείου) περιφερείας Λαρίσης, ἐκτελεσθέντων ἀποχετευτικῶν χανδάκων ὁλικοῦ κυβισμοῦ ὑπερβαίνοντας τὰ 130.000 κυβικὰ μέτρα. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐργασίας ταύτης, δοκιμασθεῖσα κατὰ τὴν πολυόμβριον περίοδον τοῦ χειμῶνος 1939-1940, εἶναι μεγάλη, ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὴν ἀθρόαν αἴτησιν τῶν Παρακαρλίων συνοικισμῶν διὰ τὴν γοργὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἄλλων ἐν συνεχείᾳ παρομοίων ἔργων. Τοῦτο ἐξασφαλίζεται διὰ τῶν ἐργαζομένων ἤδη δύο ἐκσκαφέων, ὡς καὶ ἑτέρου τρίτου παραγγελθέντος ὑπὸ τῆς Τραπέζης, καὶ ὧν ἡ ἐργασία ἀπέδωκεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Σημειωτέον, ὅτι ἡ Παρακάρλιος περιοχή, ἐκτάσεως ὑπὲρ τὰ 150.000 στρέμματα, εὑρίσκεται εἰς πραγματικὴν ἔνδειαν, λόγῳ τῆς ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἀφορίας προερχομένης ἀπὸ τὸν ὑδατοκορεσμὸν τῶν χωραφιῶν, ὅστις προῆλθεν ἐκ τῆς καταστροφῆς ἢ ἀνεπαρκείας τῶν παλαιῶν χανδάκων.

7) ***Ἀποξήρανσις ἕλους Νέας Ἀρτάκης - Χαλκίδος.***

Χάρις εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν μικρῶν ἐκσκαφέων τῆς Τραπέζης, ἡ ἐργασία τῆς ἀποξηράνσεως τοῦ ἕλους τούτου, δυσχερὴς ἄλλωστε λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ ἕλους, συνετελέσθη ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν καὶ κατὰ τρόπον οἰκονομικόν. Ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκχέρσωσις ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας Μηχανικῆς καλλιεργείας, ἡ ἀξιοποίησις καὶ μερικὴ σπορὰ τῶν ἀποκαλυφθεισῶν γαιῶν, σημειωθέντος ἐλαχίστου χρονικοῦ ὁρίου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀξιοποίησιν τοῦ σπουδαίου τούτου τοπικοῦ ἔργου. Τελικῶς ἐσπάρησαν, ἐκ τῶν 1.100 στρεμμάτων τῆς ἀποκαλυφθείσης περιοχῆς, τὰ 600 στρέμματα διὰ βρώμης καὶ σίτου.

8) ***Ἀρδευτικὸν φρᾶγμα Ἰωάννου Μεταξᾶ (Φασίδερι).***

Συμπληρωθεισῶν τῶν ἐγκρίσεων ἀπὸ μέρους τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων, ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, κατόπιν δημοπρασίας ἀπολογιστικῆς, εἰς τὴν τεχνικὴν Ἑταιρίαν «Ἀθηνᾶ» καὶ αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο συνεχιζόμεναι ἐντατικῶς.

9) ***Ἀποξηραντικὸν ἔργον ἕλους Πλατάνου Ἁλμυροῦ.***

Τὸ ἔργον συνεπληρώθη ἀπὸ διετίας. Ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἀποκαλυφθείσης ἐκτάσεως, καίτοι δὲν ἔλαβεν εἰσέτι τὴν προσχεδιασθεῖσαν ἀνάπτυξιν, ὑπερηκόντισε τὰς προσδοκίας τῆς Τραπέζης.

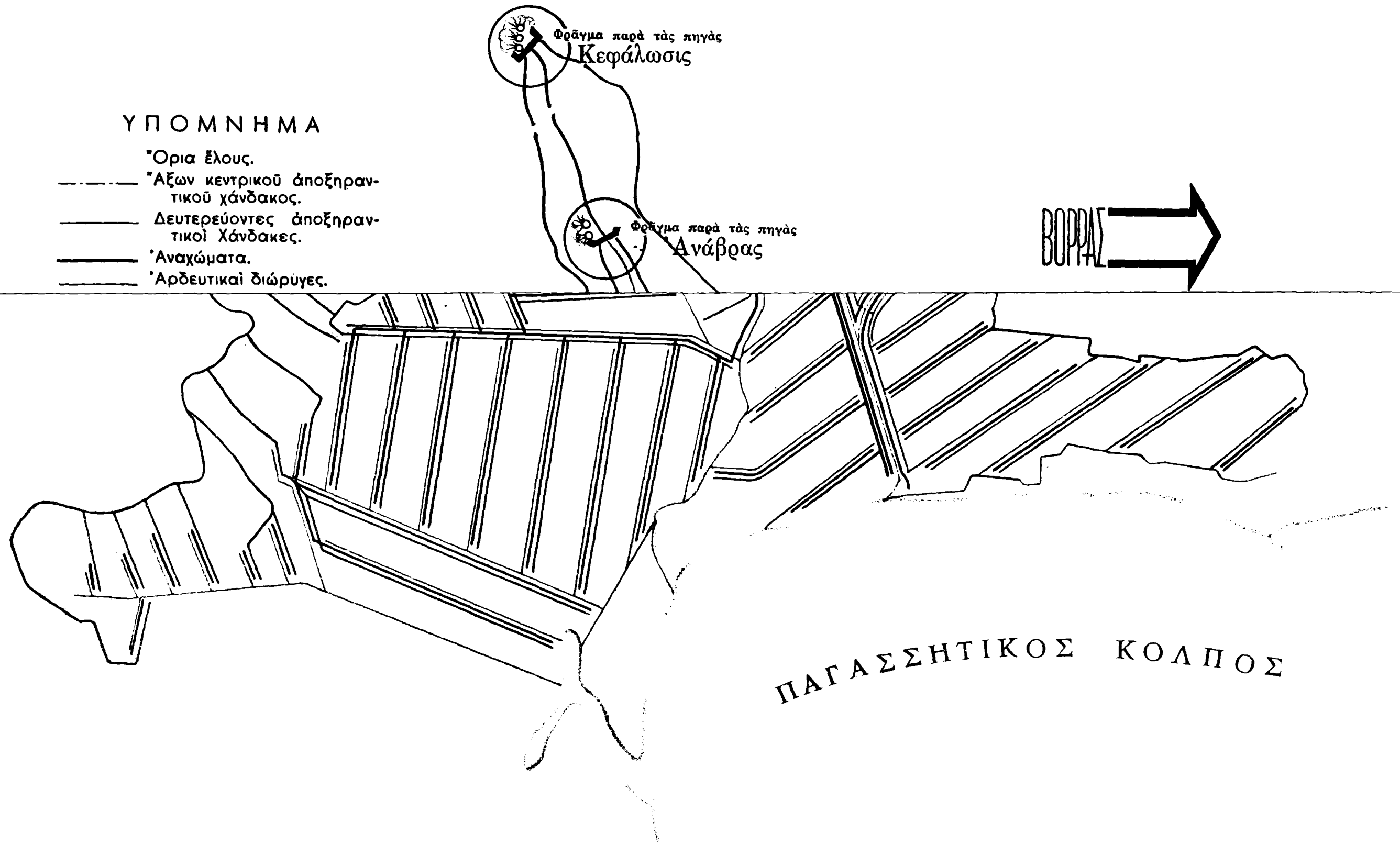
Κατὰ τὸ 1938, τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα ἀνῆλθεν εἰς 1.850.000 δραχμῶν, κατὰ δὲ τὸ 1939 τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα ἀνῆλθεν εἰς 3.050.000 δραχμῶν.

Σημειωτέον, ὅτι ἐδαπανήθησαν ἐν συνόλῳ διὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου 2.200.000 δραχμῶν. Τὰ ἀναγκαῖα ἀρδευτικὰ ἔργα, δι' ὧν θὰ αὐξηθῇ ἔτι πλέον ἡ ἀπόδοσις, θὰ ἐκτελεσθῶσιν ὅταν ἡ, βραδέως συντελουμένη, μετάπλασις τῶν ἐδαφῶν ἐπιτρέψῃ τοῦτο.

10) ***Ἀρδευτικὸν ἔργον Κροκίου - Ἁλμυροῦ.***

Τὸ πρῶτον τμῆμα τοῦ ἔργου συνεπληρώθη, ἀρδευθέντων ἤδη 1.500 στρεμμάτων. Παρὰ τὴν δικαιολο-

ΑΠΟΞΗΡΑΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΛΑΤΑΝΟΥ - ΑΛΜΥΡΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Ὅρια ἕλους.
- Ἄξων κεντρικοῦ ἀποξηραντικοῦ χάνδακος.
- Δευτερεύοντες ἀποξηραντικοὶ Χάνδακες.
- Ἀναχώματα.
- Ἀρδευτικαὶ διώρυγες.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΛΙΜΑΞ 1:12.500

γημένην ἀνεπάρκειαν τῆς ὀργανώσεως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, ἡ ἀπόδοσις ὑπῆρξεν ἄκρως ἱκανοποιητική.

Τὸ ἀκαθάριστον ὑπερεισόδημα τοῦ πρώτου ἔτους, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ξηρικὴν καλλιέργειαν, ἤγγισε τὸ ποσὸν ὅπερ ἐδαπανήθη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν. Διαπιστωθείσης τῆς ἐπαρκείας τοῦ ὕδατος διὰ μεγαλειτέραν ἔκτασιν, συνωμολογήθη συμπληρωματικῶς δάνειον ἐκ δραχμῶν 800.000 καὶ ἐκτελοῦνται ἤδη ἔργα ἐπεκτάσεως τοῦ δικτύου ἀρδεύσεως διὰ νέα 1.500 στρέμματα.

11) ***Ἔργα Σκάλας Ναυπακτίας καὶ Θωκνείας Μεγαλουπόλεως.***

Τὰ ἔργα ταῦτα ἀπεπερατώθησαν τὸ 1938. Εἰδικῶς διὰ τὸ ἔργον Θωκνείας μελετᾶται ἡ ἐνίσχυσίς του ἵνα αὐξηθῇ ἡ ἀρδευομένη ἔκτασις ἀπὸ 600 εἰς 1.200 στρέμματα.

12) ***Ἀρδευτικὰ ἔργα Πέττα - Κομποτίου.***

Πρόκειται περὶ σοβαρῶν ἔργων ἀρδεύσεως 23.000 στρεμμάτων ἐκ τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου. Ἡ καταρτισθεῖσα μελέτη ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης ἐπανεσυνετάγη κατόπιν βασικῶν τροποποιήσεων τοῦ Συμβουλίου Δημοσίων Ἔργων, ἐξ οὗ καὶ ἡ καθυστέρησις τῆς ἐνάρξεως. Πάντως, ἀρχομένου τοῦ 1940, ἐλπίζεται νὰ δημοπρατηθῇ τὸ ἔργον τοῦτο. Κόστος τοῦ ἔργου 16.000.000 δραχμῶν.

13) ***Ἔργα ἀποξηράνσεως ἕλους Λιτοχωρίου.***

Πρόκειται περὶ ἀποξηράνσεως ἑλώδους περιοχῆς 12.000 στρεμμάτων. Ἡ μελέτη τοῦ ἔργου τροποποιεῖται καὶ συμπληροῦται, ἐλπίζεται δὲ βασίμως ὅτι τοῦτο θὰ δημοπρατηθῇ ἐντὸς τοῦ 1940. Πιθανὸν κόστος τῶν ἔργων 15.000.000 δραχμῶν.

14) ***Ἔργα προστασίας καὶ ἀποστραγγίσεως βορείου τμήματος πεδιάδος Χρυσουπόλεως.***

Ἀρδευτικοὶ αὐλακες ἐν τῇ κοινότητι Καρύστου.

Ἡ μελέτη τῶν ἔργων τούτων ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ἐδαφῶν μικρᾶς σχετικῶς ἐκτάσεως καὶ τὴν ἀποστράγγισιν καὶ ἐξυγίανσιν σοβαρωτάτων ἐκτάσεων τῆς περιφερείας Χρυσουπόλεως Καβάλλας, ὅπου ἡ ἑλονοσία μαστίζει τὸν πληθυσμόν. Ἐλπίζεται νὰ δημοπρατηθοῦν ταῦτα ἐντὸς τοῦ 1940. Πιθανὸν κόστος τῶν ἔργων 14.000.000 δραχμῶν.

***

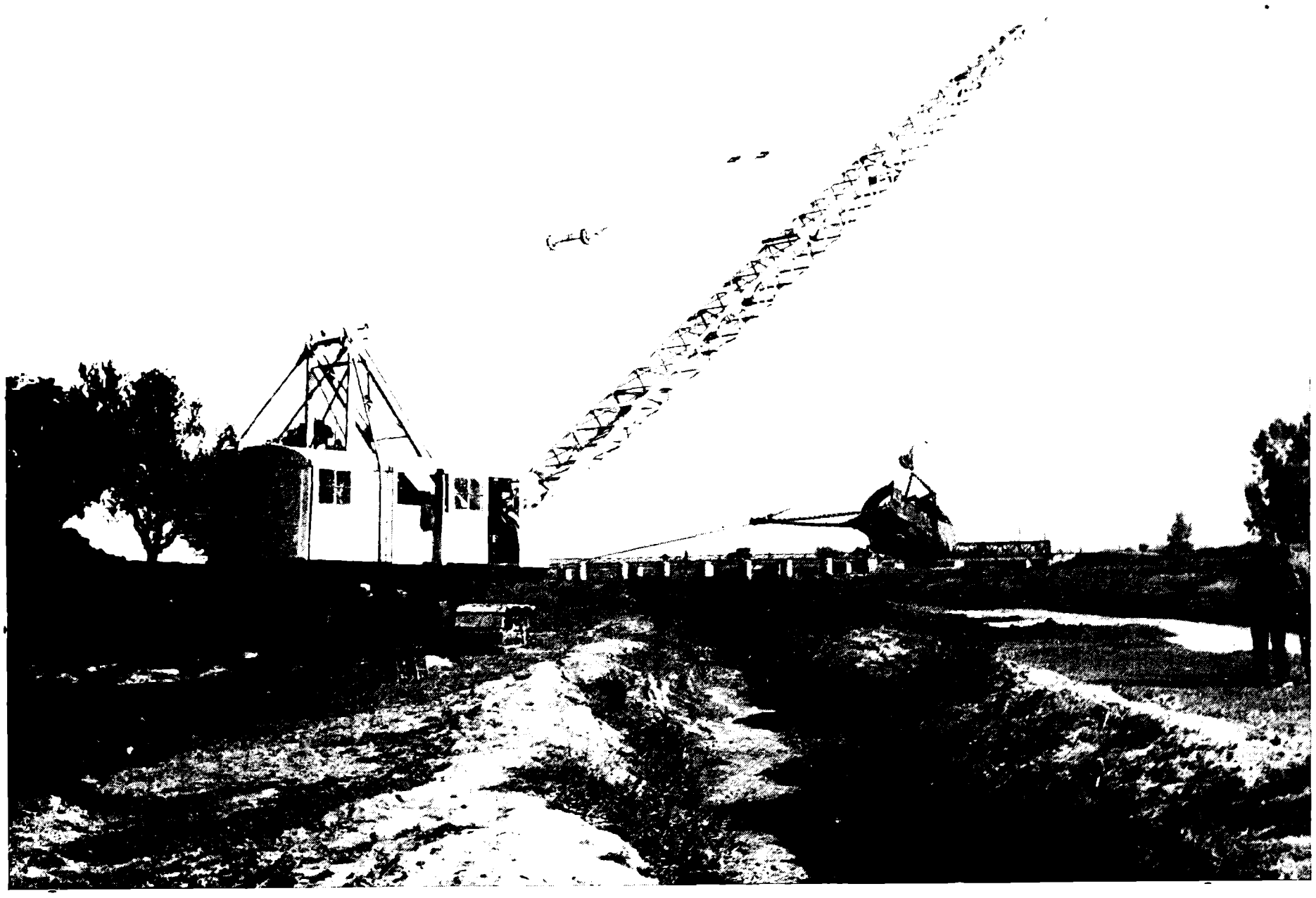
Πλὴν τῶν ἄνω ἔργων ἐκτελοῦνται ἤδη, χρηματοδοτήσει καὶ τεχνικῇ ἐποπτείᾳ τῆς Τραπέζης, ἀρκετὰ ἔργα ὁμοίας φύσεως, ὅπως τὰ ὑδροαρδευτικὰ Παλαιοχωρίου Μεσσήνης, δημοπρατοῦνται ἐντὸς ὀλίγου τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα Πορροΐων, Καλλιθέας, Ζαγορᾶς, Τυρνάβου καὶ Ἐλασσῶνος, μελέται δὲ συντάσσονται διὰ τὴν ταχεῖαν πραγματοποίησιν πολλῶν ἀποξηραντικῶν καὶ ἀρδευτικῶν ἔργων Ἠπείρου, Πελοποννήσου, Ἰονίων Νήσων καὶ Μακεδονίας, ἅτινα ἀναγράφονται εἰς τοὺς οἰκείους κατωτέρω πίνακας.

Ἀποθῆκαι καὶ βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς ὑπαίθρου διὰ τοῦ ἀπαραιτήτου δικτύου ἀποθηκῶν, ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐξαιρετικὴν ἀπέδωκε καὶ ἀποδίδει προσοχήν, δέον νὰ τονισθῇ ὅλως ἰδιαιτέρως.

Ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν καλλιτέρα διατήρησις καὶ συντήρησις τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ διὰ τὸν παραγωγὸν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀσφαλῆ καὶ εἰς τὴν κατάλληλον στιγμὴν διάθεσιν τοῦ εἰσοδήματός του, ἡ δὲ παρεχομένη εἰς τοῦτον προστασία εἶναι ἀνυπολογίστου ἀξίας. Εἰς παρωχημένας ἐποχάς, ἡ παντελὴς ἔλλειψις ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον τῶν μέσων ἀποθηκεύσεως καὶ συντηρήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, παρέδιδε τοὺς γεωργοὺς ἀόπλους εἰς χεῖρας τῶν πάσης φύσεως ἐκμεταλλευτῶν, πρὸς οὓς διέθετον τὰ πενιχρά, κατὰ κανόνα, εἰσοδήματά των εἰς τιμὰς ἐξαρτωμένας ἀπὸ τὴν καλὴν ἢ τὴν κακὴν διάθεσιν τῶν ἀγοραστῶν.

Ἐξ ἀντιθέτου, ἡ ἐξασφάλισις ἀπὸ πάσης φθορᾶς ἢ κακῆς ἢ ἔστω καὶ δυσχεροῦς διατηρήσεως τῶν προϊόντων, τονώνει τὴν πίστιν τοῦ γεωργοῦ πρὸς ἐργασίαν, δημιουργεῖ εἰς τοῦτον τὴν συνείδησιν τοῦ δικαιώματός του πρὸς ἐλευθέραν καὶ κατὰ βούλησιν διάθεσιν τοῦ εἰσοδήματός του, ἐνῶ ἐξ ἄλλου συντελεῖ εἰς τὴν

Ἐκσκαφεὺς ἐργαζόμενος εἰς τὴν διευθέτησιν τῆς κοίτης τοῦ Παμίσου.

ἐξασφάλισιν τῆς καλλιτέρας δυνατῆς ποιότητος τοῦ προϊόντος, τὸ ὁποῖον οὕτω δύναται νὰ διατεθῇ ὅταν πρέπει, ὅπως πρέπει καὶ ὅπως ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον μόνον τοῦ παραγωγοῦ.

Ἐὰν δὲ αἱ ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον ἀποθῆκαι συμπληρωθοῦν, ἀνολόγως τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ἑκάστης περιφερείας, διὰ ψυγείων, ἀποστειρωτηρίων, ἐκκοκιστηρίων, ἀποξηραντηρίων καὶ λοιπῶν χρησίμων ἐγκαταστάσεων, ἡ παρασχεθησομένη εἰς τὸν γεωργικὸν κόσμον προστασία θὰ εἶναι ἀνυπολογίστου σημασίας.

Ἐπὶ τοιούτων βασικῶν ἀρχῶν στηρίζει τὸ πρόγραμμά της ἡ Τράπεζα, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς ὑπαίθρου διὰ τῶν ἀναγκαιούντων γεωργικῶν κτιρίων, ὅπερ ἤρχισεν ἤδη ἐκτελοῦσα μὲ ῥυθμόν, ὅστις ὅσημέραι καθίσταται ταχύτερος.

Ἡ ἵδρυσις, ἐξ ἄλλου, καὶ ὀργάνωσις εἰς τὰς γεωργικὰς περιφερείας βιομηχανικῶν συγκροτημάτων πάσης μορφῆς ἔτυχε τῆς ἰδιαιτέρας προστασίας τῆς Τραπέζης. Κατωτέρω ἀσχολούμεθα ἐν λεπτομερείᾳ περὶ τῆς δράσεως τῆς Τραπέζης ἐν σχέσει μὲ τὰς γεωργικὰς βιομηχανίας.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας, ἀνερχομένων ἐν συνόλῳ εἰς 1.525.695.191 δραχμῶν, τὰ *709.845.819* δραχμῶν, ἤτοι τὰ 46,6 %, διετέθησαν διὰ τὰς βασικωτέρας καὶ παραγωγικωτέρας βελτιώσεις οἰκονομικοῦ πολιτισμοῦ τῆς ὑπαίθρου, ἤτοι δι' ἔργα ἀρδεύσεως, ἀποστραγγίσεως, ἀποκαλύψεως καὶ ἐκχερσώσεως νέων γαιῶν, δι' ἀνέγερσιν γεωργικῶν κτιρίων καὶ διὰ ἐγκαταστάσεις γεωργικῶν βιομηχανιῶν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἤτοι διὰ ἔργα ἅτινα αὐξάνουν τὴν παραγωγήν, ἐξασφαλίζουν τὴν ὑγείαν, εὐρύνουν τὸ πεδίον ἐργασίας εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ συντελοῦν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

Παραθέτομεν ἀναλυτικοὺς πίνακας τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐκτελεσθέντων, ἐκτελουμένων καὶ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, ὡς καὶ ἔργων τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της διαρρεύσασαν δεκαετίαν.

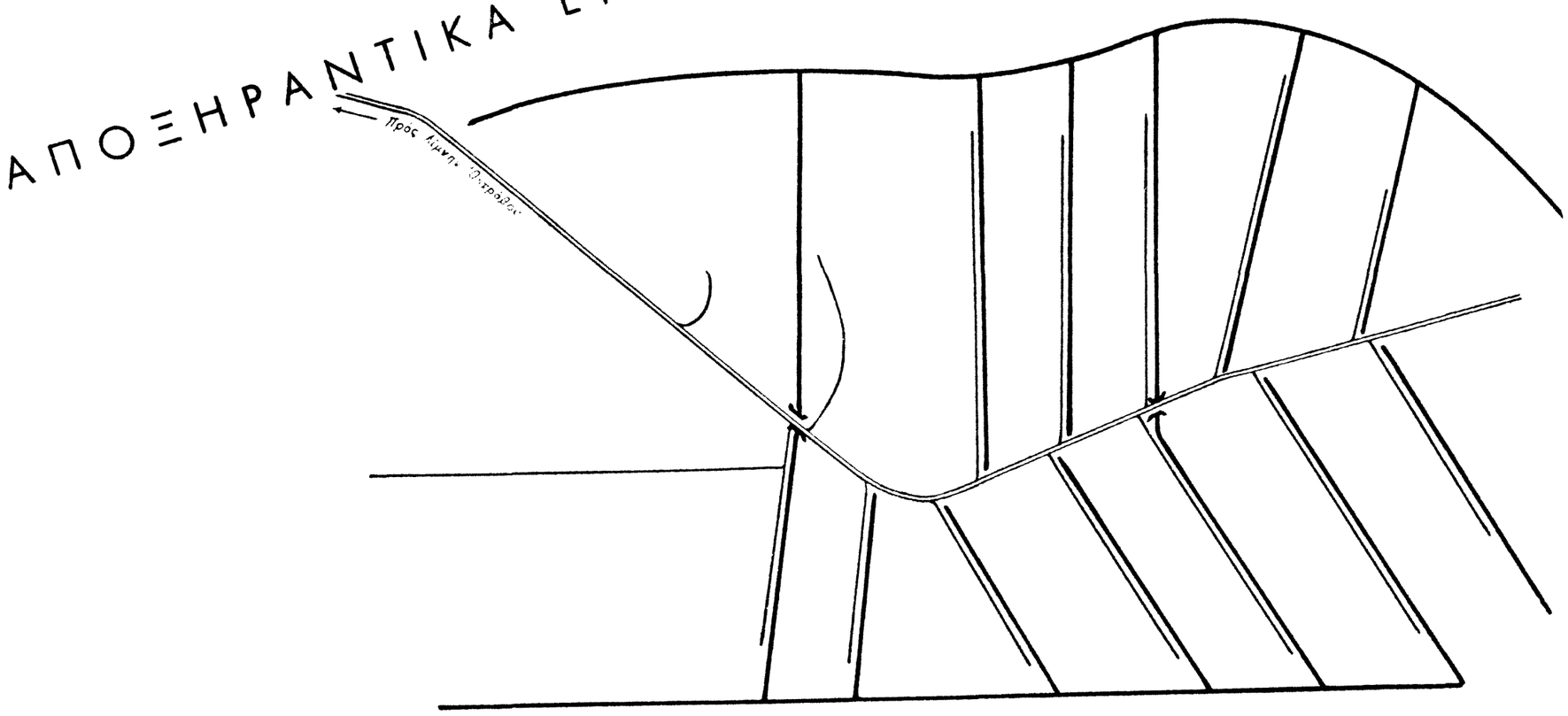
Ἔργα ἐγγείων βελτιώσεων.

α/α	Κοινότης	Περιφέρεια	Εἶδος ἔργου	Κόστος εἰς χιλιάδας δραχμῶν	Βελτιωθεῖσαι ἐκτάσεις εἰς στρέμματα			Ἰδιοκτησία
					Ἀρδεύσεις	Ἀποξηράνσεις	Ἀποστραγγίσεις καὶ προστασία γαιῶν	
	Ἐκτελεσθέντα							
1	Ν. Ἀρτάκης . .	Χαλκίδος	ἀποξηραντικὸν	1 200	—	1 200	—	Κοινότητος
2	Ἀνόρυξις μαγγανοπηγάδων ὑπὸ γεωργικῶν οἰκογενειῶν	Διάφορα διαμερίσματα	ἀρδευτικὰ	15 000	12 242	—	—	—
3	Σκάλας Ναυπακτίας	Ναυπάκτου	ὑδραρδευτικὸν	150	200	—	—	Κοινότητος
4	Κροκίου . . .	Ἁλμυροῦ	ἀρδευτικὸν	1 200	1 500	—	—	»
5	Πλατάνου . . .	»	ἀποξηραντικὸν καὶ ἀρδευτικὸν	2 000	2 600	—	2 600	»
6	Θωκνείας . . .	Τριπόλεως	ἀρδευτικὸν	1 050	1 000	—	—	»
7	Ἀσβεστοπέτρας .	Κοζάνης	ὑδατοδεξαμενὴ	250	—	—	10 000	»
8	Σιατίστης . . .	»	2 ὑδατοδεξαμεναὶ	770	—	—	18 000	»
9	Λιβιερῶν . . .	»	ὑδατοδεξαμενὴ	250	—	—	8 000	»
10	Ἀγραμπέλου . .	Ἀγρινίου	2 ὑδατοδεξαμεναὶ	460	—	—	18 000	»
11	Ἀρχοντοχωρίου .	»	2 »	510	—	—	19 000	»
12	Βασιλοπούλου .	»	2 »	630	—	—	15 000	»
13	Στρογγυλοβουνίου	»	2 »	460	—	—	8 000	»
14	Στάνου	»	2 »	720	—	—	20 000	»
15	Σπάρτων . . .	»	3 »	990	—	—	22 000	»
16	Παλαιομανίνης .	Ξηρομέρου	ὑδατοδεξαμενὴ	450	—	—	20 000	»
17	Προδρόμου . .	»	»	410	—	—	20 000	»
18	Ἀστακοῦ . . .	»	»	320	—	—	20 000	»
19	Σωτηρίου . .	Λαρίσης	ἀποστραγγιστικὸν	656	—	—	7 000	»
20	Νίκης	»	»	400	—	—	10 000	»
21	Μελίσσης . . .	»	»	550	—	—	14 000	»
22	Μελίας	»	»	1 350	—	—	30 000	»
23	Ἀχιλλείου . . .	»	»	550	—	—	8 000	»
24	Λοφίσκου . . .	»	»	700	—	—	5 500	»
25	Στεφανοβικίων .	»	»	750	—	—	15 000	»
26	Σύνδεσμος Κοινοτήτων Δοξάτου .	Δράμας	ὑδρευτικὸν	6 000	3 000	—	—	Συνδ. Κοιν.
27	Ἀγορᾶς	»	ἀρδευτικὸν	150	1 000	—	—	Κοινότητος
28	Ἁλιστράτης . .	»	»	550	2 000	—	—	»
29	Ἰστιαίας . . .	Ἰστιαίας	ὑδρευτικὸν	4 000	—	—	—	»
30	Κηφισιᾶς . . .	Ἀττικῆς	ἀρδευτικὸν	1 200	500	—	—	»
31	Κάτω Συνοικισμοῦ Τρικκάλων.	Ξυλοκάστρου	»	65	150	—	—	»
32	Καρύστου . . .	Εὐβοίας	»	170	250	—	—	»
33	Μ. Χώρας Ζαπαντίου	Ἀγρινίου	»	500	1 200	—	—	»
34	Σύνδεσμος Κοινοτήτων Μπουχιώτη Καλυβίων . . .	Ἀμαλιάδος	»	215	2 000	—	—	Συνδ. Κοιν.
35	Προσωτσάνης. .	Δράμας	ὑδραρδευτικὸν	2 000	500	—	—	Κοινότητος
36	Πλατανοβρύσεως.	»	δενδροκομικὸν	60	—	—	100	»
37	Πύργου Κορινθίας	Ξυλοκάστρου	ἀρδευτικὸν	125	300	—	—	»
38	Τραγανῶν . . .	Ἀμαλιάδος	»	220	500	—	—	»
39	Ἀναγκαστικὸς Συν/σμὸς Λιθίνου	Ἰωαννίνων	»	60	300	—	—	Συν/σμοῦ
40	Γ. Π. Σ. Κωνοπούσης	Ἀγρινίου	»	200	500	—	—	»
41	Σ. Α. Μ. Λίμνης Ἁγιάσσου . . .	Μυτιλήνης	ἀποστραγγιστικὸν	280	—	1 100	—	»
42	Σοφικοῦ. . . .	Κορινθίας	ὑδρευτικὸν	400	—	—	—	Κοινότητος
43	Χιονίστρας. . .	Ξάνθης	ἀρδευτικὸν	380	7 000	—	—	Δωρ. Τραπ.
44	Ὁμορφοχωρίου .	Λαρίσης	»	600	800	—	—	Κοινότητος
45	Μουσθένης . .	Καβάλλας	ὑδρευτικὸν	350	—	—	—	»
46	Ζυγοῦ	»	ὑδραρδευτικὸν	900	200	—	—	»
			Εἰς μεταφορὰν	50 201				

Ἔργα ἐγγείων βελτιώσεων (συνέχεια).

α/α	Κοινότης	Περιφέρεια	Εἶδος ἔργου	Κόστος εἰς χιλιάδας δραχμῶν	Βελτιωθεῖσαι ἐκτάσεις εἰς στρέμματα			Ἰδιοκτησία
					Ἀρδεύσεις	Ἀποξηράνσεις	Ἀποστραγγίσεις καὶ προστασία γαιῶν	
			Ἐκ μεταφορᾶς	50 201				
47	Νικήσιανης Γεργιανῆς	Καβάλλας	ἀρδευτικὸν	1 660	—	—	—	Κοινότητος
48	Βαρυμπόπης . .	Τρικκάλων	ἀποξηραντικὸν	455	—	1 000	—	»
49	Ἀψάλου Ἀλμωπίας	Θεσ/νίκης	ἀποστραγγιστικὸν	240	—	—	1 000	»
50	Λιμίνης	Ἄρτης	»	130	—	—	1 446	»
51	Ράχης	»	»	350	—	—	5 880	»
52	Πληστῶν . . .	»	»	150	—	—	440	»
53	Ἰμάμη Τσαούση .	»	»	467	—	—	7 000	»
54	Μαράτου . . .	»	»	78	—	—	1 735	»
55	Μπλίσκας . . .	»	»	253	—	—	6 885	»
56	Στρεβίνας . . .	»	»	158	—	—	4 440	»
57	Ζαβάκας . . .	»	»	105	—	—	2 105	»
58	Κουρουτζοῦ . .	Καβάλλας	ἀρδευτικὸν	105	1 500	—	—	»
59	Καμαρίου . . .	Ξυλοκάστρου	»	200	580	—	—	»
60	Φουρνὲ	Χανίων	»	230	90 000 δένδρων	—	—	Ἀν.Συν/σμοῦ Φουρνὲ
61	Σκηνὲ	»	»	685	43 000 δένδρων	—	—	Ἀν.Συν/σμοῦ Σκηνὲ
62	Κονταμαρίου . .	»	»	300	300	—	—	Κοινότητος
63	Λιβαδίου . . .	Λαρίσης	ὑδρευτικὸν	500	—	—	—	»
64	Σελινοῦντος . .	Αἰγίου	ἀντιπλημμυρικὸν	6 000	—	—	23 000	Ε. Τ. Σελιν.
65	Ἄλλης Μεριᾶς . .	Βόλου	ἀρδευτικὸν	265	200	—	—	Κοινότητος
66	Κασταρίου . . .	Σπάρτης	ὑδραρδευτικὸν	800	1 500	—	—	»
67	Εὐηνοχωρίου . .	Ἀγρινίου	ἀρδευτικὸν	340	16 000	—	—	»
				63 672				
	Ἐκτελούμενα							
1	Σαρῆ - Γκιὸλ . .	Κοζάνης	ἀποξηραντικὸν	32 000	—	18 000	—	Συνδ. Κοιν.
2	Λαγγαδᾶ - Μπογδάνα	Λαγκαδᾶ	ἀντιπλημμυρικὸν	17 000	—	—	23 000	Εἰδ. Ὑδραυλ. Ταμείου
3	Κουκουβάουνες .	Ἀττικῆς	ἀρδευτ. φράγμα	36 000	8 000	—	—	Κοινότητος
4	Παμίσου . . .	Καλαμῶν	ἀντιπλημμυρικόν, ἀποξηραντικόν, ἀρδευτικὸν	82 000	37 824	18 500	32 000	Εἰδ.ὑδρ.Ταμ.
5	Ζαγορᾶς . . .	Βόλου	ἀρδευτικὸν	1 600	2 000	—	—	Κοινότητος
6	Ν. Μουδανιῶν .	Χαλκιδικῆς	ὑδρευτικὸν	200	—	—	—	»
7	Πιερίας	Κατερίνης	»	15 000	—	—	—	Συνδ. Κοιν.
8	Μοσχοχωρίου . .	Λαμίας	ἀποξηραντικὸν	4 200	—	3 400	—	Ἀν.Συν/σμοῦ
9	Ἰάσμου	Κομοτινῆς	ὑδραρδευτικὸν	1 100	930	—	—	Κοινότητος
				189 100				
	Ὑπὸ ἐκτέλεσιν							
1	Πέτα · Κομποτίου	Ἄρτης	ἀρδευτικὸν	16 000	8 500	—	—	Συνδ. Κοιν.
2	Τυρνάβου · Δαμασίου	Λαρίσης	»	7 000	7 000	—	—	Συνδ. Κοιν.
3	Πορροΐων . . .	Σερρῶν	»	3 500	2 000	—	—	Κοινότητος
4	Καλλιθέας . . .	Δράμας	»	2 300	2 000	—	—	»
5	Κλεισοχωρίου . .	Ἐδέσσης	»	400	2 500	—	—	Δήμ. Ἐδέσσ.
6	Καλλιφύτου . .	Δράμας	ὑδραρδευτικὸν	2 000	—	—	—	Κοινότητος
7	Φραντζῆ . . .	Λαμίας	ἀποστραγγιστικὸν	610	—	—	—	Α.Σ.Φραντζῆ
8	Ὡρυᾶς	Τριπόλεως	ὑδραρδευτικὸν	185	60	—	—	Κοινότητος
9	Γερακαρίου . .	Ρεθύμνου	ἀρδευτικὸν	200	110	—	—	Ἀν.Συν/σμοῦ
10	Κορύνου . . .	Κατερίνης	ἀποστραγγιστικὸν	2 000	—	4 000	—	Κοινότητος
11	Αἰγινείου . . .	»	ἀποξηραντικὸν	2 000	—	—	267	»
12	Κορώπης . . .	Βόλου	ἀποστραγγιστικὸν	250	—	—	—	Ἀν Συν/σμοῦ
13	Παλαιοχώρας Σελίνου	Χανίων	ἀρδευτικὸν	110	240	—	—	»
				36 555				

ΑΠΟΞΗΡΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΑΡΙΓΚΙΟΛ-ΚΟΖΑΝΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- "Ορια ἕλους.
- Κεντρικὸς ἀποξηραντικὸς χάνδαξ.
- Δευτερεύοντες ἀποξηραντικοὶ χάνδακες.
- Προβλεπόμενοι ὑπὸ τῆς μελέτης δρόμοι.

ΚΛΙΜΑΞ 1:50.000

ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἔργα τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς ὑπαίθρου.

α/α	Δῆμος ἢ Κοινότης	Περιφέρεια	Εἶδος ἔργου	Κόστος εἰς χιλιάδας δραχμῶν	Χωρητικότης εἰς τόννους	Ἰδιοκτησία
	Ἐκτελεσθέντα					
1	Μελίας	Λαρίσης	Ἀποθήκη γεωργ. προϊόντων	230	250	Ἰδιοκτ. Ἀγρ. Τραπ.
2	Πρεβέζης	Πρεβέζης	» » »	1 200	1 000	» » »
3	Λαρίσης	Λαρίσης	» » »	—	450	» » »
4	Καρδίτσης	Καρδίτσης	» » »	895	1 027	» » »
5	Παλαμᾶ	»	» » »	750	1 100	» » »
6	Βασιλικῶν	Χαλκιδικῆς	» » »	1 020	1 000	» » »
7	Ἁλμυροῦ	Ἁλμυροῦ	» » »	790	945	» » »
8	Ν. Χαλκηδόνος	Θεσσαλονίκης	» » »	1 250	1 000	» » »
9	Φαρσάλων	Φαρσάλων	» » »	370	620	» » »
10	Νιγρίτης	Σερρῶν	» » »	1 000	1 000	» » »
11	Μοιρῶν	Κρήτης	» » »	925	1 000	» » »
12	Ζωριάνων	Δωρίδος	» » »	300	350	» » »
13	Σκύδρας	Ἐδέσσης	» » »	1 100	1 000	» » »
14	Διδυμοτείχου	Διδυμοτείχου	» » »	550	890	» » »
15	Κιλκὶς	Κιλκὶς	» » »	1 000	1 000	» » »
16	Γιδᾶ	Θεσσαλονίκης	» » »	750	1 000	» » »
17	Αἰγινείου	Κατερίνης	» » »	600	1 000	» » »
18	Κρανῶνος	Λαρίσης	» » »	1 170	1 000	» » »
19	Ἄργους Ὀρεστικοῦ	Καστορίας	» » »	875	963	» Ἐν. Συν/σμῶν
20	Ἄρτης	Ἄρτης	» » »	335	565	» Ἀγρ. Τραπ.
21	Καρδίτσης	Καρδίτσης	Ἐκκοκκιστήριον βάμβακος	1 000	—	» » »
22	Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης	Ἀποξηραντ. ἀραβοσίτου	1 000	—	» » »
23	Λασηθίου	Κρήτης	Ἀποστειρωτήριον γεωμήλων	2 100	—	» » »
24	Λαμίας	Λαμίας	Ἐγκατάστασις ἠλεκτρομαγνητικοῦ μηδικοδιαλογέως	1 000	—	» Ἐν. Συν/σμῶν
25	Ν. Μουδανιῶν	Χαλκιδικῆς	Ἀποθήκη γεωργ. προϊόντων	670	1 012	» » »
26	Κουλακιᾶς	Θεσσαλονίκης	» » »	380	495	» Ἀγρ. Τραπ.
27	Κομοτινῆς	Κομοτινῆς	» » »	800	1 010	» » »
28	Σουφλίου	Σουφλίου	Ἀποξηραντήρ. κουκουλίων	700	—	» » »
29	Ἀξιουπόλεως	Ἀξιουπόλεως	» »	600	—	» » »
30	Ζευγολατιοῦ	Ζευγολατιοῦ	» »	600	—	» » »
31	Διδυμοτείχου	Διδυμοτείχου	» »	700	—	» » »
32	Ἐδέσσης	Ἐδέσσης	» »	600	—	» » »
33	Ζαγορᾶς	Βόλου	Ἀποθήκη γεωργ. προϊόντων	870	513	» Συν/σμῶν
34	Βασιλικοῦ	Κορινθίας	» » »	350	192	» »
35	Βέλλου	»	» » »	350	269	» »
36	Κρηνῶν	»	» » »	400	244	» »
37	Πουλίτσης	»	» » »	300	231	» »
38	Ζευγολατιοῦ	Μεσσηνίας	» » »	375	256	» »
39	»	»	» » »	400	436	» »
40	Μπολατίου	Κορινθίας	» » »	135	128	» »
41	Κάτω Ἄσσου	»	» » »	200	179	» »
42	Βοχαϊκοῦ	»	» » »	390	224	» »
43	Εὐαγγελιστρίας	»	» » »	250	160	» »
44	Ἄσσου	»	» » »	200	205	» »
45	»	»	» » »	430	256	» »
46	Λεχαίου	»	» » »	110	109	» »
47	»	»	» » »	400	256	» »
48	Παναρητίου	»	» » »	500	321	» »
49	Γαλάτιστας	Χαλκιδικῆς	2 ἐργοστάσια τεχνητῶν κηρυθρῶν	50	—	» Ἐν. Συν/σμῶν
			Εἰς μεταφορὰν	30 970		

Ἔργα τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς ὑπαίθρου (συνέχεια).

α/α	Δῆμος ἢ Κοινότης	Περιφέρεια	Εἶδος ἔργου	Κόστος εἰς χιλιάδας δραχμῶν	Χωρητικότης εἰς τόννους	Ἰδιοκτησία
				30 970		
			Ἐκ μεταφορᾶς	260	—	Δωρεὰ Ἀγρ. Τραπ.
50	Ἐρεσσοῦ	Μυτιλήνης	Ἀποστειρωτήριον σύκων	100	—	» » »
51	Καλλονῆς . . .	»	» »	300	—	Ἰδιοκτ. » »
52	Ν. Καρυᾶς . . .	Καβάλλας	Σταῦλος ἐπιβητόρων	320	—	» » »
53	Κυργίων . . .	Δράμας	» »	300	—	» » »
54	Ν. Χαλκηδόνος . .	Μακεδονίας	» »	350	—	» » »
55	Δημητριτσίου . . .	Σερρῶν	» »	250	—	» » »
56	Γιδᾶ	Θεσσαλονίκης	» »	280	—	» » »
57	Νέχαλης	Λαρίσης	» »	150	—	» Κοινότητος
58	Σταυροχωρίου . . .	Κιλκίς	» »	110	—	» »
59	Μαυρολένης . . .	Δράμας	» »	110	—	» »
60	Κουδουνίων . .	»	» »	110	—	» »
61	Φτελέας	»	» »	110	—	» »
62	Νεροφράκτου . . .	»	» »	70	—	» »
63	Λαβάρων	Ἔβρου	» »	55	—	» »
64	Κουρνοφωλεᾶς . .	»	» »	60	—	» »
65	Ὀρμενίου	»	» »	30	—	» »
66	Ἀρμορίου	»	» »	80	—	» »
67	Σπηλαίου . . .	»	» »	150	—	» Ο. Κ. Π.
68	Γιδᾶ	Θεσσαλονίκης	Κτηνιατρεῖον	350	—	» »
69	Κατερίνης	Κατερίνης	»		—	» Ἀγρ. Τραπ.
70	Συνεργεῖα 3 ἐκσκαπτικῶν μηχανημάτων	Λαρίσης	Συνεργεῖα 3 ἐκσκαπτικῶν μηχανημάτων	4 300	—	» » »
71	Δράμας	Δράμας	Ἀμυγδαλεῶνες	50	—	Δωρεὰ » »
72	Νιγρίτης . . .	Νιγρίτης	»	109	—	» » »
73	Κοζάνης	Κοζάνης	»	140	—	» » »
74	Πτολεμαΐδος . . .	Πτολεμαΐδος	»	30	—	» » »
75	Καστορίας . . .	Καστορίας	»	15	—	» » »
76	Γρεβενῶν	Γρεβενῶν	»	40	—	» » »
77	Κοζάνης . . .	Κοζάνης	»	115	—	» » »
78	Σερρῶν	Ἀν. Μακεδονίας	»	400	—	» » »
				39 714		
	Ἐκτελούμενα					
1	Σκύδρας.	Ἐδέσσης	Ἀποξηρ. ἀραβοσίτου	950	—	Ἰδιοκτ. Ἀγρ. Τραπ.
2	Βυρωνείας	Σερρῶν	» »	950	—	» » »
3	Μεσολογγίου . . .	Μεσολογγίου	Ὀρυζαποθήκη	1 800	1 500	» » »
4	Λαρίσης	Λαρίσης	Ἀποθήκη γεωργ. προϊόντων	2 500	1 000	» » »
5	Λαγκαδᾶ	Λαγκαδᾶ	» » »	2 200	1 500	» » »
6	Γιαννιτσῶν. . . .	Γιαννιτσῶν	» » »	2 200	1 500	» » »
7	Βυρωνείας	Σερρῶν	» » »	1 700	1 000	» » »
8	Χάλκης	Λαρίσης	» » »	1 700	1 000	» » »
9	Σερρῶν	Σερρῶν	» » »	2 000	1 500	» » »
10	Πτολεμαΐδος . . .	Πτολεμαΐδος	Κτηνιατρεῖον	250	—	Δωρεὰ » »
11	Ἡρακλείου Προβατᾶ	Σερρῶν	Κοινοτ. σταῦλος	350	—	» » »
12	Αἰγινείου	Κατερίνης	» »	380	—	Ἰδιοκτ. Κοινότητος
13	Κουφαλίων. . . .	Θεσσαλονίκης	» »	400	—	» »
14	Ραχιᾶς	Βεροίας	Βουτυροκομεῖον	230	—	Δωρεὰ Ἀγρ. Τραπ.
				17 610		

Ὀργάνωσις ἑλληνικῆς σποροπαραγωγῆς.

Μία τῶν σπουδαιοτέρων καὶ εὐκολωτέρων εἰς ἐφαρμογὴν γεωργικῶν βελτιώσεων εἶναι ἡ διάδοσις καὶ ἡ παρὰ τῶν γεωργῶν χρῆσις βελτιωμένων σπόρων.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς τῶν σιτηρῶν καὶ κτηνοτροφικῶν μας φυτῶν, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν φυτῶν, οἷον γεωμήλων, βάμβακος κλπ., δὲν ἐξαρτᾶται τόσον ἐκ τῆς βελτιώσεως τῶν καλλιεργητικῶν συνθηκῶν κατεργασίας καὶ λιπάνσεως τοῦ ἐδάφους, ὅσον ἐκ τῶν κληρονομικῶν προδιαθέσεων τοῦ σπόρου ὁ ὁποῖος χρησιμοποιεῖται. Εἶναι ἐπίσης γνωστόν, ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν γεωργῶν μας χρησιμοποιούμενοι σπόροι σιτηρῶν καὶ ἄλλων φυτῶν εἶναι μίγματα διαφόρων ποικιλιῶν μετρίας ἀποδόσεως ἢ εἶναι μίγματα βελτιωμένων σπόρων, ἅτινα ἔχουσιν ἀνάγκην ἀνανεώσεως. Εἶναι, τέλος, ἀναμφισβήτητον, ὡς ἡ πεῖρα καὶ παρ' ἡμῖν ἀπέδειξεν, ὅτι διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως βελτιωμένων σπόρων δύναται νὰ ἐπέλθῃ σημαντικὴ καὶ ταχυτάτη αὔξησις τῆς παραγωγῆς.

Τὰ πλεονεκτήματα τῶν βελτιωμένων σπόρων εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ χειροτέρου σπόρου τοῦ γεωργοῦ, δι' ἀνθεκτικωτέρου καὶ μεγαλυτέρας ἀποδόσεως τοιούτου, δὲν τὸν ἐπιβαρύνει οὔτε μὲ νέας, οὔτε μὲ μεγάλας δαπάνας.

β) Ἡ χρησιμοποίησις βελτιωμένων σπόρων δὲν ἀπαιτεῖ εἰδικὰς γνώσεις, οὔτε ἰδιαιτέραν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν ἐκ μέρους τῶν γεωργῶν.

Ἑπομένως, πρόκειται περὶ προόδου τὴν ὁποίαν δύνανται οἱ γεωργοὶ νὰ ἐφαρμόσωσι μὲ ἀπόλυτον εὐχέρειαν. Ἐὰν τὸ κυριώτερον ἐμπόδιον τὸ ὁποῖον συναντῶσι πολλαὶ βελτιώσεις τῆς καλλιεργείας ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ ἔλλειψις, ἀφ' ἑνὸς τῶν ἀναγκαιούντων κεφαλαίων καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν καλλιέργειαν εἰδικαὶ γνώσεις, εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ χρησιμοποίησις καλλιτέρων σπόρων, μὴ ἀπαιτοῦσα οὔτε αὔξησιν κεφαλαίων, οὔτε εἰδικὰς γνώσεις, εἶναι ἡ γεωργικὴ βελτίωσις ἡ ὁποία, ταχύτερον πάσης ἄλλης, δύναται νὰ διαδοθῇ καὶ παρ' ἡμῖν καὶ νὰ αὐξήσῃ σημαντικῶς τὴν παραγωγήν.

Ἡ οἰκονομικὴ σημασία τοῦ βελτιωμένου σπόρου ἀναγνωρίζεται πανταχόθεν, αἱ δὲ γεωργικῶς προηγμέναι Χῶραι δὲν φείδονται οὔτε κόπων, οὔτε δαπανῶν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν νέων σπόρων καὶ τὴν διάδοσίν των παρὰ τοῖς γεωργοῖς. Ἀπαραίτητος ὅμως παρ' ἡμῖν προϋπόθεσις διὰ τὴν συστηματικὴν καὶ συνεχῆ διάδοσιν τῶν βελτιωμένων σπόρων, ὡς καὶ τὴν χορήγησιν αὐτῶν εἰς λογικὰς τιμάς, *εἶναι ἡ ὀργάνωσις ἑλληνικῆς σποροπαραγωγῆς.*

Δὲν ἀρκεῖ νὰ δώσωμεν βελτιωμένον σπόρον εἰς τοὺς γεωργούς. Πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα, ἵνα ὑπάρχῃ ἐν Ἑλλάδι παραγωγὴ καθαροῦ σπόρου τῶν ἐνδεικνυομένων ποικιλιῶν, ἐξ οὗ νὰ ἀγοράζωσιν οἱ γεωργοὶ διὰ τὴν περιοδικὴν ἀλλαγὴν τοῦ σπόρου των. Διότι, ἄλλως, ὁ σπόρος οὗτος θὰ ἀναμιχθῇ μὲ ἄλλον καὶ θὰ ὑποστῇ τὸν λεγόμενον ἐκφυλισμόν. Τοῦτο συμβαίνει, ὄχι μόνον μὲ τὸν σπόρον τῶν σιτηρῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν βάμβακα, τὰ γεώμηλα, τὸν ἀραβόσιτον, τὴν μηδικὴν κλπ. Δι' ὅλα ταῦτα, καθὼς καὶ διὰ λόγους γενικωτέρας οἰκονομικῆς σημασίας, ἔπρεπε νὰ ὀργανωθῇ σοβαρῶς ἡ παραγωγὴ σπόρων ἐν Ἑλλάδι.

Ἀποθῆκαι Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς Κουλακιάν.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἀντιλαμβανομένη βαθύτατα τὰς ἀνάγκας τῆς γεωργίας μας ὡς πρὸς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ζήτημα καὶ συγχρόνως συγκεντροῦσα τὰς ἱκανότητας διὰ μίαν ἐπιτυχῆ λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς σποροπαραγωγῆς, δὲν ἠμέλησεν εἰς λῆψιν μέτρων καὶ προσπαθειῶν. Οὕτω:

1) Συνειργάσθη μετὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ σχεδίου, βάσει τοῦ ὁποίου ἐψηφίσθη ὁ ἀναγκαστικὸς νόμος 825/1937 «περὶ ὀργανώσεως σποροπαραγωγῆς βελτιωμένων σπόρων μικρῶν σιτηρῶν, κτηνοτροφικῶν φυτῶν καὶ ὀσπρίων».

2) Ὠργάνωσε τὴν σποροπαραγωγὴν σπόρου μηδικῆς ἐν Ἑλλάδι.

3) Ὠργάνωσε τὴν σποροπαραγωγὴν βελτιωμένων ποικιλιῶν σπόρου γεωμήλων ἐν Ἑλλάδι.

Σποροπαραγωγὴ βελτιωμένων ποικιλιῶν σίτου, κριθῆς καὶ βρώμης.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἀναγκαστικοῦ νόμου 825/1937 ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἐν συντονισμένῃ ἐνεργείᾳ

ΠΙΝΑΞ 1

Σπαρεῖσαι ἐκτάσεις εἰς στρέμματα διὰ βελτιωμένων ποικιλιῶν τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν κατὰ τὰ ἔτη 1929 - 1939.

Ἔτη	*Κανβέρρα*	*Κολόνια καὶ Ριέττι*	*Μεντάνα*	*Ἐρέτρια, Ἄργος, Ξυλόκαστρον, Λῆμνος κλπ.*	*Σύνολον*
1929	41 000	5 000	4 000	—	50 000
1930	80 000	10 000	10 000	—	100 000
1931	115 000	25 000	20 000	—	160 000
1932	105 000	25 000	105 000	—	235 000
1933	111 000	27 000	429 000	—	567 000
1934	131 000	35 000	1 269 000	35 000	1 470 000
1935	180 000	43 000	1 848 000	100 000	2 071 000
1936	180 000	50000	2 400 000	200 000	2 830 000
1937	250 000	70 000	2 680 000	500 000	1 500 000
1938	300 000	100 000	2 700 000	900 000	4 000 000
1939	350 000	100 000	2 800 000	1 750 000	5 000 000

μετὰ τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, προσέφερε πολυτίμους ὑπηρεσίας διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἑλληνικῆς σποροπαραγωγῆς καὶ κατὰ συνέπειαν διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς παραγωγῆς τῶν δημητριακῶν.

Εἰς τὴν Τράπεζαν ἀνετέθη, διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου, τὸ διαχειριστικὸν μέρος τῆς σποροπαραγωγῆς, τῆς ἐνεργουμένης ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν, τὸ μὲν διότι αὕτη ἔχει ἄμεσον τὴν εὐθύνην διὰ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς ὑπαίθρου, τὸ δὲ διότι λόγῳ τῆς πλήρους ὀργανώσεως τοῦ δικτύου τῶν περιφερειακῶν της ὑπηρεσιῶν, δύναται νὰ κινῆται πολὺ εὐχερέστερον τῶν κρατικῶν ἢ ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν. Ἡ συγκέντρωσις καὶ ἡ διάθεσις τῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν παραγομένων βελτιωμένων σπόρων ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν. Μὲ τὸν τρόπον τοῦτον κατέστη δυνατὸν νὰ μεταφέρωνται ἐγκαίρως καὶ εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα διαμερίσματα τῆς Χώρας καὶ νὰ διατίθενται εἰς μεγάλην κλίμακα οἱ σπόροι οὗτοι, ἀντὶ νὰ παραμένωσι, παρὰ τὴν μεγάλην ζήτησιν, ἀδιάθετοι εἰς τὰς ἀποθήκας, ὡς συνέβαινε κατὰ τὸ παρελθόν.

Ἐπὶ πλέον, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐξησφαλίσθη ἡ σκόπιμος καὶ ἔγκαιρος διάδοσις εἰς μεγάλην ἔκτασιν τῶν βελτιωμένων σπόρων, ὥστε νὰ ἐκπληροῦται ὁ σκοπὸς τῆς σποροπαραγωγῆς, δηλαδὴ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ διάδοσις τῶν νέων ποικιλιῶν ἐκεῖ ὅπου ἐνδείκνυται καὶ δὲν ἔχουσι διαδοθῆ, καὶ ἡ ἀνανέωσις τῶν σπόρων ἐκεῖ ὅπου ἔχουσι μὲν ἀνανεωθῆ, ἀλλὰ ἔχουσι ἐν τῷ μεταξὺ ἀναμιχθῆ οἱ σπόροι των μὲ νέας ποικιλίας.

Μὲ τὰ ἀνωτέρω μέτρα καὶ μὲ τὸν ζῆλον καὶ τὸν ἐξαιρετικὸν ἐνθουσιασμόν, ὃν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐπιδεικνύουν ὅλα τὰ περιφερειακά της ὄργανα, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἔθεσεν ὡς πρόγραμμά της, καὶ πιστεύει βασίμως, ὅτι ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς διὰ σίτου καλλιεργουμένης ἐκτάσεως θὰ σπείρεται μὲ τὰς νέας ποικιλίας τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν.

Δεδομένου δέ, ὅτι τὸ Ἰνστιτοῦτον δύναται νὰ συστήσῃ σήμερον δι' ὁλόκληρον τὴν Χώραν ποικιλίας ἀποδιδούσας

ΠΙΝΑΞ 2

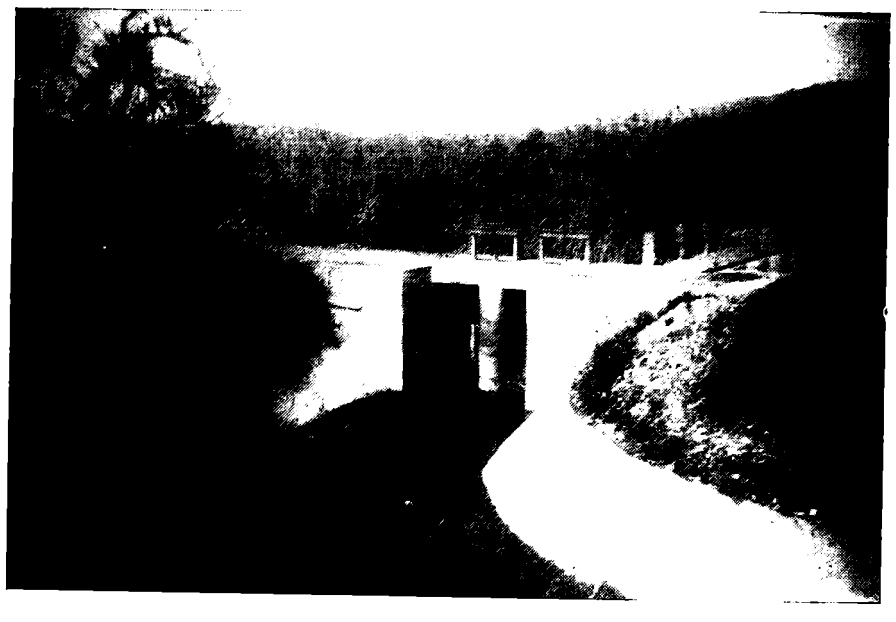
Συγκεντρωθεῖσαι ποσότητες βελτιωμένων σπόρων κατὰ τὰ ἔτη 1929 - 36 ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1937 - 39 ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου, εἰς ὀκάδας.

Ἔτη	*Σῖτος*	*Κριθὴ*	*Βρώμη*	*Σύνολον*
1929	410 000	—	—	410 000
1930	350 000	—	—	350 000
1931	237 260	—	—	237 260
1932	339 704	57 137	57 134	453 975
1933	669 235	79 393	153 553	902 181
1934	1 072 274	123 259	90 958	1 286 591
1935	1 285 953	22 500	63 203	1 371 656
1936	1 216 014	31 634	179 852	1 427 500
1937	6 927 305	94 748	222 801	7 244 854
1938	8 687 293	191 390	354 317	9 233 000
1939	12 982 927	359 318	824 525	14 166 770

20-94 χιλιόγραμμα ἐπὶ πλέον κατὰ στρέμμα καὶ ὅτι αἱ ποικιλίαι αὗται ἔχουσι, μέχρι τοῦ 1939, καταλάβει τὰ 5.000.000 στρέμματα, ἐκ τῶν 9.500.000 στρεμμάτων τῶν σπειρομένων διὰ σίτου, δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς βεβαίαν τὴν ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν αὔξησιν τῆς σιτοπαραγωγῆς κατὰ 135.000 τόννους (4.500.000 στρέμματα × 30 χιλιόγραμμα).

Ὁ πίναξ 1 τῆς προηγουμένης σελίδος ἐμφανίζει τάς, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν, σπαρείσας ἐκτάσεις καθ' ὅλην τὴν Χώραν διὰ τῶν νέων ποικιλιῶν τοῦ σίτου, τὰς ὁποίας τὸ Ἰνστιτοῦτον εἰσήγαγεν ἢ ἐδημιούργησεν.

Ὁ πίναξ 2 ἐμφανίζει τὰς συγκεντρωθείσας ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου ποσότητας βελτιωμένων σπόρων ἀπὸ τοῦ 1929-1936 καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ 1937-1939 συγκεντρωθείσας ποσότητας ὑπὸ τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου.

Ἀρδευτικὸν ἔργον Καλυβίων Ἀγρινίου ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Ἀχελώου.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος 2, κατόπιν τῆς ὠθήσεως ἣν ἔδωκεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εἰς τὴν ἐν γένει ἐργασίαν τῆς σποροπαραγωγῆς, ἡ ποσότης τῶν βελτιωμένων σπόρων ἐπταπλασιάσθη, εὐθὺς ὡς ἀνέλαβε τὴν σποροπαραγωγὴν ἡ Τράπεζα κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος 1937, διαρκῶς δὲ κατ' ἔτος αὐξανομένη, ἔφθασε νὰ δεκατετραπλασιασθῇ κατὰ τὸ ἔτος 1939.

Ἡ Τράπεζα προτίθεται νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μὲ ὁλονὲν αὐξανόμενον ῥυθμόν, μέχρις ὅτου ἐπιτύχῃ τὴν καθολικὴν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν διάδοσιν τῶν βελτιωμένων σπόρων, ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ὁποίων δικαίως ἀναμένεται ἡ αὔξησις τῆς σιτοπαραγωγῆς μας εἰς ποσότητα πλέον τοῦ 1.000.000 τόννων.

Αὔξησις τῆς ἀποδόσεως εἰς χιλιόγραμμα τοῦ σίτου κατὰ στρέμμα ἐκ τῶν βελτιωμένων σπόρων.

Ἔτη	Χλγρ.	Ἔτη	Χλγρ.
1922	57	1931	50
1923	56	1932	77
1924	45	1933	111
1925	66	1934	88
1926	64	1935	87
1927	71	1936	64
1928	66	1937	95
1929	62	1938	114
1930	47	1939	109

Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν μέσην ἀπόδοσιν τῆς τελευταίας πενταετίας 1935-1939, καθ' ἣν αἱ νέαι ποικιλίαι τοῦ Ἰνστιτούτου καλλιτερεύσεως φυτῶν ἔλαβον μεγάλην διάδοσιν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, πρὸς τὰς τῆς δεκαετίας 1922-1931, ἔχομεν τοὺς ἐν τῷ παραπλεύρως παρατιθεμένῳ πίνακι ἀριθμούς. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων καταδεικνύεται, ὅτι ἡ μέση ἀπόδοσις τοῦ σίτου ηὐξήθη κατὰ 35,4 χιλιόγραμμα κατὰ στρέμμα, ἤτοι κατὰ 61 %. Ἡ αὔξησις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν διάδοσιν τῶν βελτιωμένων ποικιλιῶν σπόρου σίτου. Ἐκτὸς τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως κατὰ μονάδα ἐπιφανείας, χάρις εἰς τὰς ποικιλίας ταύτας, ἐπεξετάθη ἡ καλλιέργεια τοῦ σίτου ἐπὶ 800.000 στρεμμάτων βαλτωδῶν γαιῶν, ἐφ' ὧν προηγουμένως δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ καλλιέργεια σίτου, διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ ἐγχώριοι ποικιλίαι ἀπετύγχανον πάντοτε.

Περίοδος	*Μέση ἀπόδοσις*
1922-1931	58,4
1935-1939	93,8

Παραλλήλως πρὸς τὴν διάδοσιν τῶν βελτιωμένων ποικιλιῶν σίτου, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς αὐξήσεως τῆς σιτοπαραγωγῆς, ἐμερίμνησε διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν γεωργῶν μὲ σπαρτικὰς μηχανὰς πρὸς διάδοσιν τῆς γραμμικῆς σπορᾶς, διατεθεισῶν πρὸς τοῦτο 12.000 σπαρτικῶν μηχανῶν καὶ συγχρόνως ἐγένετο εὐρεῖα καὶ λίαν ἀποτελεσματικὴ προπαγάνδα διὰ τὴν διάδοσιν τῆς λιπάνσεως.

Ἡ ἐξασφάλισις τοῦ σιτοσπόρου ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 1936.

Κατὰ τὸ ἔτος 1936, εἰς τὰς περισσοτέρας περιφερείας τῆς Χώρας διεπιστώθη, εὐθὺς ἅμα τῇ συγκομιδῇ, τελεία ἔλλειψις καταλλήλου καὶ ἐπαρκοῦς σιτοσπόρου διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἑπομένου ἔτους, εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἐκφρασθοῦν ζωηρόταται ἀνησυχίαι διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κανονικῆς σπορᾶς τῆς Χώρας. Τὴν λύσιν τοῦ δυσκόλου τούτου προβλήματος ἀνέθεσε τότε ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἥτις ἀνέλαβεν ὑπευθύνως νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ὅλον ζήτημα.

Ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἐγκαίρου ἐφοδιασμοῦ τῶν γεωργῶν διὰ καταλλήλου σπόρου παρουσίασεν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, σοβαρὰς δυσκολίας. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, αἱ περιφέρειαι εἰς ἃς ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ προμήθεια, ἦσαν ἐλάχισται, αἱ ἀξιώσεις τῶν παραγωγῶν ὑπερβολικαὶ καὶ ἡ ποιότης οὐχὶ ἀρίστη. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἡ μειωμένη καὶ ἐκεῖ παραγωγὴ καὶ αἱ συναλλαγματικαὶ κλπ. δυσχέρειαι, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ περιορισθῶσι κατὰ πολὺ αἱ ἐκεῖθεν εἰσαχθεῖσαι ποσότητες, παρὰ τὰς μεγάλας προσπαθείας ἃς κατέβαλεν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀναγκαιούσης ποσότητος ἀνεζητήθη μοιραίως εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅπου, τόσον ὑπὸ τῆς Τραπέζης, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, κατεβλήθησαν ἡρωϊκαί, πράγματι, προσπάθειαι διὰ τὴν ἀγορὰν ἐπαρκῶν ποσοτήτων σίτου, τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν ἀπολύμανσιν αὐτοῦ.

Ὑπὸ τῆς Τραπέζης, διὰ ἰδίων συνεργείων καὶ τῇ ἐνεργῷ συνδρομῇ τῶν Ἑνώσεων γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, ἠγοράσθησαν, ἐκαθαρίσθησαν καὶ ἀπελυμάνθησαν 4.797.186 ὀκάδες ἐγχωρίου σπόρου, ἠγοράσθησαν δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ 895.322 ὀκάδες.

Ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ΚΕΠΕΣ, τῇ συνδρομῇ τῶν κρατικῶν ὀργάνων, ἠγοράσθησαν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐκ τῆς παραγωγῆς τοῦ Ἰνστιτούτου καλυτερεύσεως φυτῶν, τοῦ συγκεντρουμένου ἐγχωρίου σίτου καὶ ἐξ ἐπιτάξεως παρὰ ἐμπόρων ὀκάδες 7.380.373, εἰσήχθησαν δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀκάδες 2.318.187.

Τέλος, ἡ Τράπεζα, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐξαιρετικὴν σημασίαν καθὼς καὶ τὸ ἐπεῖγον τοῦ ζητήματος, ἀνέλαβε, κατόπιν τῆς ἀπὸ 3-10-36 συμβάσεως μεταξὺ Ὑπουργείου Γεωργίας, ΚΕΠΕΣ καὶ αὐτῆς, νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὑπευθύνως τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τοῦ ἐγκαίρου ἐφοδιασμοῦ τῶν γεωργῶν διὰ τοῦ ἀναγκαιοῦντος αὐτοῖς ποσοῦ σπόρου. Ἡ Τράπεζα, ὡς βάσιν τῆς ὅλης ἐργασίας ἔθεσε τὴν ἔγκαιρον καὶ ταχεῖαν διαπίστωσιν τῶν ἀναγκαιουσῶν ποσοτήτων σιτοσπόρου, κατὰ ποικιλίας, εἰς ἑκάστην περιφέρειαν. Ἡ ἐργασία τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ἀναγκῶν ἐγένετο ἐν τῷ συνόλῳ της σχεδὸν διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης καὶ κατὰ γεωργικὴν οἰκογένειαν. Οὕτω συνετάγησαν ἐπὶ τόπου, καὶ κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης, ὀνομαστικοὶ πίνακες ἀναγκῶν περιλαμβάνοντες 120.000 περίπου ἀγροτικὰς οἰκογενείας.

Βάσει τῶν ἐξηλεγμένων τούτων στοιχείων, ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν ῥύθμισιν τῶν ἀποστολῶν εἰς τὰ ἀνὰ τὴν Χώραν κέντρα διαθέσεως καὶ τὴν διανομὴν ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς γεωργούς.

Ἡ ὡς ἄνω ὀγκώδης ἐργασία ἐπερατώθη μέχρι τέλους Νοεμβρίου, ἐπιτευχθείσης οὕτω, ὄχι μόνον τῆς ἐγκαίρου σπορᾶς τῶν κατ' ἔτος διὰ σίτου σπειρομένων ἐκτάσεων, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν σπειρομένων ἐκτάσεων λόγῳ τῆς ἐγκαίρου χορηγήσεως ἐπαρκοῦς σπόρου.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, καθὼς καὶ ἡ ἔγκαιρος διεξαγωγὴ τῆς ὅλης ὑποθέσεως τοῦ σιτοσπόρου, ὀφείλεται εἰς τὰ ἑξῆς:

α) εἰς τὸ ὅτι ὑπῆρξε μία ἐνιαία καὶ ὑπεύθυνος κατεύθυνσις τοῦ ὅλου ζητήματος ἀπὸ μίαν καὶ μόνην ὑπηρεσίαν,

β) εἰς τὸ ὅτι ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης κατέβαλεν ὑπερεντατικὴν προσπάθειαν, ἀνάλογον μὲ τὴν ἐξαιρετικὴν δυσχέρειαν τῆς ὑποθέσεως,

γ) εἰς τὸ ὅτι αἱ Ἑνώσεις τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, ὑπὸ τὴν ἐνιαίαν κατεύθυνσιν καὶ συστηματικὴν παρακολούθησιν τῆς Τραπέζης, εἰργάσθησαν μετὰ ἐξαιρετικοῦ ζήλου καὶ ἀποδόσεως, τόσον κατὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ παρασκευὴν διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπέζης τοῦ σπόρου, ὅσον καὶ κατὰ τὴν διάθεσιν, καί,

δ) εἰς τὸ ὅτι αἱ γεωργικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ παρέσχον ἀμέριστον τὴν συνδρομήν των εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τοῦ σπόρου.

Σπόροι κτηνοτροφικῶν φυτῶν.

Παραλλήλως πρὸς τὰς προσπαθείας, ἃς κατέβαλε καὶ καταβάλλει διὰ τὴν διάδοσιν καὶ τὴν ἐπέκτασιν βελτιωμένων σπόρων δημητριακῶν καὶ τὴν συγκέντρωσιν, μεταφορὰν καὶ διάθεσιν τούτων εἰς τοὺς γεωργούς, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ὠργάνωσεν ἑλληνικὴν σποροπαραγὴν μηδικῆς εἰς τὸν νομὸν Φθιωτιδοφωκίδος καὶ εἰσήγαγεν ἐκ Γερμανίας εἰδικὸν μηδικοδιαλογέα τελείου καθαρισμοῦ τοῦ σπόρου ἐκ τῆς κουσκούτας. Ἡ ποιότης τοῦ ἐγχωρίου σπόρου μηδικῆς ἀπεδείχθη ἐξαιρετικὴ καὶ κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων τοιούτων σπόρων ἀμφιβόλου ποιότητος.

Ἡ Τράπεζα συγκεντρώνει κατ' ἔτος καὶ διανέμει 40-50.000 ὀκάδας σπόρου μηδικῆς καὶ ἐλπίζει, ὅτι ἐντὸς ἐλαχίστων ἐτῶν θὰ καλύπτῃ πλήρως τὰς ὁλονὲν αὐξανομένας ἀπαιτήσεις τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας εἰς τοιοῦτον σπόρον, χωρὶς πλέον νὰ παρίσταται ἀνάγκη εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Συγχρόνως, διὰ τῆς διαδόσεως τοῦ ὡς ἄνω καθαροῦ σπόρου κατεπολεμήθη ἡ λίαν ἐπιβλαβὴς ἀσθένεια τῆς κουσκούτας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς μηδικῆς ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως ἐξ ὅλων εἶναι, ὅτι διὰ μιᾶς ἐντατικῆς προσπαθείας τῆς Τραπέζης καὶ χάρις εἰς τὴν ποιότητα τοῦ σπόρου τούτου, ἐπετεύχθη ἡ εἰς μεγάλην κλίμακα διάδοσις τῆς ξηρικῆς καλλιεργείας μηδικῆς εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνέτεινε μεγάλως εἰς τὴν αὔξησιν ἐκεῖ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγελάδων.

Ἐξ ἄλλου, ἡ Τράπεζα εἰσάγει κατ' ἔτος καὶ διαθέτει 950 - 1.000 τόννους σπόρου βίκου καὶ διαφόρους ἄλλους κτηνοτροφικοὺς σπόρους.

Σποροπαραγωγὴ γεωμήλων. Φόρτωσις πατατοσπόρου εἰς χωρίον τοῦ Πάρνωνος.

Ὀργάνωσις ἑλληνικῆς σποροπαραγωγῆς γεωμήλων.

Ἓν ἐκ τῶν ζωτικῶν γεωργικῶν προβλημάτων, ἅτινα ἐνδιαφέρουν τὴν γεωργικὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας, εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν γεωμήλων. Ἡ αὔξησις ὅμως αὕτη εἶναι ἀπολύτως συνδεδεμένη μὲ τὴν διάδοσιν βελτιωμένων ποικιλιῶν σπόρου γεωμήλων. Ἡ καλλιέργεια αὕτη ἐκφυλίζεται εὐκολώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλην καλλιέργειαν, λόγῳ τῶν διηθητῶν ἰῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ ἀποδόσεις κατὰ στρέμμα γεωμήλων εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶχον ἐλαττωθῆ καταπληκτικῶς κατὰ τὸ 1932 (κατὰ μέσον ὅρον δι' ὁλόκληρον τὴν Χώραν εἰς 458 χιλιόγραμμα τὸ στρέμμα).

Ἀπὸ τοῦ 1931 ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τῆς εἰσαγωγῆς καὶ διαδόσεως βελτιωμένων σπόρων γεωμήλων, διότι κυρίως μόνον διὰ τῆς ἀνανεώσεως σπόρων, καὶ μάλιστα διὰ βελτιωμένων τοιούτων, ἐξασφαλίζεται ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς τῆς καλλιεργείας ταύτης. Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης διεπιστώθη, ὅτι αἱ ποικιλίαι Arran, Banner, Up - to - Date ἐπιτυγχάνουσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ εἶναι μεγάλης ἀποδόσεως. Οἱ παραγωγοὶ ἀνεγνώρισαν, ὅτι μόνον τοιοῦτοι βελτιωμένοι σπόροι γεωμήλων εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰ πολλὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἔχει κατὰ στρέμμα ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων (ἀξία σπόρου, ἀγορὰ κόπρου, ὕδατος, ἡμερομίσθια κλπ.) καὶ ἅτινα δὲν καλύπτονται ὅταν ἡ ἀπόδοσις εἶναι μικρά. Οὕτω, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀπὸ τοῦ 1933 - 1939 εἰσήγαγεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (Ἰρλανδίας καὶ Ὁλλανδίας) 4.500 τόννους Arran - Banner, Up-to-Date καὶ μικρὰς ποσότητας Binge, Esterling, Kerrs-Pink καὶ Duke of York.

Ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς ἐν Ἑλλάδι τῶν ποικιλιῶν τούτων ἡ παραγωγὴ τῶν γεωμήλων ἐν Ἑλλάδι, καθὼς καὶ αἱ μέσαι κατὰ στρέμμα ἀποδόσεις, ηὐξήθησαν σημαντικῶς, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα:

Εἶδος καλλιεργείας	*Ἔτος*	*Μέσος ὅρος καλλιεργουμένης ἐπιφανείας γῆς εἰς στρέμματα*	*Μέσος ὅρος ὁλικῆς ἀποδόσεως εἰς χιλιόγραμμα*	*Μέσος ὅρος ἀποδόσεως κατὰ στρέμμα εἰς χιλιόγραμμα*	*Αὔξησις ἐπὶ τοῖς %*
Γεώμηλα . . .	1928 - 1932	118 000	54 000 000	458	—
» . . .	1933 - 1937	198 000	130 000 000	660	44
» . . .	1938	224 000	159 000 000	710	55

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος παρατηροῦμεν αὔξησιν κατὰ μονάδα ἐπιφανείας 44 % κατὰ τὸ 1933 - 1937 καὶ 55 % κατὰ τὸ 1938 ἐν σχέσει πρὸς τὴν περίοδον 1928 - 1932.

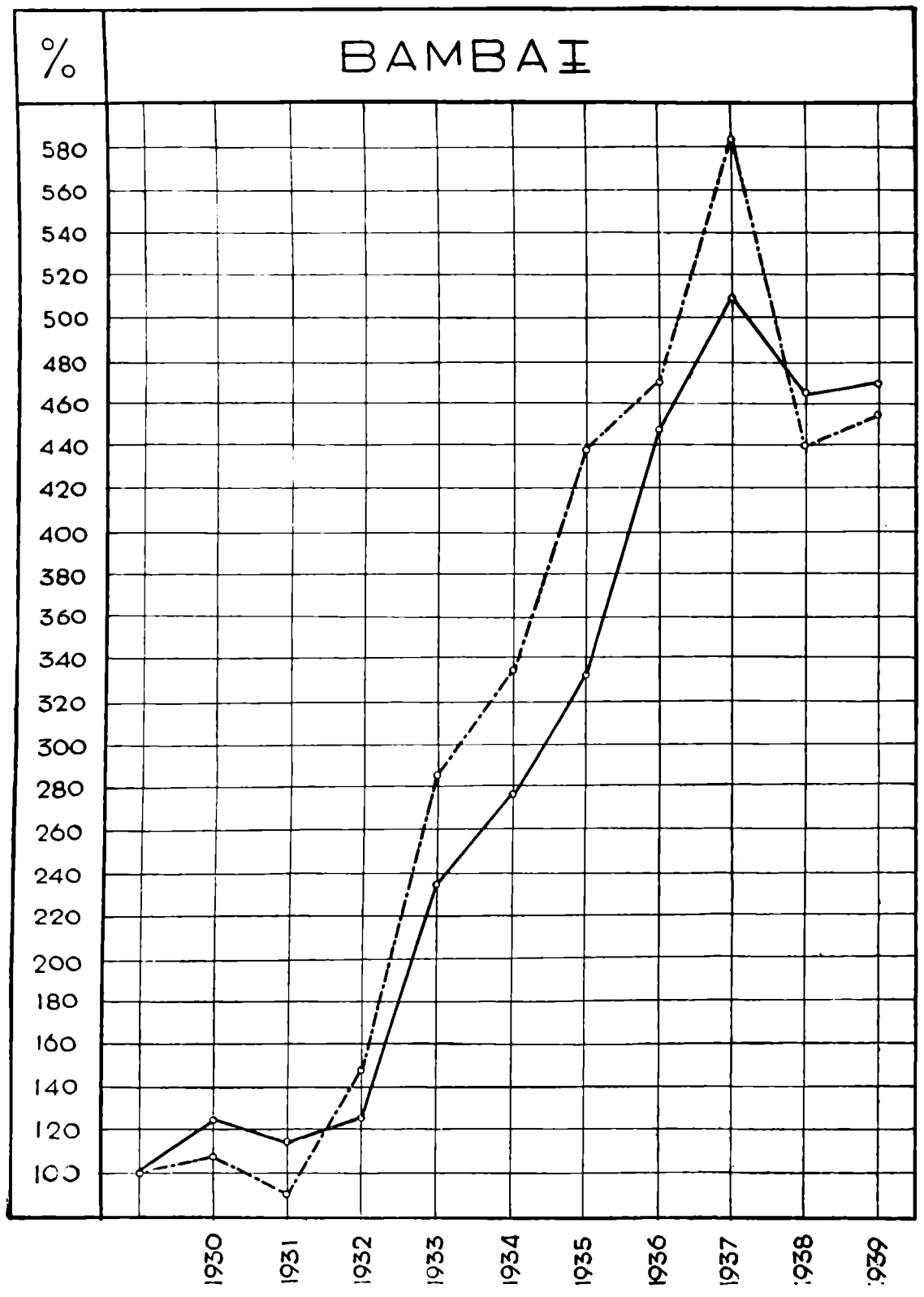
Ἡ αὔξησις αὕτη συμπίπτει μὲ τὴν εἰσαγωγὴν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὴν διάδοσιν

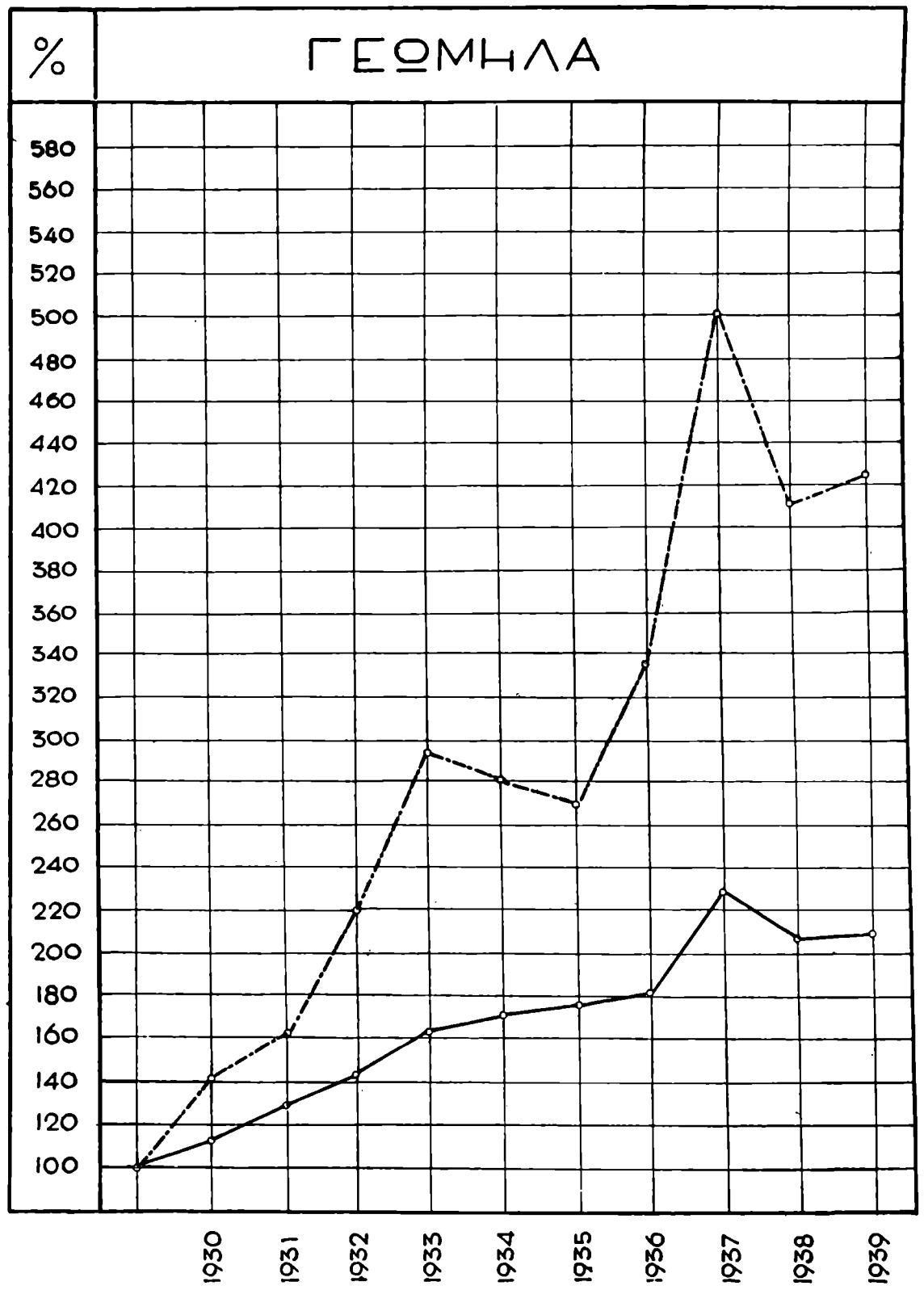
Δείκτης ἐμφαίνων τὴν αὔξησιν τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ βάμβακος καὶ τῶν γεωμήλων.

Ὡς βάσις (100) ἐλήφθη ὁ μέσος ὅρος τῶν ἐτῶν 1925-1929.

Καλλιεργηθεῖσαι ἐκτάσεις: ——o——o——

Ἐπιτευχθεῖσα παραγωγή: —·—·—o—·—·—o—·—·—

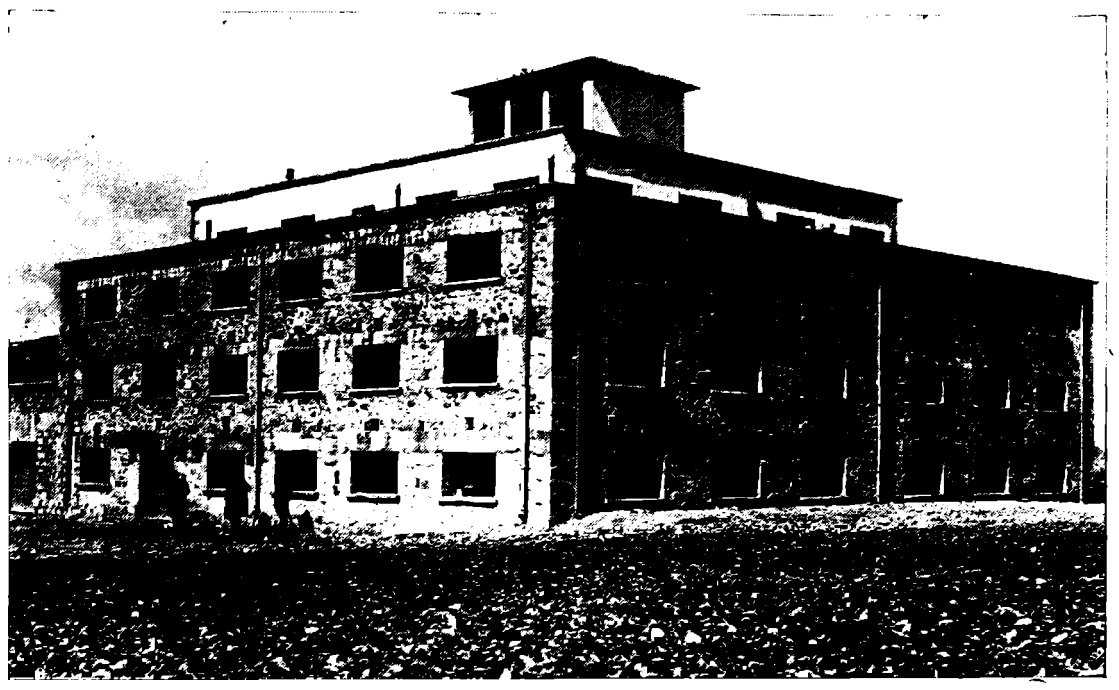
βελτιωμένων σπόρων γεωμήλων. Ἐπίσης μέρος τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς πρέπει νὰ ἀποδοθῇ καὶ εἰς τὰς βελτιωμένας μεθόδους καλλιεργείας. Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου καταφαίνεται ἐπίσης, ὅτι ἡ διὰ γεωμήλων καλλιεργουμένη ἔκτασις ἀνέρχεται παρ' ἡμῖν εἰς 224.000 στρέμματα μὲ συνολικὴν ἀπόδοσιν 159.000.000 χιλιογράμμων. Ἡ ἀπόδοσις αὕτη δύναται νὰ αὐξηθῇ μόνον διὰ τῆς διαδόσεως τῶν βελτιωμένων σπόρων κατὰ 50 %, ἤτοι κατὰ 80.000.000 χιλιόγραμμα ἐτησίως, ἄνευ περαιτέρω αὐξήσεως τῆς καλλιεργουμένης διὰ γεωμήλων ἐκτάσεως.

Παραλλήλως, ἡ Τράπεζα ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐρευνῶν καὶ μελετῶν στοιχεῖα καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀποφυγὴν μεγάλων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῶν σπόρων γεωμήλων, ἐμελέτησε καὶ ὠργάνωσεν ἑλληνικὴν σποροπαραγωγὴν γεωμήλων εἰς τὰ κάτωθι ὀρεινὰ κέντρα.

1) Κέντρον Πάρνωνος Ἀρκαδίας, 2) Πολυδρόσου, 3) Καρπενησίου, 4) Γοτίστης Ἠπείρου.

Αἱ καλλιέργειαι τῶν σπορογεωμήλων εἰς τὰς περιφερείας ταύτας ἐτέθησαν ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Ὁ σπόρος, ὁ χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὰ κέντρα ταῦτα, εἰσήχθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς παραγωγὴν κονδύλων πρώτης γενεᾶς. Ἡ παραγωγὴ αὕτη διατίθεται εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τῶν πεδινῶν χωρίων. Κατὰ τὸ ἔτος 1939 παρήχθησαν καὶ διενεμήθησαν εἰς τοὺς παραγωγοὺς ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω σποροπαραγωγικῶν κέντρων καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Τραπέζης, ἐν συνόλῳ 3.108.500 ὀκάδες, ἐξ ὧν 270.000 ὀκάδες τῆς ποικιλίας Banner, 801.000 τῆς ποικιλίας Up-to-date καὶ 37.500 ὀκάδες Binge.

Δεδομένου ὅμως ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῆς Χώρας εἶναι πολὺ μεγαλύτεραι, ἡ Τράπεζα εἰσάγει κατ' ἔτος συμπληρωματικῶς 1.000-2.000 τόννους ἐκλεκτοῦ ἠλεγμένου σπόρου γεωμήλων, κυρίως ἐκ τῆς Ἰρλανδίας, καὶ μελετᾷ ἤδη τὴν βαθμιαίαν γενίκευσιν εἰς ὅλην τὴν Χώραν τῶν βελτιωμένων σπόρων γεωμήλων, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν κατὰ 80.000.000 χιλιόγραμμα ἐλπιζομένην αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τῶν γεωμήλων ἐν Ἑλλάδι. Ἐκτὸς τῆς διαδόσεως τῶν βελτιωμένων σπόρων γεωμήλων, ἡ Τράπεζα ἐμερίμνησε διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν τῶν γεωμήλων, ἰδίως τοῦ ἐντόμου φθοριμαίας, τῆς ὁποίας αἱ προσβολαὶ εἶναι σημαντικαί.

Ἀποστειρωτήριον γεωμήλων Λασηθίου (Κρήτης).

Πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκ τῆς ἀσθενείας ταύτης ζημιῶν ἵδρυσεν ἡ Τράπεζα ἐν Λασηθίῳ Κρήτης εἰδικὴν ἀποθήκην γεωμήλων ἐφωδιασμένην μὲ καταλλήλους ἐγκαταστάσεις ἀπολυμάνσεως, πρὸς ἀπολύμανσιν τῶν γεωμήλων. Ἤδη μελετᾶται ἡ ἵδρυσις παρομοίων ἀπολυμαντικῶν ἀποθηκῶν καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Χώρας, καθ' ὅσον τὸ ἔντομον τοῦτο μετεδόθη εἰς ὅλην τὴν Χώραν καὶ προκαλεῖ μεγάλας ζημίας, ἰδίως εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς φθινοπωρινῆς καλλιεργείας.

Τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐπετεύχθησαν διὰ τοῦ ἐν Λασηθίῳ τῆς Κρήτης ἀποστειρωτηρίου γεωμήλων, διαθέτοντος συγχρόνως μεγάλους χώρους πρὸς ἐναποθήκευσιν τῶν ἀπολυμανθέντων γεωμήλων, δὲν ὑπῆρξαν μόνον καταπληκτικῶς εὐεργετικὰ διὰ τὴν περιφέρειαν, ἀλλὰ κατέδειξαν ποίαν μεγίστην σημασίαν ἐνέχει διὰ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῆς ὑπαίθρου ἡ ἀπόκτησις τοιούτων ἐγκαταστάσεων.

Ἡ περιφέρεια, ἐπὶ παραδείγματι τοῦ Λασηθίου, παράγουσα μεγάλας ποσότητας γεωμήλων, εὑρισκομένη γεωγραφικῶς εἰς θέσιν κειμένην μακρὰν τῶν μεγάλων καταναλωτικῶν κέντρων, στερουμένη θαλασσίων συγκοινωνιῶν τακτικῶν καὶ εὐχερῶν, θὰ ἦτο ἠναγκασμένη, ἢ νὰ προβῇ εἰς ἀντικατάστασιν τῆς καλλιεργείας τῶν γεωμήλων δι' ἄλλων καλλιεργειῶν, πρᾶγμα ὅπερ δὲν ἐπιτυγχάνεται εὐκόλως, ἢ νὰ ὑφίσταται τὰς ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν νόσων καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀπαραιτήτων μέσων, πρὸς διατήρησιν καὶ καλὴν συντήρησιν ἑνὸς ἐκ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς περιφερείας, φθορὰς καὶ ἐν γένει μειώσεις τοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν.

Καὶ εἰς τὴν προστασίαν ταύτην τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ τῶν παραγωγῶν ἀποβλέπουσα ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἤρχισε συστηματικῶς ἀντιμετωπίζουσα, βάσει σταθεροῦ προγράμματος, πᾶσαν ἔλλειψιν καὶ συμπληροῦσα πᾶν κενόν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς παραγωγῆς τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων καὶ συγχρόνως τῆς καλλιτέρας αὐτῶν ποιότητος.

ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ

Μεταξὺ τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, σπουδαίαν κατέχει θέσιν ἡ προσπάθεια διὰ τὴν καλὴν ἐπεξεργασίαν, μεταποίησιν καὶ διατήρησιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Ἡ ἵδρυσις, συνεπῶς, ἀρτίων βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν κλπ. τοῦ ἐλαίου, τοῦ γάλακτος, τοῦ οἴνου καὶ πληθύος ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων καὶ καρπῶν ἀπησχόλησε συστηματικῶς τὴν Τράπεζαν, ἥτις ἐπέτυχε, ἐντὸς βραχέος χρόνου, ὄχι μόνον νὰ μεταβάλῃ τὴν πρὸ τῆς ἱδρύσεώς της ὑφισταμένην κατάστασιν, ἀλλὰ νὰ ἀνατρέψῃ ῥιζικῶς τὰς κρατούσας συνηθείας παρὰ τοῖς γεωργοῖς καὶ νὰ μεταβάλῃ τούτους εἰς ἀληθεῖς πρωτοπόρους οὐσιαστικῆς γεωργικῆς προόδου διὰ τὴν Χώραν μας.

Ἐλαιουργία.

Ἡ πρώτη ἐκδηλωθεῖσα ἐνέργεια τῆς Τραπέζης ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου της τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1932 περὶ ῥυθμίσεως τῶν πρὸς τρίτους χρεῶν τῶν συνεταιρικῶν ἐργοστασίων ἐλαιοπαραγωγῆς Μυτιλήνης. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἔναρξιν τῆς δράσεως τῆς Τραπέζης ὑπὲρ τῆς καθόλου προστασίας, συγκροτήσεως καὶ ὀργανώσεως ἐν Ἑλλάδι γεωργικῶν βιομηχανιῶν, ὧν ἡ ἐπέκτασις κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς λειτουργίας της ἐσημείωσεν ἐξόχως σημαντικὰ ἀποτελέσματα.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, ἐχορηγήθησαν τὰ κάτωθι μακροπρόθεσμα δάνεια εἰς τοὺς ἑξῆς ὀφειλέτας ἐλαιουργικοὺς συνεταιρισμοὺς τῆς νήσου Λέσβου:

1)	Βατούσης	Δρχ. 350 000		*Ἐκ μεταφορᾶς*	Δρχ. 6 273 000
2)	Στύψης	» 475 000	11)	Γελίων	» 511 000
3)	Θερμῆς	» 1 240 000	12)	Παπάδων	» 575 000
4)	Ἀκρασίου	» 415 000	13)	Κλειοῦς	» 265 000
5)	Μανδαμάδου	» 730 000	14)	Κώμης	» 540 000
6)	Ἀφάλωνα	» 700 000	15)	Πηγῆς	» 600 000
7)	Πέτρας	» 293 000	16)	Σκοπέλου	» 920 000
8)	Μεσαγροῦ	» 1 450 000	17)	Ἀνεμώτιας	» 400 000
9)	Παμφύλων	» 330 000	18)	Συκαμιᾶς	» 125 000
10)	Παλαιοκήπου Γέρας	» 290 000	19)	Πλακάδου	» 130 000
	Εἰς μεταφορὰν	» 6 273 000		*Σύνολον*	» 10 339 000

Ἡ ῥύθμισις αὕτη τῶν ὀφειλῶν ἐκανόνισε τὰς σχέσεις τῶν συνεταιρισμῶν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ἐσταθεροποίησε τὴν κυριότητα τῶν συνεταιρισμῶν ἐπὶ τῶν ἐλαιουργείων των.

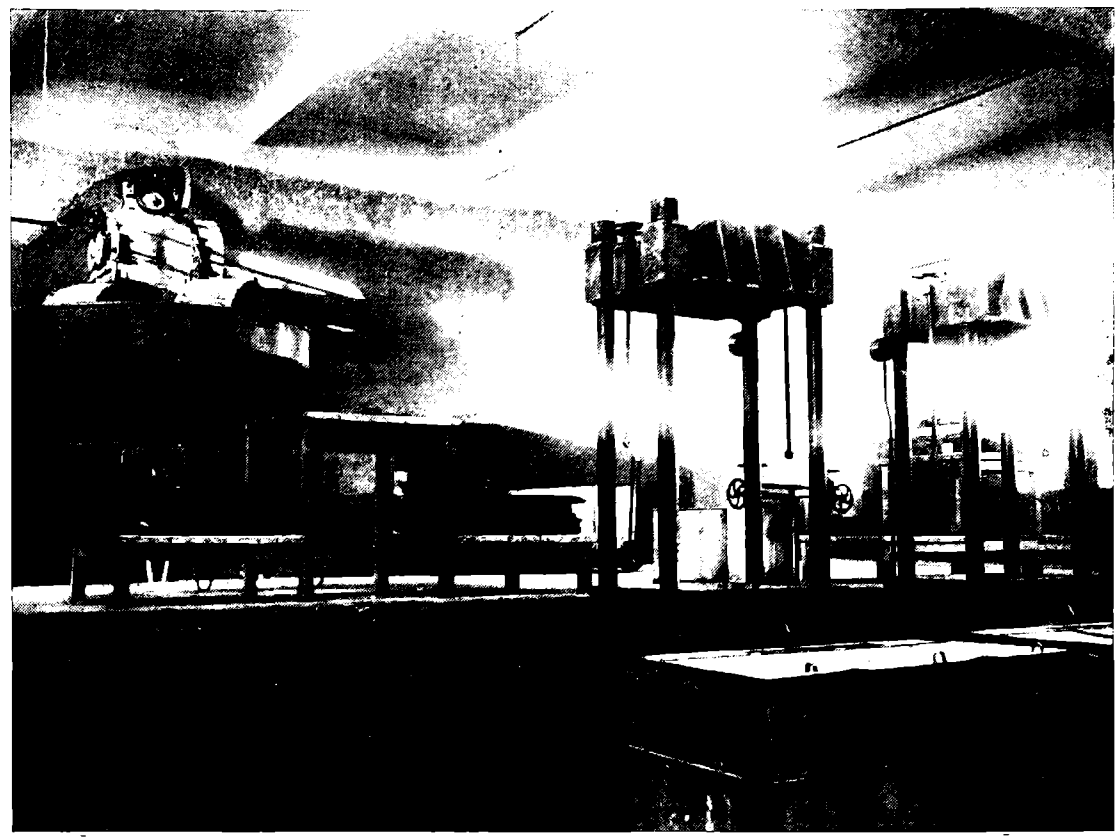
Τὸ ἴδιον ἔτος, ἤρχισεν ἡ νέα προσπάθεια βελτιώσεως τῶν ἐλαιουργικῶν ἐγκαταστάσεων διὰ τὴν παραγωγὴν καλυτέρας ποιότητος ἐλαίου καὶ ἐθεωρήθη ὡς προσφορωτέρα περιφέρεια ἡ νῆσος Κρήτη. Κατεβλήθησαν προσπάθειαι ἱδρύσεως ἑνὸς συνεταιρικοῦ ἐλαιουργείου εἰς τὰ Κουνουπιδιανὰ Κισσάμου, ἀλλὰ αὗται ἐματαιώθησαν. Νεώτεραι προσπάθειαι ἐπέτυχον τὴν ἵδρυσιν τοῦ πρώτου ἐλαιουργείου Πύργου Ψιλονέρου. Μετὰ τοῦτο ἱδρύθη τὸ ἐλαιουργεῖον Δρομονέρου καὶ κατὰ τὸ 1933 ἱδρύθησαν τὰ συνεταιρικὰ ἐλαιουργεῖα Ἱεραπέτρας, Καβουσίου, Κάτω Χωρίου καὶ Βιάννου. Αἱ ἐπίμονοι καὶ συνεχεῖς προσπάθειαι τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης ἤρχισαν σὺν τῷ χρόνῳ νὰ καρποφοροῦν, καὶ κατὰ τὸ 1934 ἱδρύθησαν τὰ ἐλαιουργεῖα Χανίων, Τοπολίων, Κανδάνου, Παλαιοχώρας, Π. Ρουμάτων, Ἀσπρουλιάνου, Ἐπισκοπῆς Ρεθύμνης καὶ Πε-

Ἐσωτερικὸν ἐλαιουργείου Καστελίου. Ὄψις πιεστηρίων καὶ ἐλαιομύλου.

ζῶν, ὅπου ἐφηρμόσθη τὸ πρῶτον ἡ χρῆσις τοῦ πλυντηρίου διὰ τὴν πλύσιν τοῦ ἐλαιοκάρπου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1935 ἤρχισεν ἡ μελέτη τῆς καταστάσεως τῶν ἐλαιουργείων Λέσβου, Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου καὶ ἡ προσαρμογὴ αὐτῶν μὲ τὰς σημερινὰς συνθήκας τῆς διατηρήσεως τῆς πρώτης ὕλης, πλύσεως αὐτῆς κλπ. καὶ κατὰ τὸ 1936 ἱδρύθησαν τὰ ἐλαιουργεῖα Παρακοίλων ἐν Λέσβῳ, Δομβραίνης ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Πετρίνας ἐν Λακεδαίμονι. Ἐντὸς τοῦ 1937 ἱδρύθησαν τὰ ἐλαιουργεῖα Ἁγιάσου καὶ Πολυχνίτου Λέσβου, Μεγάρων Ἀττικῆς καὶ Μαλλῶν Κρήτης καὶ ἐντὸς τοῦ 1938 τὰ ἐλαιουργεῖα Βόρρων, Ἁγίου Μύρωνος, Βενεράτου, Ἀποστόλων Ἐμπάρου, Κριτσᾶς, Σταυροχωρίου, Σφάκας, Καλαμαύκας, Βραχασίου, Χουμεριάκου, Ροδοβανίου, Καστελλίου Πεδιάδος καὶ Σχολῆς Ἀσωμάτων ἐν Κρήτῃ, Σκιάθου, Δολιανῶν Κυνουρίας, Μυστεγνῶν, Καλλονῆς καὶ Σκουτάρου ἐν Λέσβῳ, Στυλίδος, Ἀταλάντης, Ἀραχώβης, Ἁγ. Κωνσταντίνου Φθιωτιδοφωκίδος, Βραχνέϊκων, Μπεγουλακίου καὶ Καστριτσίου Ἀχαΐας ὡς καὶ τοῦ Γυθείου.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐλαιουργείου Βόρρων.

Κατὰ τὸ 1939 ἱδρύθησαν τὰ ἐλαιουργεῖα Συνιῶν, Κάτω Κορακιάνας, Ἄνω Κορακιάνας ἐν Κερκύρᾳ, Καλάμου Ἀττικῆς, Μιντιλογλίου Ἀχαΐας, Ἀργυρουπόλεως Κρήτης καὶ Καζαβητίου Θάσου. Ἱδρύθησαν ἐπίσης τὰ ἐλαιουργεῖα Κάμπου Ἀβίας καὶ Δολῶν Ἀβίας, Κυπαρισσίας καὶ Πανίτσης Πελοποννήσου, Γαλατᾶ Χανίων Κρήτης καὶ ἠγοράσθη πρὸς μετατροπὴν τὸ ἐλαιουργεῖον Γερακαρίου Ζακύνθου. Συνεπληρώθη ἐπίσης ἡ μελέτη διὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν ἐλαιουργείων Γαργαλιάνων, Κακοβάτου Πελοποννήσου, Πολεμάρχι, Ἁγ. Μαρίνας, Βλάτσης, Καιλὶ Καστελίου Κρήτης, Μαρκῶν Θάσου, Χελμοῦ καὶ Νυμφῶν Κερκύρας, Νέας Ἀγχιάλου Θεσσαλίας καὶ Δαφνῶνος Χίου.

Τὸ σύνολον τῶν χορηγηθέντων μακροπροθέσμων δανείων εἰς γεωργικοὺς συνεταιρισμούς, κατὰ περιφερείας, ἀνέρχεται εἰς τὰ κάτωθι ποσά:

1)	Νῆσος	Κρήτη	Δρχ.	30 479 000	7)	Νῆσος Σκίαθος	»	2 000 000
2)	»	Λέσβος	»	7 680 000	8)	» Θάσος	»	2 200 000
3)	»	Κέρκυρα	»	1 560 000	9)	Στερεὰ Ἑλλὰς	»	7 090 000
4)	»	Εὔβοια	»	840 000	10)	Πελοπόννησος	»	11 900 000
5)	»	Σάμος	»	315 000	11)	Ρύθμισις παλαιῶν δανείων συνεταιρισμῶν Λέσβου	»	10 339 000
6)	»	Χίος	»	1 000 000				
		Εἰς μεταφορὰν	»	41 874 000		*Σύνολον*	»	75 403 000
						Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ.	41 874 000

Τὰ ἀνωτέρω δάνεια ἐχορηγήθησαν εἰς 84 ἐλαιουργικοὺς συνεταιρισμούς.

Τὰ ἐκ τῶν νέων ἐλαιουργείων ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα εἶναι τόσον ἔκδηλα, ὥστε νὰ ἀναγνωρίζωνται παρὰ πάντων τῶν ἐλθόντων εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς κατὰ τόπους συνεταιρισμούς. Ἀναφέρομεν δύο παραδείγματα: 1) τὸν συνεταιρισμὸν Πετρίνας, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τετραετίας πραγματοποιεῖ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἔκθλιψιν τοῦ ἐλαιοκάρπου τῶν συνεταίρων του μὲ ἀποτελέσματα ἐξαιρετικὰ εἰς ποιότητα καὶ ποσότητα, ἐπιτυγχάνων τιμὰς ἐλαίου κατὰ 25 % ἐπὶ πλέον τῶν ἐλαίων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν ἄλλων ἰδιωτικῶν ἐλαιουργείων. Ὁ συνεταιρισμὸς οὗτος κατώρθωσε νὰ περιλάβῃ ὡς συνεταίρους σχεδὸν ἅπαντας τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς Πετρίνας, 2) τὸν συνεταιρισμὸν Καζαβητίου Θάσου, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ παράγῃ ἔλαια ὀξύτητος δεκάτων μόνον τοῦ βαθμοῦ, ἀντὶ τῶν 17 βαθμῶν ὀξύτητος, τὰ ὁποῖα παρήγοντο πρότερον ἀπὸ ἰδιωτικὰ ἐλαιουργεῖα. Τὰ ἔλαια Θάσου ἐν τῇ ἀγορᾷ Καβάλλας, πάντοτε μὲ τὸ ὄνομα «θασίτικα», ἐτιμολογοῦντο ὑπὸ τῆς ἀγορανομίας Καβάλλας κατὰ 2 δραχμὰς εὐθηνότερα τῶν κατωτέρων ποιοτήτων ἐλαίου ἄλλων περιφερειῶν. Ἤδη τὰ ἔλαια ἐλαιουργείου Καζαβητίου ἔτυχον τοιαύτης ὑποδοχῆς καθ' ὅλην τὴν Μακεδονίαν, ὥστε ἀγοράζονται εἰς ὑψηλοτέρας τιμὰς ἀπὸ τὰς καλλιτέρας ποιότητας τῶν ἐλαίων Μυτιλήνης.

Ἡ Τράπεζα, συνεχίζουσα τὸ ἔργον της, μελετᾷ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ λάβῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς

ποιότητος τοῦ ἐλαίου Ἠπείρου, Ἑπτανήσου, Σάμου, Μακεδονίας, Θάσου καὶ λοιπῶν διαμερισμάτων τῆς Ἑλλάδος μικροτέρας ἐλαιοπαραγωγικῆς σημασίας. Παραλλήλως πρὸς τὰ ἄνω μέτρα, ἡ Τράπεζα ἔθεσεν ὡς σκοπόν της τὴν δημιουργίαν εἰδικοῦ προσωπικοῦ καταλλήλου διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ἐλαιουργείων. Πρὸς τοῦτο ἐμελέτησε τὴν ἵδρυσιν ἐλαιοτεχνικῆς σχολῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ παρασκευάζωνται καταλλήλως ἱκανοὶ διευθυνταὶ ἐλαιουργείων. Ἐμελετήθη, ὅπως ἡ σχολὴ αὕτη πλουτισθῇ δι' ἐγκαταστάσεων ἐλαιουργείου, συσκευασίας βρωσίμων ἐλαιῶν καὶ κατεργασίας τοῦ ὑποπροϊόντος τῆς ἐλαίας, τῆς πυρήνας, δι' ἐξαγωγῆς τοῦ πυρηνελαίου, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἡ πυρήνα εἶναι νωπή, διὰ καταλλήλου ἀνακαθαρμοῦ χρησιμοποιεῖται πρὸς βρῶσιν. Ἰδιαίτερον μουσεῖον καὶ χημεῖον θὰ παρεῖχον ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαστήρια διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν μελλόντων νὰ παρακολουθήσουν τὴν βιομηχανίαν τῆς ἐλαίας. Τὴν ὅλην αὐτὴν ἐργασίαν ἐζήτησε κατόπιν νὰ ἐκτελέσῃ ἡ Συνομοσπονδία τῶν συνεταιρισμῶν, προβᾶσα μάλιστα εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ σχετικοῦ οἰκοπέδου ἐν Ἐλευσίνι, πάντοτε διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς Τραπέζης καὶ τῆς ἐποπτείας τῆς τεχνικῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ γενικῶς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ὅλου ἔργου.

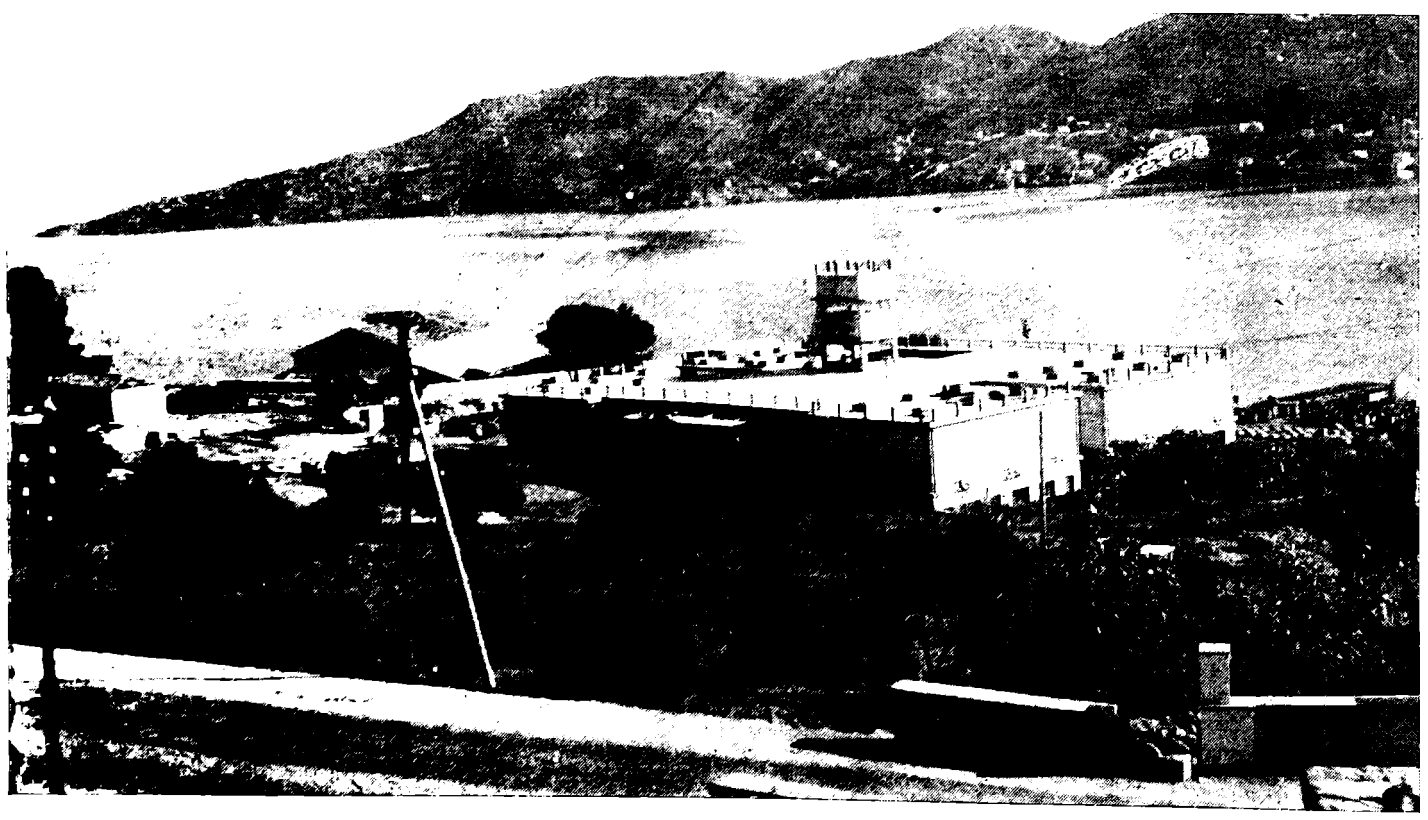
Οἰνοποιΐα.

Ἑτέρα γεωργικὴ βιομηχανία, ἡ ὁποία ἔτυχε τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως τῆς Τραπέζης, ὑπῆρξεν ἡ οἰνοποιΐα. Ἡ Κρήτη ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν οἴνων της. Ἱδρύθησαν κατ' ἀρχὰς αἱ παραγωγικαὶ Ἑνώσεις οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Μάλεμε, Κολυμβαρίου καὶ Καστελλίου Κισσάμου, αἱ ὁποῖαι, τῇ χρηματοδοτήσει τῆς Τραπέζης, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, ὅτε δοκιμαστικῶς ἐγένοντο αἱ πρῶται ἐργασίαι αὐτῶν, ἀπέδωκαν ἱκανοποιητικώτατα ἀποτελέσματα. Ἡ προσπάθεια ἐπεξετάθη καὶ εἰς Ἀρχάνας Τεμένους διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ ἐκεῖ ἱδρυθέντος οἰνοποιητικοῦ συνεταιρισμοῦ. Τὸν συνεταιρισμὸν τοῦτον ἠκολούθησεν ἡ Ἕνωσις οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Πεζῶν, ἡ ὁποία ἠγόρασε τὸ ἐν Καλλονῇ Πεδιάδος οἰνοποιεῖον τῆς Ἑταιρείας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων, βελτιώσασα τοῦτο. Μετὰ ταύτην ἡ Ἕνωσις οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Σητείας προέβη, πάντοτε τῇ χρηματοδοτήσει τῆς Τραπέζης, εἰς τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἐκ τῶν τελειοτέρων οἰνοποιείων τῆς Ἑλλάδος.

Οὕτω, εἰς τὰς ἄνω Ἑνώσεις τῆς νήσου Κρήτης, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τὸν αὐτόνομον ὀργανισμὸν οἰνοποιείων Κρήτης, ἐχορηγήθησαν μακροπρόθεσμα δάνεια μέχρι σήμερον ἐκ δραχμῶν 30.320.000.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα βελτίωσις ὑπῆρξε μεγάλη. Οἱ ὀνομαστοὶ κρητικοὶ οἶνοι ἐσταθεροποίησαν τὴν ποιότητά των, ἡ δὲ ζήτησις τῶν, κατὰ κανόνα τυποποιημένων, οἴνων τῆς Κρήτης, τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, γίνεται ὁσημέραι μεγαλυτέρα. Ἐν τῷ μεταξὺ συνεπληρώθησαν καὶ αἱ μελέται διὰ τὴν ἵδρυσιν οἰνοποιείων ἐν Ρεθύμνῳ καὶ Ἡρακλείῳ.

Ἡ δρᾶσις τῆς Τραπέζης ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ταύτῃ ἐπεξετάθη, μετὰ τὴν Κρήτην, ἐν Εὐβοίᾳ διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ ἀμπελουργῶν Χαλκίδος, διὰ δραχμῶν 5.000.000. Ὁ συνεταιρισμὸς οὗτος ἵδρυσεν ἀποθήκας ζυμώσεως γλεύκους καὶ παραγωγῆς οἴνου. Ἕκαστος οἰνοπαραγωγὸς ὑποχρεοῦται νὰ προσκομίσῃ εἰς τὰς οἰνοδεξαμενὰς ὡρισμένην κατ' ἔτος ποσότητα γλεύκους. Τὸ γλεῦκος τοῦτο οἰνοποιούμενον παράγει ἐξαιρετικὸν οἶνον ῥητινίτην, ὁ ὁποῖος πωλούμενος ὁμαδικῶς ἀποδίδει ἱκανοποιητικὰς τιμὰς εἰς τοὺς παραγωγούς.

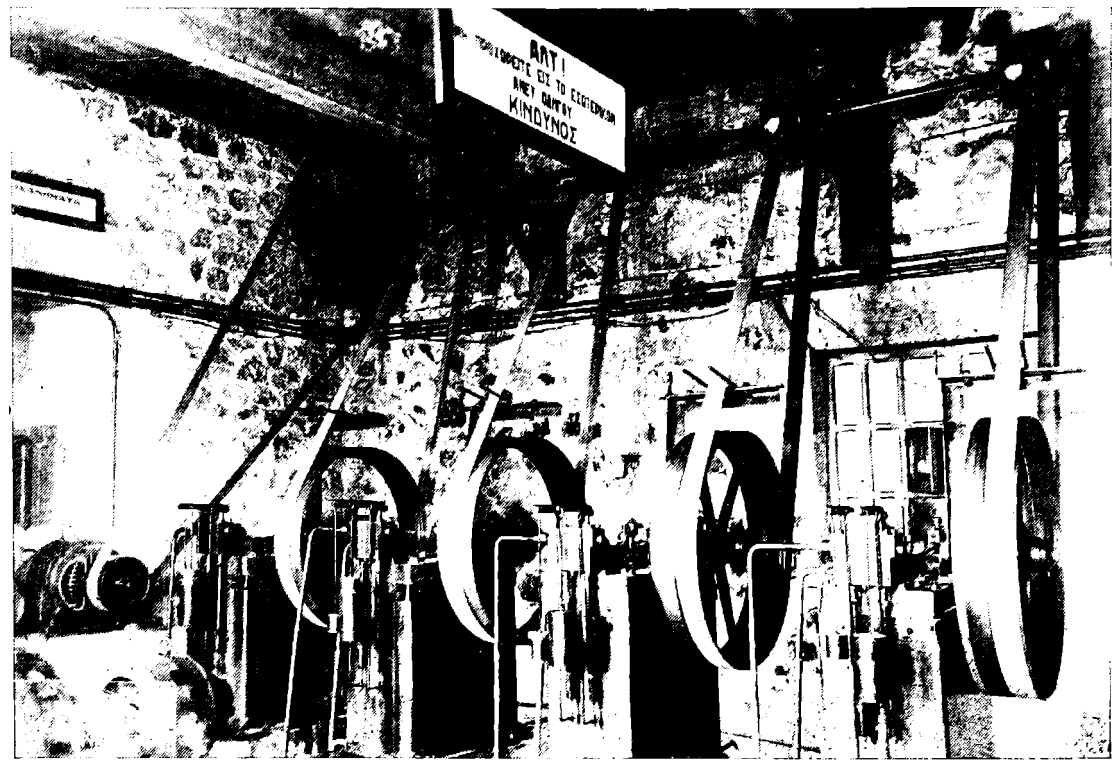

Ἐξωτερικὴ ἄποψις τοῦ οἰνοποιείου Βαθέος ἐν Σάμῳ.

Μετὰ τὴν Χαλκίδα, ἡ Νεμέα ἀπέκτησε τὸ μᾶλλον συγχρονισμένον οἰνοποιεῖον τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ οἰνοποιητικοῦ συνεταιρισμοῦ Νε-

μέας ὑπὸ τῆς Τραπέζης διὰ 5.335.000 δραχμῶν καὶ τῆς παροχῆς πάσης συνδρομῆς διὰ τὴν ἀρτιωτέραν συγκρότησιν τοῦ οἰνοποιείου.

Αἱ συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις τῆς νήσου Σάμου ἀπέκτησαν ἐπίσης ἐξαιρετικῆς σημασίας οἰνοποιητικὰς ἐγκαταστάσεις ἐν Λιμένι Βαθέος καὶ ἐν Καρλοβασίῳ, χρηματοδοτηθεῖσαι ὑπὸ τῆς Τραπέζης διὰ ποσοῦ δραχμῶν 23.500.000. Ἐμελετήθη ἡ ἵδρυσις ἐν Ἁγίῳ Βασιλείῳ Ἀχαΐας οἰνοποιείου καὶ ἐγένοντο δοκιμαὶ οἰνοποιήσεως σταφυλῆς μοσχάτου ἐν τῷ οἰνοποιείῳ Ἀλυσσοῦ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ. Αἱ δοκιμαὶ ἀπέδωκαν ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα. Ἐμελετήθη προσέτι ἡ ἵδρυσις οἰνοποιείων ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἐν Λευκίμμῃ Κερκύρας, ἐν Ζίτσῃ Ἠπείρου, ἐν Ν. Ἀγχιάλῳ Θεσσαλίας καὶ συγκεντροῦνται στοιχεῖα διὰ νὰ μελετηθῇ ἡ ἵδρυσις οἰνοποιείων ἐν Μεθώνῃ Πυλίας καὶ ἐν Ἀμπελοφύτῳ Τριφυλλίας.

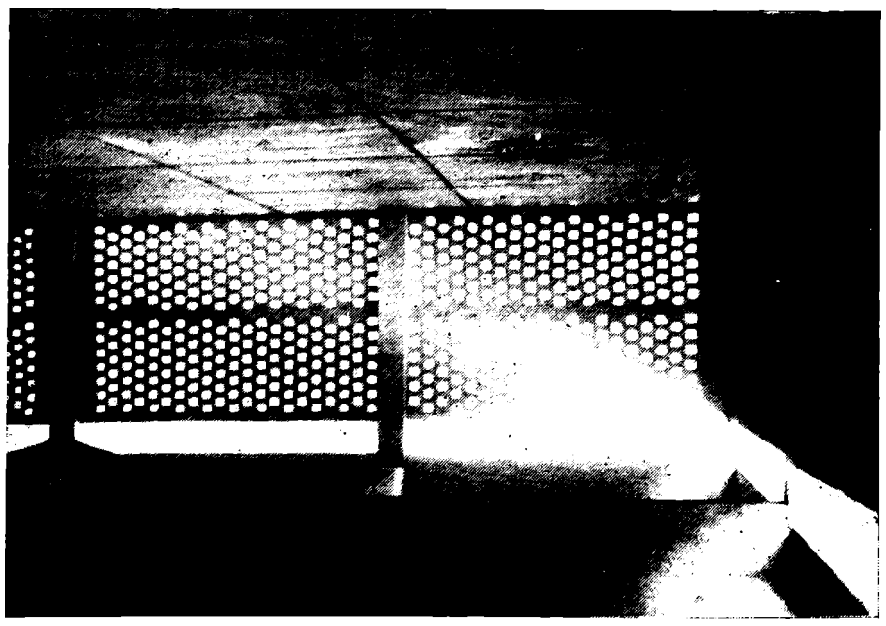

Τὸ μηχανοστάσιον καὶ αἱ ἀντλίαι τοῦ ἐλαιουργείου Ἀγιάσσου.

Ἐχρηματοδοτήθη τέλος διὰ δραχμῶν 3.000.000 ἡ Ἕνωσις Λευκάδος πρὸς ἵδρυσιν συμπληρωματικοῦ οἰνοποιείου ἐν Λευκάδι.

Τυροκομία.

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν, ἡ Τράπεζα ἐπελήφθη τῆς βελτιώσεως καὶ τῆς γεωργικῆς ταύτης βιομηχανίας, χρηματοδοτήσασα κατ' ἀρχὰς τυροκομικοὺς συνεταιρισμοὺς πρὸς ἀνέγερσιν ἰδίων συγχρονισμένων τυροκομείων. Τοιαῦτα ἱδρύθησαν τὸ πρῶτον ἐν Κρήτῃ, εἰς Βισταγὴν καὶ Ροδάκινον Ρεθύμνης, εἶτα εἰς Ροδοποῦ Χανίων καὶ εἰς Ζώμυθον, Τρίοδον καὶ Ἴδαν Ἀνωγείων. Ἀκολούθως ἐπεξετάθη τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Τραπέζης εἰς Λέσβον, εἶτα εἰς τὸν Νομὸν Ἀττικοβοιωτίας καὶ εἰδικῶς εἰς Κακόσι Δομβραίνης, ὡς καὶ εἰς τοὺς Νομοὺς Ἕβρου, Λαρίσης καὶ Φλωρίνης. Καρποφόρος ἐπίσης κατεβλήθη προσπάθεια διὰ τὴν παραγωγὴν νωποῦ ἀγελαδινοῦ βουτύρου ἐν Ραχιᾷ Βεροίας, ἱδρυθέντος πρὸς τοῦτο εἰδικοῦ γαλακτοκομικοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ εἰδικοῦ βουτυροκομείου. Τέλος ἡ μέριμνα τῆς Τραπέζης ἐστράφη εἰς Ἤπειρον διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ χρηματοδοτήσεως διαφόρων τυροκομικῶν συνεταιρισμῶν, οὓς καὶ ἐπεχορήγησε διὰ τὴν ἀνέγερσιν συγχρονισμένων τυροκομείων. Εἰδικῶς ἡ Τράπεζα ἐπεχορήγησε τοὺς συνεταιρισμοὺς Σταυρακίου, Ροδοτοπίου, Μεγ. Μπισδουνίου καὶ Ν. Σαμψοῦντος. Ἡ ἀντίληψις τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῆς βιομηχανίας ταύτης δὲν ὑστέρησε καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅπου ἐχρηματοδότησε τοὺς συνεταιρισμοὺς Καλαβρύτων, Βυσωκᾶς, Μανωλάδος καὶ Κοντοβαζαίνης καὶ ἐμελέτησε τὴν ἵδρυσιν τῶν τυροκομείων Λεβιδίου, Κακουρίου καὶ Λαγκαδίου.

Ὑπόστεγον διατηρήσεως ἐλαιοκάρπου εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖον Βραχασίου.

Πανταχοῦ τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπαθείας ταύτης ὑπῆρξαν ἐξαιρετικῶς ἱκανοποιητικά. Ἡ Κρήτη παρήγαγε καὶ παράγει τοὺς ἐκλεκτοτέρους τυροὺς πολυτελείας τύπου Gruyère, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ νῆσος Λέσβος. Ἡ Ἤπειρος παρήγαγε τὸ βελτιωμένον κεφαλοτύρι τύπου Ἀγράφων, ὑπὸ τὸ ὄνομα Βιζές, καὶ ἡ Τρίπολις τὸ βελτιωμένον κεφαλοτύρι. Ἐκ παραλλήλου ἡ Τράπεζα ἐχρηματοδότησε καὶ πληθὺν ἄλλων συνεταιρισμῶν, ὡς ἐν Κρήτῃ εἰς Κουστογέρακο, Ζάκρον, Καθαρὸν Κριτσᾶς, Ζώμυθον Ἀνωγείων. Ἐπίσης εἰς Σχοινοχώριον Ἀργολίδος, Παλαιὰν Κόρινθον κ.τ.λ. ὡς καὶ πολλοὺς κτηνοτρόφους μεμονωμένους.

Ὁ κατωτέρω πίναξ ἐμφανίζει τὰ χορηγηθέντα μακροπρόθεσμα δάνεια ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δράσεως τῆς Τραπέζης, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 μέχρι τοῦ 1939 εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν παραγωγικοὺς συνεταιρισμούς, ἐλαιουργικούς, οἰνοποιητικοὺς καὶ γαλακτοκομικούς.

Ἔτη	Ἐλαιουργικοὶ συνεταιρισμοὶ		Οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ		Γαλακτοκομικοὶ συνεταιρισμοὶ	
	Ἀριθμὸς δανείων	Ποσὸν	Ἀριθμὸς δανείων	Ποσὸν	Ἀριθμὸς δανείων	Ποσὸν
1930 - 1936	68	32 989 000	15	32 930 000	42	2 991 905
1937	35	26 880 000	5	15 860 000	1	180 000
1938	26	16 367 000	3	7 200 000	1	100 000
1939 - 1940(1)	29	17 708 000	9	8 345 000	6	1 500 000
Σύνολον	158	93 944 000	32	64 335 000	50	4 771 905

Η ΧΟΡΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ

Ἡ ἔρευνα καὶ ἡ διαπίστωσις τῆς ἀνάγκης τῆς γεωργικῆς βελτιώσεως, ὑπὸ οἱανδήποτε καὶ ἂν αὕτη ἐμφανίζεται μορφήν, ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς δράσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν τῷ πεδίῳ τῶν προσπαθειῶν της, διὰ τὴν καθόλου βελτίωσιν καὶ αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

Ἡ διάθεσις ὅμως τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶναι φυσικόν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένον, νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς οἰκονομικοὺς κανόνας, οὓς αἱ ὑποχρεώσεις της ὡς οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ τῇ ἐπιβάλλουσι, τόσον διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων της καὶ τῶν εὐθυνῶν της, ὅσον καὶ διὰ τὴν προστασίαν τῶν πρὸς οὓς ἡ χορήγησις τῶν κεφαλαίων της γεωργῶν ἢ γεωργικῶν ἐν γένει ὀργανισμῶν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐτέθησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κανόνες καθορίζοντες σαφῶς, ὑπὸ ποίους ὅρους καὶ προϋποθέσεις θὰ παρείχετο ἡ ἐνίσχυσις τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν καὶ ποῖα τὰ στοιχεῖα καὶ κριτήρια, ἐφ' ὧν βασιζομένη ἡ Τράπεζα θὰ ἀπεφάσιζε τὴν παροχὴν τῆς ἐνισχύσεώς της καὶ πρὸς ποῖα φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα θὰ παρεῖχε ταύτην.

Θάλαμος ἐναποθηκεύσεως ἐλαιοκάρπου εἰς τὸ ἐλαιουργεῖον Κριτσᾶς.

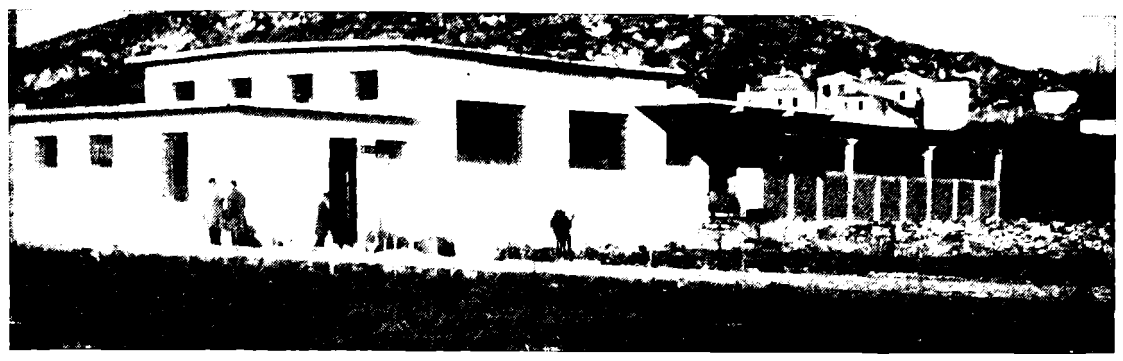
Οὕτω καθωρίσθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι, λόγῳ τοῦ κοινωφελοῦς χαρακτῆρος τῆς Τραπέζης, ἐκμεταλλεύσεις γεωργικαί, εἴτε ἁπλαῖ εἴτε σύνθετοι, γινόμεναι ὑπὸ μορφὴν καθαρῶς ἐπιχειρηματικὴν καὶ κερδοσκοπικήν, ἀποκλείονται τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς Τραπέζης. Ὅπου δὲ τὸ σύνθετον τῆς μορφῆς ἔργων, ὡς εἶναι τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων παρα-

(1) Περιλαμβάνονται τινὰ τῶν ἐγκριθέντων δανείων κατὰ τὸ 1939, πραγματοποιηθέντα ὅμως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1940.

γωγῆς ἢ ἐπεξεργασίας ἢ διαθέσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἐπέβαλε τὴν εἰδικωτέραν ὀργάνωσιν τούτων, καθωρίσθη ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη θὰ ἐγίνετο ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐνδιαφερομένων παραγωγῶν, καταλλήλως ποδηγετουμένων παρὰ τῆς Τραπέζης καὶ μετὰ προηγουμένην εἰδικωτέραν ὀργάνωσιν αὐτῶν.

Συμφώνως πρὸς τοὺς τεθέντας κανόνας, ὡς στοιχεῖα ἐφ' ὧν θὰ ἐβασίζετο ἡ κρίσις τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν δανείων καθωρίζοντο ὅτι ἦσαν:

Ἡ διαπίστωσις ἀπὸ τὴν γεωργοοικονομικὴν ἔρευναν τοῦ σκοπίμου καὶ οἰκονομικῶς συμφέροντος τοῦ ἐπιχειρουμένου ἔργου ἢ βελτιώσεως, ἡ προσωπικὴ κατάστασις τοῦ ζητοῦντος τὸ δάνειον, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τούτου καὶ αἱ παρεχόμεναι ἐμπράγματοι ἀσφάλειαι διὰ τὴν ὁμαλὴν ῥευστοποίησιν τοῦ δανείου, ἥτις κατὰ κανόνα ἐθεσπίσθη ὅτι δέον νὰ συντελῆται ἐκ τῶν προσόδων, αἵτινες θὰ ἐδημιουργοῦντο συνεπείᾳ τῆς ἐκτελέσεως τῆς εἰρημένης βελτιώσεως.

Τὸ ἐλαιουργεῖον τῆς νήσου Σκιάθου.

Τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ δανειζομένου, ἀποτελοῦν τὸ κατ' ἐξοχὴν λεπτὸν σημεῖον τῆς ὅλης ὑποθέσεως, ἡ Τράπεζα ἐχειρίσθη μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ εὐρύτητος ἀντιλήψεως, σύμφωνα μὲ τὸν σκοπὸν καὶ προορισμόν της.

Δὲν ἀπέκλεισεν ἐκ τῶν προτέρων τοὺς βεβαρημένους διὰ χρεῶν παραγωγοὺς καὶ γενικῶς τοὺς οἰκονομικῶς ἀδυνάτους, ἀλλὰ τοὐναντίον πρὸς αὐτοὺς ἔστρεψεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχήν της καὶ καθώρισεν, ὅτι αἱ περιπτώσεις αὗται θὰ ἐρευνῶνται ἰδιαιτέρως, ὥστε νὰ ἐξακριβοῦται ἡ αἰτία τῆς ἐλαττωματικῆς διαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας των καὶ ἀναλόγως τῶν πορισμάτων τῆς ἐρεύνης ταύτης νὰ παρέχηται ἡ ἐνίσχυσίς της κατὰ τρόπον μεθοδικὸν καὶ ἀποτελεσματικόν.

Ἀνάλογος ὡσαύτως σημασία ἐδόθη καὶ εἰς τὸ στοιχεῖον τὸ ἀφορῶν τὴν προσωπικὴν κατάστασιν τοῦ ζητοῦντος τὸ δάνειον, οὕτως ὥστε, τὰ δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας νὰ παρέχωνται εἰς παραγωγούς, ὧν τὸ ἠθικὸν ποιόν, ἡ ἐργατικότης, ἡ ἐπίδοσις εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ ἡ ἐν γένει ἐπιμέλειά των, νὰ ἐγγυῶνται περὶ τῆς ὑπάρξεως παρὰ τῷ δανειζομένῳ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐκείνου ἐνδιαφέροντος ὅπερ θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου παρὰ τῆς Τραπέζης σκοποῦ.

Ἐθέσπισεν, ἐπίσης, ἡ Τράπεζα ὡς κανόνα ἀπαράβατον τὴν παρακολούθησιν τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν δανείων της τούτων, δι' ὃν ἀκριβῶς σκοπὸν ἐνεκρίθησαν, ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ δι' ἀλλοτρίους σκοποὺς χρησιμοποίησίς των, πρᾶγμα ὅπερ θὰ ἐματαίωνε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προβλεφθέντων ἔργων, ἐξ ἧς προσδοκᾶται ἡ ἐξόφλησις τοῦ δανείου καὶ κυρίως ἡ βελτίωσις τῆς οἰκονομίας τῶν παραγωγῶν.

Τέλος, διὰ σειρᾶς ἄλλων κανόνων δευτερευούσης μὲν σημασίας, πλὴν συμπληρούντων τὰ τῆς παροχῆς τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐνισχύσεώς της, ἐπλαισίωσε τὸ ὅλον ζήτημα τῆς χορηγήσεως τῶν μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων δανείων.

Ἰδιαιτέραν ἡ Τράπεζα ἀπέδωκε σημασίαν εἰς τὴν ταχεῖαν μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων καὶ τὴν ἁπλούστευσιν τῶν διατυπώσεων. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἐπέτυχεν ὥστε οἱ παραγωγοὶ νὰ λαμβάνωσι τὰ ἐγκρινόμενα δάνεια κατὰ τὴν κατάλληλον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βελτιώσεων ἐποχήν, ἵνα διὰ τῆς ἐγκαίρου πραγματοποιήσεως τῶν δανείων, ἐπιτυγχάνωνται ταχέως τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα.

Πρὸς τοῦτο, ὅταν, μὲ τὴν πάροδον τῶν πρώτων ἐτῶν, διεπιστώθη ὅτι τὰ περιφερειακά της ὄργανα ἦσαν ὥριμα διὰ τὴν παρ' αὐτῶν ἄσκησιν τῆς μακροπροθέσμου πίστεως, ἡ Διοίκησις μετεβίβασεν εἰς τὰ κατὰ τόπους Ὑποκαταστήματα τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως καὶ ἀμέσου χορηγήσεως τοιούτων δανείων.

Τὸ ἀποκεντρωτικὸν τοῦτο σύστημα, ὅπερ βαθμιαίως ἐφηρμόσθη εἰς ὅλας τὰς περιφερείας τῆς Χώρας καὶ ὅπερ, κατὰ κανόνα, ἀφορᾷ εἰς ἀτομικὰ δάνεια ὡρισμένων κατηγοριῶν μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων δανείων, ἀπέδωκεν, ὡς ἀπέδειξεν ὁ ἀσκούμενος κατ' ἔτος ἔλεγχος, ἄριστα ἀποτελέσματα, ἡ δὲ ταχύτης μεθ' ἧς λαμβάνονται αἱ ἐπὶ τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων ἀποφάσεις καὶ ἡ ἐπακολουθοῦσα τὴν ἔγκρισιν τοῦ δανείου ταχεῖα χορήγησις τούτου, ἐπέτρεψαν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐπιδιωχθέντος σκοποῦ, τῆς ταχείας, δηλαδή, παροχῆς τῶν μέσων διὰ τὴν ἔγκαιρον ἐκτέλεσιν τῶν βελτιώσεων.

Ἀπὸ μίαν ἁπλῆν σύγκρισιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὸ ἀποκεντρωτικὸν τοῦτο σύστημα ἐγκρινομένων καὶ χορηγουμένων δανείων ὑπὸ τῶν περιφερειακῶν Καταστημάτων, καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς Τραπέζης ἐγκρινομένων τοιούτων, καταφαίνεται πλήρως ἡ ἀποτελεσματικότης τοῦ συστήματος τούτου, ὡς πρὸς

τὸν ταχὺν ῥυθμὸν μεθ' οὗ συντελεῖται ἡ χορήγησις τῶν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας. Οὕτω ἐνεκρίθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1937 ὑπὸ τῶν περιφερειακῶν Καταστημάτων τὰ 85% τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐγκριθέντων ἐν συνόλῳ ὑπὸ τῆς Τραπέζης δανείων, κατὰ τὸ 1938 τὰ 90% καὶ κατὰ τὸ 1939 τὰ 94%, ὡς ἐνδεικνύει ὁ παρατιθέμενος πίναξ.

Μεγάλως ἐπίσης συνετέλεσε καὶ κατέστησε ταχεῖαν καὶ εὐχερῆ τὴν λῆψιν παρὰ τῶν παραγωγῶν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἐγκρινομένων δανείων, ὁ τρόπος καθ' ὃν ἡ Τράπεζα ἀντεμετώπισε τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς παρὰ τῶν δανειζομένων ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας.

Ἔτος	Ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος		Ὑπὸ περιφερειακῶν Καταστημάτων	
	Δάνεια	Δραχμῶν	Δάνεια	Δραχμῶν
1937	3 406	208 837 248	20 157	122 428 067
1938	3 297	229 248 082	30 707	200 033 906
1939	2 329	138 608 155	36 599	244 863 218

Εὑρεθεῖσα, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς λειτουργίας της, πρὸ δυσκολιῶν διὰ τὴν παροχὴν ἐκ μέρους τῶν δανειζομένων παραγωγῶν ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας, ἀπαραιτήτου διὰ δάνεια μακρᾶς προθεσμίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας εἶναι δυνατὸν σοβαραὶ νὰ ἐπέλθουν μεταβολαὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν δανειζομένων, ἐμελέτησε καὶ εἰσηγήθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν μέτρα, δι' ὧν θὰ παρεκάμπτοντο αἱ ἀνωτέρω δυσκολίαι, ὥστε νὰ μὴ ἀνακοπῇ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἡ χορήγησις τῶν δανείων.

Αἱ δυσκολίαι αὗται εἰς τὴν παροχὴν ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας ἐνεφανίζοντο, 1) εἰς τοὺς ἀκτήμονας καλλιεργητὰς τοὺς ἀγροτικῶς ἀποκατασταθέντας ἐπὶ κτημάτων, ὧν ἡ κυριότης ἀνῆκεν εἰς τὸ Δημόσιον, 2) εἰς τοὺς πρόσφυγας καλλιεργητὰς τοὺς ἀποκατασταθέντας παρὰ τῆς τέως Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ 3) εἰς τοὺς ἀγρότας, οἵτινες ἢ ἐστεροῦντο παντελῶς τίτλων ἀποδεικνυόντων τὴν κυριότητα τῶν κατεχομένων παρ' αὐτῶν κτημάτων ἢ κατεῖχον ἐλλιπεῖς τοιούτους.

Διὰ τῶν ληφθέντων, κατόπιν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰσηγήσεως τῆς Τραπέζης, νομοθετικῶν μέτρων ἐπετράπη, εἰς ἀσφάλειαν τῶν χορηγουμένων παρ' αὐτῆς δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας εἰς τοὺς παραγωγοὺς τῆς πρώτης ὡς ἄνω κατηγορίας (ἀκτήμονας), ἡ ἐγγραφὴ ὑπὲρ τῆς Τραπέζης πρώτης ὑποθήκης ἐπὶ τῶν παραχωρηθέντων εἰς αὐτοὺς κτημάτων τῆς κυριότητος τοῦ Δημοσίου. Ἐπετράπη ἐπίσης ἡ ἐγγραφὴ δευτέρας ὑποθήκης ὑπὲρ τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν παραχωρηθέντων εἰς τοὺς πρόσφυγας παραγωγούς.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀγρότας τῆς τρίτης κατηγορίας, καὶ προκειμένου περὶ δανείων μέχρι ποσοῦ 30.000 δραχμῶν, καθωρίσθη, ὅπως ἡ ἐξακρίβωσις τῆς κυριότητος τῶν κτημάτων των γίνεται ὑπὸ τριμελῶν ἐπιτροπῶν διοριζομένων κατὰ περιφερείας ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Τοιαύτας ἐπιτροπὰς ἡ Τράπεζα συνέστησεν ἀθρόως εἰς πλείστας περιφερείας τῆς Χώρας, ὅπου αἱ ἀνάγκαι τῆς λειτουργίας τούτων καθίσταντο ἔκδηλοι.

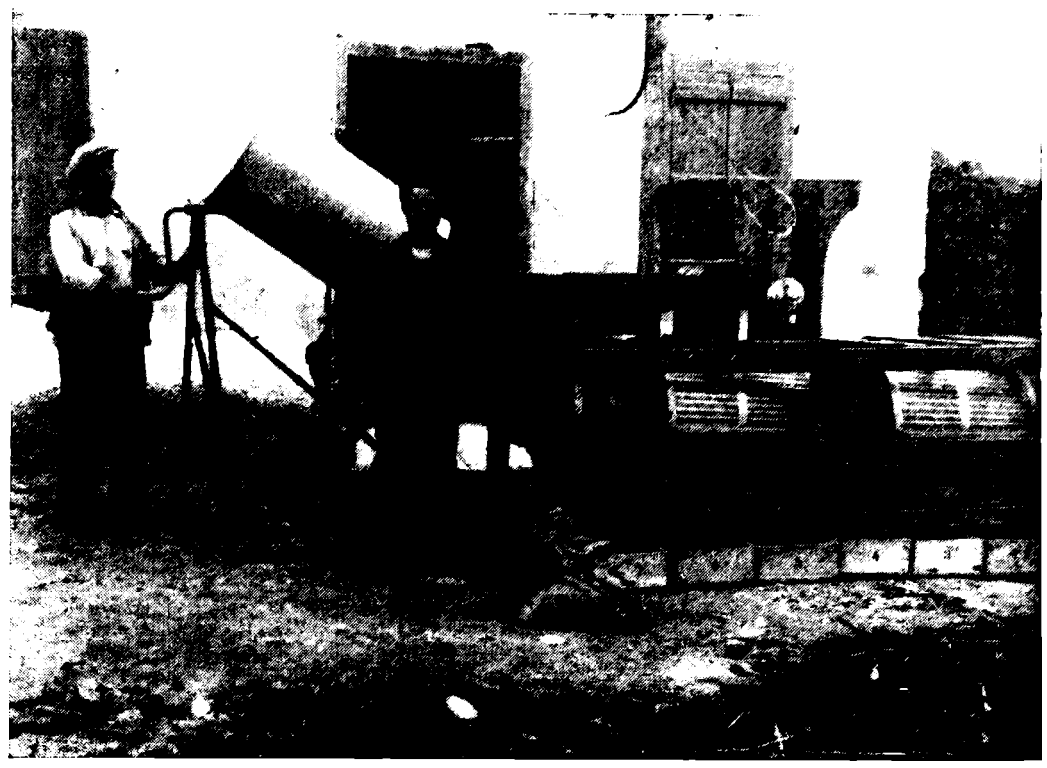
Ἐσωτερικὸν τοῦ ἀποστειρωτηρίου γεωμήλων ἐν Λασηθίῳ.

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν ἠρκέσθη καὶ πάλιν εἰς μόνην τὴν ἐκ τῶν ἄνω μέτρων παρεχομένην εὐχέρειαν ἐν τῇ χορηγήσει τῶν ἐγκρινομένων παρ' αὐτῆς δανείων.

Ἡ εὐρύτης τῆς ἀντιλήψεως, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν πιστωτικὴν τῆς Τραπέζης πολιτικήν, ἐξεδηλώθη πλήρως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν ἐμπραγμάτων ἀσφαλειῶν, δεδομένου ὅτι, ἵνα διευκολύνῃ ἔτι περαιτέρω καὶ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῶν μετ' αὐτῆς συναλλασσομένων παραγωγῶν, καθώρισεν ὅπως διὰ τὰ κάτω τῶν δραχμῶν 30.000 δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας (καὶ τὸ πλεῖστον τῶν δανείων εἶναι μικρότερον τοῦ ποσοῦ τούτου) ἀποφεύγεται, κατὰ τὸ δυνατόν, ἡ ἐγγραφὴ ὑποθήκης, ἀντικαθισταμένη, διὰ μὲν τοὺς συνεταιρισμένους παρα-

γωγοὺς μὲ τὴν ἐγγύησιν τοῦ συνεταιρισμοῦ, ὅπου οὗτος εἶναι διατεθειμένος νὰ παράσχῃ ταύτην, διὰ δὲ τοὺς μεμονωμένους μὲ τὴν ἐγγύησιν φερεγγύου προσώπου.

Ἡπλούστευσεν, ἀκόμη, ἡ Τράπεζα καὶ τὸν τρόπον τῆς συνάψεως τῶν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας, καθορίσασα ὅπως τὰ μέχρι τοῦ ποσοῦ δραχμῶν 30.000 δάνεια συνάπτωνται δι' ἰδιωτικοῦ συμβολαίου οὗτινος καθώρισε καὶ τὸν τύπον, ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν δαπάναι τῶν παραγωγῶν καὶ καθυστερήσεις, ἃς φυσικὸν εἶναι νὰ συνεπάγεται ἡ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου σύναψις τῶν δανείων.

Σιτοκαθαριστήριον καὶ ἀπολυμαντικὴ μηχανὴ Δαλαμανάρας.

Γενικῶς δὲ δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ Τράπεζα οὐδὲν παρέλειψεν ἐξ ἐκείνων, ἅτινα θὰ καθίστων ταχεῖαν καὶ εὐχερῆ, τόσον τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων, ὅσον καὶ τὴν λῆψιν ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεων διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ἐγκρινομένων δανείων, παρακολουθεῖ δὲ συστηματικῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεών της ἐκ μέρους τῶν περιφερειακῶν της ὀργάνων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χειρισμὸν τῆς μεσοπροθέσμου καὶ ἰδίᾳ τῆς μακροπροθέσμου πίστεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ βελτιώσεων ἐξερχομένων πλέον τοῦ περιωρισμένου πλαισίου τῶν μεμονωμένων ἀτομικῶν ἐκμεταλλεύσεων, ὡς ἀφορώντων, εἴτε τὴν οἰκονομίαν μεγάλου ἀριθμοῦ παραγωγῶν, εἴτε ὡρισμένα προϊόντα, καὶ ἰδίᾳ τοὺς ὅρους παραγωγῆς ἢ ἐπεξεργασίας ἢ μεταποιήσεως ἢ διαθέσεως τούτων, δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι παράλληλος ἀνεπτύχθη δραστηριότης, ἐχώρησε δὲ ἡ Τράπεζα μετ' ἄκρας συνέσεως καὶ προσοχῆς εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ χρηματοδότησιν τούτων.

Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἀνωτέρω ἔργων καὶ βελτιώσεων, αἱ αὐταὶ βασικαὶ ἀρχαὶ καὶ κανόνες ἐφηρμόσθησαν καὶ ἡ παροχὴ τῆς ἐνισχύσεως τῆς Τραπέζης ἐξηρτήθη πάντοτε ἀπὸ τὸ σκόπιμον καὶ τεχνικῶς καὶ οἰκονομικῶς συμφέρον τῶν ἔργων, ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ δανειζόμενον πρόσωπον, τὴν σύνθεσιν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασίν του καὶ ἰδίᾳ τὴν καταλληλότητά του διὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἔργου, ἀπὸ τὴν δυνατότητα τῆς ὁμαλῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ δανείου ἐκ τῶν προσόδων, αἵτινες θὰ ἐδημιουργοῦντο συνεπείᾳ τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, ὡς καὶ ἀπὸ τὰς παρεχομένας ἀσφαλείας. Ὀφείλομεν ἐνταῦθα νὰ τονίσωμεν, ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τοῦ δανειζομένου προσώπου ἡ Τράπεζα ἀπέδωκεν ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν. Δὲν ἐχειρίσθη τοῦτο ὡς εἷς οἱοσδήποτε πιστωτής, δι' ὃν ἀναμφιβόλως οὐδεμίαν θὰ εἶχε σημασίαν τὸ ὄργανον ἐκτελέσεως τῶν ἔργων, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ παρεῖχε τὰς ἀξιουμένας ἐξασφαλίσεις, ἀλλὰ ὡς ὀργανισμὸς κοινωφελοῦς χαρακτῆρος, ἔχων πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ προορισμοῦ του.

Ἀσκοῦσα ἡ Τράπεζα κοινωνικὴν πολιτικήν, ὑπαγορευομένην ἀπὸ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Καταστατικοῦ της, ἔθεσε πάντοτε ὡς γνώμονα τῆς προτιμήσεώς της διὰ τὴν παροχὴν τῆς πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τὸ γενικώτερον συμφέρον καὶ δὲν ἐδίστασεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἀποκλείσῃ τοῦ δανεισμοῦ πᾶν πρόσωπον, ἢ ἐκ μέρους τοῦ ὁποίου ἐκτέλεσις τῶν ἀνωτέρω ἔργων θὰ ἐγίνετο ὑπὸ μορφὴν ἐπιχειρηματικῆς καὶ κερδοσκοπικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἔστω καὶ ἂν παρείχοντο ὅλα τὰ ἐχέγγυα καὶ αἱ ἀσφάλειαι διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἔργου.

Ἦτο φυσικόν, συνεπῶς, ἡ ἐνίσχυσίς της νὰ παρασχεθῇ εἰς τὰ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως κατάλληλα, ἁρμόδια καὶ ἔχοντα τὰς πρὸς τοῦτο ἱκανότητας πρόσωπα καὶ ὡς τοιαῦτα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἄλλα πλὴν τῶν Νομικῶν προσώπων δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἅτινα, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἱδρύθησαν, τῆς συνθέσεώς των καὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων ἃς εἶχον, θὰ συνεκέντρουν τὰ ἀπαραίτητα πρὸς τοῦτο προσόντα καὶ ἱκανότητας. Ἀναλόγως δὲ τῆς φύσεως καὶ τῆς σημασίας τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, τῆς γενικωτέρας ἢ μερικωτέρας ὠφελείας τούτων, τοῦ ἀμεσωτέρου ἢ ἀπωτέρου ἐπηρεασμοῦ τῆς οἰκονομίας τῶν διαφόρων μονάδων, προσέτι δὲ ἀναλόγως τῆς νομικῆς σχέσεως, ἡ ὁποία συνδέει τὰ ἐπιχειροῦντα τὴν ἀξιοποίησιν ἢ βελτίωσιν πρόσωπα πρὸς τὸ ἔδαφος ἢ τὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ ἔργα, καθορίζει ἑκάστοτε ἡ Τράπεζα ποῖον εἶναι τὸ καταλληλότερον πρόσωπον διὰ τὴν εἰς αὐτὸ παροχὴν τῆς ἐνισχύσεώς της πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων.

Πάντως σήμερον, κατὰ γενικὸν κανόνα, τὰ καταλληλότερα καὶ προσφορώτερα ὄργανα διὰ τὴν ἀνάληψιν τοιούτων προσπαθειῶν γενικωτέρας διὰ τὴν ὕπαιθρον σημασίας προσφέρονται, ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ κοινότητες, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἀποκλείωνται τὰ γεωργικὰ ταμεῖα, τὰ ὑδραυλικὰ ταμεῖα κ. ἄ.

Εἰς πᾶσαν, συνεπῶς, προσπάθειαν τῶν ἀνωτέρω ὀργανισμῶν καὶ ὀργανώσεων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων γενικωτέρας σημασίας, ἡ Τράπεζα παρέσχεν ἀσμένως τὴν ἐνίσχυσίν της, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ἐκτέλεσις σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἔργων ἢ βελτιώσεων.

Διὰ τὰς συνεταιρικὰς μάλιστα ὀργανώσεις, ἃς ἡ Τράπεζα περιέβαλε δι' ὅλως ἰδιαιτέρας στοργῆς, ὁ κλάδος τῆς μεσοπροθέσμου καὶ μακροπροθέσμου πίστεως ἐλειτούργησε κατὰ τρόπον ἐξαιρετικῶς ἐνισχυτικόν, ὥστε νὰ δυνηθοῦν αὗται νὰ ἐπιτελέσουν τὸν προορισμόν των.

Εἰς 896 ἀνέρχονται αἱ κατὰ τὸ διάστημα τῆς πρώτης δεκαετίας 1930-1939 ἐγκριθεῖσαι αἰτήσεις ὑπὲρ Νομικῶν προσώπων δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ διὰ τὸ ποσὸν δραχμῶν 646.307.000. Μεταξὺ δὲ τῶν δανεισθέντων, πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουν αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ, ὡς ἐκ τῶν κατωτέρω παρατιθεμένων ἀριθμῶν προκύπτει:

Ἐγκριθεῖσαι αἰτήσεις ὑπὲρ συνεταιρικῶν ὀργανώσεων	737	Διὰ ποσὸν δραχμῶν			271 101 000
» » » δήμων	2	»	»	»	55 310 000
» » » συνδέσμων κοινοτήτων .	4	»	»	»	38 900 000
» » » κοινοτήτων	120	»	»	»	93 504 000
» » » ὑδραυλικῶν ταμείων . .	6	»	»	»	111 400 000
» » » ἄλλων νομικῶν προσώπων	27	»	»	»	76 092 000

Ὡς πρὸς τοὺς σκοπούς, δι' οὓς ἐνεκρίθησαν τὰ ἀνωτέρω ποσὰ δανείων, δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἀπέμεινεν ἔργον ἢ προσπάθεια, συντελοῦσα ἐμμέσως ἢ ἀμέσως εἰς τὴν αὔξησιν καὶ βελτίωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, καὶ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομίας τῶν παραγωγῶν, τὴν ὁποίαν ἡ Τράπεζα παρέλειψε νὰ χρηματοδοτήσῃ.

Γενικῶς, ἡ ἀκολουθηθεῖσα ὑπὸ τῆς Τραπέζης πιστωτικὴ συνεταιριστικὴ πολιτικὴ ἐπέτυχε τὴν ὀργάνωσιν τῶν παραγωγῶν καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἀπόκτησιν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, δι' ὧν προϊόντα ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν τῆς γεωργικῆς των οἰκονομίας καὶ ὑφιστάμενα τὸν ἀντίκτυπον τῆς ἐλλείψεως μέσων ἐπεξεργασίας, ἀποθηκεύσεως ἢ μεταποιήσεως νὰ τύχουν εἰδικῆς προστασίας καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ συγχρόνως ἡ ἀνάληψις τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ὅλου ἔργου τούτου ἐκ μέρους καὶ διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐνδιαφερομένων παραγωγῶν, ἀποκτησάντων διὰ τῆς ὀργανώσεώς των τὰς ἀπαιτουμένας βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις τῇ πιστωτικῇ ἐνισχύσει τῆς Τραπέζης.

Εὐνόητον, ὅτι αἱ πρὸς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις ἐνισχύσεις τῆς Τραπέζης ὑπῆρξαν ἐπίσης σοβαραὶ καὶ ἐπὶ ἀναγκῶν πάσης μορφῆς, ὡς εἶναι ἡ ἀπόκτησις μεγάλων γεωργικῶν μηχανημάτων, ἅτινα δὲν ἦτο δυνατὸν οὔτε οἰκονομικῶς βάσιμον νὰ τὰ ἀποκτήσουν οἱ παραγωγοί, εἰμὴ μόνον μέσῳ τῶν συνεταιρικῶν των ὀργανώσεων.

Οὕτως, αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις ἐνισχύθησαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν, μηχαναρότρων, μηχανῶν σπαρτικῶν, θεριστικῶν, χορτοκοπτικῶν καὶ χορτοδετικῶν, μηχανημάτων καθαρισμοῦ καὶ ἀπολυμάνσεως σπόρων κλπ., οὕτως ὥστε καὶ ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ σπορὰ νὰ διενεργῶνται ὑπὸ καλυτέρους ὅρους καὶ ἡ συγκομιδή, καὶ ἰδίᾳ ὁ ἀλωνισμὸς τῶν δημητριακῶν νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένα, νὰ στοιχίζουν ὀλιγώτερον, νὰ γίνωνται ἐγκαίρως καὶ νὰ μὴ ὑφίσταται τὸ προϊὸν τὰς ποικίλας φθοράς, ἃς ὑφίστατο ἀπὸ τὰ πλημμελῶς λειτουργοῦντα, πεπαλαιωμένα ἐν πολλοῖς καὶ ἀσυγχρόνιστα, ἰδιωτικὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα, οὔτε οἱ παραγωγοὶ τὰς γνωστὰς ἐκμεταλλεύσεις.

Αἱ πρὸς τὰ λοιπὰ ἀναφερόμενα Νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου πιστωτικαὶ ἐνισχύσεις τῆς Τραπέζης, αἱ παρασχεθεῖσαι ὑπὸ μορφὴν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ βελτιώσεων γενικωτέρας ὠφελείας, δι' ἅς, συμφώνως πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀρχὴν τῆς Τραπέζης, ἐκρίθησαν ὡς μᾶλλον ἁρμόδια καὶ κατάλληλα τὰ Νομικὰ ταῦτα πρόσωπα, ἀναλύονται, κατὰ δανεισθέντα πρόσωπα καὶ κατὰ σκοπούς, ὡς ἀκολούθως:

Α'. Δάνεια ὑπὲρ δήμων:

1) Δήμου Ἀθηναίων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς νέας λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν . . .	Δρχ.	55 000 000
2) Δήμου Ἐδέσσης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀρδευτικῶν ἔργων	»	310 000
Σύνολον	»	55 310 000

Β΄. Δάνεια ὑπὲρ 4 συνδέσμων κοινοτήτων, περιλαμβανόντων 28 κοινότητας καὶ διὰ τοὺς κάτωθι σκοπούς :

α) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀρδευτικῶν ἔργων	Δρχ.	6 500 000
β) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποστραγγίσεων, ἀντιπλημμυρικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν ἔργων	»	32 000 000
γ) διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀποστειρωτηρίου σύκων Κύμης	»	400 000
Σύνολον	»	38 900 000

Γ΄. Δάνεια ὑπὲρ 120 κοινοτήτων διὰ τοὺς κάτωθι σκοπούς :

α) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀρδευτικῶν	Δρχ.	77 430 000
β) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀποστραγγιστικῶν, ἀποξηραντικῶν καὶ ἀντιπλημμυρικῶν	»	9 910 000
γ) διὰ τὴν ἐξαγορὰν γαιῶν (βοσκοτόπων κυρίως)	»	4 926 000
δ) διὰ τὴν ἀνέγερσιν κοινοτικῶν σταύλων καὶ ἀγορὰν ζώων ἀναπαραγωγῆς .	»	1 178 000
ε) διὰ διάφορα ἄλλα μικρὰ ἔργα βελτιώσεων	»	66 000
Σύνολον	»	93 510 000

Δ΄. Δάνεια ὑπὲρ ὑδραυλικῶν ταμείων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀποστραγγιστικῶν, ἀντιπλημμυρικῶν καὶ ἀρδευτικῶν, ἤτοι :

1) Παμίσου (Καλαμῶν)	Δρχ.	82 000 000
2) Σελινοῦντος (Αἰγίου)	»	8 500 000
3) Ἀποκορώνου Βάμου (Κρήτης)	»	100 000
4) Ἡλιακοῦ Πεδίου (Πύργου)	»	3 000 000
5) Λαγκαδᾶ	»	17 000 000
6) Καστορίου (Σπάρτης)	»	800 000
Σύνολον	»	111 000 000

Ε΄. Ὑπὲρ διαφόρων ἄλλων Νομικῶν προσώπων δάνεια δραχμῶν 76.092.000 διὰ διαφόρους σκοπούς. Μεταξὺ τῶν δανεισθέντων σημειοῦμεν ἐνδεικτικῶς τὰ κάτωθι :

1) Εἰδικὸν ταμεῖον δασικῆς ὁδοποιΐας Πίνδου, δάνειον δραχμῶν 35.000.000 διὰ τὴν κατασκευὴν δασικῶν ὁδῶν καὶ ἐργοστασίων ξυλείας.

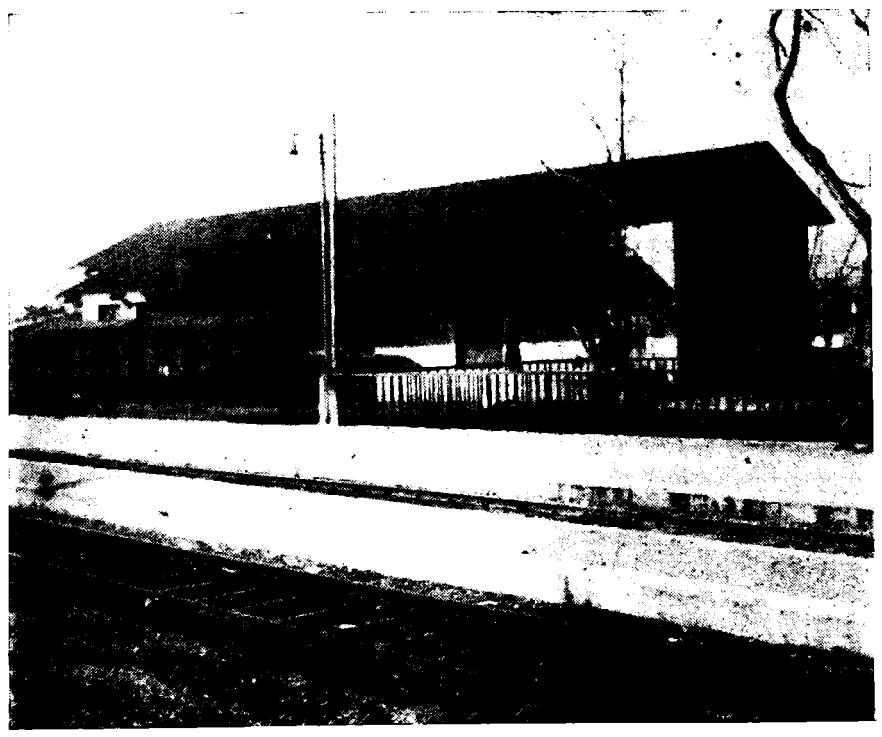
2) Ταμεῖον δασικῆς ὁδοποιΐας Ἐλάτης Φραγκάδων Ἠπείρου, δάνειον δραχμῶν 1.500.000.

3) Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀρδευτικῶν, ἀποστραγγιστικῶν ἔργων καὶ λοιπῶν βελτιώσεων ἐπὶ ἀγροτικῶν κτημάτων του, δάνειον δραχμῶν 15.000.000.

4) Ταμεῖον ἀσφαλίσεως κατὰ χαλάζης καὶ παγετῶν, διὰ τὴν ὀργάνωσιν προστασίας συκοπαραγωγῆς, δάνειον δραχμῶν 10.000.000.

5) Ὀργανισμὸς οἰνοποιείων Κρήτης διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰνοποιητικῶν ἐγκαταστάσεων ἐν Κρήτῃ, δάνειον δραχμῶν 5.500.000.

Ὁ ὄγκος τῆς ἀντιμετωπισθείσης καὶ διεκπεραιωθείσης ἐργασίας καταφαίνεται πλήρως ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποβληθεισῶν καὶ ἐξετασθεισῶν αἰτήσεων καὶ τὰς ληφθείσας ἐπ᾽ αὐτῶν ἀποφάσεις.

Ἀποθήκη Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς Αἰγίνειον.

Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1939, ὑπεβλήθησαν παρὰ διαφόρων μεμονωμένων καὶ συνεταιρισμένων παραγωγῶν, ὡς καὶ παρὰ συνεταιρικῶν ὀργανώσεων καὶ ἑτέρων Νομικῶν προσώπων διὰ τὴν χορήγησιν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας, 194.931 αἰτήσεις δανείων διὰ ποσὸν δραχμῶν 3.215.358.000.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἀριθμοῦ τῶν αἰτήσεων, ἐφ᾽ ὧν ἐγένετο ἡ κατὰ τὰ κεκανονισμένα ἐξέτασις, μελέτη καὶ ἐπεξεργασία (μιᾶς ἑκάστης κεχωρισμένως) :

α) ***Ἐνεκρίθησαν***

ὑπὲρ μεμονωμένων παραγωγῶν αἰτήσεις	69 621	δραχ.	628 896 000
» συνεταιρισμένων »	»	67 576	»	467 275 000
» Νομικῶν προσώπων	»	896	»	646 307 000
ἤτοι ἐν συνόλῳ	»	138 093	»	1 742 478 000

β) ***Ἀπερρίφθησαν***

κατὰ τὸ αὐτὸ δεκαετὲς διάστημα	»	55 779	»	1 264 833 800

Ἀναλυτικώτερον, ἡ κατὰ ἔτη κίνησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρὸς δανεισμὸν αἰτήσεων καὶ τῶν ληφθεισῶν ἀποφάσεων, ἐμφανίζεται ὡς ἑξῆς:

Ἔτος	*Ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις*		*Ἐγκριθεῖσαι αἰτήσεις*		*Ἀπορριφθεῖσαι αἰτήσεις*	
	ἀριθμὸς	*ποσὸν εἰς δραχμὰς*	*ἀριθμὸς*	*ποσὸν εἰς δραχμὰς*	*ἀριθμὸς*	*ποσὸν εἰς δραχμὰς*
1930	1 995	183 400 000	486	34 796 000	476	77 402 000
1931	3 540	137 760 000	1 638	69 990 000	1 438	41 265 000
1932	2 429	72 618 000	260	24 599 000	1 046	8 739 000
1933	3 458	102 775 000	2 419	33 719 000	3 081	173 208 000
1934	8 293	152 708 000	6 601	80 395 000	1 809	72 288 000
1935	16 098	173 450 000	13 342	102 172 000	3 124	86 053 000
1936	22 487	440 109 000	16 852	253 789 000	5 426	105 816 000
1937	33 965	519 785 000	23 663	331 265 000	10 225	159 315 000
1938	48 805	749 178 000	34 004	429 282 000	11 842	237 808 000
1939	53 861	683 575 000	38 928	382 471 000	17 312	302 939 000
	194 931	3 215 358 000	138 093	1 742 478 000	55 779	1 264 833 000

Ἡ σημειουμένη ἀπὸ τοῦ 1935 καὶ ἐφεξῆς σοβαρὰ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων, ὡς καὶ τῶν ἐγκρινομένων ἐκ τούτων, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι, ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου, ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενον τὸ προαναφερθὲν ἀποκεντρωτικὸν σύστημα εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ χορήγησιν τῶν δανείων, τὸ ὁποῖον, ἐνῶ κατ' ἀρχὰς ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν εἰς ὡρισμένας μόνον περιφερείας καὶ διὰ ὡρισμένην κατηγορίαν δανείων, ἐπεξετάθη εἰς ὅλας τὰς περιφερείας καὶ διὰ τοὺς πλείστους ἐκ τῶν σκοπῶν, δι' οὓς προορίζονται τὰ δάνεια ταῦτα.

Ἀριθμὸς ἐγκριθέντων δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας κατὰ ἔτη καὶ γεωγραφικὰ διαμερίσματα.

Γεωγρ. διαμερίσματα	*1930*	*1931*	*1932*	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*	*1937*	*1938*	*1939*	*Σύνολον*
Θράκη	6	52	39	387	1 270	1 686	2 755	3 235	4 787	6 188	20 405
Ἀνατολ. Μακεδονία .	2	130	12	671	2 019	3 021	2 711	2 669	3 764	4 796	19 795
Κεντρ. Μακεδονία .	30	128	56	297	1 083	3 743	2 388	2 311	3 370	5 546	18 952
Δυτ. Μακεδονία . .	16	184	11	17	462	565	1 286	1 221	1 869	1 805	7 436
Θεσσαλία	163	559	19	441	626	1 859	2 407	3 151	4 503	4 369	18 097
Στερεὰ Ἑλλὰς . .	103	178	58	198	380	1 097	2 458	4 744	6 843	6 687	22 746
Ἤπειρος	42	53	17	36	55	232	706	1 069	1 257	1 222	4 689
Πελοπόννησος .	68	244	38	199	193	481	995	2 109	4 763	4 659	13 749
Νῆσοι Αἰγαίου . .	9	27	4	18	34	69	186	440	425	416	1 628
Νῆσοι Κυκλάδες . .	—	2	—	2	—	—	41	130	407	462	1 044
Νῆσος Κρήτη . .	40	72	4	150	478	584	869	2 117	1 642	1 858	7 814
Νῆσοι Ἰόνιοι . . .	7	9	2	3	1	5	50	367	374	920	1 738
Σύνολ. ἀριθ. δανείων	486	1 638	260	2 419	6 601	13 342	16 852	23 563	34 004	38 928	138 093

Ποσὰ ἐγκριθέντων δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Γεωγραφ. διαμερίσματα	*1930*	*1931*	*1932*	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*	*1937*	*1938*	*1939*	*Σύνολον δεκαετίας*
Θράκη	1,1	4,3	3,7	6,8	8,3	8,6	18,3	21,0	30,5	46,6	149,2
Ἀνατολ. Μακεδονία .	0,3	11,0	6,3	3,4	6,8	15,4	21,5	20,6	32,1	38,4	155,8
Κεντρ. Μακεδονία .	7,1	5,0	2,6	2,1	12,7	21,5	15,7	35,3	35,1	63,6	200,7
Δυτικὴ Μακεδονία .	1,0	3,8	2,9	1,2	4,3	2,9	6,9	9,6	75,7	7,8	116,1
Θεσσαλία	5,3	10,9	4,2	4,3	10,0	16,0	16,0	25,0	51,5	51,7	194,9
Στερεὰ Ἑλλὰς . . .	10,7	20,6	1,5	3,4	9,0	17,9	37,4	119,5	106,0	64,4	390,4
Ἤπειρος	0,9	2,6	2,2	0,6	0,6	2,0	5,6	8,0	10,9	10,3	43,7
Πελοπόννησος . . .	4,8	9,0	0,9	2,8	3,0	7,7	96,7	38,9	47,9	64,3	276,0
Ν. Αἰγαίου	1,8	0,9	0,1	0,9	6,0	2,3	23,2	14,1	13,0	6,0	68,3
Ν. Κυκλάδες . . .	—	0,1	—	0,1	—	—	0,5	1,5	3,1	3,1	8,4
Ν. Κρήτη	1,6	1,6	0,1	8,0	19,6	7,6	11,3	34,2	18,8	19,1	121,9
Ν. Ἰόνιοι	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,7	3,6	4,7	7,1	17,1
Σύνολον	34,8	70,0	24,6	33,7	80,4	102,2	253,8	331,3	429,3	382,4	1742,5

Ἐγκριθέντα δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας κατὰ σκοποὺς χορηγήσεως
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Σκοποὶ δανείων	*1930*	*1931*	*1932*	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*	*1937*	*1938*	*1939*	*Σύνολον δεκαετίας*
Ἀροτριῶντα, μεταγωγικὰ καὶ μεγάλα ζῷα ἀναπαραγωγῆς καὶ μικτῆς ἀποδόσεως	1,3	3,7	0,3	6,4	20,0	47,7	58,4	77,9	113,9	118,1	447,7
Ζῷα μικρὰ (πρόβατα, αἶγες)	5,5	4,1	0,6	2,3	1,4	3,4	3,4	7,0	9,8	8,5	46,0
Χοιροτροφία καὶ πτηνοτροφία	—	0,1	0,1	0,1	0,5	0,2	0,1	0,1	0,4	—	1,6
Μελισσοκομία . . .	—	0,7	0,2	0,2	0,6	1,3	1,0	2,3	4,0	3,7	14,0
Σηροτροφία . . .	—	0,1	—	—	0,4	0,8	1,1	1,1	1,3	0,6	5,4
Γεωργικαὶ μηχαναὶ καὶ ἐργαλεῖα . .	6,3	7,7	1,3	1,7	4,6	5,9	6,2	11,0	25,2	39,6	109,5
Γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ (ἀποθῆκαι, σταῦλοι, ἀχυρῶνες) . .	5,2	8,6	0,9	0,6	2,5	4,5	11,8	16,4	32,0	31,6	114,1
Ποιμνιοστάσια καὶ βουστάσια . . .	—	1,0	0,3	0,4	1,2	0,3	1,5	0,8	7,0	1,5	14,0
Καπνόπανα καὶ καπνοξηραντήρια . .	—	—	—	—	—	—	5,6	11,2	15,8	13,6	46,2
Σταφιδόπανα καὶ τζιβιέραι	—	—	—	—	—	—	1,4	2,3	3,7	5,1	12,5
Ἐκχερσώσεις καὶ βαθεῖαι ἀρόσεις . .	2,6	1,7	3,1	4,8	4,7	5,9	4,9	8,4	11,1	14,8	62,0
Ἀρδεύσεις	2,8	13,4	8,5	5,6	10,8	9,2	47,7	35,4	72,0	37,6	243,0
Ἀποστραγγίσεις, ἀντιπλημμυρικά, ἀποξηραντικὰ . . .	—	6,7	6,3	2,1	3,0	1,9	60,3	34,9	34,1	19,9	169,2
Δενδροκομία . . .	—	2,6	0,8	0,8	1,0	3,0	4,7	8,5	9,7	11,9	43,0
Ἀμπελουργία . . .	—	2,8	1,1	1,9	2,6	2,5	1,7	1,9	3,8	3,2	21,5
Βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις	1,5	0,4	—	4,7	22,3	7,7	34,2	42,5	25,6	29,2	168,1
Ἐξαγορὰ γαιῶν . .	3,0	4,0	0,9	1,7	4,1	4,3	5,9	11,2	14,4	28,6	78,1
Ἐξόφλησις χρεῶν πρὸς τρίτους . .	—	2,0	0,1	—	—	—	1,4	1,7	1,5	1,2	7,9
Δασικὴ πίστις . . .	—	—	—	—	—	—	—	0,1	41,5	6,4	48,0
Ἁλιευτικὴ πίστις . .	—	—	—	—	—	—	—	0,2	2,1	4,5	6,8
Ὀργάνωσις προστασίας παραγωγῆς .	—	10,0	—	—	—	—	—	—	—	—	10,0
Χρηματοδότησις ἀνεγέρσεως Ν. λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν	—	—	—	—	—	—	—	55,0	—	—	55,0
Διάφορα	6,6	0,4	0,1	0,4	0,7	3,6	2,5	1,4	0,4	2,8	18,9
Σύνολον	34,8	70,0	24,6	33,7	80,4	102,2	253,8	331,3	429,3	382,4	1 742,5

Χορηγηθέντα δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Γεωγρ. διαμερίσματα	*1930*	*1931*	*1932*	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*	*1937*	*1938*	*1939*	*Σύνολον 10/ετίας*
Θράκη	0,5	2,1	0,4	6,2	5,3	5,9	16,5	22,0	29,6	47,8	136,3
Ἀνατολ. Μακεδονία .	0,2	2,5	8,4	1,1	7,1	16,2	20,2	22,1	29,6	36,4	135,8
Κεντρικὴ Μακεδονία.	2,9	4,7	2,1	1,2	9,3	20,4	15,7	32,1	31,8	62,9	183,1
Δυτικὴ Μακεδονία .	2,2	1,7	1,7	0,7	2,2	4,8	5,8	8,6	74,3	7,4	109,4
Θεσσαλία . . .	2,6	4,1	3,7	4,8	8,5	9,6	14,9	25,0	45,0	47,5	165,7
Στερεὰ Ἑλλὰς . .	4,5	11,4	10,6	1,2	2,9	9,1	31,7	107,3	103,9	120,8	403,4
Ἤπειρος	0,2	1,6	1,1	1,1	0,3	1,5	3,6	7,6	10,1	8,9	36,0
Πελοπόννησος . .	1,9	6,0	0,4	1,6	2,3	4,3	9,4	52,1	50,1	52,8	180,9
Νῆσοι Αἰγαίου . .	1,5	0,5	0,1	4,2	1,4	1,2	19,9	9,7	11,0	4,0	53,5
Νῆσοι Κυκλάδες . .	—	—	—	—	—	—	0,3	1,3	2,7	2,9	7,2
Νῆσος Κρήτη . .	0,6	1,0	0,3	4,4	8,4	6,7	9,1	25,0	23,1	19,0	97,6
Νῆσοι Ἰόνιοι . . .	0,1	0,2	0,1	0,1	—	0,5	0,6	2,5	5,2	7,5	16,8
Σύνολον	17,2	35,8	20,9	26,6	47,7	80,2	147,7	315,3	416,4	417,9	1 525,7

Χορηγηθέντα δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας κατὰ σκοποὺς χορηγήσεων
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Σκοποὶ δανείων	*1930 - 1935*	*1936*	*1937*	*1938*	*1939*	*Σύνολον δεκαετίας*
Ἀροτριῶντα, μεταγωγικὰ καὶ μεγάλα ζῷα ἀναπαραγωγῆς καὶ μικτῆς ἀποδόσεως	66,2	35,9	75,1	110,3	124,3	411,8
Ζῷα μικρὰ (πρόβατα, αἶγες) . . .	13,1	8,9	5,5	10,0	8,0	45,5
Χοιροτροφία καὶ πτηνοτροφία . .	—	—	0,2	0,3	0,1	0,6
Μελισσοκομία	2,1	0,9	2,4	3,8	3,5	12,7
Σηροτροφία	—	1,0	1,4	1,4	0,7	4,5
Γεωργικαὶ μηχαναὶ καὶ ἐργαλεῖα . .	32,0	8,0	13,4	22,0	43,0	118,4
Γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ (ἀποθῆκαι, σταῦλοι, ἀχυρῶνες)	7,8	9,0	12,0	28,2	33,9	90,9
Ποιμνοστάσια καὶ βουστάσια . . .	—	0,4	1,0	4,7	3,8	9,9
Καπνόπανα καὶ καπνοξηραντήρια .	—	6,1	11,9	14,8	13,7	46,5
Σταφιδόπανα καὶ τζιβιέραι . . .	—	0,8	0,7	3,5	3,9	8,9
Ἐκχερσώσεις καὶ βαθεῖαι ἀρόσεις .	10,4	7,9	9,9	13,4	14,8	56,4
Ἀρδεύσεις	17,2	11,4	21,8	57,1	27,4	134,9
Ἀποστραγγίσεις, ἀντιπλημμυρικά, ἀποξηραντικὰ	18,9	2,0	49,4	40,3	29,4	140,0
Δενδροκομία	6,0	2,6	4,6	8,8	11,0	33,0
Ἀμπελουργία	9,4	2,1	1,9	2,5	3,3	19,2
Βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις . . .	24,9	29,1	35,3	29,3	14,3	132,9
Ἐξαγορὰ γαιῶν	7,6	3,7	5,7	14,8	19,6	51,4
Ἐξόφλησις χρεῶν πρὸς τρίτους . .	—	—	1,2	2,6	1,7	5,5
Δασικὴ πίστις	—	—	—	37,3	0,3	37,6
Ἁλιευτικὴ πίστις	—	—	—	1,0	1,9	2,9
Ὀργάνωσις προστασίας παραγωγῆς .	10,0	—	—	—	—	10,0
Χρηματοδότησις ἀνεγέρσεως Ν. Λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν	—	—	—	—	55,0	55,0
Διάφορα	2,8	17,9	61,9	10,3	4,3	97,2
Σύνολον	228,4	147,7	315,3	416,4	417,9	1 525,7

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Ἐὰν ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν διαφόρων Κρατῶν μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατεδικάσθη καὶ ἀντικατεστάθη διὰ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ἐθεωρήθη, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου, ἡ ἐλευθερία αὕτη ἐπιζημία καὶ ἐν πολλοῖς καταστρεπτική. Εἰς αὐτὴν ὀφείλονται αἱ καταχρεώσεις τῶν γεωργῶν, αἱ δημεύσεις, ἡ ἀκτημοσύνη, αἱ ἐξεγέρσεις καὶ αἱ ἀγροτικαὶ ἐπαναστάσεις, αἱ ὁποῖαι τόσον συνεκλόνισαν κατὰ τὸ παρελθὸν τὰς διαφόρους Χώρας. Ἐνωρὶς τὰ Κράτη διεῖδον τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ἀφήσουν ἐλευθέραν τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως εἰς τοὺς ἰδιώτας ἢ εἰς ἐπιχειρηματικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ νὰ ἱδρύσουν εἰδικοὺς κρατικοὺς ἢ ἡμικρατικοὺς τοιούτους, ἵνα ἔχουν εἰς χεῖράς των τὴν ῥύθμισιν τῶν μέσων πρὸς ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καί, κατὰ συνέπειαν, τὴν κατὰ εὐχερέστερον τρόπον ῥύθμισιν τῆς καθόλου γεωργικῆς αὐτῶν πολιτικῆς. Τὸ παράδειγμα πολλῶν ἄλλων Χωρῶν ἠκολούθησε καὶ ἡ Χώρα μας, ἥτις, ἔχουσα ἐπιπροσθέτως ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ διδάγματα τοῦ παρελθόντος, τῆς ἀφθόνου, δηλονότι, καὶ ἀμελετήτου διαθέσεως τοῦ χρήματος εἰς τοὺς ἀγρότας ἐκ μέρους τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν παντὸς εἴδους ἐμπόρων τοῦ χρήματος, μὲ ὅλα τὰ ἐπιζήμια ἀποτελέσματά της, ἵδρυσε τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη, ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, συνεπήγετο ἀμέσως, ὡς ἀντιλαμβάνεταί τις, τὴν ἀνάγκην τῆς μεγαλυτέρας παρακολουθήσεως τῶν εἰς χρῆμα ἀναγκῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐν γένει δυνατοτήτων τῶν ἀγροτῶν καὶ τὴν μελέτην, συνεπῶς, τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τῆς ζωῆς των καὶ τῆς οἰκονομίας των. Τὸ ἀσκοῦν τὴν ἀγροτικὴν πίστιν ἵδρυμα καθίστατο πλέον συνυπεύθυνον τῆς καλῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ χρήματος, ἀποκλειστικῶς πρὸς ὄφελος τοῦ ἀγρότου καὶ τῆς γεωργικῆς προόδου ἐν γένει τῆς Χώρας καὶ διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν του ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν γεωργοοικονομικῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς διατελοῦν αἱ περιφέρειαι, εἰς ἃς θὰ ἠσκεῖτο ἡ ἀγροτικὴ πίστις καὶ οἱ γεωργοὶ μὲ τοὺς ὁποίους θὰ συνηλλάσσετο.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, εὐθὺς ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, ἱδρύθη εἰδικὴ ὑπηρεσία γεωργοοικονομικῶν ἐρευνῶν, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἔρευνα τῶν γεωργοοικονομικῶν συνθηκῶν τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν πρὸς καθορισμὸν πλήρους προγράμματος ἐργασίας εἰς αὐτάς, ἡ ἔρευνα τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς Χώρας, ὁλοκληρωτικὴ δι' ὅλην τὴν Χώραν ἢ διὰ μεγάλα γεωγραφικὰ διαμερίσματα αὐτῆς ἢ διὰ ὡρισμένους τύπους γεωργικῶν οἰκογενειῶν καὶ αἱ μονομερεῖς τοπικαὶ ἔρευναι διαφόρων ζητημάτων, ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καὶ τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἀγροτῶν.

Ἡ ἔρευνα αὕτη περιλαμβάνει τὰς ἑξῆς ἐργασίας:

1) τὴν γεωργοοικονομικὴν ἔρευναν τυπικῶν γεωργικῶν περιφερειῶν καὶ τυπικῶν γεωργικῶν οἰκογενειῶν

2) τὴν μελέτην εἰδικῶν ζητημάτων σχετικῶν μὲ τὰς ἐργασίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ

3) τὴν ἔρευναν τῆς οἰκονομίας τῶν αἰτούντων δάνεια γεωργῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν (συνεταιρισμῶν, κοινοτήτων, εἰδικῶν ταμείων κλπ.).

Α' *Ἡ γεωργοοικονομικὴ ἔρευνα τυπικῶν περιφερειῶν καὶ τυπικῶν γεωργικῶν οἰκογενειῶν.*

Ἡ ἔρευνα αὕτη ἔχει σκοπόν, ὡς καθορίζεται καὶ διὰ τῆς εἰδικῆς κανονιστικῆς διαταγῆς τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, τὴν γνῶσιν τῶν δυνατοτήτων ἑκάστης περιφερείας τῶν προσδιοριζομένων ἀπὸ τὰς φυσικάς, τὰς τεχνικάς, τὰς οἰκονομικὰς καὶ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας αὐτῆς, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν διὰ τῶν μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων χορηγήσεών της. Διὰ τῆς ἐρεύνης ταύτης σκοπεῖται, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ δημιουργία σαφοῦς συνειδήσεως ὡς πρὸς τὴν ὑφισταμένην πραγματικὴν κατάστασιν ἐν ταῖς γεωργικαῖς περιφερείαις τῆς Χώρας, ἀποφεύγονται οἱ ἐμπειρισμοὶ κατὰ τὴν λῆψιν ἀποφάσεων, ἐνῶ συγχρόνως ἡ Τράπεζα κατοχυροῦται, διὰ τῆς χαράξεως σαφοῦς προγράμματος, κατὰ τοῦ ἐρασιτεχνισμοῦ ἢ τοῦ τυχοδιωκτισμοῦ ἢ τῶν ποικίλων ἄλλων τάσεων τῶν αἰτούντων τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς ἐνίσχυσιν γεωργῶν. Ἡ ἔρευνα αὕτη διευκολύνει, ἐπίσης, τὴν κατὰ τὸν παραγωγικώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον τρόπον ῥύθμισιν τῶν βραχυπροθέσμων χορηγήσεων, καθὼς καὶ τὴν ῥευστοποίησιν τῶν χορηγήσεων τῆς Τραπέζης.

Διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῶν, γενικῆς φύσεως, μελετῶν τούτων, λαμβάνεται ἡ σύνθετος οἰκονομικὴ μονὰς τῆς ἀγροτικῆς περιφερείας, καθοριζομένη ὡς ὁμὰς χωρίων ἐχόντων κοινὰς οἰκονομικὰς συνθήκας ἀγροτικῆς παραγωγῆς καί, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὠργανωμένων οἰκονομικῶς πέριξ τοῦ ἀστικοῦ πυρῆνος, ἐξυπηρετοῦντος τὰ ἐν λόγῳ χωρία ὡς κέντρον ἐμπορείας τῶν προϊόντων τῆς περιφερείας.

Τὸ περιεχόμενον ἑκάστης μελέτης δέον νὰ ἐξαντλῇ τὰ ἑξῆς θέματα:

1) Ποῖαι αἱ φυσικαὶ συνθῆκαι τῆς περιφερείας (κλῖμα, ὑδρολογία, ἐδάφη), λεπτομερῆ στατιστικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῆς θερμοκρασίας καὶ ἀτμοσφαιρικῶν κατακρημνισμάτων, ὑγρασίας, ἀνέμων καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν καλλιεργειῶν, τῶν ῥεόντων, λιμναζόντων καὶ ὑπογείων ὑδάτων καὶ τῆς σημασίας αὐτῶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς τῆς περιφερείας, καθὼς καὶ στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν τύπων τῶν ἐδαφῶν καὶ τῆς γονιμότητος αὐτῶν.

2) Ποῖαι αἱ οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ συνθῆκαι τῆς παραγωγῆς τῆς περιφερείας. Ἐν αὐταῖς ἐξετάζεται, α) ὁ ἄνθρωπος, ὡς οἰκονομικὸς συντελεστὴς τῆς παραγωγῆς (πληθυσμός, συνθῆκαι διαβιώσεως, φυλετικὴ σύνθεσις καὶ χαρακτῆρες, κατάστασις μορφώσεως, ὑγιεινή, κοινωνικὴ ζωή, ἔξοδα συντηρήσεως, συνθῆκαι ἐργασίας, ἐπαγγελματικὴ κατανομή), β) ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις τῶν ἀγροτῶν (διοικητικὴ ὀργάνωσις, ἐπαγγελματικὴ καὶ συνεταιρικὴ ὀργάνωσις, κοινωνικὴ συναρμογή), γ) ἡ γῆ, ὡς οἰκονομικὸς συντελεστὴς τῆς παραγωγῆς (ἐκτάσεις παραγωγικαὶ καὶ μή, σχέσεις μεταξὺ παραγωγῶν καὶ γῆς, ἀξία γῆς, ἐγγειοβελτιώσεις) καὶ δ) τὸ κεφάλαιον, ὡς οἰκονομικὸς συντελεστὴς (ἀκίνητον, ζωϊκόν, ἄψυχον, πάγιον, κυκλοφορικόν, ἀποταμιευτικόν, κατανομὴ κεφαλαίου, ἀγροτικὴ πίστις).

3) Ποία ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν ζῴων, τὰ ἐπικρατοῦντα συστήματα καλλιεργείας, ἡ κατανομὴ τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων, τὰ εἴδη καλλιεργειῶν, ἡ κτηνοτροφία, τὰ δάση, ἡ ἐπεξεργασία κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἐπίσης κατὰ τίνα τρόπον ἐνεργεῖται ἡ διάθεσις καὶ ἡ ἐμπορεία τῶν προϊόντων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν συγκοινωνίαν καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς, ποῖαι εἶναι αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων, τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα τῶν γεωργικῶν καὶ ζωϊκῶν προϊόντων, αἱ φορολογικαὶ ἐπιβαρύνσεις κλπ.

4) Τὸ τέταρτον θέμα ἀφορᾷ τὴν μελέτην τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως καὶ παραγωγῆς τυπικῶν τινων οἰκογενειῶν καὶ χωρίων. Αἱ τυπικαὶ αὗται οἰκογένειαι καὶ τὰ χωρία ἐκλέγονται ὡς ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ χωρίου βάσει τῆς οἰκονομικῆς των καταστάσεως, τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας, τοῦ τρόπου ζωῆς των κλπ. Ἐξετάζεται εἰδικῶς τὸ κεφάλαιον, κινητὸν καὶ ἀκίνητον, τὸ ὁποῖον ἔχουν αἱ οἰκογένειαι αὗται, τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεώς των, ἡ κατάστασις τῆς ἐκμεταλλεύσεώς των, ἡ διάθεσις τῶν προϊόντων των, τὸ οἰκονομικὸν ἰσοζύγιον αὐτῶν, ἡ κατάστασις τῆς οἰκονομίας των καὶ ἡ δυνατότης βελτιώσεώς της, καὶ

5) Ἐν τέλει, ἡ μελέτη τῆς ἐρεύνης ἀσχολεῖται, εἰδικῶς, μὲ τὰς δυνατότητας τῆς βελτιώσεως τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς περιφερείας καί, εἰδικώτερον, μὲ τὴν ἱστορικὴν ἐπισκόπησιν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς περιφερείας, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς της καταστάσεως καὶ τὰ μέτρα τὰ δυνάμενα νὰ ληφθῶσι διὰ τὴν βελτίωσιν αὐτῆς.

Τοιοῦτον περίπου εἶναι τὸ πλαίσιον καὶ τὸ περιεχόμενον ἑκάστης μελέτης ἀγροτικῆς περιοχῆς, ἥτις λαμβάνεται μέριμνα νὰ εἶναι καθαρῶς οἰκονομική, μὴ ἐπεκτεινομένη εἰς ἐρεύνας περὶ ὧν ἀσχολοῦνται ἄλλοι ὀργανισμοὶ καὶ μὴ ἐξερχομένη τοῦ καθαρῶς πρακτικοῦ πλαισίου τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἱδρύματος.

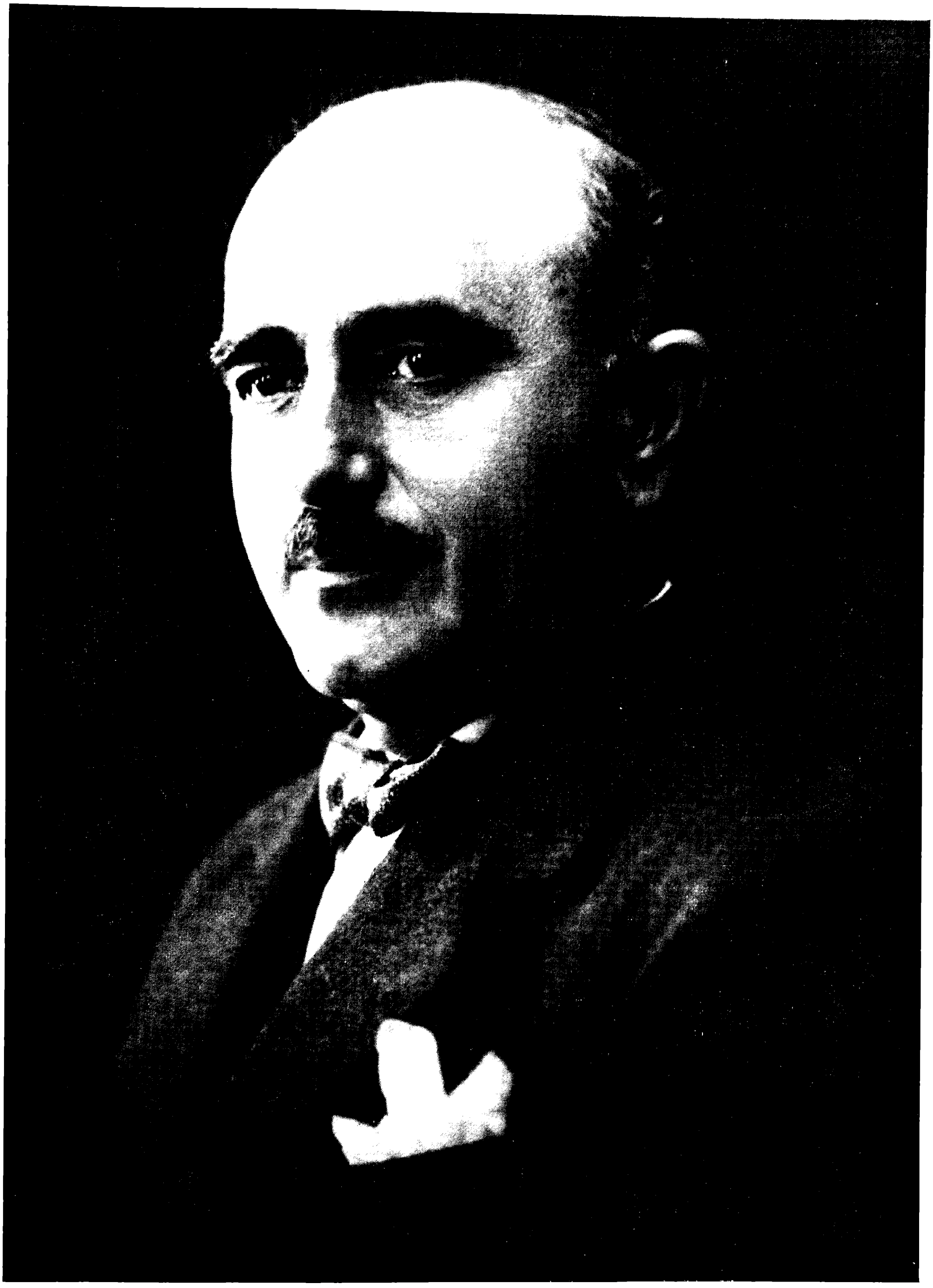
Βάσει τῶν μελετῶν τούτων, καταρτίζεται ἐτησίως πρόγραμμα ἀσκήσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως δι' ἑκάστην περιφέρειαν ὑποκαταστήματος ὑπὸ τοπικοῦ συμβουλίου, εἰς ὃ μετέχει ὁ διευθυντὴς τοῦ ὑποκαταστήματος, ὁ τεχνικὸς ἐπιθεωρητὴς καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν συνεταιρισμῶν.

Τοιαῦται μελέται, βάσει τοῦ ὡς ἄνω ἐκτεθέντος σχεδίου, κατηρτίσθησαν ἀπὸ τοῦ 1934, ὁπότε οὐσιαστικῶς ἤρχισεν ἡ ἐργασία τῆς ἐρεύνης, αἱ κάτωθι ἀναγραφόμεναι, αἵτινες καὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἰδιαίτερα τεύχη:

1) Ὁ κάμπος τῶν Σερρῶν, Ν. Ἀναγνωστοπούλου (σελ. 256, 1936).
2) Ὁ συνοικισμὸς Καλοχωρίου Θεσσαλονίκης, Κ. Παναγιωτοπούλου (σελ. 88, 1937).
3) Ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς, Ν. Ἀναγνωστοπούλου καὶ Γ. Γάγαλη, μετὰ χάρτου καὶ εἰκόνων (σελ. 376, 1938).
4) Ἡ περιφέρεια Ξυλοκάστρου - Δερβενίου, Ν. Ἀναγνωστοπούλου - Ν. Ἀϊβαλιωτάκη, μετὰ χάρτου (σελ. 198, 1939).
5) Ἡ περιφέρεια Θηβῶν, Ν. Ἀναγνωστοπούλου - Δ. Ἀναγνωστοπούλου, μετὰ χάρτου (σελ. 278, 1939).

Ἐπερατώθησαν, ἐπίσης, αἱ κάτωθι μελέται καὶ ἐδόθησαν πρὸς ἐκτύπωσιν:

1) Ἡ πεδιὰς τοῦ Μόρνου, Α. Διαμαντοπούλου.
2) Οἱ γιακάδες καὶ ὁ κάμπος τῆς Ξάνθης, Φ. Ἀλτσιτζόγλου, μετὰ χάρτου καὶ εἰκόνων.
3) Αἱ ὀρειναὶ λεκάναι Φενεοῦ - Στυμφαλίας, Ν. Ἀϊβαλιωτάκη, μετὰ χάρτου.
4) Ὁ κάμπος τῆς Μεσσηνίας καὶ αἱ ὀρειναὶ λεκάναι αὐτοῦ, Ν. Ἀϊβαλιωτάκη, μετὰ χάρτου καὶ εἰκόνων.
5) Τὸ Θριάσιον πεδίον, Χρ. Τζαχίλη.
6) Ἡ κοιλὰς τοῦ Ἄνω Ἀλφειοῦ, Γ. Γάγαλη.

ΑΝΔΡΕΑΣ Κ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΠΟ 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1935

7) Ἡ περιφέρεια Κορίνθου, Περαχώρας κλπ., Ν. Ἀϊβαλιωτάκη.
8) Ἡ Εὐρυτανία, Ἀλκ. Πανταζῆ.
9) Ἡ νῆσος Σαμοθράκη, Φ. Ἀλτσιτζόγλου.

Καταρτίζονται ἐπίσης αἱ ἑξῆς μελέται:

1) Ἡ περιφέρεια Κάρλας Λαρίσης, Κ. Λαγγάζαλη.
2) Ἡ κοιλὰς τοῦ Ἀνθεμοῦντος, Φ. Ἀλτσιτζόγλου.
3) Ἡ νῆσος Χίος, Α. Ἀργυρούδη.
4) Ὁ κάμπος τῆς Μεσσαρᾶς, Ν. Ἀϊβαλιωτάκη.

Β'. ***Μελέται ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων.***

Αἱ κυριώτεραι ἐκ τῶν δημοσιευθεισῶν μελετῶν εἶναι αἱ ἑξῆς, κατὰ κατηγορίας:

α) *Ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καὶ γεωργικῆς πολιτικῆς ἐν γένει:*

1) Κράτος καὶ Συνεταιρισμοί, Ὀργάνωσις συνεταιρισμῶν καταναλώσεως καὶ ὑγειονομικῶν συνεταιρισμῶν, Μ. Γερακάρη.
2) Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, Στ Μακράκη.
3) Πρὸς γενικὴν ἀσφάλισιν τῆς γεωργίας, Γ. Φανουράκη.
4) Αἱ πιστώσεις διὰ τὴν δασικὴν παραγωγήν, Ἀντ. Χριστοδουλοπούλου.
5) Αἱ κατευθύνσεις τῆς ἁλιευτικῆς πίστεως, Κ. Τζωρτζοπούλου.
6) Ἡ ὀργάνωσις τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ἐν Ρουμανίᾳ, Ν. Καμπίτση.
7) Οἱ Γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ ἡ ἀγροτικὴ πίστις ἐν Γερμανίᾳ, Ν. Ραζῆ.
8) Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς μάχης τοῦ σίτου ἐν Ἰταλίᾳ χρήσιμοι διὰ τὴν χώραν μας, Π. Τσαμπάση.
9) Τὸ ἁλιευτικὸν πρόβλημα καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, Χαρ. Παπαχρήστου.

β) *Ἐπὶ τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων:*

1) Τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα τῆς πεδιάδος Θεσσαλονίκης, Β. Γανώση.
2) Προμελέτη ἀρδεύσεως πεδιάδος Κανδύλας, Β. Γεωργούλη.
3) Τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα Ἀραβισσοῦ Μακεδονίας.
4) Τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα Νεαπόλεως, Χ. Πατσαδέλη.
5) Τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Μεσσαρᾶς Κρήτης, Ν. Ἀϊβαλιωτάκη.
6) Τὰ μαγγανοπήγαδα εἰς τὴν πεδιάδα Θεσσαλονίκης, Μιχ. Τσώλη.
7) Ἡ ἄρδευσις τῶν καπνῶν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, Δ. Ἀργυρούδη καὶ Χρ. Βασματζίδη.
8) Τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Λαγκαδᾶ, Λ. Λιακατᾶ.
9) Τὰ ἔργα τῶν ἐγγείων βελτιώσεων ἐν Ἑλβετίᾳ, Γ. Βογιατζῆ.
10) Τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Παμίσου, Χρ. Βασματζίδη.
11) Ἡ ἄρδευσις τῶν ἐλαιοδένδρων, Σ. Σπάρταλη.
12) Ἡ ἀποξήρανσις τῆς λίμνης Σαριγκιόλ, Κ. Φερεντίνου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ἔχουν συνταχθῆ ὑπὲρ τὰς 500 ἄλλαι μελέται ἐπὶ ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων.

γ) *Δασικαὶ μελέται:*

1) Ἡ βαλανιδοπαραγωγὴ τῆς νήσου Λέσβου, Α. Γάζελα.
2) Δασοοικονομικὴ ἔκθεσις περὶ τῆς ῥητινεύσεως τῶν πευκοδασῶν τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου καὶ τῆς ἐπιβαλλομένης συνεταιρικῆς ὀργανώσεως τῶν πευκοδασοκτημόνων, Μ. Σακκῆ.
3) Ἡ ἐπάρκεια ξυλανθράκων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, Π. Κασσανδρέα.
4) Ἡ δασικὴ ἀσβεστοποιία, Π. Κασσανδρέα.
5) Τὰ δασικὰ συγκροτήματα Κιθαιρῶνος καὶ Πάρνηθος, Χρ. Τζαχίλη.
6) Τὸ πρόβλημα τῆς ῥητινοσυλλογῆς καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, Δ. Χηνοπούλου.
7) Ἡ ὀρεινὴ οἰκονομία τῆς ἐπαρχίας Εὐρυτανίας, Δ. Χηνοπούλου.

δ) *Μελέται χωρικῆς βιοτεχνίας:*

1) Ἡ χωρικὴ οἰκιακὴ ταπητουργία εἰς Ν. Σπάρτην Δυτ. Μακεδονίας, Χρ. Παπάζογλου.

2) Ἡ χωρικὴ βιοτεχνία εἰς τὸ χωρίον Ἀσβεστοχῶρι Μακεδονίας, Θ. Γιαννοπούλου.
3) Ἡ σηροτροφικὴ κατάστασις εἰς τοὺς νομοὺς Χανίων - Ἡρακλείου, Χρ. Παπάζογλου.
4) Ἡ οἰκιακὴ ὑφαντικὴ εἰς Ἀράχωβαν καὶ Ἀρναίαν, Χρ. Παπάζογλου.
5) Ἡ οἰκιακὴ ὑφαντικὴ εἰδῶν ἐξ αἰγότριχος εἰς Βερτίσκον Λαγκαδᾶ.
6) Ἡ βιοτεχνία τοῦ ξύλου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μετσόβου, Π. Κασσανδρέα.
7) Ἡ χωρική μας βιοτεχνία εἰς Ἁγιάσον Λέσβου, Δ. Γάζελα.
8) Ἡ χωρικὴ βιοτεχνία στὸ Λιβάδι Ὀλύμπου, Π. Ὀρφανίδη.

ε) *Ἁλιευτικαὶ μελέται:*

1) Ὁ κόλπος Γέρας ἀπὸ ἁλιευτικῆς ἀπόψεως.
2) Ἡ ἀσφάλισις τῶν ἁλιευτικῶν πλοίων καὶ πλοιαρίων, Ν. Καμπίτση.
3) Ἡ ἁλιεία εἰς Φούρνους τῆς νήσου Σάμου, Φ. Ἀνδρικοπούλου.
4) Ἡ ἁλιευτικὴ ἐκμετάλλευσις τῆς λίμνης Ὀστρόβου, Ἀπ. Παπαδέα.

στ) *Γεωργοοικονομικαὶ μελέται ἐπὶ καλλιεργείας καὶ κτηνοτροφίας:*

1) Σύντομος ἔκθεσις ἐπὶ τῆς δενδροκομίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰδικώτερον τῆς Μακεδονίας, Σ. Γούδα.
2) Δενδροκομικὴ ἔρευνα τῆς Πελοποννήσου, Ν. Ἀϊβαλιωτάκη, Γ. Γάγαλη, Β. Κωστέα.
3) Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς καλλιεργείας τῶν ἑσπεριδοειδῶν Ἄρτης, Ν. Λιακατᾶ.
4) Ἔκθεσις ἐπὶ τῆς καλλιεργείας τῶν φασολίων εἰς Φλώριναν, Ν. Ὀρφανίδη.
5) Ἡ ἀγελαδοτροφία ἐν Χίῳ, Βεϊνόγλου.
6) Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς λαχανοκομίας καὶ ἀγελαδοκομίας ἐν Ἀσπροπύργῳ, Χρ. Τζαχίλη καὶ Π. Τσαμπάση.
7) Καλλιεργούμεναι ποικιλίαι ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν εἰς τὴν κεντρικὴν Μακεδονίαν, Β. Λογοθέτη.
8) Τὰ κίτρα τῆς Πάργας, Θ. Γιαννοπούλου.
9) Τὸ ἑλληνικὸν ἐρυθρὸν πιπέρι, Π. Κορώνη.
10) Ἡ προβατοτροφία ἐν Λέσβῳ, Δ. Παπαδοπούλου.
11) Ἡ ἐκτροφὴ βοοειδῶν εἰς τὴν πεδιάδα Τρινάσου Λακωνίας καὶ ἡ ἡμιονοπαραγωγὴ ἐν Μάνῃ, Α. Ἀζαριᾶ.
12) Αἱ συνθῆκαι βαμβακοκαλλιεργείας εἰς τὸν νομὸν Σερρῶν, Εὐστ. Πανάγου.
13) Ἡ ἀγελὰς καὶ ὁ ὄνος ὡς ἀροτριῶντα, Π. Τσαμπάση.
14) Ἡ βελτίωσις τῆς βοοτροφίας διὰ τοῦ ἐγχωρίου βοός, Α. Ἀδαμίδου.
15) Ἡ καπνοκαλλιέργεια ἐν Σάμῳ, Φ. Ἀνδρικοπούλου.
16) Εἶδος ἀροτριῶντος ἐνδεικνυόμενον εἰς τὴν περιφέρειαν Θεσσαλονίκης.
17) Ἡ οἰκονομικὴ σημασία τῆς ἀγελάδος Ἴσκαρ, Κ. Νικολαΐδου.
18) Ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος ἐν Μεσσήνῃ καὶ Καλάμαις, Δ. Ταραντίνου.
19) Ἡ ἀμυγδαλιὰ παράγων πλούτου εἰς τὰ ἡμιορεινὰ χωρία, Π. Σωτηρίου.
20) Τὰ ἑσπεριδοειδῆ εἰς τὴν Χίον καὶ τὰ σῦκα τῆς Λέσβου, Χρ. Σμπαρούνη.
21) Ἡ σηροτροφία εἰς τὴν περιφέρειαν Πορροΐων.
22) Ἡ σηροτροφία Χανίων καὶ Λέσβου, Χρ. Παπάζογλου.
23) Ἡ καλλιέργεια τῆς τομάτας εἰς τὴν Ἀργολικὴν πεδιάδα, Θ. Παπαϊωάννου.
24) Ἡ πάχυνσις τῶν ἀμνῶν, Ι. Δημητριάδου καὶ Α. Ἀνδρέου.

ζ) *Ἐπεξεργασία, ἐμπόριον καὶ κατανάλωσις γεωργικῶν προϊόντων:*

1) Ἡ παραγωγὴ καὶ κατανάλωσις γαλακτοκομικῶν προϊόντων, Φ. Καρανικολοῦ καὶ Π. Καρώνη.
2) Ἡ ἀποθήκευσις τοῦ βάμβακος, Δ. Ἀναγνωστοπούλου.
3) Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς δράσεως τῆς Ἑνώσεως σουλτανοπαραγωγῶν Κρήτης, Ι. Μητσοτάκη.
4) Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξαγωγῆς τῶν κουκουλίων ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, Χρ. Παπάζογλου.
5) Τὸ ἐμπόριον τῆς ἐγχωρίου ξυλείας καὶ οἱ ὑλοτομικοὶ συνεταιρισμοί, Ἰορ. Δημητριάδου.
6) Ἡ καλλιέργεια καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἑσπεριδοειδῶν ἐν Ἀλγερίᾳ, Χ. Οἰκονόμου.
7) Παραγωγὴ καὶ ἐμπόριον κικινελαίου, Φ. Καρανικολοῦ.
8) Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ τὰ συνεταιρικὰ ἐλαιουργεῖα, Δ. Κανάση.
9) Ἡ διὰ ψύχους διατήρησις τῶν νωπῶν καρπῶν καὶ λαχανικῶν, Β. Λογοθέτη.
10) Ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς σταφυλῶν Ἐδέσσης, Τριγλείας καὶ Ναούσης, Β. Λογοθέτη.

11) Ἐπὶ τῆς προψύξεως τῶν νωπῶν σταφυλῶν, Β. Λογοθέτη.

η) *Συνοπτικαὶ γεωργοοικονομικαὶ μελέται περιφερειῶν καὶ χωρίων:*

1) Συνοπτικὴ ἔκθεσις γεωργοοικονομικῆς ἀναγνωρίσεως τῶν καπνοπαραγωγικῶν χωρίων τοῦ τέως δήμου Ἰθώμης τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης καὶ αἱ δυνατότητες βελτιώσεως τῆς οἰκονομίας αὐτῶν, Μ.Σακκῆ.
2) Ἔκθεσις τῆς γεωργοοικονομικῆς καταστάσεως τῆς νήσου Φολεγάνδρου, Β. Κοντοῦ.
3) Ἔκθεσις τῆς γεωργοοικονομικῆς καταστάσεως τοῦ χωρίου Καροπλεσίου Εὐρυτανίας, Ι. Σερβετᾶ.
4) Συμβολὴ εἰς τὴν γεωργοοικονομικὴν ἔρευναν τοῦ ἀμπελουργικοῦ χωρίου Ν. Ἀγχιάλου Μακεδονίας, Χρ. Τζαχίλη.
5) Ἔκθεσις ἀναγνωρίσεως τῆς γεωργικῆς καὶ γεωργοοικονομικῆς καταστάσεως τῆς νήσου Κεφαλληνίας, Π. Σταμουλάκη.
6) Ἔκθεσις γεωργοοικονομικῆς καταστάσεως τῆς νήσου Θήρας, Β. Κοντοῦ.
7) Ἔκθεσις γεωργοοικονομικῆς καταστάσεως τοῦ χωρίου Ὀξύλιθος τῆς περιφερείας Κύμης.
8) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς Εὐρυτανίας, Σ. Χασιώτη.
9) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη τῆς κοινότητος Μεστῶν Χίου, Α. Ἀργυρούδη.
10) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη τῆς νοτίου Καρυστίας, Ι. Σερβετᾶ.
11) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη περιφερείας Ἐλευθερῶν, Χ. Κανελλοπούλου.
12) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη περιφερείας Κυργίων, Κ. Μπασιᾶ.
13) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη περιφερείας Δραβίσκου, Παλαιοκώμης καὶ μικροῦ Σουλίου, Α. Τσούνη.
14) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη περιφερείας Κ. Νευροκοπίου, Δ. Ἀδαμαντίδου.
15) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη Εὐρυτανίας, Μ. Ζαχαριάδη.
16) Γεωργοοικονομικὴ μελέτη Δράμας, Δ. Ἀδαμαντίδου.
17) Ἔκθεσις ἐπὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Θασίων καπνοκαλλιεργητῶν, Ν. Ἀναγνωστοπούλου.
18) Ἐπὶ τῶν αἰτίων τοῦ ὑπερδανεισμοῦ τῶν γεωργῶν Πύργου καὶ τῶν ληπτέων μέτρων, Θ. Κατεργάρη.
19) Ἡ περιφέρεια Εὐρυτανίας, Μ. Ζαχαριάδη.
20) Ἡ νῆσος Κέρκυρα, Π. Κοκκέβη.
21) Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἀγροτῶν τῆς Σάμου, Δ. Δρόσου.

Αἱ ὡς ἄνω μελέται εἶναι αἱ κυριώτεραι ἐπὶ ἀγροτικῶν θεμάτων, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ὁποίων ἔχει ἤδη δημοσιευθῆ εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ 1936 ἐκδιδόμενον εἰδικὸν δελτίον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Διὰ τὰς ὡς ἄνω μελέτας ἀπησχολήθησαν, ὄχι μόνον οἱ εἰδικοὶ διὰ τὴν ἔρευναν γεωπόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ γεωπόνοι, καθὼς καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες τῆς Τραπέζης.

Γ'. *Ἡ ἔρευνα τῆς οἰκονομίας τῶν αἰτούντων δάνεια.*

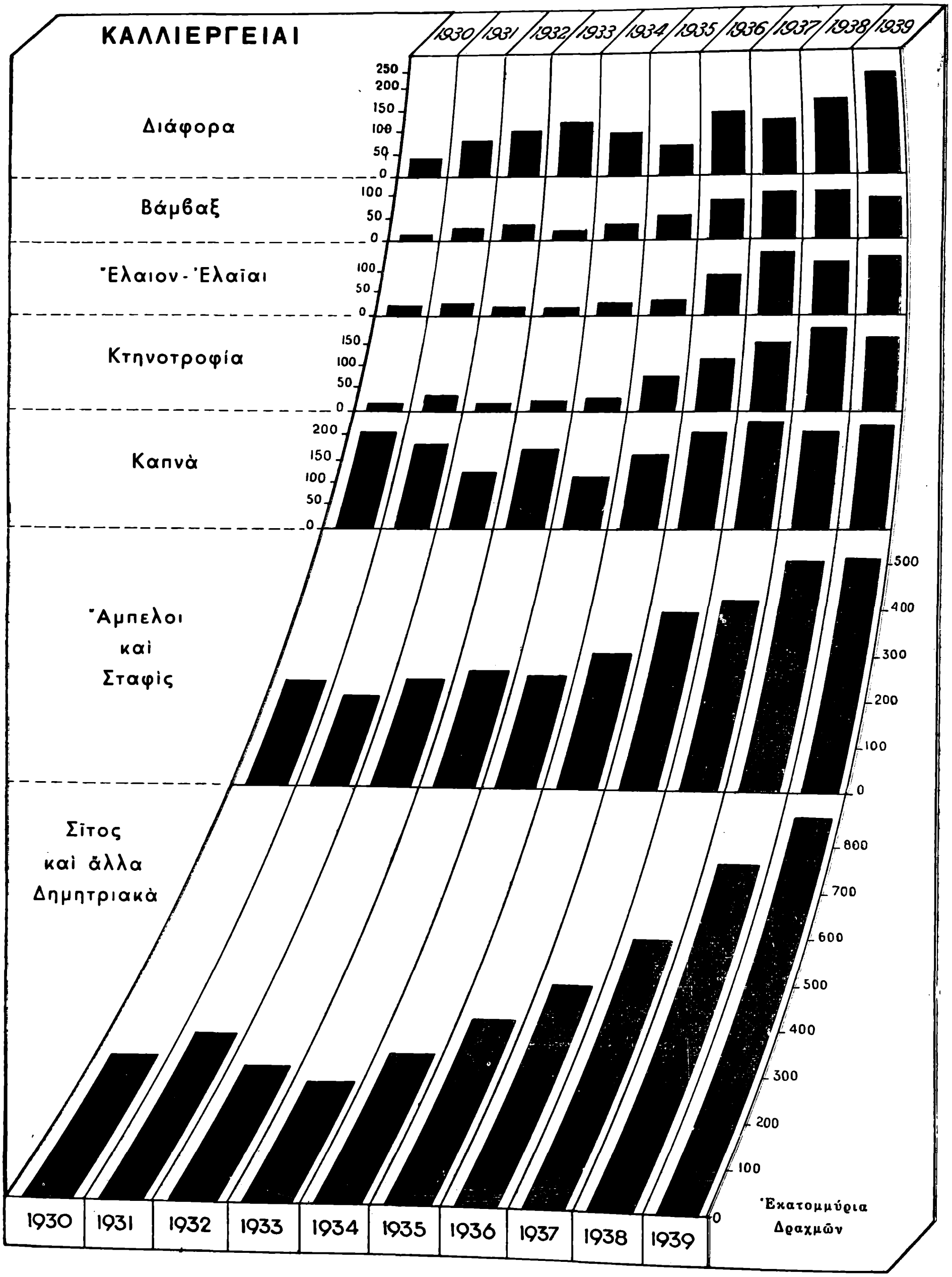
Τῆς χορηγήσεως οἱουδήποτε μεσοπροθέσμου καὶ μακροπροθέσμου δανείου ὑπὸ τῆς Τραπέζης προηγεῖται ἀπαραιτήτως, ὡς ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, μελέτη γεωπόνου, σκοποῦσα νὰ ἐξακριβώσῃ, ἐὰν τὰ ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ δανείου ἀναφερόμενα ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὰ πράγματα καὶ ἐὰν τὸ κτῆμα ἐπιδέχεται τὰς βελτιώσεις δι' ἃς ζητεῖται ἡ ἐνίσχυσις. Ἡ μελέτη δέον νὰ ἀναφέρῃ ἐπίσης ποία ἡ ποιότης τοῦ γεωργοῦ, ἢ ἡ διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐὰν ὁ γεωργὸς καλλιεργῇ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἐργατῶν, ποῖαι αἱ πραγματικῶς ἀπαιτηθησόμεναι δαπάναι, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ περιορίζωνται εἰς τὸ ἐλάχιστον, δεδομένου ὅτι ἡ γεωργικὴ ἐπιχείρησις, διεπομένη ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς μὴ ἀναλόγου ἀποδόσεως, δὲν ἐπιδέχεται μεγάλας ἐπιβαρύνσεις καὶ διότι οἱ γεωργοί μας κατὰ κανόνα εἶναι πτωχοί.

Ἐξετάζονται ἐπίσης τὰ προσδοκώμενα ὀφέλη ἐκ τῆς βελτιώσεως, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ὑφιστάμενα χρέη καὶ κρίνεται κατὰ πόσον θὰ εἶναι ὁμαλὴ ἡ ἐκ τῶν ἀναμενομένων προσόδων τακτικὴ ἀποπληρωμὴ τῶν δόσεων τοῦ δανείου. Γίνεται, τέλος, ἐκτίμησις τῶν παρεχομένων πρὸς ὑποθήκην ἀκινήτων. Προκειμένου περὶ χορηγήσεως δανείου δι' οἰκοδομὰς ἀξίας λόγου, συνεταιρικὰ ἐργοστάσια καὶ ἔργα ἐγγείων βελτιώσεων, συγχρόνως μὲ τὴν μελέτην τοῦ γεωπόνου καταρτίζεται καὶ ὑπὸ μηχανικοῦ σχετικὴ μελέτη.

Αἱ ὡς ἄνω μελέται γίνονται, ὡς ἀνεφέραμεν, διὰ οἱονδήποτε διδόμενον δάνειον μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας καὶ διὰ τὰ μικρὰ ἀκόμη ποσά.

Ὁ καταρτισμὸς τῶν μελετῶν αὐτῶν εἶχεν ἀνατεθῆ, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, εἰς τοὺς κρατικοὺς γεωπόνους· μὲ τὴν συμπλήρωσιν ὅμως τοῦ προσωπικοῦ τῶν γεωπόνων τῆς Τραπέζης διενεργεῖται, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς, παρ' αὐτῶν. Μέχρι σήμερον ἔχουν καταρτισθῆ ὑπὲρ τὰς 100.000 παρόμοιαι μελέται ἀφορῶσαι τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν.

Αἱ καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης κατὰ εἶδος καλλιεργουμένων προϊόντων.

Β) ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΙΣΤΙΣ

Τὰ δάνεια τρεχούσης καλλιεργείας.

Ἡ χορήγησις δανείων τρεχούσης καλλιεργείας ἀποβλέπει εἰς τὴν πιστωτικὴν ἐνίσχυσιν τῶν παραγωγῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν συναφῶν πρὸς τὴν καλλιέργειαν ἀναγκῶν των, ἐμφανιζομένων κατὰ τὴν περίοδον τῆς καλλιεργείας, ἤτοι ἀπὸ τῆς προετοιμασίας τοῦ ἐδάφους μέχρι τῆς παραγωγῆς τῶν προϊόντων.

Αἱ ἀνάγκαι αὗται θὰ ἔδει, κανονικῶς, νὰ ἀνακύπτουν μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, ἤτοι εἰς περίπτωσιν ἀφορίας, καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας, ἀποτόμου προσωρινῆς πτώσεως τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἀτυχημάτων οἰκογενειακῶν, κλπ. καθ' ὅσον, ἄλλως, οἱ παραγωγοὶ πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰς συναφεῖς μὲ τὴν καλλιέργειαν ἀνάγκας των ἐκ τῶν προσόδων των, ἤτοι τῆς διαθέσεως τῆς παραγωγῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Αἱ ἀνωτέρω ὅμως, δυσμενεῖς οἰκονομικῶς διὰ τὸν γεωργόν, περιπτώσεις δὲν δύνανται νὰ θεραπευθοῦν ἐντὸς τῆς ἑπομένης καλλιεργητικῆς περιόδου. Διότι ἡ πτωχὴ οἰκονομία τῶν ἀγροτῶν, ἐπαρκοῦσα μόλις διὰ τὴν κάλυψιν τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας, πληττομένη ἐκ τῆς ἀφορίας ἢ καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας, ἢ καὶ ἐκ σοβαροῦ οἰκογενειακοῦ ἀτυχήματος, ἐξαρθροῦται, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη συνεχοῦς, ἐπὶ πλείονας περιόδους, πιστωτικῆς ἀντιλήψεως τῶν παραγωγῶν.

Ἡ ὁλικὴ ἢ καὶ ἡ μερικὴ ἔτι καταστροφὴ τῆς ἐσοδείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναπληρωθῇ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων μόνον τῆς ἑπομένης περιόδου καὶ ὅταν ἀκόμα ταῦτα εἶναι κανονικά. Εἶναι ἀνάγκη, συνεπῶς, νὰ ὑφίσταται ἡ δυνατότης τῆς συνεχοῦς πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τῶν παραγωγῶν μέχρις ὅτου ἐξέλθουν τῆς κρίσεως, ἐπιμεριζομένης οὕτω τῆς ζημίας των εἰς πλείονας καλλιεργητικὰς περιόδους.

Ταῦτα εἶναι κυρίως τὰ αἴτια, ἐξ ὧν καθίσταται προφανὴς ἡ ἀνάγκη πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τῶν παραγωγῶν, ἵνα οὕτω παρασχεθοῦν εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα ἀντιμετωπίσεως ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν των.

Πλὴν ὅμως τῶν ἀρνητικῶν τούτων περιπτώσεων, αἵτινες καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν χορήγησιν καλλιεργητικῶν δανείων λόγῳ τῆς προσωρινῆς ἐξαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας τῶν ἀγροτῶν, ὑφίστανται ἕτεραι θετικαὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ χορήγησις καλλιεργητικῶν δανείων πρὸς βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς.

Καὶ τοιαῦται εἶναι: ἡ ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας τῶν παραγωγῶν, ἡ γεωργικὴ ἀνεξαρτοποίησις μέλους τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας, ἡ ἐπιμελεστέρα διεξαγωγὴ τῆς καλλιεργείας, περιπτώσεις, αἵτινες προϋποθέτουν οἰκονομικὴν ἄνεσιν τῶν παραγωγῶν, τὴν ὁποίαν πολλάκις οὗτοι δὲν ἔχουν.

Ἐπίσης, προκειμένου περὶ ὡρισμένων ἀγροτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἰδίᾳ δὲ δασικῶν ἐκμεταλλεύσεων, καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ βραχυπρόθεσμος πιστωτικὴ ἐνίσχυσις, ἵνα οἱ συνεταιρισμένοι δασεργάται ἐξεύρουν τὰ ἀπαιτούμενα μέσα διὰ τὴν μίσθωσιν δασῶν, τὴν προπληρωμὴν τῶν φόρων Δημοσίου κλπ., ἅτινα, συνήθως, ἀντιπροσωπεύουν σοβαρὰ ποσά, μὴ δυνάμενα νὰ ἀντληθοῦν ἐκ τῆς πτωχῆς οἰκονομίας τῶν ὀρεινῶν πληθυσμῶν τῆς Χώρας.

Εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι, ἐν πολλοῖς, τὰ καλλιεργητικὰ δάνεια χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν κάλυψιν ἀναγκῶν συντηρήσεως τῆς ἐργαζομένης ἀγροτικῆς οἰκογενείας.

Τοῦτο ὅμως οὐδόλως μειοῖ τὴν οἰκονομικὴν σημασίαν τοῦ δανείου. Προκειμένου μάλιστα νὰ γίνῃ ὁμαδικὴ προμήθεια εἰδῶν βιωτικῆς ἀνάγκης, σκόπιμον εἶναι νὰ γίνεται αὕτη ἀπὸ κοινοῦ, μέσῳ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐπιτευχθοῦν εὐνοϊκώτεροι ὅροι ἀγορᾶς.

Ἀνεξαρτήτως, ὅθεν, τῆς ἀναμφισβητήτως ὀρθῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ἐνδείκνυται ἡ διὰ μεσοπροθέσμων ἢ μακροπροθέσμων δανείων μόνιμος βελτίωσις τῆς οἰκονομίας τῶν ἀγροτῶν, (ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσεν ἡ Τράπεζα καὶ ἐφ' ἧς βασίζεται ἡ πολιτική της, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἀντιστοίχων δανείων), ἡ χορήγησις βραχυπροθέσμων δανείων, οὐχὶ μόνον ἀναγκαία, λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς Χώρας εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένη διὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς διὰ τῶν χορηγουμένων δανείων ἐπιδιώκεται ἡ ἐπέκτασις καὶ βελτίωσις τῆς καλλιεργείας.

Ἐξετάζοντες τὴν παρ' ἡμῖν κατάστασιν σημειοῦμεν, ὅτι ἡ ἀδιάπτωτος ἐπὶ τριετίαν (1929 - 1931) γεωρ-

γικὴ ἀφορία, ὀφειλομένη εἰς δυσμενεστάτας καιρικὰς συνθήκας καὶ ἡ ἐκ παραλλήλου, λόγῳ τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσεως, μείωσις τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, καθίστων ὁσημέραι ἐμφανῆ τὴν ἐπικίνδυνον οἰκονομικὴν ἐξάντλησιν τῶν παραγωγῶν, εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν ὁποίων ἐνεφανίζοντο τεράστια κενά, μὴ δυνάμενα νὰ πληρωθοῦν, εἰμὴ μόνον διὰ πιστωτικῆς ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅστις ἐτάχθη ὑπὸ τῆς Πολιτείας ὡς προστάτης καὶ συνεπίκουρος αὐτῶν.

Καὶ ἡ πιστωτικὴ αὕτη βοήθεια παρεσχέθη ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης ἄμεσος, μεμετρημένη, ἀνάλογος τῆς πιστωτικῆς δυναμικότητος τῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκὴς συγχρόνως, ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἔξοδον, ὅπου, ὑπὸ ὁμαλὰς πλέον περιόδους, λησμονοῦν τὰς πληγὰς καὶ κακουχίας τοῦ παρελθόντος καὶ ἀρχίζουν ἀπερίσπαστοι νὰ ἁμιλλῶνται διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν, ἐπέκτασιν καὶ πρόοδον τῶν ἐπιχειρήσεών των.

Ἡ κάλυψις τῶν ἀμέσων καὶ ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν τῶν παραγωγῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν καλλιεργειῶν των (προμήθεια σπόρων, λιπασμάτων, δαπάναι συντηρήσεως μέχρι τῆς ἐποχῆς συγκομιδῆς τῶν προϊόντων, προμήθεια γεωργικῶν φαρμάκων κλπ.) ἀντεμετωπίσθη ἐπίσης διὰ τῶν δανείων τρεχούσης καλιεργείας.

Ἡ Τράπεζα, στερρῶς ἐχομένη τῶν διαγραφομένων ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ της σκοπῶν, παρακολουθεῖ στενῶς τὴν χορήγησιν τῶν δανείων τούτων, ἵνα χρησιμοποιῶνται δι' ὃν σκοπὸν προορίζονται καὶ ἀποφεύγηται ἡ κατασπατάλησις τοῦ προϊόντος τῶν δανείων, ἐπὶ μειώσει τῆς παραγωγῆς, εἰς περιττάς, πολυτελεῖς ἢ ἀσκόπους δαπάνας ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν.

Ἡ ἀνάγκη τῆς χειραγωγήσεως τῶν παραγωγῶν, τοὐλάχιστον κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς συναλλαγῆς αὐτῶν μετὰ τῆς Τραπέζης, ἐπέβαλλεν ἀδήριτον τὴν ἀνάγκην ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τούτου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀντιληφθοῦν οἱ παραγωγοὶ ὅτι σκοπὸς τῆς συστάσεως τῆς Τραπέζης δὲν ἦτο ἡ κάλυψις οἱωνδήποτε αὐτῶν ἀναγκῶν, ἀλλὰ μόνον ἐκείνων, αἵτινες συνδέονται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων καὶ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς.

Ἡ πραγματοποίησις τοῦ σκοποῦ τούτου ἐπετεύχθη διὰ τῆς χορηγήσεως τῶν καλλιεργητικῶν δανείων εἰς τὴν κατάλληλον πρὸς χρησιμοποίησίν των ἐποχήν, εἰς πλείστας δὲ περιπτώσεις τμηματικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς καλλιεργητικῆς περιόδου ἢ διὰ τῆς χορηγήσεως *ἐπὶ πιστώσει* ἀπαραιτήτων διὰ τὴν καλλιέργειαν γεωργικῶν ἐφοδίων ἢ προϊόντων εἰς εἶδος (λιπάσματα, σπόροι, γεωργικὰ φάρμακα κλπ.).

Αἱ χορηγήσεις εἰς εἶδος 1936-1939
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Ἔτη	*Λιπάσματα*	*Θεῖον καὶ θειϊκὸς χαλκὸς*	*Σπόρος σίτου καὶ λοιπῶν δημητριακῶν*	*Διάφορα ἄλλα εἴδη*	*Σύνολον*
1936	113,8	48,1	148,3	14,1	324,3
1937	129,3	72,3	102,4	11,8	315,8
1938	196,8	71,5	115,5	15,9	399,7
1939	250,2	66,7	150,7	18,4	486,0

Ἡ χορήγησις βραχυπροθέσμων καλλιεργητικῶν δανείων ἐπεκτείνεται εἰς ἅπαντα τὰ εἴδη καλλιεργείας, ἅτινα ἔχουν ἀνάγκην συστηματικῶν φροντίδων καὶ περιλαμβάνει νῦν ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς γεωργίας ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην σημασίαν τῆς λέξεως. Οὕτω, ἐνῶ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης ἐνισχύοντο πιστωτικῶς αἱ καθαρῶς ἀγροτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις (γεωργία, κτηνοτροφία, πτηνοτροφία, σηροτροφία, μελισσοκομία), ἀπὸ τοῦ 1936, κατόπιν σχετικῆς τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑποβοηθήσεως καὶ τονώσεως τῆς ἰσχνῆς οἰκονομίας τῶν ὀρεινῶν, ἰδίᾳ, καὶ παρακτίων χωρικῶν πληθυσμῶν, ἤρξατο βαθμιαίως ἡ πιστωτικὴ ἐνίσχυσις πρὸς δασικάς, ἁλιευτικὰς καὶ βιοτεχνικὰς χωρικὰς ἐκμεταλλεύσεις μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ χορήγησις τῶν καλλιεργητικῶν δανείων γίνεται βάσει ποσοστῶν, εἰδικῶς καθοριζομένων δι' ἑκάστην καλλιέργειαν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν καλλιεργητικῶν ἐξόδων, ἅτινα ἔχουν σχέσιν μὲ τὰς τοπικὰς συνθήκας, τὸν τρόπον καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς καλλιεργείας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀπόδοσιν τῆς παραγωγῆς. Φυσικά, οὔτε δυνατόν, οὔτε σκόπιμον εἶναι νὰ χορηγῶνται ὡς δάνειον ἅπαντα τὰ ἔξοδα καλλιεργείας, ἰδίᾳ διότι πρέπει καὶ οἱ παραγωγοὶ νὰ συμβάλλουν διὰ τῆς προσωπικῆς των ἐργασίας εἰς τὴν καλλιέργειαν.

Ἐπίσης, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ λαμβάνεται ὡς βάσις χορηγήσεως τῶν καλλιεργητικῶν δανείων ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀπόδοσις τῶν κτημάτων, διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ χορήγησις τοῦ δανείου θὰ ἐσήμαινε προεξόφλησιν τοῦ ἀβεβαίου εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν, ἥτις θὰ ἦτο λίαν ἐπικίνδυνος διὰ τὴν οἰκονομίαν των εἰς περίπτωσιν γεωργικῶν ἀφοριῶν.

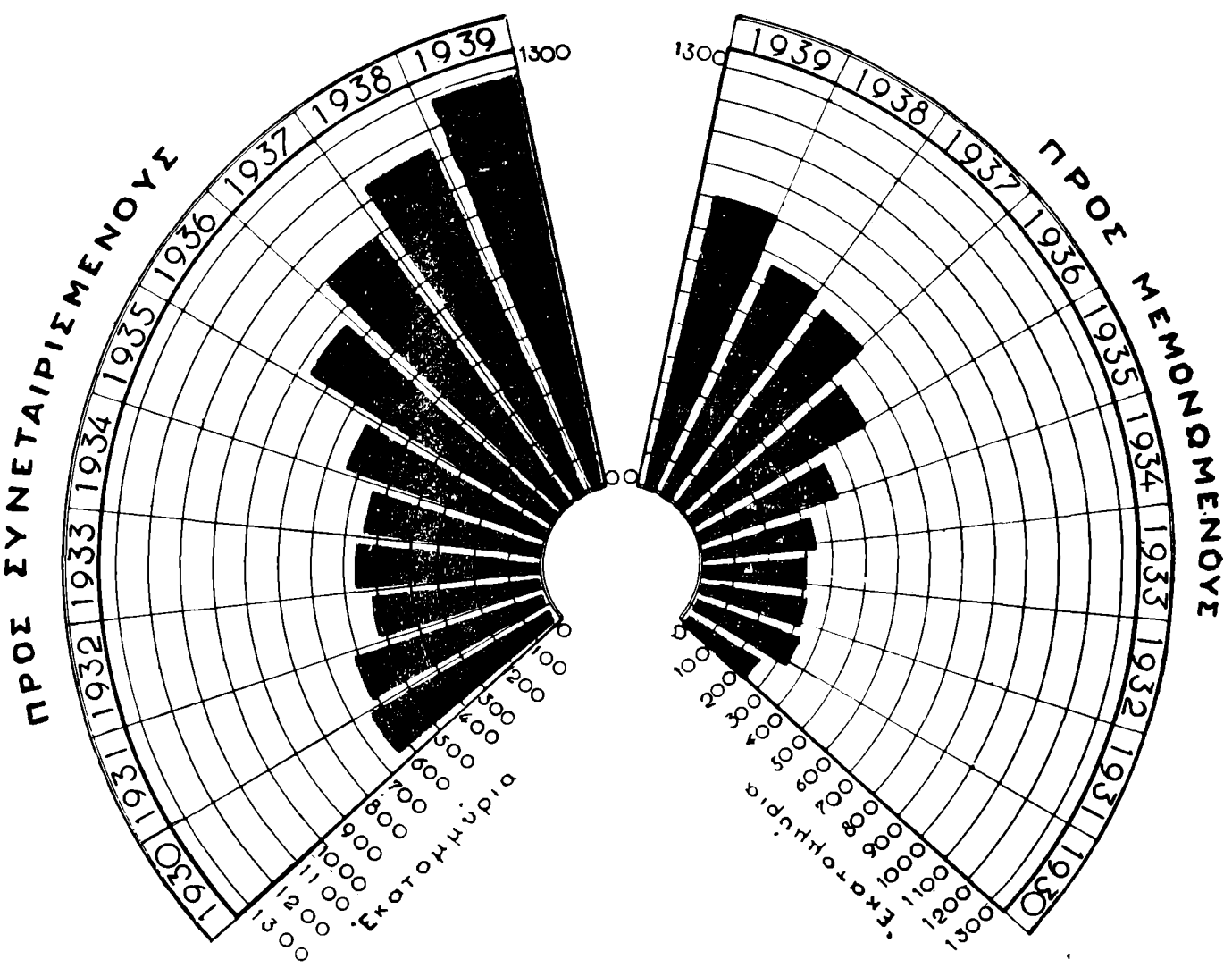
Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων ἐπεβλήθη ἀκόμη καὶ ἐκ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς τελεῖ ἡ ἑλληνικὴ ὕπαιθρος, καθωρίσθησαν τὰ ποσοστὰ χορηγήσεως καλλιεργητικῶν δανείων, διάφορα βεβαίως κατ' εἶδος καλλιεργείας, ἀλλὰ καὶ ἐπιδεκτικὰ τροποποιήσεως, ὅπου εἰδικαὶ συνθῆκαι ἢ αἴτια ἐπιβάλλουν τοῦτο.

Ἐτονίσθη ὅμως, ἐπανειλημμένως, ὅτι ἡ χορήγησις τῶν καλλιεργητικῶν δανείων πρέπει νὰ γίνεται μετὰ ἐπισταμένην ἐξέτασιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν παραγωγῶν καὶ μετὰ πλήρη διαπίστωσιν τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν. Ἰδιαιτέρως μάλιστα ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης, ὅπως ἐρευνοῦν μετὰ πάσης ἀντικειμενικότητος καὶ ὑπὸ τὸ πρῖσμα πάσης δυνατῆς ἐπιεικείας, τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, καθ' ἃς, παρὰ τὰς ὑφισταμένας τυχὸν καθυστερήσεις, ἐνδείκνυται ἡ ἐπανενίσχυσις τῶν παραγωγῶν, ἵνα δυνηθοῦν οὗτοι, τῇ βοηθείᾳ πιστωτικῶν ἐνισχύσεων, νὰ ἀνορθώσουν τὴν ἐκ σοβαρῶν λόγων κλονισθεῖσαν οἰκονομίαν των.

Πρὸς τούτοις ἡ Τράπεζα, ἀκολουθοῦσα τὰς ἀρχὰς τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ κοινωφελοῦς αὐτῆς χαρακτῆρος, ἐνισχύει πιστωτικῶς, κατὰ πρῶτον λόγον, τὰς μικρὰς γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, ἵνα καταστήσῃ ταύτας αὐτάρκεις καὶ ἀνεξαρτήτους καί, κατὰ δεύτερον λόγον, τὰς μεγάλας, ὑπὸ τύπον γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεις.

Πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ συνεταιρικοῦ πνεύματος μεταξὺ τῶν παραγωγῶν, διετάχθη ἡ κατὰ προτίμησιν ἐνίσχυσις καὶ ἐξυπηρέτησις τῶν συνεταιρισμένων παραγωγῶν, πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σκοποῦ τούτου, οὐχὶ μόνον ἐπιτόκια μειωμένα δι' αὐτοὺς ἐνεκρίθησαν, ἀλλὰ καὶ ποσοστὰ τῶν καλλιεργητικῶν δανείων ἀνώτερα καθωρίσθησαν. Ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐπίδρασις τῶν εὐχερειῶν τούτων ἐμφαίνεται εἰς τοὺς παρατιθεμένους πίνακας, ἐξ ὧν γίνεται ἔκδηλον ὅτι, τόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν δανειζομένων συνεταιρισμένων παραγωγῶν κατ' ἔτος αὐξάνεται, ὅσον καὶ τὰ χορηγούμενα κατ' ἔτος εἰς τοὺς συνεταιρισμένους παραγωγοὺς δάνεια, ἐν τῷ συνόλῳ, εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερα τῶν δανείων τῶν μεμονωμένων.

Αἱ πρὸς μεμονωμένους καὶ συνεταιρισμένους παραγωγοὺς καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις.

Ἡ προσπάθεια τῆς Τραπέζης ὅπως δημιουργήσῃ ἀρρήκτους ψυχικοὺς δεσμοὺς μετὰ τοῦ συνόλου τῶν ἀγροτῶν καὶ περιλάβῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτῆς, ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, ἐμφαίνεται ἀπολογιστικῶς εἰς τὸν σχετικὸν πίνακα, ἐξ οὗ καταδεικνύεται ὅτι διαρκῶς, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δανειζομένων.

Ἡ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης κτηθεῖσα πεῖρα καὶ ὁ μέγας καὶ συνεχῶς αὐξανόμενος ἀριθμὸς τῶν μετ' αὐτῆς συναλλασσομένων, ἀνελθὼν διὰ τὸ ἔτος 1939 εἰς 424.664 ἀγρότας, οἵτινες καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν καλλιεργητικὴν περίοδον, οὐχὶ μόνον ἅπαξ ἀλλὰ πλειστάκις συναλλάσσονται μετὰ τῶν περιφερειακῶν Καταστημάτων, ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκην λήψεως ἐκτάκτων μέτρων ἁπλουστεύσεως εἰς τὸ ἐλάχιστον τῶν διατυπώσεων δανεισμοῦ. Ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ, προσεκτικὴ καὶ ἐπιμελὴς παρατήρησις ἤγαγεν εἰς τὴν λῆψιν σχετικῶν ἀποφάσεων.

Πλὴν τῆς καρτελλοποιήσεως τῶν λογαριασμῶν τῶν δανειζομένων, ἥτις διηυκόλυνε τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπέζης καὶ τοὺς παραγωγούς, καθωρίσθη εἰδικὸς τύπος συμβάσεων δανεισμοῦ, αἵτινες ἄνευ διακυβεύσεως τῶν συμφερόντων τῆς Τραπέζης ἁπλουστεύουν τὰς διατυπώσεις καὶ ἀποφέρουν σημαντικὴν οἰκονομίαν χρόνου εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῆς σχετικῆς ἐργασίας, μετατρέπουσαι τὸ ὑφιστάμενον ἄλλοτε σύστημα δανεισμοῦ διὰ χρεωστικῶν γραμματίων εἰς ἀνοικτὸν ὑπὲρ τοῦ πιστούχου λογαριασμόν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ λῆψις ἀσφαλειῶν κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν δανείων θὰ ἔδει νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Τραπέζης, τῆς ἐνισχύσεως, δηλονότι, τῶν οἰκονομικῶς μὲν ἀσθενεστέρων παραγωγῶν, ἀλλὰ πλουσίων εἰς ἠθικὰ προσόντα, ἐργατικότητα, ἐπιμέλειαν καὶ προσήλωσιν εἰς τὴν ἐντατικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀγρῶν. Πρὸς τοῦτο, εἷς ἢ δύο, τὸ πολύ, ἐγγυηταὶ ἐκρίθησαν ἐπαρκεῖς διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν καλλιεργητικῶν χορηγήσεων, ἐνυπόθηκος δὲ ἀσφάλεια λαμβάνεται, κατὰ κανόνα, μόνον διὰ ποσὰ ἀνώτερα τῶν δραχμῶν 25.000 κατὰ παραγωγόν.

Πλὴν ὅμως τῶν ἀνωτέρω ληφθέντων μέτρων, προστατευτικῶν τῶν παραγωγῶν καὶ τῆς γεωργίας ἐν γένει, συνεχὴς καὶ ἀδιάλειπτος ἐργασία διὰ τὴν συγκέντρωσιν ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων κατὰ διαμερίσματα, κοινότητα, γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ ἀκόμη κατὰ γεωργόν, δημιουργοῦν ὁσημέραι νέας δυνατότητας εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως κατὰ τρόπον πλήρη, οὐσιαστικὸν καὶ προσαρμοζόμενον εἰς τὰς ποικίλας ἀνάγκας τῆς ὑπαίθρου Χώρας.

Ἡ ἔκτασις καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς συμβολῆς τῆς Τραπέζης διὰ τῶν δανείων τρεχούσης καλλιεργείας εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καταφαίνεται λεπτομερῶς εἰς τοὺς παρατιθεμένους στατιστικοὺς πίνακας τῆς διαρρευσάσης πρώτης δεκαετίας.

Αἱ καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις πρὸς συνεταιρισμένους καὶ μεμονωμένους παραγωγούς.

Ἔτη	Πρὸς μεμονωμένους		Πρὸς συνεταιρισμένους		Σύνολον	
	Λαβόντες	Ποσὸν εἰς δραχμὰς	Λαβόντες	Ποσὸν εἰς δραχμὰς	Λαβόντες	Ποσὸν εἰς δραχμὰς
1930	85 955	259 443 000	200 538	638 055 000	286 493	897 498 000
1931	138 089	322 431 000	207 835	609 896 000	345 924	932 327 000
1932	102 671	316 247 000	145 452	519 160 000	248 123	835 407 000
1933	108 951	314 202 000	129 139	568 908 000	238 090	883 110 000
1934	108 814	347 939 000	133 147	540 183 000	241 961	888 122 000
1935	139 448	464 905 000	135 903	645 929 000	275 351	1 110 834 000
1936	180 772	628 555 000	168 893	882 905 000	349 665	1 511 460 000
1937	197 472	767 371 000	193 748	1 003 922 000	391 220	1 771 293 000
1938	203 930	889 675 000	193 579	1 166 368 000	397 509	2 056 043 000
1939	213 720	924 143 000	210 944	1 299 813 000	424 664	2 223 956 000

Αἱ καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Γεωγραφ. διαμερίσματα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	Σύνολον
Δυτικὴ Θράκη . . .	62,1	51,1	50,1	57,7	80,1	103,6	114,2	133,3	150,4	164,3	966,9
Ἀνατολικὴ Μακεδονία.	153,1	140,5	117,1	153,1	93,5	127,1	154,4	158,9	160,7	194,8	1 453,2
Κεντρικὴ καὶ Δυτικὴ Μακεδονία . . .	131,2	129,6	99,3	86,6	115,0	163,3	222,9	269,1	342,8	408,0	1 967,8
Θεσσαλία	120,5	151,4	114,3	118,0	139,0	155,4	202,9	237,9	266,6	267,4	1 773,4
Στερεὰ Ἑλλὰς . . .	111,1	133,1	111,1	103,6	112,1	160,6	227,9	275,3	320,8	340,5	1 896,1
Ἤπειρος. . . .	26,3	36,7	22,8	9,3	11,9	30,2	42,8	39,9	47,2	35,0	302,1
Πελοπόννησος . .	204,7	201,0	236,6	241,9	234,6	274,7	336,3	426,0	511,1	532,7	3 199,6
Νῆσοι Αἰγαίου .	26,9	16,0	11,6	12,6	22,7	16,9	55,3	42,7	53,3	76,1	334,1
Νῆσοι Κυκλάδες. .	1,4	1,8	0,7	0,5	0,4	0,4	0,7	2,3	5,9	7,0	21,1
Νῆσος Κρήτη. . .	49,7	59,4	61,4	88,2	67,5	69,6	127,4	146,4	150,4	152,3	972,3
Νῆσοι Ἰόνιοι. . . .	10,5	11,7	10,4	11,6	11,3	9,0	26,7	39,5	46,8	45,9	223,4
Σύνολον	897,5	932,3	835,4	883,1	888,1	1 110,8	1 511,5	1 771,3	2 056,0	2 224,0	13 110,0

Καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις κατ' εἴδος ἐνισχυθεισῶν καλλιεργειῶν
(εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Εἶδος καλλιεργείας	*1930*	*1931*	*1932*	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*	*1937*	*1938*	*1939*	*Σύνολον*
Σῖτος καὶ λοιπὰ δημητριακὰ	316,8	361,8	274,8	240,4	334,3	418,4	495,1	591,1	761,1	868,8	4 662,6
Κηπευρικὰ .	6,2	7,4	9,9	6,9	11,3	19,7	29,9	46,4	61,2	84,2	283,1
Καπνὸς	220,0	174,9	122,0	170,6	118,5	168,6	220,5	236,5	223,0	234,2	1 188,8
Βάμβαξ . .	16,5	23,3	28,1	21,7	29,5	53,3	81,2	99,5	100,0	87,5	540,6
Ἄμπελοι. . .	223,3	41,3	38,3	26,6	27,3	43,3	80,8	86,4	107,9	120,6	3 265,2
Σταφὶς		149,5	185,4	206,6	228,0	257,0	308,3	341,7	399,8	393,1	
Ἔλαιον καὶ ἐλαῖαι . .	26,9	28,4	21,6	21,3	28,1	33,2	80,4	140,6	113,0	127,6	621,1
Κτηνοτροφία καὶ πτηνοτροφία	28,3	41,9	27,1	33,4	36,1	72,9	116,4	156,0	191,3	177,7	881,1
Διάφορα. .	59,5	103,8	128,2	155,6	75,0	44,4	98,9	73,1	98,7	130,3	967,5
Σύνολον	897,5	932,3	835,4	883,1	888,1	1 110,8	1 511,5	1 771,3	2 056,0	2 224,0	13 110,0

Τὰ δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ.

Ἡ διάθεσις τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἰς δικαίας καὶ ἱκανοποιητικάς, διὰ τοὺς παραγωγούς, τιμὰς ἀποτελεῖ τὸ συμπλήρωμα τῆς παρεχομένης εἰς τούτους προστασίας.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἀσκοῦσα καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὴν εὐεργετικὴν διὰ τοὺς Ἕλληνας γεωργοὺς πολιτικήν της, πλὴν ἄλλων μέτρων, ἅτινα ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ὑπὲρ αὐτῶν ἔλαβεν, ἐνίσχυσε τοὺς παραγωγοὺς καὶ διὰ τῆς χορηγήσεως δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ.

Τὰ δάνεια ταῦτα, ἅτινα παρέχουν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τὰ μέσα ἐπεξεργασίας καὶ ἀποθηκεύσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν τῶν ἰδίων μέχρι τῆς διαμορφώσεως τῶν τιμῶν, μέχρι τοῦ ἀνοίγματος, δηλονότι, τῶν ἀγορῶν, ἐπιτρέπουν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀβίαστον καὶ ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων των καὶ συντελοῦν τοιουτοτρόπως εἰς τὴν προστασίαν τῶν τιμῶν αὐτῶν.

Ἡ Τράπεζα, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της, ὅτι ὁ χειρισμὸς τοῦ κλάδου τούτου τῆς πίστεως δέον νὰ γίνεται μετὰ ἄκρας συνέσεως καὶ δεξιότητος, ἵνα μὴ ὁδηγῇ, ἄλλως, εἰς ἀντίθετα τῶν ἐπιδιωκομένων ἀποτελέσματα, καθωδήγησε πλήρως, ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς λειτουργίας της, τὰ ἁρμόδια ὄργανά της καὶ παρηκολούθησεν ἰδιαιτέρως τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῆς χαραχθείσης τακτικῆς της, ὥστε νὰ ἐπιτευχθοῦν τὰ καλλίτερα δυνατὰ ἀποτελέσματα.

Ὡς θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς Τραπέζης καθωρίσθη, ὅτι διὰ τοῦ κλάδου τούτου τῆς πίστεως δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἡ τοποθέτησις κεφαλαίων, ἀλλὰ μόνον ἡ γενικωτέρα ἐξυπηρέτησις τῶν παραγωγῶν. Κατὰ τὴν χορήγησιν, συνεπῶς, τῶν τοιούτων δανείων της, καὶ ἀντιθέτως πρὸς οἱονδήποτε οἰκονομικόν της συμφέρον, περιώριζε καὶ περιορίζει τὰ σχετικὰ ποσὰ εἰς τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ τοὺς παραγωγούς.

Συγχρόνως, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ κατανοηθῇ ὑπὸ τῶν παραγωγῶν, ὅτι τὰ δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δὲν ἔχουν σκοπὸν νὰ προεξοφλήσουν τὴν ἀξίαν τῶν προϊόντων, ἀλλὰ νὰ παράσχουν τὰ μέσα πρὸς ἀντιμετώπισιν μόνον τῶν ἐπιτακτικῶν τῶν γεωργῶν ἀναγκῶν, δεδομένου ὅτι αἱ λοιπαὶ συνήθεις καὶ τακτικαὶ ἀνάγκαι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀντιμετωπίζωνται διὰ δανείων, ἀλλὰ ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ τιμὴ διαθέσεώς των εἶναι ἄδηλος.

Ἐξ ἄλλου, ἡ Τράπεζα ἀπέκλεισεν ἀπολύτως τὴν παροχὴν ἐνισχύσεως, ἐξ ἧς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποθάλπωνται τυχὸν κερδοσκοπικαὶ τάσεις τῶν παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι δέον νὰ εἶναι μακρὰν ἀπὸ πᾶσαν τάσιν κερδοσκοπίας καὶ οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν νὰ ἀρκοῦνται εἰς τὴν ἐπίτευξιν λογικῶν καὶ δικαίων τιμῶν. Συνεπῶς ὁ χειρισμὸς τοῦ κλάδου τούτου τῆς πίστεως ἀπέβλεπεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἀπόκρουσιν πάσης εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν ἐπιχειρουμένης ἐκμεταλλεύσεως, ἀφ' ἑτέρου ὅμως, καὶ ἐκ παραλλήλου, εἰς τὴν ἀποτροπὴν οἱασδήποτε τάσεως κερδοσκοπίας ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν.

Δεδομένου ὅμως, ὅτι τὰ ὅρια τῶν ἑκατέρωθεν βλέψεων καὶ ἐπιδιώξεων δὲν εἶναι σαφῶς κεχαραγμένα καὶ τὰ σημεῖα ἐπαφῆς τῶν διϊσταμένων συμφερόντων εἶναι δυσδιάκριτα, εἶναι καταφανὴς ἡ προσοχή, ἡ ὁποία ἀπαι-

τεῖται διὰ τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ τὸν ἐπιτυχῆ χειρισμὸν τῆς πιστωτικῆς ταύτης λειτουργίας, τῆς ὁποίας ὁ ἀντίκτυπος εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν παραγωγῶν εἶναι μεγίστης σημασίας.

Παρ' ἡμῖν, μάλιστα, ὅπου μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως μεσολαβεῖ εἰσέτι ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐνδιαμέσων, ἡ παρέμβασις τῶν ὁποίων καὶ τὴν κατανάλωσιν ἀπομυζᾷ καὶ τὴν παραγωγὴν καταπιέζει, ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ ἐπιτυχία ἀμεσωτέρας ἐπαφῆς μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως διὰ τοῦ ἐξοβελισμοῦ τῶν περιττῶν ἐνδιαμέσων, οἱ ὁποῖοι, προσθέτως πρὸς τὰς ἀνωμαλίας τὰς ὁποίας δημιουργοῦν εἰς τὴν παραγωγήν, δημιουργοῦν πράγματα καὶ εἰς τὸ καλῶς ἀσκούμενον ἐμπόριον.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπαθείας ταύτης, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐθεώρησεν ὡς ἀπαιραίτητον τὴν μεσολάβησιν τῶν συνεταιρισμῶν, οἱ ὁποῖοι προσφέρονται ὡς τὰ καταλληλότερα πρὸς τοῦτο ὄργανα.

Ἡ Τράπεζα εἰς τὰς προσπαθείας της ταύτας ἐχρησιμοποίησε καὶ χρησιμοποιεῖ κατὰ προτίμησιν τὰς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις, ὑπὲρ τῶν ὁποίων μάλιστα καὶ καθώρισε πλείστας πιστωτικὰς διευκολύνσεις προνομιακοῦ χαρακτῆρος, ἁπλοποιοῦσα συγχρόνως εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον τὰς σχετικὰς διατυπώσεις ἐνισχύσεώς των, ὥστε νὰ ὑποβοηθῆται πλήρως τὸ ἔργον των.

Παρατηροῦνται ὅμως συνηθέστατα περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας μόνη ἡ χορήγησις τῶν δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ δὲν ἀρκεῖ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων. Ἀνακύπτει τότε ἡ ἀνάγκη τῆς συγκεντρώσεως τῶν προϊόντων, ἡ δὲ ἀπὸ κοινοῦ ἀποθήκευσις καὶ συντήρησις τούτων ἐμφανίζεται ὡς εἷς ἐκ τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους δέον νὰ κατευθύνεται ἡ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς.

Αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις, ἐν προκειμένῳ, ἔχουν νὰ διαδραματίσουν σημαντικώτατον ρόλον εἰς τὴν καλῶς νοουμένην προστασίαν τῆς παραγωγῆς, ἡ δὲ ἐπιτυχία αὐτῶν εἰς τὸν τομέα τοῦτον προδικάζει τὴν ἐπίλυσιν τοῦ γενικωτέρου προβλήματος, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὴν ἀμεσωτέραν ἐπαφὴν μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως.

Ἡ μεσολάβησις αὕτη, δι' ἧς σπουδαίως ἀναπτύσσεται καὶ τὸ συνεταιρικὸν πνεῦμα καὶ ἐπιτελεῖται εἷς ἐκ τῶν κυριωτέρων σκοπῶν τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, ἐκδηλοῦται, εἴτε διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἀποθηκεύσεως καὶ ἐπεξεργασίας τῶν γεωργικῶν προϊόντων, εἴτε διὰ τῆς συστηματοποιήσεως τῆς πωλήσεως διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὸν εὔθετον χρόνον διαθέσεως τούτων.

Καὶ πρὸς τὴν ὀρθὴν ταύτην τακτικήν, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα κατηύθυνε τὰ προστατευτικά της μέτρα ἐνισχύσασα κατὰ ποικίλους τρόπους τὰς συνεταιρικὰς γεωργικὰς ὀργανώσεις.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς χορηγήσεως δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν διαφόρων γεωργικῶν προϊόντων, ἡ Τράπεζα παρέσχε καὶ τὴν ἐνίσχυσίν της διὰ τὴν ἐξαγορὰν γεωργικῶν προϊόντων ὑπὸ συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, εἰς ἃς περιπτώσεις ἐπίμονος ἀζητησία τῶν προϊόντων ἢ ἔλλειψις ἐπαρκῶν καὶ καταλλήλων ἀποθηκῶν δὲν καθίστων δυνατὴν τὴν προστασίαν τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων κατ' ἄλλον τρόπον.

Ἐπίσης, μέσῳ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων ἢ διὰ συνεργείων τῆς Τραπέζης, ἐνηργήθη καὶ ἐξαγορὰ γεωργικῶν προϊόντων διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων, ὅταν ἐσημειώθη σημαντικὴ πτῶσις τῶν τιμῶν καὶ κατέστη προβληματικὴ ἡ ἀποτελεσματικότης οἱασδήποτε προσπαθείας τῆς Τραπέζης ἢ τῶν παραγωγῶν πρὸς συγκράτησιν αὐτῶν. Διὰ τῆς λήψεως ἐπίσης εἰδικῶν ἄλλων μέτρων, ἅτινα ἐλήφθησαν παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ὡς π.χ. τῆς ἀνακοινώσεως τῶν εἰς τὰ κυριώτερα γεωργικὰ κέντρα προσφερομένων τιμῶν, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν παραγωγῶν κλπ., πολλαπλῶς ἐξυπηρετήθη ὁ γεωργικὸς κόσμος καὶ ἐπετεύχθη ἡ εἰς εὐλόγους τιμὰς διάθεσις τῶν προϊόντων του.

* * *

Διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς προστατευτικῆς πολιτικῆς τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων συνετέλεσε σπουδαίως καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ θεσμοῦ τοῦ γεωργικοῦ ἐνεχύρου καὶ δὴ μὲ τὴν ἁπλοποιημένην ἐκ τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς Τραπέζης διαδικασίαν.

Ὡς γνωστόν, διὰ τῆς συστάσεως τοιούτου ἐνεχύρου τὰ προϊόντα παραμένουσιν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν παραγωγῶν καὶ ἑπομένως ἔχουν οὗτοι ὅλην τὴν εὐχέρειαν νὰ τὰ περιποιηθοῦν καὶ νὰ τὰ ἐπεξεργασθοῦν, ὡς καὶ νὰ διαπραγματευθοῦν τὴν πώλησίν των ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν διὰ τῆς εὐχεροῦς ἐπιδείξεώς των εἰς τοὺς ἀγοραστάς. Ἐξ ἄλλου, δὲν ἐπιβαρύνονται μὲ ἔξοδα ἀποθηκεύσεως, φυλάκτρων κλπ., δὲν διατρέχουν δὲ κινδύνους ποιοτικῆς ἀλλοιώσεως τὰ προϊόντα των, ἐφ' ὅσον τὰ ἐπιβλέπουν οἱ ἴδιοι, ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἐπιβαρύνονται μὲ δαπάνας παρακολουθήσεως καὶ συντηρήσεως τούτων.

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ θεσμοῦ τοῦ γεωργικοῦ ἐνεχύρου ἡ Τράπεζα, προκειμένου περὶ τῶν καπνῶν, χρησιμοποιεῖ τὸν θεσμὸν τοῦ πλασματικοῦ ἐνεχύρου, ὅπερ καὶ τοῦτο ἐξυπηρετεῖ πολλαπλῶς τοὺς καπνοπαραγωγούς.

Διὰ τὰς ἐπὶ γεωργικῷ καὶ πλασματικῷ ἐνεχύρῳ χορηγήσεις της, ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπὶ κοινῷ ἐνεχύρῳ τοιαύτας, ἡ Τράπεζα ἔχει ἁπλοποιήσει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις δανεισμοῦ, ὥστε νὰ διευκολύνωνται πλήρως οἱ ἐνισχυόμενοι παραγωγοί.

***

Ἐκ τῶν παρατιθεμένων, κατωτέρω, πινάκων καταδεικνύεται σαφῶς ἡ ἔκτασις καὶ ἡ συνεχὴς αὔξησις τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐνισχύσεως.

Ἔκδηλος καταδεικνύεται ἐπίσης ἡ εὐμένεια τῆς Τραπέζης ἀπέναντι τῶν συνεταιρισμένων παραγωγῶν, αἱ πρὸς τοὺς ὁποίους χορηγήσεις ἀνῆλθον εἰς τὰ 70% τοῦ συνόλου, ἔναντι 30% τῶν πρὸς μεμονωμένους χορηγήσεων.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης τακτικῆς ὑπῆρξαν λίαν αἰσθητὰ εἰς τὴν τάξιν τῶν γεωργῶν μας, ἡ ὁποία κατενόησεν, ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δὲν περιορίζει τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῆς μόνον διὰ τὴν διενέργειαν τῶν καλλιεργειῶν καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν μέσων τῆς καλλιεργείας, ἀλλὰ ὅτι παρακολουθεῖ καὶ βοηθεῖ συγχρόνως τὸν γεωργὸν δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων μέχρι τῆς ἐπιτεύξεως τῶν συμφερωτέρων τιμῶν διαθέσεως τῶν προϊόντων του.

Χορηγηθέντα δάνεια ἐπὶ πλασματικῷ, κοινῷ καὶ γεωργικῷ ἐνεχύρῳ πρὸς συνεταιρισμένους καὶ μεμονωμένους παραγωγούς.

Ἔτη	Πρὸς μεμονωμένους		Πρὸς συνεταιρισμένους		Σύνολον	
	Λαβόντες	Ποσὸν εἰς δραχμὰς	Λαβόντες	Ποσὸν εἰς δραχμὰς	Λαβόντες	Ποσὸν εἰς δραχμὰς
1930	16 994	107 086 000	41 017	284 521 000	58 011	391 607 000
1931	20 803	90 974 000	70 157	294 624 000	90 960	385 598 000
1932	13 880	61 432 000	35 901	208 197 000	49 784	269 629 000
1933	19 582	131 619 000	38 990	322 222 000	58 572	453 841 000
1934	19 945	125 686 000	28 473	870 444 000	48 418	996 130 000
1935	31 894	255 905 000	35 696	470 158 000	67 590	726 063 000
1936	56 901	527 993 000	50 270	697 597 000	107 171	1 225 590 000
1937	57 867	597 414 000	48 120	1 188 937 000	105 987	1 786 351 000
1938	52 330	471 653 000	42 064	1 064 668 000	94 394	1 536 321 000
1939	52 903	425 795 000	42 987	1 248 848 000	95 890	1 674 643 000

Χορηγηθέντα δάνεια ἐπὶ πλασματικῷ, κοινῷ καὶ γεωργικῷ ἐνεχύρῳ κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα (εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν).

Γεωγραφ. διαμερίσματα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	Σύνολον
Θράκη	81,0	34,3	17,9	42,3	87,5	74,9	134,1	197,4	135,1	153,7	958,2
Ἀνατολ. Μακεδονία . .	184,9	207,3	122,3	250,4	296,0	339,0	501,3	574,9	492,8	540,4	3 509,3
Κεντρ. Μακεδονία . . .	37,0	26,7	14,6	16,0	227,0	85,7	90,3	231,5	221,2	313,5	1 263,5
Δυτικὴ Μακεδονία . .	3,6	5,8	3,8	9,9	51,1	14,9	64,7	78,0	33,1	43,4	308,3
Θεσσαλία	17,0	22,0	27,6	35,3	210,1	72,2	87,8	252,8	183,3	189,6	1 097,7
Στερεὰ Ἑλλὰς	49,1	65,8	46,1	67,9	71,9	64,6	154,5	199,7	168,6	162,2	1 050,4
Ἤπειρος	2,6	5,9	1,7	0,9	0,4	0,2	3,1	4,3	9,6	8,4	37,1
Πελοπόννησος	3,1	2,3	12,4	6,5	5,0	30,6	62,4	89,7	90,5	88,9	391,4
Νῆσοι Αἰγαίου	7,2	11,5	5,2	14,7	0,9	2,5	38,6	53,4	63,2	78,8	276,0
Νῆσοι Κυκλάδες . . .	0,1	0,8	—	—	—	—	0,3	0,2	0,2	0,1	1,7
Νῆσος Κρήτη	6,0	3,2	17,8	9,9	45,8	41,1	87,8	99,3	120,8	87,4	519,1
Νῆσοι Ἰόνιοι	—	—	0,2	—	0,4	0,4	0,7	5,2	17,9	8,2	33,0
Σύνολον	391,6	385,6	269,6	453,8	996,1	726,1	1 225,6	1 786,4	1 536,3	1 674,6	9 445,7

Κατανομὴ τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ χορηγηθέντων δανείων κατὰ ἐνεχυριασθέντα προϊόντα.

Ἔτη	Δημητριακὰ	Καπνὰ	Σταφὶς	Λοιπὰ προϊόντα*	Σύνολον
1930	17 100 000	364 300 000	4 400 000	5 800 000	391 600 000
1931	3 500 000	359 600 000	2 300 000	20 200 000	385 600 000
1932	4 800 000	209 600 000	12 800 000	42 400 000	269 600 000
1933	12 100 000	407 300 000	8 500 000	25 900 000	453 800 000
1934	618 700 000	319 200 000	8 400 000	49 800 000	996 100 000
1935	154 900 000	487 900 000	35 700 000	47 600 000	726 100 000
1936	83 800 000	912 700 000	98 600 000	130 500 000	1 225 600 000
1937	479 100 000	955 400 000	120 800 000	231 100 000	1 786 400 000
1938	450 900 000	689 600 000	116 300 000	279 500 000	1 536 300 000
1939	593 500 000	734 400 000	114 600 000	232 100 000	1 674 600 000
Σύνολον	2 418 400 000	5 440 000 000	522 400 000	1 064 900 000	9 445 700 000

(*) Ἤτοι βάμβαξ, οἶνος, ἔλαιον, ἐλαῖαι κ.λ.π.

Ἡ δασικὴ πίστις.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ προγράμματός της, ἐπεξέτεινε τὴν κοινωφελῆ της δρᾶσιν καὶ εἰς τὴν δασικὴν παραγωγήν.

Διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς δασικῆς πίστεως παρ' αὐτῆς ἀπέβλεψεν εἰς τρία τινά:

Α) Εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν δασοπαραγωγῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν καὶ ἀνορθώσεως τῆς οἰκονομίας των, ἥτις εἶχεν ἀνατραπῆ συνεπείᾳ τῆς ἐλλείψεως πάσης ὑπὲρ αὐτῶν μερίμνης, μέχρι τότε, καὶ τῆς παντοίας εἰς βάρος των ἐκμεταλλεύσεως.

Β) Εἰς τὴν ἀξιοποίησιν καὶ καλλιτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ δασικοῦ πλούτου τῆς Χώρας καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς δασικῆς παραγωγῆς διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως διαφόρων ἔργων δασικῆς βελτιώσεως, οἷον δασικῶν ὁδῶν, ξυλουργικῶν ἐργοστασίων καὶ διαφόρων ἄλλων δασικῶν ἐγκαταστάσεων, καὶ

Γ) Εἰς τὴν μελέτην τῶν διαφόρων προκυπτόντων προβλημάτων τῆς ὀρεινῆς οἰκονομίας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως, διὰ τῆς λήψεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Κράτους λαμβανομένων, δυνηθῇ νὰ κατευθύνῃ τὴν δασικὴν οἰκονομίαν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐξομαλύνῃ τὰς μέχρι σήμερον τεταμένας σχέσεις μεταξὺ τοῦ δάσους καὶ τῶν περιοίκων ὀρεινῶν πληθυσμῶν, νὰ καταστήσῃ τὴν ὕπαρξιν τοῦ δάσους καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τούτου ὑπ' αὐτῶν οἰκονομικῶς συμφέρουσαν καὶ νὰ συντελέσῃ, κατὰ συνέπειαν, διὰ τῶν προσπαθειῶν της τούτων εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προστασίας τῶν δασῶν καὶ συγχρόνως εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ αὔξησιν τῆς δασικῆς παραγωγῆς.

***

Πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἅπασα ἡ δασικὴ παραγωγὴ εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τῶν διαφόρων δασεμπόρων. Οὗτοι διεξήγαγον τὰς δασικὰς ἐκμεταλλεύσεις, τῇ προσλήψει διαφόρων δασεργατῶν πενιχρότατα ἀμειβομένων, ὑπὸ τὸν τύπον τῆς καθαρᾶς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὸ ἐμπορικὸν κέρδος καὶ ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς λειτουργίας της, ἤρχισε νὰ κινῆται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνισχύσεως τῆς δασικῆς παραγωγῆς.

Οὕτω, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς διετέλουν οἱ δασικοὶ πληθυσμοί, ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ ὀργανώσῃ τοὺς δασεργάτας πολλῶν περιφερειῶν τῆς Χώρας εἰς συνεταιρισμούς, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοὺς ῥητινοσυλλέκτας τῆς Ἀττικῆς. Μέχρι τοῦ ἔτους 1935 εἶχον ἱδρυθῆ οἱ συνεταιρισμοὶ τῶν ῥητινοσυλλεκτῶν Μάνδρας, Σπάτων, Κορωπίου, Κουβαρᾶ, Κριεκουκίου ἐν Ἀττικῇ, οἱ συνεταιρισμοὶ ὑλοτόμων Σταγείρων καὶ Στρατονίκης ἐν Ἀρναίᾳ, Σλημνίτσης ἐν Καστορίᾳ, Μεγαλοβρύσου καὶ Σκλείθρου ἐν Λαρίσῃ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἵτινες, ἐνισχυθέντες ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, προέβησαν εἰς τὴν ἐνοικίασιν δασῶν πρὸς παραγωγὴν διαφόρων δασικῶν προϊόντων.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἱδρύσεως τῶν ὡς ἄνω συνεταιρισμῶν δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀναφανοῦν. Τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων τούτων, χειραφετηθέντα καὶ ἀπαλλαγέντα τῆς ἐξαρτήσεως ἐκ μέρους τῶν δασεμπόρων, ἀνέλαβον

τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν δι' ἴδιον λογαριασμόν, ἐπώλουν τὴν παραγωγήν των εἰς ἱκανοποιητικὰς τιμάς, ἐνῶ συγχρόνως ἐδημιουργεῖτο πυρήν, ὅστις ἐχρησίμευσε, κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη, διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναληφθεῖσαν μεγάλην προσπάθειαν πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ὁλοκλήρωσιν τῆς ὀργανώσεως τῶν δασικῶν πληθυσμῶν.

***

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε, προτάσει τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης, διὰ τοῦ ἀπὸ 18-11-35 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης» περιελήφθη μεταξὺ τῶν σκοπῶν αὐτῆς καὶ ἡ ἄσκησις τῆς δασικῆς πίστεως.

Εὐθὺς ἀμέσως ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς ἀσκήσεως τῆς δασικῆς πίστεως, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, κατόπιν μακρᾶς καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ προσωπικοῦ, δι' οὗ ἐνισχύθη τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης.

Ὑπὸ τῶν δασολόγων τῆς Τραπέζης, καὶ κατόπιν ἐπιτοπίου ἐρεύνης καὶ μελέτης, συνετάγησαν σχετικαὶ ἐκθέσεις δι' ἁπάσας τὰς δασικὰς περιφερείας.

Ἐπίσης ἡ Τράπεζα, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐκωδικοποίησε τὰς περὶ δασικῶν συνεταιρισμῶν διατάξεις καὶ ἔθεσεν ὅλως νέας καὶ ἐπιστημονικὰς βάσεις διὰ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῶν. Συγχρόνως ἔταμε νέαν ὁδὸν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν κοινοτικῶν καὶ συνεταιρικῶν δασῶν πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς διοικήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τούτων (ἀναγκ. νόμος 1627 «περὶ δασικῶν συνεταιρισμῶν»).

Ἔτος	*Δασικοὶ συνεταιρισμοὶ πωλήσεως δασικῶν προϊόντων*	*Συνεταιρισμοὶ ἐνοικιάσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως δασῶν*	*Συνεταιρισμοὶ δασικῆς ἰδιοκτησίας*	*Δασικαὶ Ἑνώσεις*
1936	9	12	1	—
1937	6	15	2	1
1938	9	46	—	—
1939	—	55	—	—
	24	128	3	1

Ἔκτοτε, ἤρχισεν εὐρεῖα ἡ ὀργάνωσις τῶν δασοπαραγωγῶν, καὶ ὄχι μόνον τῶν δασικῶν ἐργατῶν, εἰς δασικοὺς συνεταιρισμοὺς ἐνοικιάσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως δασῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν δασοκτημόνων εἰς συνεταιρισμοὺς δασικῆς ἰδιοκτησίας.

Οὕτω, εἰς τοὺς μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1936, συμπεριλαμβανομένου, ὑπάρχοντας δασικοὺς συνεταιρισμούς, προσετέθησαν ἕτεροι 155 συνεταιρισμοὶ καὶ 1 Ἕνωσις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνεταιρισμῶν μεγάλην σημασίαν ἔχουν οἱ συνεταιρισμοὶ πωλήσεως δασικῶν προϊόντων, καὶ ἰδίως οἱ συνεταιρισμοὶ ἐνοικιάσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως δασῶν, οἵτινες παίζουν σπουδαιότατον ρόλον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τῶν δασοπαραγωγῶν καὶ συγχρόνως εἰς τὴν δασικὴν παραγωγήν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς συνεταιρισμοὺς ἰδιοκτησίας δάσους, ἀνερχομένους εἰς 100 περίπου πρὸ τοῦ 1935, προβλέπεται ὅτι θὰ παίξωσι σπουδαιότατον ρόλον εἰς τὴν δασικὴν παραγωγήν, εὐθὺς ὡς τεθῶσιν εἰς ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου «περὶ δασικῶν συνεταιρισμῶν» μετὰ τὴν ἀναμενομένην δημοσίευσιν τοῦ σχετικοῦ ἐκτελεστικοῦ διατάγματος.

Ἡ παρασχεθεῖσα ὑπὸ τῆς Τραπέζης οἰκονομικὴ προστασία καὶ ἐνίσχυσις, αὐξανομένη κατ' ἔτος ἁλματωδῶς, ἐμφανίζεται εἰς τὸν παρατιθέμενον πίνακα τῶν χορηγηθέντων δασικῶν δανείων. Τὰ δάνεια ταῦτα, ἰδίᾳ τὰ βραχυπρό-

Τὰ χορηγηθέντα δασικὰ δάνεια.

Ἔτος	*Βραχυπρόθεσμα*	*Ἐπὶ ἐνεχύρῳ*	*Μακροπρόθεσμα*	*Ἐγγ. ἐπιστολαὶ*
1930	420 000	—	—	—
1933	500 000	—	—	—
1934	1 050 000	—	—	1 100 000
1935	1 230 000	—	—	180 000
1936	5 000 000	6 000 000	—	2 500 000
1937	7 500 000	1 001 505	—	3 000 000
1938	23 789 393	3 696 820	49 971 724	4 000 000
1939	38 870 678	29 519 678	6 388 282	4 643 302
Σύνολον	78 360 071	40 218 003	56 360 006	15 423 302

θεσμα, ἐχορηγήθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς δασικοὺς συνεταιρισμοὺς πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν των.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω δανείων, ἐνεκρίθη κατ' ἀρχὴν καὶ ἡ χορήγησις μακροπροθέσμων δανείων, ἐκ δραχμῶν 140 ἑκατομμυρίων ἐν ὅλῳ, διὰ τὴν κατασκευὴν δασικῶν ὁδῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργοστασίων πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀπομεμακρυσμένων δασικῶν συμπλεγμάτων τῆς Χώρας. Τὰ δάνεια ταῦτα ἐνεκρίθησαν ὑπὲρ τῶν τοπικῶν Ταμείων Γεωργίας, Δασῶν καὶ Κτηνοτροφίας: Μαντινείας 7.000.000, Τρικκάλων 7.000.000, Φλωρίνης 10.000.000, Λαρίσης 10.000.000, Φθιωτιδοφωκίδος 5.500.000, Κοζάνης 35.000.000, Καλαμῶν 3.000.000 κλπ.

Τὰ μέλη τοῦ δασικοῦ συνεταιρισμοῦ Μάνδρας ἀποβιβαζόμενα εἰς Μυτιλήνην πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ πευκοδάσους τῆς Ἁγιάσσου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποτελεσμάτων τῆς τετραετοῦς δράσεως τῆς Τραπέζης καταδεικνύεται, ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῶν δασοπαραγωγῶν, καὶ ἰδίως τῶν δασικῶν ἐργατῶν, βαίνει μὲ γοργὸν ῥυθμὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936. Ἄμεσος συνέπεια τούτου εἶναι, ὅτι οἱ δασικοὶ συνεταιρισμοὶ ὑπεισέρχονται βαθμιαίως εἰς τὴν δασικὴν παραγωγήν, ἀντικαθιστῶντες, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τοὺς δασεμπόρους, εἰς βαθμὸν ὥστε κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1939 νὰ ἔχουν εἰς χεῖρας των τὸ ἥμισυ καὶ πλέον τῆς δασικῆς παραγωγῆς, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ξυλείαν καὶ τὴν ῥητίνην.

Διὰ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως τῶν δασικῶν συνεταιρισμῶν ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης, δὲν ἐπετεύχθη μόνον ἡ βαθμιαία ἀνόρθωσις τῆς οἰκονομίας τῶν πάσης φύσεως δασικῶν ἐργατῶν καὶ δασοπαραγωγῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ συγκράτησις τῶν τιμῶν τῶν δασικῶν προϊόντων εἰς λογικὰ ἐπίπεδα, ἀποφευγομένων τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν συχνῶν καὶ ἀδικαιολογήτων ἀνατιμήσεων τῶν προϊόντων τούτων ὑπὸ τῶν ἐμπόρων. Τοῦτο δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ δασοπαραγωγοὶ ἀρκοῦνται εἰς τὴν λῆψιν ἑνὸς ἱκανοποιητικοῦ ἡμερομισθίου, τὸ ὁποῖον πάντως εἶναι σήμερον διπλάσιον ἐκείνου ὅπερ ἐλάμβανον ἄλλοτε παρὰ τῶν δασεμπόρων.

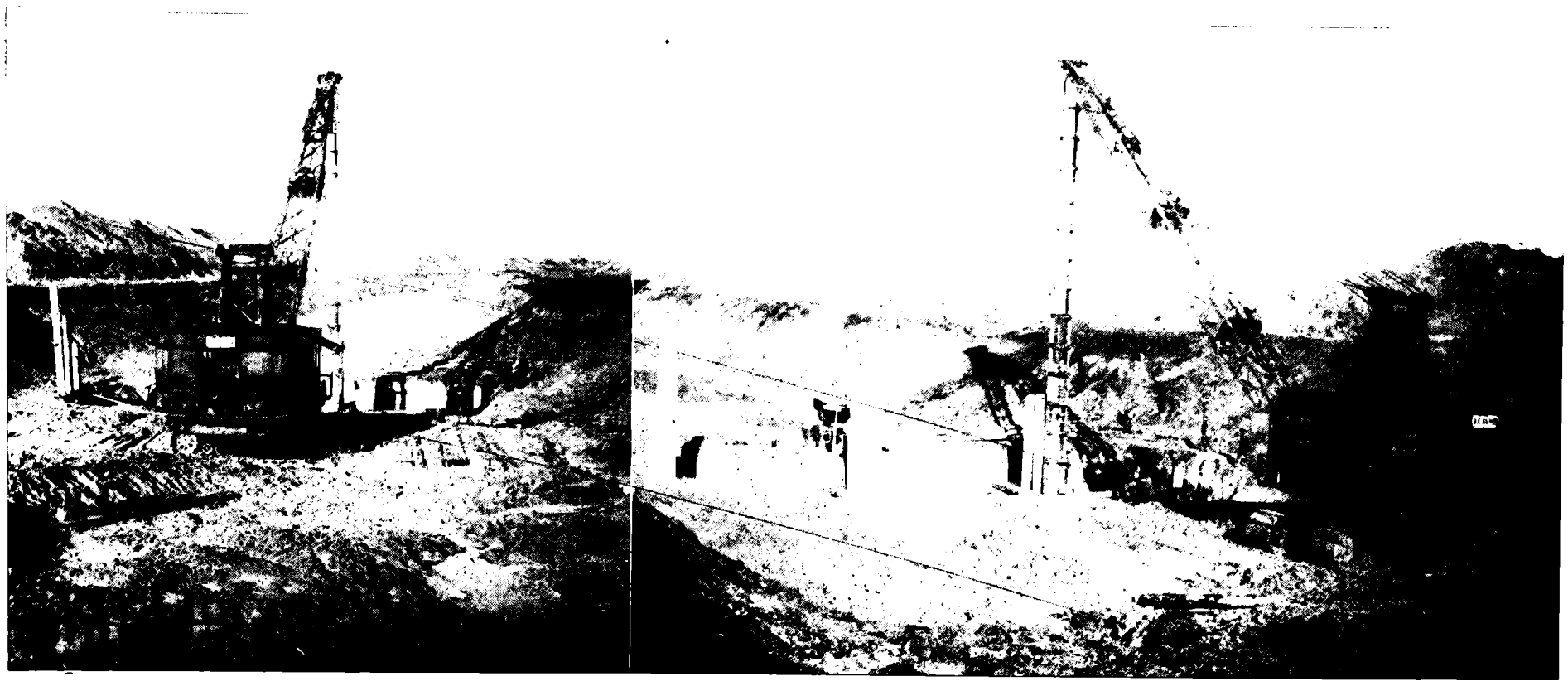
Συγχρόνως, ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν τῆς Τραπέζης στοιχείων, ἀποδεικνύεται ὅτι, διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὴν δασικὴν παραγωγήν, ηὐξήθησαν καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ Δημοσίου Ταμείου διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μισθωμάτων τῶν δασῶν, καὶ δὴ κατὰ 100-400%. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν αὔξησιν ταύτην τῶν μισθωμάτων, ἥτις προκαλεῖται κυρίως ἐκ τῆς μεγάλης ἀντιδράσεως ἣν εὑρίσκουσιν οἱ δασικοὶ συνεταιρισμοὶ ἐκ μέρους τῶν δασεμπόρων κατὰ τὰς δημοπρασίας τῶν δασῶν, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῶσιν εἰδικὰ νομοθετικὰ μέτρα, διὰ τῆς ἐπιμεμελημένης καὶ ἐντατικῆς ἐργασίας, τῆς καταβαλλομένης ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν εἰς εἰς τὰ μίσθια δάση, ἐβελτιώθη γενικῶς ἡ ποιότης καὶ ηὐξήθη ἡ ποσότης τῶν παραγομένων δασικῶν προϊόντων λίαν αἰσθητῶς, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ἀντισταθμίζεται περίπου ἡ ἀνωτέρω αὔξησις τῶν μισθωμάτων καὶ νὰ ἀποβαίνῃ πάντοτε ἀποδοτικὴ ἡ ἀναλαμβανομένη δασικὴ ἐκμετάλλευσις.

Ἡ ἁλιευτικὴ πίστις.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἐπιθυμοῦσα ὅπως συμβάλῃ εἰς τὴν προαγωγὴν ὅλων τῶν κλάδων τῆς χωρικῆς μας οἰκονομίας κατὰ τρόπον ἁρμονικὸν καὶ ὁλοκληρωμένον, ἐντὸς τοῦ γενικοῦ, βεβαίως, πλαισίου τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου καὶ τὰς φυσικοπολιτιστικὰς συνθήκας καὶ δυνατότητας τῆς Χώρας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀδιαφορήσῃ διὰ τὴν ἁλιείαν, τῆς ὁποίας ἡ σημασία διὰ τὴν Χώραν μας, τὴν πάσχουσαν ἀπὸ τόσην στενότητα παραγωγικῶν χώρων, ἀπὸ ἀνεπαρκῆ παραγωγὴν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ δὴ εἰδῶν ζωϊκῆς διατροφῆς, ἀπὸ αὔξησιν βασικῶν ἀναγκῶν καὶ τέλος ἀπὸ ἀφόρητον δημογραφικὴν πίεσιν, καθίστατο σήμερον περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν αὐτόχρημα ζωτική.

Ἐφ' ὅσον ἄλλως τε, γενικώτερον, τὰ προβλήματα τῆς θαλασσίας οἰκονομίας, ἐκ λόγων οὐχὶ τυχαίων καὶ παροδικῶν, ἀλλὰ καθαρῶς γεωγραφικῶν, πρέπει νὰ θεωρῶνται ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν ὑπὸ θαλασσῶν περιβρεχομένην Ἑλλάδα, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ προκαλέσουν τὴν προσοχὴν καὶ διὰ τὴν ἁλιείαν ἡ ὁποία, μολονότι ἀποτελεῖ ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων τῆς θαλασσίας οἰκονομίας μας, ἐν τούτοις ὑπερβαίνει τὰ ὅρια ταύτης, διότι ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα καὶ τὴν οἰκονομίαν τῶν γλυκέων ὑδάτων.

Ἂν εἰς ἄλλας Χώρας, περιβρεχομένας ὀλιγώτερον ἢ ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ διαθετούσας ἐπὶ πλέον καὶ ἄλλους σπουδαιοτέρους πλουτοπαραγωγικοὺς κλάδους, ἡ ἁλιεία θεωρεῖται ὡς βασικὴ πηγὴ πλού-

Ἀποστραγγιστικὰ ἔργα Σαρῆ-Γκιὸλ Κοζάνης. Ἐκσκαφεῖς ἐν λειτουργίᾳ.

του καὶ ἐνισχύεται παντοιοτρόπως, δύναταί τις εὐκόλως νὰ ἀντιληφθῇ, εἰς ποῖον βαθμὸν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνισχυθῇ αὕτη εἰς τὴν Χώραν μας, ἡ ὁποία παρουσιάζει οὐσιαστικῶς μορφὴν νησιωτικοῦ κράτους, λόγῳ τοῦ πολυαρίθμου τῶν κόλπων καὶ νήσων της καὶ τοῦ μεγάλου μήκους τῶν ἀκτῶν της (καταλαμβάνουσα ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν τρίτην μεταξὺ ὅλων τῶν Χωρῶν τοῦ κόσμου θέσιν, εὐθὺς μετὰ τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν καὶ Ἰαπωνίαν), ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν μετακινήσεων μεγάλων μαζῶν μεταναστευτικῶν ἰχθύων, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου διαθέτει ποταμούς, λίμνας καὶ ἰδίως λιμνοθαλάσσας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἰχθυοτροφείων καὶ ὀστρακοτροφείων μεγάλης ἀξίας, ἡ ὁποία παράγει ἐν ἀφθονίᾳ τὸ ἅλας, τὸ ἔλαιον, καθὼς καὶ ἄλλα εἴδη χρήσιμα διὰ τὴν βιομηχανικὴν κατεργασίαν τῶν θαλασσίων προϊόντων, καὶ τέλος ἔχει πολλοὺς κατοίκους ἀσχολουμένους ἤδη εἰς τὴν ἁλιείαν, καθὼς καὶ ἄλλους περισσοτέρους ἄνευ παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως, ἀλλὰ δυναμένους νὰ ἐξεύρουν τοιαύτην εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἁλιείας.

Ἀτυχῶς, ἡ ζωτικωτάτης σημασίας πηγὴ αὕτη πλούτου διὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε ἐμπράκτως τῆς δεούσης προσοχῆς, μερίμνης καὶ ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τῆς πολιτείας καὶ οἱ ἁλιεῖς μας ἀκαθοδήγητοι, ἀνοργάνωτοι καὶ ἀπροστάτευτοι δὲν κατώρθωσαν μέχρι σήμερον νὰ ἐφαρμόσωσι τὰς ἐνδεδειγμένας μεθόδους ἁλιείας, γενικῶς δὲ πρωτόγονος, ἀντιπαραγωγικὴ καὶ ἀντικοινωνικὴ κατάστασις χαρακτηρίζει εἰσέτι τὴν ἁλιευτικήν μας οἰκονομίαν, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν μεταφοράν, κατεργασίαν καὶ συντήρησιν τῶν ἁλιευτικῶν μας προϊόντων.

Ἡ Τράπεζα, εὑρεθεῖσα πρὸ τοιαύτης καταστάσεως κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου τῆς 18.11.1935 ἀνετέθη εἰς ταύτην ὅπως, μεταξὺ τῶν διαφόρων πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων τοὺς ὁποίους ἐνισχύει, συμπεριλάβῃ καὶ τὴν ἁλιείαν, ἀνετεθείσης αὐτῇ τῆς προστασίας τῆς ἁλιείας καὶ τῆς ἐνισχύσεως πάσης ἁλιευτικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν διὰ τῆς παροχῆς δανείων ἢ πιστώσεων, διέγραψεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὁλόκληρον πρόγραμμα ἐπιδιώξεων, πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ὁποίων κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν καὶ ἐστράφη πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπὶ ὑγιῶν καὶ σταθερῶν βάσεων τοποθέτησιν τοῦ προβλήματος τῆς ἁλιευτικῆς πίστεως, ἐπὶ τῷ σκοπῷ εὐοδώσεως τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῇ ἔργου.

Ἡ Τράπεζα δὲν περιωρίσθη μόνον νὰ ὑποδείξῃ τὰς ἀναγκαιούσας τροποποιήσεις ἐνίων διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ της νόμου καὶ ἐν γένει τὰ ἀπαραίτητα μέτρα πρὸς διευκόλυνσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιευτικῆς πίστεως, ἀποτελούσης, ὡς γνωστόν, βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἁλιευτικῆς πολιτικῆς πρὸς προστασίαν καὶ προαγωγὴν τῆς ἁλιείας, ἀλλὰ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐθεώρησε καθῆκον της νὰ μελετήσῃ καὶ ἐκδηλώσῃ τὰς ἀπόψεις της περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ γενικοῦ προγράμματος διὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἁλιευτικοῦ προβλήματος τῆς Χώρας.

Ἀντιλαμβανομένη τὴν ζωτικὴν σημασίαν τοῦ ζητήματος, καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς πάσῃ θυσίᾳ τονώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς παραγωγικῆς μας οἰκονομίας, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ὁποίας πρωτεύουσαν θέσιν κατέχει καὶ ἡ ἁλιεία, ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ ἐμπράκτως τὸ ἐνδιαφέρον της διὰ τῆς ἀμέσου ἐνάρξεως τῆς ἀσκήσεως τῆς ἁλιευτικῆς πίστεως, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν εἶχον ληφθῆ εἰσέτι τὰ παρ' αὐτῆς ὑποδειχθέντα

ἀπαραίτητα μέτρα διὰ τὴν εὐχερῆ καὶ ἀσφαλῆ ἀνάπτυξιν ταύτης (ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ἡ, ἐκ τῶν πρώτων ὑποδειχθέντων μέτρων, ἵδρυσις συγχρονισμένων ἰχθυαγορῶν καὶ ἰχθυοσταθμῶν μετὰ τῶν καταλλήλων μέσων συντηρήσεως καὶ μεταφορᾶς τῶν ἁλιευμάτων, ἡ ὀργάνωσις τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἁλιευτικῶν πλοίων καὶ ἐργαλείων, ἡ διευκόλυνσις τῆς ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ τῶν μικρῶν ἁλιευτικῶν πλοίων, ἡ σύνταξις προγράμματος βελτιώσεως καὶ καλλιτέρας ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἁλιευτικῆς περιουσίας τοῦ κράτους κλπ.).

Οὕτω, ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας ἀσκήσεως τοῦ κλάδου τούτου, προβαίνει εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν κανονιστικῶν της ἀποφάσεων καὶ διαταγῶν πρὸς τὰς ὑπηρεσίας της διὰ τὴν ἄμεσον ἔναρξιν ἀσκήσεως τῆς ἁλιευτικῆς πίστεως.

Τὰ κατὰ τὰ ἔτη 1937, 1938 καὶ 1939 χορηγηθέντα, ὑπὸ διαφόρους μορφάς, ἁλιευτικὰ δάνεια ὑπερέβησαν τὰ 20.000.000 δραχμῶν.

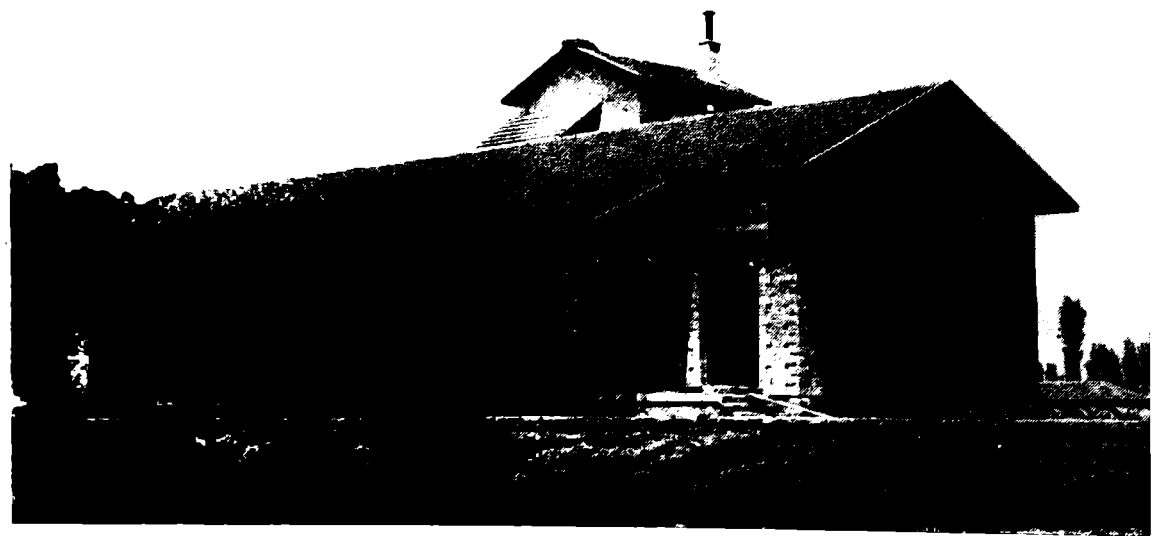
Ἡ Τράπεζα, προχωροῦσα ἔτι πλέον καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἀνάγκαι τῆς ἁλιείας εἶναι μέγισται, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν περὶ αὐτὴν ἀσχολουμένων εἰδικῶν ἐπιστημόνων εἰσέτι ἐλάχιστος, ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀποστολῆς ὡς ὑποτρόφων τεχνικῶν ὑπαλλήλων της εἰς τὰ προηγμένα ἁλιευτικὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς ἐκπαίδευσιν, κατορθώσασα μάλιστα, παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς παγκοσμίου κρίσεως τῶν τελευταίων ἐτῶν, νὰ κάμῃ ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀποφάσεώς της διὰ τῆς ἀποστολῆς ἑνὸς τοιούτου ἐκ τῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων της.

Ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν της ἐνδελεχῆ συγκέντρωσιν στοιχείων περὶ τῶν ἁλιευτικῶν συνθηκῶν τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς Χώρας μας, ἡ Τράπεζα ἀπεφάσισε νὰ ὑποβοηθήσῃ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς τὴν σύνταξιν σχετικῶν μελετῶν καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐρευνητῶν. Ἡ ἀνάθεσις εἰς τὸν εἰδικὸν ἐπιστήμονα καὶ καθηγητὴν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανεπιστημίου κ. Γ. Ἀθανασόπουλον τῆς μελέτης τῶν ἁλιευτικῶν συνθηκῶν τῆς ἐν βορείῳ Ἑλλάδι λίμνης τοῦ Ὀστρόβου, ἐσημείωσε τὴν ἔναρξιν τῶν προσπαθειῶν της τούτων.

Τέλος, διὰ τὴν ἐπίλυσιν διαφόρων γενικωτέρας φύσεως ἁλιευτικῶν ζητημάτων καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἁλιευτικοῦ προβλήματος ἐν Ἑλλάδι, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα συνειργάσθη μετὰ τῶν ἁρμοδίων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν, μετὰ τῶν ὁποίων πάντοτε, ἄλλωστε, ἐπιδιώκει νὰ διατηρῇ στενὴν ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν, καὶ δὲν ἠρνήθη ἀκόμη, ὁσάκις τῆς ἐζητήθη ἡ συνδρομή, ἀνωτέρους ὑπαλλήλους της νὰ θέσῃ ἐπὶ κεφαλῆς διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν συσταθεισῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν διὰ τὴν διοίκησιν τῆς ἁλιείας, παρέχουσα, ἐν γένει καὶ πάντοτε, πᾶσαν δυνατὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συνδρομὴν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐν προκειμένῳ παραγωγικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους.

Ἡ χωρικὴ βιοτεχνικὴ πίστις.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, περιλαμβάνουσα μεταξὺ τῶν ἐργασιῶν της καὶ τὴν ἄσκησιν τῆς χωρικῆς βιοτεχνικῆς πίστεως, δὲν ἀπέβλεψε, προφανῶς, εἰς τὴν διάνοιξιν τομέως πρὸς τοποθέτησιν κεφαλαίων. Αἱ ἐν προκειμένῳ ἐπιδιώξεις της, ὅπως σαφῶς ἐτονίσθη καὶ ἀνωτέρω (ἴδε σχετικὸν κεφάλαιον εἰς τὰ περὶ μεσοπροθέσμου καὶ μακροπροθέσμου πίστεως), εἶναι πολὺ γενικωτέρας σημασίας.

Ἀποθήκη καὶ ξηραντήριον ἀραβοσίτου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν Γιδᾷ.

Διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ νέου τούτου κλάδου τῆς πίστεως, ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸν τῆς δασικῆς καὶ ἁλιευτικῆς πίστεως, ἐπιδιώκεται ἡ ὁλοκλήρωσις τῶν ὑπὲρ τῆς χωρικῆς μας οἰκονομίας προσπαθειῶν, ἄνευ τῆς γενικωτέρας ἀναπροσαρμογῆς καὶ βελτιώσεως τῆς ὁποίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ σταθερὰ καὶ βιώσιμος, ἐν γένει, ἐθνικὴ οἰκονομία.

Ἡ κατὰ βάθος ἐξέτασις τῆς τόσον ἰδιοτύπου καὶ συνθέτου ὑποστάσεως ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἀποκαλύπτει τὴν μεγίστην σημασίαν τῆς βιοτεχνίας μας, ἡ ὁποία, ὅπως εἰς τὸ παρελθὸν καὶ μάλιστα εἰς κρισίμους διὰ τὸ Ἔθνος μας στιγμάς, εἶχε παράσχει εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν καὶ κοινωνίαν πολύτιμον βοήθειαν, δύναται καὶ σήμερον, μολονότι περιφρονημένη καὶ ἀφανής, νὰ καταστῇ καὶ πάλιν ἀξιόλογος παράγων τονώσεως καὶ ἀνορθώσεως τῶν οἰκονομικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐν γένει συνθηκῶν πολλῶν διαμερισμάτων τῆς Χώ-

ρας μας, κυρίως δὲ ὀρεινῶν καὶ παρακτίων τοιούτων.

Διὰ τῆς χωρικῆς βιοτεχνίας θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παραγωγικὴ ἀπασχόλησις τῶν πλεοναζουσῶν χειρῶν πολλῶν πτωχῶν πολυμελῶν οἰκογενειῶν, θὰ σταθεροποιηθῇ καὶ θὰ τονωθῇ σημαντικῶς ἡ οἰκονομία τῆς οἰκογενείας, τῆς ὁποίας τὰ βάθρα θὰ ἐδραιωθοῦν οὕτως ἀσφαλέστερον, θὰ βελτιωθοῦν αἱ συνθῆκαι διαβιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ, θὰ καταπολεμηθῇ εὐχερέστερον ἡ καταστρεπτικὴ τάσις τῆς ἀστυφιλίας καὶ τοῦ παρασιτισμοῦ καὶ τέλος, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν τεχνικῶν ἱκανοτήτων τοῦ λαοῦ, θὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ ἐκ νέου ἄνθησις τῆς γνησίας ἑλληνικῆς λαϊκῆς τέχνης καὶ ἐν γένει ἑνὸς πραγματικοῦ πολιτισμοῦ. Πράγματι δέ, ἡ ἑλληνικὴ βιοτεχνία, ἔχουσα ὡς βασικὰ γνωρίσματα τὴν ἐκλεκτικότητα, τὴν καλὴν ποιότητα, τὴν καλαισθησίαν καὶ τὴν εἰδίκευσιν, ἤσκησε βαθυτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καλλιτεχνικῆς καὶ ἐν γένει τῆς μορφωτικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀρτεσιανὸν φρέαρ παρὰ τὰς Πάτρας ἀποδόσεως 23 κ. μ. καθ' ὥραν, ἀνορυχθὲν διὰ δανείου 17.000 δραχμῶν.

Ἡ χωρική μας βιοτεχνία εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐπλήγη σκληρῶς ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς συγχρόνου ἐν γένει οἰκονομίας, ἀλλὰ τελικῶς κατώρθωσε νὰ διατηρηθῇ εἰς ἀρκετὰ κέντρα, ἰδίως τῆς ὀρεινῆς καὶ παρακτίου ὑπαίθρου. Διὰ τὰ κέντρα ταῦτα ἡ Τράπεζα ἔχει μέχρι τοῦδε συλλέξει ἀρκετὰ χρήσιμα στοιχεῖα, ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς βιοτεχνίας προσπάθειά της θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοὺς ὑφισταμένους αὐτοὺς παραγωγικοὺς πυρῆνας, οἱ ὁποῖοι ἀπέδειξαν, ἄλλωστε, τὴν ζωτικότητά των, ὑποστάντες μέχρι τοῦδε ἐπιτυχῶς τὴν δοκιμασίαν τοῦ χρόνου, διὰ νὰ ἐπεκταθῇ βεβαίως, σὺν τῷ χρόνῳ, γενικώτερον, συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς φυσικοπολιτιστικὰς συνθήκας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τὰς δυνατότητας ἐν γένει τοῦ τόπου.

Αἱ προσπάθειαι τῆς Τραπέζης ἐστράφησαν ἤδη πρὸς πᾶσαν πλευρὰν καὶ διάφορα ζωτικὰ προβλήματα τῆς χωρικῆς βιοτεχνίας ἐμελετήθησαν, ἐνῶ, ἐκ παραλλήλου, ἤρχισεν ἡ χειραφέτησις ἀριθμοῦ τινος οἰκογενειῶν διὰ καταλλήλου καθοδηγήσεως καὶ ἀμέσου οἰκονομικῆς ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης ἐνισχύσεως.

Τέλος, δεδομένου ὅτι ἡ βιοτεχνία μας δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε τῆς δεούσης προσοχῆς ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας καὶ δὲν ἐφηρμόσθη εἰσέτι ἡ ἐνδεδειγμένη βιοτεχνικὴ πολιτική, ἡ Τράπεζα, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ μετὰ μελέτην τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἑλληνικῶν δυνατοτήτων, ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἱδρύσεως εἰδικοῦ Ἰνστιτούτου μελέτης καὶ προαγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς βιοτεχνίας, διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ ὁποίου παρέσχε πᾶσαν δυνατὴν συνδρομήν.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Α) Χρηματοδότησις συνεταιρικῶν ὀργανώσεων.

Ὡς εἷς τῶν θεμελιωδῶν σκοπῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐτέθη, διὰ τοῦ ἱδρυτικοῦ της νόμου, ἡ παροχὴ ἀμερίστου τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς αὐτῆς ἀρωγῆς πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ γεωργικοῦ προγράμματος τοῦ Κράτους καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς προαγωγῆς τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας τῶν παραγωγῶν.

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν γενικῶν τούτων σκοπῶν, ὁ νόμος παρέσχεν εἰς τὴν Τράπεζαν ἁρμοδιότητα ἐπὶ τῆς συστηματοποιήσεως τῆς ἐμπορικῆς προσφορᾶς καὶ διαπραγματεύσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τῆς συγκεντρώσεως καὶ διαχειρίσεως τούτων, εἴτε δι' ἴδιον λογαριασμὸν εἴτε διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν, εἴτε καὶ τοῦ Κράτους, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς διευκολύνσεως τῆς ὑπὸ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων ἀπὸ κοινοῦ ἀποθηκεύσεως, ἐπεξεργασίας καὶ πωλήσεως γεωργικῶν προϊόντων εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Τράπεζα, ἐπὶ τῶν γενικῶν τούτων ὑπὸ τοῦ νόμου χαραχθεισῶν κατευθύνσεων, ἔδειξεν, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, ἀμέριστον τὸ ἐνδιαφέρον της, ἀφοῦ ἦτο γνωστὸν πόσον δυσμενῆ ἀποτελέσματα ἔσχεν ἀνέκαθεν διὰ τὸν ἕλληνα παραγωγὸν ἡ ἔλλειψις οἱασδήποτε προστασίας καὶ καθοδηγήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς προσφορᾶς τῶν προϊόντων αὐτοῦ καὶ τῆς διαθέσεως τούτων καὶ πόσον ἀπέβαινεν ὁσημέραι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς βελτιώσεως καὶ ἐπαυξήσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παραγωγῆς.

Οὕτως, ἐκτὸς τῶν ἐνισχύσεων τὰς ὁποίας παρέσχε πρὸς μεμονωμένους παραγωγούς, ὑπὸ τύπον δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ (γεωργικῷ ἢ κοινῷ) τῶν προϊόντων αὐτῶν, διὰ νὰ διευκολύνῃ τούτους ἵνα ἐπεξεργασθοῦν, ἀποθηκεύσουν καὶ συντηρήσουν τὰ προϊόντα των μέχρις ὅτου διαμορφωθοῦν αἱ τιμαὶ καὶ οἱ παραγωγοὶ διαπραγματευθοῦν ἀβιάστως τὴν πώλησιν αὐτῶν εἰς λογικὰ καὶ δίκαια ἐπίπεδα, ὑπεστήριξε, παντοῦ ὅπου τοῦτο ἐνεδεικνύετο, τὴν προώθησιν πρὸς συγκέντρωσιν, ἐπεξεργασίαν, συντήρησιν καὶ ἀπὸ κοινοῦ διάθεσιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῶν παραγωγῶν ὑπὸ τῶν συνεταιρικῶν των ὀργανώσεων.

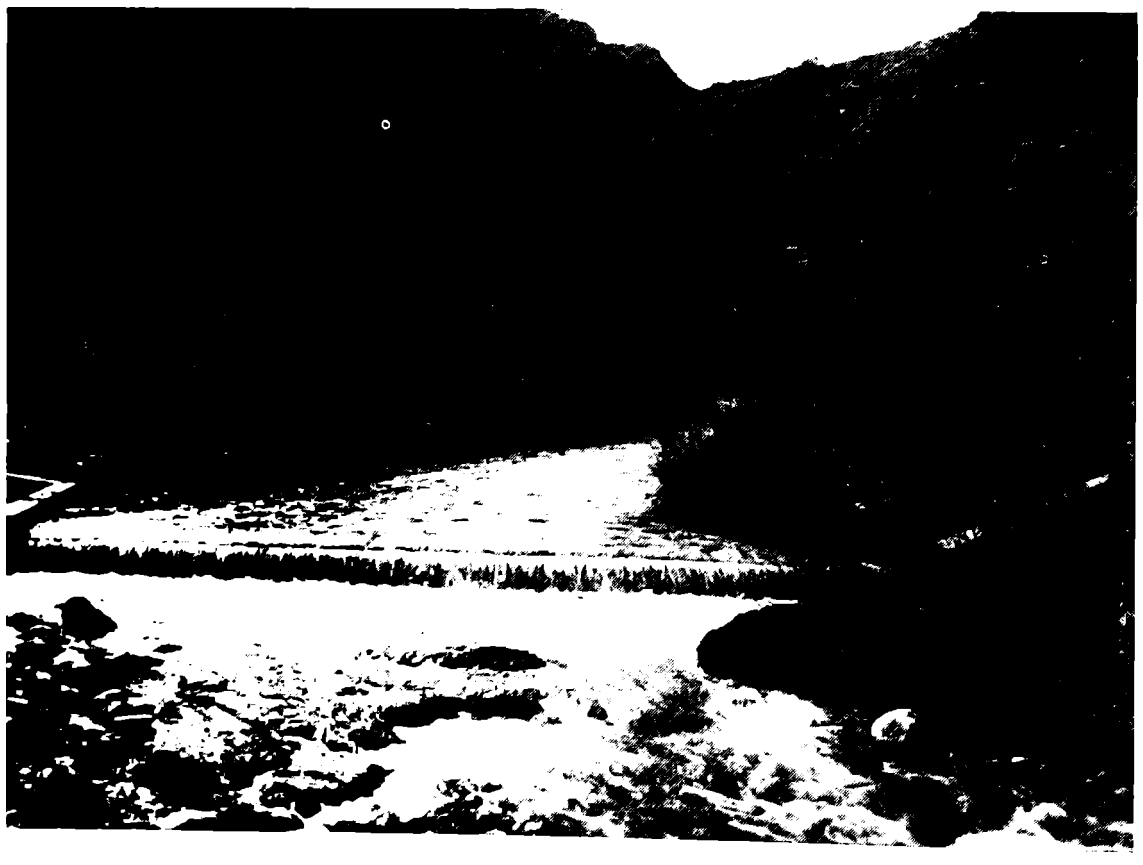
Πρὸς τοῦτο παρέσχεν ἀφειδῶς εἰς τὰς ὀργανώσεις ἐκείνας, αἵτινες μετὰ σταθερότητος καὶ ζήλου προήγοντο πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, πάντα τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα καὶ τὴν ἠθικήν της ἀρωγήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ὀργάνων αὐτῆς, τεχνικῶν καὶ μή, διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν καὶ διεξαγωγὴν τῶν τοιούτων ἐργασιῶν καὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν πασῶν τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν συγκεντρώσεως, ἀποθηκεύσεως, ἐπεξεργασίας, συσκευασίας, συντηρήσεως καὶ διαθέσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων των.

Ἡ τοιαύτη προστασία τῆς Τραπέζης παρέσχε τὴν δυνατότητα, ἀλλαχοῦ μὲν νὰ δημιουργηθοῦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλαχοῦ δὲ νὰ ἀναπτυχθοῦν ὑφιστάμεναι ὀργανώσεις τῶν παραγωγῶν καὶ νὰ συμβάλλουν θετικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν προϊόντων τῶν μελῶν αὐτῶν καὶ τὴν ὕψωσιν τοῦ βιωτικοῦ τούτων ἐπιπέδου.

Πλεῖστοι ὅσοι συνεταιρισμοί, καὶ δὴ οἱ ἐλαιουργικοὶ καὶ οἱ οἰνοποιητικοί, ὅλαι σχεδὸν αἱ Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν καὶ εἰδικῶς αἱ μεγάλαι συνεταιρικαὶ οἰνοποιητικαὶ ὀργανώσεις τῆς Κρήτης, τῆς Σάμου, τῆς Λευκάδος, τῆς Χαλκίδος κλπ., ἡ Ἕνωσις κιτροπαραγωγῶν Κρήτης, αἱ ἀσχολούμεναι μὲ τὸ ἐμπόριον τῆς σταφίδος καὶ διατηροῦσαι σταφιδεργοστάσια σταφιδικαὶ ὀργανώσεις, ἡ Ἕνωσις μαστιχοπαραγωγῶν Χίου, οἱ γαλακτοκομικοὶ συνεταιρισμοί, οἱ συνεταιρισμοὶ ἑσπεριδοπαραγωγῶν καὶ οἱ ἁλιευτικοὶ καὶ πλῆθος ἄλλων συνεταιρικῶν ὀργανώσεων κατώρθωσαν, κατὰ τὴν λήξασαν δεκαετίαν, στηριζόμεναι ἐπὶ τῆς ἀμερίστου συνδρομῆς τῆς Τραπέζης, νὰ ἐπιδιώξουν ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ πραγματοποιήσουν, ὅπου τοῦτο ἦτο δυνατόν, τοὺς καταστατικοὺς αὐτῶν σκοπούς.

Ἐξ ἄλλου, πλῆθος ἄλλο πρωτοβαθμίων καὶ δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων ἠδυνήθη, ἐπίσης διὰ τῆς ἀρωγῆς τῆς Τραπέζης, νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς συνεταιρισμένους παραγωγοὺς εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς προμηθείας καὶ διαθέσεως εἰς τούτους εἰδῶν ἀναγκαιούντων αὐτοῖς διὰ τὴν διατροφήν των, διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ παραγωγικοῦ των ἐπαγγέλματος κλπ.

Ἡ ἐργασία αὕτη, ὡς εἶναι ἐπόμενον, ἐξυπηρετεῖ σοβαρῶς τὴν παραγωγήν, διότι ἐπιτρέπει εἰς τοὺς παράγοντας αὐτῆς (γεωργούς, κτηνοτρόφους, ἁλιεῖς κλπ.) νὰ ἐφοδιάζωνται ἐγκαίρως, εἰς λογικὰς τιμὰς καὶ εἰς καλὰς ποιότητας, γεωργικὰ ἐφόδια, εἴδη διατροφῆς καὶ νομῆς, σπόρους, γεωργικὰ φάρμακα κλπ., τῶν ὁποίων ἡ ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου παραγωγοῦ προμήθεια συνήθως καθίστατο, διὰ ποικίλους λόγους, προβληματικὴ ἢ λίαν ἐπαχθής.

Ἄποψις ῥράγματος ὑδροληψίας Φουρνὲ Χανίων πρὸς ἄρδευσιν ἑσπεριδοειδῶν.

Ἐκ παραλλήλου, ἡ Τράπεζα, ἐν τῇ φροντίδι αὐτῆς διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ συνεταιρικοῦ πνεύματος καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, ἐνίσχυσεν ἀδιστάκτως τὰς ὑγιεῖς καὶ καλῶς λειτουργούσας ἐκ τούτων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διοικητικῶν των δαπανῶν, εἰς περιόδους δυσπραγίας καὶ προσωρινῶν δυσχερειῶν αὐτῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ

τὴν πλήρωσιν πλείστων ὅσων ἑτέρων ἀναγκῶν αὐτῶν, ὡς λ.χ. διὰ τὴν ἔκδοσιν ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν πρὸς τὴν ΚΕΠΕΣ, πρὸς τὰ τελωνεῖα, πρὸς ἄλλας ἀρχὰς κλπ.

Τὰ ποσὰ τῶν ἀνωτέρω χορηγήσεων τῆς Τραπέζης περιλαμβάνονται ἐντὸς τῶν κονδυλίων τῶν δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ καὶ τῶν καλλιεργητικῶν χορηγήσεων πρὸς συνεταιρισμούς.

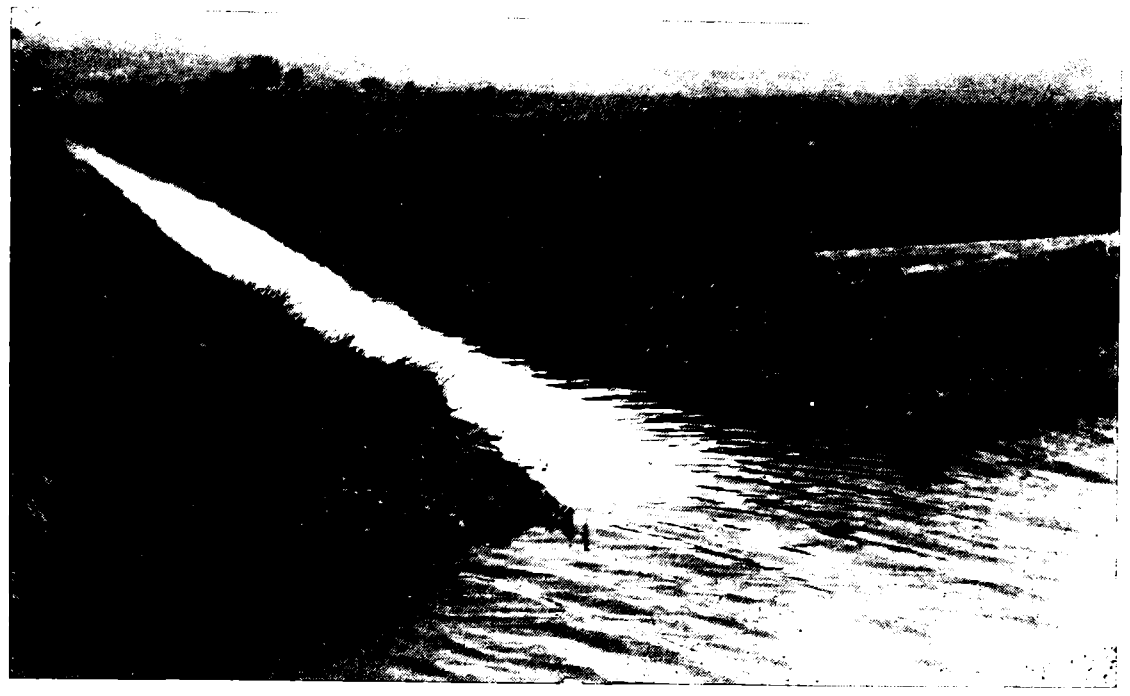
Πρὸς διαπίστωσιν τῶν εὐτυχῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἔσχεν ἐπὶ τῆς τύχης πολλῶν γεωργικῶν προϊόντων ἡ δρᾶσις τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, ἐνισχυομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, παρατίθενται στοιχεῖα τινὰ ἐπὶ διαφόρων εἰδικῶν περιπτώσεων.

1) ***Τὰ κίτρα.*** Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐτῶν 1934-1936 τῆς Ἑνώσεως κιτροπαραγωγῶν Κρήτης καταχωροῦνται ἐν προλόγῳ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἓν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα προϊόντα τῆς νήσου Κρήτης εἶναι καὶ τὸ κίτρον, μὲ μέσην ἐτησίαν παραγωγὴν περὶ τοὺς 2.500 τόννους.

. . . . . .

«Μέχρι τοῦ 1930, ἡ ἐμπορεία τῶν κίτρων ἐν Κρήτῃ εὑρίσκετο εἰς χεῖρας διαφόρων, οἵτινες ἀγοράζοντες ταῦτα ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς τὰ συνεσκεύαζον ἐν ἅλμῃ ἵνα τὰ διατηρήσουν, καὶ κατόπιν τὰ διέθετον εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἀποχετευτικὸς αὐλαξ ἀποξηραντικοῦ ἔργου Νέας Ἀρτάκης.

«Οὕτω τὰ κίτρα Κρήτης κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην προσεφέροντο εἰς τὴν κατανάλωσιν ἐκ πολλῶν σημείων τῆς νήσου, δημιουργουμένης τοιουτοτρόπως μιᾶς ἀκανονίστου προσφορᾶς πρὸς μίαν ἀγορὰν μὲ σταθερὸν ὅριον καταναλώσεως.

«Παραλλήλως, λόγῳ τῆς μὴ ἐπιμεμελημένης ἐν ἅλμῃ ἐπεξεργασίας τῶν κίτρων, συσκευαζομένων πολλάκις ὑπὸ ἀδαῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ, ἡ προσφερομένη εἰς τὴν κατανάλωσιν ποιότης κίτρων ἦτο συχνάκις χειρίστη. Ὑπάρχουν ἐπ' αὐτοῦ σχετικαὶ ἐκθέσεις τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας Λονδίνου τοῦ ἔτους 1929 καὶ 1930.

«Ἐκ τῶν δύο τούτων λόγων (ἤτοι ἐκ τῆς ἀκανονίστου προσφορᾶς καὶ τῆς πλημμελοῦς συσκευασίας) προέκυψαν ἐπανειλημμένως τεράστιαι μεταπτώσεις τῶν τιμῶν τῶν κίτρων. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ καθ' ἣν ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον τῶν 25 δραχμῶν κατ' ὀκᾶν ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν 2 δραχμῶν.

«Αἱ μεταπτώσεις αὗται ἐπέδρασαν ὀλεθρίως, ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως τῶν κιτροπαραγωγῶν τῆς νήσου, πολλοὶ τῶν ὁποίων, ἀπογοητευθέντες, ἤρχισαν νὰ ἐκριζώνουν τὰ κιτρόδενδρά των, ζητοῦντες τὴν ἐπιτυχίαν εἰς ἄλλα εἴδη καλλιεργείας, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι ἀφῆκαν αὐτὰ εἰς τὴν τύχην των ἀναμένοντες μοιρολατρικῶς νέαν ἀνύψωσιν τῶν τιμῶν.

«Δυστυχῶς ἡ κατάστασις αὕτη ἐχειροτέρευσε τὸ ἔτος 1930, ὁπότε τὰ κίτρα ἐπωλήθησαν εἰς τὴν εὐτελεστάτην τιμὴν τῆς 1,50 δραχμῆς κατ' ὀκᾶν.

«Ἡ ἀπογοήτευσις τῶν κιτροπαραγωγῶν ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὰς τάξεις των συμφορὰ κατέστρεψε πᾶσαν διάθεσιν διὰ τὴν συνέχισιν τῆς καλλιεργείας τοῦ κίτρου, καθόσον ἐξηφάνισε καὶ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος ἐλπίδος πρὸς καλλιτέρευσιν. Εἶχε σημάνει πλέον ἡ ὥρα τῆς τελειωτικῆς ἐξαφανίσεως τοῦ κίτρου ἀπὸ τὴν νῆσον μας. Τὸ εὐγενὲς τοῦτο προϊόν, τὸ ἀρκούμενον εἰς τόσον ὀλίγην περιποίησιν καὶ ἔχον ἀνάγκην τόσων ὀλίγων ἐξόδων διὰ νὰ ἀποδώσῃ ὁλοκλήρους περιουσίας, ἐπέπρωτο νὰ σβύσῃ καὶ νὰ παύσῃ προσφέρον τὰ μέσα ζωῆς εἰς μέγα μέρος τῶν κατοίκων τῆς νήσου.

«Εὐτυχῶς, εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν ἡ ἰδέα τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἥτις εἶχεν ἤδη ἀρχίσει νὰ ἐξυπηρετῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, ἔλαμψεν ὡς φάρος εἰς τὰ σκότη τῆς ἀπελπισίας τῶν κιτροπαραγωγῶν.

«Μὲ τὴν θετικὴν δύναμίν της ἐνέπνευσε τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς ἄτομα σοβαρά, τὰ ὁποῖα κατεγίνοντο μὲ τὴν διάσωσιν τῆς ἐν Κρήτῃ κιτροπαραγωγῆς καὶ ἔκαμεν αὐτὰ νὰ διαβλέψουν εἰς τὴν ἐφαρμογήν της ὑπὸ μορφὴν ἀναγκαστικήν, ὄχι μόνον τὴν διάσωσιν τοῦ κίτρου, ἀλλὰ καὶ τὴν μελλοντικὴν ἐπιτυχίαν. Μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην ἤρχισαν ἐντόνους ἐνεργείας διὰ τὴν ψήφισιν εἰδικοῦ νόμου περὶ τῆς δημιουργίας συνδέσμων κιτροπαραγωγῶν εἰς τὰ σπουδαιότερα κιτροπαραγωγὰ μέρη τῆς νήσου καὶ τῆς συμπήξεως αὐτῶν κατόπιν εἰς μίαν

Ἕνωσιν, ἥτις θὰ ἀνελάμβανε τὴν συνολικὴν συσκευασίαν τῶν κίτρων καὶ τὴν ἐνιαίαν προσφοράν των εἰς τὴν κατανάλωσιν.

«Ἵνα γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως ἑνὸς ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ κιτροπαραγωγῶν, διευκρινίζομεν ἐνταῦθα ὅτι, μόνον ὑπὸ τὴν μορφὴν ταύτην ἐφαρμοζομένη ἡ ἰδέα τοῦ συνεταιρισμοῦ θὰ ἔφερεν ἀποτέλεσμα, καθόσον διὰ τῆς μονοπωλιακῆς διαχειρίσεως θὰ ἐρρύθμιζεν ἀπολύτως τὴν προσφορὰν καὶ δὲν θὰ ἄφηνε κενά, παρ' ὧν θὰ ὑπεισήρχοντο οἱ ἔχοντες λόγους νὰ ὑποσκάψουν τὰ θεμέλια αὐτοῦ ἐν τῇ γενέσει του.

«Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εὗρον ἐνθέρμους ὑποστηρικτὰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

«Τὸ πρῶτον, εὑρὸν ἐν τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ μίαν νέαν εὐκαιρίαν, δι' ἧς θὰ ἠδύνατο καὶ πάλιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς γεωργούς μας καὶ νὰ προστατεύσῃ τὰ συμφέροντά των, ἐνεκολπώθη ἀμέσως αὐτὴν καὶ ἔχον ὑπ' ὄψει σχετικὸν ὑπόμνημα τοῦ κ. Μύρωνος Ἐμμ. Γουναλάκη, ὑποβληθὲν αὐτῷ τῇ 24-3-1930, ἤρχισε νὰ μελετᾷ τὸ δυνατὸν τῆς ταχυτέρας ἐφαρμογῆς, ἵνα οὕτω ἐπισπεύσῃ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ προϊόντος καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀναστήλωσιν τῶν παραγωγῶν του.

«Ἡ δευτέρα, *ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ της καὶ ἐν τῇ στοργικῇ προσπαθείᾳ της ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ παραγωγοῦ καὶ συντελέσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς τὴν ἀνακούφισιν καὶ ἐξασφάλισίν του*, εὗρεν ἐν τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ ἓν μέσον πραγματοποιήσεως τῶν διαθέσεών της.

«Οὕτω, μὲ συμπίπτοντας τοὺς σκοποὺς καὶ μὲ κοινὰς τὰς διαθέσεις οἱ πραγματικοὶ οὗτοι προστάται τοῦ γεωργοῦ μας ἤνωσαν τὰς ἐνεργείας των μετὰ τῶν συλλαβόντων τὴν ἰδέαν τῆς ἱδρύσεως Ἑνώσεως κιτροπαραγωγῶν ἐν Κρήτῃ καὶ ἵδρυσαν αὐτήν.

«Ἡ ἐπίτευξις τοῦ σκοποῦ τούτου δὲν ἦτο εὔκολος, καθ' ὅσον προσέκρουεν εἰς τὰ συμφέροντα τρίτων, οἵτινες κρίνοντες τὰ πράγματα, ὡς εἶναι φυσικόν, μόνον ὑπὸ τὸ στενὸν πρῖσμα τοῦ ἀτομικοῦ των συμφέροντος καὶ ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ συνόλου καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς Χώρας μας, ἤρχισαν καταβάλλοντες τεραστίας ἀντιδράσεις ἵνα ματαιώσουν τὴν σύστασιν τῆς Ἑνώσεως.

«Ἀπητήθη ὅπως καταβάλουν τεραστίας προσπαθείας οἱ ἐπιδιώξαντες τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἑνώσεως, ἵνα, ἔπειτα ἀπὸ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρονικοῦ διαστήματος, κατορθώσουν, ἐπὶ τέλους, νὰ ψηφισθῇ ὁ ἀναγκαστικὸς νόμος 4878 τῆς 6-3-31, δι' οὗ ἱδρύθη ἡ Ἕνωσις κιτροπαραγωγῶν Κρήτης. Δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ὅλοι οἱ κιτροπαραγωγοὶ τῆς νήσου, 6.500 περίπου τὸν ἀριθμόν, ἐγένοντο ἀναγκαστικῶς μέλη τῆς Ἑνώσεως ταύτης, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ συγκέντρωσις καὶ πώλησις τῶν κρητικῶν κίτρων. Οὕτω ἐπετεύχθη ἡ διάσωσις τοῦ προϊόντος ἀπὸ τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀναστήλωσις τῶν ἀτυχησάντων κιτροπαραγωγῶν.

«Ἂν ἡ Ἕνωσις ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ της καὶ ἂν ἀπέδωκε τὰ παρ' αὐτῆς προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, θὰ τὸ ἴδῃ πᾶς τις ἐν τῇ κατωτέρω ἐκθέσει πεπραγμένων τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου καὶ τῶν παρατιθεμένων ἀποσπασμάτων τῶν διαφόρων ἐπιθεωρητῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῆς ἐποπτείας τούτων, ἐν οἷς ἐμφαίνονται ὅλαι αἱ καταβληθεῖσαι προσπάθειαί της ὅπως φέρῃ εἰς πέρας τὸ βαρὺ ἔργον της, παρ' ὅλον τὸν ἄγριον πόλεμον τῶν ἐχόντων ἀντίθετα συμφέροντα, ὅστις ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἵδρυσίν της, ἐπὶ τρία ὁλόκληρα ἔτη, νὰ ταράττῃ αὐτὴν καὶ νὰ τῆς δημιουργῇ περισπασμοὺς καὶ δυσχερείας.

Ἀποχετευτικὴ διῶρυξ ἐν τῷ ἀποξηραντικῷ ἔργῳ Ν. Ἀρτάκης.

«Ἵνα καταδείξωμεν, προσέτι, ὑπὸ ποίων ὑγιῶν ἀρχῶν καὶ ἀνωτέρων ἀντιλήψεων ἀλληλεγγύης ἐμφοροῦνται οἱ παρὰ τῇ Ἑνώσει ἀντιπρόσωποι τῶν συνδέσμων, ἀναφέρομεν ὅτι, χάρις εἰς τὴν ψῆφον αὐτῶν κατὰ τὰς ἑκάστοτε γενικὰς συνελεύσεις, ἡ Ἕνωσις ἔχει σχηματίσει ἤδη ἓν σύνολον κεφαλαίων ἐκ συνεταιρικῶν μερίδων, ἐκ τακτικοῦ καὶ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ, ἐκ τοῦ ταμείου σταθεροποιήσεως τιμῶν καὶ ἐξαγορᾶς πλεονασμάτων, ἐκ δραχμῶν 6.000.000, τὸ ὁποῖον, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς τελευταίας γενικῆς συνελεύσεως, θέλει αὐξηθῇ καὶ ὑπολογίζομεν ὅτι κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος τὰ κεφάλαια τῆς Ἑνώσεως θὰ ἀνέρχωνται εἰς 9.000.000 περίπου δραχμάς».

. . . . . .

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης δράσεως τῆς εἰρημένης ὀργανώσεως ἀπεικονίζονται παραστατικῶς εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς δηλοῦντας ποίαν τιμὴν ἐκκαθαρίσεως κατέστη δυνατὸν νὰ δώσῃ εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἡ

διαχειρισθεῖσα τὸ εἶδός των Ἕνωσις κιτροπαραγωγῶν, ἔναντι τῶν ἐξευτελιστικῶν τιμῶν εἰς ἃς διετίθεντο τὰ κίτρα μέχρι τῆς ἱδρύσεώς της (1930 δραχμαὶ 1,50 κατ' ὀκᾶν).

Αἱ ὡς εἴρηται ἐκκαθαρισθεῖσαι τιμαὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς κατὰ χρήσεις:

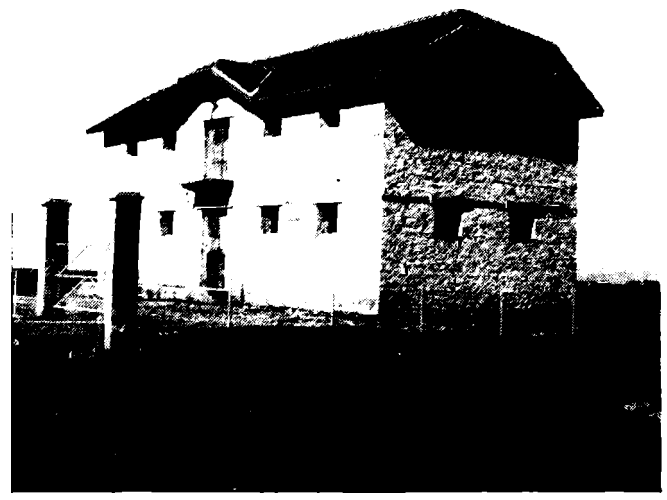
1931 - 1932	Λάρζ Δρ.	6,00	Μέντιουμ Δρ.	4,20	Σμώλλ Δρ.	3,50	Μέση Δρ.	5,40	
1932 - 1933	»	8,00	»	5,50	»	3,50	»	7,05	
1933 - 1934	»	11,50	»	6,00	»	3,50	»	9,60	
1934 - 1935	»	13,00	»	7,50	»	5,00	»	11,10	
1935 - 1936	»	13,00	»	6,50	»	5,50	»	δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ ποσότης κατὰ ποιότητα	
1936 - 1937	»	13,00	»	7,50	»	3,50	»		

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς Ἑνώσεως, ἡ βελτίωσις αὕτη τῶν τιμῶν ηὔξησε, κατὰ τὰς χρήσεις 1931 - 1935, τὸ εἰσόδημα τῶν κιτροπαραγωγῶν κατὰ δραχμὰς 30.585.193, ποσὸν βεβαίως ὅπερ ἀπετέλεσε σημαντικωτάτην συμβολὴν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως αὐτῶν.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ὅμως πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ ἕτερα ὀφέλη, ὅπως ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος τοῦ εἴδους, ἡ ἐπιμελὴς ἐπεξεργασία καὶ συσκευασία, ἡ σταθεροποίησις τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως καὶ ἡ διάνοιξις νέων, ἡ πολλαπλῆ ἐνίσχυσις καὶ καθοδήγησις τῶν κιτροπαραγωγῶν κλπ., ὀφέλη, τὰ ὁποῖα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς προγενεστέρας καταστάσεως τοῦ προϊόντος, ἀποτελοῦν ἀληθῆ ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς.

2) ***Ἡ Σουλτανίνα.*** Τὸ προϊὸν τοῦτο εὑρίσκετο ἐπίσης εἰς κατάστασιν ἐντόνου κρίσεως, δημιουργούσης ἐξαιρετικῶς δυσμενῆ ἐπακόλουθα διά τε τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ τοὺς παραγωγούς. Ἡ μέση ἐτησία παραγωγὴ σουλτανίνας ὑπερέβαινε τοὺς 20.000 τόννους, μὲ κυριωτέρους τόπους παραγωγῆς τὴν Κρήτην καὶ τὴν Κορινθίαν.

Μέχρι πρό τινων ἐτῶν, ἐν τούτοις, οὐδεμία περὶ τοῦ προϊόντος τούτου ἐλαμβάνετο μέριμνα. Ἡ παραγωγὴ εὑρίσκετο εἰς κατάστασιν ἀναρχίας, τὸ δὲ ἐμπόριον διεξήγετο ἄνευ οὐδενὸς ἐλέγχου, ἐπωφελούμενον πάντοτε τῶν ἀντιξοοτήτων διὰ νὰ δυσχεράνῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἀπὸ μακροῦ δυσχερῆ θέσιν τῶν παραγωγῶν.

Ἀποθήκη Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς Μελίαν Λαρίσης.

Αὐτὴ αὕτη ἡ φύσις τοῦ προϊόντος, μὴ δυναμένου νὰ συντηρηθῇ ὡς ἀνεπεξέργαστον ἐπὶ μακρόν, καὶ αἱ ἐπιτακτικαὶ ἀνάγκαι τῶν παραγωγῶν ἐδημιούργουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς ἀθρόαν προσφορὰν τοῦ εἴδους, ἥτις, δι' οὐδενὸς μέτρου παρεμποδιζομένη, προεκάλει συνήθως πτῶσιν τῶν τιμῶν, ἀπόγνωσιν καὶ καταστροφὴν τῶν παραγωγῶν. Ἐκ παραλλήλου, ὁ συναγωνισμὸς ξένων Χωρῶν καὶ ἡ βαθμιαία ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ εἴδους τούτου τοῦ καταναλωτοῦ, ἐθιζομένου εἰς τὴν κατανάλωσιν ἑτέρων παραπλησίων προϊόντων, ὡδήγουν εἰς προϊοῦσαν ἔντασιν τῆς κρίσεως, ἐκδηλουμένης διὰ τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἐμπορίου νὰ διοχετεύσῃ τὸ προϊὸν εἰς τὴν κατανάλωσιν, γεγονὸς ὅπερ τελικῶς ἐβάρυνεν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς.

Ἡ Τράπεζα, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, ἐθεώρησεν ὡς καθῆκον αὐτῆς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν σουλτανοπαραγωγῶν διὰ νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς δυσχεροῦς θέσεως, εἰς ἣν εἶχον περιέλθει, ἢ τοὐλάχιστον νὰ βελτιώσουν ταύτην, καὶ τὴν προστασίαν ἑνὸς προϊόντος, τὸ ὁποῖον παρεῖχε πόρον ζωῆς εἰς χιλιάδας καλλιεργητῶν.

Δύο ὑπῆρξαν αἱ ὁδοί, τὰς ὁποίας ἐν προκειμένῳ ἠκολούθησεν ἡ Τράπεζα:

Ἐν πρώτοις, αἱ συγκροτηθεῖσαι συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις τῶν σουλτανοπαραγωγῶν ἐπεζήτησαν νὰ συγκεντρώσουν τὸ προϊόν, νὰ ἐπεξεργάζωνται τοῦτο, νὰ τὸ τοποθετοῦν εἰς τὰς ἀγορὰς καταναλώσεως καί, ἐν γένει, νὰ ἐπιβάλουν σὺν τῷ χρόνῳ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἐπὶ τοῦ προϊόντος, πρὸς ἀποτροπὴν τῶν δυσμενῶν ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἀθρόας προσφορᾶς καὶ ἐκ τῆς κακῆς ἢ πλημμελοῦς διαχειρίσεως τῶν ζητημάτων, ἅτινα ἀφεώρων τὸ εἶδος.

Τοιαῦται ὀργανώσεις εἶναι ἡ σταφιδικὴ Ἕνωσις Χανίων, ἡ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν Κιάτου καὶ ὁ συνεταιρισμὸς Σητείας.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως, αἱ ὀργανώσεις θὰ ἦσαν ἀνίσχυροι νὰ ἐπιτελέσουν τι ἄξιον λόγου, ἂν δὲν συνέτρεχε ταύτας πιστωτικῶς ἡ Τράπεζα. Εἶχον ἀνάγκην νὰ δημιουργήσουν ἐγκαταστάσεις συγκεντρώσεως, ἀποθηκεύσεως, ἐπεξεργασίας τοῦ προϊόντος κλπ., νὰ χορηγήσουν εἰς τοὺς πενομένους παραγωγοὺς προκαταβολάς, ἔναντι τῆς ἀξίας τοῦ εἴδους αὐτῶν, νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ ἔξοδα συγκεντρώσεως, ἐπεξεργασίας, ἀποστολῆς εἰς

τοὺς τόπους καταναλώσεως καὶ ἐν γένει πᾶσαν δαπάνην, τὴν ὁποίαν συνεπήγετο ἡ ὁλοκληρωτικὴ ὑπὸ τούτων διαχείρισις τοῦ προϊόντος.

Τὰ χρηματικὰ μέσα, ἅτινα παρεῖχεν αὐταῖς ἡ Τράπεζα, ὑπὸ μορφὴν μέσης προθεσμίας δανείων καὶ ἰδίως ὡς δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῶν εἰσκομιζομένων προϊόντων, ἀνήρχοντο κατ᾽ ἔτος εἰς δεκάδας ἑκατομμυρίων.

Ἀποστραγγιστικὴ διῶρυξ Ἁλμυροποτάμου εἰς τὸ ἕλος Πλατάνου - Ἁλμυροῦ.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν τῶν ὀργανώσεων τούτων ὑπῆρξαν λίαν ἐπωφελῆ διὰ τοὺς παραγωγούς, τῶν ὁποίων ἐβελτίωσαν ἐπαισθητῶς τὴν θέσιν καὶ ἐνίσχυσαν παρ᾽ αὐτοῖς τὴν πίστιν εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεως καὶ προσπαθείας. Αἱ ὀργανώσεις αὗται, ἤδη, μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἐξεταζομένης δεκαετίας, προῆγον σταθερῶς τὰς ἐργασίας των ταύτας, συνεχῶς βελτιώνουσαι τὰς προσπαθείας καὶ τὴν ἀπόδοσίν των.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἐξεδηλώθη καὶ ἑτέρου εἴδους μέριμνα προαγωγῆς τοῦ ζητήματος τῆς σουλτανίνας ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης, ἔνθα παράγεται καὶ συγκεντροῦται σημαντικὸν ποσοστὸν τῆς ὅλης ἑλληνικῆς παραγωγῆς σουλτανίνας.

Ἐκεῖ ἐκρίθη σκοπιμώτερον, λόγῳ τῆς σημασίας ἣν εἶχε τὸ προϊὸν διὰ τὴν περιφέρειαν καὶ ἐξ ἄλλων εἰδικῶν λόγων, νὰ συσταθῇ (1935), ὑπὸ τύπον ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἡ Ἕνωσις σουλτανοπαραγωγῶν Κρήτης, κύριος προορισμὸς τῆς ὁποίας ἐτίθετο ἡ, ἐν πνεύματι ἐξυπηρετήσεως τῆς γεωργίας καὶ εἰδικώτερον τῆς σταφιδοπαραγωγῆς τοῦ νομοῦ Ἡρακλείου, ἀγορά, ἐπεξεργασία καὶ πώλησις τῆς σταφίδος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἑταιρίας ἢ διὰ λογαριασμὸν τρίτων.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐν προκειμένῳ α) μετέσχε τοῦ ἱδρυτικοῦ κεφαλαίου τῆς Ἑνώσεως διὰ ποσοῦ δραχμῶν 1.000.000 (σύνολον κεφαλαίου δραχμαὶ 5.000.000), β) παρέσχεν ἀφειδῶς τὰς ἐνισχύσεις της πρὸς τὴν Ἕνωσιν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς, ἀνερχομένας κατ᾽ ἔτος εἰς δεκάδας ἑκατομμυρίων.

3) ***Ὁ Οἶνος.*** Τὸ προϊὸν τοῦτο ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μερίμνης τῆς πολιτείας καὶ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, ὡς ἐκ τῶν δυσχερειῶν ἃς παρουσιάζει ἡ ἐν γένει διαχείρισις αὐτοῦ καὶ τῆς κρίσεως, ἣν κατὰ περιόδους ἐνεφάνισεν ἡ ἐμπορεία καὶ διάθεσις αὐτοῦ. Εἶναι γνωστὴ ἡ τύχη τοῦ προϊόντος εἴς τινας περιφερείας. Ἡ προσφορά του ὑπὸ τῶν παραγωγῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς, ἦτο πάντοτε ἀθρόα καὶ ἄμετρος, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἔλλειψιν μέσων ἀποταμιεύσεως καὶ οἰνοποιήσεως παρὰ τοῖς ἰδίοις παραγωγοῖς καὶ ἐπιτεινομένη ἐκ τῶν συνήθως ἐπιτακτικῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τῶν παραγωγῶν. Τῆς καταστάσεως ταύτης ἐπωφελοῦντο ἐντατικῶς οἱ ἀγορασταὶ καὶ ἀποταμιευταὶ διὰ νὰ χειροτερεύουν διαρκῶς, ἐπὶ ἰδίῳ κέρδει, τὴν θέσιν τοῦ παραγωγοῦ.

Παρίστατο ἀνάγκη, ὅθεν, ἱδρύσεως συνεταιρικῶν οἰνοποιείων, δυναμένων νὰ δέχωνται μέρος τῆς παραγωγῆς πρὸς κλιμάκωσιν τῆς προσφορᾶς καὶ ἀποτροπὴν τῶν ὀλεθρίων ταύτης σενεπειῶν. Καὶ τοιαῦτα, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ γίνεται λόγος (Μεσοπρόθεσμος πίστις), ἱδρύθησαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δι᾽ ἐνισχύσεων τῆς Τραπέζης.

Διὰ τὴν λειτουργίαν ὅμως τῶν οἰνοποιείων τούτων ὑπελείποντο νέαι φροντίδες καὶ ἰδίᾳ χορηγήσεις, δι᾽ ὧν ταῦτα θὰ ἐνίσχυον τοὺς εἰσκομίζοντας παραγωγοὺς καὶ θὰ ἀντεμετώπιζον τὰ ἔξοδα οἰνοποιήσεως, συσκευασίας, ἀποστολῆς, διαθέσεως κλπ. τῶν οἴνων. Πρὸς τούτοις, ὑπελείπετο ἡ ἠθικὴ καὶ τεχνικὴ συνδρομὴ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἀρτιωτέραν λειτουργίαν τῶν εἰδικῶν τούτων ὀργανώσεων.

Τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας ἀνέλαβε μετὰ προθυμίας ἡ Τράπεζα συντρέχουσα εἰς τὰς προσπαθείας τῶν ὀργανώσεων καὶ συνεισφέρουσα ἀφειδῶς τὰς οἰκονομικάς της ἐνισχύσεις ἀνερχομένας εἰς σημαντικώτατα κατ᾽ ἔτος ποσά.

Τοιαῦται ὀργανώσεις εἶναι:

Ἡ Ἕνωσις οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Σάμου. (Ε.Ο.Σ.).

Τὰ συνεταιρικὰ οἰνοποιεῖα Κρήτης. (Σ.Ο.Π.Κ.).

Τὸ ταμεῖον ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος. (Τ.Α.Ο.Λ.).

Τὸ ταμεῖον ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς Θήρας. (Τ.Α.Ο.Θ.).

Ὁ ἀναγκαστικὸς συνεταιρισμὸς ἀμπελοκτημόνων Χαλκίδος (Α.Σ.Α.Χ.) καὶ ἄλλαι τινές.

4) ***Ἕτερα προϊόντα.*** Ἀνωτέρω ἐξετέθησαν, ἐν ὀλίγοις, αἱ κυριώτεραι προσπάθειαι τῆς Τραπέζης ἔναντι τῶν σπουδαιοτέρων συνεταιρικῶν ὀργανώσεων. Οὐχὶ μικροτέρας σημασίας ὅμως ὑπῆρξεν ἡ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν προσπάθεια καὶ ἄλλων ὀργανώσεων, πρὸς ἃς ἡ Τράπεζα μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας παρέσχε τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξίν της.

Τοιαῦται ὀργανώσεις ὑπῆρξαν:

Οἱ ἁπανταχοῦ τῆς Χώρας γαλακτοκομικοὶ συνεταιρισμοί. Αἱ ὀργανώσεις τῶν κουκουλοπαραγωγῶν. Οἱ ἁπανταχοῦ τῆς Χώρας ἐλαιουργικοὶ συνεταιρισμοί. Ἡ Ἕνωσις μαστιχοπαραγωγῶν Χίου. Οἱ συνεταιρισμοὶ τῶν παραγωγῶν ἐσπεριδοειδῶν Χίου καὶ Μεσσήνης. Συκοπαραγωγικαί τινες ὀργανώσεις. Οἱ ἁλιευτικοὶ συνεταιρισμοί. Οἱ δασικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ ἄλλαι ὀργανώσεις γεωργικοῦ χαρακτῆρος.

Β) Χρηματοδότησις γεωργικῶν ὀργανισμῶν.

Τὰ ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἀναφέρονται μόνον ἐπὶ τῆς μιᾶς κατευθύνσεως τῶν προσπαθειῶν τῆς Τραπέζης καὶ δὴ τῆς κατευθύνσεως ἐκείνης, ἥτις στρέφεται πρὸς τὴν ἐνίσχυσιν βελτιωτικῶν προσπαθειῶν καταβαλλομένων ὑπὸ αὐτῶν τούτων τῶν παραγωγῶν διὰ τῶν ὀργανώσεών των.

Ἐξ ἴσου ὅμως ἔντονον, πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς ταύτας προσπαθείας, ὑπῆρξε καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους, ἐκδηλωθέν, κατὰ τὴν ὑπ' ὄψιν δεκαετίαν, εἴτε διὰ καθολικῶν μέτρων ἀφορώντων τὴν προαγωγὴν τῶν ἐν γένει συνθηκῶν τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς (γεωργικῆς, κτηνοτροφικῆς, δασικῆς, ἁλιευτικῆς κλπ.), εἴτε διὰ εἰδικῶν τοιούτων, προορισμὸς τῶν ὁποίων ἐτίθετο ἡ προστασία καὶ προαγωγὴ τῆς παραγωγῆς, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς διαθέσεως ὡρισμένων προϊόντων, ὡς ὁ σῖτος, ὁ καπνὸς κλπ.

1) ***Σῖτος.*** Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ σιτοπαραγωγὴ ὑπῆρξε πάντοτε μικρᾶς ἀποδόσεως, συνήθως μὴ ἱκανοποιοῦσα οὐδὲ αὐτὸν τὸν ἐργάτην αὐτῆς καὶ καταλείπουσα μέγα μέρος τῶν εἰς ἄρτον ἀναγκῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀκάλυπτον. Τὸ ἀκάλυπτον τοῦτο μέρος τῶν ἀναγκῶν μας ἐβάρυνεν ἀνέκαθεν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν μας καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἰσοζυγίου τῆς Χώρας. Ἀνεγνωρίζετο ὅμως ὅτι ποιά τις ἀξιόλογος αὔξησις τῆς ἀποδόσεως ἦτο δυνατή, ἀλλὰ καὶ σκόπιμος, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ εἴδους ἔχοντος βεβαίαν τὴν διάθεσιν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλα ἐθνικά μας προϊόντα (σταφίς, σῦκα, ἔλαιον, κλπ.), ὧν ἡ τοποθέτησις εἰς τὴν κατανάλωσιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ προσέκρουεν εἰς ὁπωσδήποτε σοβαρὰς δυσχερείας. Ἐπίσης, εἶχε γίνει κοινὴ πλέον συνείδησις ἡ ἀνάγκη, ὅπως αὐξηθῇ τὸ εἰσόδημα τοῦ ἕλληνος σιτοκαλλιεργητοῦ καὶ βελτιωθῇ τὸ βιωτικὸν αὐτοῦ ἐπίπεδον.

Οὕτω, ἀπὸ τοῦ 1927 καθιεροῦται τὸ πρῶτον ὡς ἐπικουρικὸν τῆς δασμολογικῆς προστασίας μέτρον καὶ ἡ συγκέντρωσις ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν πλεονασμάτων τοῦ σίτου εἰς ἱκανοποιητικὰς διὰ τὸν ἕλληνα παραγωγὸν τιμάς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἱδρύθη, ὀλίγον βραδύτερον, ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ προστασίας ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς (ΚΕΠΕΣ), ἴδιον Νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, εἰς ἣν ἀνετέθη:

Ἔτη	Παραγωγὴ εἰς ὀκάδας	Συγκεντρωθεῖσα ποσότης εἰς ὀκάδας	Ποσοστὸν συγκεντρώσεως ἐπὶ τοῖς %	Μέση τιμὴ ἐξαγορᾶς
1927	275 776 700	2 325 800	0,84	7,01
1928	278 226 300	4 469 000	2,32	6,73
1929	243 108 200	9 356 400	3,85	6,89

α) Ἡ δι' ἐξαγορᾶς τοῦ ἐγχωρίου σίτου ἐξίσωσις τῶν τιμῶν αὐτοῦ πρὸς τὰς τιμὰς τοῦ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγομένου τοιούτου καὶ ἡ συγκράτησις αὐτῶν εἰς ἐπίπεδα ἱκανοποιητικὰ διὰ τοὺς παραγωγούς, εἰς περιόδους σοβαρῶν ὑποτιμήσεων τοῦ εἴδους ἐν τῇ διεθνεῖ ἀγορᾷ.

β) Ἡ ὑποβοήθησις τῆς βιομηχανοποιήσεως τοῦ ἐγχωρίου σίτου, ἡ ἵδρυσις ἀποθηκῶν, ἡ προμήθεια καὶ διάθεσις εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκλεκτῶν σπόρων κλπ.

Μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης, ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου, χρηματοδοτηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀπέδωκε τὰς εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτέρω πίνακα ἀναγραφομένας ποσότητας.

Ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν τὴν χρηματοδότησιν τῆς ΚΕΠΕΣ καὶ τὴν πληρωμὴν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τῆς ἀξίας τοῦ ἐξαγοραζομένου σίτου ἀνέλαβεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, διαθέσασα, κατὰ τὴν ὑπ' ὄψιν δεκαετίαν, τὰ ἐν τῷ ἀμέσως ἑπομένῳ πίνακι ἀναφερόμενα ποσά, τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται ἐν συνόλῳ εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 9 069 472 190.

Ἔτη	Παραγωγὴ εἰς ὀκάδας	Συγκεντρωθεῖσα ποσότης εἰς ὀκάδας	Ποσοστὸν συγκεντρώσεως ἔναντι παραγωγῆς	Μέση τιμὴ ἐξαγορᾶς	Διατεθέντα κεφάλαια διὰ τὴν ἐξαγορὰν
1930	206 444 200	19 300 000	9,35 %	6,28	124 283 704
1931	283 733 100	29 231 500	10,30 %	5,77	209 700 000
1932	362 892 400	59 507 800	16,40 %	7,51	497 192 817
1933	603 529 200	170 000 000	28,16 %	7,35	1 395 000 000
1934	545 116 000	145 000 000	26,59 %	7,10	1 087 505 874
1935	623 417 000	151 429 000	24,29 %	7,00	1 211 600 824
1936	498 585 000	30 448 000	6,11 %	7,34	179 007 890
1937	638 717 000	93 866 000	14,66 %	8,47	757 057 207
1938	767 091 000	203 000 000	26,74 %	8,39	1 635 729 419
1939	812 849 000	233 230 000	28,83 %	8,88	1 972 394 455
					9 069 472 190

2) ***Καπνός.*** Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς τῶν καπνῶν μας, τὸ ὑπερβολικὸν κόστος ἐπεξεργασίας καὶ ἡ βαρεῖα φορολογία, ἔτι δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς παράγοντες, περιήγαγον κατὰ τὰ μετὰ τὸ 1927 ἔτη, εἰς δεινὴν κρίσιν τὴν οἰκονομίαν τῶν καπνοπαραγωγῶν, καὶ ἰδίως τῶν νέων χωρῶν, ἐπιδεινωθεῖσαν ἰδίᾳ διὰ τῆς γενικῆς πτώσεως τῶν τιμῶν, ἥτις ὑπῆρξεν ἀπότοκος τῆς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1929 γενικευθείσης διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσεως. Τὴν ἑλληνικήν, ἰδίως, ἀγορὰν ἐπίεζεν ἰδιαιτέρως ἡ ὕπαρξις ἱκανῶν ποσοτήτων βεβλαμμένων καπνῶν, ὧν ἡ διάθεσις ἐν τῇ διεθνεῖ ἀγορᾷ δὲν ἦτο βεβαίως δυνατὴ καὶ ἡ, ἐν τῷ μεταξύ, ἔναντι μειουμένης διαρκῶς ζητήσεως, αὔξησις τῆς παραγωγῆς καὶ ἑπομένως τῆς προσφορᾶς.

Ἐκ τούτου, τὸ Κράτος, πλὴν τῶν γενικῆς φύσεως προληπτικῶν μέτρων (ἀπαγόρευσις καπνοφυτείας εἰς βαλτώδη καὶ ἑλώδη ἐδάφη καὶ ἀπαγόρευσις συλλογῆς πατοφύλλων), προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν (1931) νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ καταστρέψῃ τὰ ὑφιστάμενα βεβλαμμένα καπνὰ ἐσοδειῶν 1929 καὶ 1930, βραδύτερον δὲ νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν εὑρισκόμενα εἰσέτι ἐμπορεύσιμα καπνὰ ἐσοδείας 1930 καὶ παλαιοτέρων, τὰ ὁποῖα θὰ διετίθεντο βραδύτερον.

Διὰ τὴν διαχείρισιν ἐν γένει (ἀγοράν, ἀποθήκευσιν καὶ διάθεσιν) τῶν καπνῶν τούτων συνέστη ἰδία ἐπιτροπή, ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἀγορᾶς διαχειρίσεως καπνῶν (ΚΕΑΔΚ).

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν μέτρων τούτων ὑπῆρξαν τὰ ἀκόλουθα:

Ἠγοράσθησαν ἐν ὅλῳ καὶ κατεστράφησαν 5 1/2 ἑκατομμύρια ὀκάδων βεβλαμμένων καπνῶν ἐπὶ τιμῇ δραχμῶν 1 - 3. Ἐν συνεχείᾳ, ἠγοράσθησαν ἐμπορεύσιμα καπνὰ 5 092 000 ὀκάδες εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχμῶν 17 διὰ τὴν Νέαν καὶ τῶν δραχμῶν 10 διὰ τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα. Τὰ καπνὰ ταῦτα ἐπεξεργασθέντα, διετέθησαν βραδύτερον εἰς ἱκανοποιητικὰς τιμάς, διανεμηθείσης προσθέτου τιμῆς εἰς τοὺς παραγωγούς.

Εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας ἡ Τράπεζα συνέτρεξε τὸ Κράτος καὶ τὴν ΚΕΑΔΚ διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὑποκαταστημάτων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ χρηματικῶς, διαθέσασα κατ' ἔτος τὰ ἑξῆς ποσά:

Ἔτος	Αἰτιολογία διαθέσεως	Διατεθὲν ποσὸν
1931	Διὰ τὴν ἐξαγορὰν βεβλαμμένων καπνῶν	17 764 500
1932	Διὰ τὴν ἐξαγορὰν καπνῶν (ἐπιτροπὴ ἐξαγορᾶς καπνῶν Παλαιᾶς Ἑλλάδος)	51 249 480
1933	Εἰς ΚΕΑΔΚ (ἐμπορεύσιμα καπνὰ)	8 170 742
1934	Διὰ τὴν ἐξαγορὰν ἐμπορευσίμων καπνῶν	2 537 813
	Σύνολον διατεθέντων κεφαλαίων	79 722 535

3) ***Λοιπαὶ χρηματοδοτήσεις.*** Ἡ πρόσθετος συμβολὴ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν προαγωγὴν ζητημάτων τῆς ὑπαίθρου Χώρας πρὸς τὸν σκοπόν, εἴτε τῆς προστασίας τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, εἴτε τῆς διευκολύνσεως τῆς διαθέσεως τούτων, εἴτε τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν γεωργῶν δι' ἐφοδίων, τροφῶν, νομῶν καὶ ἰδίᾳ

σπόρων, εἴτε τῆς διατροφῆς πληθυσμῶν στερουμένων τῶν μέσων διατροφῆς λόγῳ καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας κλπ., ἐμφανίζεται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἰς τὸν ἀμέσως κατωτέρω πίνακα:

Λοιπὰ κεφάλαια διατεθέντα ὑπὸ τῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν διαφόρων ἀναγκῶν τῆς ὑπαίθρου.

Ἔτη	Εἰδικοὶ σκοποὶ	Διατεθέντα κεφάλαια	
		Κατ' εἰδικοὺς σκοποὺς	Κατὰ χρῆσιν
1930	Πρὸς τὸν Αὐτόνομον Ὀργ. Ἀγρ. Πίστεως Κερκύρας .	14 071 623,20	14 071 623,20
1931	Δι' ἀγορὰν χαρουπίων Κρήτης, Κυνουρίας, Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς	15 332 000,00	
	Δι' ἐνίσχυσιν ἐξαγωγῆς νωπῶν καρπῶν (ἵδρυσις Ἑταιρίας)	3 500 000,00	
	Δι' ἐκτέλεσιν ὑδραυλικῶν ἔργων εἰς γεωργ. περιφερείας	2 093 000,00	20 925 000,00
1932	Δι' ἀγορὰν κριθῆς καὶ βρώμης	30 254 408,00	
	» » ἐλαιολάδου	18 651 682,00	
	» » χαρουπίων	5 710 326,00	
	» » ὀρύζης Ἠπείρου	570 000,00	55 186 416,00
1933	» » κριθῆς	19 165 860,80	
	» » βρώμης	14 595 609,30	
	» » γεωμήλων	2 145 000,00	
	» » σικάλεως	942 300,25	
	» » σταφυλῶν καὶ ὀπωρῶν πρὸς ἐξαγωγὴν . .	15 818 587,45	52 667 357,80
1934	Δι' ἀγορὰν ἀραβοσίτου πρὸς διατροφὴν ὀρεινῶν πληθυσμῶν	6 132 129,00	
	Δι' ἀγορὰν κριθῆς καὶ βρώμης	3 769 875,00	
	Δι' ἀγορὰν σταφυλῶν, νωπῶν καρπῶν πρὸς ἐξαγωγὴν .	26 913 342,00	
	Δι' ἀγορὰν 28 βαγονίων-ψυγείων πρὸς τόνωσιν ἐξαγωγῆς σταφυλῶν	4 156 000,00	40 971 346,00
1935	Δι' ἀγορὰν 50 βαγονίων-ψυγείων πρὸς τόνωσιν ἐξαγωγῆς σταφυλῶν	10 186 973,00	
	Δι' ἀγορὰν σταφυλῶν, λαχανικῶν κλπ. πρὸς ἐξαγωγὴν .	21 804 916,00	
	Διὰ προμήθειαν σπόρου γεωμήλων Κύπρου καὶ Ἰρλανδίας	9 867 711,00	
	» » κηρυθρῶν μελισσοκομίας	190 317,00	
	Δι' ἀνέγερσιν ἀποθηκῶν ἢ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων .	2 043 220,00	44 093 137,00
1936	Δάνεια εἰς σεισμοπαθεῖς Χαλκιδικῆς	5 000 000,00	5 000 000,00
1937	» » » »	10 000 000,00	10 000 000,00
1938	Δι' ἀγορὰν βαμβακοσπόρου διὰ λ/σμὸν Ὀργ. Βάμβακος	500 407,30	
	Δι' ἀγορὰν ἐκκοκισμένου βάμβακος παραγωγῶν . . .	879 043,00	1 379 450,30
	Γενικὸν Σύνολον		244 294 330,30

4) ***Χορηγήσεις βάσει συμβάσεων μετὰ τοῦ Κράτους.***

Σύμβασις	25	ἑκατομμυρίων	τοῦ	ἔτους	1929 Δρχ. 22 327 000
»	30	»	»	»	1929 » 29 184 000
»	50	»	»	»	1930 » 53 903 000
»	105	»	»	»	1931 - 32 » 124 872 000
Σύμβασις τῆς 7 Ὀκτωβρίου			»	»	1933 » 10 278 000
Νόμος ὑπ' ἀριθμ. 6278			»	»	1934 » 9 471 000
Σύμβασις τῆς 2 Ὀκτωβρίου			»	»	1935 » 18 885 000
					Σύνολον » 268 920 000

Ἡ ῥευστοποίησις τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης.

Ἡ ῥευστοποίησις τῶν δανείων τῆς Τραπέζης ἀποτελεῖ τὸν τελικὸν σταθμὸν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας αὐτῆς. Ἂν δι᾽ ὅλα τὰ εἴδη τῆς πίστεως ἡ ἐμπρόθεσμος καὶ ὁμαλὴ εἴσπραξις τῶν δανείων ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τοῦ καλοῦ χειρισμοῦ καὶ τῆς καλῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐνδεδειγμένων κανόνων κατὰ τὰ στάδια τῆς ἀσκήσεως τῆς πίστεως, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, προκειμένου περὶ τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, ἐνέχει μεγαλυτέραν σημασίαν, λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν ὑφ᾽ ἃς τελοῦν οἱ γεωργοὶ καὶ ἡ γεωργικὴ καθόλου παραγωγή.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, κληθεῖσα νὰ ἐφαρμόσῃ, τὸ πρῶτον παρ᾽ ἡμῖν, τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καθ᾽ ὅλας αὐτῆς τὰς μορφὰς καὶ κατ᾽ ἔκτασιν περικλείουσαν ἐντὸς τῶν ὁρίων της τὸ σύνολον τοῦ γεωργικοῦ κόσμου τῆς Χώρας, δύναται μετὰ δεκαετῆ δρᾶσιν νὰ σημειώσῃ, μετὰ πολλῆς ἱκανοποιήσεως, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, τῆς ῥευστοποιήσεως, δηλονότι, τῶν ποικίλων ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον χορηγήσεών της, ἐπέτυχεν ἀποτελέσματα τιμῶντα τὸ Ἵδρυμα καὶ τοὺς ἕλληνας γεωργούς. Ὁ στενὸς σύνδεσμος ὁ ἀναπτυχθεὶς μεταξὺ τοῦ Ἱδρύματος καὶ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ συναλλασσομένων ἀγροτῶν, κατὰ πρῶτον λόγον ψυχικός, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον οἰκονομικός, κατέδειξε κατὰ τρόπον ἔκδηλον, τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἑλληνικῶν ἀρετῶν καὶ ἱκανοτήτων, γεγονὸς ὅπερ προοιωνίζεται ἀσφαλῆ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν προσπαθειῶν Κράτους καὶ Τραπέζης πρὸς πλήρη γεωργικὴν πρόοδον, πρὸς οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ τοῦ συνόλου ἐν γένει, διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος. Καὶ εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας τὸ γεγονὸς λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων, ὡς ἐλέχθη, συνθηκῶν ὑφ᾽ ἃς τελεῖ ἡ γεωργικὴ ἐπιχείρησις καὶ ὁ ἕλλην καλλιεργητής.

Ὤφειλε, συνεπῶς, ἡ Τράπεζα, μεγάλην, συνεχῆ καὶ ἀδιάπτωτον νὰ καταβάλῃ μέριμναν διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τῆς πιστωτικῆς της δράσεως, διότι, οὕτω μόνον, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ συνέχισις καὶ ἐπέκτασις τῆς ὑπὲρ τῆς γεωργίας καὶ τῶν γεωργῶν δράσεώς της. Εἶναι γνωστόν, ὅτι αἱ συνθῆκαι καὶ αἱ προϋποθέσεις τῆς παραγωγικῆς, ὑπὸ τοῦ δανειζομένου, χρησιμοποιήσεως τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης εἶναι μεταβληταί, κατὰ τόπον καὶ χρόνον, ἐξαρτώμεναι ἐκ κλιματολογικῶν καὶ ἄλλων συντελεστῶν καὶ συνεπῶς εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ σκόπιμος καὶ ἐπωφελὴς ἀναχορήγησις τῶν δανείων προϋποθέτει τὴν ἑκάστοτε ἀποτίμησιν τῶν ἐπελθουσῶν μεταβολῶν καὶ τὴν πρὸς ταύτας προσαρμογὴν τῆς ἀσκήσεως τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας.

Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ περιοδικὸς οὗτος ἔλεγχος τῆς παραγωγικῆς διαθέσεως τῶν εἰς τὰς γεωργικὰς ἐκμεταλλεύσεις γινομένων χορηγήσεων, δέον νὰ ἐπανέρχωνται αὗται εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Τραπέζης, κατὰ τὰ προκαθωρισμένα χρονικὰ διαστήματα (λήξεις), ἢ μᾶλλον κατὰ τὴν διάθεσιν τῆς ἐσοδείας, διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς ὁποίας παρεσχέθη ἡ ἐνίσχυσις τῆς Τραπέζης. Δεδομένου, ἐξ ἄλλου, ὅτι ἡ ἄσκησις τῆς ἀγροτικῆς πίστεως θὰ ἀπέβαινεν ἀνωφελής, ἂν μὴ ἐπιβλαβής, ἄνευ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν δι᾽ αὐτῆς ἐπιδιωκομένων παραγωγικῶν σκοπῶν, πρόδηλος ἐμφανίζεται ἡ ὅλως ἰδιάζουσα καὶ ἐξαιρετικὴ σημασία τῆς ἐμπροθέσμου ῥευστοποιήσεως τῶν εἰς τὴν ἀγροτικὴν πίστιν διατιθεμένων κεφαλαίων. Ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος ἀπόδοσις ἀχρηστεύει διὰ τὸν χρόνον τῆς καθυστερήσεως τά, οὕτω ἀκινητοποιούμενα, κεφάλαια, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος ἑτέρων γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ τῆς ἐθνικῆς, γενικώτερον, οἰκονομίας. Πρὸς περιστολὴν τοιούτων ἐνδεχομένων, κατεβλήθη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης πᾶσα προσοχὴ διὰ τὴν καλυτέραν διάθεσιν τῶν κεφαλαίων, τὴν καθοδήγησιν τῶν ἀγροτῶν πρὸς ἀποδοτικωτέραν χρησιμοποίησιν τῶν δανείων καὶ τὴν στενὴν παρακολούθησιν τῶν χρηματοδοτουμένων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, προληπτικὰ δηλαδὴ μέτρα, ἀποτελοῦντα βασικὰς προϋποθέσεις ἐπιτυχίας τῆς ῥευστοποιήσεως. Ἄλλαι βασικῆς σημασίας προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ῥευστοποιήσεως εἶναι ἡ καλὴ ἢ κακὴ ἔκβασις τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ αἱ τιμαὶ διαθέσεως τῆς πραγματοποιηθείσης παραγωγῆς.

Ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυναμικότητος τῶν γεωργῶν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ὀφειλομένων, ἀνακύπτει τὸ ζήτημα ἐὰν θὰ ἔπρεπεν ἡ Τράπεζα νὰ βασίζεται εἰς γενικὰ ἢ ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν προσκομιζόμενα στοιχεῖα ἢ εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Τραπέζης εἰδικώτερον, τυχόν, συγκεντρούμενα.

Ἡ Τράπεζα, συναισθανομένη βαθέως τὴν ἀποστολήν της, ὡς τείνουσαν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς βελτιώσεως τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου καὶ πιστεύουσα ὅτι μόνον διὰ τῆς στενῆς μετ᾽ αὐτοῦ συνεργασίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν της, ἀποβλέπει σταθερῶς εἰς τὴν παρὰ τῷ ἀγροτικῷ κόσμῳ ἀνάπτυξιν καὶ ἑδραίωσιν τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐθύνης πρὸς οἰκειοθελῆ καὶ αὐτόβουλον ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων.

Ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς ῥευστοποιήσεως τηρεῖται ἀπαρεγκλίτως ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ὑπερβάσεως τῆς πρὸς πληρωμὴν δυναμικότητος τῶν ὀφειλετῶν. Ἀντίθετος τακτική, ἀφ᾽ ἑνὸς θὰ προεκάλει τὴν ἐξάρθρωσιν τῆς οἰκονομίας τῶν ὀφειλετῶν ἀγροτῶν, οἵτινες, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συνεπειῶν τῆς καθυστερήσεως, θὰ κατέφευγον εἰς

ἐπιζημίους συνδυασμοὺς καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ὑπεβίβαζε τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἀπὸ κοινωφελοῦς, εἰς κερδοσκοπικὸν ὀργανισμόν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς ἐπιτυχίας τῆς ῥευστοποιήσεως εἶναι ἀνάλογος 1) πρὸς τὸ ἐπιτευχθὲν ποσοστὸν ῥευστοποιήσεως 2) τὴν ἐντὸς τῶν τασσομένων προθεσμιῶν πραγματοποίησιν αὐτῆς καὶ 3) πρὸς τὰ χρησιμοποιηθέντα διὰ τὴν ῥευστοποίησιν μέσα. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν κατωτέρω παρατιθεμένων στατιστικῶν στοιχείων τῆς πορείας τῆς ῥευστοποιήσεως, κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, θὰ ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ἀφ' ἑνὸς αἴσθημα ἱκανοποιήσεως διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπόλυτος αἰσιοδοξία διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ πορεία τῆς ρευστοποιήσεως τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης ἐκ καλλιεργητικῶν χορηγήσεων
(εἰς χιλιάδας δραχμῶν).

Καλλιεργητικαὶ περίοδοι	*Χορηγήσεις*	*Λῆξις ἀντιστοίχου εἰσπρακτικῆς περιόδου*	*Ὑπόλοιπα χορηγήσεων ἑκάστης περιόδου ἐν τέλει τῆς ἀντιστοίχου εἰσπρακτικῆς τοιαύτης*	*Ποσοστὸν καθυστερήσεως*
1929 - 1930	591 640	31 - 8 - 1931	74 878	12,65 %
1930 - 1931	934 286	31 - 8 - 1932	315 261	33,74 %
1931 - 1932	934 130	31 - 8 - 1933	265 183	28,38 %
1932 - 1933	840 776	31 - 8 - 1934	184 175	21,90 %
1933 - 1934	876 314	31 - 8 - 1935	95 391	10,88 %
1934 - 1935	1 013 436	31 - 8 - 1936	143 177	14,12 %
1935 - 1936	1 315 794	31 - 8 - 1937	249 119	18,47 %
1936 - 1937	1 636 500	31 - 8 - 1938	222 235	13,58 %
1937 - 1938	1 801 000	31 - 8 - 1939	225 893	12,54 %
1938 - 1939	2 117 318	31 - 8 - 1940	330 558	15,61 %

Ἀνάλυσις τῶν, κατὰ τὴν 31 - 12 - 39, ληξιπροθέσμων ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης κατ' εἶδος προϊόντων
(εἰς χιλιάδας δραχμῶν).

Προϊόντα	*Χορηγήσεις δεκαετίας*	*Ὑπόλοιπα ὀφειλόμενα τῇ 31 - 12 - 1939*			*Ποσοστὸν καθυστερήσεως*
		Ὑπὸ μεμονωμένων	*Ὑπὸ συνεταιρισμένων*	*Σύνολον*	
Δημητριακὰ . .	4 159 082	124 608	224 548	349 156	8,39 %
Σταφὶς . . .	2 718 975	51 019	114 192	165 211	6,07 %
Ἔλαιον - Ἐλαῖαι .	517 133	52 038	73 790	125 828	24,33 %
Βάμβαξ . .	540 409	15 137	49 869	65 006	12,02 %
Ἀμπελουργικὰ . .	606 117	41 361	81 692	123 053	20,31 %
Καπνὰ .	1 892 145	13 419	26 474	39 893	2,10 %
Κηπουρικὰ . .	274 209	16 293	25 354	41 647	15,18 %
Κτηνοτροφικὰ .	716 660	24 098	12 610	36 708	5,12 %
Σηροτροφία	27 557	532	782	1 314	4,76 %
Ἁλιεία . .	9 172	2 161	298	2 459	26,89 %
Δασικὰ	40 034	2 347	6 959	9 304	23,24 %
Ἑσπεριδοειδῆ καὶ διάφορα ἄλλα προϊόντα . . .	559 701	26 041	22 776	48 817	8,72 %

Κατανομὴ τῶν κατὰ τὴν 31-12-1939 ληξιπροθέσμων ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα (εἰς χιλιάδας δραχμῶν).

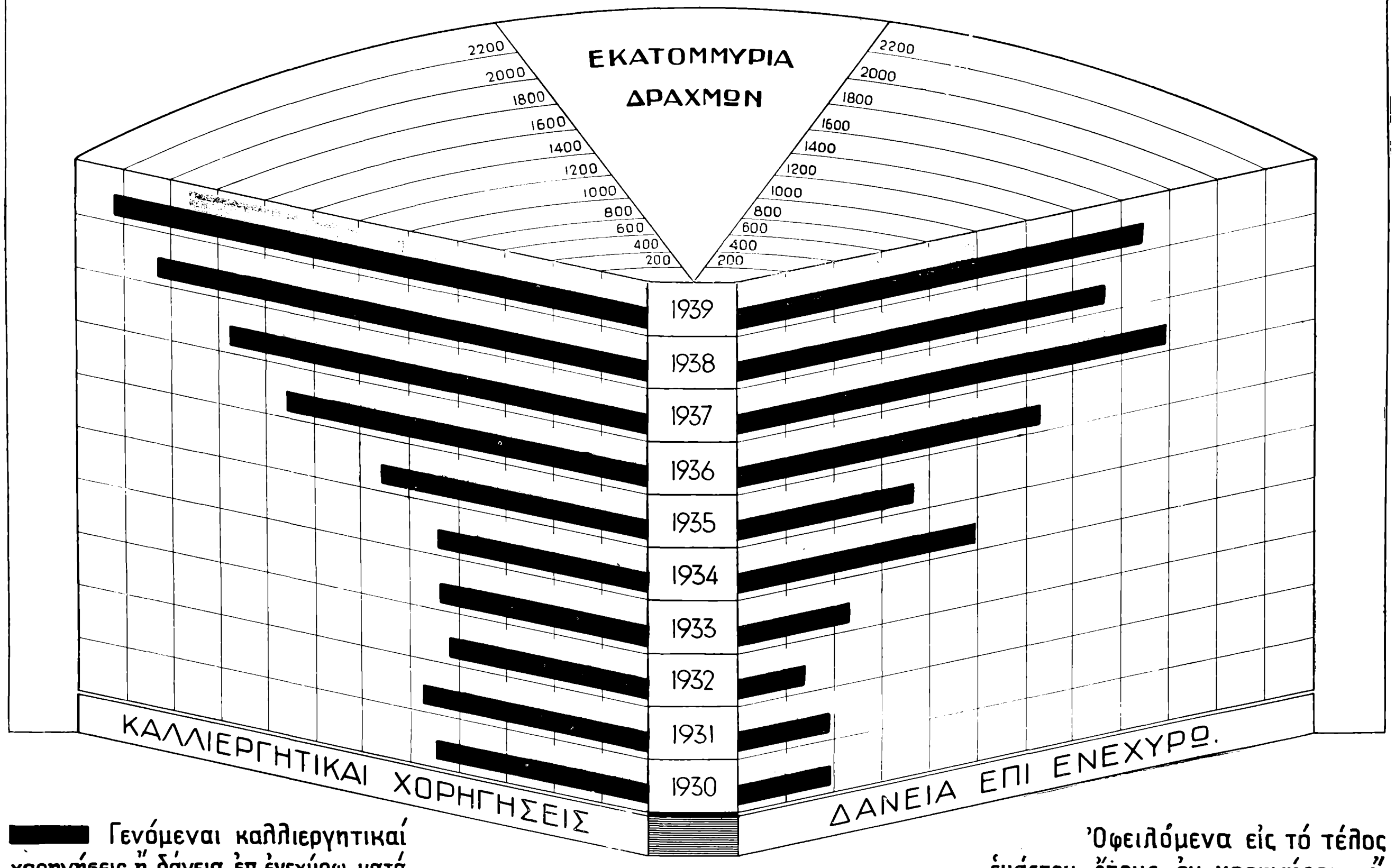
Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	*Χορηγήσεις δεκαετίας*	*Ὑπόλοιπα ὀφειλόμενα τῇ 31-12-1939*			*Ποσοστὸν καθυστερήσεως*
		Ὑπὸ μεμονωμένων	*Ὑπὸ συνεταιρισμένων*	*Σύνολον*	
Θράκη	859 865	5 928	14 812	20 740	2,40 %
Ἀνατολικὴ Μακεδονία . .	1 402 858	6 320	5 655	11 975	0,85 %
Κεντρ. καὶ Δυτικὴ Μακεδονία	1 720 457	48 332	103 733	152 065	8,83 %
Θεσσαλία	1 625 781	56 150	107 703	165 853	10,20 %
Στερεὰ Ἑλλὰς . .	1 743 437	63 051	96 261	159 312	9,16 %
Ἤπειρος	284 102	23 395	20 047	43 442	15,29 %
Πελοπόννησος	3 074 938	101 605	142 889	244 494	7,95 %
Νῆσοι Αἰγαίου . .	268 979	14 533	29 164	43 697	16,24 %
Νῆσοι Κυκλάδες . .	17 069	1 633	703	2 346	13,74 %
Νῆσος Κρήτη . .	870 790	37 069	73 981	111 050	12,75 %
Νῆσοι Ἰόνιοι	192 918	11 028	42 394	53 422	27,69 %

Ἐκ τῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1939 ληξιπροθέσμων ἀπαιτήσεων, ποσὸν δραχμῶν 123.600.000, ἀντιπροσωπεῦον μόλις τὸ 1,02 % τοῦ συνόλου τῶν πραγματοποιηθεισῶν καλλιεργητικῶν χορηγήσεων — ἐλάχιστον, δηλαδή, ποσοστόν, μὴ ἐμφανιζόμενον συνήθως ἐπὶ τοιούτου εἴδους χορηγήσεων — ἀφορᾷ ἀπαιτήσεις τῆς Τραπέζης μὴ παρεχούσας τὴν πιθανότητα ταχείας ῥευστοποιήσεως. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν βαθυτέραν διαταραχὴν τῆς οἰκονομίας τῶν ὀφειλετῶν, λόγῳ συνεχιζομένων ἀφοριῶν ἢ κρίσεων ἢ ἐλαττωματικῆς διαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας των, ἕνεκα τῶν ὁποίων δὲν προβλέπεται δυνατὴ ἡ ῥευστοποίησίς των ἐν προσεχεῖ μέλλοντι. Σημειωτέον ὅτι λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας σημασίας, ἣν ἐνέχουν διὰ τὴν Τράπεζαν αἱ τοιαῦται καθυστερήσεις γίνεται ἰδιαιτέρα παρακολούθησις τούτων, τόσον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὅσον καὶ διὰ τὴν συντομωτέραν, κατὰ τὸ δυνατόν, ῥευστοποίησίν των. Τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἐν λόγῳ καθυστερήσεων, ἀνερχόμενον τὴν 31-12-37, ὅτε ἐγίνετο ὁ διαχωρισμός των ἀπὸ τὰς λοιπὰς «προσωρινὰς καθυστερήσεις», εἰς δραχμὰς 165.865.000, κατῆλθε τὴν 31-12-38 εἰς δραχμὰς 137.912.000 καὶ τὴν 31-12-39 εἰς 123.645.000, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι προσετέθησαν καὶ αἱ κατὰ τὰ ἔτη 1938 καὶ 1939 διαχωρισθεῖσαι ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων «ὁριστικαὶ καθυστερήσεις».

Πίναξ τῶν κατὰ τὴν 31-12-1939 ὑφισταμένων ἐν ὁριστικῇ καθυστερήσει ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης.

Καλλιεργητικαὶ περίοδοι	*Χορηγήσεις ἑκάστης περιόδου εἰς δραχμὰς*	*Ὁριστικαὶ καθυστερήσεις ἐξ ἑκάστης περιόδου εἰς δραχμὰς*	*Ποσοστὸν ὁριστικῆς καθυστερήσεως*
1929-1930	591 640 000	4 669 000	0,79 %
1930-1931	934 286 000	9 483 000	1,01 %
1931-1932	934 130 000	14 930 000	1,59 %
1932-1933	840 776 000	13 500 000	1,60 %
1933-1934	876 314 000	11 317 000	1,29 %
1934-1935	1 013 436 000	12 940 000	1,28 %
1935-1936	1 315 794 000	18 055 000	1,37 %
1936-1937	1 636 500 000	26 790 000	1,63 %
1937-1938	1 801 000 000	7 480 000	1,41 %
1938-1939	2 117 318 000	4 481 000	0,21 %
	12 061 194 000	123 645 000	1,02 %

Ἡ ἐξέλιξις τῶν Καλλιεργητικῶν Χορηγήσεων καὶ τῶν Δανείων ἐπ' ἐνεχύρῳ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

▬▬ Γενόμεναι καλλιεργητικαί χαρηγήσεις ἢ δάνεια ἐπ ἐνεχύρῳ κατά τήν διάρκειαν ἑκάστου ἔτους.—

Ὀφειλόμενα εἰς τό τέλος ἑκάστου ἔτους ἐκ χορηγήσεων ἢ δανείων ὅλων τῶν ἐτῶν.—

ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Α) Διὰ τὰ καλλιεργητικὰ δάνεια ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ.

Παλαιαὶ Χῶραι	Ἀπὸ 1930 μέχρι 31/5/36	Ἀπὸ 1/6/36 μέχρι 14/9/36	Ἀπὸ 15/9/36 μέχρι 1939
Πρὸς μεμονωμένους . . .	9 ½ %	9 ½ %	8 %
Πρὸς συνεταιρισμένους . .	9 %	8 %	7 %
Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν	8 ½ %	7 ½ %	6 ½ %

Νέαι Χῶραι	Ἀπὸ 1930 μέχρι 15/5/36	Ἀπὸ 1/6/36 μέχρι 14/9/36	Ἀπὸ 15/9/36 μέχρι 1939
Πρὸς μεμονωμένους . .	7 ½ %	7 ½ %	7 %
Πρὸς συνεταιρισμένους . . .	7 %	6 %	5 ½ %
Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν . .	6 ½ %	5 ½ %	5 %

Β) Διὰ τὰ δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων καὶ εἰδῶν.

Δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα	Ἀπὸ 1930 μέχρι 30/9/33	Ἀπὸ 1/10/33 μέχρι 27/6/34	Ἀπὸ 28/6/34 μέχρι 10/1/37	Ἀπὸ 11/1/37 μέχρι 1939
Πρὸς μεμονωμένους . .	10 ½ %	9 ½ %	8 %	7 %
Πρὸς συνεταιρισμένους	9 ½ %	9 %	8 %	7 %
Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν .	9 ½ %	9 %	8 %	7 %

Γ) Διὰ τὰ δάνεια μέσης προθεσμίας.

Παλαιαὶ Χῶραι	Ἀπὸ 1930 μέχρι 1939	*Νέαι Χῶραι*	Ἀπὸ 1930 μέχρι 1939
Πρὸς μεμονωμένους .	8 ½ %	Πρὸς μεμονωμένους . .	6 ½ %
Πρὸς συνεταιρισμένους . .	8 %	Πρὸς συνεταιρισμένους	6 %
Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν	7 ½ %	Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν . .	5 ½ %

Δ) Διὰ τὰ δάνεια μακρᾶς προθεσμίας.

Παλαιαὶ Χῶραι	Ἀπὸ 1930 μέχρι 1939	*Νέαι Χῶραι*	Ἀπὸ 1930 μέχρι 1939
Πρὸς μεμονωμένους . .	8 ½ %	Πρὸς μεμονωμένους	6 ½ %
Πρὸς συνεταιρισμένους . .	8 %	Πρὸς συνεταιρισμένους	6 %
Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν . .	8 %	Πρὸς ἑνώσεις συνεταιρισμῶν . .	6 %

ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

1. Σκοπὸς τῶν προνομίων.

Ὁ ἱδρυτικὸς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης νόμος 4332 τοῦ ἔτους 1929, περιέλαβε πλείστας ὅσας προνομιακὰς διὰ τὴν Τράπεζαν διατάξεις τόσον οὐσιαστικάς, ὅσον καὶ δικονομικάς. Σκοπὸς τῶν διατάξεων τούτων, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν Εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω νόμου καὶ ἀπὸ τὰς συζητήσεις κατὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ διασφάλισις τῆς ταχείας καὶ ὁμαλῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἀπρόσκοπτος κίνησις τῶν κεφαλαίων της καὶ ἡ κανονικὴ ῥευστοποίησις τῶν δανείων καὶ τῶν ἐν γένει χορηγήσεών της κατὰ τὴν ὥραν τῆς συγκομιδῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἀφ' ἑτέρου *ἠθικοπλαστικὸς* τοῦ ἀγρότου, ὅστις, ἐκὼν ἄκων, ἔπρεπε νὰ πεισθῇ ὅτι ἦτο ἴδιον ἄμεσον αὐτοῦ συμφέρον νὰ ἐπιβιώσῃ ἡ Τράπεζα καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο ἔπρεπε, ὄχι μόνον νὰ καθιστᾶ παραγωγικὰ τὰ λαμβανόμενα παρ' αὐτῆς κεφάλαια, ἀλλά, συνεπὴς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του, νὰ ἐπιστρέφῃ ταῦτα κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ταχθείσης προθεσμίας.

Κατὰ τὰς προηγηθείσας τῆς συστάσεως τῆς Τραπέζης κοινοβουλευτικὰς καὶ ἐξωκοινοβουλευτικὰς συζητήσεις προεβλήθη ἡ σοβαρὰ ἀντίρρησις, ὅτι ἐπὶ πολὺν εἰσέτι χρόνον ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀσκουμένη ἡ ἀγροτικὴ πίστις ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ὅτι δὲν ἦτο κἄν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀνάγκη ἱδρύσεως ἰδίας Ἀγροτικῆς Τραπέζης, διότι οἱ Ἕλληνες ἀγρόται δὲν ἦσαν εἰσέτι ὥριμοι νὰ ἀποκτήσωσι καὶ διαφυλάξωσι μίαν τοιαύτην Τράπεζαν. Πολλοὶ μάλιστα, περισσότερον ἀπαισιόδοξοι, προέβλεπον ὅτι τὰ κεφάλαια τῆς Τραπέζης ἔμελλε ταχέως νὰ ἐξανεμισθῶσι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας της καὶ ὅτι, ἅπαξ διατιθέμενα, δὲν ἔμελλε νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ταμεῖα αὐτῆς. Ἀκριβῶς δὲ διὰ νὰ μὴ ἐπαληθεύσωσιν αἱ κακαὶ αὗται προβλέψεις, ἐφρόντισεν ὁ νομοθέτης νὰ ἐφοδιάσῃ τὴν ἱδρυομένην Τράπεζαν μὲ προνόμια *ὁμολογουμένως* ἐξαιρετικά, πρὸς τὸν σκοπόν, ὡς ἐλέχθη, τῆς διαφυλάξεως τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης μὲ τὰ ὁποῖα ἐπροικοδοτεῖτο ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ ἀγρότου, πειθομένου, ἔστω καὶ μὲ σκληρὰ μέτρα, ὅτι δὲν ἠδύνατο ἀτιμωρητεὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χορηγηθέντων αὐτῷ κεφαλαίων καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του.

Ἴδωμεν ἤδη κατωτέρω, ἐν ἀδραῖς καὶ χαρακτηριστικαῖς γραμμαῖς, ποῖα ἦσαν τὰ κυριώτερα προνόμια τῆς Τραπέζης, ποίαν χρῆσιν τῶν προνομίων τούτων ἔκαμεν ἡ Τράπεζα κατὰ τὴν διαρρεύσασαν πρώτην δεκαετίαν καὶ ἂν οἱ ἀνωτέρω σκοποὶ τοῦ νόμου ἐξεπληρώθησαν, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, διὰ τῆς καθόλου κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν ἀσκηθείσης ὑπὸ τῆς Τραπέζης πολιτικῆς κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν προνομίων της.

2. Τὰ κυριώτερα προνόμια τῆς Τραπέζης.

Α΄. Τὸ κυριώτερον καὶ οὐσιωδέστερον προνόμιον, ὅπερ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν νεοσυσταθεῖσαν Τράπεζαν ἦτο *τὸ αὐτόματον δικαίωμα γεωργικοῦ ἐνεχύρου* (pignus tacitum). Κατὰ τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ ἱδρυτικοῦ τῆς Τραπέζης νόμου (ἄρθρ. 8 νόμου 4332), αὕτη εἶχεν *αὐτομάτως, καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρου συστατικοῦ ἐγγράφου, δικαίωμα γεωργικοῦ ἐνεχύρου εἰς ἀσφάλειαν τῶν πάσης φύσεως ἀπαιτήσεων αὐτῆς ἐπὶ πάντων τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ πραγμάτων τῶν ὀφειλετῶν της*, ἤτοι ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν της παραγομένων προϊόντων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μέσων τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπ' αὐτῶν κλπ. Συνεπείᾳ τῆς προνομιακῆς ταύτης διατάξεως, τεθείσης κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἔκτοτε ἰσχυόντων περὶ κοινοῦ ἐνεχύρου καὶ γεωργικοῦ ἐνεχυρογράφου διατάξεων, καθ' ἃς πάντοτε ἀπητεῖτο συστατικὸν περὶ τοῦ ἐνεχύρου ἔγγραφον, ἡ Τράπεζα ἄνευ συστατικοῦ *ἐγγράφου, αὐτομάτως δυνάμει τοῦ νόμου εἶχε δικαίωμα ἐνεχύρου* εἰς πάντα τὰ γεωργικὰ κινητὰ πράγματα τῶν ὀφειλετῶν της, ἅτινα δὲν ἠδύναντο νὰ διατεθῶσιν ὑπ' αὐτῶν πρὸ τῆς πλη-

ρωμῆς τῶν χρεῶν των ἄνευ συναινέσεως τῆς Τραπέζης καὶ ἅτινα διατιθέμενα εἰς τρίτους, ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς Τραπέζης, περιήρχοντο εἰς τούτους βεβαρημένα διὰ τοῦ βάρους τοῦ ἐνεχύρου καὶ ἠδύνατο, καὶ εἰς χεῖρας τούτων, νὰ ἀσκήσῃ τὰ δικαιώματά της ἡ Τράπεζα, ἀσχέτως πρὸς τὴν ποινικὴν εὐθύνην, ἣν εἶχον τόσον οἱ ὀφειλέται οἱ ἀπαλλοτριοῦντες τὰ ὑπέγγυα τῇ Τραπέζῃ πράγματα, ὅσον καὶ οἱ τρίτοι οἱ ἀποδεχόμενοι ταῦτα.

Β΄. ***Προνόμιον πρωτοπραξίας.*** Συναφῶς πρὸς τὸ αὐτόματον γεωργικὸν ἐνέχυρον, ὑπὸ τῆς ἰδίας διατάξεως, ἐδόθη εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τὰς κατὰ τῶν ὀφειλετῶν της ἀπαιτήσεις αὐτῆς καὶ *προνόμιον πρωτοπραξίας, προτιμήσεως, δηλαδή, ἱκανοποιήσεως τῶν ἀπαιτήσεών της* πρὸ τῆς ἱκανοποιήσεως πάσης ἀπαιτήσεως οἱουδήποτε ἄλλου δανειστοῦ, εἰς περίπτωσιν ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως καὶ πλειστηριάσεως τῶν ὑπεγγύων αὐτῇ, δυνάμει τοῦ ἐνεχύρου, πραγμάτων τῶν ὀφειλετῶν της. Τὸ προνόμιον τοῦτο τῆς πρωτοπραξίας κατεκρίθη ὑπό τινων ὡς ἀντιεπιστημονικὸν καὶ ὡς δυνάμενον νὰ παραβλάψῃ ἀνυπόπτους τρίτους δανειστὰς τοῦ ἰδίου ὀφειλέτου, προηγουμένους τῶν δανείων τῆς Τραπέζης. Ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐπίκρισις αὕτη δὲν εἶναι καὶ θεωρητικῶς ὀρθή, διότι δίκαιον καὶ ὀρθὸν ἦτο νὰ πληρωθῇ πρώτη ἡ Τράπεζα τὰ δανεισθέντα εἰς τοὺς ἀγρότας χρήματα, ἐφ' ὅσον ταῦτα δίδονται διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν κεφαλαίων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης παρήχθησαν τὰ γεωργικά των προϊόντα καὶ ἐφ' ὅσον, ἄνευ τούτων, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ καλλιέργεια, βελτίωσις τῆς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ παραγωγή.

Γ΄. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καὶ δι' ἄλλων διατάξεων ἐδόθησαν προνομιακῶς καὶ ἄλλα οὐσιώδη δικαιώματα εἰς τὴν Τράπεζαν ἐξασφαλίζοντα κυρίως τὴν κανονικὴν εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεών της. Οὕτω, α) ἡ Τράπεζα εἶχε δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπὶ οἱουδήποτε ἀκινήτου τῶν ὀφειλετῶν της δυνάμει μόνον τῶν δανειστικῶν της ἐγγράφων καὶ ἄνευ ἄλλης τινὸς διατυπώσεως (ἄρθρ. 12), β) πάντα τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν ἀπαιτήσεών της ἀπετέλουν τίτλον ἐκτελεστὸν ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ἄνευ κἂν περιαφῆς τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, δυναμένης τῆς Τραπέζης, δυνάμει μόνον τούτων, νὰ προβῇ εἰς ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν (ἄρθρ. 10), γ) αἱ ἀπαιτήσεις τῆς Τραπέζης ἦσαν ἐξῃρημέναι τοῦ δικαιοστασίου, μὴ ἐχόντων ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν νόμων καὶ διαταγμάτων τοῦ δικαιοστασίου περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως. Διὰ τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων ἡ Τράπεζα, μὲ μόνα τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν ἀπαιτήσεών της ἔγγραφα, εἶχε τὴν εὐχέρειαν νὰ προβαίνῃ ἑκάστοτε εἰς ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν κατὰ τῶν κακοπίστων ὀφειλετῶν της πρὸς εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεών της ἐπί τε τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας των, ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ἀναγνώρισιν διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων τῶν ἀπαιτήσεών της.

Εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι αἱ διατάξεις αὗται κατέστησαν προνομιοῦχον δανειστὴν τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη ἡ θέσπισις τούτων, διότι οὕτω μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιταχθῇ ἡ Τράπεζα κατὰ τῆς κακοπιστίας καὶ οὕτω μόνον θὰ ἠδύνατο ταχέως νὰ ῥευστοποιῇ τὰς ἀπαιτήσεις της καὶ νὰ κινῇ μὲ γοργότερον ῥυθμὸν τὰ κεφάλαιά της, χάριν αὐτῆς τῆς παραγωγῆς καὶ χάριν αὐτῶν τῶν ἀγροτῶν καὶ χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς καθόλου ἐθνικῆς οἰκονομίας,

Δ΄. ***Δικονομικὰ προνόμια.*** Διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ἀπολύτως ἀπρόσκοπτον εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης ἐδόθησαν αὐτῇ εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐκτελέσεως εἰδικὰ προνόμια, δι' ὧν ἠδύνατο, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, νὰ προβαίνῃ εὐχερῶς δι' ἐξαναγκασμοῦ εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεών της, ἐνεργοῦσα ἐκτέλεσιν κατὰ πάσης κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας τῶν ὀφειλετῶν της. Οὕτω, α) αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῆς ἐξωμοιώθησαν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ δημοσίου καὶ ἠδύνατο νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν προσωπικὴν κράτησιν τῶν ὀφειλετῶν της, ἐφαρμόζουσα τὰς ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τῶν νόμων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων (ἄρθρ. 15), β) προκειμένου νὰ προβῇ εἰς κατάσχεσιν καὶ πλειστηριασμὸν κινητῶν πραγμάτων τῶν ὀφειλετῶν, κατὰ παρέκκλισιν τῶν περὶ ἐκτελέσεως κοινῶν διατάξεων τῆς πολιτικῆς δικονομίας, δι' εἰδικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 11), καθιερώθη ἰδιαιτέρα ταχεῖα διαδικασία ἐκτελέσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν, ταχέως καὶ μὲ πολὺ ἐλαχίστας δαπάνας, ἠδύνατο νὰ κατάσχῃ καὶ πλειστηριάσῃ τὰ κινητὰ τῶν ὀφειλετῶν της τὰ διατελοῦντα αὐτῇ ὑπὸ ἐνέχυρον, καὶ τέλος γ) διὰ τὴν κατάσχεσιν καὶ πλειστηριασμὸν ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν της ἐδόθη αὐτῇ ἐπίσης ἰδία ταχεῖα καὶ ἐπίσης ὀλιγοδάπανος διαδικασία (ἄρθρ. 12) μὲ τὴν εὐχέρειαν, ἐπὶ πλέον, νὰ ἐφαρμόζῃ τὰς περὶ πλειστηριάσεως ἀκινήτων εἰδικὰς διατάξεις τοῦ νομομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 17 Ἰουλίου 1923 «περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἐπὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

3. Πῶς ἤσκησεν ἡ Τράπεζα τὰ προνόμιά της.

Ἂν καί, ὡς δι' ὀλίγων ἐξετέθη, ἡ Τράπεζα εἶχεν ἄπειρα προνόμια διὰ τὴν διασφάλισιν τῶν κεφαλαίων της καὶ τὴν κανονικήν, ἐν πάσῃ στιγμῇ, εἴσπραξιν τῶν ἀπαιτήσεών της, ἐν τούτοις δύναται ὑπερηφάνως νὰ διακηρύξῃ, κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον τῶν ἐργασιῶν της τῆς πρώτης δεκαετίας, *ὅτι σπανίως καὶ εἰς ὅλως με-*

μονωμένας περιπτώσεις εὑρέθη εἰς τὴν ἀναπότρεπτον ἀνάγκην νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν προνομίων της καὶ νὰ λάβῃ ἐξαναγκαστικὰ κατὰ τῶν ὀφειλετῶν της μέτρα. Τοῦτο δὲν εἶναι οὔτε τυχαῖον οὔτε συμπτωματικόν· ἀλλὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συνετῆς πολιτικῆς πάντων τῶν διοικησάντων τὴν Τράπεζαν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς λειτουργίας της καὶ ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κατωτάτου λειτουργοῦ αὐτῆς.

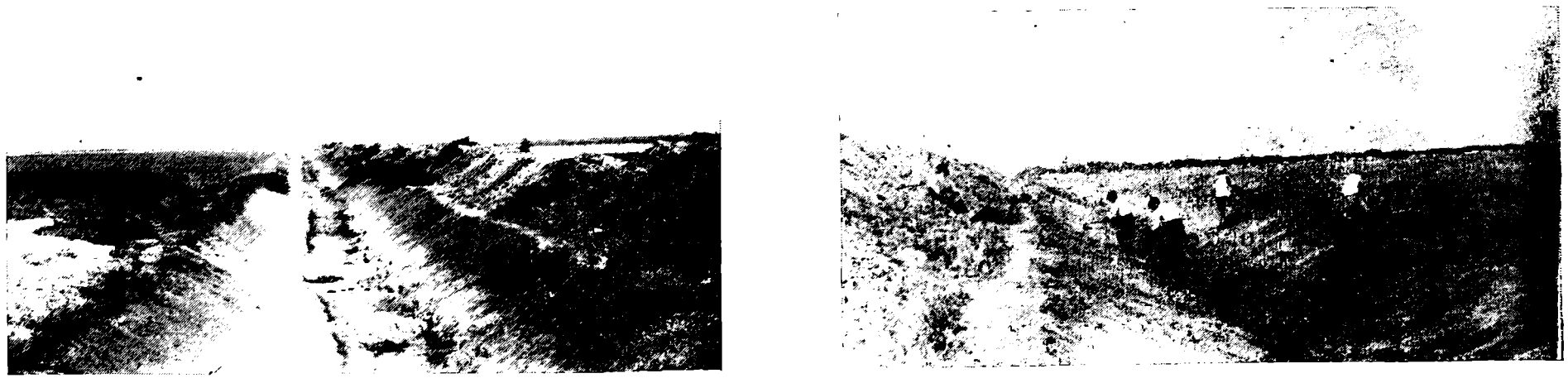
Πάντες οἱ διοικήσαντες τὴν Τράπεζαν ἐνέπνευσαν καὶ ἐνεφύσησαν εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς *τὴν πίστιν*, ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν εἶναι κεφαλαιοκρατικὸς ὀργανισμὸς διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὰ κεφάλαια ὡρισμένων κεφαλαιούχων, ἀλλά, ὡς κοινωφελὴς ὀργανισμός, ἔχει θεμελιώδη σκοπὸν τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀγρότου καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς. Ἐκ τῆς πίστεως δὲ ταύτης ὁρμώμεναι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Τραπέζης, ἀπέφυγον, κατὰ κανόνα, τὰ ἐξαναγκαστικὰ μέτρα τὰ παρεχόμενα διὰ τῶν προνομίων, προσπαθοῦσαι διὰ τῆς πειθοῦς νὰ λύωσι τὰς διαφορὰς καὶ ἂν εἰσέτι εὑρίσκοντο πρὸ ἐκδήλου κακοπιστίας.

Καίτοι, κατὰ τὰ πρῶτα ἰδίως ἔτη, παρουσιάσθησαν περίοδοι ἀφορίας καὶ κρίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, καίτοι, εἰς περιπτώσεις τινάς, ἐνεφανίσθησαν κρούσματα ἐκδήλου κακοπιστίας ἀγροτῶν τινων, παρασυρομένων ἀπὸ τὴν δημαγωγίαν ἐξαγγέλλουσαν καὶ ὑποσχομένην τὸ «σβύσιμο» τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν χρεῶν, ἐν τούτοις ἡ Τράπεζα, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἔτι αὐτάς, ἀπέφυγε τὴν ἄσκησιν τῶν προνομίων της καὶ τὴν λῆψιν καταθλιπτικῶν κατὰ τῶν ὀφειλετῶν της μέτρων. Οὕτω δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν, ὅτι εἰς πολὺ σπανίας περιπτώσεις ἠναγκάσθη ἡ Τράπεζα νὰ ἀσκήσῃ τὸ μέτρον τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, μέτρον πρόχειρον καὶ ἀποτελεσματικόν. Τόσον δὲ σπανίως ἐγένετο χρῆσις τοῦ μέτρου τούτου, ὥστε νὰ μὴ ἀξίζῃ οὔτε κἂν νὰ σημειωθῇ καὶ ὡς ἐξαίρεσις, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκτασιν τῆς ἀπολογιζομένης δεκαετοῦς περιόδου καὶ ἐν σχέσει μὲ τὸν κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων κατ' ἔτος ἀριθμὸν τῶν ὀφειλετῶν τῆς Τραπέζης.

Ἐπίσης, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα κινουμένη, ἡ Τράπεζα σπανιώτατα ἔκαμε χρῆσιν τῶν προνομίων της, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν κατὰ τῆς κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας τῶν ὀφειλετῶν της. Περιωρίζετο εἰς τὰς ὀλίγας δαπάνας κοινοποιήσεως τῶν ἐπιταγῶν καὶ ἐγγραφῆς ὑποθηκῶν χωρὶς νὰ προβαίνῃ εἰς πλειστηριασμούς, ἐκτὸς ἐλαχίστων περιπτώσεων, αἵτινες ἐπίσης οὔτε καὶ ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος δύνανται νὰ ἀποτελέσωσιν. Εἰς ὅσας δὲ περιστάσεις εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Τράπεζα νὰ ἐκποιήσῃ ἀκίνητα τῶν ὀφειλετῶν της, ταῦτα, εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις, ἢ τὰ μετεβίβασεν ἐκ νέου εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἢ τοὺς κληρονόμους των, ἔναντι μόνον τῆς πληρωμῆς τῶν ἀρχικῶν χρεῶν, ἢ ἂν τὰ ἐξεποίησεν εἰς τρίτους καὶ ἐπέτυχε διαφοράν, καὶ τὴν διαφορὰν ταύτην ἀπέδωκεν εἰς τοὺς ὀφειλέτας της.

Εἰς τὴν τοιαύτην προσπάθειαν τῆς Τραπέζης, τοῦ νὰ ἀποφύγῃ συστηματικῶς τὴν λῆψιν καταθλιπτικῶν μέτρων κατὰ τῶν ὀφειλετῶν της, ὀφείλομεν, ἐν τέλει, νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κατὰ πολὺ συνετέλεσε καὶ ἡ καλὴ διάθεσις τῶν μετ' αὐτῆς συναλλασσομένων ἀγροτῶν, οἵτινες κατὰ τὰ τελευταῖα, ἰδίως, ἔτη ἐπείσθησαν ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἡ Τράπεζα ἦτο *ὁ ἴδιος αὐτῶν οἶκος* καὶ ὅτι, ἐκπληροῦντες τὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν ὑποχρεώσεις των δὲν ἔπραττον παρὰ καθῆκον ἐξυπηρετοῦν τὰ ἴδια αὐτῶν συμφέροντα.

Οὕτως ἐπολιτεύθη ἡ Τράπεζα κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν εἰς τὰς μετὰ τῶν ἀγροτῶν συναλλαγάς της καὶ κατώρθωσε, κατὰ κανόνα, νὰ ἀποφύγῃ τὴν λῆψιν τῶν σκληρῶν ἐκ τῶν προνομίων της μέτρων. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τοῦτο, ὡς ἐλέχθη, δὲν εἶνε τυχαῖον καὶ συμπτωματικόν, ἀλλὰ εἶνε ἀπόρροια τῆς μεγαλοπράγμονος προσπαθείας της, ἥτις διέψευσε τοὺς κακὰ προοιωνιζομένους κατὰ τὰς συζητήσεις περὶ τῆς συστάσεως αὐτῆς.

Τὰ ἀποξηραντικὰ ἔργα τῆς Κάρλας ἐν Θεσσαλίᾳ.
Ἀνόρυξις χάνδακος παρὰ τὸ Γιαχαλάρ. Ἀνόρυξις χάνδακος παρὰ τὸ Χατζήμπασι.

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Μεταξὺ τῶν εἰδικωτέρων σκοπῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τῶν ἀναγραφομένων ῥητῶς εἰς τὸν περὶ ἱδρύσεως αὐτῆς νόμον, εἶναι 1) ἡ συστηματοποίησις τῆς ἐμπορικῆς προσφορᾶς καὶ διαπραγματεύσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν μέχρι τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως, 2) ἡ προμήθεια χρησίμων εἰς τὴν γεωργίαν εἰδῶν καὶ ἡ διάθεσις αὐτῶν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐπὶ πιστώσει καὶ 3) ἡ συμμετοχὴ αὐτῆς διὰ κεφαλαίων εἰς ὀργανισμούς, ἱδρύματα ἢ ἑταιρείας ἐπιδιωκούσας τοιούτους σκοποὺς ἢ σκοποὺς ἐξυπηρετοῦντας ἐν γένει τὴν ἀγροτικὴν πίστιν.

Εἰδικώτερον, διὰ τὴν εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν καλλιτέραν, διά τε τοὺς παραγωγοὺς καὶ τοὺς καταναλωτάς, πώλησιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν νωπῶν ὀπωρῶν καὶ λαχανικῶν, ἐπετράπη διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν νὰ ἱδρύσῃ εἰδικὴν Ἑταιρείαν ἐξαγωγῆς καὶ νὰ μετέχῃ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτῆς διὰ ποσοῦ πλέον τοῦ ἡμίσεος.

Ἐμπορία γεωργικῶν προϊόντων.

Ἡ συστηματοποίησις τῆς ἐμπορικῆς προσφορᾶς καὶ διαπραγματεύσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν μέχρι τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως, ἀποτελεῖ, ἴσως, τὴν σπουδαιοτέραν ἐργασίαν, ἡ ἐπιτυχία τῆς ὁποίας ἀσφαλίζει διὰ μὲν τοὺς παραγωγοὺς τὴν δικαιοτέραν ἀμοιβὴν τῶν μόχθων των διὰ τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων εἰς τὰς καλλιτέρας δυνατὰς τιμάς, διὰ δὲ τοὺς καταναλωτὰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀναγκαιούντων εἰς αὐτοὺς εἰδῶν εἰς τιμὰς λογικὰς καὶ εὐθηνάς.

Ἡ Τράπεζα, εὐθὺς ἀπὸ τῆς συστάσεώς της, διὰ τῆς εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ὀργανωθείσης ὑπηρεσίας ἐμπορίας γεωργικῶν προϊόντων, κατέβαλε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς τὸν σκοπόν, ὅπως ἐπιτύχῃ, κατ' ἀρχήν, τὴν ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν κατανόησιν τῶν προσπαθειῶν της τούτων.

Ἦτο, συνεπῶς, φυσικὸν αἱ προσπάθειαι τῆς Τραπέζης νὰ περιορισθοῦν μεταξὺ τῶν συνεταιρισμένων γεωργῶν, ἡ μετὰ τῶν ὁποίων συνεννόησις παρεῖχε πολλὰς εὐχερείας καὶ δυνατότητας.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ ῥόλος τῆς Τραπέζης περιωρίσθη κυρίως, ὡς ὤφειλεν, εἰς τὴν μεσολάβησιν αὐτῆς διὰ τὴν καλλιτέραν διάθεσιν τῶν προϊόντων τῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὰς ἀγορὰς τῶν μεγάλων κέντρων καταναλώσεως.

Ἂν αἱ προσπάθειαι τῆς Τραπέζης δὲν ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου τῆς πλήρους ἐπιτυχίας, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τήν, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας της, σχεδὸν ἀνυπαρξίαν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν πάσης σχετικῆς προσπαθείας.

Παρὰ ταῦτα, καὶ ἰδίως ἀπὸ τριετίας περίπου, χάρις εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην ἣν ἐνέπνεεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἡ μεσολάβησις τῆς Τραπέζης, ἐπετεύχθη διὰ τῆς μεσολαβήσεως αὐτῆς ἡ διάθεσις εἰς τιμὰς ἱκανοποιητικὰς διαφόρων προϊόντων τῶν παραγωγῶν καὶ διὰ λογαρισμόν των, ὧν ἡ ἀξία ἀνῆλθεν εἰς 55.000.000 δραχμῶν περίπου.

Αἱ σχετικαὶ ἐργασίαι ἐπραγματοποιήθησαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς γεωργικῶν, δασικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν εἰδῶν: τυροῦ, βουτύρου, λαχανικῶν, ὀπωρῶν ἐν γένει, ὀσπρίων καὶ ἀμυλωδῶν, ξηρῶν καρπῶν, εἰδῶν ξυλείας, σφαγίων, κρομμύων, σκόρδων, τοματοπολτοῦ, ἐλαιῶν καὶ ἐλαίων, μέλιτος, κονσερβῶν, ξυλανθράκων κλπ.

Προμήθεια καὶ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων.

Ἡ Τράπεζα, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν παραγωγῶν διὰ ἐντομοκτόνων φαρμάκων εἰς *τιμὰς κόστους*, εἰδικὰς κατέβαλε προσπαθείας διὰ τὴν προμήθειαν καὶ διάθεσιν τῶν τοιούτων εἰδῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932, ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεων τῶν παραγωγῶν περὶ τῆς ἀναγκαιούσης ἑκάστῳ ποσότητος θείου καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ, ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ διάθεσιν τῶν εἰδῶν τούτων εἰς τοὺς παραγωγοὺς εἰς τιμὰς κόστους.

Ἡ προστατευτικὴ διὰ τοὺς παραγωγοὺς προσπάθεια αὕτη τῆς Τραπέζης, αἱ ἐξασφαλισθεῖσαι πλήρεις διευκολύνσεις διὰ τὴν ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν προμήθειαν τῶν εἰδῶν τούτων, γενικῶς ἐκτιμηθεῖσαι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀναγνωρισθεῖσαι, ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μονοπωλιακὴν ἀνάθεσιν τῆς προμηθείας καὶ διαθέσεως τῶν διὰ τὴν γεωργίαν ἀπαραιτήτων τούτων φαρμάκων εἰς τὴν Τράπεζαν κατὰ τὰ ἔτη 1933, 1936, 1937 καὶ 1939.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932 μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1939, ἡ Τράπεζα ἐπρομηθεύθη καὶ διέθεσεν εἰς τοὺς παραγωγοὺς 73.096 τόννους θείου, ἀξίας δραχμῶν 297.630.000, καὶ 25.332 τόννους θειϊκοῦ χαλκοῦ, ἀξίας δραχμῶν 238.188.000.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς τονώσεως τοῦ συνεταιριστικοῦ πνεύματος, ἡ Τράπεζα ἐχρησιμοποίησεν ἐντατικῶς, διὰ τὴν διάθεσιν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τοῦ θείου καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ, τὰς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Πλὴν τοῦ θείου καὶ θειϊκοῦ χαλκοῦ, ἡ Τράπεζα προέβη εἰς τὴν προμήθειαν καὶ διάθεσιν ἑλληνικῆς καὶ γαλλικῆς περονοσπορίνης, ραμεΐνης καὶ θείου Παλαιστίνης, ἀξίας 8.000.000 δραχμῶν περίπου.

Προμήθεια καὶ διάθεσις ἀραβοσίτου.

Κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἐνεργοῦσα ἡ Τράπεζα, ἀνέλαβε, κατὰ τὰ ἔτη 1932 καὶ 1935 - 1939, τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προμήθειαν ἀραβοσίτου καὶ τὴν διανομὴν τούτου εἰς τοὺς ἐκ

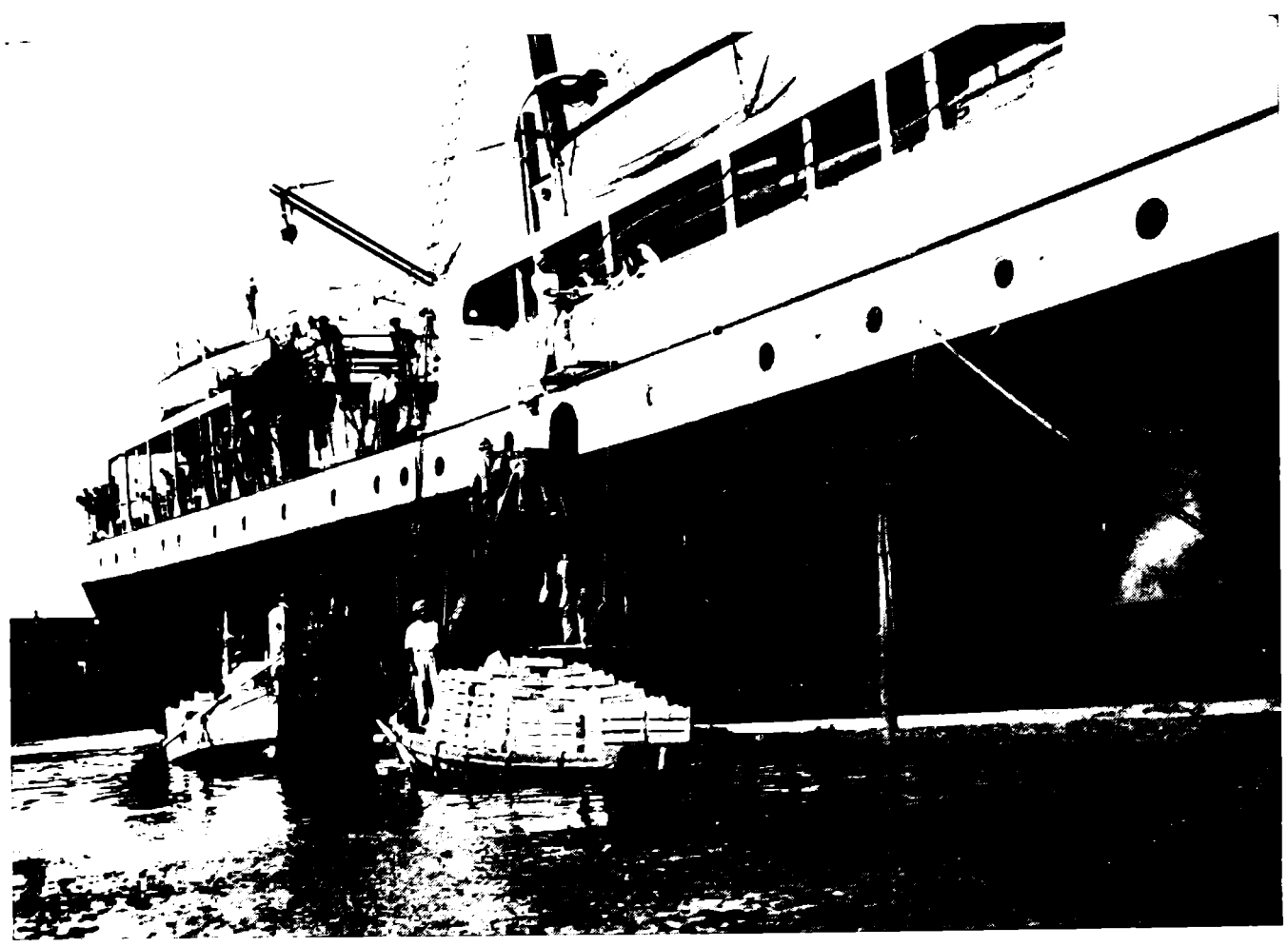
Συγκομιδὴ ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν.

Μεταφορὰ σταφυλῶν εἰς τὰ συνεργεῖα συσκευασίας.

Συσκευασία σταφυλῶν πρὸς ἐξαγωγήν.

Φόρτωσις ἐν Ἡρακλείῳ συσκευασμένων σταφυλῶν πρὸς ἐξαγωγήν.

θεομηνιῶν πληγέντας ὀρεινούς, ἰδίᾳ, πληθυσμούς.

Ἡ προστατευτικὴ αἴτη τοῦ Κράτους πολιτικὴ ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν τῶν ὀρεινῶν περιφερειῶν τῆς Χώρας, πληττομένων σχεδὸν συνεχῶς ὑπὸ θεομηνιῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928, ἔσχε κατὰ τρόπον οὐσιαστικὸν τὰ ἀγαθά της ἀποτελέσματα, λόγῳ τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἐφήρμοσεν ἡ Τράπεζα ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς εἰδικῆς ὑπὲρ τῶν πληθυσμῶν τούτων προστασίας τοῦ Κράτους, ἐκδηλωθείσης δι' ἐπανειλημμένων ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως, οὐ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀτελῆ εἰσαγωγὴν τοῦ ἀραβοσίτου, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν μειωμένων τιμῶν κατὰ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, τῆς ἐπὶ ἔλαττον διαφορᾶς μεταξὺ κόστους καὶ τιμῆς διαθέσεως βαρυνούσης τὸ δημόσιον.

Οὕτω, κατέσιη δυνατὴ διὰ τῶν πρατηρίων τῆς Τραπέζης, ἱδρυομένων καὶ λειτουργούντων εἰς τὰ ἐνδεικνυόμενα τοπικὰ κέντρα, νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ διανομὴ τοῦ ἀραβοσίτου καὶ εἰς τὰ πλέον ὀρεινὰ καὶ δυσπρόσιτα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, διαμερίσματα τῆς Χώρας, εἰς λίαν δὲ χαμηλὰς τιμὰς διὰ τῆς ἐπιπτώσεως μέρους τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς εἰς ὀρεινὰς περιφερείας, ἐπὶ τῶν τιμῶν διαθέσεως εἰς περιφερείας πεδινάς.

Κατὰ τὰ πρῶτα τέσσαρα ἔτη (1932, 1935, 1936, 1937), ἡ ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰσαχθεῖσα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ διατεθεῖσα ποσότης ἀνῆλθε περίπου εἰς 120.000 τόννους, ἀξίας 311.000.000 δραχμῶν περίπου.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη, ἡ ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰσαχθεῖσα καὶ διατεθεῖσα ποσότης ἀνῆλθε μόνον εἰς 14.000 τόννους, ἀξίας 49.000.000 περίπου δραχμῶν. Τοῦτο ὀφείλεται, κυρίως, εἰς τὰς ἰδιαιτέρας προσπαθείας τόσον ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ τῆς Τραπέζης, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς ἐντατικωτέραν καλλιέργειαν πολυτίμου καὶ λίαν ἀπαραιτήτου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας γεωργικοῦ προϊόντος, οἷον εἶναι ὁ ἀραβόσιτος.

Ἐξαγωγὴ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ διάθεσις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν νωπῶν καρπῶν, λαχανικῶν κλπ.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 παραγρ. ε' τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἱδρύθη παρ' αὐτῆς καὶ ἐλειτούργησεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1931, τῇ συμμετοχῇ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ Πελοποννήσου, «ἡ Ἑλληνικὴ ἑταιρεία ἐξαγωγῆς νωπῶν καρπῶν καὶ λαχανικῶν» μὲ τὸν σκοπὸν τῆς δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἢ λογαριασμὸν τρίτων ἀγορᾶς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ νωπῶν καρπῶν καὶ λαχανικῶν καὶ πωλήσεως τούτων εἴς τε τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν (ἄρθρ. 3 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἑταιρείας).

Τὸ κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας ὡρίσθη εἰς δραχμὰς 5.000.000 καὶ κατεβλήθη ὁλοσχερῶς ὑπὸ τῶν μετόχων.

Ἡ συστηματικὴ ἐξαγωγὴ νωπῶν καρπῶν, ἰδίᾳ ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν ἐξ Ἑλλάδος εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς ἀνωτέρω Ἑταιρείας. Πρὸ αὐτῆς, ἐλάχισται δοκιμαστικαὶ ἀποστολαί, ἄνευ συστήματος καὶ καταλλήλου ὀργανώσεως γενόμεναι, ἀπέτυχον.

Ἡ ἐξαγωγὴ ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον διεξήγετο ἤδη πρὸ ἐτῶν, λόγῳ τῆς ἀμέσου γει-

τονίας τῆς νήσου Κρήτης πρὸς τὴν Χώραν ταύτην καὶ τῆς ἐλλείψεως συναγωνισμοῦ.

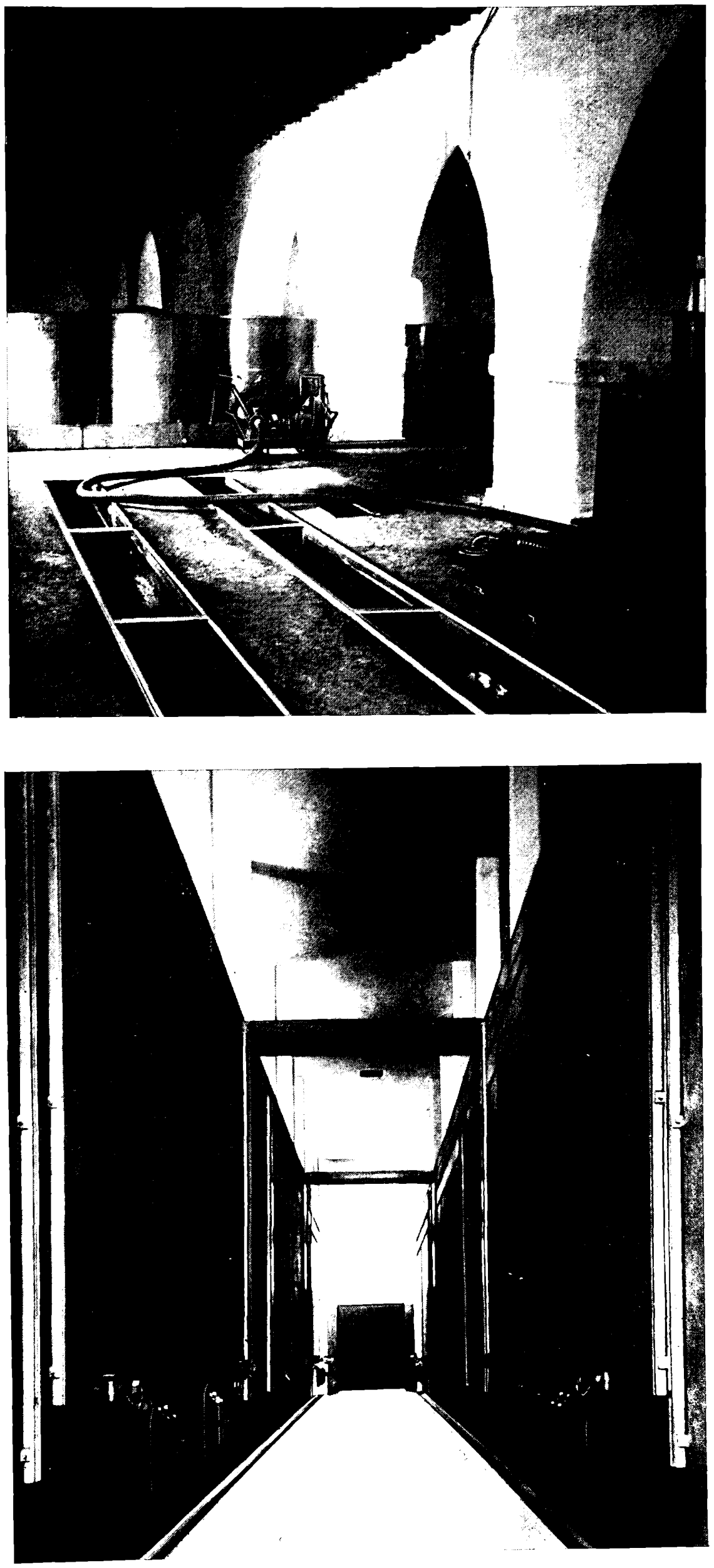
Ἡ ἵδρυσις τῆς Ἑταιρείας συνέπεσε μὲ τὴν λῆψιν μέτρων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐκ μέρους τῶν διαφόρων Χωρῶν πρὸς προστασίαν τοῦ νομίσματός των διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐξωθεν εἰσαγωγῶν καὶ ἐφαρμογῆς ἐν γένει τῆς πολιτικῆς τῆς αὐταρκείας.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὰς ἐμφανιζομένας δυσχερείας, ἀντεμετωπίσθη ἐπιτυχῶς ἡ γενομένη πρώτη προσπάθεια συστηματικῆς ἐξαγωγῆς, τῇ συμμετοχῇ καὶ εὐαρίθμων ἑλλήνων ἐξαγωγέων, κατὰ τὴν σταφυλικὴν περίοδον 1931 - 1932.

Ἐκεῖνο ὅπερ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅλως ἰδιαιτέρως, εἶναι ἡ ἄμεσος ἀνακούφισις ἀλλὰ καὶ ἐνθάρρυνσις τῶν παραγωγῶν, ἥτις ἐπετεύχθη μὲ τὴν ἐπέμβασιν τῆς ὑπὸ τῆς Τραπέζης συσταθείσης Ἑταιρείας καὶ τὴν ἔναρξιν ἐξαγωγικῆς κινήσεως, δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν αἱ τιμαὶ τῶν ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν εὑρίσκοντο εἰς πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα, ἀφοῦ προωρίζοντο μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ἐνῶ πρότερον ἡ πώλησις ἐγένετο διὰ λογαριασμὸν τοῦ παραγωγοῦ, ἤδη ἡ ἀγορὰ ἐνεργεῖται ἐπὶ τόπου τοῖς μετρητοῖς. Συγχρόνως, ἡ ἐξαγωγικὴ κίνησις μετέβαλεν ἄρδην καὶ τὰς μέχρι τότε συνηθείας πωλήσεως τοῦ προϊόντος εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἤδη τὸ καλὸν ἐμπόρευμα ἤρχισε νὰ ζητῆται ὑπὸ τῶν ἀγοραστῶν ἐσωτερικοῦ μεταβαινόντων ἐπὶ τόπου διὰ τὰς ἀγοράς των, καὶ χάρις εἰς τὸν προκαλούμενον μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐξαγωγέων συναγωνισμὸν ὠφελήθησαν οἱ παραγωγοὶ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς λειτουργίας της, ἤτοι τὸ ἔτος 1933, ἡ Ἑταιρεία πρώτη ἐπιχειρεῖ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν σταφυλῶν, ἰδίως εἰς Γερμανίαν. Ἡ μεγάλη αὕτη Χώρα, μὲ τὴν λίαν ἀξιόλογον κατανάλωσίν της ἔπρεπε νὰ γνωρίσῃ τὸ ἑλληνικὸ σταφύλι. Ἡ Ἑταιρεία ἀποβλέπουσα εἰς τὸν σκοπὸν καὶ ὄχι εἰς τὰ κέρδη, διέθεσε πᾶσαν τὴν δυναμικότητά της διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν της. Καὶ πράγματι αἱ προσπάθειαι τοῦ ἔτους τούτου ἤρκεσαν διὰ νὰ ἐξασφαλι-

Αἴθουσα παραλαβῆς ἐλαιολάδου καὶ ἐλαιοδεξαμεναὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

σθῇ διὰ τὰ μετέπειτα ἔτη ἡ συστηματικὴ καὶ σταθερὰ ἐξαγωγὴ τῶν ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν, ἰδίᾳ εἰς τὴν ἠπειρωτικὴν Εὐρώπην.

Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1934 συνεχίζεται ἡ προσπάθεια τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν προσέλκυσιν μεγαλειτέρας καὶ νέας πελατείας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἑταιρεία, κερδίζουσα ὁλονὲν ἔδαφος εἰς τὰς ἀγορὰς καταναλώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐπιτυγχάνει νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἐξαιρετικάς, ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος, ἑλληνικὰς ἐπιτραπεζίους σταφυλάς, παρὰ τὸν ἀπὸ ἐτῶν ὠργανωμένον συναγωνισμὸν τῶν βουλγαρικῶν σταφυλῶν, αἱ ὁποῖαι, χάρις ἰδίᾳ εἰς τὸ ἀσυγκρίτως μικρότερον τῆς ἀποστάσεως πρὸς τὰς καταναλωτικὰς ἀγοράς, ὄχι μόνον ἐπιβαρύνονται ὀλιγώτερον, ἀλλὰ καὶ φθάνουν εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ εἰς καλλιτέραν κατάστασιν τῶν ἰδικῶν μας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1936, διὰ πρώτην φοράν, ἐνεργεῖται ἐπιτυχῶς δι' ἀτμοπλοίων - ψυγείων ἐξαγωγὴ εἰς Σουηδίαν καὶ σημειοῦται ἡ πρώτη ἐπιτυχὴς ἐξαγωγὴ ἐκ Χίου, Ναυπλίου, Καλαμῶν, Σπάρτης καὶ Πατρῶν ἐσπεριδοειδῶν (πορτοκαλλίων, μανδαρινίων) πρὸς Γερμανίαν καὶ Πολωνίαν.

***Ἐξαχθεῖσαι ποσότητες καὶ ἀξία*:**

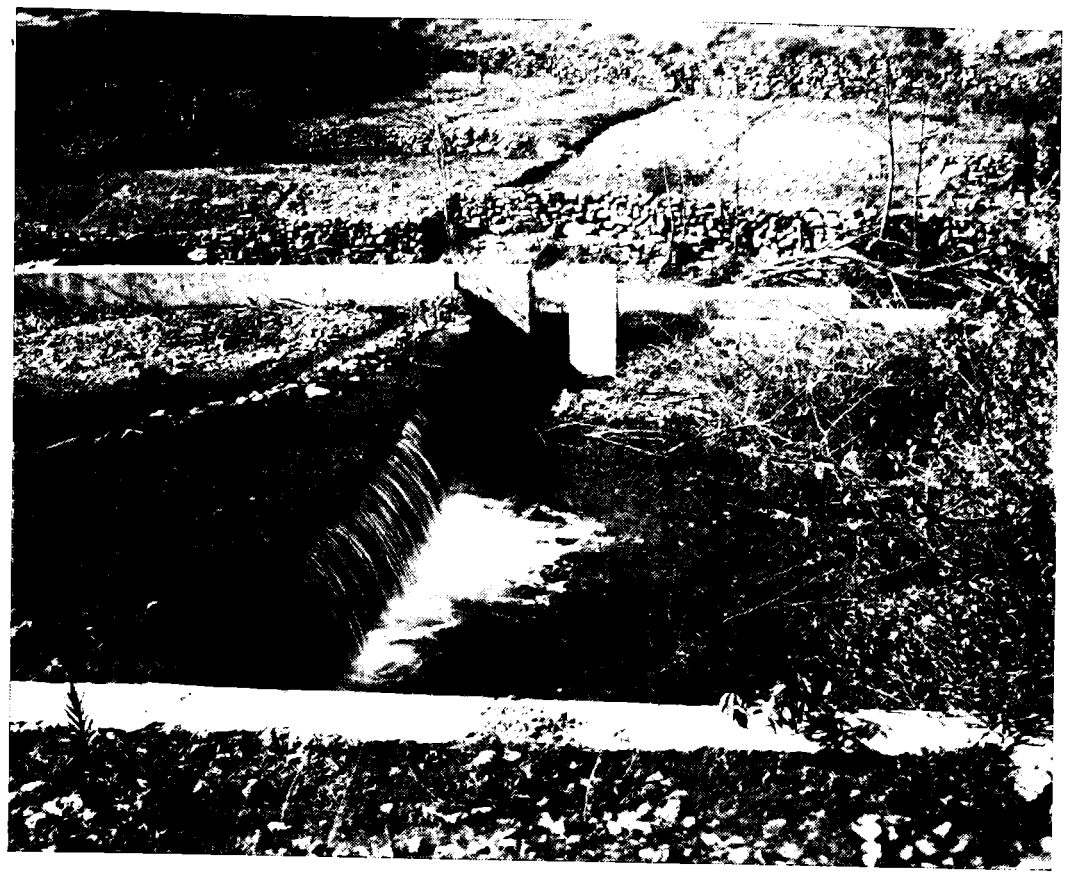
Ἔτη	*χιλιόγρ. μικτὰ*	*Δραχμαί*
Σταφυλαί		
1931	395 700	3 166 000
1932	951 200	7 609 500
1933	2 949 600	24 000 000
1934	1 378 300	11 457 847
1935	1 136 200	8 652 206
1936	792 400	6 953 142
1937	972 000	10 805 411
1938	2 325 100	25 303 504
1939	1 236 600	13 117 047
Σύνολον	12 137 100	111 064 657
Ἐσπεριδοειδῆ		
1931	136 000	884 000
1932	413 000	2 684 500
1934	42 000	273 000
1935	53 000	348 672
1936	364 800	3 963 848
1937	1 363 000	12 843 473
1938	834 200	5 605 615
1939	586 400	6 944 940
Σύνολον	3 792 400	33 548 044
Τοματοπολτὸς		
1939	377 400	3 310 038
Διάφορα		
1932	40 000	350 000
1933	20 000	200 000
1934	73 100	365 000
1935	28 900	97 794
1936	56 500	314 848
1937	3 400	18 169
1939	30 000	66 681
Σύνολον	251 900	1 412 492

Οὕτω εἰς Ἀγγλίαν καὶ τὰς Σκανδιναυϊκὰς Χώρας ἐξήχθησαν περίπου 2.900 τόννοι δι' ἀτμοπλοίων - ψυγείων, πρὸς διαφόρους δὲ ἄλλας Χώρας τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης, καὶ ἰδίᾳ εἰς Γερμανίαν, διὰ βαγονίων - ψυγείων περίπου 7.000 τόννοι. Ἀντιθέτως, ἡ πρὸς Αἴγυπτον ἐξαγωγὴ παρουσιάζει μείωσιν, κατελθοῦσα εἰς 2.844 τόννους, λόγῳ τῆς μικροτέρας ζητήσεως καὶ τῶν χαμηλοτέρων τιμῶν.

Ἡ Κρατικὴ ἐνίσχυσις καὶ παρακολούθησις ἀπὸ τῆς περιόδου ταύτης γίνεται ἔτι μᾶλλον συνεχὴς καὶ αἰσθητή. Παρεσχέθη καὶ πάλιν ἐξαγωγικὸν βραβεῖον διὰ τὰς πρὸς Ἀγγλίαν ἀποστολὰς καὶ ἐφηρμόσθη σύστημα προψύξεως τῶν σταφυλῶν.

Διὰ τὰ ἐσπεριδοειδῆ σημειοῦται ἡ ἰδία τοῦ προηγουμένου ἔτους ἔντασις ἐξαγωγῆς καὶ μὲ κύριον καὶ σοβαρὸν πελάτην τὴν Γερμανίαν, ἥτις, ἐπὶ συνολικῆς ἐξαγωγῆς 14.634 τόννων, ἠγόρασε τοὺς 10.463 τόννους, ἀξίας περίπου 120 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἡ ἐξαγωγὴ κατὰ τὸ ἔτος 1939 μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ὑπέστη, ὡς ἦτο ἑπόμενον, τὸν ἀντίκτυπον τούτου μὲ αἰσθητὴν μείωσιν τῶν ἐξαγωγῶν μας. Ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὰς δυσχερεῖς αὐτὰς στιγμὰς ἡ Ἑταιρεία, διὰ τῆς συνεχοῦς ἐπεμβάσεως καὶ τῶν συνεχῶν ἐπὶ

Φράγμα ὑδροληψίας καὶ κεντρικὸς χάνδαξ τοῦ ἀρδευτικοῦ ἔργου τοῦ ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ τοῦ χωρίου Σκηναὶ παρὰ τὰ Χανιά, πρὸς ἄρδευσιν ἑσπεριδοειδῶν.

τόπου ἀγορῶν της προσεπάθησε καὶ κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ οὐσιαστικὴν προστασίαν τῶν παραγωγῶν.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον, τὸ πρῶτον ἤδη ἠσχολήθη ἐπιτυχῶς ἡ Ἑταιρεία εἰς τὴν τοποθέτησιν ἑλληνικοῦ τοματοπολτοῦ εἰς τὰς ἀγορὰς Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας.

***

Ἐν συμπεράσματι, ἡ ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἱδρυθεῖσα Ἑταιρεία ἐξήγαγε κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας της (Ἰούλιος 1931) μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1939:

Ἐπιτραπεζίους σταφυλὰς	τόννους	12 137	ἀξίας	δραχμῶν	111 065 000
Ἑσπεριδοειδῆ	»	3 792	»	»	33 548 000
Διάφορα λαχανικὰ	»	252	»	»	1 412 500
Τοματοπολτὸν	»	377	»	»	3 310 000
Σύνολον	τόννους	16 558	ἀξίας	δραχμῶν	149 335 500

Εἰς τὰ ἀνωτέρω περιλαμβάνεται ἡ ἀξία τοῦ ἐμπορεύματος, ἐργατικὰ πάσης φύσεως, ἔξοδα συσκευασίας, ναῦλοι, κόμιστρα, ἀσφάλιστρα, φόροι, παγώσεις βαγονίων, ἐνοικιάσεις βαγονίων-ψυγείων τοῦ ἐξωτερικοῦ, γενικὰ ἔξοδα κλπ.

Αἱ τιμαὶ αἵτινες ἐχορηγήθησαν ἐπὶ τῶν ἀμπέλων εἰς τοὺς παραγωγοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐτῶν τούτων, κατὰ μέσον ὅρον, ἀνῆλθον διὰ μὲν τὰς σταφυλὰς εἰς δραχμὰς 4 - 7 κατ' ὀκᾶν καὶ ποικιλίαν (σουλτανίνα, ταχτᾶς, ροζακί, σιδερίτης), διὰ δὲ τὰ ἑσπεριδοειδῆ, εἰς 300 - 700 δραχμὰς κατὰ χιλιάδα διὰ τὰ μανδαρίνια καὶ 500 ἕως 1.500 δραχμὰς διὰ τὰ πορτοκάλια ἐπὶ δένδρων.

***

Ἡ ἀνωτέρω σημειωθεῖσα ἐξαγωγικὴ κίνησις, ἐκτὸς τῆς μεγάλης ἐνισχύσεως ἣν παρέχει εἰς τοὺς παραγωγούς, δημιουργεῖ καὶ ἀνάλογον ἐργασίαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως μεγάλου ἀριθμοῦ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ, ὅτι διὰ τὴν παρασκευὴν ἑνὸς καὶ μόνον βαγονίου σταφυλῶν καταβάλλονται ἄνω τῶν 100 ἡμερομισθίων, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τοὺς κατασκευαστὰς κιβωτίων, λεμβούχους, μεταφορεῖς, ὑπαλλήλους ἐπιβλέψεως κλπ.

Αἱ προσπάθεια μιᾶς ἐννεαετίας καὶ ἡ ἐν γένει συμβολὴ τῆς Ἑταιρείας, ἐκδηλωθεῖσα κυρίως εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐξαγωγῆς, σημειώνει ἀναμφισβητήτως μίαν πρόοδον, ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως ἰδιαιτέρας καὶ προσεκτικῆς καλλιεργείας τῶν ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν, ἑσπεριδοειδῶν καὶ γενικῶς τῶν ἐξαγωγίμων νωπῶν καρπῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπολύτως ἐφάμιλλον, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἀνωτέραν, τῶν λοιπῶν συναγωνιστριῶν Χωρῶν, ἐμφάνισιν τῶν προϊόντων μας εἰς τὰς καταναλωτικὰς ἀγορὰς ἀπὸ ἀπόψεως διαλογῆς καρποῦ καὶ συσκευασίας.

Ἡ ἄγρυπνος παρακολούθησις τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἀναπτυχθεῖσα μεταξὺ τῶν ἐξαγωγέων ἅμιλλα συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόοδον ταύτην.

***

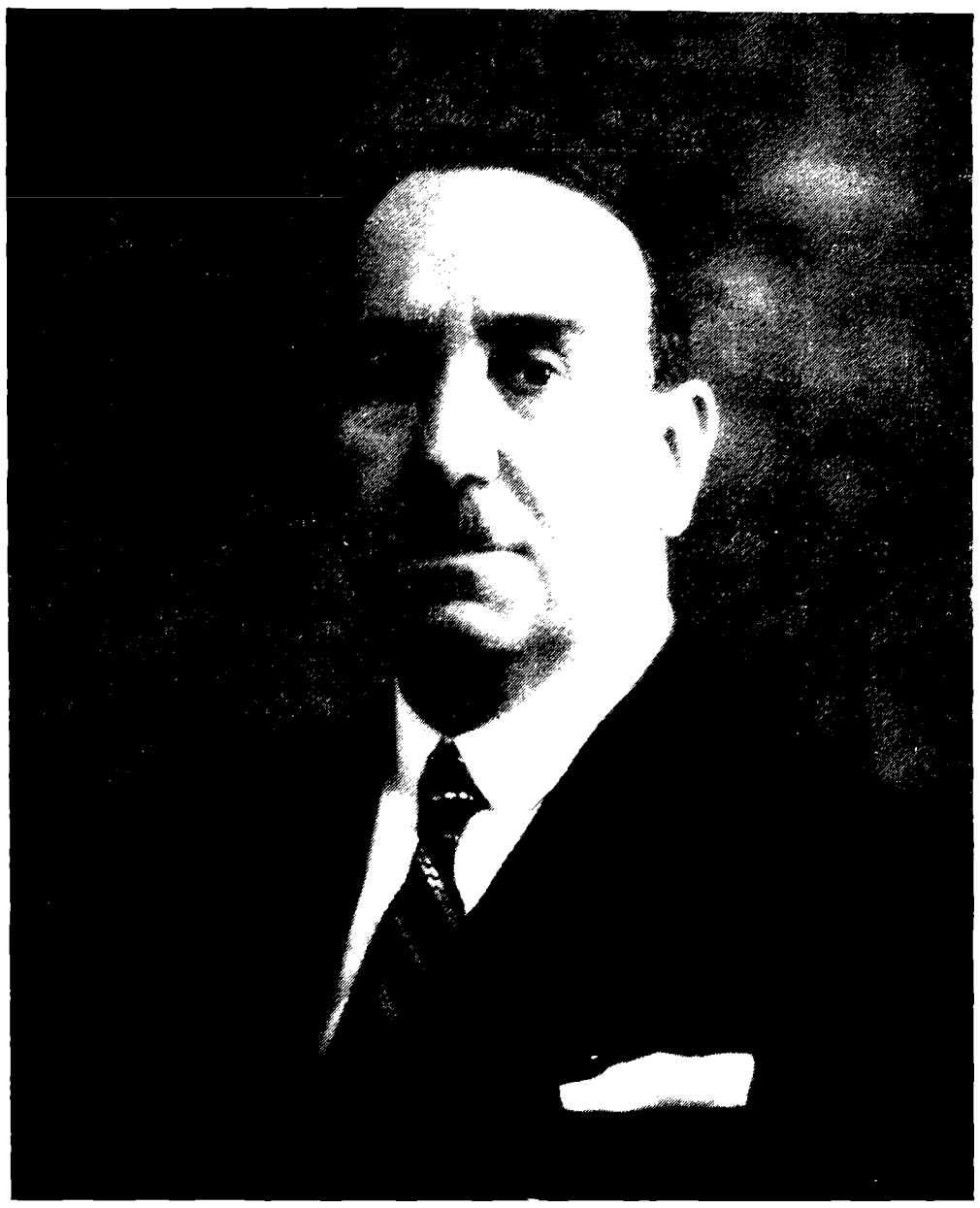
Ἡ λῆψις καὶ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων πρὸς συγχρονισμὸν τῶν μεθόδων ἐξαγωγῆς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως καὶ ἡ προστασία τῆς ἐξαγωγῆς διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀθεμίτου, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, συναγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἰδίων ἑλλήνων ἐξαγωγέων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ προσαρμογὴ τῆς ἐξαγωγῆς καὶ πωλήσεως, ἐν γένει, πρὸς τὰς σήμερον κρατούσας συνθήκας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις τῆς μελλοντικῆς συνεχίσεως τῆς ἐξαγωγῆς μας. Ἡ κατοχύρωσις δικαίων τιμῶν διὰ τοὺς παραγωγοὺς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐξαγωγεῖς, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, αἵτινες πολλὰς ἐμφανίζουσι δυσχερείας, δέον ἐπίσης νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ὁριστικῆς ῥυθμίσεως.

Εἰς τοὺς παρατιθεμένους πίνακας ἐμφανίζονται αἱ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας πραγματοποιηθεῖσαι ἐξαγωγαὶ νωπῶν καρπῶν κλπ. ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας της μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1939.

Ἀνάλυσις ἐξαχθεισῶν ποσοτήτων κατὰ Χώρας
(εἰς χιλιόγραμμα μικτά).

Ἔτη	*Γερμανία*	*Αὐστρία*	*Τσεχοσλοβακία*	*Πολωνία*	*Ἀγγλία*	*Διάφ. Χῶραι*
			Σταφυλαί			
1931	21 000	229 000	131 700	—	—	14 000
1932	208 000	280 000	384 000	—	—	79 200
1933	994 100	322 050	233 400	57 200	24 200	1 318 650
1934	838 600	331 500	29 800	172 600	5 800	—
1935	765 500	182 500	51 000	137 200	—	—
1936	442 500	124 700	97 900	108 300	—	19 000
1937	98 000	54 000	147 000	98 000	569 000	6 000
1938	1 050 300	—	178 400	117 300	948 700	30 400
1939	1 099 400	—	131 000	6 200	—	—
Σύνολον	5 517 400	1 523 200	1 384 200	696 800	1 547 700	1 467 250
			Ἐσπεριδοειδῆ			
1931	—	81 000	36 000	—	—	19 000
1932	9 800	49 200	265 400	—	—	88 600
1934	—	42 000	—	—	—	—
1935	39 700	—	13 300	—	—	—
1936	272 800	—	22 000	70 000	—	—
1937	1 107 000	—	96 000	120 000	40 000	—
1938	508 900	—	202 100	40 000	50 000	33 200
1939	382 900	—	107 500	—	—	96 000
Σύνολον	2 321 100	172 200	742 300	230 000	90 000	236 800
			Τοματοπολτὸς			
1939	175 000	—	—	—	192 400	10 000
			Διάφορα			
1932	—	40 000	—	—	—	—
1933	—	20 000	—	—	—	—
1934	—	73 100	—	—	—	—
1935	—	28 900	—	—	—	—
1936	—	19 100	13 300	24 100	—	—
1937	—	3 400	—	—	—	—
1939	20 000	—	10 000	—	—	—
Σύνολον	20 000	184 500	23 300	24 100	—	—

Σημείωσις. Εἰς τὰ διάφορα περιλαμβάνονται ροδάκινα, πεπόνια, πιπεριές, τομάτες, ἀγγούρια, σπανάκια καὶ κοκκάρι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΤΡΑΚΑΚΗΣ
ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΠΟ 1 - 8 - 1934 ΜΕΧΡΙ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1936

ΜΠΑΜΠΗΣ Β. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΠΟ 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1936

ΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ἡ ἀσφαλιστικὴ πολιτικὴ τῆς Τραπέζης.

Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι, οἱαδήποτε καὶ ὁσαδήποτε προϊόντα καὶ ἐὰν ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ ἡ ἑλληνικὴ γῆ διὰ τοῦ μόχθου τῶν γεωργῶν καὶ τῶν ποικίλων προσπαθειῶν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, οἱ πολυπληθεῖς φυσικοὶ κίνδυνοι ἀπειλοῦν πάντοτε σοβαρῶς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὰ διατιθέμενα διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς κεφάλαια καὶ τὴν γεωργικὴν ἐργασίαν.

Πλήρης ἢ μερικὴ ἀντιμετώπισις τῶν κινδύνων τούτων θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ οἰκονομικοῦ θεσμοῦ τῆς *ἀσφαλίσεως*, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ σύγχρονος οἰκονομία, τόσον ἡ ἀστικὴ ὅσον καὶ ἡ ἀγροτική, στηρίζει τὴν ἰσορροπίαν της.

Τὸ ἔργον τῶν γεωργικῶν ἀσφαλίσεων, αἵτινες ἀποτελοῦν προϋπόθεσιν πάσης προόδου εἰς τὴν ὕπαιθρον, εἶναι συμφυὲς μὲ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὡς κοινωφελοῦς ὀργανισμοῦ, δι' οὗ τὸ Κράτος ἀσκεῖ τὴν γεωργικὴν αὐτοῦ πολιτικήν.

Τὴν ἄποψιν ταύτην υἱοθέτησε καὶ ἀπεδέχθη ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ ἱδρυτικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ μεταγενεστέρων νόμων, διὰ δὲ τοῦ νόμου 350 τοῦ 1936 ὑπήγαγεν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίσεως κατὰ χαλάζης καὶ παγετῶν.

Οὕτω τὸ Κράτος, ἐφαρμόζον κατὰ πάγιον τρόπον τὴν γεωργικήν του πολιτικὴν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, κατέστησε τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, ἀποβλέπουν εἰς τὰ ὑπ' αὐτῆς, ἐν προκειμένῳ, ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα, ῥυθμιστὴν τῶν ἀσφαλίσεων τῆς ὑπαίθρου καὶ εἶναι δυνατὸν ἐφεξῆς ὁ θεσμὸς οὗτος, χάρις εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, νὰ βαδίσῃ μὲ σταθερὸν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός.

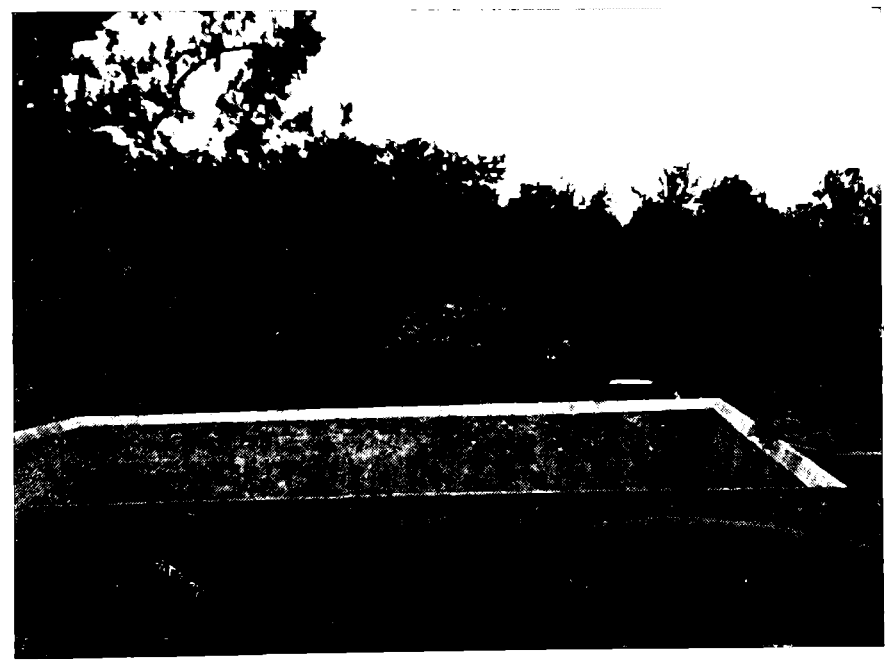
***

Ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἤχθη ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ βαθυτάτην κατανόησιν τῆς ἀπολύτου χρησιμότητος τῶν ἐν γένει ἀσφαλίσεων διὰ τὴν ὕπαιθρον καὶ ἔκρινε ταύτας ὡς συντελεστὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἰσορρόπησιν τῆς γεωργικῆς μας οἰκονομίας, ἀφοῦ αὗται ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν φυσικῶν κινδύνων, οἵτινες ἀπειλοῦν τὴν παραγωγήν. Διὰ τοῦτο ἐμελετήθη ἤδη ἀπὸ τοῦ 1931, καὶ ἐπεδιώχθη ἔκτοτε συστηματικῶς καὶ μὲ βῆμα σταθερόν, ἡ λειτουργία παρὰ τῇ Τραπέζῃ εἰδικῆς ὑπηρεσίας μὲ σκοπὸν τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν ἀσφαλίσεων τῆς ὑπαίθρου διὰ τῆς ἐνασκήσεως παρ' αὐτῆς βαθμηδὸν ὅλων τῶν ἀσφαλιστικῶν κλάδων.

Αἱ βασικαὶ γραμμαὶ τῆς ἀσφαλιστικῆς πολιτικῆς τῆς Τραπέζης ὑπῆρξαν κατὰ τὴν διαρρεύσασαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της δεκαετίαν, αἱ ἑξῆς:

1) Διάδοσις τῆς ἀσφαλιστικῆς ἰδέας εἰς τὴν ὕπαιθρον διὰ συνεχοῦς διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἀγροτικῶν μας πληθυσμῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς χρησιμότητος τοῦ θεσμοῦ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ.

2) Διαδοχικὴ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπέκτασις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν μας ἐπὶ νέων ἀντικειμένων καὶ νέων κλάδων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν προκειμένῳ ἀναγκῶν

Ὑδατοδεξαμενὴ ἐν τῇ βοσκῇ τῆς κοινότητος Παλαιομανίνας Ξηρομέρου.

Κτηνιατρεῖον Κατερίνης ἀνεγερθὲν ἐκ τῶν ἀσφαλίστρων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν καὶ μέχρις ὁλοκληρώσεως πλήρους συστήματος καλύπτοντος τὰ γεωργικὰ κεφάλαια, τὸ γεωργικὸν εἰσόδημα καὶ τὴν γεωργικὴν ἐργασίαν τῆς ὑπαίθρου.

3) Ἀπομάκρυνσις πάσης ἰδέας ἀποκτήσεως κερδῶν ἐκ τῶν τοιούτων ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης καὶ συνεχὴς μείωσις τῶν ἀσφαλίστρων, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς τεχνικῆς ἐπιτρεπομένων ὁρίων, ἐπὶ σκοπῷ μειώσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τῆς Χώρας, ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν χορήγησιν τῆς ἀναγκαιούσης ἀσφαλίσεως ὅλων τῶν κλάδων πρὸς τοὺς γεωργικούς μας πληθυσμούς.

4) Συγκέντρωσις ἐπαρκοῦς ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, μέχρις ὁρίου ἐπιτρέποντος ἐλευθέραν κίνησιν τῶν ἀντασφαλίσεως, ὅπως μὴ διαφεύγῃ διὰ τῶν ἀντασφαλίσεων τὸ ἐθνικόν μας συνάλλαγμα εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

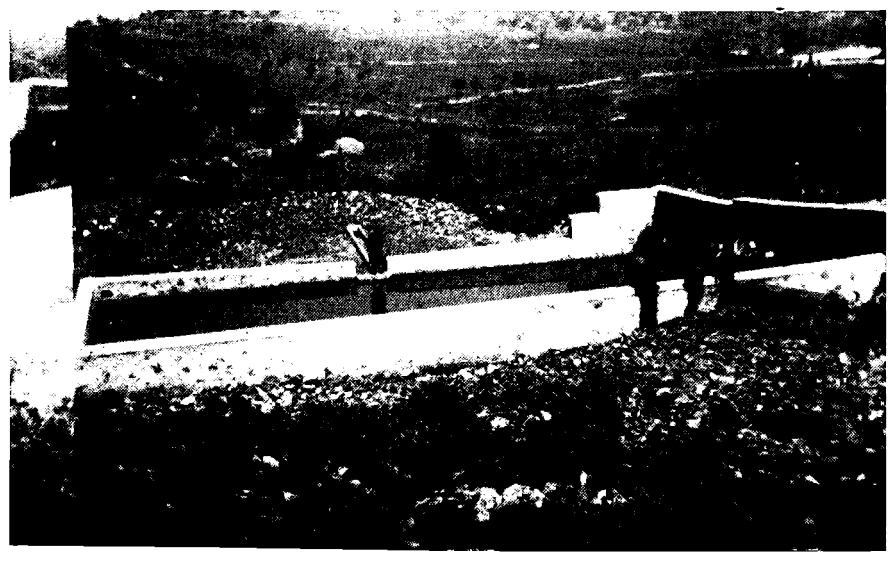
5) Ἐπιστροφὴ τῶν ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν τῆς Τραπέζης ἐργασιῶν κερδῶν εἰς τοὺς ἀσφαλιζομένους διὰ κατασκευῆς ἔργων κοινῆς ὠφελείας, εἰς τὰς περιφερείας, κυρίως, ἐξ ὧν προῆλθον ταῦτα, καί, γενικώτερον, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς καθόλου παραγωγῆς τῆς Χώρας, ἥτις ἐπιστροφή, αὐξανομένη συνεχῶς, θὰ φθάσῃ τελικῶς εἰς τὸ σύνολον τῶν κερδῶν τούτων, ἀφοῦ συγκεντρωθῇ ἐπαρκὲς ἀποθεματικὸν διὰ τὴν ἄνετον διεξαγωγὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης. Οὕτω, τελικῶς, ὁ θεσμὸς οὗτος συνεχῶς ἀναπτυσσόμενος καὶ ἀνδρούμενος, χάρις εἰς τὴν ἀποκτωμένην διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου πεῖραν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, θὰ ἀναχθῇ ἔτι πλέον εἰς θεσμὸν αὐτοβοηθείας καὶ ἀποταμιεύσεως τῆς ὑπαίθρου μας.

6) Προστασία τῶν ἀγροτικῶν μας πληθυσμῶν κατὰ πάσης ἐκμεταλλεύσεως, ὁθενδήποτε προερχομένης καὶ κρυπτομένης ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν πάσης φύσεως ἀσφαλίσεων.

7) Καταπολέμησις τῆς ὑπερασφαλίσεως καὶ ἀποφυγὴ παντὸς συναγωνισμοῦ πρὸς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας ἡμεδαπὰς ἢ ἀλλοδαπάς, αἵτινες δέον νὰ θεωρῶνται ὡς συνεργάται πρὸς ἐπιτυχίαν συνεχῶς βελτιουμένων ὅρων ἀσφαλίσεως καὶ πρὸς μείωσιν τῶν ὑπερβολικῶν ἀσφαλίστρων διὰ τὰς ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ἐργασίας, δι' ὧν θὰ ἐπέλθῃ διεύρυνσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἐπιπέδου καὶ αὔξησις ἐν γένει τῶν ἐργασιῶν.

8) Ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθέρας ἀσφαλίσεως, δι' ἧς οἱ παραγωγοὶ (ἐξαιρέσει τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐνεχύρων καπνῶν) θὰ ὁδηγοῦνται πρὸς σύναψιν τῶν ἀπαραιτήτων δι' αὐτοὺς ἀσφαλίσεων, ὄχι διὰ τοῦ ἐξαναγκασμοῦ ἀλλὰ ἐλευθέρᾳ βουλήσει καὶ διὰ τῆς συνεχοῦς διαπαιδαγωγήσεως πρὸς ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς συνειδήσεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον πάσης γεωργικῆς προόδου.

Ἡ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἐξέλιξις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, λεπτομερέστερον ἐξεταζομένη, ἐμφανίζεται ὡς κατωτέρω:

Ὑδατοδεξαμενὴ κοινότητος Σπάρτου παρὰ τὸν Βάλτον.

Κλάδος πυρός.

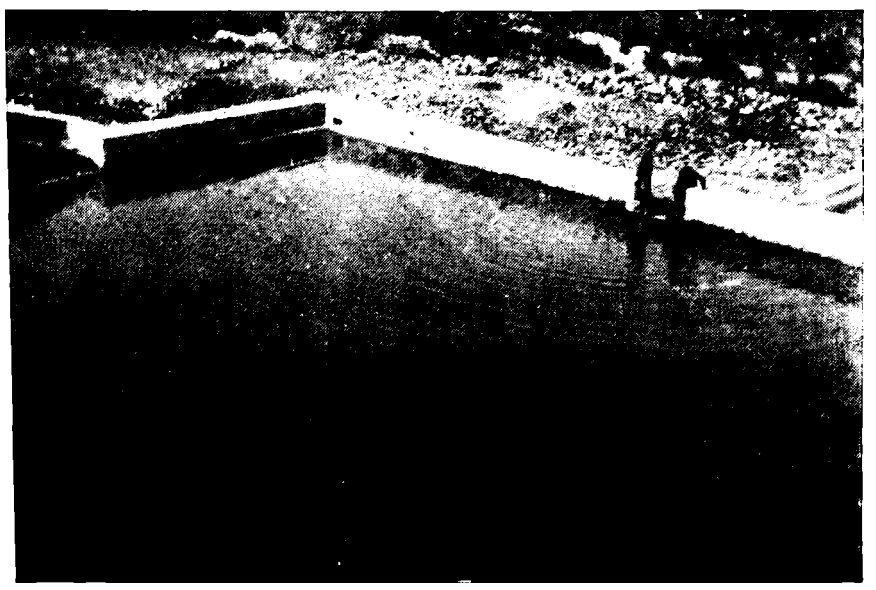
1) *Ἡ ἀσφάλισις τῶν καπνῶν.*

Ἡ βαθμιαία ἐφαρμογὴ τῶν ἀσφαλίσεων τῆς Τραπέζης ἤρχισε διὰ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν χωρικῶν καπνῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1931, βάσει Κανονισμοῦ ὅστις ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῆς ὅλης ἐργασίας, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀσφάλισιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῶν κινδύνων πυρὸς ὅλων τῶν ἄλλων ἀντικειμένων τῶν ἐνδιαφερόντων τὴν ἀγροτικήν μας οἰκονομίαν.

Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου ἡ Τράπεζα ἐχάραξε τὴν ἀσφαλιστικήν της πολιτικὴν καὶ ἀνέπτυξε σύστημα ἐξυπηρετήσεως τῆς παραγωγῆς διὰ καλύψεως τῶν φυσικῶν ἢ ἄλλων κινδύνων, οἵτινες ἀπειλοῦν ταύτην.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1931, ὅτε εἶχε καθορισθῇ ἀσφάλιστρον ἐπὶ τῶν χωρικῶν καπνῶν τὸ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν εἰσπραττόμενον (10 ‰), ἐπηκολούθησε συνεχὴς μείωσις αὐτοῦ. Οὕτω τὸ ἔτος 1934 ὑπεβιβάσθη εἰς 8 ‰, τὸ 1936 εἰς 7 ‰ καὶ ἤδη εἰσπράττεται μόνον 5 ‰, ἤτοι ἐντὸς δεκαετίας ἡ Τράπεζα ὑπε-

βίβασε τὰ ἀσφάλιστρα τῶν καπνῶν κατὰ 50%. Ἐπὶ πλέον παρεσχέθησαν εἰς τοὺς γεωργοὺς πάσης φύσεως διευκολύσεις, καταργηθείσης συγχρόνως πάσης ἄλλης ἐπιβαρύνσεως τῶν ἀσφαλιζομένων (ἐπασφάλιστρα, πρόσθετα δικαιώματα κλπ.).

Ὑδατοδεξαμενὴ κοινότητος Στάνου παρὰ τὸν Βάλτον.

2) ***Ἡ ἀσφάλισις τῶν θημωνιῶν.***

Ἡ ἐπιτυχὴς ἔκβασις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης κατὰ τὸ ἔτος 1931 ἤγαγε τὴν Διοίκησιν αὐτῆς εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ ἐπεκτάσεως τῆς προστατευτικῆς διὰ τὴν παραγωγὴν προσπαθείας της καὶ εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ πυρὸς τῶν δημητριακῶν, μετὰ τὴν ὡρίμανσιν ἐπὶ τῶν ἀγρῶν καὶ κατόπιν κατὰ τὸν ἅλωνισμόν, ἤτις ἦτο τελείως ἄγνωστος εἰς τὴν ὕπαιθρον. Ἡ ἐπέκτασις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν θημωνιῶν τῶν δημητριακῶν εἰσήχθη κατὰ τὸ ἔτος 1932, καθωρίσθη δὲ ἔκτοτε ὡς μὴ ὑποχρεωτική.

Ἡ ἀσφάλισις αὕτη συνάπτεται διὰ τὰ 2/3 τῆς κινδυνευούσης ποσότητος καὶ ἀξίας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ὁ ἰδιοκτήτης καταστῇ συνασφαλιστὴς κατὰ τὸ ὑπόλοιπον 1/3. Οὕτω, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφεύγεται ὁ δόλος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ παραγωγὸς ἐξαναγκάζεται νὰ προφυλάττῃ τὰ ἠσφαλισμένα προϊόντα κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον.

Τὸ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ὁρισθὲν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀσφάλιστρον 17,25‰, παρ' ὅλην τὴν βαρύτητα τοῦ κινδύνου, ἐκρίθη ὑπερβολικόν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὑπέστη διαδοχικὰς μειώσεις. Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1933 ὑπεβιβάσθη εἰς 15‰, κατὰ τὸ 1934 εἰς 12‰, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1939 ἐμειώθη εἰς 10‰, ποσοστὸν καὶ σήμερον εἰσπραττόμενον εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς ἃς ὁ ἅλωνισμὸς γίνεται δι' ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων. Εἰς τὰς περιπτώσεις ἁλωνισμοῦ διὰ ζῴων τὸ ἀσφάλιστρον ἦτο πάντοτε μικρότερον, ἐμειοῦτο δὲ συνεχῶς ἀπὸ 8‰ κατελθὸν σήμερον μόνον εἰς 4‰.

3) ***Ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ ὅλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων.***

Τὴν ἀσφάλισιν τῶν καπνῶν καὶ τῶν θημωνιῶν ἐπηκολούθησεν ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932 ἡ ἀσφάλισις ὅλων τῶν ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων, ἥτις καὶ ἐπραγματοποιήθη βάσει τῆς ἀρχικῆς διὰ τοῦ νόμου 5277 γενομένης τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης. Οὕτω ἐντὸς τῶν δύο πρώτων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς ὑπηρεσίας ἀσφαλειῶν ὁλοκληροῦται ἡ κάλυψις ὅλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων κατὰ κινδύνων πυρός.

4) ***Ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ ὅλων τῶν ἀντικειμένων τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀγροτῶν.***

Ἡ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀσφαλίσεων κτηθεῖσα πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι μόνη ἡ ἀσφάλισις τῶν γεωργικῶν προϊόντων ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης δὲν ἦτο ἐπαρκὴς διὰ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἀνάγκας τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν καὶ ὅτι ἦτο ἀπαραίτητος ἡ ἐπέκτασις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων περιουσιακῶν στοιχείων τῆς ὑπαίθρου καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀρχηγῶν τῶν γεωργικῶν οἰκογενειῶν.

Κοινοτικὸς σταῦλος Κολυνδροῦ ἀνεγερθεὶς ἐκ τῶν ἀσφαλίστρων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Οὕτω, διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου τῆς 18ης Νοεμβρίου 1935, περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης, καθωρίσθη ὅτι «ἡ Τράπεζα δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας ἀφορώσας προσωπικῶς τοὺς γεωργούς, αὐτὴν τὴν ἰδίαν καὶ τὰ γεωργικὰ οἰκήματα καὶ ἐγκαταστάσεις καὶ οἱαδήποτε γεωργικὰ εἴδη».

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου προσετέθη εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας τῆς Τραπέζης, τὸ μὲν ἡ ἀσφάλισις τῆς ζωῆς τῶν ἀγροτῶν, ἤτοι νέος ἐντελῶς κλάδος ἀσφαλί-

σεων, τὸ δὲ διηυρύνθησαν τὰ ἀντικείμενα ἐφ᾽ ὧν ἠδύνατο ἐφεξῆς νὰ συνάπτῃ ἀσφαλίσεις πυρός, αἵτινες πρὶν περιωρίζοντο εἰς μόνα τὰ γεωργικὰ προϊόντα.

Οὕτω ἡ Τράπεζα, συμφώνως πρὸς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, ἐπεξέτεινε τὰς ἀσφαλιστικάς της ἐργασίας ἐπὶ πασῶν τῶν μνημονευθεισῶν περιπτώσεων πλὴν τῆς ζωῆς τῶν ἀρχηγῶν τῶν γεωργικῶν οἰκογενειῶν.

Σταῦλος ἐπιβητόρων Γιδᾶ ἀνεγερθεὶς ἐκ τῶν ἀσφαλίστρων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως προέβη ἤδη εἰς ὅλας τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας, ἐρεύνας καὶ μελέτας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ εἰδικῶν ἐπιστημόνων, ἔχουσα δὲ συγχρόνως καὶ τὴν ἐκ τῆς ὑπαίθρου ἐνθάρρυνσιν, εἶναι πιθανόν, ἐν λίαν προσεχεῖ μέλλοντι, νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐργασίας της καὶ ἐπὶ τοῦ κλάδου τούτου, οὗτινος ἡ ἐφαρμογὴ δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπαρχὴ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἐπὶ τῶν ἑλλήνων ἀγροτῶν.

Κλάδος μεταφορῶν.

Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1935, ἡ Τράπεζα ἐπεξέτεινε τὰς ἀσφαλιστικάς της ἐργασίας καὶ διὰ τὰ μεταφερόμενα γεωργικὰ προϊόντα, φάρμακα κλπ. διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς. Αἱ ἐργασίαι αὗται, περιορισθεῖσαι ἐν ἀρχῇ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἰδιοκτησίας τῆς Τραπέζης, ἐπεξετάθησαν μετ᾽ οὐ πολὺ καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν Ἑνώσεων αὐτῶν, τῆς ΚΕΠΕΣ, τῆς Ἑνώσεως σουλτανοπαραγωγῶν Κρήτης καὶ λοιπῶν ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν πάσης φύσεως νομικῶν προσώπων ἢ τῶν ἰδιωτῶν.

Τὰ ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα.

Ἔτη		*Ἀκαθάριστοι εἰσπράξεις*	*Ἀποζημιώσεις καὶ ἔξοδα παραγωγῆς*		*Περίσσευμα*
1931 1932	Δρχ.	8 002 384,43	716 362,80	Δρχ.	7 286 021,63
1933	»	12 092 892,60	2 754 649,40	»	9 338 243,20
1934	»	17 514 775,85	3 970 910,25	»	13 543 865,60
1935	»	13 361 269,05	3 129 760,15	»	10 231 508,90
1936	»	17 869 476,64	2 568 157,20	»	15 301 319,44
1937	»	25 538 800,45	4 572 578,76	»	20 966 221,69
1938	»	25 196 931,44	4 763 676,10	»	20 433 255,34
1939	»	28 917 609,25	6 024 033,05	»	22 893 576,20
Σύνολον	»	148 494 139,71	28 500 127,71	»	119 994 012,00
Ὑπόλοιπα μήπω διατεθέντων ἐξόδων παραγωγῆς ἐτῶν 1931 - 38				»	1 978 912,73
			Σύνολον	»	121 972 924,73

Διάθεσις τῶν ἐκ δραχ. 121.972.924.73 καθαρῶν ὠφελημάτων τῶν ἐτῶν 1931 - 1939:

1) Δι᾽ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον			Δρχ.	54 478 695,15
2) Δι᾽ ἀνέγερσιν κτιρίων Ὑποκαταστημάτων καὶ Πρακτορείων τῆς Τραπέζης			»	10 216 627,67
3) Δι᾽ ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων:				
α) Διατεθέντα μέχρι 31.12.39	δραχ.	42 236 770,80	»	
β) Ὑπόλοιπον πρὸς διάθεσιν διὰ τὸ 1940	»	3 187 683,77	»	45 424 545,57
4) Ὑπὲρ Ταμείου Ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων			»	6 098 646,21
5) Διὰ γενικὰ ἔξοδα ἐτῶν 1931 - 39			»	5 754 501,13
		Σύνολον	»	121 972 924,73

Τὰ κοινωφελῆ ἔργα.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω, ὅτι αἱ ἀσφαλίσεις παρὰ τῷ Ἱδρύματι, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐπὶ τούτων χαραχθείσης παρὰ τῆς Διοικήσεως ἀσφαλιστικῆς πολιτικῆς, ἐξειλίχθησαν εἰς θεσμὸν ἀσφαλίσεως ἅμα καὶ ἀποταμιεύσεως διὰ τοὺς ἀγροτικούς μας πληθυσμούς. Ἡ ἀποταμίευσις, ἐν προκειμένῳ, ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, ληφθείσης ἀποφάσεως, ὅπως τὰ κέρδη τοῦ Ἱδρύματος ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν του ἐργασιῶν, μετὰ τὴν κράτησιν τοῦ ἀναγκαίου ἀποθεματικοῦ, ἐπιστρέφωνται, ὑπὸ μορφὴν ἔργων κοινῆς ὠφελείας, εἰς τὰς περιφερείας, αἵτινες κατέβαλον τὰ ἀσφάλιστρα.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς Τραπέζης δὲν ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ τινα προσπάθειαν, ἀλλ' ἐναρμονίζεται ἐντὸς τοῦ συνόλου τῶν ἐπιδιώξεών της πρὸς προαγωγὴν τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας καὶ βελτίωσιν τῶν βιωτικῶν ὅρων τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, χρησιμεύει δὲ τελικῶς ὡς συμπλήρωμα τοῦ μεγάλου ἔργου ὅπερ ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἤρχισαν ἐν προκειμένῳ προσπάθειαι καὶ ἐβάδισαν ἀπὸ τὴν πλέον ἐπείγουσαν καὶ ἁπλῆν ἀνάγκην τῆς διὰ κατασκευῆς ἀποθηκῶν συντηρήσεως τῶν προϊόντων, εἰς ἀνάγκας πλέον συνθέτους, ἀλλὰ ῥιζικῶς παραγωγικὰς (ἐνίσχυσις καὶ προστασία τῆς κτηνοτροφίας, ἔργα ὑδρεύσεων, ἀποστραγγίσεων κλπ.).

Εἶναι εὐνόητος, συνεπῶς, ἡ ἐξέχουσα σημασία καὶ ἡ ἀπὸ παραγωγικῆς πλέον ἀπόψεως, ἀνεξαρτήτως τῆς καθαρῶς ἀσφαλιστικῆς, τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, αἵτινες ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον προὐκάλεσαν τὸ ἐνδιαφέρον, ὄχι μόνον τῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, οἵτινες ἀποβλέπουν ἤδη μετὰ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν τοιαύτης ἐκτάσεως κοινωφελῆ δρᾶσιν τοῦ πιστωτικοῦ αὐτῶν Ἱδρύματος.

Πίναξ ἐμφαίνων τὰ διατεθέντα ποσὰ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης κατὰ τὰ ἔτη 1931-1939 διὰ τὴν κατασκευὴν κοινωφελῶν ἔργων καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν κοινωφελῶν σκοπῶν.

Αὔξων ἀριθμός	*Περιφέρεια*	*Ἐκτελεσθέντα ἔργα καὶ ἐξυπηρετηθέντες κοινωφελεῖς σκοποί*	*Διατεθὲν ποσὸν εἰς δραχμάς*
1	Ἁλμυροῦ	Κατασκευὴ διώρυγος συνδέσεως μικρολιμνῶν Ζηρελίων	25 000,00
2	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Ἁλμυροῦ . . .	969 720,00
3	»	Σύνταξις μελέτης ἀρδευτικῶν ἔργων Κροκίου . . .	20 000,00
4	Ἀγρινίου	Εἰσφορὰ πρὸς ἀποπεράτωσιν ὑδατοδεξαμενῶν Παλαιομανίνης - Προδρόμου - Ἀστακοῦ	273 614,80
5	»	Ἐκτέλεσις προστατευτικῶν ἔργων χειμάρρου Ἑρμίτσα .	20 000,00
6	»	Διευθέτησις κοίτης Ἀχελώου	300 000,00
7	»	Δωρεὰ κυψελῶν εἰς σχολεῖον Κ. Μακρυνοῦς . . .	1 100,00
8	»	Ἀρδευτικὰ ἔργα Κοινότητος Ματσουκίου	100 000,00
9	»	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	70 000,00
10	»	Κατασκευὴ ὑδραγωγείου εἰς κοινότητα Παραβόλας .	55 000,00
11	»	Κατασκευὴ ὑδατοδεξαμενῶν Ξηρομέρου	535 327,00
12	Ἄρτης	Κατασκευὴ ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Ἄρτης	393 000,00
13	Ἀθηνῶν	Δωρεὰ κυψελῶν εἰς Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν . .	1 750,00
14	»	Συμπλήρωσις τῆς παρὰ τῷ Κεραμεικῷ ἀποθήκης τῆς Τραπέζης	21 214,90
15	Ἁγ. Νικολάου	Πειραματισμοὶ καταπολεμήσεως ἐντόμου φθοριμαία	1 900,00
16	Ἀνδριτσαίνης	Δωρεὰ κυψέλης εἰς Δημοτικὸν σχολεῖον Ἀνδριτσαίνης	245,00
17	Βεροίας	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	662 000,00
18	»	Κατασκευὴ ἀποθήκης εἰς Γιδᾶ	765 000,00
19	Γιαννιτσῶν	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	100 000,00
20	Γρεβενῶν	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων.	40 000,00
		Εἰς μεταφορὰν	4 354 871 70

Αὔξων ἀριθμὸς	*Περιφέρεια*	*Ἐκτελεσθέντα ἔργα καὶ ἐξυπηρετηθέντες κοινωφελεῖς σκοποὶ*	*Διατεθὲν ποσὸν εἰς δραχμὰς*
		Ἐκ μεταφορᾶς	4 354 871,70
21	Διδυμοτείχου	Κατασκευὴ 5 προτύπων σταύλων	250 000,00
22	»	Κατασκευὴ ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Διδυμοτείχου . .	482 418,15
23	Δράμας	Κατασκευὴ κρήνης εἰς θέσιν Κουριτᾶ	30 000,00
24	»	Εἰσφορὰ πρὸς ἀποπεράτωσιν ὑδραγωγείου κοινότητος Δοξάτου	200 000,00
25	»	Κατασκευὴ προτύπου σταύλου εἰς κοινότητα Κυργίων	235 000,00
26	»	Κατασκευὴ προτύπων σταύλων εἰς κοινότητας Φτελιᾶς, Μαυρολεύκης, Κουδουνίων καὶ Νεροφράκτου .	440 000,00
27	»	Εἰσφορὰ πρὸς ἀποπεράτωσιν ὑδραγωγείου κοινότητος Προσωτσάνης	200 000,00
28	»	Ἐγκατάστασις ὑδραντλίας εἰς κοινότητα Νικηφόρου .	234 739,00
29	»	Κατασκευὴ δεξαμενῆς εἰς κοινότητα Ἀγορᾶς . . .	50 000,00
30	»	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	50 500,00
31	Ἐδέσσης	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν Σκύδρᾳ	1 320 000,00
32	Ἡρακλείου (Κρήτης)	Ἀγορὰ βενζιναρότρου πρὸς δοκιμαστικὴν καλλιέργειαν ἀμπελώνων	100 000,00
33	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Μοίρας	925 000,00
34	Θεσσαλονίκης	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Κουφάλια	1 200 000,00
35	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Ν. Χαλκηδόνα	1 250 000,00
36	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Βασιλικὰ	1 020 000,00
37	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Κουλακιὰν	450 185,35
38	»	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	156 000,00
39	»	Διανομὴ ἐκλεκτῶν μορεμβολίων εἰς σηροτρόφους . .	500,00
40	»	Κατασκευὴ 5 ἀποπνικτικῶν κλιβάνων κουκουλίων εἰς περιφέρειαν Ἀξιουπόλεως	25 000,00
41	Ἰωαννίνων	Ἐνίσχυσις γαλακτοκομικῶν συνεταιρισμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν προτύπων τυροκομείων	500 000,00
42	»	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	75 000,00
43	Κατερίνης	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	230 000,00
44	»	Ἀνέγερσις προτύπου κτηνιατρείου	350 000,00
45	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Κολυνδρὸν	600 000,00
46	Καβάλλας	Κατασκευὴ προτύπου σταύλου εἰς Ν. Καρυὰς . . .	172 019,60
47	»	Ἐκτέλεσις ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς Κουρουτζοῦν . . .	65 000,00
48	»	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	41 000,00
49	Κομοτινῆς	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Κομοτινῆς . . .	961 700,10
50	Κοζάνης	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	255 000,00
51	»	Σύνταξις μελέτης ἀποξηράνσεως ἕλους Σαρῆ - Γκιὸλ .	40 000,00
52	Κιλκὶς	Κατασκευὴ προτύπου σταύλου ἐπιβητόρων	150 000,00
53	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Κιλκὶς . .	1 025 000,00
54	Καρδίτσης	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν Παλαμᾷ	735 000,60
55	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Καρδίτσης . . .	1 105 837,00
56	Καστορίας	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	15 000,00
57	Λαρίσης	Ἀγορὰ 3 ἐκσκαπτικῶν μηχανημάτων διὰ τὰ ἀποστραγγιστικὰ ἔργα Παρακαρλίων καὶ ἄλλων περιοχῶν .	3 250 000,00
58	»	Ἀνέγερσις 2 προτύπων γαλακτοκομικῶν ἐγκαταστάσεων	200 000,00
		Εἰς μεταφορὰν	22 744 771,50

Αὔξων ἀριθμὸς	*Περιφέρεια*	*Ἐκτελεσθέντα ἔργα καὶ ἐξυπηρετηθέντες κοινωφελεῖς σκοποὶ*	*Διατεθὲν ποσὸν εἰς δραχμὰς*
		Ἐκ μεταφορᾶς	22 744 771,50
59	Λαρίσης	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Κρανῶνα	1 220 000,00
60	»	Κατασκευὴ προτύπου σταύλου εἰς κοινότητα Νέχαλης	132 000,00
61	»	Κατασκευὴ παρακαμπτηρίου σιδηροδρομικῆς γραμμῆς παρὰ τὴν ἀποθήκην Κρανῶνος	150 000,00
62	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς Τσουλὰρ	426 388,55
63	»	Κατασκευὴ ἀναχώματος τοῦ παραποτάμου Τητηρησίου	100 000,00
64	Λαγκαδᾶ	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	100 000,00
65	»	Ἀγορὰ οἰκοπέδου πρὸς ἀνέγερσιν ἀποθήκης . . .	90 000,00
66	Μεσολογγίου	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Μεσολογγίου . . .	1 822 000,00
67	»	Εἰσφορὰ πρὸς ἀποπεράτωσιν ἀγροτικοῦ σχολείου χωρίου Σταυροπούλου	15 000,00
68	Μυτιλήνης	Ἐκτέλεσις ἀποστραγγιστικῶν ἔργων Ἀγιάσσου . .	30 000,00
69	»	Ἐλαιουργεῖον συνεταιρισμοῦ Γελίων	150 000,00
70	»	Ἀνέγερσις ἀποστειρ. σύκων ἐν Ἱππείῳ καὶ Καλλονῇ	100 000,00
71	»	Ἀνέγερσις ἀποστειρωτηρίου σύκων ἐν Ἐρεσσῷ .	260 000,00
72	Νευροκοπίου	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	57 000,00
73	Νιγρίτης	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	124 500,00
74	Ναυπάκτου	Ἀνέγερσις ἀποθήκης εἰς κοινότητα Ζωριάννου . . .	300 000,00
75	Ξάνθης	Ἐκτέλεσις ἀρδευτικῶν ἔργων Χιονίστρας . . .	760 000,00
76	»	Ἀγορὰ οἰκοπέδου δι' ἀνέγερσιν ἀποθήκης ἐν Πόρτο-Λάγο	100 000,00
77	»	Διαρρύθμισις ἀποθήκης Ἑνώσεως συνεταιρισμῶν πρὸς ἐγκατάστασιν σιτοδιαλογέως	35 000,00
78	»	Ἐκτέλεσις διαφόρων ἀποξηραντικῶν ἔργων	300 000,00
79	Ν. Ὀρεστιάδος	Ἐνίσχυσις γαλακτοκομικοῦ συνεταιρισμοῦ Ὀρμενίου διὰ τὴν κατασκευὴν προτύπου γαλακτοκομείου . .	100 000,00
80	Πτολεμαΐδος	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	100 000,00
81	»	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	30 000,00
82	Πολυγύρου	Κατασκευὴ 2 ἐργαστηρίων τεχνητῶν κηρηθρῶν .	50 000,00
83	Πύλου	Κατασκευὴ γεφύρας εἰς θέσιν Ἀλαφίνα	7 500,00
84	Σερρῶν	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Σερρῶν . . .	2 160 000,00
85	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν Μυρίνῃ	1 244 407,05
86	»	Κατασκευὴ προτύπου σταύλου εἰς Δημητρίτσιον . .	150 000,00
87	»	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	70 000,00
88	»	Ἐνίσχυσις ὀργανισμοῦ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως .	50 000,00
89	»	Κατασκευὴ προτύπου μηχανήματος θραύσεως καννάβεως	15 000,00
90	Τρικκάλων	Εἰσφορὰ πρὸς ἀποπεράτωσιν ἀρδευτικῶν ἔργων Βαρυμπόπης	147 666,00
91	Φαρσάλων	Ἐκτέλεσις δοκιμαστικῶν ἀποστραγγιστικῶν ἔργων εἰς Δεμερλῆ	100 000,00
92	»	Ἀνέγερσις ἀποθήκης ἐν τῇ πόλει Φαρσάλων . . .	455 709,70
93	Χρυσουπόλεως	Δημιουργία προτύπων ὀπωρώνων	32 000,00
94	Χανίων	Ἀνέγερ. ἀποπνικτικοῦ κλιβάνου κουκουλίων εἰς Κάνδανον	7 828,00
		Σύνολον	33 736 770,80
		Ἐπιχορήγησις ἐκ περισσευμάτων ἐτῶν 1938 καὶ 1939 ὑπὲρ συνεταιριστικῶν σκοπῶν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου	8 500 000,00
		Σύνολον	42 236 770,80

Τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

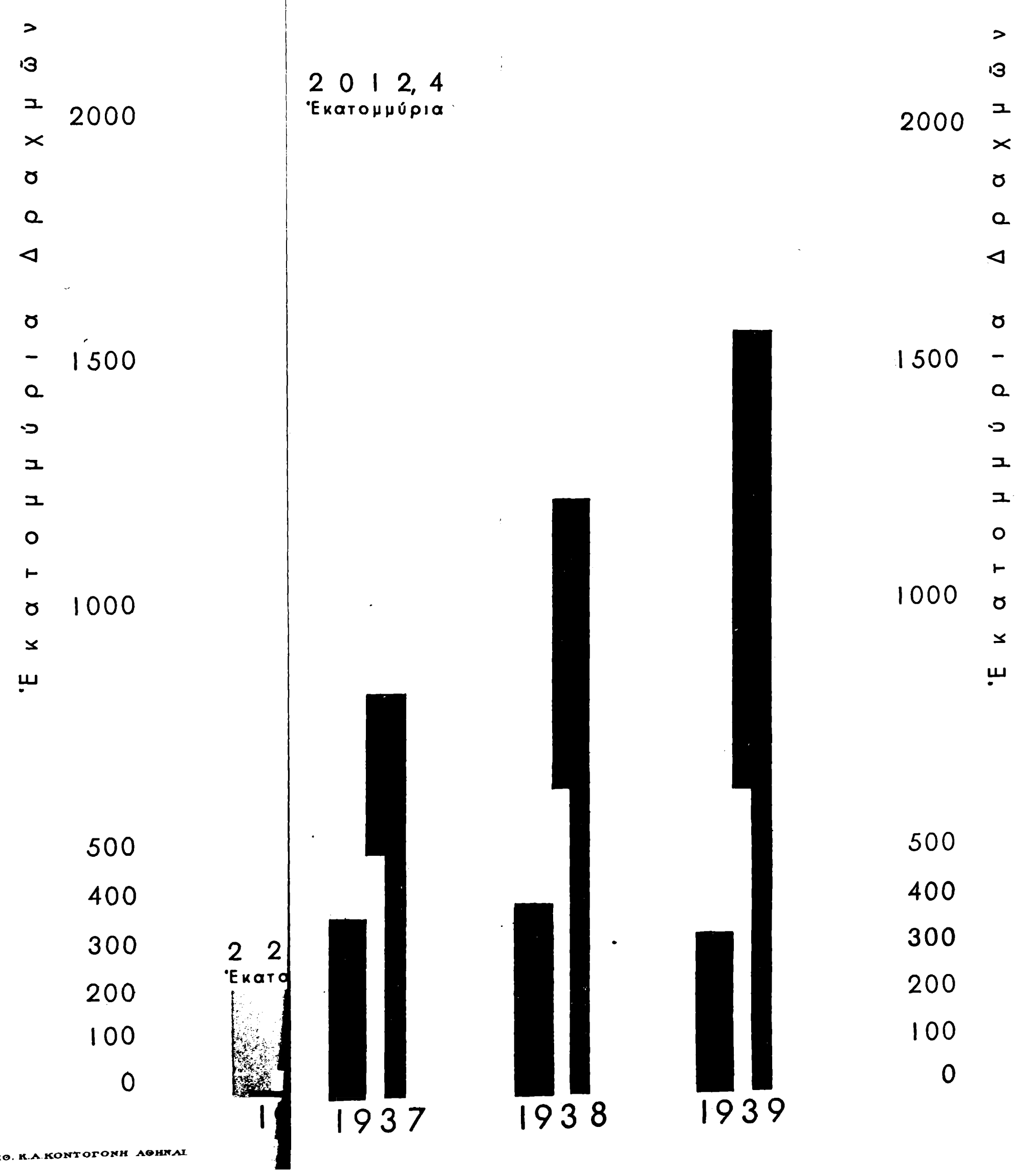

Τὸ ἐν Βόλῳ ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

Τὸ ἐν Γιαννιτσοῖς ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

Η ΕΞΕΛΙΔΕΚΑΕΤΙΑΝ 1930-1939

ΑΙΘ. Κ.Α.ΚΟΝΤΟΓΟΝΗ ΑΘΗΝΑΙ

ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΙ ΤΡΑΠΕΖΗΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Εἷς ἐκ τῶν προορισμῶν τῆς Τραπέζης, καὶ ὄχι ὁ μικρότερος βεβαίως, ἦτο καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος παρὰ τῷ ἀγροτικῷ κόσμῳ κατὰ πρῶτον, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν μικροαστῶν καὶ τῶν ἐπαγγελματιῶν, γενικώτερον, τοῦ ἐπαρχιακοῦ, ἰδίᾳ, κόσμου. Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἡ Τράπεζα ὠργάνωσεν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν προπαγάνδας, ἥτις καὶ προσεπάθησε νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν λαϊκῶν τάξεων γενικῶς τὴν βασικὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ ἀποταμίευσις, καὶ τῆς ἐλαχίστης ἔστω οἰκονομίας, ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν τῆς συγκεντρώσεως κεφαλαίων, διὰ τῶν ὁποίων δύναται βαθμιαίως νὰ ἐπιτευχθῇ, ὄχι μόνον ἡ βελτίωσις πάσης ἐπιχειρήσεως γεωργικῆς ἢ ἄλλης, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀντιμετωπισθῇ πᾶσα ἔκτακτος ἢ ἀπρόοπτος βιωτικὴ ἀνάγκη.

Ἀνεπτύχθη συστηματικῶς καὶ ἐπιμόνως εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον καὶ τὰς λαϊκὰς ἐν γένει μάζας πόσον ἀνωφελές, ἀλλὰ καὶ πόσον ἐπικίνδυνον εἶναι νὰ κρατῶνται τὰ χρήματα νεκρὰ καὶ ἀνεκμετάλλευτα, ἐνῶ δύνανται εὐχερῶς καὶ ἀφόβως νὰ ἀποβῶσι παραγωγικὰ καὶ ἐπωφελῆ. Διὰ παντοίων τρόπων ἐπεδιώχθη νὰ γίνῃ νοητὸν παρὰ πάντων, τὸ πόσον ἰσχυρὰ καὶ παραγωγικὴ δύναμις εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ ἐξ αὐτῶν τῶν κόλπων τῆς ἀγροτικῆς τάξεως, ὅταν τὸ σύστημα τῆς ἀποταμιεύσεως, καλλιεργούμενον μέχρι φανατισμοῦ, κατορθώσῃ νὰ συγκεντρώσῃ παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ ἀφθονίαν κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα καὶ πάλιν θὰ μετοχετεύωνται πρὸς τὴν ἀγροτικὴν τάξιν ῥυθμικῶς καὶ κατὰ τὴν κατάλληλον ἐποχὴν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν καλλιεργειῶν ἢ τὴν ἐκπλήρωσιν εὐρυτέρων γεωργικῶν σκοπῶν.

Διὰ καταλλήλου προφορικῆς καὶ ἐντύπου προπαγάνδας πρὸς τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμούς, τὰς κοινότητας, τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ πάντα ἐν γένει ὀργανισμὸν τῆς ὑπαίθρου, διεκηρύχθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἀγαθά. Εἰδικοὶ ὑπάλληλοι, συγκεντροῦντες καὶ τὴν γνῶσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ τὴν πεῖραν τοῦ χειρισμοῦ καταλλήλων ὁμιλιῶν, ἐγένοντο ἐν τῇ ὑπαίθρῳ οἱ ἀπόστολοι τῶν ὑγιῶν ἀποταμιευτικῶν ἀρχῶν πλησίον τῶν ἀγροτῶν.

Καὶ ἡ κοπιώδης αὕτη προσπάθεια τῆς

Καταθέσεις παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου τῶν ἐτῶν 1930-1939
(εἰς χιλιάδας δραχμῶν).

Ἔτη	*Κεντρικοῦ Καταστήματος*	*Ὑποκαταστημάτων*	*Σύνολον*
Ταμιευτηρίου			
1930	26 070	29 207	55 277
1931	41 628	72 080	113 708
1932	37 307	76 770	114 077
1933	58 934	134 138	193 072
1934	103 322	191 311	294 633
1935	122 669	212 999	335 668
1936	147 186	254 702	401 888
1937	185 470	321 622	507 092
1938	206 357	416 371	622 728
1939	220 988	398 636	619 624
Προθεσμίας			
1930	394	14 488	14 882
1931	33 498	15 476	48 974
1932	34 317	38 193	72 510
1933	24 481	58 317	82 798
1934	106 533	74 838	181 371
1935	177 906	136 662	314 568
1936	185 194	104 238	289 432
1937	260 710	116 399	377 109
1938	283 954	117 024	400 978
1939	214 727	112 107	326 834

Καταθέσεις Ὄψεως ἐν γένει παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου τῶν ἐτῶν 1930-1939 (εἰς χιλιάδας δραχμῶν).

Ἔτη	Κεντρικοῦ Καταστήματος	Ὑποκαταστημάτων	Σύνολον
1930	71 588	76 770	148 358
1931	35 266	102 681	137 947
1932	29 305	101 054	130 359
1933	148 713	127 090	275 803
1934	153 749	155 213	308 962
1935	154 934	157 144	312 078
1936	294 872	191 816	486 688
1937	569 511	246 356	815 867
1938	902 128	325 003	1 227 131
1939	1 175 825	395 310	1 571 135

Τραπέζης δὲν ἀπέβη ἐπὶ ματαίῳ. Μολονότι ἐπρόκειτο περὶ νεοπαγοῦς ὀργανισμοῦ, καὶ εἶναι γνωστὸν πόσον δυσπίστως ἀποβλέπουν ἐν ἀρχῇ οἱ πολλοὶ πρὸς κάθε νέον ὀργανισμόν, περὶ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ὁποίου τόσαι ἐγένοντο συζητήσεις, αἱ καταθέσεις ἤρχισαν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας νὰ συρρέουν. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τὰς παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ καταθέσεις παρεσχέθη ἡ ἐγγύησις τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον, δυνάμει τοῦ Καταστατικοῦ, καὶ ἐγκρίνει τὰ ἐπιτόκια τούτων, καθορισθέντα, πάντοτε, ἐλαφρῶς ἀνώτερα τῶν ἐπιτοκίων τῶν ἄλλων Τραπεζῶν.

Οἱ παρατιθέμενοι πίνακες μαρτυροῦν τὰ ἐπιτευχθέντα, κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας, ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ἐὰν δὲ ἡ ἀνιοῦσα ἐξέλιξις τῶν καταθέσεων δὲν ὑπῆρξε ῥαγδαιοτέρα ἢ ὅσον ἐμφανίζουν ταύτην οἱ παρατιθέμενοι πίνακες, τοῦτο δέον νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὰς ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς περιστάσεις, αἵτινες ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας συνώδευσαν τὴν κοπιώδη ταύτην προσπάθειαν τῆς Τραπέζης. Πράγματι, ἀπὸ τῶν ἐτῶν 1929-1930 δεινὴ κρίσις, ὡς εἶναι γνωστόν, ἐμάστιζε τὰ γεωργικὰ προϊόντα καὶ ἡ ἀγροτικὴ τάξις, ἔρμαιον τῆς κρίσεως, ἐξελιπάρει ἀπὸ τὸ Κράτος προστασίαν. Τὴν γεωργικὴν κρίσιν ἠκολούθησεν ἡ βαρεῖα οἰκονομικὴ κρίσις τοῦ 1932, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας πολλοὶ κλυδωνισμοὶ ἐσημειώθησαν.

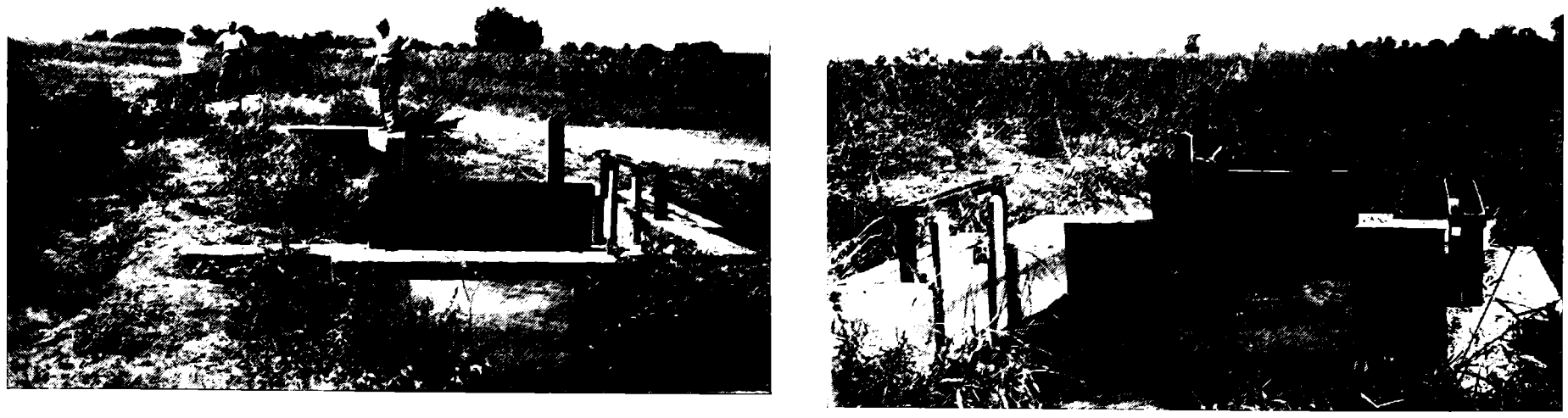
Παρὰ ταῦτα, καὶ παρὰ τὴν συνέχισιν τῶν διεθνῶν οἰκονομικῶν ἀνωμαλιῶν, ὁ ῥυθμὸς τῆς κατ' ἔτος αὐξήσεως τῶν καταθέσεων παρέμεινε σταθερός, οὕτως ὥστε εἰς τὸ τέλος τοῦ 1939 αἱ καταθέσεις νὰ φθάσουν τὰ τρία δισεκατομμύρια σχεδόν, τὸ ἓν πέμπτον τῶν ὁποίων ἀποτελοῦν καθαρῶς λαϊκὴν ἀποταμίευσιν καὶ μάλιστα τῆς ὑπαίθρου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ σχετικὸς πίναξ.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὄχι μόνον ἡ ἀγροτικὴ οἰκογένεια, ἀλλὰ καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι τάξεις περιέβαλον μετὰ ἐξαιρετικῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ἀγάπης τὸ Ἵδρυμα, ἐνισχύσασαι τοῦτο πολλάκις μετὰ φανατισμοῦ, θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, διὰ τῶν καταθέσεών των.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δημιουργημένην ἤδη παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ συνείδησιν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξασφαλίσεως εἰδικῆς προστασίας τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, πρᾶγμα ὅπερ διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐπετεύχθη, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ καὶ ἀναμφισβήτητον, ἀνταποκριθέντα δὲ πλήρως πρὸς τὰς προσδοκίας καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ γεωργικοῦ κόσμου.

Ἡ πρόοδος τῶν καταθέσεων παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

Ἔτη	Ταμιευτήριον Δραχμαὶ	Ὄψεως Δραχμαὶ	Προθεσμίας Δραχμαὶ	Δεσμευμέναι Δραχμαὶ	Σύνολον Δραχμαὶ
1930	55 277 000	148 358 000	14 882 000	2 912 000	221 429 000
1931	113 708 000	137 947 000	48 974 000	32 894 000	333 523 000
1932	114 077 000	130 359 000	72 510 000	—	316 946 000
1933	193 072 000	275 803 000	82 798 000	—	551 673 000
1934	294 633 000	308 962 000	181 371 000	—	784 966 000
1935	335 668 000	312 078 000	314 568 000	—	962 314 000
1936	401 888 000	486 688 000	289 432 000	212 634 000	1 390 642 000
1937	507 092 000	815 867 000	377 109 000	312 357 000	2 012 425 000
1938	622 728 000	1 227 131 000	400 978 000	410 214 000	2 661 051 000
1939	619 624 000	1 571 135 000	326 834 000	425 264 000	2 942 857 000

Αἱ θυρίδες διανομῆς ὕδατος τῶν ἀρδευτικῶν ἔργων Κροκίου.

Ἡ κίνησις τῶν καταθετῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης παρουσιάζει ὅλως ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον.

Εἰς τὸν ἀμέσως κατωτέρω παρατιθέμενον πίνακα ἐμφανίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν καταθετῶν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας πενταετίας.

Ἐκ τῶν στατιστικῶν στοιχείων τοῦ πίνακος τούτου, μελετωμένων ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τῶν λοιπῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων πινάκων, καταδείκνυται ἡ στοργὴ μετὰ τῆς ὁποίας περιβάλλει σύμπας ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὸ Κοινωφελὲς Ἵδρυμα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ συγχρόνως ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν ἐνέπνευσεν ἡ Τράπεζα διὰ τῆς καθόλου δράσεώς της καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἡ δρᾶσις της αὕτη ἐπέτυχεν.

Ὁ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης πενταετίας τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ἀριθμὸς τῶν καταθετῶν ἀγροτῶν ἐτριπλασιάσθη κατὰ τὴν λῆξιν τῆς δευτέρας πενταετίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν καταθετῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ Ἑνώσεων σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη, ὁ ἀριθμὸς τῶν καταθετῶν ἀστῶν σχεδὸν ἐτριπλασιάσθη, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν καταθετῶν νομικῶν προσώπων καὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ὑπερεπενταπλασιάσθη. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δρῶσα ἐντὸς περιβάλλοντος ἐμπιστοσύνης καὶ ἀναγνωρίσεως ἐκ μέρους σύμπαντος τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ τοῦ ἀστικοῦ κόσμου τῆς Χώρας θὰ εἰσφέρῃ σταθερῶς πᾶσαν ἐκ μέρους της συμβολὴν διὰ τὴν πρόοδον τῆς γεωργίας ἐν Ἑλλάδι, τὴν αὔξησιν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ συνόλου.

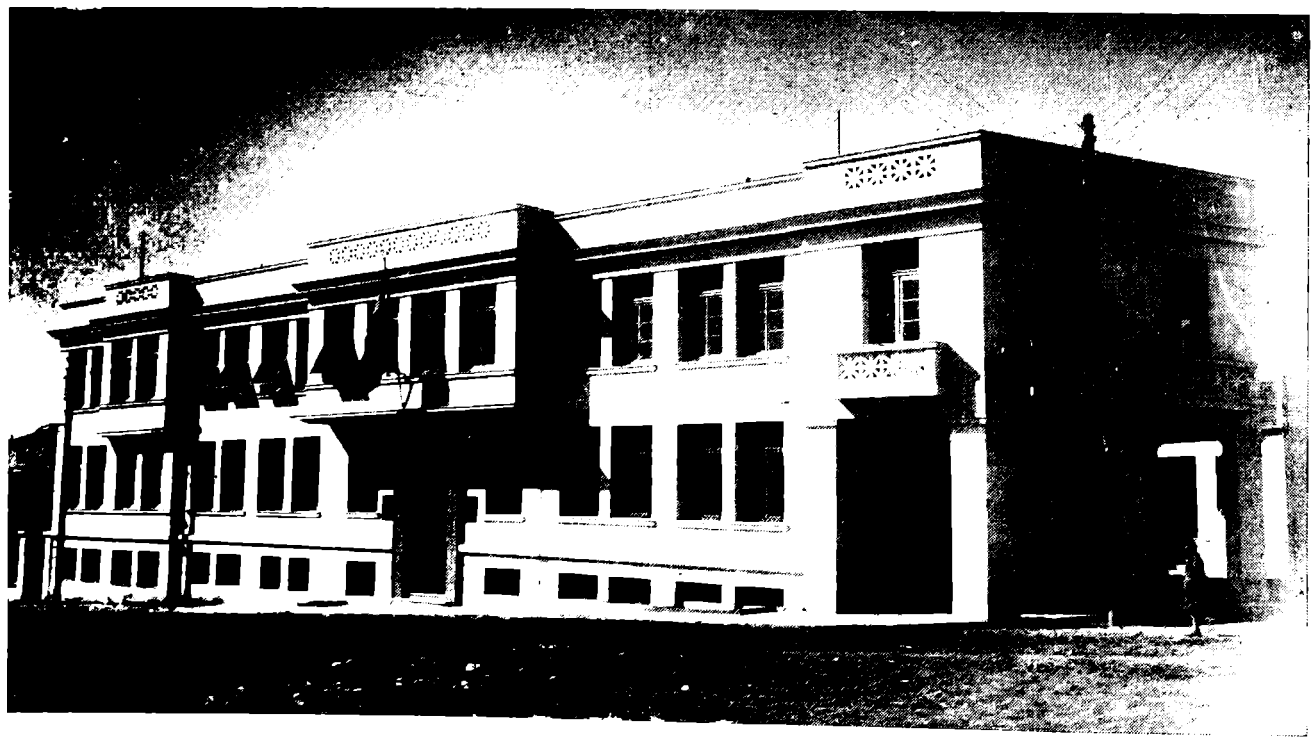
Ὁ ἀριθμὸς τῶν παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ καταθετῶν τὴν 31 Δεκεμβρίου τῶν ἐτῶν 1934 καὶ 1939.

Εἴδη καταθέσεων	*Ἀγρόται*		*Γεωργ. συν/σμοὶ καὶ Ἑνώσεις*		*Ἀστοὶ*		*Νομικὰ πρόσωπα καὶ Ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι*		*Σύνολον*	
	1934	*1939*	*1934*	*1939*	*1934*	*1939*	*1934*	*1939*	*1934*	*1939*
Κεντρικοῦ Καταστήματος										
Ταμιευτηρίου	33	42	4	30	3 826	8 785	11	12	3 874	8 869
Ὄψεως	—	—	3	59	478	962	27	236	508	1 257
Ἐπὶ προθεσμίᾳ	—	—	—	1	316	311	10	63	326	375
Σύνολον	**33**	**42**	**7**	**90**	**4 620**	**10 058**	**48**	**311**	**4 708**	**10 501**
Ὑποκαταστημάτων										
Ταμιευτηρίου	3 202	12 081	180	292	4 324	11 772	121	623	7 827	24 768
Ὄψεως	2 375	6 330	3 187	5 043	516	2 705	363	1 651	6 441	15 729
Ἐπὶ προθεσμίᾳ	513	769	1	11	251	910	15	81	780	1 771
Σύνολον	**6 090**	**19 180**	**3 368**	**5 346**	**5 091**	**15 387**	**499**	**2 355**	**15 048**	**42 268**
Σύνολον										
Ταμιευτηρίου	3 233	12 123	184	322	8 150	20 557	132	635	11 701	33 637
Ὄψεως	2 375	6 330	3 190	5 102	994	3 667	390	1 887	6 949	16 986
Ἐπὶ προθεσμίᾳ	515	769	1	12	567	1 221	25	144	1 106	2 146
Σύνολον	**6 123**	**19 222**	**3 375**	**5 436**	**9 711**	**25 445**	**547**	**2 666**	**19 756**	**52 769**

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιτοκίων τῶν καταθέσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν, ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἀμέσως κατωτέρω παρατιθέμενον πίνακα.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιτοκίων τῶν καταθέσεων.

Χρονικὰ ὅρια	*Εἶδος καταθέσεως*	*Ἐπιτόκιον*
Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης μέχρι 12.6.33	***Ταμιευτήριον***	5 1/2 %
Ἀπὸ 13.6.33 καὶ ἐντεῦθεν	»	3 3/4 %
Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης μέχρι 23.7.33	***Ὄψεως***	
	δι' ἀστοὺς	4 - 4 1/2 %
	δι' ἀγρότας	5 %
Ἀπὸ 24.7.33 ἕως 7.8.37	ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	3 1/2 %
Ἀπὸ 8.8.37 καὶ ἐντεῦθεν	» » »	3 %
Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης μέχρι 23.7.33	***Προθεσμίας***	
	1 ἔτους δι' ἀστοὺς	5 %
	1 ἔτους δι' ἀγρότας	5 1/2 %
	2 ἐτῶν δι' ἀστοὺς	5 1/2 %
	2 ἐτῶν δι' ἀγρότας	6 %
	2 ἐτῶν καὶ ἄνω δι' ἀστοὺς	6 %
	2 ἐτῶν καὶ ἄνω δι' ἀγρότας	6 1/2 %
Ἀπὸ 24.7.33 ἕως 7.8.37	1 ἔτους ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	4 1/2 %
	2 ἐτῶν ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	5 %
	3-5 ἐτῶν ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	5 1/2 %
	5 ἐτῶν καὶ ἄνω ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	6 %
Ἀπὸ 8.8.37 καὶ ἐντεῦθεν	1 ἔτους ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	3 1/2 %
	2 ἐτῶν ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	4 %
	3 ἐτῶν καὶ ἄνω ἄνευ διακρίσεως καταθετῶν	4 1/2 %

Τὸ ἐν Σέρραις ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Ὁ θεσμὸς τῶν συνεταιρισμῶν εἰσήχθη, ὡς γνωστόν, ἐπισήμως εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ νόμου 602 τοῦ 1914, ἡ συνεταιριστικὴ δὲ κίνησις ἄρχεται κυρίως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐφεξῆς.

Τόσον ἡ πρόθυμος ἀποδοχὴ ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν τοῦ θεσμοῦ, ὅσον καὶ ἡ ἐπιτυχία του ὀφείλονται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ ἐκαλοῦντο νὰ ἐξυπηρετήσουν πολλὰς καὶ ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγροτικοῦ μας, κυρίως, πληθυσμοῦ, συγχρόνως δὲ καὶ διότι, ὡς τύπος συλλογικῆς ὀργανώσεως τῶν παραγωγῶν, ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς κρατούσας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ συνθήκας.

Ἡ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 602 μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης συνεταιριστικὴ κίνησις διῆλθε διάφορα στάδια. Τὸν πρῶτον ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον συνήγειρεν εἰς τὴν ὕπαιθρον ὁ νέος θεσμός, διεδέχθη μία κάμψις τῆς κινήσεως, ἣν ἠκολούθησε καὶ πάλιν νέα πρόοδος. Δυσχέρειαι, ἀντιδράσεις καὶ σφάλματα βεβαίως δὲν ἔλειψαν. Ἀλλὰ ὁ θεσμὸς κατώρθωσε καὶ τὰς ἀντιδράσεις νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὰς δυσχερείας νὰ ὑπερπηδήσῃ καὶ τὰ σφάλματα νὰ ἐπανορθώσῃ. Ἐν τέλει, οἱ συνεταιρισμοὶ ἐπαγιώθησαν καὶ ἐπεβλήθησαν ὡς χρήσιμος θεσμός, τοῦ ὁποίου τὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὸν ἀγροτικόν μας κόσμον οὐδεὶς πλέον ἀμφισβητεῖ.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἥτις, ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἤδη, ἤσκησε τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν καθοδήγησιν τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, ἔστρεψεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὸ ἐνδιαφέρον της πρὸς αὐτούς. Παρέσχε προθύμως τὰς ὑπηρεσίας της καὶ τοὺς περιέβαλεν, ἀπὸ τῆς Διοικήσεώς της μέχρι τοῦ κατωτέρου ὑπαλλήλου της, μὲ ἰδιαιτέραν στοργήν. Τὸ ὑπὲρ τῶν συνεταιρισμῶν ἐνδιαφέρον της δὲν παρέμεινεν ἄνευ δικαιώσεως. Αὕτη ηὐτύχησε νὰ παρακολουθήσῃ, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, τὴν σταθερὰν πάντοτε ἄνοδόν των καὶ νὰ διαπιστώσῃ, ὅτι ἡ διαρρεύσασα δεκαετὴς περίοδος ὑπῆρξεν ἡ καλλιτέρα ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ θεσμοῦ μέχρι σήμερον.

***

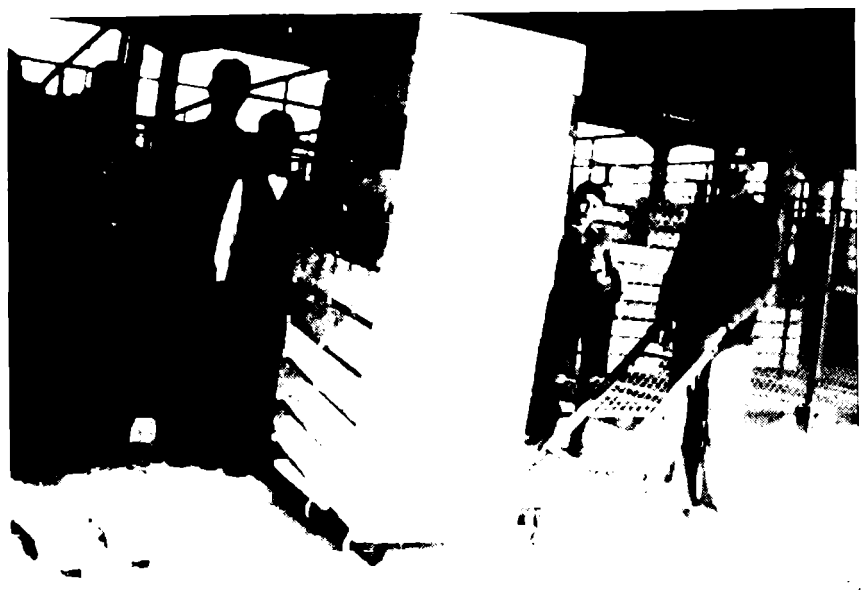
Οἱ πρῶτοι συνεταιρισταί, μετὰ ζήλου καὶ πίστεως ἐργασθέντες, προητοίμασαν τὰς καταλλήλους συνθήκας διὰ τὴν εὐμενῆ ἀποδοχὴν τοῦ θεσμοῦ. Ἡ θεωρητική, ἀφ' ἑνός, προπαγάνδισις καὶ ἡ ἐπιτυχής, ἀφ' ἑτέρου, ἐφαρμογὴ διὰ τῆς λειτουργίας, πολὺ πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου 602, συνεταιρισμῶν τινων, τῇ καθοδηγήσει τῶν πρώτων συνεταιριστῶν, ἐδημιούργησαν τὸ κατάλληλον ἔδαφος διὰ τὴν ῥιζοβόλησιν τοῦ θεσμοῦ. Οἱ πρῶτοι συνεταιρισταί, τῶν ὁποίων τὸ προπαγανδιστικὸν καὶ διαφωτιστικὸν ἔργον ὑπῆρξε πολύμοχθον, συνεδύασαν ἐπιτυχῶς μίαν ἰδεαλιστικὴν τάσιν, ἀπαραίτητον εἰς ἔργα μακρᾶς πνοῆς καὶ γενικωτέρας σημασίας, μὲ τὴν πρακτικὴν ἐργασίαν τῆς πειραματικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ πρὸς διαπίστωσιν τοῦ δυνατοῦ τῆς λειτουργίας του εἰς τὴν ὕπαιθρον. Μεταξὺ αὐτῶν οἱ Ἰασεμίδης, Χασιώτης, Γρηγοριάδης, Μιχόπουλος καὶ ἄλλοι ὑπῆρξαν πραγματικοὶ ἀπόστολοι τῆς συνεταιριστικῆς ἰδέας καὶ διέθεσαν τὴν πλέον δημιουργικὴν περίοδον τῆς ζωῆς των εἰς τὸ ἔργον.

Οἰνοποιεῖον Ἑνώσεως οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Σητείας.

Ἀλλὰ τὸ ἔργον

τῶν πρώτων συνεταιριστῶν δὲν θὰ ἐκαρποφόρει, ἐὰν τὸ Κράτος δὲν ἐνεκολποῦτο τελικῶς τὰς ἀπόψεις των καὶ δὲν ἔθετεν ὑπὸ τὴν ἀντίληψίν του τὸν νέον θεσμόν. Ἡ νομοθετική, διὰ τοῦ νόμου 602, καθιέρωσις τῶν συνεταιρισμῶν παρέσχε τὴν δέουσαν εὐρύτητα εἰς τὰς πρώτας μεμονωμένας προσπαθείας. Ἡ καθιερωθεῖσα προστατευτικὴ πολιτικὴ ἐπέτρεψε τὴν εὐχερεστέραν καὶ ταχυτέραν ἐξάπλωσιν τῶν συνεταιρισμῶν. Καὶ μόνον ἡ σύστασις τῆς κρατικῆς ἐποπτείας συνεταιρισμῶν προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Πλὴν τῆς δι' αὐτῆς ἐπιτευχθείσης διασφαλίσεως ἑνὸς ἐλέγχου τῶν νεαρῶν ὀργανισμῶν, ἡ καθοδήγησίς των ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς δημοσίους λειτουργοὺς ἀπεδείκνυε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους καὶ ἐνίσχυε τὸ αἴσθημα τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνης.

Πλαίσια διατηρήσεως ἐλαιοκάρπου εἰς τὸ ἐλαιουργεῖον Παρακοίλων.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον ἐκυμάνθη κατὰ καιρούς, κατὰ τὴν περίοδον δὲ τῆς ὀξείας κομματικῆς διαπάλης ἐχαλαρώθη αἰσθητῶς. Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα, συγχρόνως, εἰς περιπτώσεις τινάς, κατὰ τὸ παρελθόν, κομματικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν συνεταιρισμῶν ἐξουδετέρωσεν, ἐνίοτε, τὰ ἐκ τῆς κρατικῆς προστασίας ὀφέλη καὶ ἐζημίωσεν ἠθικῶς τὴν συνεταιριστικὴν κίνησιν διὰ μιᾶς ἀδίκου δυσφημίσεώς της. Πάντως ὅμως ἡ, ἔστω καὶ περιοδική, κρατικὴ προστασία συνετέλεσεν εἰς τὴν ἑδραίωσιν τοῦ θεσμοῦ.

Σημαντικὸς ἐπίσης συντελεστής, τῆς προωθήσεως ἰδίᾳ τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεταιρισμῶν, ὑπῆρξεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα. Ἡ δι' αὐτῶν, κατὰ τὴν ἀπὸ τὸ ἔτος 1918 - 1929 χρονικὴν περίοδον, διοχέτευσις τοῦ μεγαλυτέρου ποσοστοῦ τῶν πρὸς τοὺς ἀγρότας χορηγήσεών της ἐτόνωσε τὴν πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἐμπιστοσύνην καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἔμπρακτον ἀπόδειξιν τῆς ἱκανότητός των πρὸς διαχείρισιν κεφαλαίων, συγχρόνως δὲ ἐπέφερεν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ των, ἥτις, μολονότι ἐθεωρήθη ὑπερβολική, ἐν τούτοις ὠφέλησε γενικώτερον τὴν κίνησιν, λόγῳ τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ συνεταιρικοῦ δικτύου ἀνὰ τὴν Χώραν.

Ὅταν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐκλήθη νὰ συνεχίσῃ τὸ ἀνωτέρω ἔργον, ἡ ἑλληνικὴ συνεταιριστικὴ κίνησις εἶχεν ἤδη χαράξει ἐν πολλοῖς τὸν δρόμον της. Βεβαίως διεπιστοῦντο ἐλλείψεις καὶ ἀνωμαλίαι, ἀλλά, κατὰ τὸ πλεῖστον, αὗται ὠφείλοντο εἰς τὴν ἔλλειψιν καταλλήλων στελεχῶν, εἰς ἀντιδράσεις καὶ εἰς ἀτελῆ ἐποπτείαν καὶ παρακολούθησιν λόγῳ τοῦ ὀλιγαρίθμου τῶν ἐποπτικῶν ὀργάνων. Αἱ δυνατότητες ὅμως ἐπιτυχοῦς καὶ εὐρείας δράσεως τῶν συνεταιρισμῶν ὑφίσταντο. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀνέλαβε τὸ ἔργον ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῆς σοβαρότητός του καὶ μὲ ἀληθινὴν πίστιν εἰς αὐτό, ἡ δὲ σημειωθεῖσα πρόοδος, κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, δικαιολογεῖ τὰς καλλιτέρας ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον.

***

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης περιῆλθεν εἰς αὐτὴν ἡ, κατὰ τὴν περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσίαν, ἐξουσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐπὶ τῶν ἐλευθέρων καὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν παντὸς βαθμοῦ, πλὴν τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἐγγείων βελτιώσεων καὶ τῶν συνεταιρισμῶν ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν.

Διὰ τοῦ ἱδρυτικοῦ τῆς Τραπέζης νόμου ὡρίσθη, ὅτι ἡ Τράπεζα ἀσκεῖ τὴν ὡς ἄνω ἐξουσίαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 26 - 7 - 1927 «περὶ συστάσεως εἰδικῆς ὑπηρεσίας συνεταιρισμῶν». Εἰδικώτερον, ὡρίσθη ὅτι «τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἀσκεῖ ἡ Τράπεζα δι' εἰδικοῦ προσωπικοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν συνεργατικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ τόνωσιν τοῦ συνεταιριστικοῦ πνεύματος παρὰ τοῖς γεωργοῖς καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιδίωξιν τῆς ἀναπτύξεως καὶ προαγωγῆς τῆς συνεταιριστικῆς κινήσεως εἰς τὴν ὕπαιθρον Χώραν».

Ἡ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἱδρυτικοῦ τῆς Τραπέζης νόμου συσταθεῖσα παρ' αὐτῇ εἰδικὴ ὑπηρεσία συνεταιρισμῶν ἤρξατο λειτουργοῦσα τὸν Μάϊον τοῦ ἔτους 1930, ὅτε συνετελέσθη ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένη μετάταξις εἰς τὴν Τράπεζαν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐποπτείας συνεταιρισμῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων.

Τὸ σκόπιμον τῆς ἀναθέσεως εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς ἐποπτείας τῶν συνεταιρισμῶν ἠμφισβητήθη ὑπό τινων καὶ ἐξεφράσθησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐνδοιασμοί, ὅτι, δῆλα δή, ἡ σύμπτωσις τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καὶ τῆς ἐποπτείας συνεταιρισμῶν εἰς τὸ αὐτὸ ὄργανον ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῆς

δευτέρας. Τοῦτο διότι, ὡς ὑπεστηρίζετο, ἡ Τράπεζα θὰ ἀπερροφᾶτο ἴσως ἀπὸ τὸ κύριον αὐτῆς ἔργον καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν συνεταιριστικήν της ἀποστολήν.

Ἐν τούτοις, παρὰ τοὺς διατυπωθέντας ἐνδοιασμούς, σοβαροὶ λόγοι καθίστων ἐνδεδειγμένην τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐποπτείας εἰς τὴν Τράπεζαν. Δὲν ἠγνοήθη, εὐτυχῶς, ὅτι ἀμφότεραι αἱ λειτουργίαι ἀπετέλουν, ἐν πολλοῖς, συμπλήρωσιν ἡ μία τῆς ἄλλης καὶ ὅτι ἡ ἁρμονικὴ ἀλληλεπίδρασίς των εἰς τὸ ἀσκοῦν αὐτὰς Ἵδρυμα θὰ ἀπέβαινεν εἰς ὄφελος τοῦ κοινοῦ σκοποῦ, τὴν οἰκονομικήν, κοινωνικὴν καὶ ἠθικήν, δηλονότι, προαγωγὴν τοῦ ἕλληνος ἀγρότου. Δὲν ἠγνοήθη ἀκόμη ὅτι, διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἄσκησιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, ἡ Τράπεζα ἦτο ὑποχρεωμένη καὶ εἶχε συμφέρον νὰ ἐνδιαφερθῇ ζωηρῶς διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν καὶ προαγωγὴν τῶν συνεταιρισμῶν, δεδομένου ὅτι δι' αὐτῶν θὰ διηυκολύνετο τὸ κύριον ἔργον της. Τέλος, ἡ ἄσκησις τῆς ἐποπτείας καὶ ἡ καλὴ ἐκτέλεσίς της διησφαλίζετο λόγῳ τῆς ἀναθέσεώς της κατὰ τὸν νόμον εἰς εἰδικὸν προσωπικόν, ὅπερ ὡς μόνην ἀποστολὴν εἶχε τὸ ἔργον τοῦτο.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διαρρευσάσης δεκαετίας ἀποδεικνύουν, ὅτι οἱ διατυπωθέντες ἐνδοιασμοὶ ὑπῆρξαν ἀβάσιμοι.

***

Ἀνασκοποῦντες γενικῶς τὸ ἐπιτελεσθὲν ὑπὸ τῆς Τραπέζης συνεταιριστικὸν ἔργον κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς λειτουργίας της, δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τοῦτο ἀκολουθοῦν δύο κατευθύνσεις, βαινούσας παραλλήλως καὶ τεινούσας πρὸς τὸν αὐτὸν τελικὸν σκοπόν:

Ἡ πρώτη, ἀκολουθηθεῖσα κυρίως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, ἔτεινεν εἰς τὴν συστηματικὴν προσπάθειαν ἐκκαθαρίσεως, ἐξυγιάνσεως καὶ τονώσεως τῶν ὑφισταμένων, καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἱδρύσεώς της ὑπαχθεισῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της, συνεταιρικῶν ὀργανώσεων.

Ἡ δευτέρα, εἰς τὴν παράλληλον προσπάθειαν δημιουργίας νέων ὀργανώσεων, ἰδίᾳ δὲ συνεταιρισμῶν ἀνωτέρας ἢ συνθετωτέρας μορφῆς, πρὸς πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου τῆς Χώρας.

Αἱ δύο ὡς ἄνω κατευθύνσεις ἐχαράχθησαν μετὰ ἐμπεριστατωμένην μελέτην τῶν κρατουσῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐποπτείας συνθηκῶν, ἀπεδείχθη δέ, ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, ὅτι ἡ γενομένη διαπίστωσις τῆς κρατούσης καταστάσεως ὑπῆρξεν ἀκριβὴς καὶ τὸ ἀκολουθηθὲν πρόγραμμα τὸ ἐνδεδειγμένον καὶ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ὑφισταμένας ἀνάγκας.

Πράγματι, ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις τῆς Χώρας κατὰ δύο σημεῖα κυρίως ἐχώλαινε τὸ ἔτος 1930. Ἀφ' ἑνός, κατὰ τὴν διοικητικὴν καὶ διαχειριστικὴν τάξιν τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν καὶ τήν, ἐπιζημίαν διὰ τὴν κίνησιν, ὕπαρξιν δυσαναλόγως μεγάλου ἀριθμοῦ ἀδρανούντων συνεταιρισμῶν. Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ συνεταιριστικοῦ δικτύου, ὅπερ ἐκταθὲν κυρίως ἀνὰ τὴν Χώραν δι' ἑνὸς μεγάλου πλέγματος πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν, δὲν ἁπλώθη ἀναλόγως καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἱδρύσεως καὶ συνεταιρισμῶν ἀνωτέρας μορφῆς, τόσον ἀναγκαίων εἰς τὴν ὕπαιθρον. Ἁπλῆ μνεία τοῦ γεγονότος, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1930 ἐκ τῶν νόμῳ ὑφισταμένων 5186 συνεταιρισμῶν οἱ 2.386 εὑρίσκοντο ἐν ἀδρανείᾳ ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι οἱ ἐκ τούτων πιστωτικοὶ ἀπετέλουν τὰ 75.43% τοῦ συνόλου, ἀποδεικνύει τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὡς ἄνω διαπιστώσεως.

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἐξετασθῇ ἢ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ διαμορφωθεῖσα κατάστασις πρὸ τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς ἐποπτείας τῶν συνεταιρισμῶν. Εἶναι, ἐν τούτοις, ἀναγκαῖον νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ αἴτια τῆς ἀδρανείας τόσον μεγάλου ἀριθμοῦ συνεταιρισμῶν δὲν ὀφείλονται μόνον εἰς τὴν ἔλλειψιν συνεχοῦς ἐνδιαφέροντος καὶ παρακολουθήσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἑξῆς αἰτίας:

1) Εἰς τὴν ἵδρυσιν συνεταιρισμῶν ἄνευ ἐμπεριστατωμένης ἐρεύνης τῶν προϋποθέσεων καὶ ἀκριβοῦς σταθμίσεως τῶν δυνατοτήτων ἐπιτυχίας των. 2) Εἰς τὴν ἔλλειψιν εὐκαιρίας πρὸς δρᾶσιν ἢ καὶ ἀντικειμένου

Ἐλαιουργεῖον Ἁγιάσσου προικισμένον μὲ 4 ὑδραυλικὰ πιεστήρια. Αἴθουσα κατεργασίας ἐλαιοκάρπου.

Παράδοσις γάλακτος εἰς τὸ συνεταιρικὸν τυροκομεῖον Σχοινοχωρίου Ἄργους.

ἐπιχειρήσεως, ὡς π.χ. εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἐνοικιάσεως ἢ ἐξαγορᾶς κτημάτων. 3) Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἱκανῶν διοικητικῶν στελεχῶν ἢ τὴν ἀκινητοποίησιν τῶν κεφαλαίων των ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν σύγχρονον διακοπὴν τῆς χρηματοδοτήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων. Ἐξ ἄλλου, ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν, συνήθης ἄλλως τε εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Χώρας, ὠφείλετο: 1) Εἰς τὸ ὅτι ἡ ἵδρυσις ἑνὸς πιστωτικοῦ συνεταιρισμοῦ εἶναι πάντοτε ἡ πλέον εὔκολος. 2) Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀναλόγου συνεταιριστικῆς παραδόσεως πρὸς δημιουργίαν ἄλλης μορφῆς συνεταιρισμῶν, ἣν ὅμως προετοιμάζει ἡ διὰ τῶν πιστωτικῶν συνεταιριστικὴ προπαίδευσις. 3) Εἰς τὴν ἀνάγκην λήψεως δανείων, ἰδίως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, δικαιολογουμένην κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς μεγάλης ἐλλείψεως κεφαλαίων ἐν τῇ ὑπαίθρῳ. 4) Εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι, παρ' ἡμῖν, οἱ πιστωτικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀσχολοῦνται καὶ μὲ τὴν ἀπὸ κοινοῦ προμήθειαν εἰδῶν, πολλάκις δὲ μὲ τὴν ἀπὸ κοινοῦ πώλησιν τῶν προϊόντων, λόγῳ τῆς μικρᾶς ἐκτάσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ἥτις δὲν ἐδικαιολόγει τὴν σύστασιν εἰδικῶν συνεταιρισμῶν ἀπὸ κοινοῦ προμηθείας ἢ ἀπὸ κοινοῦ πωλήσεως, καὶ 5) Εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἵδρυσις, εἰδικώτερον, παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν ἀναλόγου τεχνικῆς προετοιμασίας καὶ παρακολουθήσεως τῶν δυνατοτήτων βελτιώσεως τῆς ἐπεξεργασίας τῶν προϊόντων. Πρὸς τοῦτο ἀπαραίτητος ἦτο ἡ προεργασία ἑνὸς ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένου τεχνικοῦ ἐπιτελείου καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ μελέτη τῶν παραγωγικῶν καὶ οἰκονομικῶν δεδομένων μιᾶς μελλούσης συνεταιρικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ συγκρότησις μιᾶς τοιαύτης τεχνικῆς ὑπηρεσίας κατωρθώθη μόνον μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

***

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν αἰτίων, ἅτινα προεκάλεσαν τὰς ἀνωτέρω δυσμενεῖς διὰ τὴν συνεταιριστικήν μας κίνησιν καταστάσεις, ἡ ἀντιμετώπισίς των ἐπεβάλλετο ἄμεσος καὶ συστηματική. Ἡ Τράπεζα ἐπελήφθη αὐτῆς μετὰ συνέσεως ἀλλὰ καὶ σταθερότητος. Μὲ τὴν προσπάθειαν τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τῶν ὑφισταμένων συνεταιρισμῶν καὶ τῆς, συμφώνως πρὸς τὸν ἱδρυτικὸν αὐτῆς νόμον, τονώσεως τοῦ συνεταιριστικοῦ πνεύματος παρὰ τοῖς γεωργοῖς, συνδέονται αἱ κάτωθι γενικαὶ καὶ συστηματικαὶ ἐνέργειαι τεθεῖσαι ἐν ἐφαρμογῇ εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της καὶ κυρίως κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας της.

Α) Μετὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ μεταταχθέντος εἰς αὐτὴν ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ, ὅπερ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκρίθη ἀριθμητικῶς ἀνεπαρκές, διὰ τῆς ἀμέσου προσλήψεως νέων ἐποπτῶν καὶ τήν, μετ' ἀκρόασιν παρ' αὐτῶν σειρᾶς εἰδικῶν μαθημάτων, ἀποστολήν των εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἤρξατο ἡ συστηματικὴ διαπαιδαγώγησις διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ τόνωσιν τῆς συνεταιριστικῆς συνειδήσεως. Πρὸς τοῦτο, ἐδιδάχθη μὲ ἐπιμονὴν εἰς τὰ μέλη τῶν συνεταιρισμῶν, ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ ἁπλῆ συμμετοχή των εἰς αὐτούς, ἀλλά, πέραν ταύτης, διὰ τὴν πρόοδον τῶν ὀργανώσεων καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων των, ἀπαιτεῖται ἡ ἐνεργὸς ἀνάμιξίς των εἰς τὰ συνεταιρικὰ πράγματα, ἡ ἀπασχόλησίς των εἰς αὐτά, ἡ τακτικὴ παρακολούθησις τῶν γενικῶν συνελεύσεων κλπ. Ἐπεδιώχθη, ἰδιαιτέρως, νὰ τονωθῇ τὸ ἐνδιαφέρον των, νὰ γίνῃ αἰσθητή, ὡς ἄμεσος ἀνάγκη, ἡ ἐνεργητικὴ συμμετοχή των εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ὀργανώσεώς των, νὰ κεντρισθῇ, τέλος, ἡ τοπικὴ φιλοδοξία πρὸς ἠθικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν ἀνύψωσιν τοῦ χωρίου διὰ μέσου τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Ἡ δημιουργία, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἑνὸς γενικωτέρου τοπικοῦ συνεταιριστικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀπέβλεπεν ὄχι μόνον εἰς τὴν συνειδητὴν κατανόησιν τῆς ἀξίας τοῦ θεσμοῦ, ἀλλὰ ἐπεδίωκεν, ἐμμέσως, τὴν ἐπιβολὴν ἑνὸς αὐτοελέγχου διὰ τῆς ἀγρύπνου παρακολουθήσεως τῶν διοικήσεων ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τὴν ἐπιλογὴν καὶ τὴν ἀνάδειξιν τῶν ἱκανῶν συνεταιριστικῶν στελεχῶν τοῦ μέλλοντος, τῶν ὁποίων ἡ σπάνις ὑπῆρξε

πάντοτε αἰσθητή. Σημειωτέον, ὅτι ἡ διαφώτισις διὰ τὸν θεσμὸν τῶν συνεταιρισμῶν καὶ ἡ προσπάθεια δημιουργίας σχετικοῦ ἐνδιαφέροντος δὲν ἐστράφη μόνον πρὸς τοὺς συνεταιρισμένους ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλας τὰς τάξεις τῶν ὁπωσδήποτε σχετιζομένων μὲ τὴν γεωργικὴν παραγωγήν. Λόγῳ ἀγνοίας τῆς πραγματικῆς των ἀποστολῆς, οἱ συνεταιρισμοὶ προεκάλεσαν πολλάκις τὴν ἀντίδρασιν μὴ ἐπαρκῶς κατατοπισμένων προσώπων, ἅτινα ὑπέθετον ὅτι θίγονται τὰ συμφέροντά των. Κατεβλήθη, ὅθεν, ἐπιτυχὴς προσπάθεια ἐξουδετερώσεως τῶν ἀντιδράσεων διὰ τῆς διαφωτίσεως. Σχετικὴ ἐπίσης μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὴν δημιουργίαν εὐγενοῦς συνεταιριστικῆς ἁμίλλης εἶναι ἡ καθιέρωσις παρὰ τῆς Τραπέζης εἰδικῶν πιστώσεων διὰ τὴν βράβευσιν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν προοδευτικῶν συνεταιρισμῶν ἢ ἀτόμων, ἅτινα κατέβαλον ἐξαιρετικὰς προσπαθείας διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς κινήσεως.

Β) Παραλλήλως, ἡ Τράπεζα ἐνδιεφέρθη ζωηρῶς διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ τὴν καλὴν διαχείρισιν τῶν συνεταιρισμῶν, εἰργάσθη θετικῶς διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν συνεταίρων, ὅπου τυχὸν εἶχεν αὕτη κλονισθῇ, καὶ ἐδίδαξε τὴν μεθοδικὴν καὶ τακτικὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν.

Πρὸς τοῦτο, δὲν περιωρίσθη εἰς θεωρητικὴν μόνον διαφώτισιν καὶ δὲν ἠρκέσθη εἰς δεοντολογικὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ἔλαβε καὶ θετικώτερα μέτρα. Τόσον ἡ κεντρική, ὅσον καὶ αἱ περιφερειακαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Τραπέζης, ἐπέδειξαν πᾶσαν αὐστηρότητα, ὁσάκις εὑρέθησαν πρὸ περιπτώσεων ἰδιοτελῶν ἐνεργειῶν διοικητικῶν ἢ ὑπαλληλικῶν στελεχῶν.

Ἡ αὐστηρότης αὕτη, παρεξηγηθεῖσα πολλάκις ἢ χρησιμοποιηθεῖσα ἐνίοτε πρὸς δημαγωγίαν, προεκάλεσε διαμαρτυρίας καὶ σχόλια περὶ δῆθεν «ἀστυνομικοῦ ἐλέγχου» τῆς Τραπέζης. Τὰ ἀποτελέσματα ὅμως ἀπέδειξαν ὅτι αὕτη, ἀσκηθεῖσα ἄλλως τε μετὰ συνέσεως καὶ μέτρου, ὑπῆρξε λίαν ὠφέλιμος. Βαθμηδόν, τόσον τὰ μέλη τῶν συνεταιρισμῶν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον οἱ παραγωγοὶ ἑκάστης περιφερείας, ἀντελήφθησαν ὅτι ἀσύδοτος διαχείρισις τῆς συνεταιρικῆς περιουσίας δὲν ἦτο πλέον ἐπιτρεπτή, οὕτω δὲ τὸ αἴσθημα τῆς πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἐμπιστοσύνης ἐτονοῦτο προκαλοῦν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὴν προοδευτικὴν πύκνωσιν τῶν μελῶν τῶν ὀργανώσεων. Σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, ἡ Τράπεζα εὑρέθη εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ χαλαρώσῃ τὴν ἀρχικῶς ἐπιδειχθεῖσαν αὐστηρότητα, περιοριζομένη εἰς τὴν λῆψιν αὐστηρῶν μέτρων μόνον εἰς ἐκτάκτους καὶ σοβαρὰς περιπτώσεις ἀνωμαλιῶν.

Ἐπεδιώχθη καὶ ἐπετεύχθη ἡ παράστασις τῶν ἐποπτῶν εἰς τὰς γενικὰς συνελεύσεις καὶ ἡ εἰς αὐτὰς ἀνακοίνωσις καὶ ἐπεξήγησις τῶν πορισμάτων τοῦ ἐνεργηθέντος ἐλέγχου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἡ διαφώτισις τῶν συνεταίρων ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς τηρήσεως διοικητικῆς καὶ λογιστικῆς τάξεως καὶ ἐνημερότητος.

Ἐπειδὴ ἡ ἔλλειψις λογιστικῆς τάξεως ὠφείλετο, ἐν πολλοῖς, εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν πεπειραμένων λογιστικῶν ὑπαλλήλων, ἐπεδιώχθη ἡ ἐξασφάλισις μιᾶς στοιχειώδους, ἔστω, λογιστικῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν πρωτοβαθμίων ὀργανώσεων, ἥτις ὅμως προσέκοπτεν εἰς δύο βασικὰς δυσχερείας. Ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν γενικωτέραν ἐν Ἑλλάδι σπάνιν λογιστικῶς μορφωμένων νέων, ὀφειλομένην εἰς τὸ κρατοῦν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν πολλῶν συνεταιρισμῶν νὰ διατηρήσουν ἴδιον λογιστήν.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερειῶν τούτων ἡ Τράπεζα ἐπεδίωξε τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ συνεχῆ καθοδήγησιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὀργανώσεων διὰ τῶν ἐποπτικῶν της ὀργάνων, ἅτινα ὑπεδείκνυον τὸν τρόπον τηρήσεως τῶν βιβλίων καὶ ἐβοήθουν πολλάκις τοὺς ὑπαλλήλους, ἐλέγχοντα ἑκάστοτε τὴν σχετικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν μονιμωτέραν ὀργάνωσιν ἑνὸς συστήματος λογιστικῆς ἐξυπηρετήσεως πληροῦντος τὰς προϋποθέσεις μικρᾶς δαπάνης τῶν συνεταιρισμῶν καὶ σχετικῶς ὀλιγαρίθμου λογιστικοῦ προσωπικοῦ.

Τοῦτο ἐκρίθη ὅτι ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς ὀργανώσεως λογιστηρίων εἰς τὰς Ἑνώσεις τῶν συνεται-

Συσκευασία τυροῦ φέτας εἰς βαρέλια εἰς τὸ τυροκομεῖον Σχοινοχωρίου.

Σπαρτικὴ μηχανὴ τοῦ συνεταιρισμοῦ Ἀνυφέ.
Παρομοίας διέθεσεν πλείστας ἡ Τράπεζα διὰ μεσοπροθέσμων δανείων.

ρισμῶν, ἅτινα θὰ ἀνελάμβανον τὴν διὰ περιοδευόντων λογιστῶν τήρησιν τῶν βιβλίων τῶν συνεταιρισμῶν τῆς περιφερείας των. Ὁ θεσμὸς ἐπέτυχε πράγματι. Ἤδη, εἰς τὰς δευτεροβαθμίους ὀργανώσεις, ὅλης σχεδὸν τῆς Χώρας, λειτουργοῦν λογιστήρια συνεταιρισμῶν ἅτινα, ἔναντι μικρᾶς συνεισφορᾶς ἑκάστου συνεταιρισμοῦ, τηροῦν τακτικῶς τὰ λογιστικά του βιβλία, συγχρόνως δὲ οἱ περιοδεύοντες λογισταὶ ἐξυπηρετοῦν γενικώτερον τὰς ἀνάγκας του, τηροῦντες τὴν ἀναγκαίαν ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον ἐπαφὴν πρωτοβαθμίων καὶ δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων. Τὰ ἐποπτικὰ τῆς Τραπέζης ὄργανα παρηκολούθησαν μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τὰς ἐργασίας τῶν λογιστηρίων, ἐμερίμνησαν διὰ τὴν προσχώρησιν εἰς αὐτὰ τῶν συνεταιρισμῶν, ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ καθοδηγηταὶ τῶν λογιστῶν, οἵτινες, σημειωτέον, εἰς πλείστας περιπτώσεις διηυκόλυναν τοὺς ἐπόπτας εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν ἔργον των διὰ τῆς ἐγκαίρου τακτοποιήσεως τῶν βιβλίων τῶν μελλόντων νὰ ἐλεγχθοῦν συνεταιρισμῶν.

Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς συστάσεως λογιστηρίων, ἡ Τράπεζα προθύμως προέβαινε καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν διευκόλυνσίν των, προκαταβάλλουσα τὰς ἀναγκαιούσας δαπάνας διὰ προεξοφλήσεως τῶν γραμματίων τῶν καλυπτόντων τὴν συνεισφορὰν εἰς τὰ λογιστήρια τῶν ἐξυπηρετουμένων ὑπ' αὐτῶν συνεταιρισμῶν. Ἡ ἐπιτυχία τῶν λογιστηρίων λύει, κατὰ τρόπον μονιμώτερον, τὸ ζήτημα τῆς λογιστικῆς τάξεως τῶν πιστωτικῶν, ἰδίᾳ, συνεταιρισμῶν, ἤδη δέ, ὁπότε καταβάλλεται φροντὶς συμπληρώσεως βαθμιαίως τοῦ προσωπικοῦ των διὰ νέων κατηρτισμένων ὑπαλλήλων, βασίμως ἐλπίζεται ὅτι ἡ λογιστικὴ ἐξυπηρέτησις θὰ καταστῇ πλήρης καὶ ἐνήμερος. Χαρακτηριστικὴ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ θεσμοῦ τῶν λογιστηρίων καὶ τῆς πρὸς αὐτὰ ἐμπιστοσύνης εἶναι ἡ ἀποφασισθεῖσα ὑπὸ τῆς Συνομοσπονδίας τῶν συνεταιρισμῶν καὶ βαθμιαίως συντελουμένη ἀνάθεσις εἰς αὐτὰ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν πρό τινος, διὰ τοῦ νόμου 1481, τεθέντων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν της συνεταιρισμῶν ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν.

Γ) Μὲ τὴν προσπάθειαν τακτοποιήσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τῶν συνεταιρισμῶν συνδέεται, ἐν μέρει, καὶ ἡ συστηματικὴ ἐργασία πρὸς διασφάλισιν καὶ βαθμιαίαν εἴσπραξιν τῶν συνεταιρικῶν ἀπαιτήσεων. Ὅταν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν ἐποπτείαν τῶν συνεταιρισμῶν, τὰ κεφάλαια τῶν ὀργανώσεων εἶχον, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀκινητοποιηθῇ εἰς δάνεια πρὸς τοὺς συνεταίρους, χωρὶς νὰ καταβάλλεται φροντὶς ἐγκαίρου ῥευστοποιήσεως ἢ διασφαλίσεώς των. Ἀνελήφθη ἀληθὴς σταυροφορία διὰ τὴν διασφάλισιν τῶν κεφαλαίων καὶ τὴν βαθμιαίαν ῥευστοποίησίν των. Κατὰ πάντα ἔλεγχον, ἐπεδιώκετο συστηματικῶς ἡ, συμφώνως πρὸς σχετικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, λῆψις κανονικῶν τίτλων παρὰ τῶν ὀφειλετῶν καὶ ἡ ἄμεσος κατάθεσίς των εἰς τὴν Τράπεζαν πρὸς εἴσπραξιν. Ὁ παρατιθέμενος πίναξ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν κατ' ἔτος εἴσπραξιν συνεταιρικῶν ἀπαιτήσεων ἐκ μέρους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἔτη	Εἰσπραχθέντα ποσὰ εἰς δραχμὰς
1930	6 708 570,95
1931	4 297 715,50
1932	9 324 218,06
1933	12 156 740,90
1934	14 712 033,15
1935	22 890 480,82
1936	32 453 615,22
1937	26 761 542,00
1938	40 949 644,00
1939	56 194 200,00

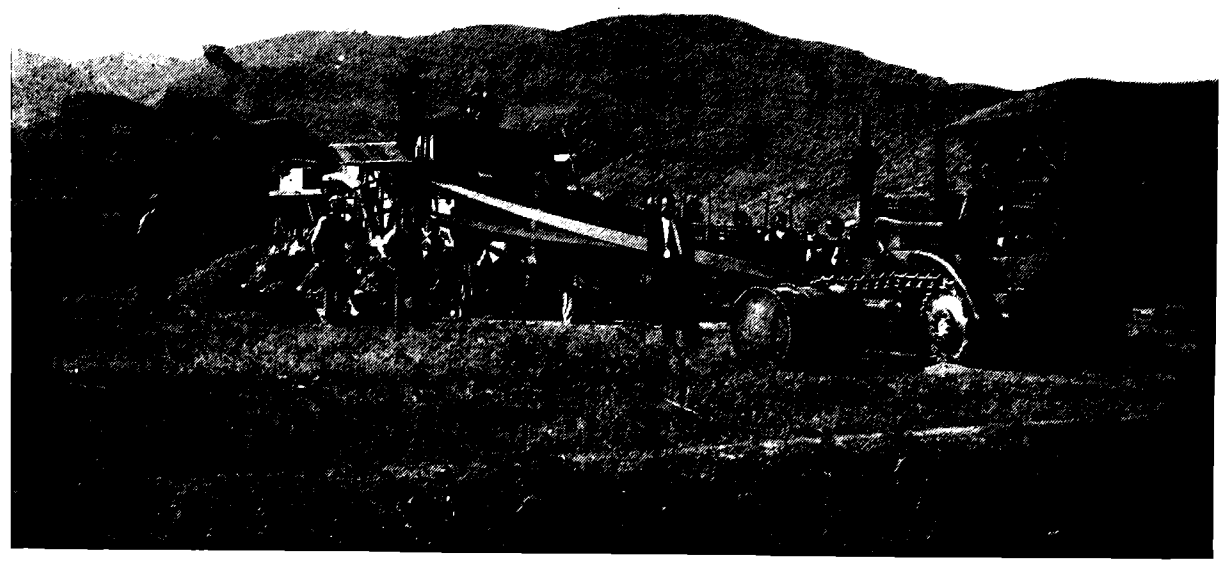
Ὁ ἐν λόγῳ πίναξ δεικνύει μόνον τὰ εἰσπραχθέντα κεφάλαια, δὲν εἰκονίζει ὅμως πλήρως τὴν ἐπιτευχθεῖσαν διασφάλισιν τῶν συνεταιρικῶν ἀπαιτήσεων, δεδομένου ὅτι τίτλοι σημαντικῆς ἀξίας εὑρίσκονται εἰσέτι ὑπὸ διακανονισμόν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὸν περὶ ῥυθμίσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν νόμον. Μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1937, καθ' ὃ ἐψηφίσθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος οὗτος, ἐπεστράφησαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰς τὰς ὀργανώσεις τίτλοι ἀξίας δραχμῶν 142.000.000 περίπου διὰ τὰς νομίμους πρὸς διακανονισμὸν ἐνεργείας. Τέλος, τὸ ἀπομένον πρὸς εἴσπραξιν γενικὸν ὑπόλοιπον ἀνήρχετο κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1939 εἰς δραχμὰς 173.551.000, ἐν τῷ μέλλοντι δὲ θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος προοδευτικὴ ῥευστοποίησις, ὥστε αἱ καθυστερήσεις νὰ περιορισθοῦν, κατὰ τὸ δυνατόν, εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἡ σημασία τῆς διασφαλίσεως τῶν συνεταιρικῶν κεφαλαίων καὶ τῆς ἐνημέρου κινήσεώς των εἶναι ἐξόχως σοβαρά. Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἡ αἰτία τῆς ἀδρανείας πλείστων πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν εἶναι ἡ ἀκινητοποίησις τῶν κεφαλαίων των. Πλὴν ὅμως τούτου, γενικώτερον, ἡ τάξις καὶ ἡ ἐνημερότης εἰς τὴν πιστωτικὴν κίνησιν εἶναι βασικὸν στοιχεῖον ἀπροσκόπτου λειτουργίας πιστωτικῶν ὀργανισμῶν. Τὰ ἐξ αὐτῆς ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ ὀφέλη εἶναι ἔκδηλα, ὄχι μόνον ὑπὲρ τοῦ πιστωτικοῦ ὀργανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν μετ' αὐτοῦ συναλλασσομένων ὀφειλετῶν. Ἐθιζόμενοι οὗτοι εἰς τὴν ἐμπρόθεσμον ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των, ἐθίζονται συγχρόνως εἰς τὴν συνετὴν καὶ παραγωγικὴν χρῆσιν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν διατιθεμένων πιστώσεων. Ἡ Τράπεζα, ἥτις κατὰ τὴν ἄσκησιν παρ' αὐτῆς τῆς πίστεως, κατέβαλεν ἀόκνους προσπαθείας νὰ στρέψῃ ταύτην πρὸς παραγωγικὴν κατεύθυνσιν καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν τερματισμὸν τοῦ πρὸ τῆς ἱδρύσεώς της κρατοῦντος καταναλωτικοῦ κυρίως συστήματος, τὴν αὐτὴν πολιτικὴν ἤσκησε καὶ κατὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς τοποθετήσεως τῶν συνεταιρικῶν κεφαλαίων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐνδιεφέρθη ὡς δι' ἴδια αὐτῆς κεφάλαια.

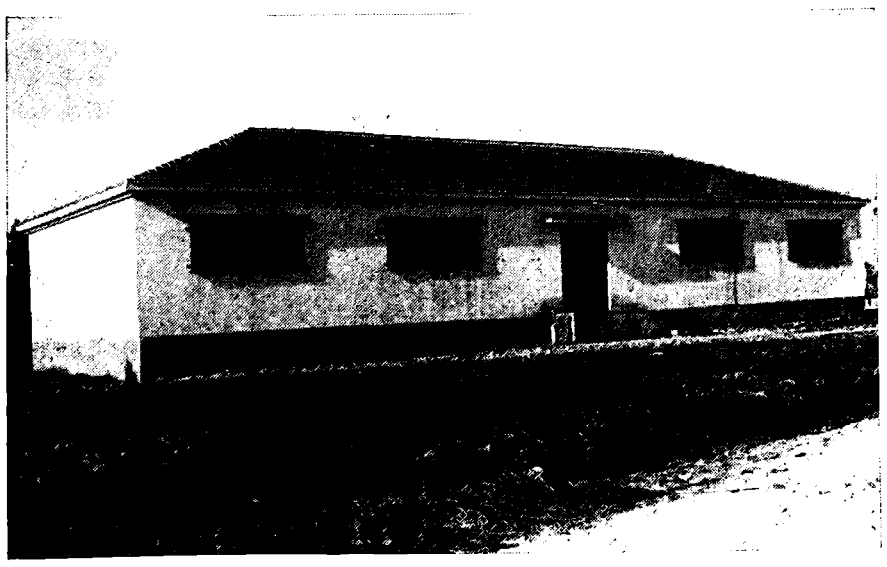
Δ) Ἡ διαφώτισις τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, ἡ ἐπιδίωξις διαχειριστικῆς τάξεως, ἡ δίωξις τῶν δολιευομένων συνεταιρικὰ συμφέροντα καὶ ἡ οἰκονομικὴ περισυλλογὴ τῶν ὀργανώσεων ὑπῆρξαν προγραμματικαὶ ἀρχαὶ διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Τραπέζης τεθεισῶν ὀργανώσεων. Ἐφηρμόσθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐποπτικῶν ὀργάνων μὲ ἀπόλυτον κατανόησιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, μὲ ἀποστολικὴν πολλάκις καρτερίαν καὶ μὲ διαρκῆ διάθεσιν στοργικῆς ἐνισχύσεως τῶν ὀργανώσεων. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ὡς ἀρχὴ ἐτίθετο ἡ προσπάθεια ἀναβιώσεως τῶν ἀδρανούντων συνεταιρισμῶν, ὅταν ὅμως ἡ ἀναδιοργάνωσις ἀπεδεικνύετο ἀδύνατος, ἐπεδιώκετο ἡ διάλυσις τοῦ συνεταιρισμοῦ. Τοῦτο ὑπῆρξε μέτρον συνδεόμενον ἐπίσης μὲ τὴν μνημονευθεῖσαν πρώτην κατεύθυνσιν τῆς Τραπέζης πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ περιελθόντος ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της ὑλικοῦ.

Κατὰ νόμιμον ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ συναισθήσει ὅτι ἡ ἁπλῆ διατήρησις, ὡς νόμῳ ὑφισταμένων, συνεταιρισμῶν περιπεσόντων ἐξ οἱουδήποτε λόγου εἰς ἀδράνειαν, ὄχι μόνον οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ, ἀλλὰ καὶ καθίσταται ἐπιζημία διὰ τὴν ὅλην κίνησιν, λόγῳ τῆς ἀποσυνθετικῆς παρεμβολῆς των μεταξὺ τῶν κινουμένων ὀργανώσεων, ἡ Τράπεζα προέβη συστηματικῶς εἰς τὴν νόμιμον διαδικασίαν διαλύσεως τῶν εἰς ἀνεπανόρθωτον ἀδράνειαν περιπεσόντων συνεταιρισμῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαλυθέντων ἐγγίζει περίπου τὰς 2.000, μολονότι δὲ δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς τῶν ἐξ αὐτῶν ἀναλογούντων εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης συσταθέντας, δύναται μετὰ βασιμότητος νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν καλύπτει συνεταιρισμοὺς ἱδρυθέντας πρὸ τοῦ ἔτους 1930.

Ε) Τέλος, τὸ τελευταῖον μέτρον τὸ σχετιζόμενον μὲ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν συνεταιρισμῶν ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια συγχωνεύσεως τῶν ὑφισταμένων ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ πλειόνων ὁμοειδῶν συνεταιρισμῶν. Πλείονες συνεταιρισμοὶ εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον, πλὴν ἐλαχίστων περιπτώσεων μεγάλης τοπικῆς κινήσεως, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ὕπαρξίς των, κατὰ μὴ ἀμφισβητουμένην ἀρχήν, εἶναι ἐμπόδιον διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν σκοπῶν μιᾶς ὀργανώσεως καὶ τὴν καλὴν λειτουργίαν της. Οἰκονομικὴ καχεξία, διάθρυψις προσωπικῶν φιλοδοξιῶν καὶ ἐξ αὐτῶν ἀνταγωνισμὸς ἐπιζήμιος, διασπορὰ τῶν μελῶν, εἶναι τὰ συνήθη ἀποτελέσματα τῆς ὑπάρξεώς των. Ἐπεβάλλετο, ὅθεν, ἡ συ/χώνευσις τῶν ἀθρόως ἱδρυθέντων ὁμοειδῶν συνεταιρισμῶν, ἥτις καὶ ἐπεδιώχθη. Παρὰ τὴν καταβληθεῖσαν μέχρι σήμερον προσπάθειαν, τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν πε-

Ἀλωνιστικὸν συγκρότημα Ἑνώσεως γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Τρικκάλων.

Ἀποθήκη σουλτανίνας συνεταιρισμοῦ Βέλλου (Κιάτου).

Γενικὴ ἄποψις τοῦ συνεταιρικοῦ ἐλαιουργείου Βόρρων μετὰ τοῦ ὑποστέγου διατηρήσεως ἐλαιοκάρπου.

νιχρά, ἐξεδηλώθησαν μόνον κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν συγχώνευσιν 73 συνεταιρισμῶν εἰς 30 καὶ 4 Ἑνώσεων εἰς 2. Χωρὶς νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ μεγαλυτέρα ἐπιτυχία, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη συνήντησε πολλὰς καὶ πολλάκις δυσεπιλύτους δυσχερείας.

Μέχρι τοῦ ἔτους 1934, ἐλλείψει νομοθετικῆς εὐχερείας, ἡ συγχώνευσις συνεταιρισμῶν ἦτο δυνατὴ μόνον δι' αὐτοδιαλύσεως ἀσθενεστέρων καὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν μελῶν των εἰς τοὺς ὑγιεστέρους. Ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἧς, διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 19.1.1934, παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια ἀπ' εὐθείας συγχωνεύσεως, αἱ δυσχέρειαι δὲν ἠρθησαν. Πλὴν τῆς πολυπλόκου καὶ μακρᾶς διαδικασίας, τὴν ὁποίαν προβλέπει τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα, καὶ ἥτις πολλάκις συνέτεινεν εἰς τὴν ματαίωσιν ἐπιχειρηθεισῶν συγχωνεύσεων, ἀνέκυπτον πάντοτε καὶ οὐσιαστικώτερα ἐμπόδια. Οὕτω, ἡ οἰκονομικὴ ἀνισότης τῶν ὑπὸ συγχώνευσιν συνεταιρισμῶν, ἡ μέχρις ἑνὸς σημείου δικαία ἐπιφυλακτικότης τῶν μελῶν τῶν οἰκονομικῶς ἀνθούντων, νὰ δεχθοῦν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ συνεταιρισμοῦ των, ὅστις ἠνδρώθη πολλάκις μὲ τὸν προσωπικὸν μόχθον των καὶ τὴν διακινδύνευσιν τῆς ἀτομικῆς περιουσίας των, τὰ μέλη τοῦ πτωχοτέρου συνεταιρισμοῦ, αἱ προσωπικαὶ φιλοδοξίαι τῶν διοικούντων καὶ πλεῖσται ἄλλαι καθ' ἑκάστην προκύπτουσαι διαχειριστικαί, συναλλακτικαὶ κλπ. δυσχέρειαι καθίστων τὸ ἔργον πολλάκις ἀκατόρθωτον.

Παρὰ ταῦτα, ἡ παρατηρηθεῖσα κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν τάσις πρὸς συγχώνευσιν παρέχει βάσιμον τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ἐργασία αὕτη θὰ βαδίσῃ προοδευτικῶς. Ἤδη, συνεπείᾳ τῆς συστηματικῆς διαφωτίσεως ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς συγκεντρώσεως τῶν συνεταιρικῶν δυνάμεων ἑκάστου τόπου, ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἐμπράγματος ἐκδήλωσις τῆς πρὸς συγχώνευσιν τῶν ὁμοειδῶν συνεταιρισμῶν τάσεως θὰ εἶναι καρποφόρος.

Ἂν, παρὰ τὰ μέχρι τοῦδε πενιχρὰ ἀποτελέσματα, ἐπεμείναμεν ἰδιαιτέρως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τὸ ἐπράξαμεν διότι καὶ πολὺν μόχθον καὶ μεγάλην ἀπασχόλησιν ἀπῄτησεν, ἀλλὰ κυρίως διότι ἡ συνέχισις εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τῶν συνεταιρισμῶν. Ἡ Τράπεζα θὰ συνεχίσῃ συστηματικῶς τὰς προσπαθείας της, ἂν δέ, ὡς ἐλπίζεται, παρασχεθοῦν νομικαί τινες εὐχέρειαι, τὰ ἀποτελέσματα τοῦ προσεχοῦς μέλλοντος θὰ εἶναι πλουσιώτερα.

***

Ἐσκιαγραφήθη, ἀνωτέρω, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ ἀκολουθηθεῖσα ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατεύθυνσις διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν περιελθόντων ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της συνεταιρισμῶν καὶ τὰ ληφθέντα δι' αὐτὴν κυριώτερα μέτρα. Δὲν εἶναι, ἴσως, περιττὸν νὰ τονισθῇ, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἐλήφθησαν καὶ δὲν ἐφηρμόσθησαν ἐν αὐστηρᾷ διαχωρίσει μόνον διὰ τοὺς πρὸ τῆς ἱδρύσεώς της ὑφισταμένους συνεταιρισμούς. Ἡ ἐφαρμογή των ἀναφέρεται καὶ εἰς τοὺς μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης συσταθέντας, ἂν δὲ ἐτονίσθησαν ἰδιαιτέρως ἐν τῇ ἐπιδράσει των εἰς τοὺς παλαιοτέρους συνεταιρισμούς, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δι' ἐκείνους ὑπῆρξαν περισσότερον ἀναγκαῖα.

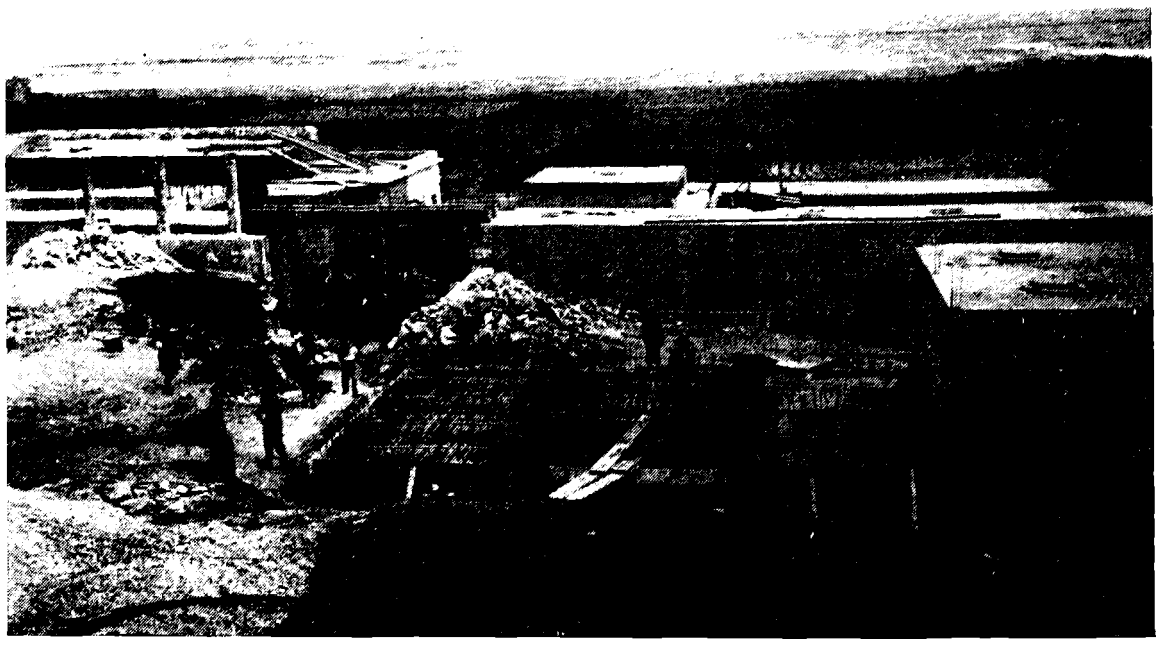
Ἡ Τράπεζα οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἑνότητα τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς δειλῆς ἐμφανίσεώς του, εὐθὺς μετὰ τὸν νόμον 602 μέχρι τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀλκίμου ἀναπτύξεώς του. Ἀντεμετώπισε παλαιοὺς καὶ νέους συνεταιρισμοὺς μὲ τὴν αὐτὴν συνεπῆ πολιτικὴν καί, χωρὶς νὰ ἀμελήσῃ διὰ τὴν προώθησιν τῶν πρώτων, ἐμερίμνησε νὰ παρατάξῃ πλησίον των τοὺς δευτέρους ὡς εἰς συμπλήρωσιν καὶ ὁλοκλήρωσιν τῆς κινήσεως.

Ἡ δευτέρα, ὅθεν, κατεύθυνσις τῆς Τραπέζης πρὸς δημιουργίαν νέων ὀργανώσεων, ἰδίᾳ δὲ ἀνωτέρας ἢ συνθετωτέρας μορφῆς, εἶναι ἐξελικτικὴ συνέχισις τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου. Ἂν τὴν συνέχισιν αὐτὴν χαρακτηρίζῃ ἡ τάσις πρὸς ἐπέκτασιν, ὄχι πλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνεταιρισμῶν, ἀλλὰ τοῦ δημιουργικοῦ περιεχομένου των, τοῦτο ὀφείλεται καὶ εἰς γενικὰ αἴτια, ἀλλὰ καὶ εἰς εἰδικώτερα, σχέσιν ἔχοντα μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ἵδρυσιν καὶ

λειτουργίαν ἱδρύματος ἀγροτικῆς πίστεως. Ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἀσκηθεῖσα κρατικὴ γεωργικὴ πολιτική, ἡ σειρὰ τῶν ὑπὲρ τῆς γεωργίας ληφθέντων μέτρων, ἅτινα, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐξεδηλώθησαν εἰς ἔκτασιν ἄνευ προηγουμένου καὶ κατὰ μεθοδικῶς ἐπιστημονικὴν καὶ ἐκλογικευμένην τάσιν, αἱ προπαγανδισθεῖσαι νέαι μέθοδοι καλλιεργειῶν σκοποῦσαι κυρίως τὴν ἐντατικήν, ἀντὶ τῆς ἐκτατικῆς, καλλιέργειαν καὶ τὴν ἀνωτέραν ἀπόδοσιν, ὄχι μόνον κατὰ ποσότητα, ἀλλὰ καὶ ποιότητα καὶ ὁ ἐξελιχθεὶς τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς ὑπαίθρου εἶναι τὰ γενικὰ αἴτια μιᾶς ἀναλόγου ὀργανώσεως τῶν συνεταιρισμῶν. Εἰδικώτερον ὅμως, ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία ἀγροτικοῦ πιστωτικοῦ ἱδρύματος ἦτο φυσικὸν νὰ προκαλέσῃ ἀντίστοιχον, πρὸς τὰς ἰδικάς του ἐπιδιώξεις, κατεύθυνσιν τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων.

Ἡ πίστις, ἀσκουμένη πλέον ἐνιαίως, δὲν ἐσκόπει μόνον τὴν πρόσκαιρον ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς διὰ βραχυπροθέσμων δανείων, ἅτινα σημειωτέον κατὰ τὸ παρελθόν, λόγῳ τῆς μὴ ὀρθολογιστικῆς παρακολουθήσεως, ὑπηρέτουν κυρίως καταναλωτικοὺς καὶ οὐχὶ παραγωγικοὺς σκοποὺς καὶ ἀνάγκας, ἀλλὰ ἀπέβλεπε κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς ἑλληνικῆς γῆς καὶ τὴν μονιμωτέραν βελτίωσιν τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος. Τοῦτο θὰ ἐπετυγχάνετο, ἀφ' ἑνὸς διὰ τῆς πιστωτικῆς ἐνισχύσεως πρὸς ἐπέκτασιν τῶν καλλιεργειῶν καὶ βελτίωσιν τῶν μεθόδων των, ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς αὐτῆς ἐνισχύσεως πρὸς καλλιτέραν ἀπόδοσιν τῶν προϊόντων, δι' ἀρτίας βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας, τέλος δὲ διὰ τῆς παροχῆς τῶν δυνατοτήτων συγκεντρώσεως καὶ ἐπιμελοῦς καὶ εἰς συμφερούσας τιμὰς διαθέσεώς των. Τὰς κατευθύνσεις ταύτας ἠκολούθησεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐποπτείας καὶ παρακολουθήσεως τῶν συνεταιρισμῶν.

Αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις ἐκρίθη, ὅτι θὰ ἦσαν οἱ καλλίτεροι συν-

Οἰνοδεξαμεναὶ τοῦ οἰνοποιείου Μάλεμε, παρὰ τὰ Χανιά, ἀνεγερθεῖσαι διὰ δανείου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἐμφιάλωσις οἴνων εἰς τὸ οἰνοποιεῖον Βαθέος Σάμου.

Τὸ χημεῖον τοῦ συνεταιρικοῦ οἰνοποιείου Νεμέας.

Τὸ μέλαθρον τῆς Ἑνώσεως τῶν γεωργ. συν/σμῶν Ἀλεξανδρουπόλεως.

τελεσταὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν δύο ἐπιδιώξεων, ἤτοι τῆς βελτιώσεως τῆς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐπιμελοῦς διαθέσεώς των. Καὶ δι' αὐτῶν κυρίως συνετελέσθησαν, χωρὶς νὰ παύσῃ ἡ ἀπασχόλησίς των μὲ τὰς λοιπὰς ἐργασίας των, προμηθευτικὰς κλπ.

Ἡ Τράπεζα, πρὸ τῆς ἐξαπλώσεως ὑπ' αὐτῆς τοῦ συνεταιρικοῦ δικτύου, ἢ παραλλήλως πρὸς αὐτὴν καὶ μετὰ τὰς πρώτας ἐκδηλώσεις τῆς συντελουμένης, ὁλοὲν πληρέστερον, ἐξυγιάνσεως τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν, ἔλαβε γενικά τινα μέτρα καθιστῶντα δυνατὴν τὴν χάραξιν ἑνὸς μελετημένου προγράμματος καὶ τὴν διευκόλυνσιν τῆς κινήσεως διὰ τῆς παροχῆς τῶν ἀναλόγων μέσων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διαγραφῆς μιᾶς γενικωτέρας κατευθύνσεως, συνεστήθη καὶ ἐλειτούργησεν ἐπί τι χρονικὸν διάστημα παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ γνωμοδοτικὸν συνεταιριστικὸν συμβούλιον, ἀπαρτισθὲν ἀπὸ εἰδικοὺς ἐπιστήμονας καὶ ἀντιπροσώπους τῶν συνεταιρικῶν καὶ λοιπῶν ὀργανώσεων.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἵνα ἐπιτευχθῇ, κατὰ τὸ δυνατόν, μία ἀποκέντρωσις καὶ ἐπιτόπιος μελέτη τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης περιφερείας μὲ τὴν ἐνεργὸν ἀνάμιξιν τῶν περιφερειακῶν ὀργάνων τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, συνεστήθησαν τοπικαὶ ἐπιτροπαὶ ἀπαρτιζόμεναι ἀπὸ τὸν ἐπιθεωρητὴν τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὰ λοιπὰ ἐποπτικὰ ὄργανα, τὸν διευθυντὴν τοῦ καταστήματος τῆς Τραπέζης, τὸν τεχνικὸν ἐπιθεωρητήν, τὸν προϊστάμενον τῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας καὶ δύο ἀντιπροσώπους τῶν συνεταιρισμῶν. Ἔργον τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν εἶναι ἡ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, διαγραφὴ τῶν γενικῶν κατευθύνσεων ἐν τῇ περιφερείᾳ καὶ ἡ κατάρτισις εἰδικοῦ ἐτησίου συνεταιριστικοῦ προγράμματος.

Ἀπεφασίσθη καὶ ἐφηρμόσθη ἡ συνεργασία τῆς Τραπέζης μετὰ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας διὰ τῆς συμμετοχῆς, μετὰ δικαιώματος ψήφου, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διαθέσεως τῶν πιστώσεων ἑκάστης περιφερείας τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς οἰκείας ὀργανώσεως.

Διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν διευκόλυνσιν τῆς συγκεντρώσεως τῶν προϊόντων, ἀπεφασίσθη ἡ χρηματοδότησις τῶν ὀργανώσεων διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ συγκέντρωσιν καὶ ἡ συστηματική, διὰ τῆς ἁρμοδίας παρὰ τῇ Τραπέζῃ ὑπηρεσίας, διευκόλυνσίς των εἰς τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων.

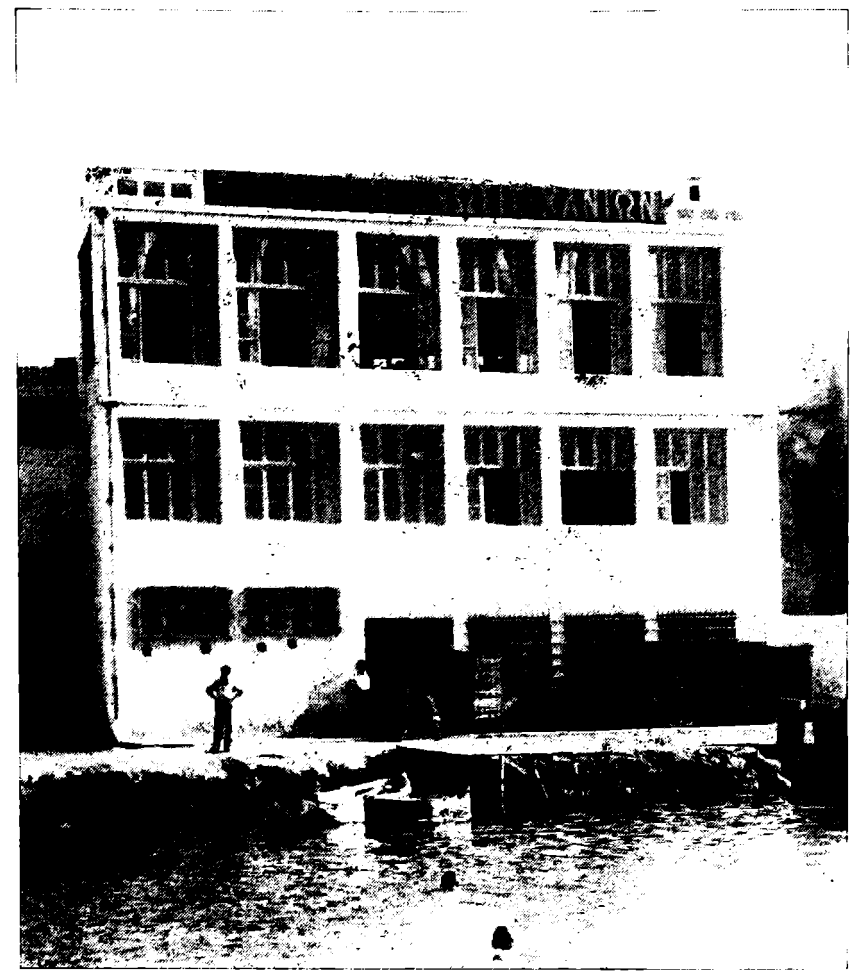
Εἰδικώτερον, διὰ τὴν πρὸς τὰς ἄνω κατευθύνσεις στροφὴν τῶν ἱδρυομένων συνεταιρισμῶν κατὰ τὴν σύστασίν των, οὐχὶ συμπτωματικῶς ἀλλὰ μετὰ προηγουμένην μελέτην τῶν ἐκασταχοῦ ἀναγκῶν καὶ τῶν δυνατοτήτων δράσεως, ἐφηρμόσθη σύστημα πλήρους ἐπεξεργασίας τῶν ὑποβαλλομένων πρὸς ἔγκρισιν καταστατικῶν.

Πρὸ τῆς, κατ' ἀρχήν, λήψεως ἀποφάσεως ἱδρύσεως συνεταιρισμοῦ τινος ἐνεργεῖται μελέτη τῶν τοπικῶν συνθηκῶν ὑπὸ τῆς ἐποπτικῆς, προκειμένου δὲ περὶ παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης, ὑποδεικνύεται πρὸς τοὺς ἱδρυτὰς ὁ προσφορώτερος τύπος συνεταιρισμοῦ, ἐν συνεχείᾳ δέ, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας ἐπεξεργασίαν τοῦ καταστατικοῦ, δὲν ἐξετάζεται μόνον ἡ νομιμότης ἀλλὰ καὶ ἡ σκοπιμότης καὶ αἱ ἐπιβαλλόμεναι κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας πραγματικαὶ τροποποιήσεις. Διὰ τῆς, καθ' ἑκάστην μεμονωμένην περίπτωσιν, ἐπεξεργασίας τῶν καταστατικῶν ἐφαρμόζονται, ἐν ἀναλύσει, αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Τραπέζης, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἐπὶ μέρους κατευθύνσεις νὰ ἀπαρτίζουν ἀθροιστικῶς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ νὰ ἀσφαλίζουν τὴν ἀπαραίτητον ὁμοιορρυθμίαν. Ταύτην διηυκόλυνεν ἡ Τράπεζα καὶ διὰ τῆς ἐκπονήσεως καὶ ἐκτυπώσεως προτύπων καταστατικῶν παντὸς εἴδους συνεταιρισμῶν, ἅτινα διατίθενται εἰς ἐλαχίστην τιμήν. Οὕτω, ἐξεπονήθησαν καὶ ἐξετυπώθησαν καταστατικὰ πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν περιωρισμένης εὐθύνης καὶ ἀπεριορίστου εὐθύνης, συνεταιρισμῶν πωλήσεως, οἰνοποιητικῶν, γαλακτοκομικῶν, μελισσοκομικῶν, ἐλαιουργικῶν, ὑγειονομικῶν κλπ. Ἐπίσης ἐξεπονήθησαν πρότυποι κανονισμοὶ ἐργασιῶν. Τὴν αὐτὴν ἐργασίαν μεθοδικῆς ἐπεξεργασίας ἐφαρμόζει ἡ Τράπεζα καὶ κατὰ τὸν ἔλεγχον τῶν τροποποιητικῶν ἀποφάσεων τῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν ἀφορωσῶν ὁλοκληρωτικὴν τροποποίησιν καταστατικῶν ἢ προσθήκην νέων σκοπῶν ἢ αὔξησιν τῆς μερίδος τῆς εὐθύνης κλπ.

Διὰ νὰ καταδειχθῇ ἡ ἔκτασις τῆς ἐμμέσου ἐπιδράσεως, ἣν ἤσκησεν ἡ Τράπεζα διὰ τὴν συνεπῆ ἐξέλιξιν

τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος καὶ τὴν ὁμοιόμορφον ἐκδήλωσίν του εἰς ἕκαστον τομέα δράσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀρτίαν καὶ μεθοδικὴν καταστατικὴν κατοχύρωσιν τῶν συνεταιρισμῶν, σημειοῦται ὅτι, ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα, ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία ἐπεξειργάσθη, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, τὰ καταστατικὰ 3404 ὑπὸ ἵδρυσιν συνεταιρισμῶν καὶ 56 δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων, ἔτι δὲ καὶ 5991 τροποποιητικὰς ἀποφάσεις γενικῶν συνελεύσεων.

Τέλος, ἀμφοτέρας τὰς προσπαθείας τῆς Τραπέζης, ἤτοι τὴν ἐξυγίανσιν τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὴν στροφήν των πρὸς παραγωγικὰς ἐργασίας ἢ δι' ἐπεκτάσεως τῆς δράσεως τῶν ὑφισταμένων κατὰ τὴν ἵδρυσίν της ἢ διὰ τῆς συστάσεως νέων, διηυκόλυνεν ὁ ἀσκηθεὶς καθ' ὅλην τὴν δεκαετίαν ἔλεγχος τῶν συνεταιρισμῶν. Ἡ ἐλεγκτικὴ καὶ ἐποπτικὴ ἐργασία δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τήν, συμφώνως πρὸς τὴν νομοθετικὴν ἐπιταγήν, παρακολούθησιν τῆς νομιμότητος καὶ τῆς διοικητικῆς καὶ διαχειριστικῆς τάξεως τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεταιρισμῶν. Δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν ἐκ τῶν ὑστέρων διαπίστωσιν καταστάσεων καὶ τὴν λῆψιν κυρώσεων κατὰ τὰς περιπτώσεις ἀνωμαλιῶν. Ἡ Τράπεζα ἐφιλοδόξησε νὰ καθιερώσῃ προληπτικὸν καὶ καθοδηγητικὸν ἔλεγχον, νὰ δώσῃ τὸ πραγματικὸν νόημα τῆς ἐποπτείας, καθ' ὃ αὕτη δὲν εἶναι εἰσαγγελικὴ παρακολούθησις, ἀλλὰ στοργικὴ διαφώτισις διὰ τὴν πρόληψιν ζημιῶν ἢ ἀνωμαλιῶν. Ἂν κατέστη δυνατὴ ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἄσκησις τῆς ἐποπτείας, τοῦτο δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὰ ἐποπτικὰ ὄργανα τῆς Τραπέζης, ἅτινα εἰργάσθησαν, πράγματι, μὲ καρτερίαν καὶ ψυχικὸν σθένος, ἐμψυχούμενα ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὴν συνεταιριστικὴν ἰδέαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διοικητικὰ καὶ ἐποπτικὰ συμβούλια τῶν ὀργανώσεων καὶ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν. Τὰ διοικητικὰ καὶ ὑπαλληλικὰ στελέχη τῶν ὀργανώσεων, παρὰ τὴν ἔλλειψιν συνήθως ἀνωτέρας μορφώσεως, ἐστάθησαν, κατὰ τὸ πλεῖστον, εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των.

Τὸ μέγαρον τῆς σταφιδικῆς Ἑνώσεως Χανίων.

Αἱ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν ἐνεργηθεῖσαι ἐκκαθαρίσεις καὶ ἔλεγχοι συνεταιρικῶν ὀργανώσεων ἀνῆλθον, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, εἰς 19.612.

*
* *

Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω γενικὰς κατευθύνσεις ἐκινήθη τὸ προπαγανδιστικόν, ἐποπτικὸν καὶ δημιουργικὸν ἔργον τῆς Τραπέζης διὰ τοὺς συνεταιρισμούς. Ἡ, ὑπὸ τὰς κατευθύνσεις αὐτάς, ἀριθμητικὴ κίνησις τῶν συνεταιρισμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαλύσεις, ἱδρύσεις, συγχωνεύσεις, ἀριθμὸν μελῶν καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν διαφόρων μορφῶν των, ἔχει ὡς κάτωθι:

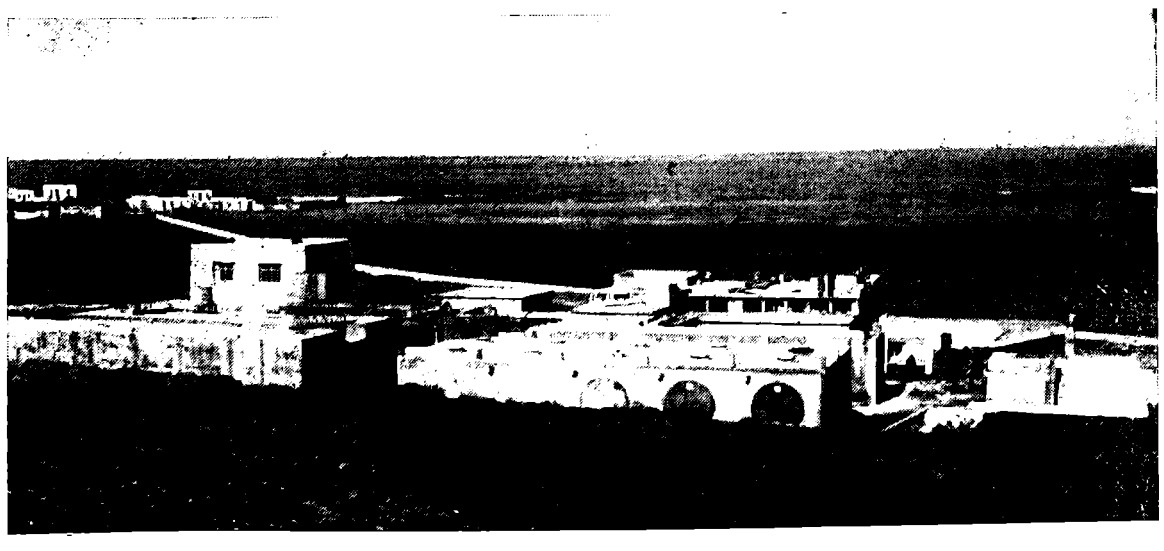
Οἱ κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1930 νόμῳ ὑφιστάμενοι συνεταιρισμοὶ ἀνήρχοντο εἰς 5186.

Ὡς ἐτονίσθη ἤδη, ἐξ αὐτῶν ἐλειτούργουν πράγματι οἱ 2800, οἱ δὲ ὑπόλοιποι 2386 ἐτέλουν ἐν ἀδρανείᾳ ἢ διότι οὐδέποτε ὠργανώθησαν ἢ διότι περιέπεσαν εἰς ἀδράνειαν λόγῳ διαφόρων αἰτίων.

Ἤτοι, οἱ λειτουργοῦντες συνεταιρισμοὶ ἀπετέλουν τὰ 54% καὶ οἱ ἀδρανοῦντες τὰ 46%.

Αἱ δευτεροβάθμιοι συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις ἀνήρχοντο εἰς 71, ἐξ ὧν 64 ἐλειτούργουν καὶ 7 εὑρίσκοντο ἐν ἀδρανείᾳ.

Μετὰ τὴν πάροδον τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐξυγιαντικῆς προσπαθείας τῆς Τραπέζης, ἡ σταθερῶς προοδευτικὴ μείωσις τῶν ἀδρανούντων συνεταιρισμῶν ἐδικαίωνε τὰ ληφθέντα μέτρα. Οὕτω, κατὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης πενταετίας ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, ἡ ἀναλογία τῶν

Οἰνοποιεῖον Ἑνώσεως οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Κολυμβαρίου.

Αἴθουσα κατεργασίας ἐλαιοκάρπου εἰς τὸ συνεταιρικὸν ἐλαιουργεῖον Δολιανῶν.

ἀδρανούντων κατῆλθεν ἀπὸ 46 % εἰς 31 %. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τῆς δεκαετίας, ἤτοι τὴν 31 Δεκεμβρίου 1939, ἐπὶ συνόλου νόμῳ ὑφισταμένων συνεταιρισμῶν 6503, οἱ λειτουργοῦντες ἀνέρχονται εἰς 4959 καὶ οἱ ἀδρανοῦντες εἰς 1444, ἤτοι ἡ ἀναλογία τῶν ἀδρανούντων κατῆλθεν εἰς 23 %. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἐξ αὐτῶν 350, περίπου, εἶναι συνεταιρισμοὶ ἐνοικιάσεως καὶ ἐξαγορᾶς γαιῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀδράνεια ὀφείλεται οὐχὶ εἰς ὀργανωτικοὺς λόγους, ἀλλὰ εἰς ἀδυναμίαν λειτουργίας λόγῳ μὴ ἐπιτεύξεως εἰσέτι ἐξαγορᾶς ἢ ἐνοικιάσεως γαιῶν καὶ οἵτινες θὰ ἔχουν τὴν εὐχέρειαν ἀμέσου λειτουργίας εὐθὺς ὡς καταστῇ δυνατὴ ἡ παραχώρησις ἢ μίσθωσις τῶν πρὸς ἐκμετάλλευσιν γαιῶν. Ἐπίσης, δέον νὰ ὑπολογισθῇ, ὅτι 250 συνεταιρισμοί, κατόπιν τῶν νομίμων διαδικαστικῶν ἐνεργειῶν, ἔχουν διαλυθῇ ἤδη ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Πρωτοδικείων, πλὴν δὲν ἀφῃρέθησαν τύποις ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νόμῳ λειτουργούντων, λόγῳ μὴ κοινοποιήσεως εἰσέτι εἰς τὴν Τράπεζαν τῶν σχετικῶν περὶ διαλύσεώς των δικαστικῶν ἀποφάσεων. Ἀφαιρουμένων ὅθεν καὶ τῶν ὡς ἄνω συνεταιρισμῶν, οἱ ἀπομένοντες πράγματι ἀδρανοῦντες, 950 περίπου, ἀποτελοῦν τὰ 14 % τοῦ συνόλου. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δὲν εἶναι σοβαρόν, ἐν συγκρίσει καὶ πρὸς αὐτὴν ἀκόμη τὴν κίνησιν ἄλλων πλέον προηγμένων συνεταιριστικῶς Χωρῶν, κατὰ πᾶσαν δὲ περίπτωσιν δὲν ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν κίνησιν τῶν συνεταιρισμῶν.

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1939 νόμῳ ὑφισταμένων 103 Ἑνώσεων συνεταιρισμῶν, ἐλειτούργουν αἱ 90, ἐτέλουν ὑπὸ ὀργάνωσιν δύο καὶ εἰς ἀδράνειαν ἕνδεκα.

Οἱ, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, ἱδρυθέντες καὶ ὀργανωθέντες συνεταιρισμοὶ ἀνέρχονται εἰς 3360 καὶ αἱ Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν εἰς 56. Ἡ κατανομὴ τούτων κατὰ ἔτος ἱδρύσεως ἐμφανίζεται εἰς τὸν παρατιθέμενον πίνακα.

Ἔτος	*Συνεταιρισμοὶ*	*Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν*
1930	593	14
1931	351	3
1932	242	2
1933	259	9
1934	293	4
1935	259	5
1936	285	2
1937	377	6
1938	362	5
1939	339	6

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἔναντι πίνακος, ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱδρυομένων συνεταιρισμῶν περιορίζεται ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθόν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν ἤδη τάσιν τῆς Τραπέζης νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἵδρυσιν συνεταιρισμῶν μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις πραγματικῆς ἀνάγκης καὶ εἰς τὴν ἐνεργὸν ἐπέμβασίν της κατὰ τὴν ἵδρυσίν των, ἰδίᾳ διὰ τῆς προηγουμένης μελέτης τῶν συνθηκῶν καὶ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καταστατικῶν. Ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν σημειουμένη ἄνοδος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱδρύσεων, χωρὶς νὰ εἶναι δυσανάλογος πρὸς τὰς κρατούσας ἀνάγκας ἢ βεβιασμένη, ὀφείλεται κυρίως εἰς ἀντίστοιχον ἐκκαθάρισιν ἀδρανούντων καὶ τὴν προσπάθειαν πρὸς ἵδρυσιν μελετημένων πάντοτε καὶ χρησίμων ὀργανώσεων.

***

Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν, εἰς τοὺς νόμῳ ὑφισταμένους συνεταιρισμοὺς κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1930, ἐγγεγραμμένων μελῶν ἀνήρχετο εἰς 238.200 ἀγρότας. Τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1939, ἤτοι κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας, ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνῆλθεν εἰς 405.495 μέλη, ἐξ ὧν 359.201 μετεῖχον εἰς τοὺς λειτουργοῦντας καὶ 46.294

εἰς τοὺς ἀδρανοῦντας. Ἀναλογοῦν, ὅθεν, κατὰ μέσον ὅρον 62 συνεταῖροι κατὰ συνεταιρισμὸν τὸ ἔτος 1939, ἔναντι 46 κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1929. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως οὗτος δὲν ἐμφανίζει τὴν πραγματικὴν συμμετοχὴν τῶν ἀγροτῶν εἰς τοὺς συνεταιρισμούς, δεδομένου ὅτι 30.367 πρόσωπα συμμετέχουν εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς συνεταιρισμούς. Οὕτω μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν οἱ συνεταιρισμένοι ἀγρόται ἀνέρχονται κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1939 εἰς 375.128, ὑπολογιζομένων δὲ καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων, ἅτινα ὁπωσδήποτε συνδέονται μὲ τὴν γεωργικὴν συνεταιριστικὴν κίνησιν, ἀνήρχετο τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1939 περίπου εἰς 1.800.000.

Ἐλαιουργεῖον ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Καστελλίου Πεδιάδος.

Ὁ ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἐλλείψει στατιστικῆς, δὲν εἶναι δυνατός, διὰ νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἀναλογία συμμετοχῆς του εἰς τοὺς συνεταιρισμούς. Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς οὗτος βάσει τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1928, καθ' ἣν ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας, ἀνερχομένου εἰς 6.204.684, οἱ κάτοικοι χωρίων ἀνήρχοντο εἰς 3.568.253, οἵτινες, κατὰ τεκμήριον, ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν γεωργῶν ἢ ὁπωσδήποτε ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν γεωργίαν, τότε πλέον τοῦ ½ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων τῆς Ἑλλάδος συνδέονται μὲ τὴν συνεταιριστικὴν κίνησιν. Πρὸς ἀκριβεστέραν ὅμως διαπίστωσιν τῆς ἀναλογίας συμμετοχῆς εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς τῶν ἀγροτῶν, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων κυρίων ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας ἢ κατόχων γεωργικῶν κλήρων, οἵτινες μόνον δικαιοῦνται συμφώνως τῷ νόμῳ νὰ γίνωσι μέλη συνεταιρισμῶν. Οὗτοι, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1928, ἀνήρχοντο εἰς 812.606, δεδομένου δὲ ὅτι τὰ μέλη τῶν συνεταιρισμῶν ἀνήρχοντο ὡς ἀνωτέρω εἰς 375.128, τὸ ½ περίπου τῶν ἀγροτῶν τῆς Ἑλλάδος μετεῖχεν εἰς τοὺς συνεταιρισμούς.

Ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνεταιρισμένων κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τοῦ ἔτους 1929, εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς προσπαθείας τῆς Τραπέζης πρὸς οὐσιαστικὴν αὔξησιν τῆς δυνάμεως τῶν συνεταιρισμῶν καὶ οὐχὶ τοῦ ἀριθμοῦ των, ἀκόμη δὲ τῆς βαθμιαίως ἐνισχυομένης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν θεσμόν. Ἀντὶ τῆς ἀθρόας ἱδρύσεως νέων συνεταιρισμῶν προεκρίθη ἡ πύκνωσις τῶν τάξεων τῶν ὑφισταμένων.

***

Ἡ σύνθεσις τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1929 συνεταιρισμῶν τῶν περιελθόντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Τραπέζης εἶχεν ὡς κάτωθι:

Πιστωτικοὶ	3 912	ἀποτελοῦντες τὰ	75,43 %	τοῦ συνόλου	
Προμηθευτικοὶ	190	»	»	4,66 %	»	»
Παραγωγικοὶ .	247	»	»	4,76 %	»	»
Πωλήσεως	394	»	»	7,59 %	»	»
Διάφοροι (ἐνοικιάσεως ἢ ἐξαγορᾶς γαιῶν, δασικῆς ἐκμεταλλεύσεως κλπ.)	443	»	»	8,56 %	»	»
	5 186			100 %		

Ἡ σύνθεσις τῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας ἱδρυθέντων, τῇ καθοδηγήσει τῆς Τραπέζης, 3.360 συνεταιρισμῶν ἔχει ὡς κάτωθι:

Πιστωτικοὶ	1 906	ἀποτελοῦντες τὰ	56,72 %	τῶν ἱδρυθέντων	
Προμηθευτικοὶ	17	»	»	0,50 %	»	»
Παραγωγικοὶ	652	»	»	19,41 %	»	»
Πωλήσεως	294	»	»	8,75 %	»	»
Διάφοροι	491	»	»	14,62 %	»	»
	3 360			100 %		

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀνωτέρω δεδομένων συνάγεται, ὅτι τὸ ποσοστὸν τῶν πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν μειοῦται κατὰ 18,71 %. Ἐξ ἀντιθέτου, τὸ ποσοστὸν τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν αὐξάνεται κατὰ 14,65 %,

ὡς αὐξάνεται καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν λοιπῶν συνεταιρισμῶν, πλὴν τῶν προμηθευτικῶν, οἵτινες ἐμφανίζουν μείωσιν κατὰ 3,16 %.

Ἡ μείωσις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἐπεδιώχθη οὐχὶ ἡ ἵδρυσις αὐτοτελῶν προμηθευτικῶν συνεταιρισμῶν, ἀλλὰ ἡ ἐπέκτασις τῶν πιστωτικῶν καὶ εἰς προμηθευτικὰς ἐργασίας. Καὶ τοῦτο, διότι, εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις, ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν εἶναι τόσον μεγάλος ὥστε νὰ δικαιολογῇ τὴν ἵδρυσιν αὐτοτελοῦς συνεταιρισμοῦ, δύναται δὲ ὁ πιστωτικός, ἄνευ δημιουργίας νέων ἐξόδων, νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς καταναλωτικὰς ἀνάγκας τῶν μελῶν του.

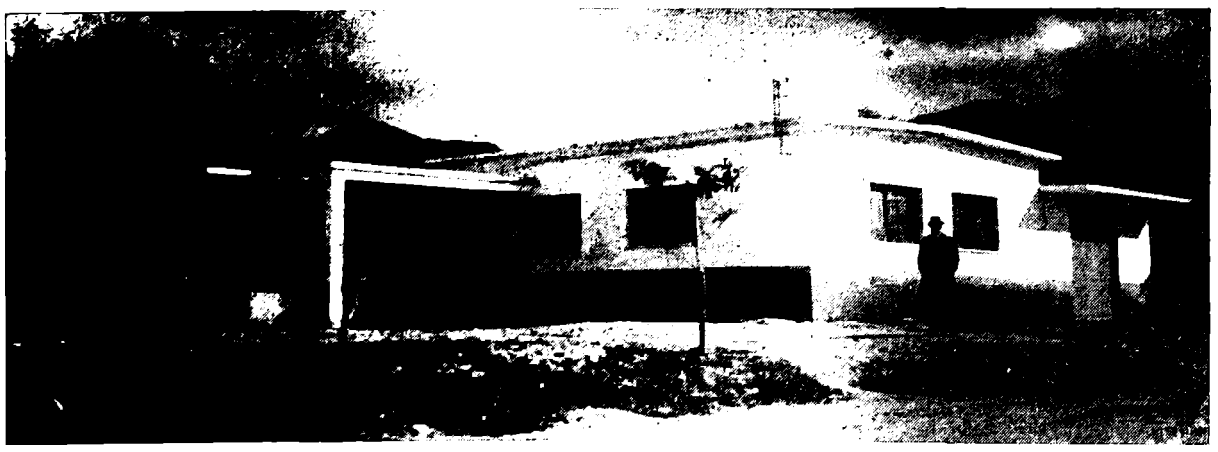
Ἐν ἀνακεφαλαιώσει, ἡ συνολικὴ σύνθεσις τῶν συνεταιρισμῶν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1939 εἶχεν ὡς ἑξῆς:

1) ***Πιστωτικοί:***			**4 269**
ἐξ ὧν:	Καθαρῶς πιστωτικοὶ	4 104	
	Ἀμπελουργικοὶ πιστωτικοὶ	15	
	Καπνικοὶ »	1	
	Σηροτροφικοὶ »	14	
	Κτηνοτροφικοὶ »	135	
2) ***Προμηθευτικοί:***			**97**
3) ***Πωλήσεως:***			**518**(1)
4) ***Παραγωγικοί:***			**990**
ἤτοι:	Γαλακτοκομικοὶ	174	
	Ἐλαιουργικοὶ	203	
	Οἰνοποιητικοὶ	103	
	Ἀμπελουργικοὶ	95	
	Μαστιχοπαραγωγῶν	20	
	Μελισσοκομικοὶ	18	
	Εἰς μεταφοράν		**5 874**
	Ἐκ μεταφορᾶς		**5 874**
ἤτοι:	Κιτροπαραγωγῶν	50	
	Ἐπεξεργασίας προϊόντων	129	
	Κοινῆς χρήσεως μηχανῶν	15	
	Διάφοροι παραγωγικοὶ	23	
	Δασικῆς ἐκμεταλλεύσεως	160	
5) ***Διάφοροι:***			**629**
ἤτοι:	Ὑγειονομικοὶ	28	
	Διαχειρίσεως χορτονομῆς δάσους	157	
	Ἐγγείων βελτιώσεων	15	
	Ἐνοικιάσεως ἢ ἐξαγορ. γαιῶν	408	
	Ἀσφαλιστικοί, ἐξημερώσεως δένδρων, σποροπαραγωγικοί, παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος κλπ.	21	
	Σύνολον		**6 503**

Σημειωτέον ὅτι, ἡ κατὰ τὰς ὡς ἄνω κατηγορίας διάκρισις δὲν ἐμφανίζει πλήρως τὴν πραγματικὴν φύσιν τῶν συνεταιρισμῶν. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλοὶ τῶν ἐμφανιζομένων τύποις μόνον ὡς πιστωτικῶν ἀσκοῦν παραλλήλως καὶ παραγωγικὰς ἐργασίας ἢ τοιαύτας πωλήσεως.

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀνακεφαλαιώσεως ἡ, κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1939, σύνθεσις τῶν συνεταιρισμῶν κατ' εἶδος εἶναι σημαντικῶς διάφορος τῆς τοῦ ἔτους 1929. Ἡ τάσις πρὸς αὔξησιν τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν χαρακτηρίζει τὴν ἐργασίαν τῆς δεκαετίας, ἐνῶ ἀντιθέτως, πρὸ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς Τραπέζης, τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν ἱδρυομένων συνεταιρισμῶν ἐκάλυπτον οἱ πιστωτικοὶ τοιοῦτοι.

Οἱ κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1934 ὑφιστάμενοι ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἔλεγχος ἀνετέθη πρό τινος εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀνήρχοντο εἰς 1.500 περίπου.

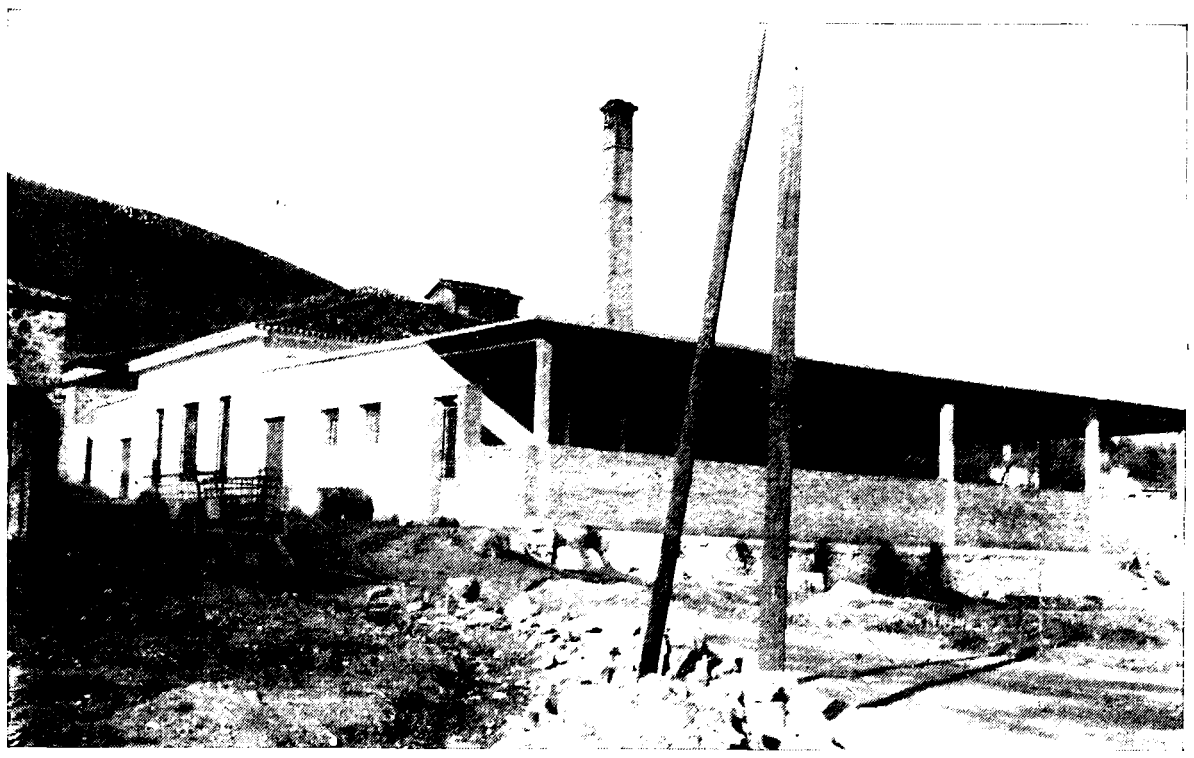
Ἐλαιουργεῖον Μπεγουλακίου Πατρῶν ἀνεγερθὲν διὰ δανείου τῆς Τραπέζης.

***

Χωρὶς νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι αἱ ἀνάγκαι εἰς πιστωτικοὺς συνεταιρισμοὺς ἐκορέσθησαν, εἶναι βέβαιον, καὶ τοῦτο εἶχεν ἤδη γίνει ἀντιληπτὸν καὶ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης, ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ παράλληλος ἵδρυσις συνεταιρισμῶν ἀνωτέρας μορφῆς. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς δὲν προσέκοπτε, κατὰ τὸ παρελθόν, μόνον εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν κεφαλαίων πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἄνετον διεξαγωγὴν τῶν καλλιεργειῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν

(1) Εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς τούτους περιλαμβάνονται καὶ 60 συνεταιρισμοὶ ῥητινοσυλλεκτῶν.

πλημμελῆ ὀργάνωσιν τῆς ἀπαραιτήτου ἐπεξεργασίας τῶν προϊόντων διὰ τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, ἐπιτυγχάνεται καλλιτέρα καὶ ἱκανοποιητικωτέρα διάθεσίς των. Ἐξ ἄλλου, τὸ ἤδη χαμηλὸν γεωργικὸν εἰσόδημα, λόγῳ τῆς πενιχρᾶς ἀποδόσεως τῆς παραγωγῆς, καθίστατο ἔτι χαμηλότερον καὶ λόγῳ τῆς ἀσκουμένης ἐκμεταλλεύσεως εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ κατὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν γεωργικὴν ἐπιχείρησιν καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν εἰδῶν ὑφίσταντο οὗτοι τὴν αὐτὴν ἐκμετάλλευσιν, τὸ εἰσόδημα ἀπέβαινε τελείως ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τοῦ γεωργοῦ.

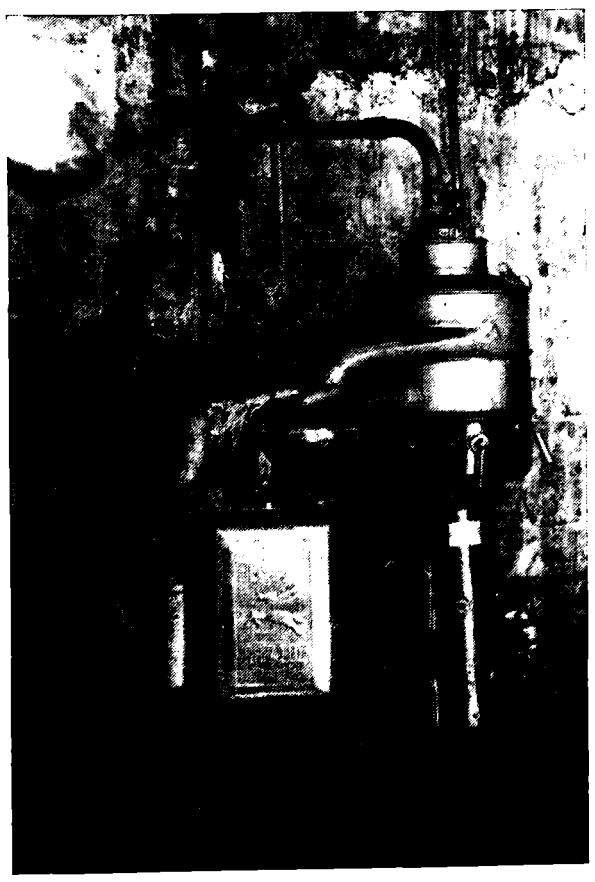

Ἐλαιουργεῖον ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Στυλίδος.

Συνέπεια τῆς τοιαύτης καταστάσεως δὲν ἦτο μόνον ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου μεγάλου μέρους τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ καί, γενικώτερον, ἡ ζημία τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀντιμετώπισις ἑνὸς τόσον σοβαροῦ προβλήματος δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιχειρηθῇ μόνον διὰ τῶν συνεταιρισμῶν. Γενικώτερα κρατικὰ μέτρα ἐπεβάλλοντο, ὡς π.χ. ἡ συγκέντρωσις ὡρισμένων προϊόντων, ἀλλὰ πάντως ἡ εἰς συνεταιρισμοὺς ὀργάνωσις τῶν παραγωγῶν συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως. Ὁ λόγος οὗτος εἶναι εἷς μεταξὺ ἄλλων, ὅστις συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν συνεταιρισμῶν ἀνωτέρας μορφῆς.

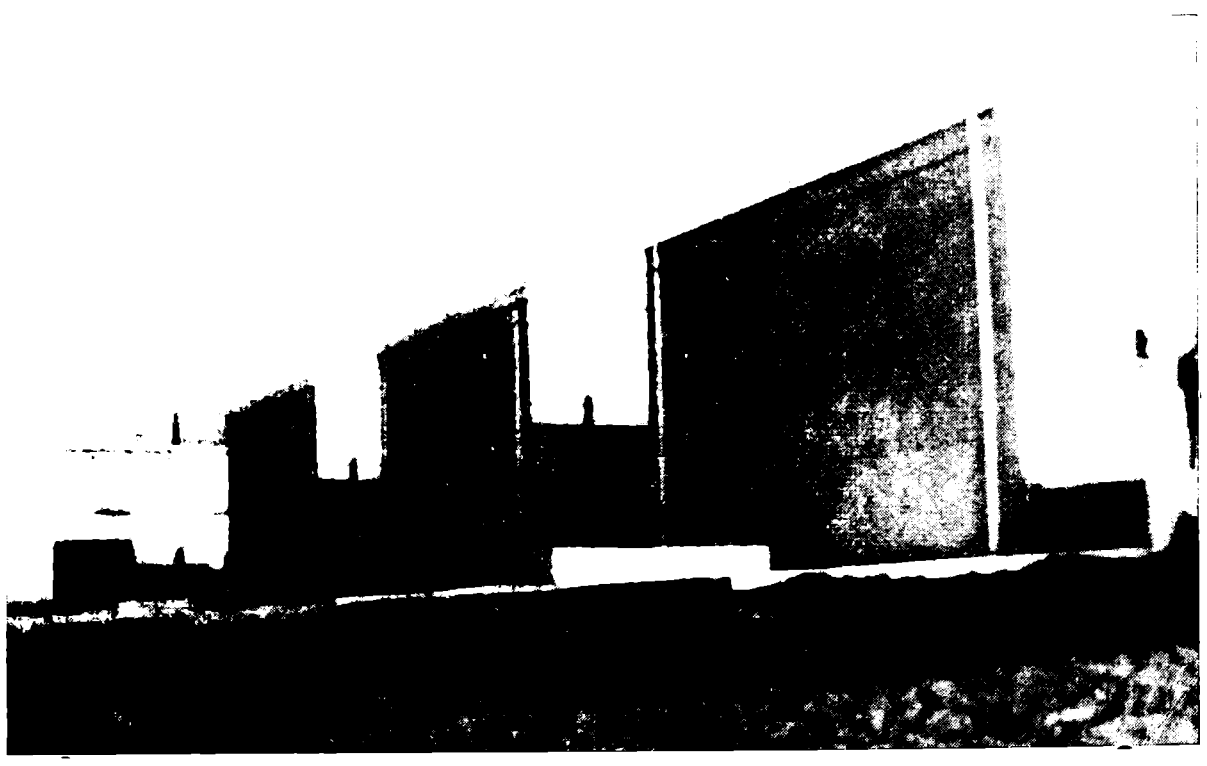
Ἡ ἵδρυσις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἡ παρ' αὐτῆς ἄσκησις τῆς πίστεως ἐπέτρεψε τὴν κυκλοφορίαν καὶ διοχέτευσιν τῶν κεφαλαίων εἰς τὴν ὕπαιθρον κατὰ τρόπον διευκολύνοντα τὴν ἀπὸ κοινοῦ συγκέντρωσιν τῶν προϊόντων καὶ τὴν ἀβίαστον διάθεσίν των. Ἡ, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, αὔξησις τοῦ ποσοῦ τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανείων εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς παρεχομένης εὐχερείας εἰς τοὺς παραγωγοὺς νὰ διαθέσουν τὴν παραγωγήν των ἐν ἀνέσει καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀμέσων χρηματικῶν ἀναγκῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας τῶν προϊόντων, αἱ παρεχόμεναι μακροπρόθεσμοι πιστώσεις καὶ ἡ σύστασις εἰδικῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἐξησφάλιζον τοὺς ἀπαραιτήτους ὅρους διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ ἐπωφελῆ λειτουργίαν γεωργικῶν βιομηχανιῶν. Τόσον ὅμως ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀπὸ κοινοῦ διαθέσεως, ὅσον καὶ ἡ δημιουργία γεωργικῶν βιομηχανιῶν δὲν καθίστατο ἐφικτὴ ἄνευ τῆς ἱδρύσεως τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους μετέχει μέγας ἀριθμὸς ἐνδιαφερομένων διὰ τὸ εἶδος τοῦτο παραγωγῶν.

Συνεταιρικὸν ἠλεκτροκίνητον ἐλαιουργεῖον Ἀγιάσσου. Φυγόκεντρος διαχωριστὴρ ἐλαίου ἐν ἐργασίᾳ.

Εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα ἐγένετο διάκρισις τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον ἤδη ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ὕπαιθρον πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης, ὡς οἱ ἐλαιουργικοί, σταφιδικοὶ κλπ., ἄλλοι ἐνεφανίσθησαν μόνον μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Τραπέζης, ὡς οἱ ὑγειονομικοί, μελισσοκομικοί, ἀσφαλιστικοὶ κλπ. Τέλος, τινὲς ὠφείλοντο εἰς ἀναγκαστικὴν ὀργάνωσιν ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν παραγωγῶν, ὡς οἱ τῶν κιτροπαραγωγῶν Κρήτης, ἀμπελουργῶν Σάμου καὶ μαστιχοπαραγωγῶν Χίου. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις, ἀνεξαρτήτως χρόνου καὶ τρόπου ἱδρύσεως, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα παρηκολούθησε τοὺς παραγωγικοὺς συνεταιρισμοὺς μὲ ἰδιαιτέραν στοργήν. Παρακολούθησις καὶ ἐνίσχυσις οἰκονομικὴ διὰ τῶν ἀπαραιτήτων πιστώσεων πρὸς ἀπόκτησιν μηχανῶν ἢ βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, παρακολούθησις τεχνικὴ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν, παρακολούθησις, τέλος, ἐποπτικὴ διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐπιτευχθῇ ὄχι μόνον ἵδρυσις, ἀλλὰ καὶ μόνιμος καὶ ὠφέλιμος δρᾶσις. Εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν ἀνάλυσιν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεταιρι-

Αἱ οἰνοδεξαμεναὶ τοῦ συνεταιρικοῦ οἰνοποιείου Νεμέας.

σμῶν θὰ γίνῃ ἰδιαιτέρα μνεία τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δράσεως τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν.

Ἐργασίαι συνεταιρισμῶν.

Ἡ εἰς ἀριθμὸν ἐπέκτασις τῶν συνεταιρισμῶν ἔχει βεβαίως σημασίαν, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον ὁ ὄγκος τῶν ἐργασιῶν των αὐξάνει ἀναλόγως. Ἐάν, κατὰ τὸ ἀπώτερον παρελθόν, διετυπώθησαν κατὰ καιροὺς ἐπιφυλάξεις διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν συμβολὴν τῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς οἰκονομίας τῶν ἀγροτῶν, αὗται ὠφείλοντο, ἐν πολλοῖς, ἀκριβῶς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνῶ ἡ ἐξάπλωσις τῶν συνεταιρισμῶν ὁσημέραι ἐπεξετείνετο, αἱ ἐργασίαι των δὲν ἐνεφάνιζον ἀνάλογον πρόοδον. Ἡ ἵδρυσις συνεταιρισμῶν ἄνευ πραγματικῆς καὶ βεβαιωμένης ἀνάγκης καὶ ἄνευ προηγουμένης μελέτης τῶν παραγωγικῶν καὶ οἰκονομικῶν βάσεων εἶναι συνήθως ἔργον ἐφήμερον καὶ ἀμφιβόλου σημασίας. Ἡ Τράπεζα, μὴ ἐπιδιώξασα θεαματικῶς ἐπιδεικτικὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ τὴν σταθερὰν ἐξέλιξιν τῶν ἐργασιῶν των, ἐνδιεφέρθη κυρίως διὰ τὴν ἐνδυνάμωσιν τῶν συνεταιρισμῶν, τὴν συνεχῆ ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν των καὶ τὴν ἀνάληψιν παρ' αὐτῶν νέων ἐργασιῶν, προσιδιαζουσῶν εἰς τὴν φύσιν των.

Ἡ παροχὴ πλήρων στοιχείων διὰ τὰ πεπραγμένα τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων κατὰ τὴν λήξασαν δεκαετίαν, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ κατεφαίνετο ἡ σημαντικὴ ἐπέκτασις τῶν ἐργασιῶν των, δὲν εἶναι δυνατὴ ἐλλείψει στατιστικῶν δεδομένων δι' ὅλην τὴν περίοδον ταύτην. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τὰ ἔτη 1930-1932 δὲν κατέστη δυνατή, παρὰ τὰς καταβληθείσας τότε προσπαθείας, ἡ συγκέντρωσις στατιστικῶν στοιχείων, λόγῳ τῆς γενικωτέρας καταστάσεως εἰς ἣν ἐτέλουν ἀκόμη οἱ συνεταιρισμοί, τῆς ἐλλείψεως μητρώου αὐτῶν, τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἀδρανούντων, τῆς λογιστικῆς ἀκαταστασίας καὶ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἐποπτῶν τῆς Τραπέζης. Ἀφ' ἑτέρου δέ, διότι διὰ τὰ ἔτη 1937-1939 δὲν συνεπληρώθη ἀκόμη ἡ ἐπεξεργασία τῶν στοιχείων, ὀφειλομένη εἰς καθυστέρησιν τῆς ὑποβολῆς των ἀπὸ τοὺς καθ' ὅλην τὴν Χώραν διεσπαρμένους συνεταιρισμούς, καθυστέρησις ἥτις πολλάκις ἀπήτησεν εἰδικὴν ἐπιτόπιον μετάβασιν τῶν ἁρμοδίων ἐποπτικῶν ὀργάνων πρὸς συλλογὴν ἐλλειπόντων ἢ ἀτελῶς καταρτισθέντων στοιχείων, ἀκόμη δὲ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην ἐργασίαν διὰ τὴν μεθοδικὴν καὶ συστηματικὴν ταξινόμησίν των, ἥτις, καὶ εἰς Χώρας πλέον προηγμένας καὶ εἰθισμένας εἰς στατιστικὰς ἐργασίας, ἀπαι-

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αἰθούσης συναλλαγῶν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ καταστήματος τῆς Τραπέζης.

τεῖ σημαντικὸν χρονικὸν διάστημα. Πάντως, τόσον ἀπὸ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τῶν ἐτῶν 1933-1936, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς δεδομένους ἀριθμοὺς ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῶν ὑπολοίπων ἐτῶν 1937-1939, εἶναι δυνατὴ ἡ διαπίστωσις τῆς οὐσιαστικῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν τῶν ὀργανώσεων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δράσεώς των, ἰδίως δὲ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ πρόοδος αὕτη εἶναι συνεχὴς καὶ ὅτι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐξακολουθεῖ συνεχῶς ἐπεκτεινομένη.

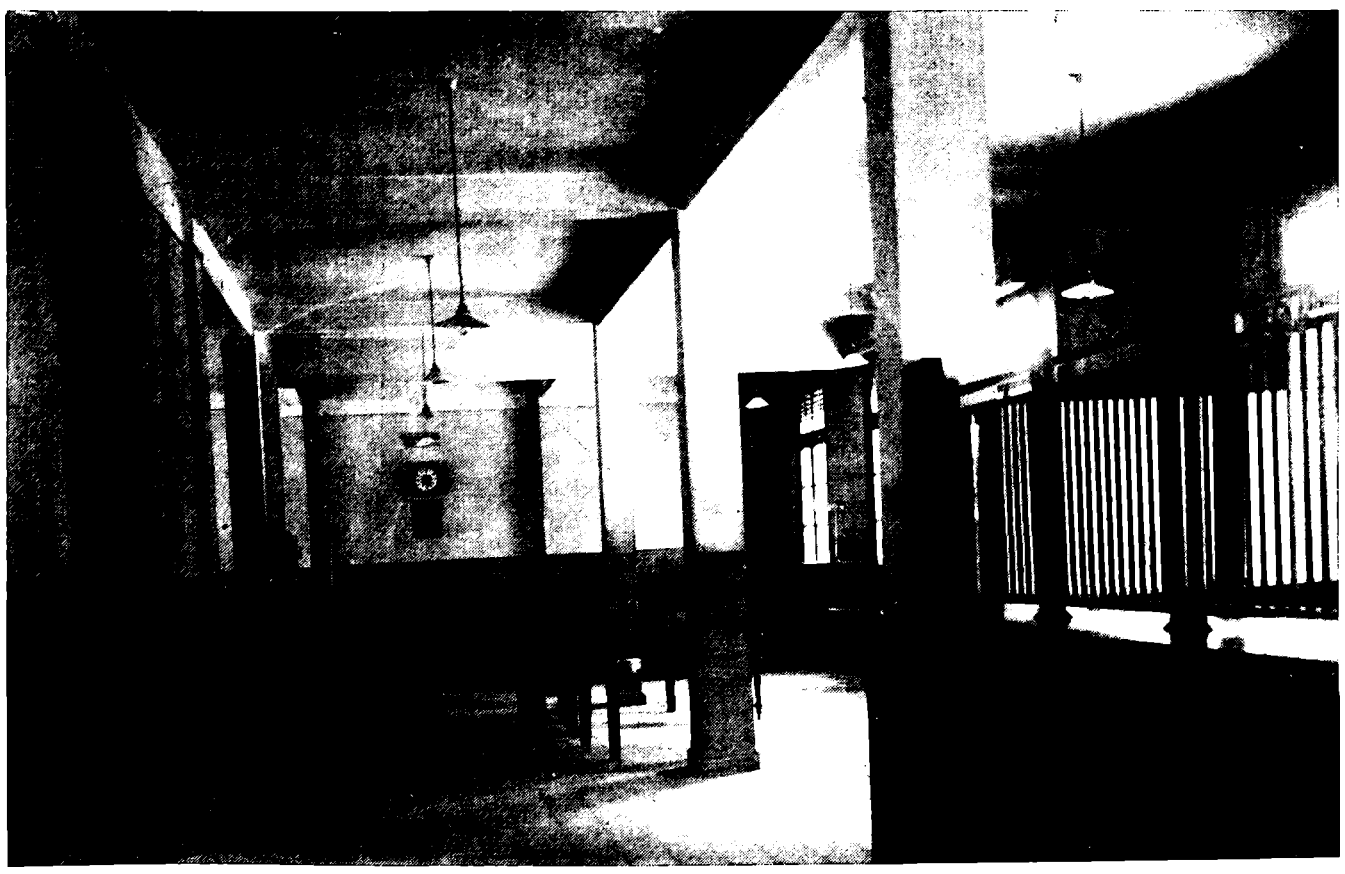
Ἐλαιουργεῖον τοῦ ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Καλαμαύκας.

Ἐνταῦθα δέον νὰ τονισθῇ καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἡ σημασία τῆς ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐπιμελῶς ἀναληφθείσης στατιστικῆς ἐργασίας, καρπὸς τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἐκδοθεῖσα πλήρης στατιστικὴ τῶν ἐτῶν 1933-1936 διὰ τοὺς συνεταιρισμούς.

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀναθέσεως τῆς ἐποπτείας τῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὴν Τράπεζαν, ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς περισυλλογῆς στατιστικοῦ ὑλικοῦ, χρησίμου ὄχι μόνον διὰ θεωρητικὰς μελέτας καὶ ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ διὰ πρακτικὰς λύσεις διαφόρων συνεταιριστικῶν ζητημάτων.

Ἡ σύνταξις παρομοίας στατιστικῆς καθίστατο λίαν δυσχερὴς ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἀκριβοῦς μητρώου τῶν λειτουργούντων ἐν Ἑλλάδι γεωργικῶν συνεταιρισμῶν. Ἡ ἔλλειψις τοιούτου μητρώου συνετέλεσεν ὥστε, αἱ γενόμεναι κατὰ τὸ παρελθὸν στατιστικαὶ ἔρευναι ἐπὶ τῶν συνεταιρισμῶν, νὰ προκαλέσουν πολλὰς ἀμφισβητήσεις, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν.

Κατόπιν τούτου, ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τῆς Τραπέζης ἐπεδίωξε, πρὸ πάσης ἄλλης στατιστικῆς ἐρεύνης, τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς τύχης τῶν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 602, ἱδρυθέντων ἐν Ἑλλάδι γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ Ἑνώσεων. Κατόπιν μακρᾶς ἐρεύνης, ἐξηκρίβωσε πάντας τοὺς εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀναγραφομένους γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ Ἑνώσεις, ἀνερχομένους εἰς 7.756. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον περιελαμβάνοντο συνεταιρισμοὶ οὐδέποτε ὑπάρξαντες οὐσιαστικῶς, ἀφοῦ συνυπελογίζοντο καὶ οἱ συνεταιρισμοὶ οἱ ἱδρυθέντες ἐν Ἀνατολικῇ Θράκῃ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἑλληνικῆς κατοχῆς.

Ἡ αἴθουσα συναλλαγῶν τοῦ ἐν Σέρραις καταστήματος τῆς Τραπέζης.

Ὡς ἀναφέρεται καὶ ἀνωτέρω, διὰ τὰ ἔτη 1930-1932 δὲν κατωρθώθη ἡ συγκέντρωσις στατιστικῶν στοιχείων· διὰ τὰ ἑπόμενα ὅμως

ἔτη ἡ συλλογὴ καὶ ἐπεξεργασία τῶν στατιστικῶν στοιχείων κατέστη συστηματική. Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης δύο ὀγκώδεις τόμοι στατιστικῶν στοιχείων διὰ τὰ ἔτη 1933, 1934, 1935 καὶ 1936, συντεταγμένοι εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ γαλλικὴν γλῶσσαν, οἵτινες ἀπεδείχθησαν χρησιμώτατοι. Εἰς αὐτοὺς περιέχονται ὅλα τὰ ἀναγκαιοῦντα στατιστικὰ στοιχεῖα ἐπιμελῶς ταξινομημένα. Ἤδη, συνεχίζεται ἡ ἐπεξεργασία τῶν στοιχείων καὶ τῶν ὑπολοίπων ἐτῶν.

***

Ἡ πιστωτικὴ ἐπιφάνεια, ἣν ἐνεφάνιζον κατὰ τὴν τετραετίαν 1933-1936 οἱ λειτουργοῦντες συνεταιρισμοί, βάσει μόνον τῆς εὐθύνης τῶν εἰς συνεταιρισμοὺς περιωρισμένης τοιαύτης συμμετεχόντων μελῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δηλωθεισῶν μερίδων, τῆς ἀξίας τῶν μερίδων καὶ τῶν καταβληθέντων ἔναντι αὐτῶν ποσῶν, εἶχεν ὡς ἐμφανίζεται εἰς τὸν ἑπόμενον πίνακα:

Λεπτομέρειαι	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*
Λειτουργοῦντες συνεταιρισμοὶ .	3 738	3 484	3 626	3 761
Σύνολον εὐθύνης	4 996 892 490	5 179 476 230	5 482 745 030	5 846 785 645
Ἀριθμὸς δηλωθεισῶν μερίδων .	432 595	382 422	393 366	419 296
Συνολικὴ ἀξία μερίδων . . .	259 214 316	232 926 220	244 227 612	259 505 053
Καταβληθέντα ἔναντι μερίδων .	180 812 049	174 012 317	184 124 763	191 864 463
Ἀπομένον ὑπόλοιπον	68 402 267	58 913 903	60 102 849	67 640 590

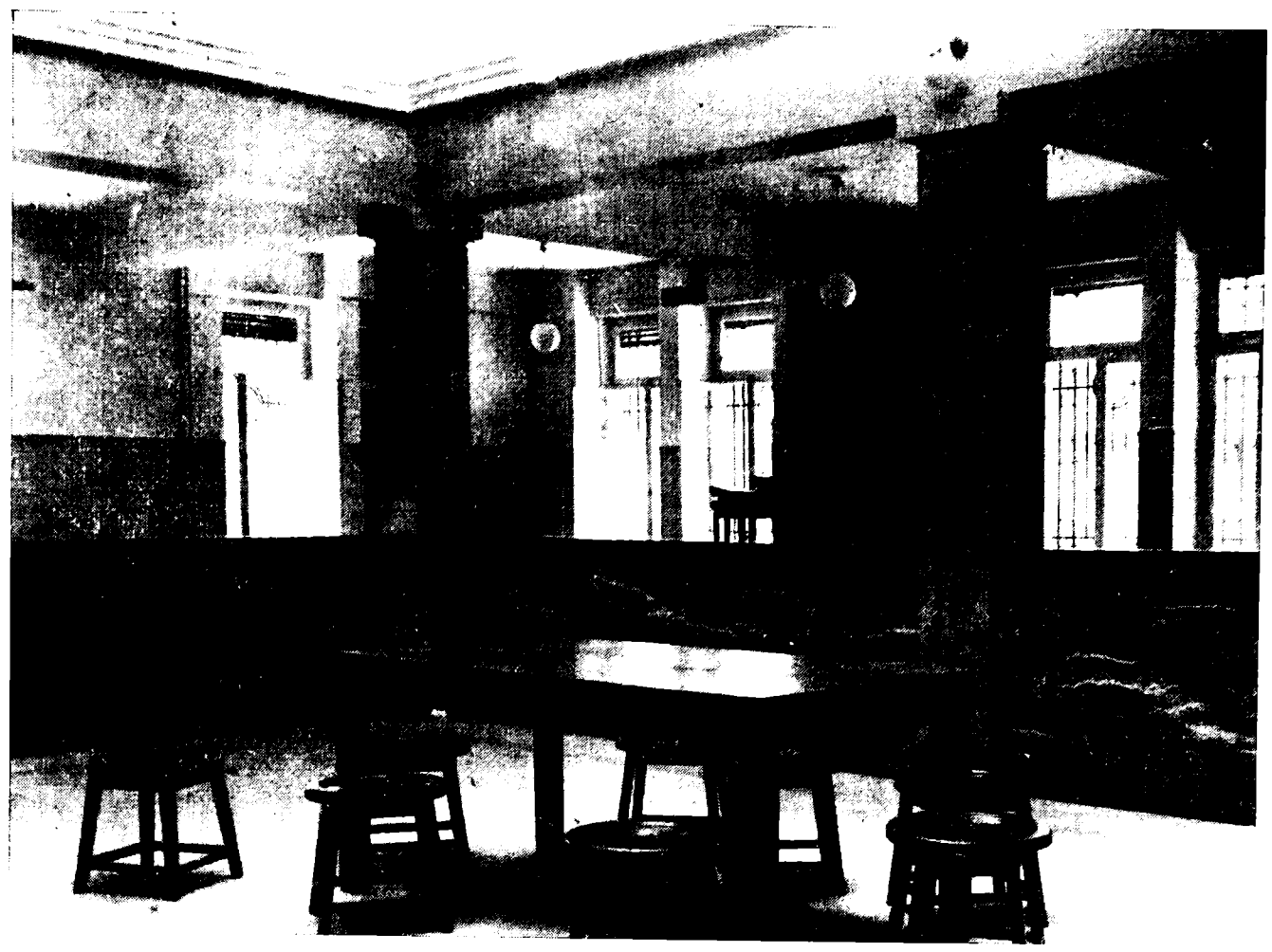
Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος συνάγεται ὅτι: α) ἡ εὐθύνη ἣν ἀνέλαβον οἱ συνεταιρισμένοι ἀγρόται, οἱ μετέχοντες μόνον εἰς περιωρισμένης εὐθύνης συνεταιρισμούς, διὰ τὰς ἐργασίας καὶ δοσοληψίας τῶν ὀργανώσεών των καί, κατὰ συνέπειαν, αἱ ἐγγυήσεις καὶ ἡ πίστις ἣν ἐνεφάνιζον οὗτοι ὡς οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί, ἀνερχομένη κατὰ τὸ ἔτος 1933 εἰς δραχμὰς 4.996.892.490, ηὐξήθη μέχρι τοῦ ἔτους 1936 εἰς 5.846.785.645, ἤτοι, ἐντὸς μιᾶς τριετίας, ἡ εὐθύνη αὕτη ηὐξήθη κατὰ 1.000.000.000 δραχμῶν περίπου. Ἡ αὔξησις αὕτη, δηλωτικὴ ἰσχυρᾶς συνεχῶς ἐνισχυομένης ἐμπιστοσύνης τῶν ἀγροτῶν πρὸς τοὺς συνεταιρισμούς των, εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς οἰκονομικῆς σημασίας καὶ τῆς πιστωτικῆς εὐρωστίας τῶν συνεταιρισμῶν ὡς οἰκονομικῶν ὀργανώσεων τῆς Χώρας.

β) Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1934, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1933, πτῶσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δηλωθεισῶν μερίδων, ὀφειλομένη εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1933 ὁ ἀριθμὸς τῶν φερομένων ὡς λειτουργούντων συνεταιρισμῶν εἶναι ἀνώτερος τῶν τοῦ ἔτους 1934 (τοῦτο δὲ διότι δὲν εἶχε συντελεσθῆ εἰσέτι πλήρως ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀδρανούντων ἐξ αὐτῶν), εἶναι συγχρόνως χαρακτηριστικὴ τῆς καταβληθείσης προσπαθείας, περὶ ἧς ἐγένετο ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ λόγος, ὅπως, ἀντὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνεταιρισμῶν, ἐπιδιωχθῇ πρωτίστως ἡ ἐνδυνάμωσις τῶν ὑφισταμένων, ἐπιτευχθεῖσα, μεταξὺ τῶν ἄλλων, οὐχὶ διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μερίδων, ἀλλὰ τῆς ἀξίας των. Τοῦτο καθίσταται πλέον ἐμφανὲς εἰς τὴν κίνησιν τοῦ ἔ-

Ἐλαιουργεῖον τοῦ ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Γυθείου Λακωνίας.

τους 1936, ὁπότε, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μετὰ ἐκκαθάρισιν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν εἶναι ὁ ἴδιος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν φερομένων ὡς λειτουργούντων κατὰ τὸ ἔτος 1933, ἐν τούτοις καὶ τὸ σύνολον τῆς εὐθύνης εἶναι ἀνώτερον κατὰ 1.000.000.000 περίπου καὶ ἡ ἀξία τῶν δηλωθεισῶν μερίδων, μολονότι πάντοτε ὁ ἀριθμός των εἶναι κατώτερος, εἶναι ἐπίσης ἀνωτέρα κατὰ 10 καὶ πλέον ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ αἱ καταβληθεῖσαι ἐξ αὐτῶν περισσότεραι κατὰ 11 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἡ αἴθουσα συναλλαγῶν τοῦ ἐν Τρικκάλοις καταστήματος τῆς Τραπέζης.

γ) Δεδομένου, ὅτι ὁ δείκτης ζωτικότητος τῶν οἰκονομικῶν ὀργανώσεων εἶναι κυρίως τὰ κεφάλαιά των, ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος συνάγεται ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς συνεταιρισμούς, ἡ ζωτικότης των βαίνει αὔξουσα. Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐπεξεργασίας τῶν στατιστικῶν δεδομένων τῆς τελευταίας τριετίας προκύπτει ἐπίσης συνέχισις τῆς αὐξήσεως εὐθύνης, ἀξίας μερίδων καὶ καταβολῶν, ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ζωτικότης τῶν συνεταιρισμῶν εἶναι ὄχι μόνον σταθερά, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ προοδευτικῶς ἐπεκτεινομένη. Τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν τῶν κατὰ τὴν τετραετίαν 1933 - 1936 λειτουργούντων συνεταιρισμῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

	1933	*1934*	*1935*	*1936*
Ἐνεργητικὸν				
Μὴ καταβληθεῖσα ἀξία μερίδων	68 402 267	58 913 903	60 102 849	67 640 590
Ἀπαιτήσεις ἐκ δανείων τὴν 31 Δεκεμβρίου . . .	1 158 366 658	1 132 278 944	1 208 069 076	1 599 176 567
Ταμεῖον . . .	—	12 975 362	15 795 526	15 425 274
Χρεώγραφα	—	3 506 563	3 512 635	3 546 372
Πρῶται ὕλαι καὶ ἐμπορεύματα .	—	8 147 900	6 803 200	21 840 002
Μηχαναί, ἀκίνητα, ἐγκαταστάσεις	134 233 060	108 994 463	116 954 181	119 300 779
Καταθέσεις συνεταιρισμῶν . .	61 198 833	60 561 210	69 690 626	96 123 620
Συμμετοχὴ εἰς Ἑνώσεις . . .	—	21 827 747	24 975 760	30 518 131
Λοιποὶ λογαριασμοὶ ἐνεργητικοῦ	53 081 553 *	169 166 881	173 219 505	164 303 662
Ζημίαι	16 690 292	13 843 288	14 183 292	13 606 596
Σύνολον ἐνεργητικοῦ	1 491 972 663	1 590 216 261	1 693 306 650	2 131 481 593
Παθητικὸν				
Ἀξία δηλωθεισῶν μερίδων .	249 214 316	232 926 220	244 227 612	259 505 053
Ἀποθεματικὰ . .	126 674 443	140 234 579	157 223 346	169 158 362
Ὀφειλόμενα δάνεια	1 043 431 628	976 194 293	1 047 356 145	1 438 968 169
Καταθέσεις εἰς συνεταιρισμοὺς .	45 204 088	30 725 541	24 267 651	39 929 497
Κέρδη	27 448 188	25 490 352	24 642 073	20 320 189
Λοιποὶ λογαριασμοὶ παθητικοῦ	—	184 645 276	195 589 823	203 600 323
Σύνολον παθητικοῦ	1 491 972 663	1 590 216 261	1 693 306 650	2 131 481 593

* Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο, διὰ τὸ ἔτος 1933, περιλαμβάνονται καὶ τὰ ποσὰ τὰ ἀφορῶντα τὸ «Ταμεῖον», τὰ «Χρεώγραφα», τὰς «Πρώτας ὕλας καὶ ἐμπορεύματα» καὶ τὴν «Συμμετοχὴν εἰς Ἑνώσεις».

Γραφεῖα καὶ ἐλαιουργεῖον μετὰ ἀλευρομύλου τῆς Ἑνώσεως τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν Πεζῶν.

Καὶ ἐκ τῶν πινάκων τούτων δείκνυται ἡ ἐπιτευχθεῖσα προοδευτικῶς αὔξησις τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεταιρισμῶν καὶ ἡ τόνωσις τῆς οἰκονομικῆς ὑποστάσεώς των. Αἱ ἀπαιτήσεις ἐκ δανείων αὐξάνονται ἀπὸ 1.158.366.658 τοῦ ἔτους 1933 εἰς 1.599.176.567 τοῦ ἔτους 1936, ἡ ἀξία τῶν ἐν ἀποθήκῃ ἐμπορευμάτων ἀπὸ δραχμὰς 8.147.900 τοῦ ἔτους 1934, (διὰ τὸ ἔτος 1933 δὲν διεπιστώθη τὸ κονδύλιον τοῦτο), εἰς 21.840.002, αἱ καταθέσεις των αὐξάνονται κατὰ 35 ἑκατομμύρια δραχμῶν, γενικώτερον δὲ ἡ αὔξησις τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἰσολογισμῶν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος διαπιστώνει τὴν διαρκῆ ἐπέκτασιν τοῦ κύκλου ἐργασιῶν.

Ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει ἡ κίνησις τῶν ληφθέντων καὶ χορηγηθέντων δανείων. Τοῦτο, διότι αἱ κυριώτεραι ἐργασίαι τῶν συνεταιρισμῶν ὑπῆρξαν πιστωτικαί, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα διὰ τῶν συνεταιρισμῶν κυρίως ἐπεδίωξε νὰ προσανατολίσῃ τὴν ὕπαιθρον πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῆς χαρασσομένην νέαν γραμμὴν ἀσκήσεως τῆς πίστεως. Τὰ μεγαλύτερα ποσοστὰ τῶν ἐνισχύσεων τῆς Τραπέζης διωχετεύθησαν εἰς τὴν ὕπαιθρον διὰ τῶν συνεταιρισμῶν, ἡ πιστωτικὴ δὲ λειτουργία διεξήχθη ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τρόπον δικαιολογήσαντα πλήρως τὰς προσδοκίας τῆς Τραπέζης. Ἡ κίνησις τῶν δανείων ἔχει ὡς κάτωθι:

Ληφθέντα δάνεια παρὰ τῶν συνεταιρισμῶν	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*
Ὠφείλοντο τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους	1 040 852 604	1 036 152 923	933 752 186	1 047 875 960
Ἐλήφθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους	962 247 130	894 558 185	1 051 768 305	1 426 110 126
Ἐπεστράφησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους	923 668 106	954 516 815	938 164 346	1 035 017 917
Ἀπέμειναν ὀφειλόμενα τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους .	1 043 431 628	976 194 293	1 047 356 145	1 438 968 169

Χορηγηθέντα ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν δάνεια	*1933*	*1934*	*1935*	*1936*
Ὠφείλοντο τὴν 1ην Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους. . . .	1 124 393 144	1 182 200 068	1 133 828 176	1 210 527 345
Ἐχορηγήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους	982 514 171	1 011 322 514	1 134 835 168	1 521 668 213
Ἐπεστράφησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους	948 540 657	1 061 243 638	1 060 594 268	1 133 018 991
Ἀπέμειναν ὀφειλόμενα τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους . .	1 158 366 658	1 132 278 944	1 208 069 076	1 599 176 567

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω πινάκων, α) τὰ παρὰ τῶν συνεταιρισμῶν ληφθέντα δάνεια ηὐξήθησαν ἐντὸς τῆς τετραετίας κατὰ 500 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν, τὰ δὲ παρ' αὐτῶν χορηγηθέντα εἰς τὰ μέλη των κατὰ 600 περίπου ἑκατομμύρια. Γενικώτερον, οἱ παρατιθέμενοι ἀριθμοὶ δεικνύουν ἐμφανῶς τὴν σημασίαν τῶν πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὸν ῥόλον τὸν ὁποῖον παίζουν διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν κεφαλαίων εἰς τὴν ὕπαιθρον, β) ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὸ ἔτος 1936 ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν δανείων μὲ τὰ πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος ὀφειλόμενα, διαπιστοῦται ὅτι ἐκ τῶν ὡς ἄνω δανείων 160.208.398 δραχμῶν ἐχορηγήθησαν ἐξ ἰδίων κεφαλαίων τῶν συνεταιρισμῶν καὶ γ) ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ηὔξανε τὰς πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς παρεχομένας καλλιεργητικὰς χορηγήσεις της.

Ἔτος	*Καλλιεργητικὰ*	*Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ*
1937	1 003 922 282	1 188 937 110
1938	1 166 368 660	1 064 668 061
1939	1 299 813 174	1 248 847 687

Τὸ τελευταῖον ἀποδεικνύεται πλήρως καὶ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος ἐμφανίζοντος τὰ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη παρὰ μόνης τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης χορηγηθέντα πρὸς τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς κεφάλαια.

Ἔτος	*Καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις*		*Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ*	
	Συνεταιρισμοί	*Ἀριθμὸς συνεταίρων*	*Συνεταιρισμοί*	*Ἀριθμὸς συνεταίρων*
1933	2 916	129 139	784	38 990
1934	2 912	133 147	607	28 473
1935	3 012	145 903	958	35 696
1936	3 348	168 793	1 140	50 270
1937	3 702	193 748	1 337	48 120
1938	3 980	193 579	1 340	42 064
1939	4 178	210 944	1 307	42 987

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγροτῶν, οἵτινες διὰ τῶν συνεταιρισμῶν ἱκανοποίησαν τὰς εἰς κεφάλαια ἀνάγκας των, ἐσημείωσεν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὔξησιν. Οὕτω, οἱ διὰ τῶν συνεταιρισμῶν δανεισθέντες κατ' ἔτος ἀγρόται ἐσημείωσαν τὴν εἰς τὸν παραπλεύρως πίνακα ἐμφανιζομένην αὔξησιν.

Κατὰ ταῦτα, ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ τῶν συνεταιρισμῶν των συναλλαγέντων ἀγροτῶν ηὐξήθη, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 μέχρι τοῦ ἔτους 1939, κατὰ 81.805 ἄτομα διὰ τὰς καλλιεργητικὰς μόνον χορηγήσεις. Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ὁσημέραι ἐνισχυομένην ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσκηθεῖσαν ἐντόνως συνεταιριστικὴν πολιτικὴν τῆς Τραπέζης, ἥτις παρέσχε πάντοτε τὰ πιστωτικὰ μέσα εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς εἰς κεφάλαια ἀνάγκας τῶν μελῶν των.

Τέλος, ἡ ἁλματικὴ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξέλιξις τῶν πιστωτικῶν ἐργασιῶν τῶν συνεταιρισμῶν, πέραν τῆς ἐνδείξεως τῆς ἐπιτυχίας τοῦ θεσμοῦ καὶ τῆς προόδου, ἣν ἐσημείωσεν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς Τραπέζης, εἶναι εὐχάριστος καὶ ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως. Ἡ διὰ τῶν συνεταιρισμῶν ἄσκησις τῆς πίστεως δὲν ὠφέλησε μόνον τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμόν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον συνετέλεσεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν χορηγηθέντων κεφαλαίων κατὰ τρόπον παραγωγικόν. Τοῦτο διότι ἡ παρακολούθησις τῆς δικαίας κατανομῆς τῶν πιστώσεων καὶ τῆς παραγωγικῆς χρησιμοποιήσεώς των καθίσταται, ὡς εἶναι εὐνόητον, εὐχερεστέρα διὰ τῶν συνεταιρισμῶν, οἵτινες εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀπεδείχθησαν, κατὰ κανόνα, πολύτιμοι συνεργάται τῆς Τραπέζης καὶ καθοδηγηταὶ τῶν γεωργῶν.

Ἡ αἴθουσα συναλλαγῶν τοῦ ἐν Βόλῳ καταστήματος τῆς Τραπέζης.

Αἱ προμηθευτικαὶ ἐργασίαι τῶν συνεταιρισμῶν, κατὰ τὴν τετραετίαν 1933-1936, ἔχουν ὡς κάτωθι:

	1933	*1934*	*1935*	*1936*
Ἀξία ἀπὸ κοινοῦ προμηθειῶν εἰδῶν γεωργικῆς χρήσεως . .	92 650 644	91 378 038	107 989 929	160 943 867
Ἀξία ἀπὸ κοινοῦ προμηθειῶν εἰδῶν οἰκιακῆς χρήσεως .	23 535 657	20 349 274	30 029 772	40 008 625
Σύνολον	116 186 101	111 727 312	138 019 701	200 952 492

Ὡς ἐτονίσθη ἤδη, ἡ Τράπεζα ἀπέδωκεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν. Ἡ ἀσκουμένη εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν ἐκμετάλλευσις ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθῇ μόνον διὰ τῆς συλλογικῆς προμηθείας τῶν εἰδῶν. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν ἐπεδιώχθη, ὡς ἐλέχθη, οὐχὶ διὰ τῆς ἱδρύσεως αὐτοτελῶν προμηθευτικῶν συνεταιρισμῶν, ἀλλὰ κυρίως διὰ τῆς διεξαγωγῆς των ὑπὸ τῶν πιστωτικῶν. Τοῦτο δέ, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ μικρὰ κατὰ χωρίον ἔκτασις τῶν προμηθειῶν δὲν ἐδικαιολόγει τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὰς δαπάνας ἑνὸς αὐτοτελοῦς προμηθευτικοῦ συνεταιρισμοῦ. Ἄλλως τε, ὡς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἑνώσεων συνεταιρισμῶν ἀναφέρεται, αὗται, ἀσχοληθεῖσαι μὲ τὰς προμηθευτικὰς ἐργασίας, ἀπετέλεσαν τὸν κεντρικὸν διὰ τὴν περιφέρειάν των προμηθευτήν, ἐξασφαλίζουσαι οὕτω τὴν δυνατότητα προμηθειῶν εἰς μεγαλύτερα ποσὰ καὶ τὰ συναφῆ πλεονεκτήματα διὰ τὰ μέλη των. Πάντως, ἀπόδειξις τῆς ἐπιτυχοῦς διεξαγωγῆς τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν ἀπὸ τοὺς πιστωτικοὺς συνεταιρισμοὺς εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι, μολονότι αὐτοτελεῖς προμηθευτικοὶ συνεταιρισμοὶ ἱδρύθησαν ἐλάχιστοι, ἐν τούτοις ὁ κύκλος τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν, διεξαγομένων ὑπὸ τῶν πιστωτικῶν, ηὐξήθη μόνον κατὰ τὴν τετραετίαν 1933-1936 περίπου κατὰ 85 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἤτοι κατὰ 74%. Ἡ αὔξησις αὕτη κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα, τοῦτο δὲ διότι ὅλοι σχεδὸν οἱ πιστωτικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀσχολοῦνται ἤδη καὶ μὲ προμηθείας, χάρις εἰς τὴν ἀσκηθεῖσαν προπαγάνδαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκδήλως προκύψαντα ὀφέλη διὰ τοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ τὰ μέλη των. Ἡ ἐξασφάλισις τιμῶν καλλιτέρων ἀπὸ τὰς τοῦ μικρεμπορίου, ἡ ἀνωτέρα κατὰ κανόνα ποιότης, τὸ ἀκριβὲς ζύγιον, ἡ ἔγκαιρος προμήθεια καὶ διανομή, εἵλκυσαν τοὺς συνεταιρισμένους ἀγρότας περὶ τοὺς συνεταιρισμούς των, οἵτινες οὕτω καὶ μικρά τινα κέρδη ἐξησφάλισαν, ἀλλὰ καὶ συνοχὴν τῶν μελῶν των. Σημειωτέον, ὅτι, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, αἱ διὰ τῶν συνεταιρισμῶν προμήθειαι ἀπήλλαξαν τοὺς ἀγρότας ἀπὸ τὰς δεσμευτικὰς πιστώσεις εἰς εἶδος ἐκ μέρους τῶν μικρεμπόρων, οἵτινες πολλάκις, ἐξοφλούμενοι εἰς εἶδος κατὰ τὴν συγκομιδήν, ἐξεμεταλλεύοντο τοὺς ἀγρότας ὄχι μόνον ὡς καταναλωτὰς ἀλλὰ καὶ ὡς παραγωγούς. Ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη δὲν ὑπῆρξεν ἄνευ σημασίας διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἀπὸ κοινοῦ πωλήσεως τῶν προϊόντων.

Τὸ ἐν Τρικκάλοις ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπεζης.

Ἡ Τράπεζα παρέσχε πάντοτε τὰς ἀναγκαιούσας πιστώσεις διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν, ἐπεδίωξε δὲ νὰ τονώσῃ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν διάθεσιν συνεργασίας ὡρισμένων ὀργανώσεων διὰ τὴν μεταξύ των ἀνταλλαγὴν προϊόντων, ἢ τὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ συνεταιρικὰς ὀργανώσεις προμήθειαν τοιούτων.

*
* *

Αἱ ἐργασίαι ἀπὸ κοινοῦ χρήσεως μηχανῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρεται ὁ ἑπόμενος πίναξ, ἀφορῶσι κυρίως τὴν παρὰ τῶν συνεταιρισμῶν ἐκμετάλλευσιν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων. Μὲ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἠσχολήθησαν καὶ αἱ Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης καὶ ἐντεῦθεν, οἱ συνεταιρισμοὶ οἱ διατηροῦντες ἁλωνιστικὰ συγκροτήματα ηὐξήθησαν σημαντικῶς, ἀνερχόμενοι κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας εἰς 82, ἐκμεταλλευομένους 90 συγκροτήματα, ἔναντι 35 τοῦ ἔτους 1930, ἐκμεταλλευομένων 39 συγκροτήματα.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπὸ κοινοῦ χρήσεως μηχανῶν κατὰ τὰ ἔτη 1934 - 1936 ἔχουν ὡς κάτωθι:

	1934	*1935*	*1936*
Ποσότης παραχθέντος εἴδους, δραχμαὶ ὁμάδες	26 729 694	27 286 223	22 665 461
Ἀγοραία ἀξία παραχθέντος εἴδους, δραχμαὶ .	148 738 576	214 871 187	133 448 593
Προμήθεια συνεταιρισμῶν διὰ ἔξοδα ἁλωνισμοῦ, γενικὰ ἔξοδα, ἀποσβέσεις μηχανημάτων κλπ., δραχμαὶ	17 146 000	19 748 196	14 820 333

Ἡ παρατηρουμένη πτῶσις ἁλωνισμοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1936 ὀφείλεται εἰς τὴν σημειωθεῖσαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἰσθητὴν μείωσιν τῆς παραγωγῆς λόγῳ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἥτις, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σῖτον μόνον, κατῆλθεν ἀπὸ 739.000 τόννους τοῦ ἔτους 1935 εἰς 604.000 τόννους κατὰ τὸ ἔτος 1936. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη, αἱ ἐργασίαι τῆς ἀπὸ κοινοῦ χρήσεως ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων ἐπεξετάθησαν σημαντικώτατα, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας, ἤτοι τὸ ἔτος 1939, ἡ ἁλωνισθεῖσα ποσότης σιτηρῶν νὰ ὑπερδιπλασιασθῇ. Κατὰ τὰ συγκεντρωθέντα εἰδικῶς στοιχεῖα, ἡ κατὰ τὴν χρῆσιν 1939 ἁλωνισθεῖσα ποσότης σιτηρῶν ἀνῆλθεν εἰς ὀκάδας 46.341.982 καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας προμήθεια τῶν συνεταιρισμῶν, διὰ ἔξοδα ἁλωνισμοῦ, γενικὰ ἔξοδα, ἀποσβέσεις μηχανημάτων κλπ., εἰς δραχμὰς 30.777.563.

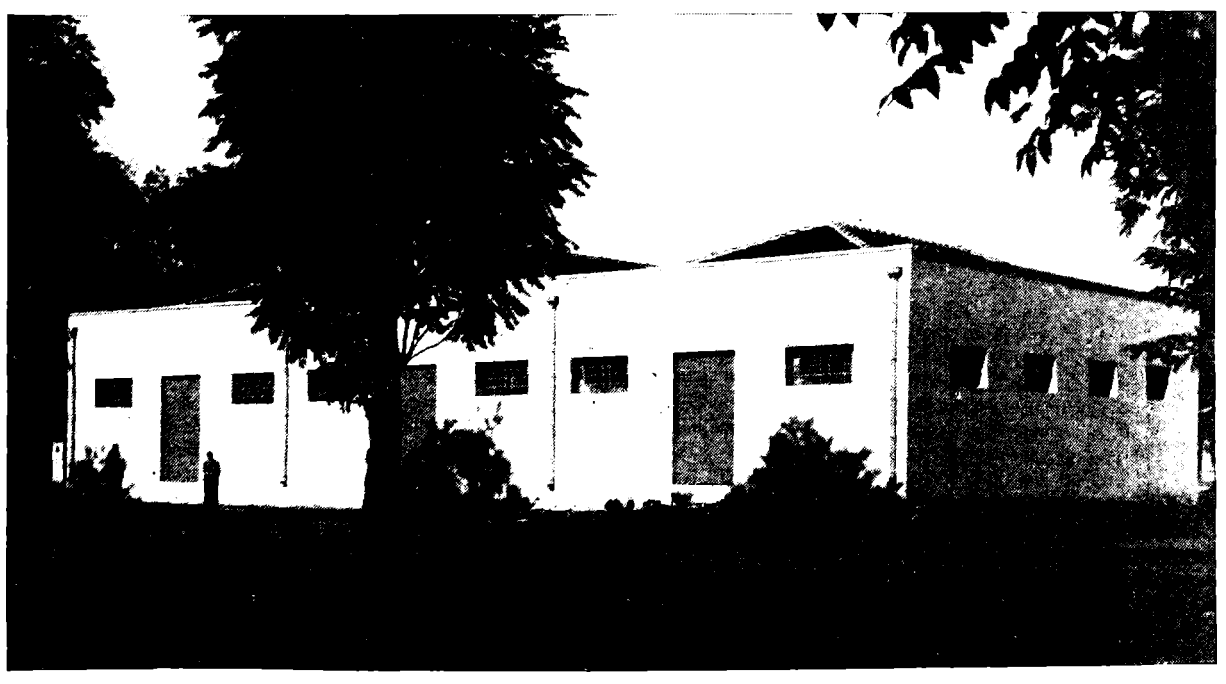

Συνεταιρικὸν γαλακτοκομεῖον Νέας Σαμψοῦντος.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ ἁλωνισμοῦ τὰς ὁποίας ἐνίσχυσεν ἐντόνως ἡ Τράπεζα, ἰδίᾳ διὰ τῆς προθύμου παροχῆς τῶν ἀναγκαιούντων μακροπροθέσμων δανείων πρὸς ἀγορὰν τῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων, εἶναι ἐργασίαι κατ' ἐξοχὴν συνεταιριστικαί, ἡ δὲ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια, ὄχι μόνον τῶν συνεταιρισμένων ἀγροτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν παραγωγῶν, μεγάλη. Διὰ τῆς συνεταιρικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων ἐπετεύχθη μείωσις τῶν δικαιωμάτων ἁλωνισμοῦ, συγχρόνως δὲ καλλίτερος καὶ ταχύτερος ἁλωνισμός.

* * *

Μία ἀπὸ τὰς κατ' ἐξοχὴν παραγωγικὰς ἀπασχολήσεις τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων εἶναι ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐπεξεργασία τῶν προϊόντων. Εἶναι αὕτη ἡ, ὑπὸ τῶν εἰδικώτερον καλουμένων παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν, βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία ὡρισμένων προϊόντων διὰ συνεταιρικῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων ἢ μηχανημάτων. Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἡ Τράπεζα ὅλως ἰδιαιτέρως ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν λειτουργίαν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν, τῶν ὁποίων πράγματι τὸ ποσοστόν, διαρκῶς αὐξανόμενον καθ' ὅλην τὴν δεκαετίαν, ἔφθασεν ἤδη εἰς ἱκανοποιητικὸν σημεῖον. Αἱ δημιουργηθεῖσαι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν πρόσφοροι συνθῆκαι, ἡ προηγηθεῖσα ἑκάστοτε πλήρης τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴ μελέτη τῶν συνθηκῶν ἑκάστης περιφερείας, ἡ ἄγρυπνος τεχνικὴ καὶ διοικητικὴ παρακολούθησις τῶν ἐργασιῶν, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν προθυμίαν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην ἣν ἔδειξαν οἱ παραγωγοὶ πρὸς τοὺς συνεταιρισμούς των, ἐπέτρεψαν τὴν δημιουργίαν ἀνθουσῶν ἀγροτικῶν συνεταιρικῶν βιομηχανιῶν εἰς πλείστας περιφερείας, ἐπεξεργαζομένων ὡρισμένα προϊόντα ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων τῆς Χώρας, ὡς τὸν ἐλαιόκαρπον, τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα, τὸ γλεῦκος, τὴν σταφίδα κλπ. Ὡς ἐκ τῆς φύσεως ὡρισμένων προϊόντων, εἰδικῶς δὲ τοῦ γλεύκους καὶ τῆς σταφίδος, ἡ βιομηχανικὴ ἐπεξεργασία των ἐκρίθη συμφερωτέρα διὰ συνεταιρι-

Αἱ ἐν Κομοτινῇ ἀποθῆκαι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἐλαιουργεῖον ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Τοπολίων Χανίων.

κῶν βιομηχανιῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὰς Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν. Τοῦτο, διότι πρὸς ἐπιτυχίαν συμφέροντος βιομηχανικοῦ κόστους καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν κεφαλαίων, ἅτινα ἀπαιτοῦνται δι' ἓν μέγα ἐργοστάσιον, ἀλλὰ καὶ πρὸς καλλιτέραν ἐπεξεργασίαν τοῦ προϊόντος, ἰδίᾳ δὲ τυποποίησιν αὐτοῦ, ἦτο ἀναγκαία ἡ συγκέντρωσίς του ἀπὸ ὅλην τὴν περιφέρειαν, ἡ ἐνιαία ἐπεξεργασία του καί, ἐν συνεχείᾳ, ἡ ἐνιαία διαχείρισις τῆς διαθέσεώς του. Ἐξ ἀντιθέτου, ἄλλων προϊόντων, εἰδικῶς δὲ τοῦ ἐλαιοκάρπου καὶ τῶν κτηνοτροφικῶν, ἡ ἐπεξεργασία εἶναι συμφερωτέρα διὰ συνεταιρικῶν βιομηχανιῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὰς πρωτοβαθμίους συνεταιρικὰς ὀργανώσεις. Τοῦτο, διότι αἱ σχετικαὶ βιομηχανίαι δέον νὰ εὑρίσκωνται πολὺ πλησίον ἑκάστου τόπου παραγωγῆς, ἡ ἐπεξεργασία λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος νὰ εἶναι ταχυτάτη, ἡ διανομὴ εἰς περίπτωσιν μὴ πωλήσεως ἀπὸ κοινοῦ εὐχερής, τέλος δὲ αἱ δαπάναι ἐγκαταστάσεως καὶ μηχανημάτων σχετικῶς περιωρισμέναι. Οὕτω, τὰ ἐλαιουργεῖα καὶ τὰ τυροκομεῖα ἀπετέλεσαν ἐπιχειρήσεις ἅς, ἐν τῷ συνόλῳ των, διατηροῦν σήμερον μόνον πρωτοβάθμιοι συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις, ὁ ἑπόμενος δὲ πίναξ ἀναφέρεται κυρίως εἰς ἀπὸ κοινοῦ ἐπεξεργασίαν τῶν προϊόντων τούτων. Ἀλλὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας συνεταιρισμοί τινες ἐπεδόθησαν ἐπιτυχῶς καὶ εἰς τὴν οἰνοποίησιν λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς περιφερείας των, ὡς ὁ ἀναγκαστικὸς συνεταιρισμὸς ἀμπελουργῶν Χαλκίδος καὶ ὁ οἰνοποιητικὸς συνεταιρισμὸς Νεμέας, καὶ εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς σταφίδος ὁ σταφιδικὸς συνεταιρισμὸς Σητείας.

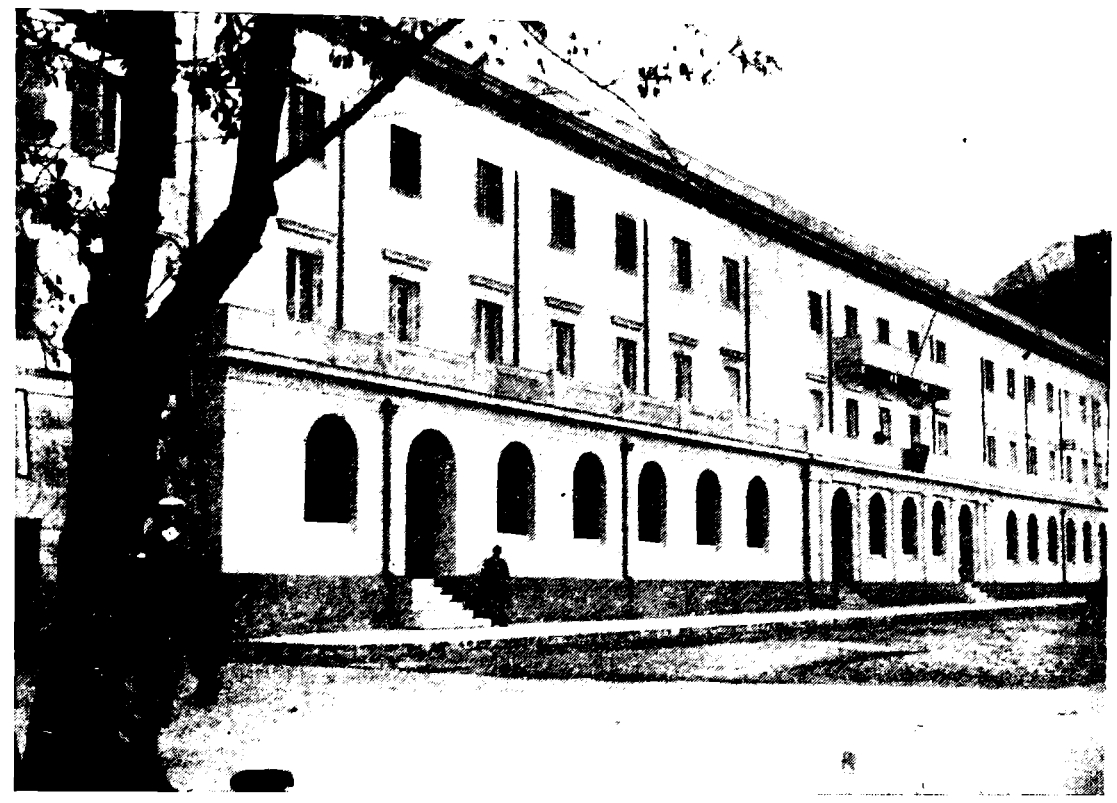
Ἡ κίνησις τῶν ἐργασιῶν ἀπὸ κοινοῦ ἐπεξεργασίας προϊόντων κατὰ τὴν τριετίαν 1934 - 1936 ἔχει ὡς ἑξῆς :

	1934	*1935*	*1936*
Ἀξία πρώτης ὕλης, δραχμαὶ	14 703 940	19 699 911	38 276 528
Ποσότης παραχθέντος εἴδους, ὀκάδες . .	4 739 246	5 568 111	13 712 137
Ἀπὸ κοινοῦ πωληθεῖσα ποσότης, ὀκάδες .	3 319 575	3 008 222	4 903 084
Ἀξία πωληθέντος προϊόντος, δραχμαὶ . .	8 513 252	11 753 535	33 928 677

Ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ πίνακος τούτου, ἡ πρόοδος τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος τῶν συνεταιρισμῶν ἐντὸς μιᾶς μόνον τριετίας ὑπῆρξεν ἁλματική. Ἡ ποσότης τοῦ παραχθέντος διὰ τῆς συνεταιρικῆς ἐπεξεργασίας εἴδους ὑπερετριπλασιάσθη. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἡ πρόοδος ἐσυνεχίσθη μὲ τὸν αὐτὸν ῥυθμόν. Οὕτω, κατὰ τὴν ἐλαιουργικὴν περίοδον 1937 - 1938, μόνον ἡ ποσότης τοῦ παραχθέντος ἐλαίου ὑπὸ τῶν συνεταιρικῶν ἐλαιουργείων ἀνῆλθεν εἰς ὀκάδας 8.494.757, ἀνάλογος δὲ ὑπῆρξεν ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς τῶν τυροκομείων καὶ τῶν λοιπῶν συνεταιρικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐξ ὧν μόνον ὁ οἰνοποιητικὸς συνεταιρισμὸς Νεμέας παρήγαγε περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ὀκάδας οἴνου. Τὰ ὡς ἄνω ἀποτελέσματα δικαιώνουν πλήρως τὴν συστηματικῶς καταβληθεῖσαν προσπάθειαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν συνεταιρικῆς ἐπεξεργασίας τῆς παραγωγῆς. Ἡ προσπάθεια αὕτη, ἥτις ἀπησχόλησεν ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας της, προσέκρουσε πολλάκις εἰς δυσχερείας καὶ ἀντιδράσεις, τὸ πολύπλοκον δὲ τῶν ἐργασιῶν ἀπῄτησε συνεχῆ παρακολούθησιν, ἥτις εἰδικῶς εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς τούτους ὑπῆρξε πολλαπλῆ, καθιερωθέντος ἰδιαιτέρου συστήματος ἐποπτείας. Κατ' αὐτό, πλὴν τῆς τεχνικῆς παρακολουθήσεως κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἐργοστασίων καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν των, ἡ ἐποπτικὴ ὑπηρεσία τῆς Τραπέζης παρακολουθεῖ τοὺς συνεταιρισμοὺς καθ' ὅλα τὰ στάδια τῶν ἐργασιῶν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς προετοιμασίας των μέχρι τοῦ πέρατός των. Διὰ νὰ καταδειχθῇ πληρέστερον ἡ συμβολὴ τῆς Τραπέζης εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τῆς συνεταιριστικῆς δράσεως, σημειοῦται ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας ἐμελετήθη οἰκονομικῶς καὶ τεχνικῶς ἡ κατασκευή, ἐχρηματοδοτήθη διὰ μακροπροθέσμων δανείων ἡ ἀνέγερσις καὶ λειτουργία καὶ παρηκολουθήθησαν συνεχῶς αἱ ἐργασίαι, κατὰ σειρὰν ἐτῶν, νέων συνεταιρικῶν ἐλαιουργείων ὡς ἑξῆς :

3 κατὰ τὸ ἔτος 1933, 8 τὸ 1934, 3 τὸ 1935, 3 τὸ 1936, 10 τὸ 1937, 26 τὸ 1938, 13 τὸ 1939.

Τὰ πλεῖστα τῶν ὡς ἄνω ἐλαιουργείων εἶναι τελειοτάτου τύπου, ἐλειτούργησαν καὶ λειτουργοῦν κανονικῶς, κατέστησαν δὲ πρότυπα συγχρονισμένης ἐπεξεργασίας τοῦ ἐλαιοκάρπου, ἐξυπηρετοῦντα ὄχι μόνον τοὺς συνεταιρισμένους παραγωγοὺς ἀλλὰ καὶ τοὺς μεμονωμένους, διὰ τῆς καλῆς καὶ ἀποδοτικῆς ἐκθλίψεως, τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τοῦ ἐλαίου καὶ τῆς ὑποβιβάσεως τοῦ ἐκθλιπτικοῦ δικαιώματος. Παραλλήλως, διὰ ἐνισχύσεως τῆς Τραπέζης, ἐσυγχρονίσθησαν πλεῖστα ἐκ τῶν πρὸ τῆς συστάσεώς της λειτουργούντων συνεταιρικῶν ἐλαιουργείων, ἅτινα ἀνήρχοντο εἰς 57.

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἰδιόκτητον μέγαρον τῆς Τραπέζης.

Ἐπίσης, κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας ἱδρύθησαν δι' ἐνισχύσεως τῆς Τραπέζης 19 πρότυπα συνεταιρικὰ τυροκομεῖα, ἐὰν δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν ὑπῆρξε μεγαλύτερος, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς εἰδικὰς δυσχερείας, αἵτινες ἐμφανίζονται διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς συνεταιρικῆς τυροκομήσεως καὶ τὰς ὁποίας μετὰ συνέσεως ἐξετίμησαν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Τραπέζης πρὸς ἀποφυγὴν ἐπιζημίων ὑλικῶς ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ἀποτυχιῶν. Αἱ δυσχέρειαι ὀφείλονται εἰς τὴν ὀπισθοδρομικότητα τῆς τάξεως τῶν κτηνοτρόφων, τὴν μακροχρόνιον οἰκονομικὴν καὶ ψυχολογικὴν ἐξάρτησίν των ἀπὸ τῶν τυρεμπόρων, ἀλλὰ καὶ εἰς καθαρῶς τεχνικὰ ἐμπόδια.

Ὁ περιωρισμένος ἀριθμὸς τῶν εἰδικευμένων τεχνικῶν τυροκόμων, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς τυροκομήσεως καὶ τὴν παρασκευὴν τυροῦ ἀνωτέρων τύπων, ἡ διασπορὰ τῶν κτηνοτρόφων ἥτις δυσχεραίνει τὴν συγκέντρωσιν ἐπαρκοῦς ποσότητος γάλακτος, ἡ ἔλλειψις ἐγκαταστάσεων διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ τυροῦ εἰς τὰ τοπικὰ κέντρα ἑκάστης κτηνοτροφικῆς περιφερείας μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν πωλήσεων, δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἀθρόαν ἵδρυσιν τυροκομείων. Τέλος ὁ συναγωνισμὸς τῶν ἰδιωτῶν τυρεμπόρων, ὀφειλόμενος εἰς τὴν δυνατότητα προσφορᾶς χαμηλοτέρων τιμῶν διὰ τῆς νοθεύσεως τοῦ προϊόντος, ἥτις ἀπεκλείσθη πάντοτε ἀπὸ τὰ συνεταιρικὰ τυροκομεῖα, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ εἶναι πάντοτε ἀνόθευτος, ὑπῆρξεν ἐπιζήμιος καὶ ἔντονος, λόγῳ μάλιστα τῆς μὴ προβλεφθείσης μέχρι τοῦδε ἐπαρκοῦς ἀγορανομικῆς προστασίας τῆς ἁγνῆς συνεταιριστικῆς παραγωγῆς.

Τέλος, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης καὶ ἐντεῦθεν, ἱδρύθησαν καὶ λειτουργοῦν καὶ ἄλλαι συνεταιρικαὶ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, τὸ πρῶτον ἐμφανιζόμεναι, ὡς 11 συνεταιρικὰ ἀποστειρωτήρια σύκων, 4 ἐκκοκκιστήρια βάμβακος, 6 συνεταιρικοὶ ἀλευρόμυλοι καὶ 4 ἐργοστάσια ἠλεκτροφωτισμοῦ, ἅπαντα μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν.

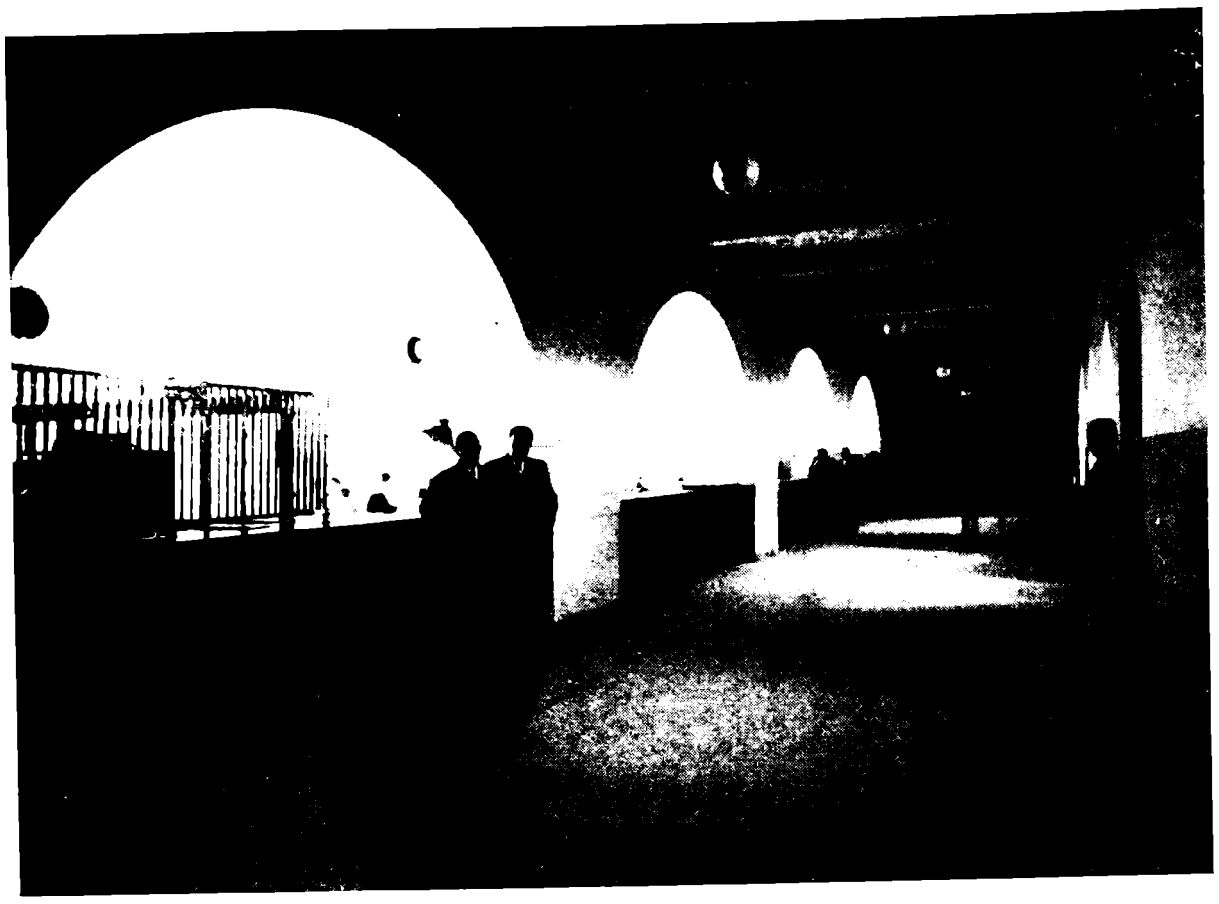

Ἀλωνιστικὴ μηχανὴ Clayton τῆς Ἑνώσεως συνεταιρισμῶν Παγγαίου ἀγορασθεῖσα διὰ δανείου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

***

Τὴν σπουδαίαν ἐπίσης συνεταιρικὴν ἐπιδίωξιν τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἀπὸ κοινοῦ πωλήσεως τῶν προϊόντων τῶν συνεταίρων παρηκολούθησε μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ἡ Τράπεζα. Δεδομένου δὲ ὅτι, καὶ πρὸ τῆς ἱδρύσεώς της, εἶχεν ἐπιχειρηθῆ ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν ἡ ἀπὸ κοινοῦ πώλησις, ἰδίᾳ δὲ τοῦ σταφιδοκάρπου, μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, ἡ Τράπεζα ἐνίσχυσε τὴν τάσιν πρὸς συγκέντρωσιν καὶ ἀπὸ κοινοῦ διάθεσιν καὶ ἄλλων προϊόντων.

Οὕτω, πλὴν τῆς ἀπὸ κοινοῦ διαθέσεως μεγάλου μέρους τοῦ σταφιδοκάρπου καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν διὰ τῶν δευτεροβαθμίων συνεταιρικῶν ὀργανώσεων διάθεσιν προϊόντων, ἰδίᾳ δὲ τοιούτων ὡρισμένων περιφερειῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ ἐπιβληθῇ ἀναγκαστικῶς, ὡς τῶν οἰνοπαραγωγῶν Σάμου, κιτροπαραγωγῶν Κρήτης καὶ μαστιχοπαραγωγῶν Χίου, ἀπὸ

Αἴθουσα συναλλαγῶν τοῦ ἐν Κερκύρᾳ καταστήματος τῆς Τραπέζης.

τῆς ἱδρύσεως τῆς Τραπέζης ἐπετεύχθη ἡ ἀπὸ κοινοῦ διάθεσις καὶ ἄλλων προϊόντων, ὡς τῶν τυροκομικῶν εἰς ὡρισμένα κέντρα τοῦ γάλακτος, τῶν κτηνοτροφικῶν, τῶν χαρουπίων κλπ.

Τὴν ἀπὸ κοινοῦ πώλησιν διηυκόλυνε κυρίως ἡ Τράπεζα διὰ τῆς ῥυθμίσεως τῶν πιστώσεών της, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρέχηται εἰς τοὺς παραγωγοὺς χρηματικὴ ἄνεσις μέχρι τοῦ χρόνου τῆς διαθέσεως, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἀποθηκῶν ἢ χρηματοδοτήσεως πρὸς ἀνέγερσιν τοιούτων ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων καὶ διὰ τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας ἐμπορείας, ἥτις ἔφερεν εἰς ἐπαφὴν τοὺς συνεταιρισμοὺς μὲ τὸ ἐμπόριον. Τὰ περιθώρια τῆς ἐν προκειμένῳ δράσεως τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων εἶναι εἰσέτι εὐρύτατα. Παρὰ τὴν σημειωθεῖσαν πρόοδον, ὁ μεγάλος ὄγκος τῆς παραγωγῆς διοχετεύεται πρὸς τὴν κατανάλωσιν ἄνευ συστήματος, ἡ ἐν τῷ μέλλοντι δὲ παρέμβασις τῶν ὀργανώσεων, θὰ εἶναι πολλαπλῶς ὠφέλιμος, ἰδίᾳ λόγῳ τῆς συνεχιζομένης ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐνισχύσεως τῶν συνεταιρισμῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀπαραιτήτων ἀποθηκῶν, ἐγκαταστάσεων κλπ. διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν προϊόντων.

Ἡ ἀξία τῶν κατὰ τὴν τετραετίαν 1933-1936 πωληθέντων ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν προϊόντων ἀνῆλθε, κατ' ἔτος, ὡς ἑξῆς:

1933		*1934*		*1935*		*1936*	
Δρχ.	293 017 098	Δρχ.	311 654 494	Δρχ.	344 543 267	Δρχ.	375 552 347

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε συγκεντρωθέντων στοιχείων προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν ὑπόλοιπον τελευταίαν τριετίαν ἡ αὔξησις αὕτη ἐσυνεχίσθη ἱκανοποιητικῶς.

Διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ διαθέσεως οἱ συνεταιρισμένοι παραγωγοὶ ἐπέτυχον, κατὰ κανόνα, καλλιτέρας τιμὰς ἀπὸ τὰς τῶν μεμονωμένων, ταχυτέραν ἐκκαθάρισιν τοῦ λαβεῖν των καὶ ἀσφαλῆ διάθεσιν τῆς παραγωγῆς των. Τὴν ἀπὸ κοινοῦ διάθεσιν καθιστᾷ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν εὐρυτέραν ἡ ἐπέκτασις τῆς κοινῆς ἐπεξεργασίας τῶν προϊόντων ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν.

***

Αἱ ἐργασίαι τῶν πρωτοβαθμίων ὀργανώσεων, περὶ τῶν κυριωτέρων τῶν ὁποίων ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος, διεξήχθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον παρακολούθησιν τῆς Τραπέζης καὶ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ αὐτῆς μετὰ τῶν συνεταιρισμῶν. Ἀλλὰ ἡ ἐπικρατήσασα τάξις καὶ καλὴ διαχείρισις ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὸν ζῆλον τῶν διοικήσεων τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, αἵτινες προσηρμόσθησαν ἀπολύτως πρὸς τὰς νέας κατευθύνσεις. Εἰς τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν τῶν παραγωγικῶν συνεταιρισμῶν αἱ ἐργασίαι διεξήχθησαν βάσει εἰδικῶν ἑκάστοτε κανονισμῶν. Ἐπεδιώχθη δι' αὐτῶν ἡ δικαία καὶ ταχεῖα ἐξυπηρέτησις τῶν συνεταίρων, ὁ περιορισμὸς τῶν δαπανῶν, ἡ κανονικὴ ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ καλὴ διατήρησις τῶν ἐγκαταστάσεων. Ὡς σκοπὸς ἐτάχθη πάντοτε ἡ ἐξυπηρέτησις ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρυτέρου κύκλου προσώπων, ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ κόστους ἐπεξεργασίας μὲ ἀντίστοιχον ἐξασφάλισιν συμφερουσῶν τιμῶν κατὰ τὴν διάθεσιν.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων στοιχείων δείκνυται, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν ὅλαι αἱ συνεταιρικαὶ ἐργασίαι προωθήθησαν σημαντικῶς, χωρὶς δὲ ὑπέρμετρον αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνεταιρισμῶν, ἐπετεύχθη ἡ ἀπασχόλησίς των εἰς ποικίλας ἐργασίας καὶ ἡ οὐσιαστικὴ ἀπόδοσίς των ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν μελῶν των ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ὅλων τῶν παραγωγῶν.

Χαρακτηριστικὴ τῆς κρατησάσης τάξεως, μεθοδικότητος καὶ οἰκονομικῆς περισυλλογῆς εἶναι ἡ μικρά,

σχετικῶς, αὔξησις τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν συντελεσθεῖσαν αὔξησιν τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν. Τὰ ἐν γένει ἔξοδα διαχειρίσεως, ἀνερχόμενα κατὰ τὸ ἔτος 1933 εἰς δραχμὰς 23.129.562, κατὰ τὸ ἔτος 1936 ηὐξήθησαν μόνον κατὰ δραχμὰς 3.465.000, παρὰ τὴν ἵδρυσιν πολλῶν νέων συνεταιρισμῶν, ἰδίως δὲ τὴν ἐπέκτασιν τῶν παραγωγικῶν ἐργασιῶν, ἥτις θὰ ἐδικαιολόγει πολὺ μεγαλυτέραν αὔξησιν.

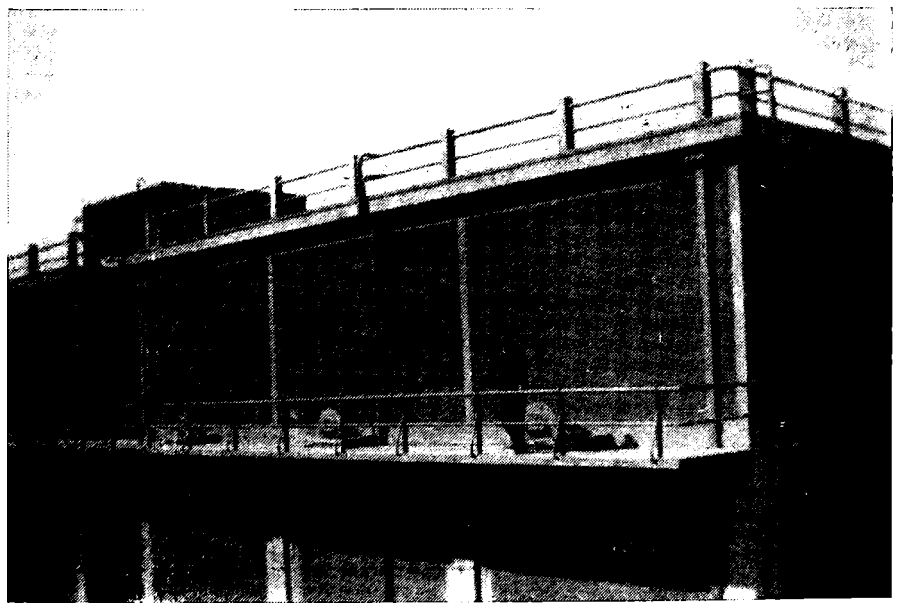

Ἡ αἴθουσα συναλλαγῶν τοῦ ὑποκαταστήματος Γιαννιτσῶν.

Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν.

Εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τῶν συνεταιρισμῶν ἐγένετο ἀντιληπτόν, ὅτι αἱ πρωτοβάθμιοι συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις, λόγῳ τῆς περιωρισμένης οἰκονομικῆς δυναμικότητός των, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, μεμονωμέναι εἰς ἑκάστην περιφέρειαν, νὰ ἀντιπαλαίσουν ἀποτελεσματικῶς κατὰ τῶν ἐμφανιζομένων δυσχερειῶν καὶ κατὰ τῶν ἀντιδράσεων θιγομένων τοπικῶν παραγόντων. Πρὸς δημιουργίαν, ὅθεν, μεγαλυτέρων καὶ ἰσχυροτέρων ὀργανώσεων, ἦτο ἀναγκαῖον ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴν δευτέραν βαθμίδα της διὰ τῆς ἱδρύσεως τῶν κατὰ τόπους Ἑνώσεων συνεταιρισμῶν, περὶ ὧν προέβλεψεν ὁ νόμος 602. Διὰ τῶν δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων καὶ διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς αὐτάς, κατὰ τὸ δυνατόν, μεγάλου ἀριθμοῦ συνεταιρισμῶν, ἐπετυγχάνετο ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία ἑνὸς ἰσχυροῦ συνεταιρικοῦ συγκροτήματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπίδρασις εἰς ἑκάστην περιφέρειαν ἀπέβαινεν πολλαπλῶς ὠφέλιμος.

Πράγματι, αἱ Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν, ἐμφανισθεῖσαι εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην σύστασιν ἑνὸς σημαντικοῦ ὁπωσδήποτε ἀριθμοῦ συνεταιρισμῶν, ἀνεπτύχθησαν βαθμιαίως καὶ ἔδρασαν λίαν ἐπιτυχῶς. Οἱ κυριώτεροι αὐτῶν σκοποὶ εἶναι δύο: ἀφ' ἑνός, ἡ δι' αὐτῶν διευκόλυνσις τοῦ ἔργου τῶν συνεταιρισμῶν μελῶν των καὶ ἡ διατήρησις μιᾶς ἑνότητος ἐνεργειῶν καὶ κατευθύνσεων ἐν ἑκάστῃ περιφερείᾳ, ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀνάληψις παρ' αὐτῶν τῆς διεξαγωγῆς ὡρισμένων συνεταιρικῶν ἐργασιῶν, τῶν ὁποίων ἡ διενέργεια ἐκρίνετο ὅτι θὰ ἐπετυγχάνετο καλλίτερον διὰ τῶν δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων, ὡς π. χ. τῶν σοβαρῶν γεωργικῶν βιομηχανιῶν, αἵτινες πρόκειται νὰ ἐπεξεργασθοῦν ὡρισμένα προϊόντα ὅλης τῆς περιφερείας ἢ συγκεντρώσεως προϊόντων, ὡς τοῦ σίτου ἢ τῆς σταφίδος κλπ. Οἱ σκοποὶ οὗτοι ἔπρεπε νὰ πραγματοποιηθοῦν, χωρὶς ὅμως νὰ δημιουργήσουν ὑποτέλειαν ἢ δεσμευτικὴν ἐξάρτησιν τῶν συνεταιρισμῶν ἀπὸ τὰς Ἑνώσεις ἢ ἐπιζήμιον ἀνταγωνισμὸν μεταξύ των. Ὁ συνεταιρισμός, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον πάσης συνεταιρικῆς ὀργανώσεως, ἔπρεπε νὰ διατηρήσῃ τὴν αὐτοτέλειάν του καὶ τὸ κῦρος του εἰς τὴν ὕπαιθρον, διότι ἄλλως ὑπῆρχε κίνδυνος ἡ ὅλη κίνησις νὰ καταρρεύσῃ ἢ αἱ δευτεροβάθμιοι ὀργανώσεις νὰ ἐξελιχθοῦν βαθμηδὸν εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις μὴ ἀνταποκρινομένας εἰς τοὺς συνεταιριστικοὺς σκοπούς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, εἴς τινας περιπτώσεις, παρετηρήθη μία ὑπερτροφικὴ ἀνάπτυξις τῶν δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων, γενικῶς ὅμως δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις ἀμφοτέρων τῶν θεσμῶν ὑπῆρξεν ἁρμονική.

Συνεταιρικὴ οἰνοδεξαμενὴ Χαλκίδος ἀνεγερθεῖσα διὰ δανείου τῆς Τραπέζης.

Ἡ Τράπεζα, ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν ἐποπτείαν, ὑπεβοήθησε τὰς δευτεροβαθμίους ὀργανώσεις ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα, ἡ συνεργασία της δὲ μετὰ τῶν Ἑνώσεων ὑπῆρξε στενὴ πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξυπηρετήσεως καὶ αὐτῶν ἀλλὰ κυρίως τῶν πρωτοβαθμίων ὀργανώσεων.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν λειτουργίᾳ δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας, ἤτοι κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἀνέρχεται εἰς 89, ἔναντι 53 τοῦ ἔτους 1929,

Τὸ ἐν Μυτιλήνῃ ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν συμμετεχόντων εἰς αὐτὰς συνεταιρισμῶν ηὐξήθη, ἀπὸ 1588 κατὰ τὸ ἔτος 1929, εἰς 3498 κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἤτοι ηὐξήθη κατὰ 120 %. Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει ἡ σημειωθεῖσα αὔξησις τοῦ ποσοστοῦ τῶν συνεταιρισμῶν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν λειτουργούντων, ὅπερ συμμετέχει εἰς Ἑνώσεις. Τὸ ἔτος 1929, ἐπὶ 2800 περίπου λειτουργούντων συνεταιρισμῶν, ἦσαν συσσωματωμένοι εἰς Ἑνώσεις 1588, ἤτοι 57 %, τὸ δὲ ἔτος 1939 τὸ ποσοστὸν τῆς συμμετοχῆς ηὐξήθη εἰς 70 %, δεδομένου ὅτι οἱ λειτουργοῦντες συνεταιρισμοὶ ἀνέρχονται εἰς 5.000 περίπου, οἱ ἐξ αὐτῶν δὲ συμμετέχοντες εἰς Ἑνώσεις εἰς 3.498.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν ὡς ἄνω 3.498 συνεταιρισμῶν, τῶν συμμετεχόντων εἰς Ἑνώσεις, ὑπολογίζεται εἰς 244.000 περίπου. Ἡ δύναμις τῶν 1.588 συνεταιρισμῶν, τῶν συμμετεχόντων εἰς Ἑνώσεις κατὰ τὸ ἔτος 1929, δὲν ἔχει ὁριστικῶς προσδιορισθῆ, ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὸς ὁ ἀκριβὴς καθορισμὸς τῆς ἐπελθούσης αὐξήσεως. Ἐὰν ὅμως γίνῃ δεκτὸς ὡς μέσος ὅρος μελῶν κατὰ συνεταιρισμὸν ὁ ἀριθμὸς 68, ὅστις κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ἔτους 1933 ἀποτελεῖ τὸν γενικὸν μέσον ὅρον τῶν μελῶν τῶν λειτουργούντων τότε συνεταιρισμῶν, τὸ σύνολον τῶν μελῶν τῶν 1.588 συνεταιρισμῶν ἀνήρχετο εἰς 107.984. Προκύπτει ὅθεν αὔξησις κατὰ 125 % περίπου. Ἡ ἐν προκειμένῳ αὔξησις τῆς δυνάμεως τῶν Ἑνώσεων, εἰς συνεταιρισμοὺς καὶ μέλη αὐτῶν, εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς συντελεσθείσης, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, προόδου καὶ τεκμαίρει ἀναγνώρισιν ἐκ μέρους τῶν συνεταιρισμένων παραγωγῶν τῆς παρεχομένης, εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς συνεταιρισμούς των, ἐξυπηρετήσεως ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων.

Πράγματι, αἱ δευτεροβάθμιοι συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις, παρὰ τὰς ἐμφανισθείσας δυσχερείας, αἵτινες ὑπῆρξαν ἀνάλογοι πρὸς τὰς ἐμφανισθείσας κατὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν συνεταιρισμῶν, πολλάκις δὲ καὶ μεγαλύτεραι, ὑπὸ τὴν συνεχῆ καθοδήγησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Τραπέζης, κατώρθωσαν νὰ ἐξυγιάνουν τὴν διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτῶν κατάστασιν, ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀναπτύξουν ἀξιόλογον δρᾶσιν καὶ νὰ ἐξυπηρετήσουν πολλαπλῶς τοὺς παραγωγούς.

***

Ἡ ἔλλειψις πλήρων στατιστικῶν στοιχείων ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων, ὀφειλομένη εἰς τὰς αὐτὰς δυσχερείας, αἵτινες προεκάλεσαν τὴν ἔλλειψιν πλήρων στοιχείων διὰ τὰς ἐργασίας τῶν συνεταιρισμῶν καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος, δὲν ἐπιτρέπει τὴν παροχὴν πλήρους ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔργου τῶν Ἑνώσεων κατὰ τὴν λήξασαν δεκαετίαν. Ἐκ τῶν παρατιθεμένων ἐν τούτοις στοιχείων ἀποδεικνύεται ἀρκετὰ σαφῶς ἡ συντελεσθεῖσα πρόοδος.

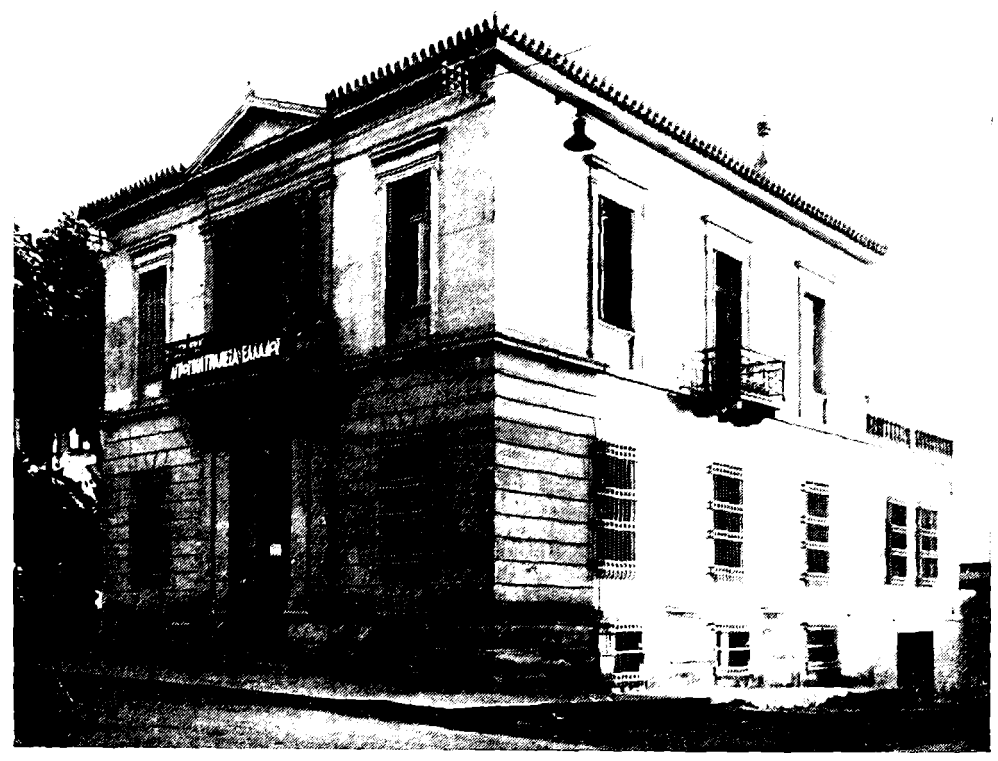
Ἡ κίνησις τῶν συνεταιρικῶν κεφαλαίων τῶν Ἑνώσεων, συγκριτικῶς διὰ τὰ ἔτη 1929 καὶ 1939, ἔχει ὡς ἐμφανίζεται εἰς τὸν ἔναντι πίνακα καὶ ἀφορᾷ, διὰ μὲν τὸ ἔτος 1929, 51 Ἑνώσεις, διὰ δὲ τὸ ἔτος 1939, 84 Ἑνώσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι αἱ μερίδες διὰ τὰς ὁποίας ἐνεγράφησαν οἱ συνεταιρισμοὶ εἰς τὰς Ἑνώσεις των ηὐξήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαετίας κατὰ 215 %, αἱ καταβολαὶ ἔναντι αὐτῶν κατὰ 287 %, τὰ ἀποθεματικὰ κεφάλαια τῶν Ἑνώσεων κατὰ 645 % καὶ τὰ κέρδη των κατὰ 449 %.

Λεπτομέρειαι	*1929*	*1939*
Δηλωθεῖσαι μερίδες . .	14 178 000	44 642 000
Καταβληθεῖσαι μερίδες .	8 529 000	33 039 000
Ὀφειλόμεναι μερίδες . .	5 649 000	11 603 000
Ἀποθεματικὰ κεφάλαια .	6 947 000	51 737 000
Κέρδη μὴ διανεμηθέντα .	2 935 000	13 185 000

Αὔξησιν ἐπίσης παρουσιάζουν αἱ παρὰ ταῖς Ἑνώσεσι καταθέσεις, αἵτινες, ἀπὸ δραχμὰς 12.931.000 κατὰ τὸ ἔτος 1929, ηὐξήθησαν εἰς δραχμὰς 17.251.000 κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἤτοι ηὐξήθησαν κατὰ 33 %. Ἀλλὰ ἡ με-

γάλη ἐπέκτασις τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν τῶν δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων διαπιστοῦται πληρέστερον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἰσολογισμῶν, ἅτινα ἐμφανίζουν τὴν γενικὴν κίνησιν τῶν λογαριασμῶν ἀπὸ δραχμὰς 189.245.000 κατὰ τὸ ἔτος 1929, ηὐξημένην εἰς δραχμὰς 1.726.451.000 κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἤτοι αὔξησιν κατὰ 810 %. Τέλος, ἡ ἐπέκτασις τῶν βιομηχανικῶν, εἰδικώτερον, ἐργασιῶν τῶν Ἑνώσεων καὶ ἡ ἀπόκτησις γεωργικῶν μηχανημάτων ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τῶν ἀκινήτων, μηχανῶν κλπ. ἥτις ἀπὸ δραχμὰς 13.376.000 τοῦ ἔτους 1933 (διὰ τὸ ἔτος 1929 ἐλλείπει τὸ στοιχεῖον τοῦτο), ἀνῆλθεν εἰς δραχμὰς 70.973.000 κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἤτοι ηὐξήθη κατὰ 405 %. Ἡ ἐπέκτασις τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἑνώσεων ἀναφέρεται εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δράσεώς των. Διὰ τὰς κυριωτέρας ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων γίνεται μνεία ἐν τοῖς ἑπομένοις.

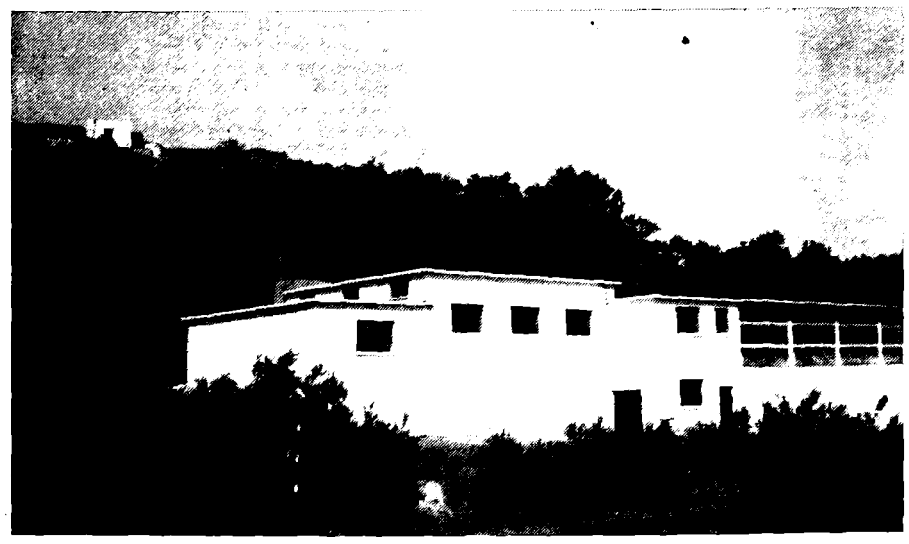
Τὸ ἐν Χανίοις ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

Αἱ Ἑνώσεις τῶν συνεταιρισμῶν ἐπέτυχον νὰ συστηματοποιήσουν καὶ ἐπεκτείνουν βαθμιαίως τὰς προμηθευτικὰς ἐργασίας των, ἐφοδιάζουσαι διὰ τῶν πρωτοβαθμίων ὀργανώσεων τοὺς παραγωγοὺς μὲ εἴδη ἀπαραίτητα διὰ τὰς γεωργικάς των ἀνάγκας, κυρίως μὲ χημικὰ λιπάσματα, γεωργικὰ φάρμακα καὶ ἐργαλεῖα, μὲ σπόρους, μὲ εἴδη νομῆς, ὡς καὶ μὲ εἴδη οἰκιακῆς ἀνάγκης, κυρίως ἄλευρα, ὄσπρια καὶ διάφορα ἀποικιακά.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσχολουμένων Ἑνώσεων μὲ προμηθευτικὰς ἐργασίας αὐξάνει συνεχῶς. Εἰδικώτερον αἱ Ἑνώσεις τῆς βορείου Ἑλλάδος, καὶ ἰδίᾳ τῶν περιφερειῶν εἰς τὰς ὁποίας ἡ οἰκονομία τῶν παραγωγῶν εἶναι ἐκχρηματισμένη, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὰς Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν Ξάνθης καὶ Δράμας, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου τῶν συνεταιρικῶν ἐργασιῶν ζωηροτάτην δρᾶσιν. Ἀλλὰ καὶ αἱ Ἑνώσεις ἄλλων διαμερισμάτων τῆς Χώρας (Κρήτης, Πελοποννήσου, Νήσων Αἰγαίου κλπ.) εὐρύνουν προοδευτικῶς τὸν κύκλον τῶν προμηθευτικῶν των ἐργασιῶν, αἵτινες διεξάγονται παρ' αὐτῶν μὲ σύνεσιν καὶ τάξιν χωρὶς νὰ παρατηροῦνται ἄξιαι λόγου ἀνωμαλίαι.

Ἡ Τράπεζα, ἀποβλέψασα εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν, διὰ τῶν ὁποίων σημαντικῶς ἐνισχύεται ἡ οἰκονομία τῶν πτωχοτέρων, ἰδίᾳ, παραγωγικῶν τάξεων, ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ἑνώσεων εἰδικὰς πιστώσεις, διὰ τῶν ὁποίων διηυκολύνθη σοβαρῶς ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἐργασιῶν τούτων. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν ὑπῆρξαν, κατὰ κανόνα, ἱκανοποιητικὰ ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ τῶν παραγωγῶν, οἵτινες διὰ τῶν συνεταιρικῶν προμηθειῶν ἐξησφάλισαν συμφερωτέρας τιμάς, καλλιτέραν ποιότητα καὶ ἀκριβὲς ζύγιον, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑνώσεων, αἵτινες ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἤντλησαν τὰ οἰκονομικὰ μέσα διὰ μίαν καλλιτέραν ὀργάνωσιν.

Ἰδιαιτέρως δέον νὰ μνημονευθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι, ἀπό τινος, ἤρξατο ἐν προκειμένῳ συνεργασία μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων παραγωγῆς καὶ τῶν τοιούτων καταναλώσεως, παραμερισθέντων τῶν διαφόρων ἐνδιαμέσων. Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα δὲν ἔχουν λάβει ἀκόμη ὑπολογίσιμον ἔκτασιν, τῆς συνεργασίας περιοριζομένης εἰσέτι εἰς ὀλίγα μόνον προϊόντα διὰ μικρὰς ποσότητας.

Ἐλαιουργεῖον ἐλαιουργικοῦ συνεταιρισμοῦ Σφάκας.

Ἐλπίζεται βασίμως, ὅτι συνεχιζομένων τῶν προσπαθειῶν τὰς ὁποίας ἀπὸ ἐτῶν καταβάλλει ἡ Τράπεζα, θὰ ἐπεκταθῇ καὶ θὰ ὀργανωθῇ πληρέστερον ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων.

Στοιχεῖα περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν προμηθευτικῶν ἐργασιῶν τῶν Ἑνώσεων πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἀναλήψεως τῆς ἐποπτείας, δὲν ὑπάρχουσιν ἐλλείψει στατιστικῆς. Ἵνα ὅμως καταδειχθῇ ἡ ἐπελθοῦσα σημαντικὴ αὔξησις, παραθέτομεν σύγκρισιν τῶν στοιχείων, ἅτινα παρέχει ἡ ὑπὸ τῆς Τραπέζης καταρτισθεῖσα στατιστικὴ τοῦ ἔτους 1933 πρὸς τὰ δεδομένα τοῦ ἔτους 1939.

Τὸ ἐν Χρυσουπόλει ἰδιόκτητον κατάστημα τῆς Τραπέζης.

Κατὰ τὸ ἔτος 1933, ἀπὸ κοινοῦ προμηθείας ἐνήργησαν 48 Ἑνώσεις, ἐξ ὧν 36 γεωργικῶν εἰδῶν, 10 γεωργικῶν καὶ οἰκιακῶν εἰδῶν καὶ 2 μόνον οἰκιακῶν εἰδῶν, συνολικῆς ἀξίας δραχμῶν 61.794.000, ἐξ ὧν διὰ γεωργικὰ εἴδη δραχμὰς 48.832.000 καὶ δι᾽ οἰκιακὰ εἴδη δραχμὰς 12.962.000.

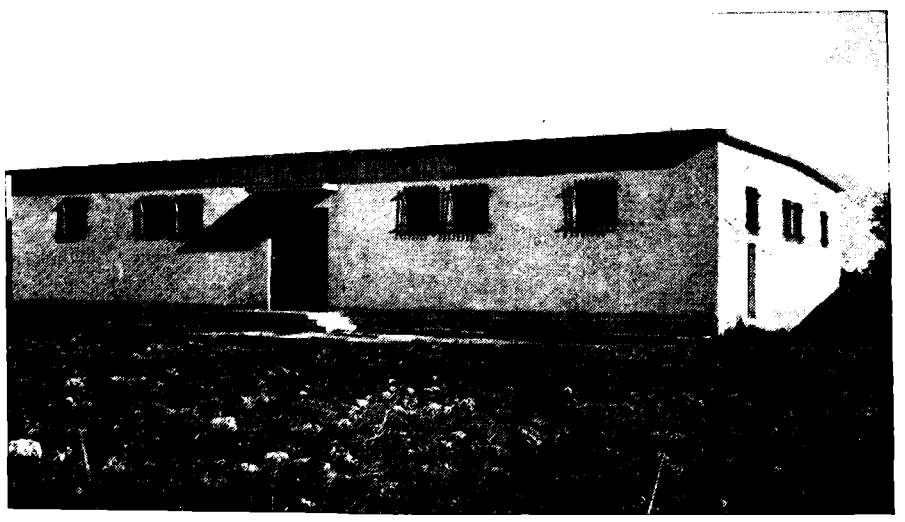
Κατὰ τὸ ἔτος 1939, εἰς τὰς προμηθευτικὰς ἐργασίας ἠσχολήθησαν 75 Ἑνώσεις (αὔξησις 56 %), ἐξ ὧν 38 ἐπρομηθεύθησαν μόνον γεωργικὰ εἴδη, 28 γεωργικὰ καὶ οἰκιακὰ εἴδη καὶ 3 μόνον οἰκιακά, αἱ δὲ ὑπόλοιποι 6 διάφορα εἴδη. Ἡ ἀξία τῶν ὡς ἄνω προμηθειῶν ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 143.772.000 (αὔξησις 132 %). Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δραχμαὶ 107.898.000 ἀφοροῦν εἴδη γεωργικῆς χρήσεως (αὔξησις 120 %) καὶ δραχμαὶ 35.874.000 εἴδη οἰκιακῆς ἀνάγκης (αὔξησις 186 %). Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν περιελήφθη ἡ ἀξία τῶν προμηθειῶν τῶν ὡς ἄνω 6 Ἑνώσεων ἐλλείψει συγκεκριμένων στοιχείων.

Ἡ σημειωθεῖσα αὔξησις, καὶ ἂν ἀκόμη ὑπολογισθῇ ἡ διαφορὰ τοῦ τιμαρίθμου, εἶναι σημαντική, δεικνύει δὲ τὴν σημειωθεῖσαν εἰς τὰς προμηθευτικὰς ἐργασίας πρόοδον τῆς συνεταιρικῆς δραστηριότητος.

***

Ἀξία ἐξάρσεως εἶναι ἡ ἀναπτυχθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων, κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν, δρᾶσις εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπεξεργασίας καὶ διαχειρίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Πρὸ τοῦ ἔτους 1929, μὲ ἐργασίας κατεργασίας γεωργικῶν προϊόντων ἠσχολοῦντο, ἀποκλειστικῶς σχεδόν, ὀλίγαι πρωτοβάθμιοι συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως ὅμως τῆς Τραπέζης ἐγένετο ἀντιληπτόν, ὅτι διὰ τὴν προστασίαν ὡρισμένων προϊόντων, λόγῳ τῆς φύσεώς των, ἦτο ἀπαραίτητος εὐρυτέρα ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς, ἤρχισε δὲ νὰ θεωρῆται ἀναγκαία καὶ νὰ πραγματοποιῆται βαθμιαίως ἡ ἐπέμβασις τῶν δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων. Ἡ Τράπεζα ὑπεβοήθησε τὰς Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀπαραιτήτων ἐγκαταστάσεων καὶ παρηκολούθησε τὰς ἐργασίας των, προωθήσασα τὴν προσπάθειαν καθολικῆς ὀργανώσεως τῶν παραγωγῶν ὡρισμένων προϊόντων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἐμπορείαν ὡρισμένων προϊόντων περιφερειῶν τινων, ἡ καθολικὴ ὀργάνωσις τῶν παραγωγῶν ἀπῃτήθη νὰ ὑποβοηθηθῇ διὰ κρατικῶν μέτρων, τὸ γεγονὸς ὅμως τοῦτο δὲν μειώνει τὴν ἀξίαν τῆς σχετικῆς ἐργασίας ὡς ἐλευθέρας καὶ συνειδητῆς συνεταιριστικῆς δράσεως, δεδομένου ὅτι τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως προηγήθη ὀργάνωσις μεγάλου μέρους τῶν παραγωγῶν καὶ παρ᾽ αὐτῶν κατανόησις τῆς ἀνάγκης συνεταιρικῆς διαχειρίσεως τοῦ προϊόντος των, ἡ δὲ κρατικὴ ἐπέμβασις προεκλήθη ὑπ᾽ αὐτῶν, καὶ τοῦτο ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ συνόλου τῶν παραγωγῶν. Ἀπόδειξις τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ συνεταιρικὴ ὀργάνωσις τῶν περιφερειῶν, εἰς τὰς ὁποίας αὕτη ἔλαβε ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα, ἐστηρίχθη κατὰ τὴν μεγαλυτέραν ἀναλογίαν εἰς τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τῶν παραγωγῶν, εἶναι ἡ προθυμία μετὰ τῆς ὁποίας οἱ παραγωγοὶ ἐτάχθησαν εἰς τὰς ὀργανώσεις των καὶ ἡ σημειωθεῖσα ἐπιτυχία τοῦ ἔργου αὐτῶν, ἥτις ἄλλως δὲν θὰ ἦτο κατορθωτὴ μὲ μόνην τὴν κρατικὴν ἐπέμβασιν. Ἡ Τράπεζα ἐπροπαγάνδισε πάντοτε εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὴν ἰδέαν ὁλοκληρωτικῆς ὀργανώσεως, παρακολουθήσασα δὲ καὶ ἐνισχύσασα καὶ τὰς ἀναγκαστικὰς ὀργανώσεις, ὅπως τὰς ἐλευθέρας τοιαύτας, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀσφαλῆ ἐπιτυχίαν των.

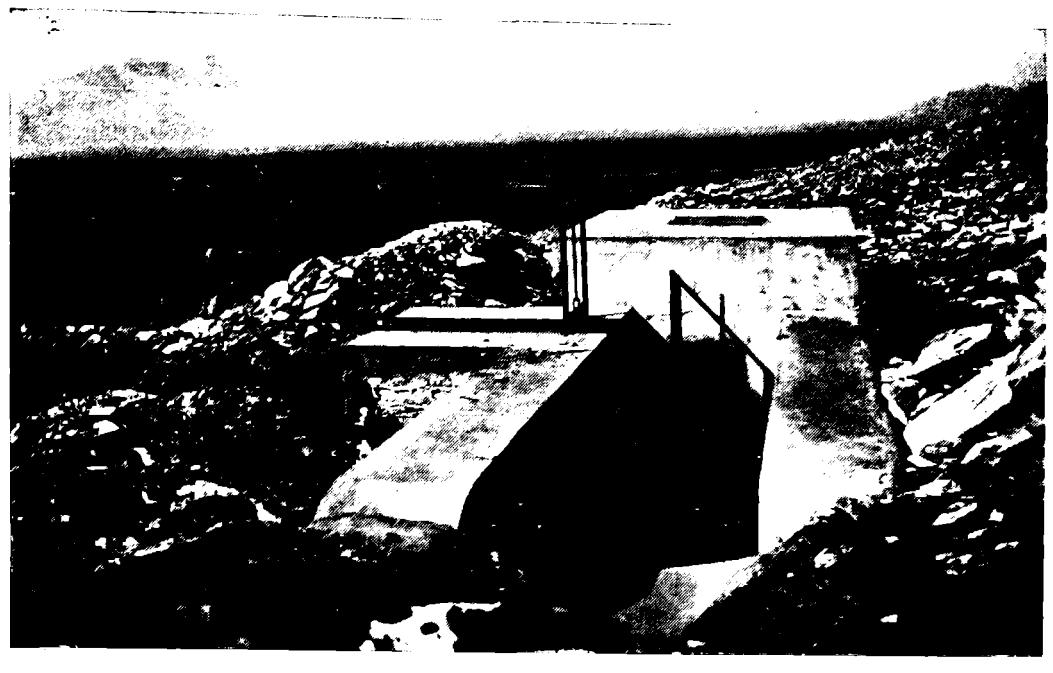
Ἡ ἀνάμιξις καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἐξόχως σημαντικὴ συμβολὴ τῶν Ἑνώσεων εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν προϊόντων ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930. Οὕτω κατὰ τὰ ἔτη 1930 - 1933, ἐπετεύχθη ἡ ὀργάνωσις τῶν οἰνοπαραγωγῶν Κρήτης, ἱδρυθεισῶν 5 οἰνοποιητικῶν Ἑνώσεων ἐν Κρήτῃ, αἵτινες ἀνέλαβον τὴν οἰνοποίησιν τοῦ παραγομένου γλεύκους καὶ τὴν φροντίδα τῆς διαθέσεως τοῦ οἴνου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ οἰνοποιείων Κρήτης.

Ἀποθήκη σουλτανίνας συνεταιρισμοῦ Κρηνῶν (Κιάτου).

Ἐπίσης κατὰ τὸ ἔτος 1931, ὠργανώθησαν οἱ οἰνοπαραγωγοὶ τῆς νήσου Σάμου, ἱδρυθείσης τῆς Ἑνώσεως οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Σάμου. Ἡ Ἕνωσις αὕτη ἐξειλίχθη εἰς σοβαρώτατον οἰκονομικὸν ὀργανισμὸν δικαιώσασα πλήρως τὰς ἐλπίδας τῶν παραγωγῶν. Ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα, τόσον ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως (βελτίωσις ποιότητος, τυποποίησις Σαμιακῶν οἴνων), ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐμπορείας τῶν οἴνων, ἐπιτυγχάνουσα κατ' ἔτος ἐπωφελῆ τοποθέτησιν τῆς παραγωγῆς εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Τράπεζα παρηκολούθησε καὶ ἐνίσχυσε μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ὅλας τὰς οἰνοποιητικὰς Ἑνώσεις καὶ κατέβαλε συνεχεῖς προσπαθείας διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσίν των καὶ τὴν εὔρυθμον διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν των. Διὰ τῆς μελετημένης χρηματοδοτήσεώς των διηυκόλυνε τὸ ἔργον των καὶ ὑπεβοήθησε τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀπόκτησιν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὰς ἐργασίας των ἐφοδίων καὶ ἐγκαταστάσεων, ἡ ἀρχικὴ συνολικὴ ἀξία τῶν ὁποίων ἀνῆλθεν εἰς 34.000.000 περίπου δραχμῶν.

Ἀρδευτικὸν ὑδραγωγεῖον κοινότητος Ζυγοῦ, παρὰ τὴν Καβάλλαν. Σύλληψις πηγῶν.

Ὁ κατωτέρω πίναξ δεικνύει τὴν κίνησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐν λόγῳ ὀργανώσεων κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη. Κατὰ τὸ ἔτος ἐπίσης 1931, ἐπετεύχθη ἡ ὀργάνωσις τῶν κιτροπαραγωγῶν Κρήτης, ἱδρυθείσης Ἑνώσεως συνεταιρισμῶν, εἰς τὴν ὁποίαν συνεσωματώθησαν 50 συνεταιρισμοὶ καὶ δι' αὐτῶν τὸ σύνολον τῶν παραγωγῶν κίτρων τῆς νήσου. Ἡ Ἕνωσις, ἐνισχυομένη οἰκονομικῶς ὑπὸ τῆς Τραπέζης, διαχειρίζεται διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν τὸ προϊὸν ἀπὸ τῆς παραδόσεώς του εἰς αὐτήν, εὐθὺς μετὰ τὴν συγκομιδήν, μέχρι τῆς πωλήσεώς του ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ. Διὰ τῆς Ἑνώσεως ἐξησφαλίσθησαν ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν σταθεραὶ τιμαὶ κατὰ πολὺ ἀνώτεραι ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀπελάμβανον οὗτοι πρότερον ἐκ τοῦ ἐμπορίου, αὐξηθείσης οὕτω αἰσθητῶς τῆς προσόδου των.

Χρῆσις	*Κατεργασθεῖσα ποσότης εἰς ὀκάδας*		*Παραχθεῖσα ποσότης οἴνου*	*Ἀξία διατεθέντων οἴνων*
	Σταφυλῶν	*Γλεύκους*		
1937 - 1938	2 594 000	5 069 000	6 846 000	24 164 000
1938 - 1939	4 424 000	3 593 000	7 032 000	41 048 000
1939 - 1940	6 434 000	5 610 000	9 874 000	63 227 000

Ἡ Ἕνωσις κιτροπαραγωγῶν Κρήτης διαθέτει κέντρα συγκεντρώσεως καὶ ἐπεξεργασίας εἰς ὅλας τὰς κιτροπαραγωγοὺς περιφερείας τῆς Κρήτης καὶ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν της, ἀξίας 4.500.000 δραχμῶν περίπου. Ἡ κίνησις τῶν ἐργασιῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Λεπτομέρειαι	*1937*	*1938*	*1939*
Ἐπεξεργασθεῖσα ποσότης κίτρων εἰς ὀκάδας	1 281 000	1 440 000	1 376 000
Ἀξία διατεθέντων κίτρων	41 378 000	34 998 000	37 434 000

Ἡ μείωσις τῆς συγκεντρωθείσης καὶ ἐπεξεργασθείσης, κατὰ τὸ ἔτος 1939, ποσότητος κίτρων ὀφείλεται εἰς μειωμένην ἐσοδείαν συνεπείᾳ καταστροφῆς κιτρεώνων ἐκ κορυφοξήρας, νόσου ἥτις ἀπειλεῖ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὴν παραγωγὴν τῆς νήσου Κρήτης καὶ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ὁποίας ὅλως ἰδιαιτέρα καταβάλλεται προσπάθεια ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης, ἐνεργουμένων συνεχῶν μελετῶν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς αἰτίας αὐτῆς καὶ τοῦ τρόπου ἐξουδετερώσεώς της. Ἤδη θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ κατὰ τὸ σύστημα τῆς

Ἑνώσεως κιτροπαραγωγῶν Κρήτης ὀργάνωσις τῶν κιτροπαραγωγῶν Διακοφτοῦ καὶ Νάξου, ὁλοκληρουμένης οὕτω τῆς ὀργανώσεως τῆς κιτροπαραγωγῆς τῆς Χώρας.

***

Κατὰ τὸ ἔτος 1939, συνεστήθη ἐν Ναυπλίῳ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν περιλαμβάνουσα εἰς τὴν δύναμίν της τοὺς παραγωγοὺς κηπαίων προϊόντων τῆς Ἀργολικῆς πεδιάδος, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν προστασίαν τῆς παραγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι βιομηχανικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῶν. Συντελουμένης τῆς ὀργανώσεώς της συνεβλήθη αὕτη κατὰ τὸ ἔτος 1939, μετὰ τριῶν ἐργοστασίων τοῦ Ναυπλίου καὶ ἐπέτυχε τὴν ἀπὸ κοινοῦ διὰ λογαριασμόν της πολτοποίησιν τῆς παραγωγῆς νωπῆς τομάτας. Ἡ κατεργαοθεῖσα ποσότης ἀνῆλθεν εἰς 8.825.000 ὀκάδας περίπου, παρασκευασθέντος 1.089.000 ὀκάδων τοματοπολτοῦ. Ἡ διάθεσις τούτου ἀνελήφθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης, ἥτις ἐξηγόρασεν ὁλόκληρον τὴν παραχθεῖσαν ποσότητα μὲ προσωρινὴν τιμὴν δραχμῶν 18.30 κατ' ὀκᾶν. Οὕτω παρεσχέθη σημαντικὴ ἐξυπηρέτησις εἰς τοὺς παραγωγούς, οἵτινες ἐπραγματοποίησαν ἱκανοποιητικὰς τιμάς. Μελετᾶται ἤδη ἡ ὁριστικὴ μορφή, ἣν δέον νὰ λάβῃ ἡ ἐν προκειμένῳ ἐργασία τῆς Ἑνώσεως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐνεκρίθη ἤδη ὑπὸ τῆς Τραπέζης μακροπρόθεσμον δάνειον δραχμῶν 16.500.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν συνεταιρικοῦ κονσερβοποιείου.

***

Κατὰ τὸ ἔτος 1939 ἐπραγματοποιήθη, ἐπίσης, ἡ ὀργάνωσις τῶν παραγωγῶν τῆς μαστίχης Χίου, ἱδρυθείσης εἰδικῆς Ἑνώσεως συνεταιρισμῶν, εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέσχον 20 συνεταιρισμοὶ περιλαμβάνοντες 5.000 περίπου παραγωγούς, τῶν ὁποίων ἡ συνολικὴ ἐτησία παραγωγὴ μαστίχης ὑπολογίζεται εἰς 200.000 ὀκάδας. Ἡ Ἕνωσις διὰ τοῦ τεχνικοῦ της προσωπικοῦ καθοδηγεῖ τοὺς παραγωγοὺς εἰς τὴν τεχνικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς μαστίχης, τὴν διάθεσιν τῆς ὁποίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἀνέλαβεν ἡ ἰδία.

***

Ἡ δρᾶσις τῶν Ἑνώσεων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἀπὸ κοινοῦ κατεργασίας γεωργικῶν προϊόντων ἔσχε πολλὰς εἰσέτι ἐκδηλώσεις μερικωτέρας μορφῆς. Οὕτω, ἡ σταφιδικὴ Ἕνωσις Χανίων ἐπεξεργάζεται βιομηχανικῶς τὴν παραγωγὴν σουλτανίνας καὶ διαθέτει αὐτὴν εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ εἰς τὴν Κορινθίαν ἡ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν Σικυωνίας. Ἐπίσης, ἡ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν Λέσβου ἐκχυλίζει τὸν ἐλαιοπυρῆνα τῶν μελῶν αὐτῆς. Τέλος, τὸ Ταμεῖον ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος (ΤΑΟΛ), τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπίσης συνεταιρικὴν μορφήν, οἰνοποιεῖ καὶ διαθέτει τοὺς οἴνους τῆς Λευκάδος.

***

Ἡ συνολικὴ ποσότης τῶν διὰ τῶν Ἑνώσεων συνεταιρισμῶν συγκεντρωθέντων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, πρὸς ἀπὸ κοινοῦ κατεργασίαν καὶ διάθεσιν γεωργικῶν προϊόντων διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν, ὑπολογίζεται εἰς 25.000.000 ὀκάδας περίπου, αἱ δὲ εἰσπράξεις, ἐκ τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὸ ἔτος 1939 πωλήσεων, ὑπερέβησαν τὰ 145.000.000 δραχμῶν.

Πλέον τῶν ἀνωτέρω ὅμως συνεκεντρώθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, πρὸς ἀπὸ κοινοῦ διάθεσιν διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν, ἀλλ' ἄνευ ἐπεξεργασίας, διάφορα ἄλλα προϊόντα, ἤτοι σταφιδόκαρπος, ὄσπρια, ἔλαια, πυρῆνες, γεώμηλα, ῥητίνη, σησάμιον, βάμβαξ, χαρούπια, μέλι, ξυλεία κλπ. Ἡ συνολικὴ ποσότης τῶν εἰδῶν τούτων ὑπερβαίνει τὰς 10.000.000 ὀκάδας καὶ ἡ ἀξία τῶν πραγματοποιηθεισῶν πωλήσεων τὰ 90.000.000 δραχμῶν.

Συνεπῶς τὸ σύνολον τῆς ἀξίας τῶν ἀπὸ κοινοῦ πωληθέντων ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων γεωργικῶν συνεταιρισμῶν γεωργικῶν προϊόντων, μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1939, ὑπολογίζεται εἰς 235.000.000 δραχμῶν, ἔναντι

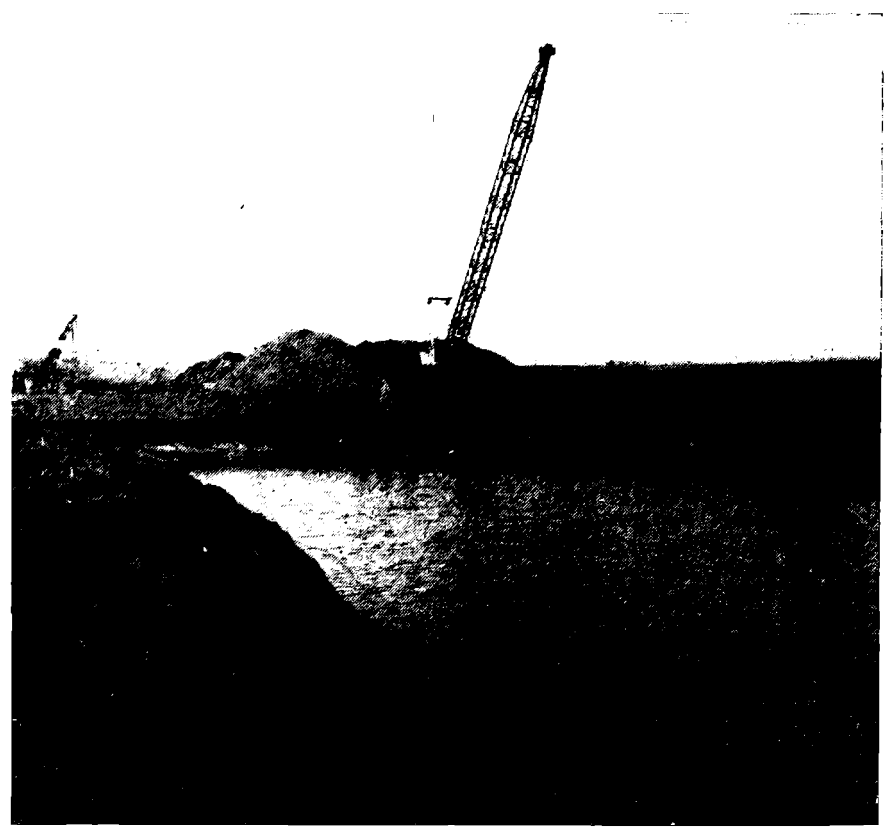

Ὑδραγωγεῖον κοινότητος Σκάλας παρὰ τὴν Ναύπακτον.

53.000.000 δραχμῶν τοῦ ἔτους 1933, δι' ὅπερ ὑπάρχει ἡ ἀντίστοιχος στατιστική. Παρατηρεῖται ὅθεν αὔξησις κατὰ 340 % περίπου τῆς ἀξίας τῶν ἀπὸ κοινοῦ πωληθέντων προϊόντων. Ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἑνώσεων, αἵτινες ἠσχολήθησαν μὲ ἐργασίας ἀπὸ κοινοῦ πωλήσεων, ηὐξήθη ἀπὸ 18 τοῦ ἔτους 1933, εἰς 53 κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἤτοι ηὐξήθη κατὰ 195 %.

***

Ἀξιόλογοι ἐπίσης ὑπῆρξαν αἱ ἐργασίαι τῶν Ἑνώσεων κατὰ τὴν διαχείρισιν γεωργικῶν προϊόντων, τὴν ὁποίαν διενεργοῦν αὗται διὰ λογαριασμὸν τρίτων (τῆς ΚΕΠΕΣ, τῆς ΑΤΕ κλπ.). Ὅλως ἰδιαιτέρως δέον νὰ τονισθῇ ἡ ἐργασία τῶν Ἑνώσεων διὰ τήν, διὰ λογαριασμὸν τῆς ΚΕΠΕΣ, συγκέντρωσιν τοῦ σίτου. Εἰς 287.000 τόννους ἀνῆλθεν ἡ συγκεντρωθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων, μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1939, διὰ λογαριασμὸν τῆς ΚΕΠΕΣ ποσότης σίτου, διατεθεῖσα εἰς τὴν ἀλευροβιομηχανίαν τῆς Χώρας ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν, ἡ ἀξία τῆς ὁποίας ἀνέρχεται εἰς 1.870.000.000 δραχμῶν.

Ὁ κεντρικὸς ἀποχετευτικὸς χάνδαξ τοῦ ἀποξηραντικοῦ ἔργου Σαρῆ-Γκιόλ.

Ἡ ἐργασία τῆς συγκεντρώσεως τοῦ σίτου κατωρθώθη νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων χάρις εἰς τὴν πρόθυμον συνδρομὴν τῆς Τραπέζης, ἥτις παρέσχε τὰς ἀναγκαιούσας ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῶν Ἑνώσεων καὶ ἐχρηματοδότησε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αὐτάς, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ὅπερ εὐθὺς ὡς ἐκρίνετο δυνατὴ ἡ συγκέντρωσις παρὰ Ἑνώσεως, προθύμως ἀνέθετεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασίαν συγκεντρώσεως τοῦ σίτου. Ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου διεξάγεται ὑπὸ τὴν διαρκῆ παρακολούθησιν τῆς Τραπέζης, κατὰ τρόπον δὲ τόσον κανονικόν, ὥστε ἐσχάτως τὸ Κράτος ἀπεφάσισε τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀνάθεσιν αὐτῆς εἰς τὰς Ἑνώσεις τῶν συνεταιρισμῶν.

***

Σημαντικαὶ ἐπίσης εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι τῶν Ἑνώσεων πρὸς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον διὰ τῆς ἐκτελέσεως διαφόρων ἐργασιῶν ἀνατιθεμένων εἰς αὐτὰς ὑπὸ τῆς Τραπέζης, ὡς π.χ. ἡ συγκέντρωσις, καθαρισμὸς καὶ ἀπολύμανσις σιτοσπόρου καὶ τριφυλλοσπόρου, ἡ διάθεσις ἀραβοσίτου διατροφῆς τῶν ὀρεινῶν πληθυσμῶν, ἡ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων κλπ.

Εἰδικώτερον, ἀξία προσοχῆς εἶναι ἡ συμβολὴ τῶν Ἑνώσεων διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν παραγωγῶν διὰ καταλλήλου σιτοσπόρου. Τὴν ἐργασίαν τῆς παρασκευῆς βελτιωμένου σιτοσπόρου ἐνήργουν ἀπὸ ἐτῶν αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι μετὰ τῆς Τραπέζης. Καὶ αἱ Ἑνώσεις ὅμως ἀνέλαβον τὴν διεξαγωγὴν ἐργασιῶν σποροπαρασκευῆς, εἴτε διὰ λογαριασμὸν τῶν μελῶν των, εἴτε διὰ λογαριασμὸν τῆς ΚΕΠΕΣ καὶ τῆς Τραπέζης μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

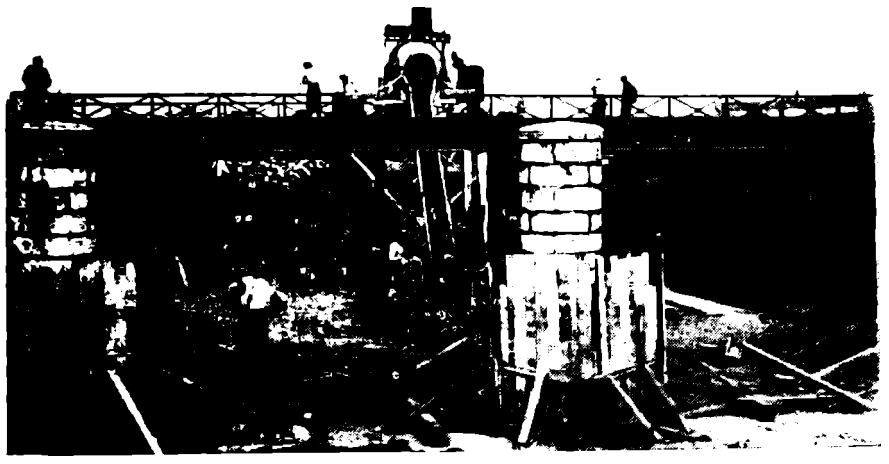
Αἱ Ἑνώσεις, αἵτινες ἠσχολήθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν μὲ ἐργασίας παρασκευῆς σιτοσπόρου, ἀνέρχονται εἰς 21, ἐξ αὐτῶν δὲ αἱ 14 διέθεσαν ἴδια μέσα καθαρισμοῦ καὶ ἀπολυμάνσεως τοῦ σπόρου.

Ἡ παρασκευασθεῖσα καὶ διατεθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων ποσότης σπόρου σίτου εἰς ὀκάδας, κατὰ τὴν τριετίαν 1937-39, ἔχει ὡς ὁ παραπλεύρως πίναξ δεικνύει.

Ἔτος	*Διὰ λογαριασμὸν*			*Σύνολον*
	Ἑνώσεων	*ΚΕΠΕΣ*	*ΑΤΕ*	
1937	561 393	3 796 953	646 274	5 004 620
1938	764 005	62 714	2 586 327	3 413 046
1939	2 064 757	101 160	1 395 686	3 561 603

Ἡ τιμὴ διαθέσεως εἰς τοὺς καλλιεργητὰς τοῦ, διὰ λογαριασμὸν τῶν Ἑνώσεων, παρασκευασθέντος σπόρου, ἦτο ἡ αὐτὴ περίπου μὲ τὴν τιμὴν διαθέσεως τοῦ σπόρου ὑπὸ τῶν κρατικῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, πρᾶγμα, ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν τῶν Ἑνώσεων.

Ἡ διενέργεια τῆς σποροπαρασκευῆς ὑπὸ τῶν Ἑνώσεων ὀφείλεται, ἐν πολλοῖς, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ

Κατασκευὴ βάθρων σιδηροδρομικῆς γεφύρας
ἐπὶ τοῦ Παμίσου ὑπὸ συνεργείου ιῆς Τραπέζης.

Ὑπουργείου Γεωργίας, ὅπερ διηυκόλυνε πάντοτε τὰς Ἑνώσεις παρέχον εἰς αὐτὰς τὰ μέσα πρὸς διεξαγωγήν της, ὡς σιτοδιαλογεῖς ἐπὶ χαμηλῷ μισθώματι κλπ. Ἤδη αἱ Ἑνώσεις προβαίνουν βαθμιαίως εἰς ἀγορὰν σιτοδιαλογέων, τοὺς ὁποίους τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας παρέχει ἐπὶ μειωμένῳ κατὰ 25% τιμήματι εἰς τὰς Ἑνώσεις.

***

Ἑτέρα ἐργασία, μὲ τὴν ὁποίαν ἠσχολήθησαν αἱ Ἑνώσεις, εἶναι ἡ διὰ συνεταιρικῶν μηχανῶν ἀνάληψις τοῦ ἁλωνισμοῦ τῶν σιτηρῶν καὶ ἡ ἐνέργεια ἀρόσεων. Εἰς 16.000.000 ὀκάδας, περίπου, ἀνέρχεται ἡ ἁλωνισθεῖσα διὰ 21 ἁλωνιστικῶν μηχανῶν 14 Ἑνώσεων ποσότης σιτηρῶν κατὰ τὸ ἔτος 1939. Διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Ἑνώσεων εἰς τὰς ἐργασίας ἁλωνισμοῦ ἐπετεύχθη μείωσις τοῦ ἁλωνιστικοῦ δικαιώματος, βελτίωσις τῆς ποιότητος τῆς παραγωγῆς καὶ ταχυτέρα ἐργασία. Σημειωτέον, ὅτι τὴν ἐργασίαν αὐτὴν αἱ Ἑνώσεις διεξάγουν παραλλήλως πρὸς συνεταιρισμούς, οἵτινες ἀσχολοῦνται ἐξ ἴσου ἐπιτυχῶς μὲ τὸν ἁλωνισμόν, τελικῶς δὲ θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ μεταβίβασις τῶν συνεταιρικῶν ἁλωνιστικῶν συγκροτημάτων εἰς τοὺς συνεταιρισμούς, τῶν ὁποίων κυρίως πρέπει νὰ εἶναι ἀσχολία ὁ ἁλωνισμὸς τῆς παραγωγῆς σιτηρῶν τῶν συνεταίρων των.

***

Ἄλλην ἐκδήλωσιν ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος τῆς δράσεως τῶν Ἑνώσεων ἀποτελεῖ ἡ καταβαλλομένη, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, *προσπάθεια διὰ τὴν προστασίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας.*

Ἡ Τράπεζα, ἐν γνώσει τῆς ὑφισταμένης ἀνάγκης ὅπως, παραλλήλως πρὸς τὴν κρατικὴν μέριμναν, ἀναπτυχθῇ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ δραστηριότης ἐν προκειμένῳ καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἡ συλλογικὴ δρᾶσις τῶν ἀγροτῶν ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ πολύτιμος διὰ τὴν προστασίαν καὶ βελτίωσιν τοῦ ζωϊκοῦ κεφαλαίου τῆς Χώρας, ὑπεκίνησε καὶ ἐτόνωσε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συσταθοῦν καὶ λειτουργήσουν, κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν, 6 ὀργανισμοὶ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως ἐν συνεργασίᾳ τῆς Τραπέζης μετὰ τῶν Ἑνώσεων Βεροίας, Κατερίνης, Πτολεμαΐδος, Θεσσαλονίκης, Γιαννιτσῶν καὶ Λαγκαδᾶ. Τὸ ἔργον τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν συνοψίζεται ὡς ἀκολούθως:

1) Ἔγκαιρος παροχὴ ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς τὰ ἀσθενῆ ζῷα τῶν συνεταιρισμένων καὶ μὴ ἀγροτῶν διὰ ἐπιτοπίων ἐπισκέψεων τῶν κτηνιάτρων ἢ ἐξετάσεως τῶν ζώων εἰς λειτουργοῦντα, κατὰ περιοχάς, κτηνιατρεῖα. Αὕτη παρέχεται εἰς τοὺς συνεταίρους ἢ δωρεὰν (περίπτωσις ὀργανισμοῦ Πτολεμαΐδος, ὅστις ἐπιχορηγεῖται πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως διὰ ποσοῦ 100.000 δραχμῶν ἐτησίως ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τῶν συνεταίρων), ἢ ἐπὶ καταβολῇ μικρᾶς ἐτησίας εἰσφορᾶς, κυμαινομένης ἀπὸ 30-50 δραχμὰς δι' ἕκαστον ἀγρότην, ἢ ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ζώων δι' ἕκαστον κτηνοτρόφον.

2) Προληπτικὴ ἐργασία κτηνιάτρων ἐν περιπτώσει ἐπιζωοτιῶν (ἐμβολιασμὸς κλπ.).

3) Βελτίωσις τῆς κτηνοτροφίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως καλῆς διατροφῆς καὶ ἐν γένει συντηρήσεως τῶν ζώων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς διασταυρώσεως ἐντοπίων ζώων μὲ ζῷα βελτιωμένης φυλῆς.

Ἀξιέπαινος προπαγανδιστικὴ ἐργασία συνετελέσθη καὶ συνεχίζεται διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας κτηνοτροφικῶν φυτῶν μὲ καλὰ ἀποτελέσματα. Σημειοῦμεν ἐνδεικτικῶς, ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν Βεροίας, ἐνῶ τὸ 1934 διετέθησαν διὰ τῆς Τραπέζης μόνον 3.000 ὀκάδες βίκου πρὸς σποράν, τὰ τελευταῖα ἔτη διατίθενται ἄνω τῶν 100.000 ὀκάδων. Ἐπίσης, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀναπτυχθῇ ἄμιλλα μεταξὺ τῶν γεωργῶν, ὡς πρὸς τὴν καλὴν διατροφὴν καὶ συντήρησιν τῶν ζώων, διωργανώθησαν ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν Βεροίας καὶ Κατερίνης τοπικαὶ ἐκθέσεις ἅπαξ καὶ δὶς τοῦ ἔτους, κατὰ τὰς ὁποίας ἀπονέμονται χρηματικὰ βραβεῖα εἰς τὰ καλῶς ἐκτρεφόμενα ζῷα, ἀθλο-

Ἀποξηραντικὰ ἔργα Πλατάνου.
Καλλιέργεια ἀποστραγγισθείσης ἐκτάσεως.

θετούμενα ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τῆς Τραπέζης.

Ὁ ὀργανισμὸς Βεροίας διατηρεῖ, εἰς τὸ ἐν Γιδᾷ κτηνοτροφεῖον του, σταῦλον ἐπιβητόρων ἵππων ἀραβικῆς προελεύσεως καὶ ταύρων βελτιωμένης φυλῆς «Ἴσκαρ», ὡς καὶ κέντρον τεχνητῆς γονιμοποιήσεως φορβάδων. Ὁ ὀργανισμὸς Πτολεμαΐδος, διὰ τὴν διάδοσιν τῆς βελτιωμένης φυλῆς ταύρων «Ἴσκαρ», προέβη εἰς τὸν εὐνουχισμὸν ὅλων τῶν ταύρων ἐντοπίου φυλῆς, εἰς ὡρισμένην περιοχὴν τῆς περιφερείας του, διατηρεῖ δὲ μέγαν ἀριθμὸν ἐπιβητόρων ταύρων τῆς ἄνω φυλῆς προοριζομένων νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν περιφέρειάν του ὡς καὶ ἄλλας περιφερείας τῆς Μακεδονίας. Ἀναλόγους προσπαθείας καταβάλλει ὁ ὀργανισμὸς Κατερίνης διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς «Κατερινιώτικης» φυλῆς βοοειδῶν.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν λειτουργίας τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν, ἡ Τράπεζα ἐπιχορηγεῖ τούτους κατ' ἔτος διὰ ποσοῦ 400.000 δραχμῶν περίπου. Ἐπίσης, αἱ Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν, ἐκτὸς τῆς ἄλλης συνδρομῆς ἣν παρέχουν διὰ τὴν διευκόλυνσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου αὐτῶν (στέγασις γραφείων, ῥευστοποίησις εἰσφορῶν κλπ.), ἐπιχορηγοῦν τούτους διὰ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 350.000 περίπου ἐτησίως.

Εἴς τινας περιφερείας (Θεσσαλονίκης - Βεροίας - Λαγκαδᾶ) ἦλθον ἀρωγοὶ οἱ δῆμοι ὡς καί τινες κοινότητες διὰ μικρῶν χρηματικῶν εἰσφορῶν.

Σῆραγξ, ὑπὸ τὴν ὁποίαν διέρχονται οἱ σωλῆνες τοῦ ὑδραγωγείου τοῦ συνδέσμου κοινοτήτων Πιερίας.

Οἱ ἐν λόγῳ 6 ὀργανισμοὶ διατηροῦν ἰσάριθμα κτηνιατρεῖα διὰ τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τῶν ζῴων, ἐξ ὧν τὰ τῶν ὀργανισμῶν Βεροίας καὶ Κατερίνης στεγάζονται εἰς τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνεγερθέντα, τῇ οἰκονομικῇ συνδρομῇ τῆς Τραπέζης, ἰδιόκτητα οἰκήματα.

Ἐπίσης διατηροῦν 9 κτηνιάτρους καὶ 7 βοηθοὺς αὐτῶν (σταυλίτας).

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν ὡς ἄνω ὀργανισμῶν ἐξητάσθησαν ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν 53.661 ἀσθενῆ ζῷα, ἐξ ὧν 25.261 μεγάλα (ἵπποι, βόες, ἀγελάδες κλπ.) καὶ 28.300 μικρὰ (πρόβατα, αἶγες, χοῖροι κλπ.), ἐνηργήθησαν δὲ ἐμβολιασμοὶ 1.302 μεγάλων ζῴων, 7.039 μικρῶν καὶ 65.390 ὀρνίθων.

Χαρακτηριστικὸς τοῦ ἔργου τῶν ὀργανισμῶν τούτων εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ κτηνιατρείου Κατερίνης, καθ' ὃν ἐξητάσθησαν συνολικῶς 25.088 μεγάλα καὶ μικρὰ ζῷα καὶ ἐκ τούτων ὑπεβλήθησαν εἰς θεραπείαν 23.451, τῶν ὑπολοίπων 1.637 μὴ ὑποβληθέντων εἰς θεραπείαν λόγῳ ἀρνήσεως τῶν ἰδιοκτητῶν των. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης προσπαθείας ὑπῆρξε τὸ ἑξῆς: ἡ ἀναλογία θνησιμότητος τῶν ὑποβληθέντων εἰς θεραπείαν ἐσημείωσεν 1,87 % διὰ τὰ μεγάλα ζῷα καὶ 6,14 % διὰ τὰ μικρά, ἐνῶ τῶν μὴ ὑποβληθέντων εἰς θεραπείαν 70,13 % διὰ τὰ μεγάλα καὶ 69,46 % διὰ τὰ μικρά.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελέσματα τοῦ κτηνιατρείου Κατερίνης ἐπὶ τῆς θνησιμότητος τῶν ζῴων πιστοποιοῦν κατὰ τρόπον σαφῆ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας παρέχουν οἱ ὀργανισμοὶ κτηνιατρικῆς περιθάλψεως καὶ δικαιολογοῦν τὰς ἐπ' αὐτῶν στηριχθείσας ἐλπίδας διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ζωϊκοῦ κεφαλαίου τῆς Χώρας.

Ἤδη, καὶ εἰς ἄλλα διαμερίσματα τῆς Χώρας, ἔχει ἀποφασισθῇ ἡ ἵδρυσις παρομοίων ὀργανισμῶν, δὲν κατέστη ὅμως μέχρι σήμερον δυνατὴ ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας των ἐλλείψει κτηνιάτρων. Πιστεύομεν ὅτι, ἀντιμετωπιζομένης τῆς ἐλλείψεως τῶν κτηνιάτρων διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰδικῶν νοσοκόμων κτηνῶν, οἵτινες θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ παρέχουν στοιχειώδη τινὰ κτηνιατρικὴν περίθαλψιν, ὁ θεσμὸς τῶν συνεταιρικῶν κτηνιατρείων

Ἀρδευτικὰ ἔργα Νέας Ἀρτάκης. — Σύλληψις πηγῶν.

θὰ ἐπεκταθῇ, διευκολυνομένης οὕτω καὶ τῆς ἑτέρας σπουδαίας προσπαθείας πρὸς προστασίαν τοῦ ζωϊκοῦ κεφαλαίου τῶν παραγωγῶν διὰ τῆς λίαν καθυστερημένης παρ' ἡμῖν κτηνασφαλείας.

***

Αἱ Ἑνώσεις τῶν συνεταιρισμῶν ἐνδιεφέρθησαν προσθέτως καὶ διὰ ἔργα γενικωτέρας ὠφελείας ἢ καὶ κοινωνικῆς προνοίας ἀκόμη, τῶν ὁποίων ἡ σημασία ἀπὸ ἠθικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀπόψεως εἶναι ἔκδηλος. Οὕτω, ἡ Ἕνωσις συνεταιρισμῶν Βεροίας ἵδρυσε παιδικοὺς σταθμούς, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ ἀγροτόπαιδες εὑρίσκουν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περίθαλψιν, καλὴν τροφὴν καὶ τυγχάνουν διαπαιδαγωγήσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν ἡλικίαν των. Ἡ Ἕνωσις Λεβαδείας ἵδρυσε σχολεῖον οἰκοκυρικῆς, εἰς τὸ ὁποῖον διδάσκονται αἱ ἀγρότιδες τὰ στοιχειώδη μαθήματα οἰκοκυρικῆς καὶ ὑγιεινῆς, τέλος δέ, ὑπό τινων Ἑνώσεων μελετᾶται ἤδη ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις τῶν συνεταίρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των διὰ συνεταιρικῶν ἰατρείων εἰς διάφορα κέντρα τῆς περιφερείας των. Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἑνώσεων διὰ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς εἰς τὴν ὕπαιθρον, εἶναι ἐκδήλωσις τῆς ἠθικοκοινωνικῆς ἀποστολῆς τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι, πέραν τῆς οἰκονομικῆς ἀποστολῆς των, καλοῦνται νὰ ὑποβοηθήσουν τὴν προσπάθειαν ἐκπολιτισμοῦ τοῦ χωρίου. Ἂν τὸ σχετικὸν ἔργον εἶναι εἰσέτι περιωρισμένον, τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς ἔλλειψιν κατανοήσεως τῆς σημασίας του, ἀλλὰ εἰς τὰ περιωρισμένα οἰκονομικὰ μέσα τῶν Ἑνώσεων, ἅτινα δὲν παρέχουν ἀκόμη τὴν ἄνεσιν ἐκείνην, τὴν ἀπαιτουμένην διὰ ἔργα κοινωνικῆς προνοίας ἢ πολιτισμοῦ συνεταιρικῆς μορφῆς.

***

Ἡ δι' ὀλίγων, ὡς ἀνωτέρω, ἀνασκόπησις τῆς δράσεως καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν Ἑνώσεων τῶν συνεταιρισμῶν, δεικνύει τὴν συντελεσθεῖσαν κατὰ τὴν δεκαετῆ λειτουργίαν τοῦ Ἱδρύματος πρόοδον, διὰ τὴν ὁποίαν δικαίως δύνανται νὰ εἶναι ὑπερήφανοι αἱ ὀργανώσεις, αἵτινες τοιαύτην ἀνέπτυξαν δραστηριότητα. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εἶναι ἰδιαιτέρως ἱκανοποιημένη, διότι διὰ τῆς συμβολῆς της συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀναδημιουργίαν τῆς συνεταιριστικῆς κινήσεως τῆς Χώρας, ἥτις, ὡς διεμορφώθη σήμερον, δικαιολογεῖ τὸ ζωηρότερον ὑπὲρ αὐτῆς ἐνδιαφέρον καὶ τὰς πλέον αἰσιοδόξους προβλέψεις διὰ μίαν γόνιμον περαιτέρω δρᾶσιν.

Ὁ νόμος 1154 τοῦ 1938.

Ὁ νόμος 1154 τοῦ ἔτους 1938 θέτει νέας θεμελιώδεις βάσεις διὰ τὴν συνεταιριστικὴν κίνησιν. Σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν τοποθέτησιν τῆς συνεταιριστικῆς κινήσεως εἰς εὐρύτερον πλαίσιον, οὐχὶ πλέον ἐξυπηρετήσεως μόνον στοιχειωδῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τῶν ἀγροτῶν, ἀλλὰ καὶ γενικωτέρων ἐπιδιώξεων, ἀναφερομένων εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, εἰς τὴν ἐπωφελῆ καὶ διὰ τὴν παραγωγὴν καὶ διὰ τὴν κατανάλωσιν κυκλοφορίαν τῶν προϊόντων, εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ ὀργάνωσιν τῶν ἀγροτικῶν μας πληθυσμῶν.

Κατὰ τὸν νόμον 1154, οἱ συνεταιρισμοὶ τίθενται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἱδρυομένη τριτοβάθμιος συνεταιρικὴ ὀργάνωσίς των περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους της καὶ θέτει ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν της ὅλους τοὺς συνεταιρισμοὺς τῆς Ἑλλάδος. Μία σύντομος συγκεφαλαίωσις τῶν σκοπῶν τῆς ἱδρυθείσης Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος (ΕΣΣΕ), δίδει σαφῆ ἀντίληψιν περὶ τῆς νέας θέσεως τὴν ὁποίαν λαμβάνει τὸ Κράτος ἔναντι τῶν συνεταιρισμῶν.

Ἡ ΕΣΣΕ καθίσταται ἡ ἀνωτάτη καὶ καθολικὴ ὀργάνωσις ὅλων ἐν γένει τῶν γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων τῆς Χώρας καὶ ἀνατίθεται εἰς αὐτὴν ἡ ἀνωτάτη ἐνιαία διοίκησις, ὀργάνωσις καὶ κατεύθυνσις τῶν συνεταιρισμῶν, παραλλήλως δὲ ἐπιβάλλεται ἡ συνεργασία της μετὰ τοῦ Κράτους εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ γεωργικοῦ του προγράμματος. Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν αὐτῶν παρέχεται εἰς τὴν ΕΣΣΕ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως γενικῶν κανονισμῶν μὲ ἀναγκαστικὴν ἰσχύν, μεταβιβάζεται ἡ ἔγκρισις καὶ τροποποίησις τῶν καταστατικῶν καὶ δίδεται τὸ δικαίωμα διοικητικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ διαχειριστικοῦ ἐλέγχου μετὰ δικαιώματος ἐπιβολῆς οὐσιαστικῶν κυρώσεων. Τὸ Κράτος ἀποκτᾷ τὴν πλειοψηφίαν του εἰς τὸ ἀνώτατον ὄργανον τῆς γενικῆς κατευθύνσεως τῶν συνεταιρισμῶν, τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, οὗτινος τὰ τρία ἐκ τῶν πέντε αὐτοῦ μελῶν διορίζονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τοῦ νόμου 1154 ἀντιμετωπίζεται ἐπίσης ἡ τόσον ἀναγκαία δημιουργία μορφωμένου προσωπικοῦ διὰ τοὺς συνεταιρισμούς, διὰ τῆς συστάσεως τῆς Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν κατέστη ὑποχρεωτικὴ ἡ φοίτησις ὅλων τῶν συνεταιριστικῶν ὑπαλλήλων.

Ὑφυπουργεῖον Συνεταιρισμῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἱδρύθη παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως τὸ Ὑφυπουργεῖον τῶν Συνεταιρισμῶν. Δι' αὐτοῦ οἱ συνεταιρισμοὶ ἐκπροσωποῦνται παρὰ τῇ Κυβερνήσει διὰ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Συνεταιρισμῶν. Παραλλήλως, διὰ τοῦ Ὑφυπουργείου ἀσφαλίζεται ἡ ἑνότης τῶν ἐνεργειῶν τῶν διαφόρων κρατικῶν ἐξουσιῶν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς συνεταιρισμούς, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἱδρυτικοῦ τοῦ Ὑφυπουργείου, ὑπ' ἀριθ. 1929, νόμου, ὅπου τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλέπεται, διὰ τὴν ῥύθμισιν ζητημάτων ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑφυπουργείου, ἡ ἔκδοσις Διαταγμάτων, ταῦτα συνυπογράφονται ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Συνεταιρισμῶν.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ὑφυπουργείου συνεστήθη κατὰ Σεπτέμβριον 1939, δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, Ἐπιτροπή, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη ἡ μελέτη δύο κυρίως θεμάτων σχετικῶν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συνεταιρισμῶν, ἤτοι: α) ποῖαι γεωργικαὶ ἐφαρμογαὶ δύνανται νὰ ἀνατεθοῦν εἰς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐντατικῆς καλλιεργείας τῆς γῆς, τῆς προμηθείας, διανομῆς καὶ καλῆς χρήσεως γεωργικῶν μηχανῶν καὶ εἰδῶν καὶ τῆς συγκεντρώσεως, ἀπὸ κοινοῦ ἀποθηκεύσεως καὶ διαχειρίσεως γεωργικῶν ἐν γένει προϊόντων καὶ β) κατὰ ποῖον τρόπον δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀποτελεσματικῶς αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις διὰ τὴν διοχέτευσιν τῶν κεφαλαίων εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ ἐν γένει τὴν διενέργειαν τῆς πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐργασθεῖσα ἐπὶ μακρὸν ἔθεσεν ὑπ' ὄψει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως τὰ πορίσματά της ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω θεμάτων, συνεκλήθη δὲ ἀκολούθως μεγάλη Ἐπιτροπή, τῶν ἐργασιῶν τῆς ὁποίας προήδρευσεν αὐτοπροσώπως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ μετέσχον οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Γεωργίας καὶ Συνεταιρισμῶν, ὁ Διοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ της Συμβουλίου ὡς καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τῆς ΕΣΣΕ καὶ τῆς ΚΕΠΕΣ. Ἡ Ἐπιτροπή, μετὰ πλήρη μελέτην τῶν ζητημάτων, κατέληξεν εἰς τὰ κάτωθι, ἐπισήμως διατυπωθέντα, πορίσματα:

Α) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως εἰς συνεταιρισμούς:

1) Ὅπως ἀνατεθῇ δοκιμαστικῶς εἰς ὡρισμένους συνεταιρισμοὺς ἡ ἄσκησις τῆς βραχυπροθέσμου πίστεως, μὲ πλήρη αὐτῶν πρωτοβουλίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατανομὴν τῶν πιστώσεων, αὐξανομένου βαθμηδὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὕτω χρησιμοποιουμένων συνεταιρισμῶν.

2) Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λοιποὺς συνεταιρισμούς, ὁ καθορισμὸς τῶν πιστώσεων θὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ συνεταιρισμοῦ, καταρτίζοντος τοὺς πιστωτικοὺς καταλόγους. Εἰς περίπτωσιν διαφωνίας μετὰ τοῦ ἁρμοδίου Καταστήματος τῆς Τραπέζης, ὁ διευθυντὴς αὐτοῦ ἐξετάζει ἐπὶ τόπου καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ὀργανώσεων τὰ σημεῖα διαφωνίας καὶ προβαίνει εἰς τὸν ὁριστικὸν καταρτισμὸν τοῦ πιστωτικοῦ καταλόγου.

Β) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐρυτέραν χρησιμοποίησιν τῶν ὀργανώσεων, ὡς ὀργάνων ἐφαρμογῆς τῆς γεωργικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀποστολῆς των, διετυπώθησαν τὰ ἑξῆς πορίσματα:

1) Αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις θὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὴν συγκέντρωσιν καὶ παρασκευὴν σπόρου σίτου, κτηνοτροφικῶν φυτῶν καὶ ὀσπρίων.

2) Αἱ ἀνεγειρόμεναι ἀποθῆκαι διὰ τὴν ἀποθήκευσιν τῶν ὡς ἄνω προϊόντων θὰ ἀνήκουν εἰς τοὺς συνεταιρισμούς.

3) Εἰς τὰς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις θὰ ἀνατεθῇ ὑπὸ τῆς ΚΕΠΕΣ ἡ ὁλοσχερὴς διαχείρισις τοῦ συγκεντρουμένου ἐγχωρίου σίτου.

4) Τίθεται ὡς ἀρχὴ ἡ χρησιμοποίησις τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς, ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἢ ἄλλων Νομικῶν Προσώπων, διενεργείας συγκεντρώσεως προϊόντων καὶ

5) Ἡ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων γενικῆς χρήσεως, ἤτοι θείου, θειϊκοῦ χαλκοῦ κλπ., ὡς καὶ εἰδῶν διατροφῆς, ἤτοι ἀραβοσίτου, κριθῆς κλπ., θὰ διενεργῆται διὰ τῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων.

Ὅλαι αἱ συνεταιρικαὶ ὀργανώσεις, αἵτινες θὰ χρησιμοποιῶνται ἑκάστοτε διὰ τὰς ἀνωτέρω ἐργασίας, θὰ ὑποδεικνύωνται ὑπὸ τῆς ΕΣΣΕ. Τὰ ἀνωτέρω πορίσματα ἤρχισαν νὰ ἀποτελοῦν τὰ θέματα σειρᾶς ἀποφάσεων, αἵτινες ἐτέθησαν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἀποδεικνύουν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς τὰς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις.

***

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἥτις, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της, ἐχάραξεν ἐν συνειδήσει ἐξόχως προστατευτικὴν διὰ τὰς γεωργικὰς συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις πολιτικὴν καὶ ἥτις, κατὰ τὸ παρελθόν, πολλὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πορισμάτων εἶχεν ἤδη καθορίσει σαφῶς ὡς σημεῖα δράσεως τῶν συνεταιρισμῶν, ἀποβλέπει, πάντοτε, εἰς τὰς συνεταιρικὰς ὀργανώσεις ὡς εἰς πολυτίμους συνεργάτας καὶ βοηθοὺς τοῦ πολυσχιδοῦς αὐτῆς ἔργου.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΔΙ' ΕΙΔΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Εἴσπραξις χρεῶν προσφύγων.
Συμπλήρωσις ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1930 ἀνέστελλε τὸ ἔργον της ἡ ἐπὶ ἑπταετίαν λειτουργήσασα Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Διὰ τῆς περὶ διαλύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν της συμβάσεως, τῆς ὑπογραφείσης ἐν Γενεύῃ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἡ εἴσπραξις τῶν πρὸς αὐτὴν ὀφειλομένων χρεῶν ὑπὸ τῶν ἀστικῶς καὶ ἀγροτικῶς ἐγκατασταθέντων προσφύγων ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Οὕτω, διαλυθείσης τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ 1930 τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων περιῆλθεν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 4857, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1931 εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τὸ ἔργον τῆς εἰσπράξεως ἀπὸ τοὺς ἐγκατασταθέντας ἀγροτικῶς ἢ ἀστικῶς πρόσφυγας.

Τὰς λεπτομερείας ὡς καὶ τὰς προϋποθέσεις, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐνηργεῖτο τοῦ λοιποῦ παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τὸ ἔργον τοῦτο, καθώρισεν ἡ σύμβασις τῆς 3ης Ἀπριλίου 1931 ἡ κυρωθεῖσα διὰ τοῦ νόμου 5151.

Οἴκημα ἀνεγερθὲν διὰ δανείου 25.000 δραχμῶν εἰς Ν. Μπάφραν Ζίχνης.

Οἴκημα ἀνεγερθὲν εἰς Ν. Πέτραν Ζίχνης διὰ δανείου 25.000 δραχμῶν.

Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης καθωρίζετο, ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀνελάμβανε τὴν εἴσπραξιν:

α) τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτικῶς ἐγκατασταθέντων προσφύγων,

β) τῶν χρεῶν τῶν ἀστικῶς ἐγκατασταθέντων προσφύγων, καὶ

γ) τῶν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως χρεῶν διαφόρων τρίτων, προσφύγων καὶ μή, διὰ δάνεια ἄτινα ἔλαβον οὗτοι παρ' αὐτῆς ἢ δι' ἀκίνητα ἄτινα ἠγόρασαν ἀπὸ αὐτήν.

***

Συνέπεια τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐνεφάνισεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάληψιν παρ' αὐτῆς τοῦ κολοσσιαίου ἔργου τῆς εἰσπράξεως τῶν χρεῶν τῶν ἀστῶν καὶ ἀγροτῶν προσφύγων, ὑπῆρξεν ἡ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἀνάθεσις εἰς αὐτὴν τῆς εἰσπράξεως *διὰ λογαριασμὸν καὶ κατ' ἐντολὴν* τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν κάτωθι ἀπαιτήσεων αὐτοῦ ἀπὸ ἐγκατασταθέντας πρόσφυγας ἢ γηγενεῖς:

α) τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας ἐγκατασταθέντων ἀστῶν προσφύγων (σύμβασις τῆς 26-7-1933 κυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ νόμου 5866).

β) τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν ἐκ τῆς διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγισθεισῶν καὶ ἀποστραγγιζομένων ἐν Μακεδονίᾳ γαιῶν (σύμβασις τῆς 25-5-1935).

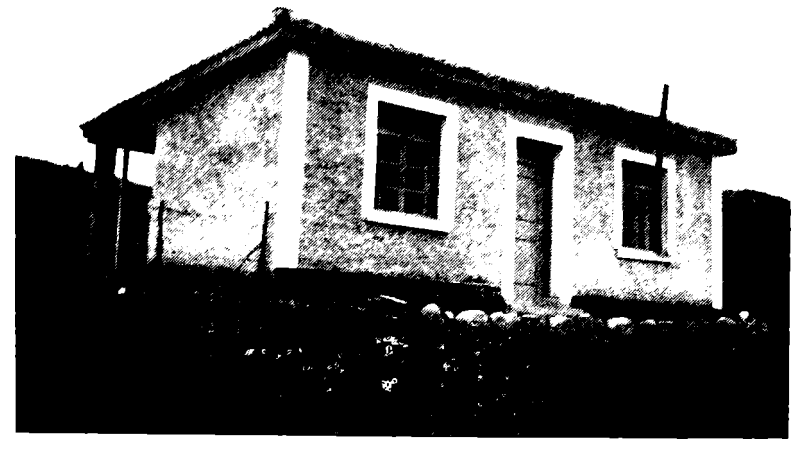
γ) τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ἀγροτικοῦ Κώδικος, τῶν παρ' αὐτοῦ ἀποκατασταθέντων γηγε-

νῶν ἀκτημόνων (σύμβασις τῆς 14-10-1936, κυρωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 25-10-1936).

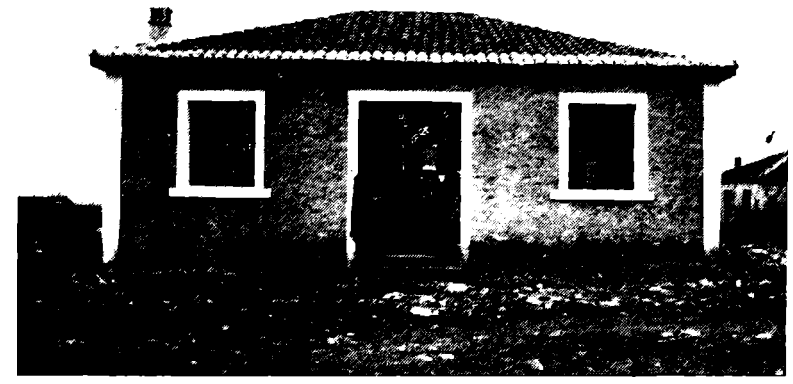
Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐπροτίμησε νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τὴν εἴσπραξιν καὶ τῶν ἀνωτέρω χρεῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὸ ὁμοειδὲς τῶν ἀπαιτήσεών του τούτων πρὸς τὰ χρέη τῶν προσφύγων καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι ἐκρίθη σκόπιμος καὶ συμφέρουσα ἡ ἐκ μέρους ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου ἀνάληψις τοῦ ἔργου τῆς ῥευστοποιήσεως τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ συντονισμοῦ τῶν ἀναγκαίων μέτρων καὶ τῆς μειώσεως τοῦ κόστους ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν τούτων.

Πλὴν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐργασιῶν, τῆς εἰσπράξεως δηλονότι τῶν πάσης φύσεως χρεῶν ἐξ ἀποκαταστάσεως προσφύγων ἢ γηγενῶν, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀνέλαβεν ὡσαύτως, διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 3-3-31 τῆς κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου 5151, καὶ τὰς κάτωθι ἐργασίας, λόγῳ τῆς στενῆς συναφείας των πρὸς τὴν ὅλην ὑπηρεσίαν τῶν εἰσπράξεων.

Αἱ ἐργασίαι αὗται εἶναι: α) ὁ συμψηφισμὸς τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἀγροτικῶς ἐγκατασταθέντων προσφύγων διὰ ἐγκαταλειφθείσας ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας των, β) ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἐκ Βουλγαρίας Ἑλλήνων μεταναστῶν καὶ γ) ἡ χορήγησις τῶν τίτλων κυριότητος εἰς τοὺς ἐξοφλοῦντας τὰ χρέη των ἀγρότας καὶ ἀστοὺς πρόσφυγας.

Οἴκημα ἀνεγερθὲν διὰ δανείου 20.000 δρχ. εἰς τὸν συνοικισμὸν Θερμὰ τῆς Νιγρίτης.

Ἕτερος τύπος οἰκήματος ἀνεγερθέντος εἰς Θερμὰ Νιγρίτης διὰ δανείου δρχ. 25.000.

***

Τέλος, κατὰ τὸ ἔτος 1937, εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἀνετέθη διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 691, κυρώσαντος τὴν σχετικὴν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Τραπέζης σύμβασιν τῆς 27-3-1937, τὸ ἐξαιρετικῶς σημαντικὸν ἔργον τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ῥευστοποιήσεως τῶν ὀφειλῶν των.

Ὡς συμπλήρωσις τῆς τοιαύτης ἀποκαταστάσεως νοεῖται:

α) πρωτίστως ἡ χορήγησις δανείων εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα εἰς τοὺς ἀγροτικῶς ἐγκατεστημένους πρόσφυγας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς στεγάσεως αὐτῶν ἢ βελτιώσεως τῆς ἐγκαταστάσεώς των,

β) ἡ προμήθεια καὶ ἡ χορήγησις εἰς αὐτοὺς παντὸς εἴδους ἐφοδίων καί,

γ) ἡ ἐκτέλεσις μικρῶν τεχνικῶν ἔργων κοινῆς ὠφελείας εἰς ἀγροτικοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμούς.

Α) *Χρέη ἀγροτῶν προσφύγων πρὸς τὴν τέως Ε.Α.Π (νόμος 5151).*

Βεβαιωθέντα χρέη:

Παραληφθέντα ἀπὸ Ε.Α.Π. (1931) ὑπόλοιπα πρὸς εἴσπραξιν λίραι Ἀγγλίας 13.270.374, ἤτοι	Δρχ.	4 645 172 000
Βεβαιωθέντα μεταγενεστέρως χρέη (μέχρι 31-12-1939)	»	1 185 912 000
Σύνολον χρεῶν πρὸς εἴσπραξιν	»	5 831 084 000

Ἐπελθοῦσαι ἐκ τῶν νόμων μειώσεις:

α) Συμψηφισθεῖσαι ἀποζημιώσεις νόμου 4745 . .	Δρχ.	1 104 896 283		
β) Ὑπολοιπόμενον εἰσέτι πρὸς συμψηφισμὸν ποσὸν	»	300 000 000		
γ) Διαγραφαὶ καὶ μειώσεις	»	95 000 000		
δ) Ὑπολογιζομένη μείωσις νόμου 5952 (40 %) . .	»	1 732 000 000	Δρχ.	3 231 896 283
Καθαρὸν εἰσπρακτέον ὑπόλοιπον			»	2 599 187 717

Τὰ χρέη τῆς κατηγορίας ταύτης δὲν ἔχουσιν εἰσέτι ὁριστικοποιηθῆ, λόγῳ τοῦ ὅτι :

α) Δὲν συνετελέσθη ἡ ὁριστικὴ χρέωσις τῶν γεωργικῶν κλήρων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξακολουθεῖ εἰσέτι ὑφισταμένη συμβατικὴ προσωρινὴ χρέωσις διὰ μέγα μέρος τῶν συνοικισμῶν.

β) Ὑπολείπεται μέρος τοῦ συμψηφισμοῦ ἀποζημιώσεων (νόμος 4745), ὅπερ ὑπελογίσαμεν ἀνωτέρω εἰς δραχμὰς 300.000.000

γ) Παραμένει ῥευστὸν τὸ ζήτημα τῆς παγιοποιήσεως τῆς μειώσεως κατὰ 40 %, ὅπερ λαμβάνεται ἀνωτέρω ὡς δεδομένον.

Πραγματοποιηθεῖσαι εἰσπράξεις :

Ἔτη	*Μετρητὰ*	*Ὁμολογίαι*	*Ἔτη*	*Μετρητὰ*	*Ὁμολογίαι*
1931	9 141 474	17 033 500	*Ἐκ μεταφορᾶς*	21 342 237	304 448 500
1932	2 813 567	44 083 500	1936	4 765 545	82 525 800
1933	2 598 981	77 333 000	1937	3 192 510	129 046 600
1934	2 405 987	70 749 500	1938	95 251	143 042 000
1935	4 382 228	95 249 000	1939	373 269	187 085 900
Εἰς μεταφορὰν	21 342 237	304 448 500	*Σύνολον*	29 768 812	846 148 800

Ἤτοι συνολικῶς (μετρητὰ καὶ ὁμολογίαι). . Δρχ. 875 917 612

Ἀριθμὸς ὀφειλετῶν ἀγροτῶν προσφύγων	*Μέσος ὅρος ὀφειλῆς εἰς δραχμὰς*	*Ἀριθμὸς ὀφειλετῶν ἀγροτῶν προσφύγων*	*Μέσος ὅρος ὀφειλῆς εἰς δραχμὰς*
6 173	1 - 5 000	*Ἐκ μεταφορᾶς* 159 704	
30 016	5 001 - 10 000	2 887	30 001 - 35 000
61 838	10 001 - 15 000	972	35 001 - 40 000
35 442	15 001 - 20 000	1 690	40 001 - 45 000
18 161	20 001 - 25 000	652	45 001 - 50 000
8 074	25 001 - 30 000	1 174	ἄνω τῶν 50 000
Εἰς μεταφορὰν 159 704		*Σύνολον* 167 079	

Β) ***Χρέη ἀστῶν προσφύγων πρὸς τὴν τέως Ε.Α.Π. (νόμος 5151).***

Βεβαιωθέντα :

Παραληφθέντα ἀπὸ Ε.Α.Π. (1931) ὑπόλοιπα πρὸς εἴσπραξιν λίραι Ἀγγλίας 1.930.460, ἤτοι	Δρχ.	674 730 000
Βεβαιωθέντα μεταγενεστέρως χρέη (μέχρι 31.12.39) . .	»	101 317 793
Σύνολον χρεῶν πρὸς εἴσπραξιν	»	776 047 793
Ὑπολογιζομένη μείωσις νόμου 5952 (40 %)	»	310 419 117
Καθαρὸν εἰσπρακτέον ὑπόλοιπον	»	465 628 676

Οἰκήματα ἐν τῷ συνοικισμῷ Ἀδένδρου (Κιρτζιλάρ), διαστάσεων 7,60 × 6,80, ἀνεγερθέντα διὰ δανείων τῆς Τραπέζης (δραχμῶν 25.000 δι' ἕκαστον) καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ὑπηρεσίας ἀποκαταστάσεως ἀγροτῶν προσφύγων.

ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΒΟΡΡΑΣ

ΘΕΡΜΑΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

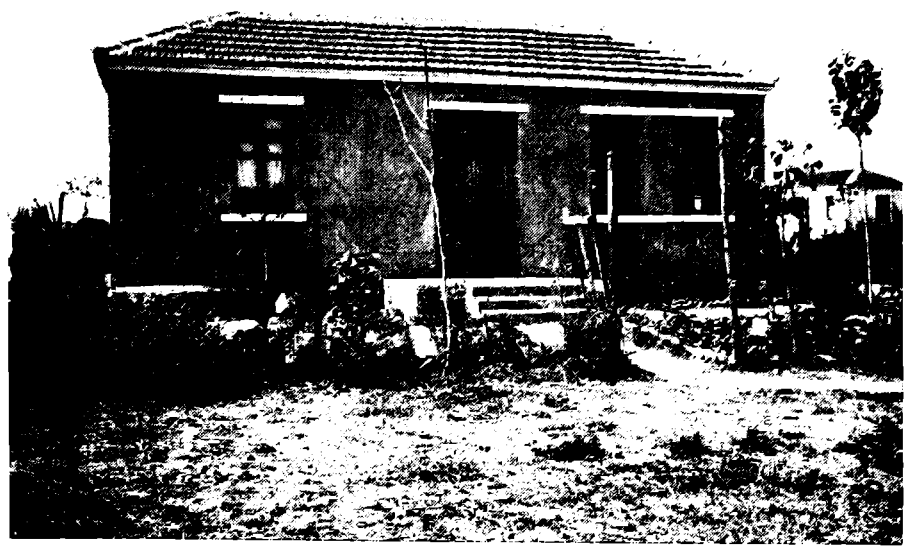
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Πηγαί.
- Κεντρικὸς Συλλεκτὴρ Ἀγωγός.
- Κεντρικοὶ Ἀγωγοί.
- Δευτερεύοντες Ἀγωγοί.
- Θάλασσα.

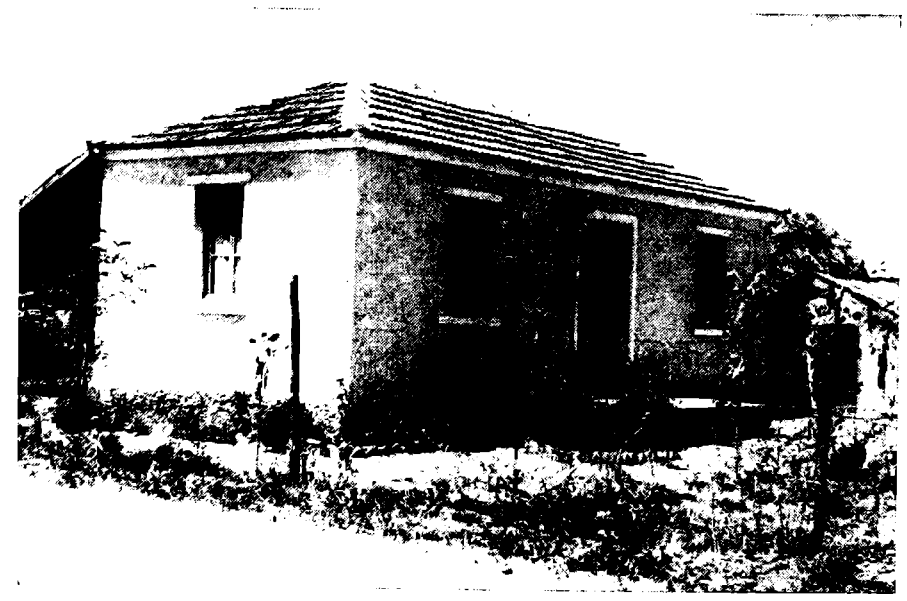
ΑΙΘ. ΚΑ ΚΟΝΤΟΓΟΝΗ ΑΘΗΝΑΙ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΛΙΜΑΞ 1:150.000

Οἴκημα μεθ' ὑποστέγου ἀνεγερθὲν διὰ δανείου δρχ. 25.000 εἰς συνοικισμὸν Καλοχωρίου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Τραπέζης.

Οἴκημα ἐν τῷ συνοικισμῷ Καλοχωρίου ἀνεγερθὲν διὰ δανείου δρχ. 25.000 ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Τραπέζης.

Καὶ διὰ τὰ χρέη τῆς κατηγορίας ταύτης παραμένει ῥευστὸν τὸ ζήτημα τῆς παγιοποιήσεως τῆς μειώσεως 40 %, ὅπερ ἀνωτέρω λαμβάνεται ὡς δεδομένον.

Πραγματοποιηθεῖσαι εἰσπράξεις :

Ἔτη	*Μετρητὰ*	*Ὁμολογίαι*	*Ἔτη*	*Μετρητὰ*	*Ὁμολογίαι*
1931	5 338 561	14 946 500	*Ἐκ μεταφορᾶς*	7 144 541	106 096 300
1932	798 218	40 532 000	1936	102 472	18 143 000
1933	322 393	19 606 000	1937	139 133	22 729 500
1934	455 758	17 206 000	1938	180 882	28 498 200
1935	229 611	13 805 800	1939	249 881	17 899 300
Εἰς μεταφορὰν	7 144 541	106 096 300	*Σύνολον δρχ.*	7 816 909	193 366 300

ἤτοι ἐν συνόλῳ (μετρητὰ καὶ ὁμολογίαι) Δρχ. 201.183.209.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπολειπομένων ὀφειλετῶν ἀνέρχεται εἰς 25.862.

Ἐξ αὐτῶν 11.526 διαμένουν εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, 1.488 εἰς τὴν περιφέρειαν Θεσσαλονίκης καὶ οἱ λοιποὶ κατανέμονται εἰς 3.640 ἐν τῇ περιφερείᾳ Θράκης, 3.065 ἐν Μακεδονίᾳ καὶ 6.143 εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα.

Γ) ***Χρέη ἀστῶν προσφύγων πρὸς τὸ Δημόσιον (νόμος 5866).***

Βεβαιωθέντα :

α) Παραληφθέντα τμηματικῶς πρὸς εἴσπραξιν ποσὰ ἀπὸ Δημόσιον (ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1933 μέχρι τέλους 1939)	Δρχ.	580 922 380
β) Διαγραφαὶ καὶ μειώσεις δυνάμει νόμων .	»	42 000 000
Καθαρὸν ὑπόλοιπον πρὸς εἴσπραξιν . . .	»	538 922 380

Πραγματοποιηθεῖσαι εἰσπράξεις :

Ἔτη	*Μετρητὰ*	*Ὁμολογίαι*	*Ἔτη*	*Μετρητὰ*	*Ὁμολογίαι*
1933	134 367	239 000	*Ἐκ μεταφορᾶς*	4 304 652	55 191 800
1934	1 650 370	18 046 700	1937	1 392 205	19 727 300
1935	1 407 903	20 891 400	1938	1 875 870	33 282 700
1936	1 112 012	16 014 700	1939	1 375 568	20 654 200
Εἰς μεταφορὰν	4 304 652	55 191 800	*Σύνολον*	8 948 295	128 856 000

Ἤτοι ἐν συνόλῳ (μετρητὰ καὶ ὁμολογίαι) Δρχ. 137.804.295.

Τὰς ἀνωτέρω εἰσπράξεις ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα θέτει κατὰ τρίμηνον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Δημοσίου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν παρὰ τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου 5866 ἐγκρινομένων δαπανῶν της.

Δ) ***Χρέη διαφόρων τρίτων πρὸς τὴν τέως Ε.Α.Π. (νόμος 5151).***

Πλὴν τῶν ἐξ ἀγροτικῆς ἢ ἀστικῆς ἀποκαταστάσεως χρεῶν, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀνέλαβε διὰ τοῦ νόμου 5151 καὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν πρὸς τὴν τέως Ε.Α.Π. χρεῶν διαφόρων τρίτων ὀφειλετῶν αὐτῆς.

Ὡς χρέη τρίτων ἐχαρακτηρίσθησαν διάφοροι παροχαὶ τῆς τέως Ε.Α.Π. πρὸς πρόσφυγας ἢ καὶ γηγενεῖς, ἀνεξάρτητοι τῶν λοιπῶν δανείων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν, ἤτοι δάνεια πρὸς ἄσκησιν οἰκιακῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν βιοτεχνιῶν ἢ βιομηχανιῶν, παροχαὶ πρὸς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ βιοτεχνικοὺς ἢ κοινωφελεῖς σκοπούς, καὶ πάσης φύσεως ἀπαιτήσεις τῆς Ε.Α.Π. ἀπὸ τρίτους διατελέσαντας εἰς ειδικὴν πρὸς αὐτὴν σχέσιν (ὀφειλαὶ ἐργολάβων, ὑπαλλήλων κλπ.).

Βεβαιωθέντα :

Παραληφθέντα ἀπὸ τὴν τέως ΕΑΠ (1931) ὑπόλοιπα πρὸς εἴσπραξιν λίραι Ἀγγλίας 164.995, ἤτοι	Δρχ.	63 553 359
Βεβαιωθέντα μεταγενεστέρως (μέχρι 31-12-39) χρέη . . .	»	20 500 767
Σύνολον παραληφθέντων πρὸς εἴσπραξιν χρεῶν .	»	84 054 126
α) Ἐπελθοῦσαι ἐκ τοῦ νόμου διαγραφαὶ ἢ μειώσεις . . . . . Δρχ. 6 100 000		
β) Ὑπολογιζομένη μείωσις 40 % . . . . . » 8 000 000		
γ) Ἐπίδικοι ἀπαιτήσεις λίαν ἐπισφαλεῖς . . . » 8 000 000	»	22 100 000
Καθαρὸν εἰσπρακτέον ὑπόλοιπον	Δρχ.	61 954 126

Πραγματοποιηθεῖσαι εἰσπράξεις :

1931	Δρχ.	1 353 985,05	*Ἐκ μεταφορᾶς*	Δρχ.	9 411 721,40
1932	»	2 316 345,45	1936	»	1 641 191,70
1933	»	2 455 387,25	1937	»	1 961 687,15
1934	»	1 594 028,20	1938	»	1 749 361,45
1935	»	1 691 975,45	1939	»	976 557,50
Εἰς μεταφορὰν	»	9 411 721,40	*Σύνολον*	Δρχ.	15 740 519,20

Ε) ***Χρέη πρὸς τὸ Δημόσιον ἐκ χορηγήσεως κλήρου εἰς γηγενεῖς ἀκτήμονας καλλιεργητάς.***

Διὰ τῆς ἀπὸ 14ης Ὀκτωβρίου 1936 συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, συναφθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 5913, ἀνετέθη εἰς τὴν Τράπεζαν ἡ εἴσπραξις τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον ὀφειλῶν τῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος, ἀποκατασταθέντων ἀγροτῶν δι' ἀξίαν παραχωρηθέντων εἰς αὐτοὺς κλήρων.

Ἡ εἴσπραξις τῶν χρεῶν τούτων οὐσιαστικῶς ἀνελήφθη παρὰ τῆς ΑΤΕ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1938, διότι, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 677/1937 περὶ ῥυθμίσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν, τὰ χρέη τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας ἐμειώθησαν σημαντικῶς, συνεπείᾳ τῆς διαγραφῆς τῶν καθυστερουμένων τόκων τῶν χρεῶν τούτων μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1936, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρέστη ἀνάγκη πλήρους ἀναπροσαρμογῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τῶν βεβαιωτικῶν καταστάσεων εἰσπράξεως αὐτῶν.

Βεβαιωθέντα :

1937	Δρχ.	2 824 407
1938	»	12 541 778
1939	»	20 202 056
Σύνολον	»	35 568 241

Πραγματοποιηθεῖσαι εἰσπράξεις :

1937	Δρχ.	1 714 724
1938	»	2 762 292
1939	»	4 670 193
Σύνολον	»	9 147 209

ΣΤ) ***Χρέη πρὸς τὸ Δημόσιον ἐκ διαθέσεως ἀποστραγγιζομένων γαιῶν.***

Διὰ τῆς ἀπὸ 25-5-1935 συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, συναφθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 5783 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28-6-1933 νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ διαθέσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν», ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν εἴσπραξιν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου τῶν

πάσης φύσεως δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐκ τῆς καθ' οἱονδήποτε τρόπον διαθέσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀποστραγγιζομένων γαιῶν.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς συναφθείσης συμβάσεως, ἡ ΑΤΕ ἐπελήφθη τοῦ ἔργου τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀνωτέρω ὀφειλῶν βάσει βεβαιωτικῶν καταστάσεων, ἃς ἀπέστελλον ἑκάστοτε αἱ, ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων νόμων προβλεπόμεναι, γεωργικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ ὀργανισμοί.

Αἱ ὀφειλαὶ αὗται ἀφορῶσι:

α) Γεώμορα αὐθαιρέτων καλλιεργειῶν.
β) Προσωρινὰς μισθώσεις γαιῶν εἰς γεωργούς.
γ) Εἰδικὰς μισθώσεις γαιῶν εἰς γεωπόνους.
δ) Μισθώσεις διαθεσίμων γαιῶν διὰ δημοπρασιῶν.
ε) Μισθώσεις βοσκῶν.
στ) Διάθεσιν γαιῶν εἰς δικαιουμένους ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως.
ζ) Δικαιώματα ἐκ δαπανῶν βενζινοκαλλιεργείας.
η) Δικαιώματα ἐκ τῆς ἀξιοποιήσεως διὰ τῶν ἔργων ἰδιοκτήτων γαιῶν.
θ) Δικαιώματα ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως γαιῶν προστατευτικοῦ χαρακτῆρος τῶν ἔργων κλπ.

Βεβαιωθέντα:			*Πραγματοποιηθεῖσαι εἰσπράξεις:*		
1935	Δρχ.	32 813 540,75	1935	Δρχ.	6 656 299,40
1936	»	3 610 233,40	1936	»	1 746 116,60
1937	»	8 958 444,85	1937	»	7 288 520,30
1938	»	28 919 138,05	1938	»	15 250 231,70
1939	»	74 852 138,00	1939	»	40 767 594,90
Σύνολον	»	149 153 495,05	*Σύνολον*	»	71 708 762,90

Ζ) ***Χρέη ἐκ δανείων συμπληρώσεως προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως.***

Τὰ παρὰ τῶν ἀγροτῶν καὶ ἀστῶν προσφύγων εἰσπραττόμενα ποσὰ ἐκ τῶν πρὸς τὴν ΕΑΠ χρεῶν αὐτῶν, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν σχετικῶν δαπανῶν, ἐτίθεντο κατ' ἔτος, βάσει τοῦ ἄρθρου 6 τῆς διὰ τοῦ νόμου 5151 κυρωθείσης συμβάσεως, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Δημοσίου, παρ' οὗ κατενέμοντο εἰς τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα (Γεωργίας καὶ Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως) ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ ἀστῶν προσφύγων.

Οἴκημα ἀνεγερθὲν διὰ δανείου 25.000 δραχμῶν εἰς Σκούταρι Σερρῶν.

Ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον διάθεσις τῶν εἰσπράξεων ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 1937, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ ἀναγκαστικὸς νόμος 691 κυρώσας σχετικὴν σύμβασιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀνέλαβεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τὸ ἔργον τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, διαθέτουσα τὰ παρὰ τούτων εἰσπραττόμενα ποσὰ δι' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς λειτουργούσης παρ' αὐτῇ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὡς ἄνω νόμου.

Κατὰ συνέπειαν τὰ ἀπὸ τοῦ 1938 καὶ ἐφεξῆς τιθέμενα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Δημοσίου ποσά, εἶναι τὰ προερχόμενα ἐξ εἰσπράξεων ἀπὸ ἀστοὺς πρόσφυγας καὶ χρησιμεύουσιν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀστικῆς ἀποκαταστάσεως.

Οὕτως, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Δημοσίου ἐτέθη μέχρι τέλους τοῦ 1939 ποσὸν δραχμῶν 432.372.004,85 κατανεμόμενον κατ' ἔτη, ὡς κάτωθι:

			Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ.	300 000 000,00
1932	Δρχ.	60 000 000,00	1936	»	50 000 000,00
1933	»	70 000 000,00	1937	»	61 196 704,20
1934	»	90 000 000,00	1938	»	17 361 495,65
1935	»	80 000 000,00	1939	»	7 506 885,50
Εἰς μεταφορὰν	»	300 000 000,00	*Σύνολον εἰς μεταφορὰν*	»	436 065 085,35

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ.	436 065 085,35
Ἀφαιρουμένου ποσοῦ δρχ. 3 693 089,50 ἀχθέντος εἰς συμπλήρωσιν τοῦ καταβληθέντος τῷ 1932 ἐκτάκτου χρεωλυσίου τοῦ προσφυγικοῦ δανείου	»	3 693 080,50
Ὑπόλοιπον	»	432 372 004,85

Τὸ ὡς ἄνω ποσὸν ἀφορᾷ ὁμολογίας εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν καὶ μετρητά, κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναλογίαν:

Μετρητὰ	Δρχ.	21 572 504
Ὁμολογίαι	»	410 799 500

Ἔναντι τοῦ ποσοῦ τούτου διεβιβάσθησαν εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν χρεωστικοὶ τίτλοι μόνον παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, διὰ δραχμὰς 30.438.316.

Πλὴν τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν δρχ. 432.372.004, ἐτέθησαν ὁμοίως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 691/1937, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως ἀγροτῶν προσφύγων, τὰ κάτωθι ποσά:

1937	Δρχ.	102 003 078,78
1938	»	63 525 647,65
1939	»	71 486 671,45
Σύνολον	»	237 015 397,88

H) ***Συμπλήρωσις τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων.***

Διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Μαρτίου 1937 (Α.Ν. 691/1937) ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τὸ ἔργον τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, μὲ χρηματικὰ κεφάλαια τὸ ἑκάστοτε καθαρὸν προϊὸν τῶν εἰσπράξεων ἀπὸ τὰ χρέη τῶν προσφύγων τούτων πρὸς τὴν τέως ΕΑΠ.

Εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τελοῦσα ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης, διοικεῖ καὶ διαχειρίζεται τὰ κεφάλαια καὶ τὸ ὅλον ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται εἰς στενὴν ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν μὲ τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα, τὰς Γενικὰς Διοικήσεις καθὼς καὶ τὰς κατὰ τόπους δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὰς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης, ἀποβλέπουσα εἰς τὸν συντονισμὸν πάσης ἐνεργείας διὰ τὴν ταχίστην καὶ ἀρτίαν ἐκτέλεσιν παντὸς ἔργου, σχετικοῦ μὲ τὸν νόμον 691. Τὰ τεθέντα ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 691 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1939, εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, χρηματικὰ κεφάλαια, ἀνέρχονται εἰς δραχ. 145.274.089 εἰς μετρητά.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διετέθησαν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1939, τὰ ἑξῆς ποσά:

1ον Εἰς δάνεια στεγάσεως.

Περιφέρεια	*Κατὰ τὸ ἔτος 1937*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1938*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1939*	*Σύνολον*
Μακεδονίας	198 000	16 587 560	17 872 946	34 658 506
Θράκης	354 800	11 765 550	17 203 465	29 323 815
Ἠπείρου	—	533 157	117 900	651 057
Νήσων	—	256 560	244 500	501 060
Παλαιᾶς Ἑλλάδος	—	395 815	1 704 914	2 100 729
Σύνολον	552 800	29 538 642	37 143 725	67 235 167

2ον Εἰς δάνεια δι' ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων.

Περιφέρεια	*Κατὰ τὸ ἔτος 1937*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1938*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1939*	*Σύνολον*
Μακεδονίας	—	15 000 000	5 795 000	20 795 000
Θράκης	—	735 000	2 840 000	3 575 000
Σύνολον	—	15 735 000	8 635 000	24 370 000

Τὰ διατεθέντα δι' ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων ποσά, ἀναλύονται ὡς ἑξῆς:

Ἔργα ὑδρεύσεων:

1) *Μακεδονίας.*

Συνδέσμου Κοινοτήτων			Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ. 20 200 000	
Πιερίας . . .	Δρχ. 20 000 000		Παλαιοῦ . .	» 55 000	
Ν. Μουδανιῶν .	» 200 000		Φούστανης .	» 390 000	
Εἰς μεταφορὰν	» 20 200 000		Ν. Μαινεμένης .	» 150 000	Δρχ. 20 795 000

2) *Θράκης.*

Ἀντιφιλίππων .	Δρχ. 420 000		Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ. 1 395 000	
Στεγνὰ Νικητῶν	» 315 000		Νέας Κώμης . .	» 1 090 000	
Ἀνωχωρίου .	» 300 000		Σκάλας Καλλιράχης	» 90 000	
Περιθωρίου . .	» 260 000		Σταυρουπόλεως .	» 900 000	
Συκαράγης . .	» 100 000		Μοναστηρακίου .	» 100 000	Δρχ. 3 575 000
Εἰς μεταφορὰν	» 1 395 000			*Σύνολον*	» 24 370 000

Συντελεσθεῖσα ἐργασία ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1937 — 31 Δεκεμβρίου 1939.

α) ***Στέγασις.***

α) Ἀνηγέρθησαν ἐν ὅλῳ 3.355 οἰκήματα, ἤτοι: 1) Νέα ἀνεγερθέντα 1.728 καὶ 2) Κατεδαφισθέντα καὶ ἐπανοικοδομηθέντα παλαιὰ ἑτοιμόρροπα 1.627,

καὶ β) Ἐπεσκευάσθησαν 1.804 οἰκήματα.

Τὰ ἀνωτέρω οἰκήματα κατανέμονται, κατὰ περιφερείας καὶ κατ' ἔτος ἀνεγέρσεώς των ἢ ἐπανοικοδομήσεώς των, ὡς ἑξῆς:

α) Ἀνεγερθέντα οἰκήματα

Περιφέρεια	*Κατὰ τὸ ἔτος 1937*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1938*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1939*	*Σύνολον*
Μακεδονίας	10	972	900	1 882
Θράκης . .	13	598	764	1 375
Ἠπείρου . . .	—	3	2	5
Π. Ἑλλάδος . . .	—	13	69	82
Νήσων	—	5	6	11
Σύνολον	23	1 591	1 741	3 355

β) Ἐπισκευασθέντα οἰκήματα

Περιφέρεια	*Κατὰ τὸ ἔτος 1937*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1938*	*Κατὰ τὸ ἔτος 1939*	*Σύνολον*
Μακεδονίας	11	472	288	771
Θράκης . . .	30	324	292	646
Ἠπείρου	—	152	48	200
Π. Ἑλλάδος	—	45	54	99
Νήσων	—	35	53	88
Σύνολον	41	1 028	735	1 804

β) ***Ἔργα ὑδρεύσεως.***

Διὰ τοῦ διατεθέντος ποσοῦ ἐκ δρχ. 24.370.000 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων, ἤρχισαν ἐκτελούμενα πάντα τὰ ὡς ἄνω ἀναφερόμενα ὑδρευτικὰ ἔργα ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ, πλεῖστα τῶν ὁποίων εἶχον συντελεσθῆ λήγοντος τοῦ 1939.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

Ἀλεξανδρούπολις
Διδυμότειχον
Κομοτινὴ
Νέα Ὀρεστιὰς
Ξάνθη
Σαμοθράκη
Σάππαι
Σουφλὶ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἀξιούπολις
Ἄργος Ὀρεστικὸν
Ἀρναία
Βέροια
Γιαννιτσὰ
Γρεβενὰ
Δράμα
Ἔδεσσα
Ἐλευθερούπολις
Ζίχνη
Θεσσαλονίκη
Καβάλλα
Καστορία
Κατερίνη
Κιλκὶς
Κοζάνη
Λαγκαδᾶς
Μουδανιὰ
Νευροκόπιον
Νιγρίτα
Νικηφόρος
Πολύγυρος
Προσωτσάνη
Πτολεμαΐς
Σέρραι
Σιδηρόκαστρον
Φλώρινα
Χρυσούπολις

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Ἁλμυρὸς
Βόλος
Ἐλασσὼν
Καλαμπάκα
Καρδίτσα
Λάρισσα
Τρίκκαλα
Τύρναβος
Φάρσαλα

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Ἀγρίνιον
Ἄμφισσα
Ἀταλάντη
Ἀττικὴ
Θῆβαι
Ἱστιαία
Καρπενήσιον
Κύμη
Μέγαρα
Λαμία
Λεβάδεια
Λευκὰς
Μεσολόγγιον
Ναύπακτος
Πειραιεὺς
Χαλκὶς

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἄρτα
Δελβινάκι
Ἡγουμενίτσα
Ἰωάννινα
Κόνιτσα
Παραμυθιὰ
Πρέβεζα

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ἀνδρίτσαινα
Αἴγιον
Ἀμαλιὰς
Ἄργος
Γαργαλιάνοι
Γύθειον
Καλάβρυτα
Καλάμαι
Κόρινθος
Κρέσταινα
Κύθηρα (Ἀντ/πεία)
Κυπαρισσία
Μεγαλούπολις
Μελιγαλᾶ
Μεσσήνη
Ναύπλιον
Ξυλόκαστρον
Πάτραι
Πόρος
Πύλος
Πύργος
Σικυωνία
Σκάλα (Λακεδαίμονος)
Σπάρτη
Τρίπολις
Φιλιατρὰ

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Λῆμνος
Μιτυλήνη
Σάμος
Χίος

ΝΗΣΟΙ ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Θήρα (Ἀντ/πεία)
Νάξος
Σύρος

ΝΗΣΟΣ ΚΡΗΤΗ

Ἅγιος Νικόλαος
Βάμος
Ἡράκλειον
Ἱεράπετρα
Μοῖρες
Ρεθύμνη
Σητεία
Χανιὰ

ΝΗΣΟΙ ΙΟΝΙΟΙ

Ἀργοστόλιον
Ζάκυνθος
Ἰθάκη (Ἀντ/πεία)
Κέρκυρα
Ληξοῦρι
Παξοὶ (Ἀντ/πεία)

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἡ τελευταία αὕτη δικαιοῦται νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν κοινῆς συμφωνίας καθοριζούσης τὴν ἀμοιβὴν αὐτῆς.

Ἡ ἐνάσκησις τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ἐν ταῖς νήσοις Κρήτῃ καὶ Μυτιλήνῃ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, θὰ γίνεται διὰ τῶν ἐν αὐταῖς ὑπαρχόντων τοπικῶν γεωργικῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων (Κοινωφελὲς Ταμεῖον Κρήτης καὶ Γεωργικὴ Τράπεζα νήσων Αἰγαίου) λειτουργούντων, μετὰ τὴν συγχώνευσιν αὐτῶν μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὡς ὑποκαταστημάτων αὐτῆς.

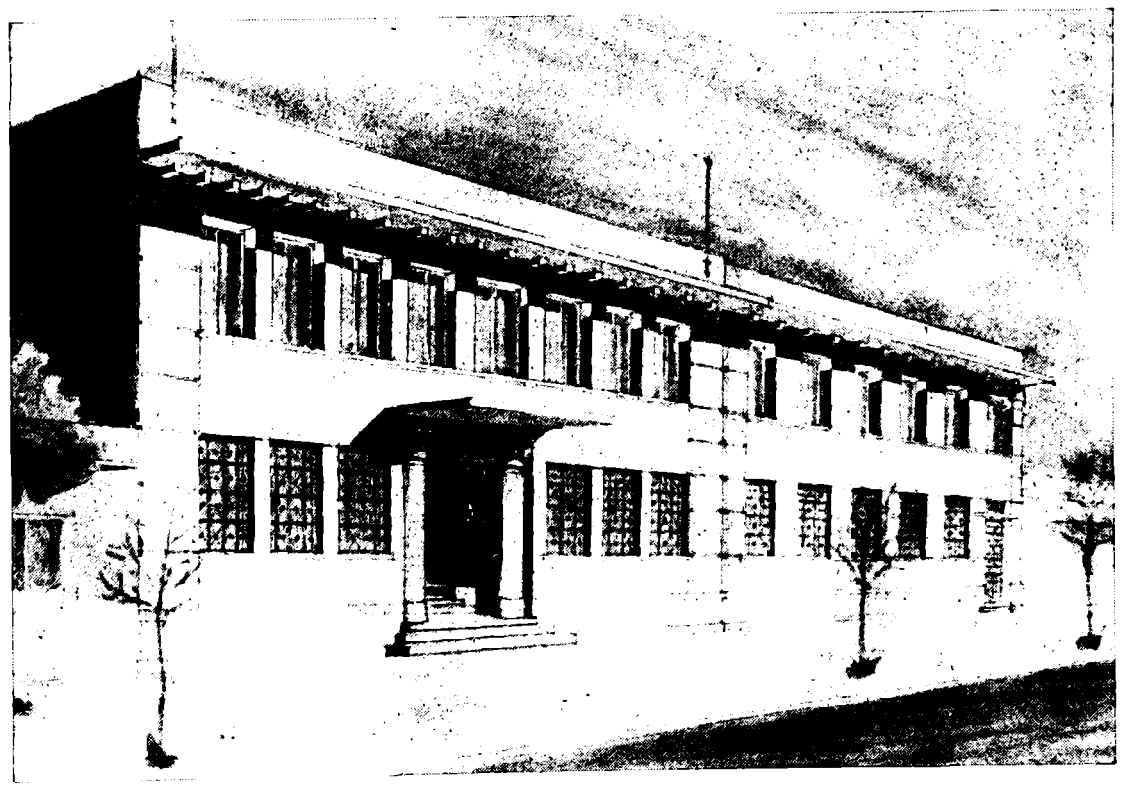
Οὕτω, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἔκαμεν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν της χρησιμοποιοῦσα τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς ἀντιπροσωπείας αὐτῆς, τὸ ἐν Χανίοις Κοινωφελὲς Ταμεῖον Κρήτης καὶ τὴν ἐν Μυτιλήνῃ Γεωργικὴν Τράπεζαν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου ὡς ἰδίας αὐτῆς ὑπηρεσίας.

Εὐθὺς ὅμως ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῶν ἐργασιῶν της, ἀντιμετωπίζουσα τὴν συνειδητὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σπουδαιοτάτης σημασίας κοινωφελῶν αὐτῆς προορισμῶν, διεπίστωσεν, ὅτι τὰ ἔναντι τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας καθήκοντά της, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκπληρωθῶσι, παρὰ ὑπ' εὐθύνην της καὶ ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῶν ἰδίων αὐτῆς ὀργάνων.

Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως, ἥτις ἐπεκράτησε παρὰ τῇ Διοικήσει τῆς Τραπέζης ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς λειτουργίας της, εἶναι αἱ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1930 (πρώτου ἔτους τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης) διατυπούμεναι γνῶμαι τῆς Διοικήσεως, τὰς ὁποίας μεταφέρομεν κατωτέρω ἀντὶ πάσης ἄλλης γνώμης :

« Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος – ἔλεγεν ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἱδρύματος — ἡ Τράπεζα, ὑπερβάλλουσα καὶ τὴν ἐκ τοῦ καταστατικοῦ της νόμου ὑποχρέωσιν, προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν 7 ὑποκαταστημάτων, ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἰωαννίνοις, Μυτιλήνῃ, Χανίοις, Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ καὶ Ἁγ. Νικολάῳ (Κρήτης), τοῦ δὲ ὀγδόου, ἐν Βάμῳ, ἡ ἵδρυσις συνετελέσθη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας.

« Πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Τράπεζα ἐκ τοῦ καταστατικοῦ της εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ μετατρέψῃ εἰς ὑποκαταστήματα αὐτῆς τὰ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ καὶ Μυτιλήνῃ καταστήματα τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου Κρήτης καὶ τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης νήσων Αἰγαίου. Ἡ Τράπεζα ὅμως ἐθεώρησε καθῆκον αὐτῆς νὰ ἐπιδιώξῃ συγχρόνως τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστημάτων της καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐν Ἰωαννίνοις, ὄχι μόνον διότι καὶ ἐκεῖ ὑπῆρχον καταστήματα τῶν τέως κρατικῶν Γεωργικῶν Τραπεζῶν, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις συγκεν-

Σχέδιον ἐπεκτάσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἐν Λαρίσῃ ἰδιοκτήτου καταστήματος τῆς Τραπέζης.

τροῦται τὸ ἐνδιαφέρον τῆς βορείου Ἑλλάδος καὶ ἡ γενικωτέρα κίνησις ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ζητημάτων.

«Ἡ Τράπεζα κατανοεῖ πλήρως τὴν σημασίαν τῆς δι' ἰδίων αὐτῆς ὑποκαταστημάτων, ἱδρυομένων καθ' ὅλην τὴν Χώραν, ἀσκήσεως τοῦ ἔργου της καὶ ἐπιδιώξεως τῶν εὐρυτέρων σκοπῶν της. Κατανοεῖ καὶ ἀναγνωρίζει ἀκόμη τὰς δυσχερείας, αἵτινες φυσιολογικῶς δημιουργοῦνται ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως ὑπὸ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἥτις Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἀπέβη τελευταίως Τράπεζα ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, καὶ ἔχει καθῆκον καὶ συμφέρον νὰ μὴ παραμελῇ τὸ κύριον αὐτῆς ἔργον ἐν τῇ ἀποδόσει τῶν καθηκόντων τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Κατανοεῖ καὶ ἀναγνωρίζει ἀκόμη καὶ τὰς παρεξηγήσεις, ὧν θύματα γίνονται ἔνιοι τῶν κ. διευθυντῶν τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἀντιπροσώπων τῆς Ἀγροτικῆς ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δυσχεροῦς ρόλου, ὁ ὁποῖος τοῖς ἀνετέθη, διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καθηκόντων των καὶ τῆς ἀφοσιωμένης διεξαγωγῆς τῶν ἔργων των, ὡς ἀντιπροσώπων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν δυσχερεστάτου κλάδου πίστεως, ἀποτελοῦντος κοινωνικὴν λειτουργίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε ὅρια ἐργασίμων ὡρῶν οὔτε τέρμα φροντίδων καὶ προνοίας.

«Καὶ ἐνῶ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπ' ἀρχῆς καθώρισεν ὡς ζήτημα τιμῆς διὰ τὸν ὀργανισμόν της τὴν ὑπὸ τῶν ὑποκαταστημάτων της, κατ' ἴσον λόγον ἀφοσιώσεως καὶ ἐνεργητικότητος, ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς των, ὡς ὀργάνων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ὡς ἀντιπροσώπων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἐνῶ εἰς πᾶσαν ἐμφανισθεῖσαν περίπτωσιν δὲν ἠμέλησε νὰ ἐπαναλάβῃ μὲ τὸν αὐτὸν τόνον τὰς συστάσεις ταύτας, δὲν λείπουσιν αἱ ἔξωθεν κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις καὶ αἱ μοιραῖαι παρεξηγήσεις, ὑποδεικνύουσαι συνεχῶς τὴν ἀνάγκην τῆς δι' ἰδίων ὑποκαταστημάτων ἐκπροσωπήσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδος.

«Εἶναι ἀνάγκη νὰ καθορίσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἄσκησις τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, ἀφ' ἑνός, δὲν εἶναι ἄσκησις οἱασδήποτε τραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὅτι, ἀφ' ἑτέρου, ὑποκαταστήματα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συσταθῶσι καὶ νὰ ἀρχίσωσι λειτουργοῦντα, καθ' ὃν πρόχειρον τρόπον δύνανται νὰ συντεθῶσιν ὑποκαταστήματα μιᾶς κοινῆς ἐμπορικῆς Τραπέζης καὶ μὲ ὅσην εὐχέρειαν δύνανται ταῦτα νὰ ἀρχίσωσιν ἐκτελοῦντα τὰς κοινὰς τραπεζιτικὰς ἐργασίας. Χρειάζεται ἐπιλογὴ προσωπικοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου καὶ ἰδιαιτέρα ψυχοσύνθεσις καὶ προπαρασκευὴ καὶ εἰδίκευσις τούτου εἰς τοὺς εἰδικοὺς καὶ γενικωτέρους σκοποὺς τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως. Δὲν εἶναι, τοὐτέστι, δυνατόν, οὔτε διὰ μέσου διαγωνισμοῦ, οὔτε δι' ἐπιλογῆς μεταξὺ ἠσκημένων τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, νὰ ἐπιτύχωμεν, κατὰ ἱκανοποιητικὸν ποσοστόν, τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἐμπνευσμένων ἀποστόλων τῆς ἀνορθώσεως καὶ καθοδηγήσεως τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας τῆς Χώρας καὶ τῆς προαγωγῆς τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, διὰ νὰ τοὺς θέσωμεν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ οὔτε μὲ ἕνα ἐμπνευσμένον διευθυντὴν γίνεται τὸ καλῶς λειτουργοῦν ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

«Ἡ Τράπεζα, ὅθεν, ἀντιμετωπίζει σοβαρῶς τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ ἔχει καθορίσει τὸ πρόγραμμά της ἐν προκειμένῳ, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἐπιμελῆ καὶ ἐντατικὴν προπαρασκευὴν ἐν τῷ Κέντρῳ καὶ εἰς τὰ ὑπάρχοντα ὑποκαταστήματά της, τοῦ καταλλήλου φυτωρίου ὑπαλλήλων, τοὺς ὁποίους ἐνισχύουσα συντόνως καὶ συντόμως καὶ μὲ προσεκτικὴν ἐπιλογὴν ἄλλων, ἔξωθεν προσλαμβανομένων, διὰ διαγωνισμοῦ ἢ ἄλλως, θὰ διαθέτῃ ρυθμικῶς εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βαθμιαίως κατ' ἔτος συνιστωμένων 10-15 ὑποκαταστημάτων της. Πιστεύει ὅτι, μὲ τὴν κανονικὴν ταύτην προχώρησιν πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὀργανισμοῦ της καθ' ὅλην τὴν Χώραν, θὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατὰ τὸν ἀσφαλέστερον τρόπον σύνθεσιν καὶ ἐπέκτασιν τῶν ὑποκαταστημάτων της μὲ ἐπωφελῆ διὰ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ἀπόδοσιν».

***

Κατὰ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἔτος τῶν ἐργασιῶν της (1931 καὶ 1932), ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης ἠκολούθησε συντηρητικὴν πολιτικὴν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπέκτασιν τῶν περιφερειακῶν της ὑπηρεσιῶν, τὸ μὲν λόγῳ τῆς σοβούσης ἀπὸ τοῦ 1929 διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσεως, τὸ δὲ λόγῳ τῆς πληξάσης τὴν ἑλληνικὴν γεωργικὴν παραγωγὴν κρίσεως ἐκ τῆς ἀφορίας, τῶν ἐκ θεομηνιῶν ζημιῶν καὶ τῆς ἀζητησίας καὶ ὑποτιμήσεως τῶν ἐξαγομένων προϊόντων μας.

Λήγοντος τοῦ ἔτους 1933 ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ἡ ἵδρυσις 20 ἀκόμη ὑποκαταστημάτων, ἐξ ὧν 11 ὡς καὶ 3 πρακτορεῖα, ἱδρύθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1934.

Τὰ προφανῶς ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς μετὰ ἐνδιαφέροντος καὶ μείζονος ἐντάσεως διεξαγωγῆς αὐτῶν ἐκεῖ ὅπου εἶχον ἱδρυθῇ ἴδια ὑποκαταστήματα τῆς Τραπέζης, ἔπει-

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

● ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ■ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ: ▲ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ: ο ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ

σαν τὴν Διοίκησιν αὐτῆς, νὰ συνεχίσῃ μὲ κανονικὸν ῥυθμὸν τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἰδίων της ὑπηρεσιῶν ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον χώραν, μὲ σκοπὸν τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ δικτύου τῶν καταστημάτων της.

Αἱ συνεχεῖς, ἐξ ἄλλου, αἰτήσεις καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ γεωργικοῦ κόσμου καὶ τῶν ὀργανώσεών του, αἱ ὑπηρεσιακαὶ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς Τραπέζης καὶ ἡ ὁλονὲν ὀγκουμένη στοργὴ μεθ' ἧς περιέβαλλον τὸ Ἵδρυμα ἡ ὕπαιθρος χώρα ἀλλὰ καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐν τῷ συνόλῳ του, ἐνίσχυον τὰς ἀντιλήψεις τῆς Διοικήσεως, ἥτις μὲ ἀκλόνητον πεποίθησιν ἐπεδίωξε καί, ὄντως, ἐπέτυχε τὴν πλήρη συγκρότησιν καὶ ὀργάνωσιν, τόσον τῶν περιφερειακῶν της ὑπηρεσιῶν, ὅσον καὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ της προσωπικοῦ.

Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1935 ἱδρύθησαν καὶ ἐλειτούργησαν 26 ὑποκαταστήματα καὶ πρακτορεῖα, ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1936 ἓξ πρακτορεῖα.

Κατὰ τὸ ἔτος 1937 ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης, ἔχουσα, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἐπέτυχε τὴν ἵδρυσιν καὶ τὴν λειτουργίαν 7 ὑποκαταστημάτων καὶ 25 πρακτορείων, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1938 τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν 1 ὑποκαταστήματος καὶ 18 πρακτορείων.

Τέλος, διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1939, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ δικτύου τῶν περιφερειακῶν της ὑπηρεσιῶν, ἐπέτυχε τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν 5 εἰσέτι πρακτορείων.

Οὕτω, κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1939 ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀντεμετώπιζε τὴν ἄσκησιν τῶν ἀνατεθειμένων εἰς αὐτὴν λειτουργιῶν διὰ 111 ὑποκαταστημάτων καὶ πρακτορείων της, λειτουργούντων εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς γεωργικὰς περιφερείας τῆς Ἑλλάδος καὶ 4 ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐνεργούντων ὡς ἀντιπροσώπων αὐτῆς.

Η ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ἡ ἀπόκτησις ἐκ μέρους τῆς Τραπέζης ἰδίων Καταστημάτων, τόσον εἰς τὸ Κέντρον ὅσον καὶ εἰς τὰς περιφερείας, ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὴν Διοίκησιν αὐτῆς.

Ἡ φύσις καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης, ἡ πληθὺς τῶν μετ' αὐτῆς συναλασσομένων, ἀλλὰ καὶ ἡ συνεχὴς αὔξησις καὶ ἐπέκτασις τῶν ἐργασιῶν της καθίστα καθημερινῶς προβληματικὴν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ μετὰ τῆς Τραπέζης συναλασσομένου κόσμου.

Εἰς τὸ σύνολον τῶν γεωργῶν, οἵτινες περιέβαλον, εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τῆς λειτουργίας της, τὴν Τράπεζαν μὲ τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην των, μέγα τμῆμα τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ, μὲ τὴν ἰδίαν ἀποβλέπον πρὸς τὸ Ἵδρυμα ἐμπιστοσύνην, προσετέθη μεταξὺ τῶν πελατῶν της.

Συνεπῶς, ὄχι μόνον ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν συναλασσομένων καθίστατο δυσχερής, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης, εἰς χώρους ἀκαταλλήλους καὶ περιωρισμένους εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἐξετέλουν τὸ ἔργον των ὑπὸ ὅρους ἐξαιρετικῶς ἀνθυγιεινοὺς καὶ μὲ ἀπίστευτον ὄντως δυσχέρειαν.

Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος ἐνεφανίζετο ὡς ἐπιτακτικὴ καὶ ἀνεπίδεκτος ἀναβολῆς.

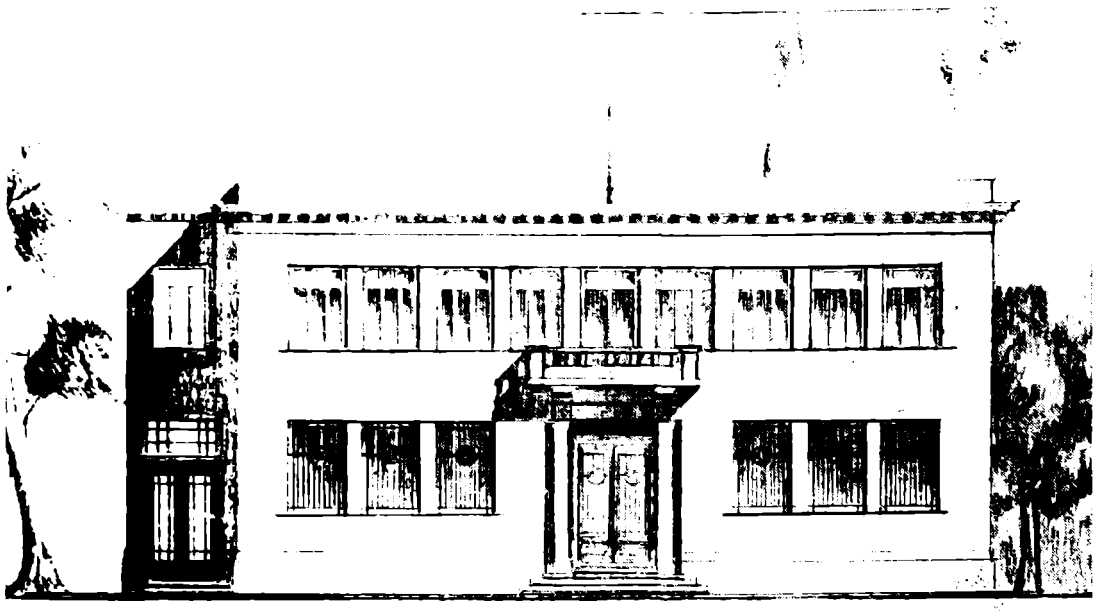
Ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης προῆλθεν εἰς ὁριστικὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς ἐπιβεβλημένης ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πολιτικῆς, ἡ δὲ ὑπηρεσία Κτιρίων κατήρτισε τὸ πρόγραμμα ἐφαρμογῆς, κατόπιν ἐμπεριστατωμένης μελέτης καὶ μὲ σύστημα προσιδιάζον πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἱδρύματος.

Ἐκρίθη ὡς οὐσιαστικῶς ὀρθὴ ἡ ἄποψις, ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα δέον νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὰ κτίριά της μὲ ἁπλότητα ἀλλὰ καὶ μὲ εὐπρέπειαν. Ἡ πολυτελὴς ἐμφάνισις εἰς τὰ κτίρια τῆς Τραπέζης ὤφειλε νὰ ἀποκλεισθῇ. Ἐπὶ τῇ βάσει συνεπῶς εἰδικῆς κατὰ περιφέρειαν μελέτης, στηριζομένης εἰς τὰς γενικὰς ἀνάγκας τῆς περιφερείας καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐξυπηρετουμένων διὰ τοῦ Καταστήματος ἀγροτῶν καὶ λοιπῶν συναλασσομένων, ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀνέγερσις κτιρίων ἀναλόγων εἰς χῶρον καὶ πληρούντων τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς, τόσον διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς ἐργαζομένους, ὅσον καὶ διὰ τὸ κοινόν.

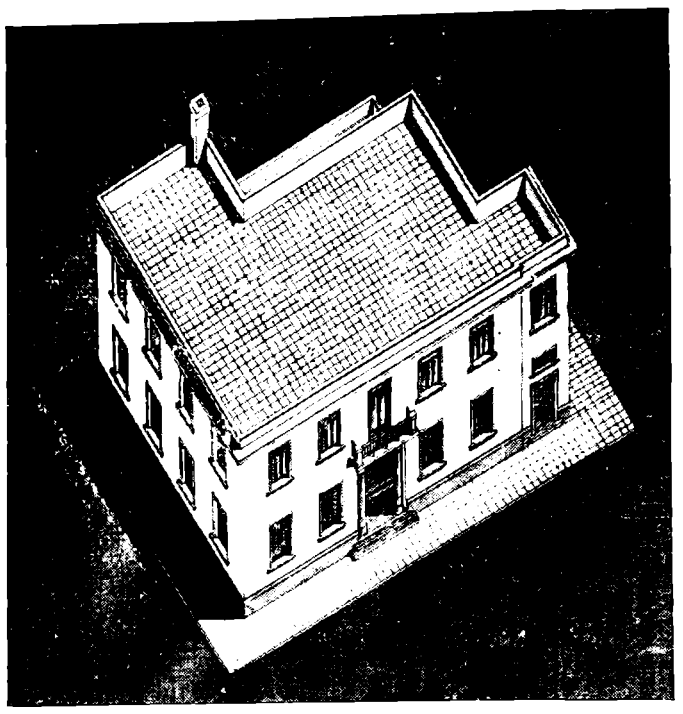
Τὸ πρόγραμμα ἐφαρμογῆς ἤρχισεν ἐκτελούμενον μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Τὰ ἀνεγερθέντα νέα κτίρια τῶν ὑποκαταστημάτων Θεσσαλονίκης, Γιαννιτσῶν, Λαρίσσης καὶ Τρικκάλων ἐπέτυχαν νὰ λησμονηθῇ εὐθὺς ἀμέσως ἡ προϋπάρξασα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν θλιβερὰ εἰκὼν τῶν συνωστιζομένων εἰς τοὺς στενοὺς χώρους τῶν πρώην ἀκαταλλήλων κτιρίων ἀγροτῶν καὶ τῶν ἀσθμαινόντων εἰς ἐλάχιστα κυβικὰ μέτρα ἀέρος ὑπαλλήλων.

Πλὴν ὅμως τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων κτιρίων ὧν ἡ ἀνέγερσις ἐγένετο βάσει τοῦ γενικοῦ κτιριακοῦ της προγράμματος, ἡ Τράπεζα, διὰ λόγους ἀνυπερβλήτου ἀνάγκης, ἐγένετο κυρία, εἴτε δι' ἀγορᾶς, εἴτε ὡς

ΣΧΕΔΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Μεσσήνης.

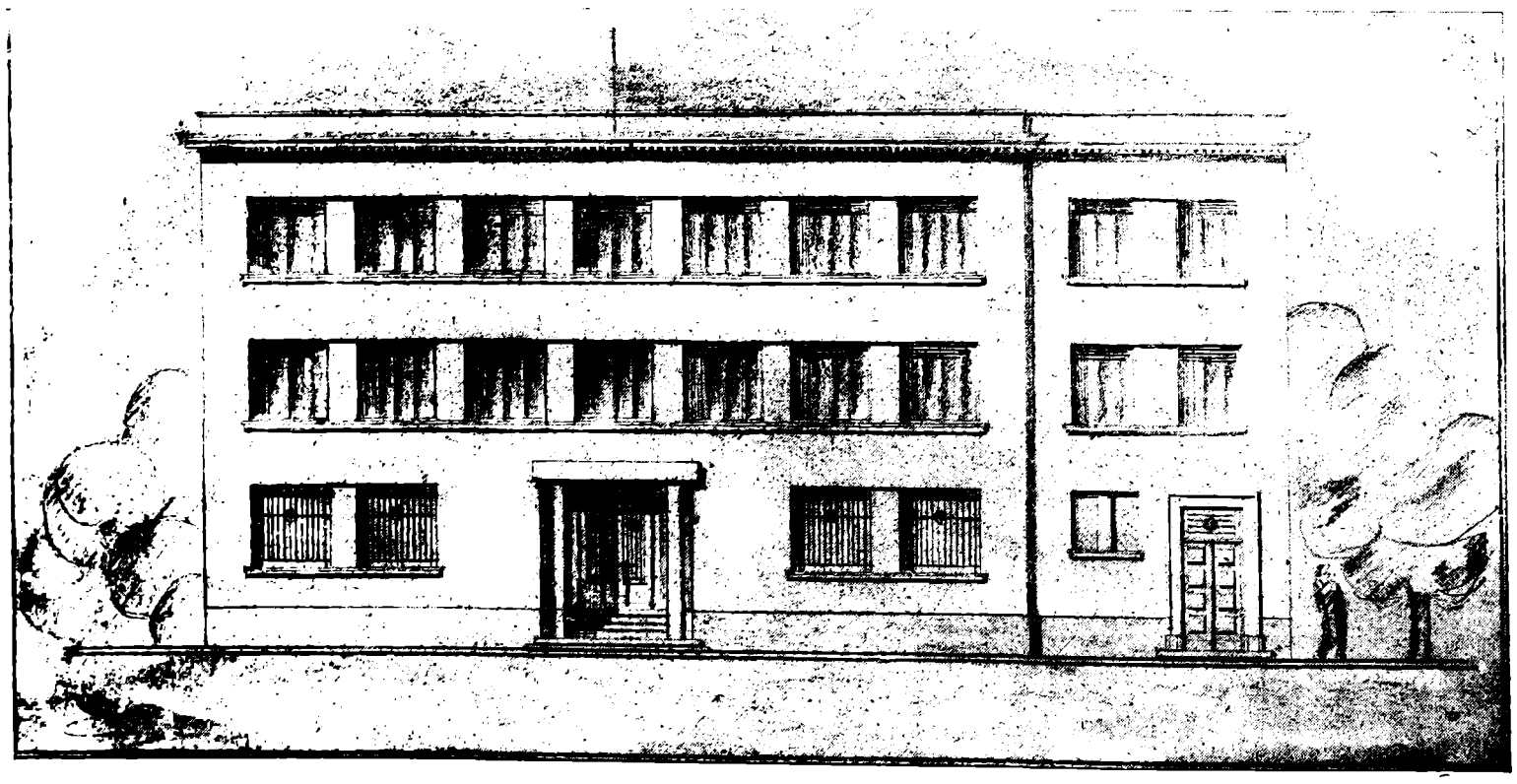
Κορίνθου.

Γιαννιτσῶν (ὡς θὰ συμπληρωθῇ).

Νέας Ζίχνης.

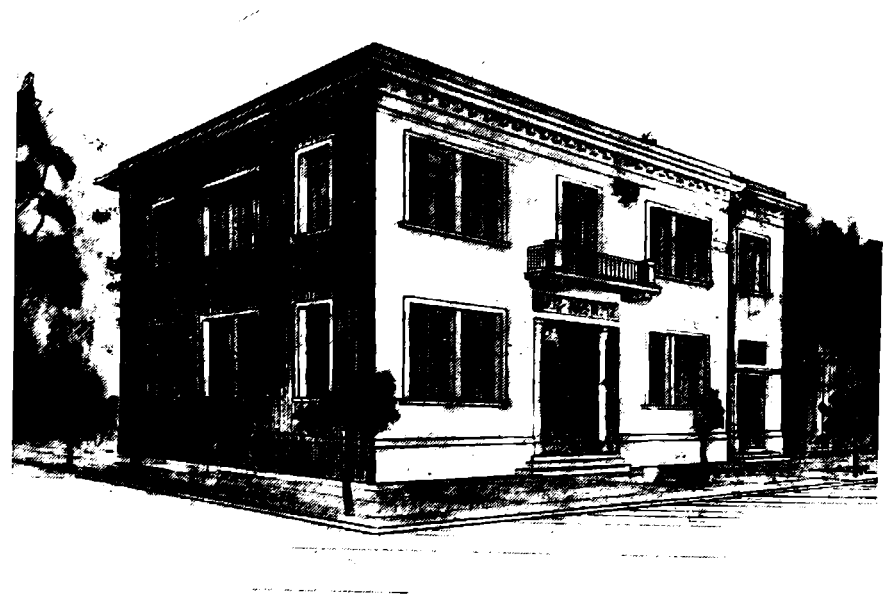

Καρδίτσης.

ΣΧΕΔΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

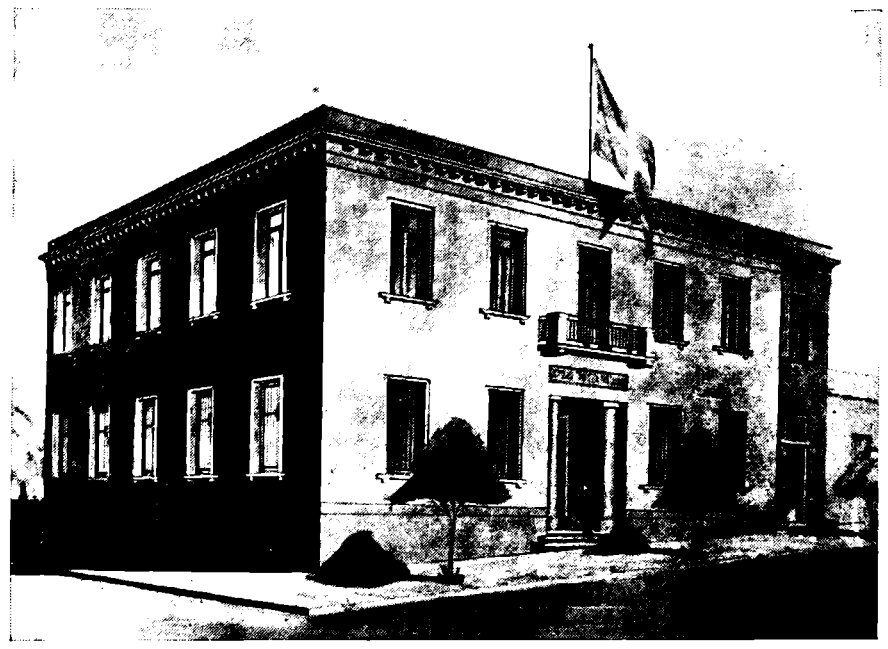
Ἁγίου Νικολάου (Κρήτης).

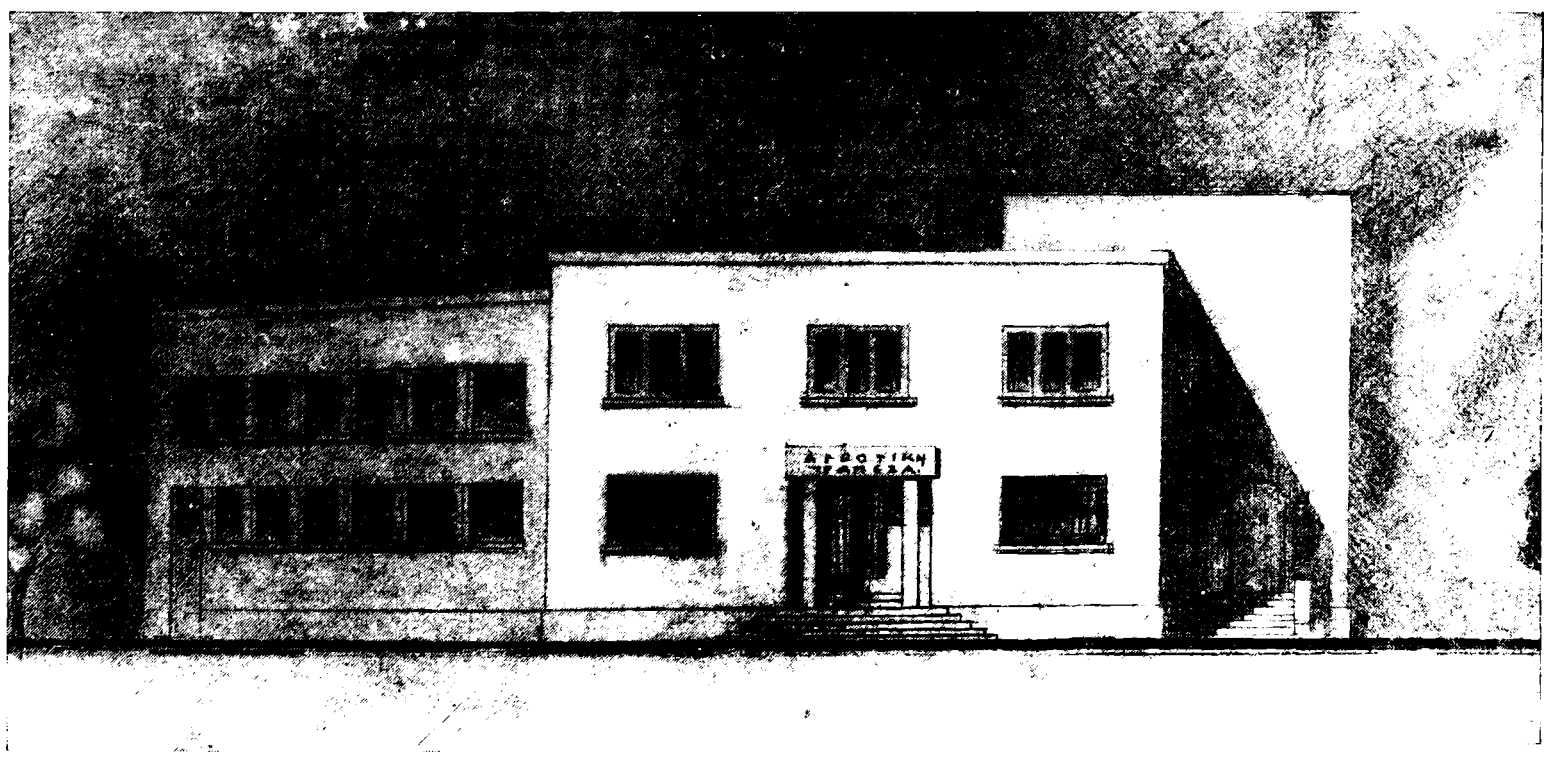
Ἐλασσῶνος.

Δράμας.

Ἐδέσσης.

Πύργου.

διάδοχος καταργηθέντων εἰδικῶν τοπικῶν ὀργανισμῶν ἀγροτικῆς πίστεως, κτιρίων πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν της καὶ εἰς τὰ κάτωθι ἀγροτικὰ κέντρα:

α) Ἐν Ἀθήναις, δι' ἀγορᾶς τοῦ κτιρίου τοῦ κεντρικοῦ της καταστήματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας της.

β) Ἐν Χανίοις, ὡς διάδοχος τοῦ καταργηθέντος κοινωφελοῦς ταμείου Κρήτης.

γ) Ἐν Κερκύρᾳ, κτιριακοῦ συγκροτήματος μετὰ ἐλαιοδεξαμενῶν ἀρτιοτάτων ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως καὶ ἀντιμετωπιζουσῶν ἐπαρκῶς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας ἀπὸ ἀπόψεως χωρητικότητος, ὡς διάδοχος τοῦ καταργηθέντος αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἀγροτικῆς πίστεως Κερκύρας.

δ) Ἐν Σέρραις, δι' ἀνεγέρσεως κτιρίου ἐπὶ οἰκοπέδου περιελθόντος αὐτῇ πρὸς συμψηφισμὸν ὀφειλῶν ἐκ μέρους τρίτων.

ε) Ἐν Λαγκαδᾷ, διὰ τῆς ἐκχωρήσεως πρὸς αὐτὴν τοῦ ἤδη χρησιμοποιουμένου ὡς ὑποκατάστημά της κτιρίου εἰς ἀπόσβεσιν ὀφειλῆς τρίτων.

στ) Ἐν Μυτιλήνῃ, Βόλῳ καὶ Χρυσουπόλει, δι' ἀγορᾶς κτιρίων πληρούντων ἐπαρκῶς τὰς ἀνάγκας τῶν ὑποκαταστημάτων της, ἀρτίως διασκευασθέντων καὶ συμπληρωθέντων ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας κτιρίων τῆς Τραπέζης.

Ἡ συνέχισις τοῦ προγράμματος θὰ ἐξακολουθήσῃ συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς, ἡ δὲ ὁλοκλήρωσις αὐτοῦ θὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ εἰς τὰ ὄργανα τῆς Τραπέζης ἄνεσιν εἰς τὴν ἐργασίαν των καὶ εὐπρέπειαν εἰς τὴν ἐμφάνισίν των καὶ εἰς τοὺς μετὰ τοῦ Ἱδρύματος συναλασσομένους εὐχέρειαν καὶ ταχύτητα εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεών των.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

1930-1939

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1930

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα:		***Κεφάλαια:***	
Ταμεῖον	873 135,98	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου	1 081 731 698,23
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	204 201 962,24	Ἀποθεματικὰ	15 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	15 483 696,79
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	499 168 163,95	***Καταθέσεις:***	
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων.	352 366 949,15	Ταμιευτηρίου	55 277 432,00
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	16 466 264,70	Ὄψεως	151 269 945,68
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	76 312 062,44	Προθεσμίας	14 881 873,80
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί:		***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	277 761 299,56	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	75 936 986,30
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	32 470 616,08	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	14 567 123,25
Ἐγκαταστάσεις:		Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	37 727 709,88
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης. .	2 256 011,83	***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** . .	8 378 529,80
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	8 378 529,80		
Σύνολον Δρχ.	**1 470 254 995,73**	*Σύνολον* Δρχ.	**1 470 254 995,73**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1930

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . . .	28 825 246,75	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει.	45 073 596,02
Τόκοι χρεωστικοὶ . . .	20 602 429,85	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	29 147 686,08
Ἀποσβέσεις.	18 809 442,48	Διάφορα κέρδη καὶ διάφοροι προμήθειαι . . .	19 615 836,98
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	10 600 000,00		
Καθαρὰ κέρδη.	15 000 000,00		
Σύνολον Δρχ.	**93 837 119,08**	*Σύνολον* Δρχ.	**93 837 119,08**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1931

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα :		***Κεφάλαια :***	
Ταμεῖον	1 411 894,00	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου	1 088 136 024,01
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	106 043 108,85	Ἀποθεματικὰ	31 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	25 483 696,79
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	783 425 958,39	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . . .	2 188 021,70
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων.	476 951 576,10	***Καταθέσεις :***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	50 821 299,05	Ταμιευτηρίου.	113 708 508,72
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	57 998 589,51	Ὄψεως.	137 946 751,88
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί :		Προθεσμίας	81 868 612,55
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	241 688 936,61	***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	87 856 473,92	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας. .	216 891 095,90
Ἐγκαταστάσεις :		Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	25 000 000,00
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης	50,00	Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	83 975 174,88
Λογαριασμοὶ Τάξεως .	50 415 924,73	***Λογαριασμοὶ Τάξεως***. .	50 415 924,73
Σύνολον Δρχ.	**1 856 613 811,16**	*Σύνολον* Δρχ.	**1 856 613 811,16**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1931

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . . .	39 660 832,05	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει	73 298 302,50
Τόκοι χρεωστικοὶ. . .	44 468 363,42	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	18 492 674,72
Ἀποσβέσεις.	13 038 311,43	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι.	22 477 852,18
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	1 101 322,50		
Καθαρὰ κέρδη.	16 000 000,00		
Σύνολον Δρχ.	**114 268 829,40**	*Σύνολον* Δρχ.	**114 268 829,40**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1932

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα :		***Κεφάλαια*** :	
Ταμεῖον . . .	1 886 612,47	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	1 092 088 264,66
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	120 520 853,69	Ἀποθεματικὰ	46 000 000,00
Χορηγήσεις :		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	35 483 696,79
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ . . .	793 154 358,10	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . .	7 036 691,40
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων	379 015 649,35	***Καταθέσεις*** :	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	66 599 163,22	Ταμιευτηρίου . .	114 077 228,50
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	52 967 086,44	Ὄψεως	130 358 961,91
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί :		Προθεσμίας . . .	72 510 640,25
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	474 992 191,62	***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί***:	
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	34 332 588,78	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	337 100 000,00
Ἐγκαταστάσεις :		Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	39 928 408,40
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	51,00	Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	48 884 662,76
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	499 122 698,23	***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** . .	499 122 698,23
Σύνολον Δρχ.	**2 422 591 252,90**	*Σύνολον* Δρχ.	**2 422 591 252,90**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1932

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . .	41 271 146,05	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει . .	93 051 517,37
Τόκοι χρεωστικοὶ. . . .	72 920 716,37	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	27 145 747,33
Ἀποσβέσεις	12 540 934,80	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι .	23 575 347,52
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	2 039 815,00		
Καθαρὰ κέρδη	15 000 000,00		
Σύνολον Δρχ.	**143 772 612,22**	*Σύνολον* Δρχ.	**143 772 612,22**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1933

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα :		***Κεφάλαια*** :	
Ταμεῖον	2 699 884,87	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	1 076 837 607,90
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	47 446 516,26	Ἀποθεματικὰ	71 000 000,00
Χορηγήσεις :		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	50 483 696,79
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ . . .	775 171 615,85	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς .	14 930 100,45
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων	491 468 532,15	***Καταθέσεις*** :	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	81 391 422,09	Ταμιευτηρίου . .	193 072 330,75
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	44 235 268,42	Ὄψεως	275 803 475,55
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί :		Προθεσμίας	82 798 049,60
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	1 219 842 049,03	***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ἀγορὰ καὶ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων, ἐργαλείων καὶ προϊόντων . . .	62 214 719,05	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	796 177 992,55
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	34 037 971,00	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	55 328 408,40
Ἐγκαταστάσεις :		Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	142 076 366,73
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	50,00	***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** . .	329 683 903,64
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	329 683 903,64		
Σύνολον Δρχ.	**3 088 191 932,36**	*Σύνολον* Δρχ.	**3 088 191 932,36**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1933

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . .	47 882 719,00	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει	99 249 188,31
Τόκοι χρεωστικοὶ . . .	76 303 132,85	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	42 988 325,56
Ἀποσβέσεις	20 845 886,45	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι	30 497 621,53
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	2 500 000,00		
Καθαρὰ κέρδη . . .	25 203 397,10		
Σύνολον Δρχ.	**172 735 135,40**	*Σύνολον* Δρχ.	**172 735 135,40**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1934

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα :		***Κεφάλαια :***	
Ταμεῖον	2 297 879,23	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου	1 077 053 405,89
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	65 714 231,91	Ἀποθεματικὰ	96 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων.	65 483 696,79
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	746 174 638,30	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . . .	24 124 119,25
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων	755 292 888,30	***Καταθέσεις :***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	111 030 317,12	Ταμιευτηρίου. . . .	294 633 102,65
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	38 265 256,99	Ὄψεως.	308 961 897,56
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί :		Προθεσμίας	181 371 164,90
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	604 441 458,80	***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ἀγορὰ καὶ διάθεσις γεωργ. φαρμάκων, ἐργαλείων καὶ προϊόντων	16 697 563,95	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	140 514 769,80
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	52 278 034,95	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	70 092 725,90
Ἐγκαταστάσεις :		Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	133 957 446,81
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	60,00	***Λογαριασμοὶ Τάξεως***. .	389 402 061,29
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	389 402 061,29		
Σύνολον Δρχ.	**2 781 594 390,84**	*Σύνολον* Δρχ.	**2 781 594 390,84**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1934

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . . .	55 789 241,20	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει	108 947 306,60
Τόκοι χρεωστικοὶ . .	74 687 388,15	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	45 507 337,82
Ἀποσβέσεις.	19 722 754,35	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι	25 061 170,37
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	3 900 000,00		
Καθαρὰ κέρδη	25 416 431,09		
Σύνολον Δρχ.	**179 515 814,79**	*Σύνολον* Δρχ.	**179 515 814,79**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1935

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα :		***Κεφάλαια :***	
Ταμεῖον	8 397 327,61	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου . .	1 083 637 315,94
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	73 062 119,40	Ἀποθεματικὰ	121 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων.	80 347 373,79
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	884 484 138,43	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς .	30 753 635,75
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων	587 764 841,55	***Καταθέσεις :***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	163 918 743,58	Ταμιευτηρίου. .	335 668 218,70
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργ. Τραπεζῶν καὶ Α. Ο. Α. Π. Κερκύρας	63 605 055,98	Ὄψεως. .	312 078 305,42
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί :		Προθεσμίας . .	314 568 005,94
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	845 457 929,62	***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ἀγορὰ καὶ διάθεσις γεωργ. φαρμάκων ἐργαλείων καὶ προϊόντων	17 264 635,76	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	242 728 067,15
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	11 613 842,35	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	82 706 029,90
Ἐγκαταστάσεις :		Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ . . .	75 350 494,89
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	23 268 813,20	***Λογαριασμοὶ Τάξεως***. .	384 955 419,80
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	384 955 419,80		
Σύνολον Δρχ.	**3 063 792 867,28**	*Σύνολον* Δρχ.	**3 063 792 867,28**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1935

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως .	69 647 887,05	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει	122 478 946,99
Τόκοι χρεωστικοὶ.	67 740 867,05	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	33 920 061,42
Ἀποσβέσεις. . . .	23 011 702,70	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι	39 526 617,49
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	10 400 000,00		
Καθαρὰ κέρδη	25 125 169,10		
Σύνολον Δρχ.	**195 925 625,90**	*Σύνολον* Δρχ.	**195 925 625,90**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα:		***Κεφάλαια:***	
Ταμεῖον	10 275 646,25	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου	1 085 114 146,15
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	12 070 086,56	Ἀποθεματικὰ	146 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	95 347 370,00
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	1 326 685 198,40	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . .	38 407 536,87
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων.	1 089 841 661,90	***Καταθέσεις:***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	269 836 585,70	Ταμιευτηρίου .	401 887 989,20
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	26 990 997,30	Ὄψεως . .	486 687 787,23
Ἀπαιτήσεις Α. Ο. Α. Π. Κερκύρας	22 997 114,00	Προθεσμίας	502 066 323,35
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί:		***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	339 089 103,27	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	119 938 230,15
Ἀγορὰ καὶ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων ἐργαλείων καὶ προϊόντων	25 802 954,96	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	74 426 377,25
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	38 917 617,75	Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	234 679 715,14
Ἐγκαταστάσεις:		***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** . .	555 032 807,03
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	22 048 509,25		
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	555 032 807,03		
Σύνολον Δρχ.	**3 739 588 282,37**	*Σύνολον* Δρχ.	**3 739 588 282,37**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1936

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . .	90 185 618,18	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει.	149 767 533,55
Τόκοι χρεωστικοὶ	74 676 910,29	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	27 199 632,20
Ἀποσβέσεις.	21 677 921,10	Διάφορα κέρδη καὶ διάφοροι προμήθειαι . . .	52 952 335,20
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς	18 261 872,50		
Καθαρὰ κέρδη. . .	25 117 178,88		
Σύνολον Δρχ.	**229 919 500,95**	*Σύνολον* Δρχ.	**229 919 500,95**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1937

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα:		***Κεφάλαια:***	
Ταμεῖον	15 951 128,56	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου	1 087 902 774,00
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	16 489 429,88	Ἀποθεματικὰ	161 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	95 347 370,00
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	1 552 923 095,65	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . .	67 241 943,72
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων.	1 533 775 015,45	***Καταθέσεις:***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	527 850 647,80	Ταμιευτηρίου . .	507 092 537,00
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	24 232 943,05	Ὄψεως . .	815 867 100,33
Ἀπαιτήσεις Α. Ο. Α. Π. Κερκύρας	21 275 610,14	Προθεσμίας	689 465 925,40
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί:		***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	229 331 461,52	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	337 944 280,00
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	89 658 951,27	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	61 469 677,63
Ἐγκαταστάσεις:		Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	215 609 839,36
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης	27 453 164,12	***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** . .	131 691 822,89
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	131 691 822,89		
Σύνολον Δρχ.	**4 170 633 270,33**	*Σύνολον* Δρχ.	**4 170 633 270,33**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1937

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . . .	140 401 677,33	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει.	199 756 389,28
Τόκοι χρεωστικοὶ . .	94 265 845,15	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	18 012 487,17
Ἀποσβέσεις.	9 218 840,90	Διάφορα κέρδη καὶ διάφοροι προμήθειαι . . .	49 262 127,93
Κρατήσεις διὰ διαφόρους σκοποὺς . . .	8 000 000,00		
Καθαρὰ κέρδη.	15 144 641.00		
Σύνολον Δρχ.	**267 031 004,38**	*Σύνολον* Δρχ.	**267 031 004,38**

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1938

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα:		***Κεφάλαια:***	
Ταμεῖον	21 357 845,42	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου	1 091 482 706,56
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	96 742 771,60	Ἀποθεματικὰ	181 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων.	110 347 370,00
Καλλιεργητικαὶ ἐπι προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	1 707 129 556,13	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . . .	72 514 644,47
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων	1 027 024 705,85	***Καταθέσεις:***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	747 709 728,80	Ταμιευτηρίου	622 727 922,20
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	21 958 699,85	Ὄψεως	1 227 130 678,24
Ἀπαιτήσεις Α. Ο. Α. Π. Κερκύρας	17 124 959,38	Προθεσμίας	811 192 004,20
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί:		***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	1 131 802 471,78	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	551 058 200,46
Ἀγορὰ καὶ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων, ἐργαλείων καὶ προϊόντων	41 438 215,10	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	73 237 095,03
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	144 825 367,24	Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	251 929 207,13
Ἐγκαταστάσεις:		***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** . .	497 086 698,44
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	35 445 507,14		
Λογαριασμοὶ Τάξεως . .	497 086 698,44		
Σύνολον Δρχ.	**5 489 706 526,73**	*Σύνολον* Δρχ.	**5 489 706 526,73**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1938

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως . .	139 760 111,93	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει	210 924 547,76
Τόκοι χρεωστικοὶ . . .	110 277 077,87	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	39 467 665,76
Ἀποσβέσεις	6 256 605,70	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι	43 271 992,21
Κρατήσεις διὰ διαφόρους ἄλλους σκοποὺς . . .	17 250 000,00		
Καθαρὰ κέρδη	20 120 410,23		
Σύνολον Δρχ.	**293 664 205,73**	*Σύνολον* Δρχ.	**293 664 205,73**

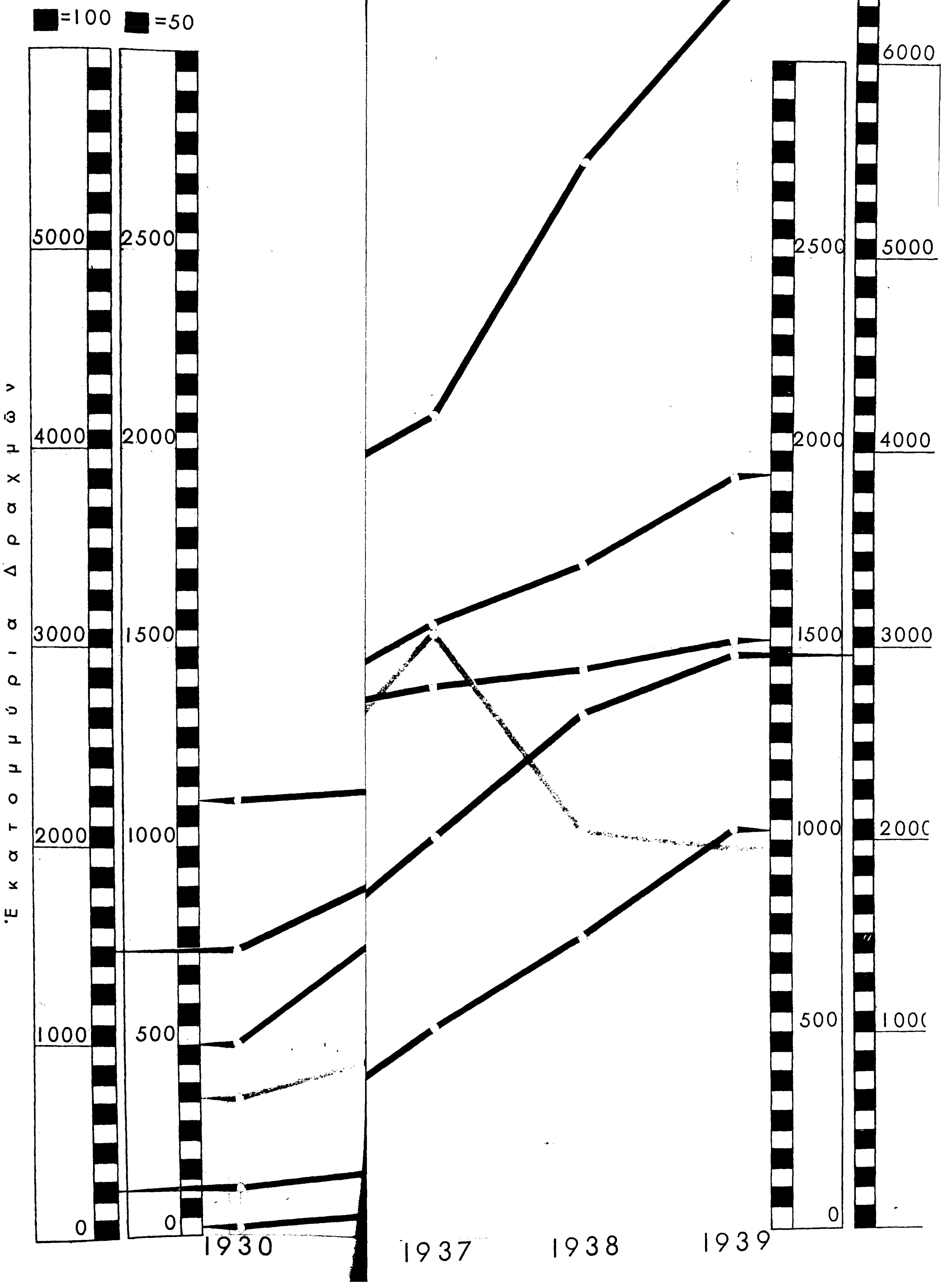
ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1939

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Διαθέσιμα:		***Κεφάλαια:***	
Ταμεῖον	24 014 027,05	Προικοδοτήσεις ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	1 097 506 475,61
Καταθέσεις παρὰ Τραπέζαις	123 053 671,95	Ἀποθεματικὰ	195 000 000,00
Χορηγήσεις:		Ἀποθεματικὸν δι' ἀπόσβεσιν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων	125 000 000,00
Καλλιεργητικαὶ ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ	1 924 683 919,25	Ταμεῖον ἀσφαλίσεως γεωργικῆς παραγωγῆς . . .	87 661 764,02
Ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων	985 013 046,55	***Καταθέσεις:***	
Δάνεια βελτιώσεως μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας .	1 015 004 959,25	Ταμιευτηρίου . .	619 623 561,85
Λογαριασμοὶ συγχωνευθεισῶν γεωργικῶν Τραπεζῶν	20 054 937,35	Ὄψεως . .	1 571 135 293,52
Ἀπαιτήσεις Α. Ο. Α. Π. Κερκύρας	16 203 350,84	Προθεσμίας . . .	752 098 462,05
Ἕτεροι ἐνεργητικοὶ λογαριασμοί:		***Ἕτεροι παθητικοὶ λογαριασμοί:***	
Ὀφειλόμενα παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου . . .	1 451 241 147,18	Ὀφειλαὶ πρὸς Τραπέζας .	1 043 822 310,01
Ἀγορὰ καὶ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων, ἐργαλείων καὶ προϊόντων	97 889 942,34	Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον	47 233 192,38
Διάφοροι χρεωστικοὶ λογαριασμοὶ	171 986 715,68	Διάφοροι πιστωτικοὶ λογαριασμοὶ	321 506 356,79
Ἐγκαταστάσεις:		***Λογαριασμοὶ Τάξεως*** .	524 381 357,76
Καταστήματα καὶ κτήματα ἰδιοκτησίας Τραπέζης .	31 441 698,79		
Λογαριασμοὶ Τάξεως .	524 381 357,76		
Σύνολον Δρχ.	**6 384 968 773,99**	*Σύνολον* Δρχ.	**6 384 968 773,99**

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 1939

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
Ἔξοδα διαχειρίσεως .	151 709 058,05	Τόκοι καὶ προεξοφλήματα ἐν γένει	222 693 208,13
Τόκοι χρεωστικοὶ	124 695 411,44	Τόκοι διάφοροι πιστωτικοὶ	50 153 152,96
Ἀποσβέσεις . .	7 049 564,65	Διάφορα κέρδη καὶ προμήθειαι	47 470 468,67
Κρατήσεις διὰ διαφόρους ἄλλους σκοποὺς	20 902 630,00		
Καθαρὰ κέρδη . .	15 960 165,62		
Σύνολον Δρχ.	**320 316 829,76**	*Σύνολον* Δρχ.	**320 316 829,76**

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 1939

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1930-1939

Α΄

— ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΘΕΙΣΑΙ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

— ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

— ΜΕΣΗ ΚΑΤΑ ΣΤΡΕΜΜΑ ΑΠΟΔΟΣΙΣ

— ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Αἱ καλλιεργηθεῖσαι ἐκτάσεις κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς χιλιάδας στρεμμάτων)

Προϊόντα	Μέσος ὅρος 1925-1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Σῖτος	5 060,9	5 649,4	6 053,3	6 061,2	6 929,8	7 918,5	8 467,6	8 358,5	8 566,5	8 617,4	9 533,8
Λοιπὰ δημητριακὰ .	5 888,3	6 813,2	7 410,6	7 455,3	7 580,9	7 221,3	6 938,7	7 258,2	7 704,9	7 449,1	7 729,3
Σύνολον σιτηρῶν	10 949 2	12 462,6	13 463,9	13 516,5	14 510,7	15 139,8	15 406,3	15 616,7	16 271,4	16 066,5	17 263,1
Ὄσπρια	541,2	692,8	736,8	732,9	857,6	873,8	794,2	931,1	1 139,0	1 218,5	1 687,4
Γεώμηλα καὶ προϊόντα λαχανοκήπων .	298,8	325,0	410,7	498,4	549,0	606,5	621,0	667,3	797,0	901,0	838,7
Καπνὸς . . .	896,1	986,0	880,7	702,4	840,4	732,6	803,2	1 150,9	956,5	834,6	866,2
Βάμβαξ . . .	161,1	201,6	184,8	202,5	382,9	446,4	537,4	722,8	820,1	747,3	760,0
Σανὸς	211,1	362,0	312,2	307,5	351,3	364,3	395,5	446,0	456,5	551,5	633,1
Τριφύλλι . . .	99,4	96,9	78,0	81,3	90,8	93,5	105,2	121,1	132,6	147,8	185,9
Χόρτον	208,7	—	494,0	475,5	437,1	399,6	448,0	577,6	620,3	629,9	524,9
Ἄμπελοι . . .	1 250,3	1 329,0	1 512,0	1 651,9	1 695,8	1 695,1	1 798,6	1 824,0	1 870,8	1 852,4	1 844,3
Σταφίδες . . .	664,6	683,3	687,9	699,9	734,5	735,9	757,6	785,3	778,5	796,9	799,1
Διάφορα . . .	221,3	650,1	557,8	340,9	360,8	357,4	242,5	313,2	312,2	349,2	488,7
Σύνολον	15 501,8	17 789,3	19.319,0	19 209,7	20 810,9	21 444,9	21 909,5	23 156,0	24 154,9	24 095,6	25 891,4

Ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς χιλιάδας τόννων)

Προϊόντα	Μέσος ὅρος 1925-1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Σῖτος	332,6	264,2	305,6	464,5	772,5	698,9	739,7	531,7	817,8	980,3	1 042,1
Λοιπὰ σιτηρὰ	446,4	495,2	469,8	600,1	762,0	603,2	577,4	621,7	795,7	693,9	757,2
Σύνολον σιτηρῶν	779,0	759,4	775,4	1 064,6	1 534,5	1 302,1	1 317,1	1 153,4	1 613,5	1 674,2	1 799,3
Ὄσπρια	27,9	34,7	38,5	39,8	57,8	55,6	55,3	73,7	94,6	87,5	119,9
Γεώμηλα καὶ προϊόντα λαχανοκήπων .	133,0	162,9	232,3	331,9	394,0	404,8	442,0	496,1	693,6	695,8	693,6
Καπνὸς . .	62,6	64,1	42,6	27,6	50,2	40,0	45,3	82,1	68,7	48,1	56,8
Βάμβαξ . .	10,8	11,7	9,9	15,9	30,9	36,3	47,3	50,8	63,1	47,5	49,0
Σανὸς . .	42,9	64,5	58,8	69,4	96,6	83,7	90,8	115,2	118,8	158,1	190,8
Τριφύλλι	36,6	40,4	34,2	41,6	47,6	53,4	65,3	78,1	95,5	103,4	130,8
Χόρτον . . .	43,2	—	100,6	110,3	117,4	89,4	107,7	162,0	169,9	173,6	165,1
Γλεῦκος . . .	258,9	220,9	194,5	381,5	386,6	357,8	494,6	191,9	336,8	463,6	385,4
Σταφυλαὶ ἐπιτραπέζιοι	30,3	33,6	40,7	65,7	73,6	73,8	102,8	45,1	72,5	97,8	89,9
Σταφίδες . .	166,3	170,6	100,8	189,2	167,2	207,1	213,1	176,9	189,2	187,5	170,5
Ἔλαιον	75,4	97,3	103,7	134,3	105,4	122,6	88,2	72,6	142,5	102,8	125,2
Ἐλαῖαι . . .	25,8	26,2	31,7	36,1	24,5	35,8	33,4	13,4	70,8	25,2	79,4

Ἡ μέση κατὰ στρέμμα ἀπόδοσις τῶν κυριωτέρων γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς χιλιόγραμμα)

Προϊόντα	Μέσος ὅρος 1925-1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Σῖτος	66	47	50	77	111	88	87	64	95	114	109
Κριθὴ	80	79	70	90	103	92	94	74	103	113	103
Ἀραβόσιτος . . .	80	78	63	81	105	88	86	111	116	78	94
Ὄρυζα	—	—	111	148	143	140	142	121	223	242	180
Σιτηρὰ ἐν γένει .	71	61	58	79	106	86	86	74	99	104	104
Ὄσπρια	50	50	52	54	67	57	62	71	75	66	71
Γεώμηλα . . .	359	445	452	551	646	590	553	658	787	712	726
Καπνὸς	70	65	48	39	60	52	53	71	72	57	66
Βάμβαξ	67	58	47	73	81	81	88	70	77	65	64
Τριφύλλι . . .	367	417	438	512	525	571	621	645	720	701	643
Γλεῦκος	231	180	153	274	272	255	329	140	223	295	240
Σταφίδες . . .	250	250	147	270	228	281	281	226	243	235	214

Ποσότης τῶν ἐξαχθέντων γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς τόννους)

Προϊόντα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Τυρὸς ἐν γένει .	—	—	—	655,2	518,6	82,5	319,8	409,8	78,0	43,3
Κουκούλια .	116,9	78,6	56,0	42,9	119,3	21,9	25,9	138,4	137,9	197,4
Μεταξόσπορος .	4,7	0,4	11,1	2,7	1,3	1,1	2,5	—	—	—
Κτηνοτρ. καρποὶ	—	—	—	2 301,6	2 140,4	384,3	709,0	2 076,7	2 224,6	310,0
Κάστανα . .	—	—	—	—	—	156,5	250,1	85,1	143,9	130,4
Ἐσπεριδοειδῆ	5 809,6	3 838,0	5 151,4	5 071,2	6 308,3	5 288,6	10 218,4	14 335,1	14 634,6	11 430,9
Σταφυλαὶ νωπαὶ	7 310,2	5 893,0	7 974,7	14 082,0	10 998,9	10 204,5	7 516,5	7 317,9	10 671,4	8 572,8
Σῦκα . .	21 559,0	9 645,0	19 313,0	17 124,0	14 892,0	17 914,0	15 476,0	18 901,0	19 123,0	11 312,0
Κορινθιακὴ σταφὶς	72 996,0	66 389,0	70 759,0	63 712,0	75 239,0	69 897,0	74 675,0	89 675,0	74 276,0	87 901,0
Σουλταν. καὶ ῥοζακὶ	13 435,0	13 386,0	16 996,0	23 326,0	23 224,0	31 408,0	26 156,0	23 607,0	29 986,0	28 901,0
Καρύδια . .	—	—	—	439,4	148,5	218,5	107,9	—	—	—
Ἀμύγδαλα	295,8	77,0	768,5	1 022,0	636,9	1 008,6	854,4	973,9	1 043,6	650,1
Χαρούπια .	9 789,0	8 365,0	17 288,0	11 072,0	37 566,0	4 437,0	10 002,0	14 253,0	14 605,0	9 679,0
Λαχανικὰ νωπὰ	—	—	—	—	—	1 717,9	1 289,8	2 004,1	867,4	1 452,1
Καπνὸς εἰς φύλλα	49 195,0	43 045,0	35 302,0	34 743,0	37 403,0	50 430,0	39 954,0	42 193,0	48 894,0	40 013,0
Πιπέρι . . .	160,5	148,0	191,5	108,9	125,4	91,7	102,9	76,6	165,0	217,9
Ἐλαῖαι .	11 426,0	11 242,0	13 030,0	14 374,0	13 804,0	15 184,0	15 195,0	12 806,0	14 347,0	12 316,0
Ἐλαιόλαδα . .	7 208,3	7 342,6	27 827,6	23 198,5	6 783,3	11 147,7	8 029,4	6 730,7	20 525,7	28 948,7
Γλεῦκος . .	9 489,0	3 984,0	4 590,0	3 750,3	2 405,2	2 05,51	2 001,3	2 937,4	1 845,8	1 566,2
Μαστίχα . . .	191,8	178,6	210,7	212,5	258,8	236,4	236,8	253,3	249,1	202,9
Οἶνοι	56 060,0	40 473,0	39 123,0	72 219,0	38 444,0	32 514,0	33 865,0	43 067,0	42 110,0	41 408,0

Ἀξία τῶν ἐξαχθέντων γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Προϊόντα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Τυρὸς ἐν γένει	—	—	—	21 138	14 773	3 217	11 513	14 090	2 924	2 080
Κουκούλια . .	4 543	2 133	1 789	1 681	2 403	754	1 427	6 360	10 274	21 750
Μεταξόσπορος . .	2 430	50	5 121	2 767	1 156	1 078	2 145	106	—	—
Κιηνοτροφ.καρποὶ	—	—	—	6 567	5 916	1 075	2 517	6 120	5 946	557
Κάστανα	—	—	—	—	—	1 110	2 181	824	1 285	1 302
Ἑσπεριδοειδῆ . .	39 038	21 344	26 861	39 264	53 047	67 637	105 439	162 383	178 363	131 322
Σταφυλαὶ νωπαὶ .	33 612	20 516	26 719	37 987	50 973	47 885	44 375	47 918	99 099	51 554
Σῦκα	112 335	46 410	112 496	132 157	148 968	163 263	148 739	158 530	184 067	111 526
Κορινθιακὴ σταφὶς	782 451	749 546	1 032 044	1 085 366	1 103 877	875 297	934 481	979 296	933 025	1 112 820
Σουλταν. καὶ ῥοζακὶ	184 830	184 058	266 521	257 335	315 767	358 098	368 950	445 365	529 153	459 877
Καρύδια .	—	—	—	7 818	4 086	6 244	3 394	182	—	—
Ἀμύγδαλα . .	7 636	1 879	19 790	38 510	30 683	41 954	47 461	46 406	48 750	29 427
Χαρούπια . .	9 339	6 697	20 570	16 197	73 320	12 065	20 916	36 023	60 225	42 449
Λαχανικὰ νωπὰ .	—	—	—	—	—	15 309	10 839	10 354	12 571	22 176
Καπνὸς εἰς φύλλα	3 382 003	2 248 556	1 821 866	1 726 594	2 027 385	3 568 634	3 397 870	4 383 935	5 119 175	3 978 274
Πιπέρι . . .	1 745	1 319	1 336	1 108	1 688	1 463	1 694	1 495	2 934	4 015
Ἐλαῖαι	127 752	119 577	95 870	124 458	218 945	290 951	286 931	262 716	292 599	224 276
Ἐλαιόλαδα . .	89 010	93 060	476 160	456 407	173 923	304 670	275 241	241 210	580 035	914 647
Γλεῦκος . . .	25 496	10 891	15 386	15 852	9 198	12 220	9 348	12 259	14 215	13 284
Μαστίχα . . .	13 290	11 994	11 789	15 184	37 930	32 811	29 459	31 413	30 889	23 821
Οἶνοι	212 630	170 144	162 689	308 941	154 409	147 358	157 068	215 598	246 759	257 649
Σύνολον	5 028 140	3 688 174	4 097 007	4 295 331	4 428 447	5 953 093	5 861 988	7 062 583	8 352 288	7 402 806

Ποσότης τῶν εἰσαχθέντων κυριωτέρων γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς τόννους)

Προϊόντα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Σῖτος	574 669	662 916	601 555	448 625	260 082	442 897	457 068	505 810	474 562	364 298
Ἀραβόσιτος .	7 046	19 837	151 810	26 744	3 942	54 230	59 845	47 531	55 853	50 126
Κριθὴ	8 222	1 641	7 581	882	238	7 993	18 498	7 085	9 349	9 741
Ὄσπρια . .	20 246	23 920	22 677	18 640	16 805	19 389	20 801	22 359	19 656	8 912
Ὄρυζα	24 327	24 479	24 495	20 455	24 236	26 863	30 148	30 148	28 357	29 342
Ξυλεία (κ. μ.) .	385 510	341 100	281 642	234 933	294 809	434 868	356 294	360 192	286 150	260 356

Ἀξία τῶν εἰσαχθέντων κυριωτέρων γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Προϊόντα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Σῖτος . . .	2 049 400	1 425 900	1 459 300	1 360 700	739 700	1 399 600	1 915 200	2 766 900	2 157 300	1 168 800
Ἀραβόσιτος .	17 100	32 800	215 100	68 100	10 200	150 100	162 100	153 600	188 400	145 900
Κριθὴ	23 500	2 900	13 900	1 800	700	21 400	40 000	26 000	26 500	25 300
Ὄσπρια . . .	122 000	92 200	93 400	81 300	88 900	113 500	139 500	187 300	179 100	97 900
Ὄρυζα	161 300	119 500	160 700	130 100	148 100	172 100	183 300	204 500	192 100	166 800
Ξυλεία . . .	432 600	350 500	337 100	304 800	374 100	548 100	444 100	577 300	509 900	466 600

Β΄

— ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

— ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

— ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΙΣΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Χορηγήσεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

Α΄. ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Ἔτη	*Πρὸς συνεταιρισμένους Δραχμαὶ*	*Πρὸς μεμονωμένους Δραχμαὶ*	*Σύνολον Δραχμαὶ*
1930	638 055 000	259 443 000	897 498 000
1931	609 896 000	322 431 000	932 327 000
1932	519 161 000	316 246 000	835 407 000
1933	568 909 000	314 201 000	883 110 000
1934	540 183 000	347 939 000	888 122 000
1935	645 929 000	464 905 000	1 110 834 000
1936	882 905 000	628 556 000	1 511 461 000
1937	1 003 922 000	767 371 000	1 771 293 000
1938	1 166 369 000	889 675 000	2 056 044 000
1939	1 299 813 000	924 143 000	2 223 956 000

Β΄. ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙ ΕΝΕΧΥΡΩι

Ἔτη	*Πρὸς συνεταιρισμένους Δραχμαὶ*	*Πρὸς μεμονωμένους Δραχμαὶ*	*Σύνολον Δραχμαὶ*
1930	284 520 000	107 087 000	391 607 000
1931	294 624 000	90 974 000	385 598 000
1932	208 197 000	61 432 000	269 629 000
1933	322 223 000	131 618 000	453 841 000
1934	870 444 000	125 686 000	996 130 000
1935	470 158 000	255 905 000	726 063 000
1936	697 597 000	527 993 000	1 225 590 000
1937	1 188 937 000	597 414 000	1 786 351 000
1938	1 064 668 000	471 653 000	1 536 321 000
1939	1 248 848 000	425 795 000	1 674 643 000

Γ΄. ΔΑΝΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ

Ἔτη	*Πρὸς μεμονωμένους, συνεταιρισμένους, νομικὰ πρόσωπα κλπ. Δραχμαὶ*	*Ἔτη*	*Πρὸς μεμονωμένους, συνεταιρισμένους, νομικὰ πρόσωπα κλπ. Δραχμαὶ*
1930	17 176 000	1935	80 186 000
1931	35 837 000	1936	147 754 000
1932	20 858 000	1937	315 269 000
1933	26 656 000	1938	416 381 000
1934	47 684 000	1939	417 893 000

Καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις τῆς Τραπέζης γενόμεναι κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939 κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Θράκη . . .	62 112	51 137	50 065	57 673	80 064	103 617	114 163	133 349	150 374	164 330
Ἀνατ. Μακεδονία	153 123	140 506	116 991	153 161	93 564	127 041	154 437	158 866	160 721	194 806
Κεντρ. Μακεδονία	98 790	96 448	72 162	60 439	89 811	129 862	167 511	217 363	281 682	346 144
Δυτικὴ Μακεδονία	32 435	33 123	27 278	26 135	25 161	33 403	55 352	51 767	61 110	61 801
Θεσσαλία . .	120 529	151 447	114 288	117 902	138 937	155 413	202 894	237 880	266 616	267 395
Στερεὰ Ἑλλὰς .	110 988	133 107	111 087	103 628	112 145	160 638	227 908	275 277	320 782	340 526
Ἤπειρος . . .	26 294	36 687	22 794	9 336	11 853	30 202	42 773	39 882	47 255	35 033
Πελοπόννησος .	204 707	200 943	236 571	241 869	234 618	274 822	336 265	426 021	511 081	532 719
Νῆσοι Αἰγαίου .	26 869	16 037	11 635	12 560	22 707	16 888	55 316	42 731	53 297	76 118
Νῆσοι Κυκλάδες .	1 460	1 759	670	526	408	382	700	2 256	5 881	6 900
Νῆσος Κρήτη .	49 669	59 446	61 454	88 258	67 517	69 547	127 429	146 444	150 445	152 252
Νῆσοι Ἰόνιοι .	10 522	11 687	10 412	11 623	11 337	9 019	26 713	39 457	46 800	45 932
Σύνολον	897 498	932 327	835 407	883 110	888 122	1 110 834	1 511 461	1 771 293	2 056 044	2 223 956

Καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις τῆς Τραπέζης γενόμεναι κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939 κατὰ εἴδη ἐνισχυθεισῶν καλλιεργειῶν.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Εἴδη καλλιεργειῶν	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Δημητριακὰ	316 777	361 849	274 757	240 421	334 329	418 420	495 100	591 142	763 713	868 807
Ἄμπελοι . . .	223 322	41 318	38 251	26 548	27 345	43 317	80 811	86 410	107 846	120 647
Σταφὶς . .		149 448	185 349	206 605	227 954	257 027	308 296	341 722	399 821	393 144
Καπνὰ	219 968	174 895	122 010	170 608	118 497	168 585	220 528	236 485	223 001	234 216
Ἐλαῖαι . .	26 903	28 386	21 609	21 313	28 093	33 209	80 399	145 168	113 029	127 532
Βαμβάκι . .	16 508	23 239	28 145	21 725	29 531	53 315	81 156	99 471	100 000	87 519
Κηπουρικὰ. .	6 169	7 454	9 872	6 926	11 318	19 676	29 856	46 418	61 185	84 233
Κτηνοτροφικὰ.	28 276	41 863	27 096	33 444	36 150	72 908	116 402	156 011	180 863	166 591
Λιπάσματα . .	21 241	34 266	42 496	51 332	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Διάφορα . . .	38 334	69 609	85 822	104 188	74 905	44 377	98 913	68 466	106 586	141 267
Σύνολον	897 498	932 327	835 407	883 110	888 122	1 110 834	1 511 461	1 771 293	2 056 044	2 223 956

(1) Τὰ χορηγηθέντα λιπάσματα, ἀξίας δρχ. 75.731.000 διὰ τὸ 1934, δρχ. 82.886.000 διὰ τὸ 1935, δρχ. 113.838.000 διὰ τὸ 1936, δρχ. 129.263.000 διὰ τὸ 1937, δρχ. 196.806.000 διὰ τὸ 1938 καὶ δρχ. 250.177.000 διὰ τὸ 1939, περιλαμβάνονται εἰς τὰ προϊόντα διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὁποίων ἐχρησιμοποιήθησαν.

Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ χορηγηθέντα ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939 κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Θράκη . .	80 968	34 312	17 883	42 323	87 485	74 889	134 070	197 418	135 153	153 717
Ἀνατ. Μακεδονία	184 891	207 251	122 334	250 396	295 906	338 996	501 353	574 874	492 808	540 452
Κεντρ. Μακεδονία	36 951	26 750	14 524	16 029	226 965	85 683	90 308	231 483	221 175	313 545
Δυτικὴ Μακεδονία	3 625	5 813	3 805	9 899	51 128	14 854	64 651	78 019	33 082	43 390
Θεσσαλία . .	17 050	21 932	27 627	35 308	210 091	72 229	87 811	252 750	183 311	189 558
Στερεὰ Ἑλλὰς	49 075	65 807	46 082	67 806	71 942	64 568	154 495	199 746	168 624	162 259
Ἤπειρος .	2 590	5 843	1 737	925	418	243	3 150	4 266	9 580	8 451
Πελοπόννησος	3 114	2 286	12 431	6 514	4 997	30 549	62 391	89 705	90 451	88 826
Νῆσοι Αἰγαίου .	7 178	11 536	5 215	14 746	948	2 481	38 594	53 418	63 190	78 764
Νῆσοι Κυκλάδες .	139	836	1	—	—	—	272	210	265	117
Νῆσος Κρήτη .	6 026	3 232	17 767	9 855	45 851	41 135	87 808	99 252	120 799	87 372
Νῆσοι Ἰόνιοι .	—	—	223	40	399	436	687	5 210	17 883	8 192
Σύνολον	391 607	385 598	269 629	453 841	996 130	726 063	1 225 590	1 786 351	1 536 321	1 674 643

Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ χορηγηθέντα ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ ἐνεχυριασθέντα ἢ συγκεντρωθέντα προϊόντα καὶ εἴδη.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Προϊόντα ἢ εἴδη	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Σῖτος καὶ λοιπὰ δημητριακὰ .	17 138	3 504	4 811	12 106	618 661	154 912	83 758	479 145	450 119	593 479
Κτηνοτροφικὰ φυτὰ . . .	616	246	503	673	1 288	355	3 829	6 040	12 168	13 675
Καπνὰ	364 303	359 627	209 644	407 313	319 210	487 845	912 719	955 412	689 622	734 354
Ἔλαιον καὶ ἐλαῖαι	1 472	6 211	2 877	2 845	508	3 339	4 190	22 443	96 632	26 304
Βάμβαξ . . .	75	75	880	998	585	1 446	21 888	87 747	29 304	11 206
Χαρούπια . . .	90	202	352	—	—	570	343	1 659	330	410
Κουκούλια . .	44	101	34	132	35	—	3 899	3 606	21 544	10 763
Σταφὶς .	4 442	2 292	12 824	8 535	8 410	35 682	98 597	120 731	116 289	114 601
Οἶνος . . .	—	11	2 932	9 863	1 896	3 623	41 555	48 944	63 113	69 639
Τυρὸς καὶ βούτυρον . . .	—	—	647	3 271	1 233	925	3 175	6 218	1 972	4 415
Μηχαναὶ . . .	2 137	551	846	1 063	1 437	2 993	5 316	9 262	12 421	16 485
Διάφορα . . .	1 290	12 778	33 279	7 042	42 867	34 373	46 321	45 144	42 015	79 312
Σύνολον	391 607	385 598	269 629	453 841	996 130	726 063	1 225 590	1 786 351	1 536 321	1 674 643

Δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας χορηγηθέντα ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939 κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Θράκη . .	462	2 132	412	6 193	5 257	5 878	16 467	22 020	29 628	47 789
Ἀνατ. Μακεδονία	225	2 533	388	1 129	7 073	16 199	20 158	22 123	29 639	36 422
Κεντρ. Μακεδονία	2 900	4 648	2 087	1 175	9 330	20 370	15 692	32 138	31 823	62 935
Δυτικὴ Μακεδονία	2 151	1 725	1 671	754	2 242	4 824	5 838	8 541	74 297	7 358
Θεσσαλία . .	2 603	4 095	3 559	4 766	8 489	9 609	14 879	24 946	44 958	47 464
Στερεὰ Ἑλλὰς	4 545	11 426	10 643	1 250	2 881	9 070	31 714	107 341	103 883	120 789
Ἤπειρος . .	180	1 635	1 077	1 125	305	1 549	3 558	7 585	10 079	8 927
Πελοπόννησος .	1 965	6 027	443	1 596	2 272	4 312	9 356	52 088	50 104	52 777
Νῆσοι Αἰγαίου .	1 455	456	105	4 194	1 447	1 154	19 967	9 678	10 927	4 016
Νῆσοι Κυκλάδες .	—	—	25	—	—	—	386	1 242	2 716	2 870
Νῆσος Κρήτη .	597	1 006	340	4 422	8 388	6 720	9 128	25 034	23 082	19 067
Νῆσοι Ἰόνιοι .	93	154	108	52	—	501	611	2 533	5 245	7 479
Σύνολον	17 176	35 837	20 858	26 656	47 684	80 186	147 754	315 269	416 381	417 893

Δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας χορηγηθέντα ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ σκοποὺς χορηγήσεων αὐτῶν.

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Σκοποὶ δι' οὓς ἐχορηγήθησαν	1930 - 1935	1936	1937	1938	1939
Ἀροτριῶντα, μεταγωγικὰ καὶ μεγάλα ζῷα ἀναπαραγωγῆς καὶ μικτῆς ἀποδόσεως	66 261	35 861	75 065	110 280	124 357
Ζῷα μικρὰ (πρόβατα, αἶγες, κλπ.)	13 074	8 920	5 487	9 995	8 020
Χοιροτροφία καὶ πτηνοτροφία	—	—	140	309	96
Μελισσοκομία	2 097	898	2 394	3 821	3 528
Σηροτροφία	—	1 030	1 376	1 373	671
Γεωργικαὶ μηχαναὶ καὶ ἐργαλεῖα	31 995	7 973	13 420	21 952	43 025
Γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ (ἀποθῆκαι, σταῦλοι, ἀχυρῶνες)	7 762	9 021	12 051	28 209	33 863
Ποιμνιοστάσια καὶ βουστάσια	—	444	972	4 742	3 783
Καπνόπανα καὶ καπνοξηραντήρια	—	6 107	11 913	14 744	13 763
Σταφιδόπανα καὶ τζιβιέραι	—	779	737	3 518	3 905
Ἐκχερσώσεις καὶ βαθεῖαι ἀρόσεις	10 405	7 871	9 959	13 437	14 747
Ἀρδεύσεις	17 231	11 427	21 772	57 121	27 334
Ἀποστραγγίσεις, ἀντιπλημμυρικά, ἀποξηραντικὰ	18 881	1 984	49 371	40 333	29 466
Δενδροκομία	5 981	2 646	4 589	8 836	10 912
Ἀμπελουργία	9 426	2 112	1 886	2 490	3 282
Βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις	24 895	29 061	35 266	29 346	14 337
Ἐξαγορὰ γαιῶν	7 575	3 723	5 681	14 803	19 637
Ἐξόφλησις χρεῶν πρὸς τρίτους	—	—	1 252	2 571	1 667
Δασικὴ πίστις	—	—	—	37 247	348
Ἁλιευτικὴ πίστις	—	—	—	1 012	1 864
Ὀργάνωσις προστασίας παραγωγῆς	10 000	—	—	—	55 000
Διάφορα	2 814	17 897	61 938	10 242	4 288
Σύνολον	228 397	147 754	315 269	416 381	417 893

Συνολικὰ ποσὰ τῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης χορηγήσεων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

Ἔτη	*Καλλιεργητικαὶ χορηγήσεις Δραχμαὶ*	*Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ Δραχμαὶ*	*Δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας Δραχμαὶ*	*Σύνολον Δραχμαὶ*
1930	897 498 000	391 607 000	17 176 000	1 306 281 000
1931	932 327 000	385 598 000	35 837 000	1 353 762 000
1932	835 407 000	269 629 000	20 858 000	1 125 894 000
1933	883 110 000	453 841 000	26 656 000	1 363 607 000
1934	888 122 000	996 130 000	47 684 000	1 931 936 000
1935	1 110 834 000	726 063 000	80 186 000	1 917 083 000
1936	1 511 461 000	1 225 590 000	147 754 000	2 884 805 000
1937	1 771 293 000	1 786 351 000	315 269 000	3 872 913 000
1938	2 056 044 000	1 536 321 000	416 381 000	4 008 746 000
1939	2 223 956 000	1 674 643 000	417 893 000	4 316 492 000

Ποσὰ ἐξυπηρετοῦντα τὴν ἀγροτικὴν πίστιν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου τῶν ἐτῶν 1930-1939.

Ἔτη	*Ἐκ καλλιεργητικῶν χορηγήσεων Δραχμαὶ*	*Ἐκ δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ Δραχμαὶ*	*Ἐκ δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας Δραχμαὶ*	*Σύνολον Δραχμαὶ*
1930	499 168 000	352 367 000	16 466 000	868 001 000
1931	783 426 000	476 952 000	50 821 000	1 311 199 000
1932	793 154 000	379 016 000	66 599 000	1 238 769 000
1933	775 172 000	491 469 000	81 391 000	1 348 032 000
1934	746 175 000	755 293 000	111 030 000	1 612 498 000
1935	884 484 000	587 765 000	163 919 000	1 636 168 000
1936	1 326 685 000	1 089 842 000	269 836 000	2 686 363 000
1937	1 552 923 000	1 533 775 000	527 851 000	3 614 549 000
1938	1 707 130 000	1 027 024 000	747 710 000	3 481 864 000
1939	1 924 684 000	985 013 000	1 015 005 000	3 924 702 000

Ἡ κίνησις τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ καταθέσεων Ταμιευτηρίου, Ὄψεως καὶ Προθεσμίας κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

Ἔτη	*Ταμιευτηρίου*		*Ὄψεως*		*Προθεσμίας*	
	Καταθέσεις γενόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους *Δραχμαί*	*Ἀναλήψεις γενόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους* *Δραχμαί*	*Καταθέσεις γενόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους* *Δραχμαί*	*Ἀναλήψεις γενόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους* *Δραχμαί*	*Καταθέσεις γενόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους* *Δραχμαί*	*Ἀναλήψεις γενόμεναι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους* *Δραχμαί*
1930	98 804 000	43 527 000	281 625 000	133 267 000	20 000 000	5 118 000
1931	179 649 000	121 218 000	416 472 000	426 883 000	39 386 000	5 294 000
1932	174 603 000	174 234 000	315 095 000	322 683 000	27 618 000	4 082 000
1933	268 194 000	189 199 000	786 416 000	640 972 000	17 204 000	6 916 000
1934	390 443 000	288 882 000	931 903 000	898 744 000	156 192 000	57 619 000
1935	433 423 000	392 388 000	1 134 033 000	1 130 917 000	147 095 000	13 898 000
1936	496 209 000	429 989 000	1 717 075 000	1 542 465 000	107 843 000	132 979 000
1937	668 051 000	562 847 000	2 842 529 000	2 513 350 000	211 661 000	123 984 000
1938	764 127 000	648 491 000	3 858 115 000	3 446 851 000	155 374 000	131 505 000
1939	760 763 000	763 867 000	4 851 858 000	4 507 854 000	120 718 000	194 862 000
Σύνολον	4 234 266 000	3 614 642 000	17 135 121 000	15 563 986 000	1 003 091 000	676 257 000

Ὑφιστάμεναι καταθέσεις καὶ ἀριθμὸς καταθετῶν παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1939, κατὰ εἶδος καταθέσεων.

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	*Ταμιευτηρίου*		*Ὄψεως*		*Προθεσμίας*		*Σύνολον*	
	Καταθέται	*Δραχμαὶ*	*Καταθέται*	*Δραχμαὶ*	*Καταθέται*	*Δραχμαὶ*	*Καταθέται*	*Δραχμαὶ*
Θράκη	1 105	13 790 605	808	16 246 785	50	3 170 200	1 963	33 207 590
Ἀνατολικὴ Μακεδονία	3 591	33 952 884	2 101	28 038 124	220	1 914 068	5 912	63 905 075
Κεντρικὴ Μακεδονία	3 030	53 024 926	2 022	126 661 883	119	8 529 497	5 171	188 216 306
Δυτικὴ Μακεδονία	559	6 702 099	764	9 334 443	27	1 726 500	1 350	17 763 042
Θεσσαλία	3 585	61 646 021	2 069	37 909 160	193	13 059 337	5 847	112 614 518
Στερεὰ Ἑλλὰς	3 840	68 969 031	1 622	48 921 382	236	17 743 385	5 698	135 633 798
Ἤπειρος	971	16 864 350	1 364	15 077 906	165	11 207 985	2 500	43 150 241
Πελοπόννησος	4 264	86 406 843	2 853	54 124 957	402	31 146 124	7 519	171 677 924
Νῆσοι Αἰγαίου	814	17 287 076	533	18 346 452	69	4 781 552	1 416	40 415 080
Νῆσοι Κυκλάδες	209	4 056 106	107	1 305 920	13	1 082 040	329	6 444 066
Νῆσος Κρήτη	1 865	19 940 296	1 122	30 155 952	168	11 944 357	3 155	62 040 605
Νῆσοι Ἰόνιοι	935	15 994 864	364	9 187 660	109	5 802 022	1 408	30 984 547
Σύνολον Περιφερειακῶν Καταστημάτων	24 768	398 635 101	15 729	395 310 624	1 771	112 107 067	42 268	906 052 792
Κεντρικὸν Κατάστημα	8 869	220 988 461	1 257	1 175 824 669	375	214 727 300	10 501	1 611 540 430
Σύνολον Περιφερειακῶν καὶ Κεντρικοῦ	33 637	619 623 562	16 986	1 571 135 293	2 146	326 834 367	52 769	2 517 593 222
						Δεσμευμέναι		425 264 095
						Γενικὸν Σύνολον		2 942 857 317

Ὑφιστάμεναι καταθέσεις καὶ ἀριθμὸς καταθετῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1939 κατὰ ἰδιότητα καταθετῶν.

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	*Ἀγροτῶν*		*Γεωργ. συν/σμῶν καὶ Ἑνώσεων*		*Ἀστῶν*		*Νομικῶν προσώπων*		*Τραπεζῶν*		*Σύνολον*	
	Καταθέται	*Δραχμαί*	*Καταθέται*	*Δραχμαί*	*Καταθέται*	*Δραχμαί*	*Καταθέται*	*Δραχμαί*	*Καταθέται*	*Δραχμαί*	*Καταθέται*	*Δραχμαί*
Θράκη	920	5 517 040	143	6 328 546	642	12 516 248	250	2 158 977	8	6 686 779	1 963	33 207 590
Ἀνατολικὴ Μακεδονία	4 425	19 528 546	327	7 368 459	899	23 147 865	259	11 825 457	2	2 034 748	5 912	63 905 075
Κεντρικὴ Μακεδονία	2 285	12 334 481	510	17 285 624	2 067	67 396 352	306	91 186 649	3	13 200	5 171	188 216 306
Δυτικὴ Μακεδονία	528	3 767 287	325	1 677 607	420	8 090 530	76	4 226 001	1	1 617	1 350	17 763 042
Θεσσαλία	2 932	30 056 293	711	6 997 016	2 001	59 023 261	203	16 537 948	—	—	5 847	112 614 518
Στερεὰ Ἑλλὰς	2 609	32 246 222	481	5 636 394	2 413	70 696 632	182	21 456 603	13	5 597 947	5 698	135 633 798
Ἤπειρος	679	4 627 301	530	4 550 384	1 030	24 892 645	261	9 079 911	—	—	2 500	43 150 241
Πελοπόννησος	2 829	40 239 113	1 212	13 212 105	3 153	86 845 853	322	31 377 121	3	3 732	7 519	171 677 924
Νῆσοι Αἰγαίου	434	9 165 620	276	4 822 918	646	18 395 020	56	8 030 623	4	899	1 416	40 415 080
Νῆσοι Κυκλάδες	62	471 849	69	455 200	174	3 968 446	22	1 548 471	2	100	329	6 444 066
Νῆσος Κρήτη	1 175	11 772 285	578	6 506 151	1 200	15 598 660	201	28 163 049	1	460	3 155	62 040 605
Νῆσοι Ἰόνιοι	302	4 207 466	184	2 348 627	742	17 601 702	180	6 826 752	—	—	1 408	30 984 547
Σύνολον Περιφερ. Καταστημάτων	19 180	173 933 503	5 346	77 189 031	15 387	408 173 214	2 318	232 417 562	37	14 339 482	42 268	906 052 792
Κεντρικὸν Κατάστημα	42	1 238 564	90	2 164 435	10 058	319 762 346	303	1 066 285 725	8	222 089 360	10 501	1 611 540 430
Σύνολον Περιφερειακῶν καὶ Κεντρικοῦ	19 222	175 172 067	5 436	79 353 466	25 445	727 935 560	2 621	1 298 703 287	45	236 428 842	52 769	2 517 593 222
											Δεσμευμέναι	425 264 095
											Γενικὸν σύνολον	2 942 857 317

Ἀπαιτήσεις συνεταιρικῶν ὀργανώσεων εἰσπραχθεῖσαι διὰ τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930-1939.

Ἔτη	Ἀπαιτήσεις παραδοθεῖσαι πρὸς εἴσπραξιν		Ἀπαιτήσεις εἰσπραχθεῖσαι	
	Ἀριθμὸς ἀπαιτήσεων	Ἀξία εἰς δραχμὰς	Ἀριθμὸς ἀπαιτήσεων	Ἀξία εἰς δραχμὰς
1930	1 455	12 677 000	462	6 709 000
1931	12 222	31 027 000	1 030	4 297 000
1932	20 018	38 224 000	6 079	9 324 000
1933	33 406	81 383 000	9 239	12 157 000
1934	22 355	42 775 000	11 851	14 712 000
1935	29 738	54 354 000	17 048	22 890 000
1936	44 970	95 411 000	19 300	32 454 000
1937	37 389	84 146 000	18 178	26 761 000
1938	47 213	113 015 000	24 194	40 950 000
1939	48 327	96 209 000	31 025	56 194 000
Σύνολον	297 093	649 221 000	138 406	226 448 000

Γ΄

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1936

Ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν—Ἀριθμὸς μελῶν καὶ μερί συνεταιρισμῶν τὴν

Α΄. Κατὰ κατηγορίας συνεταιρισμῶν.

Κατηγορίαι συνεταιρισμῶν	Ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν				Ἀριθμὸς μελῶν τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Ἀριθμὸς δηλωθεισῶν μεριδων τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Εὐθύνη τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν		Σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν Π. Ε. Δραχμαὶ
	Λειτουργοῦντες	Ὑπὸ ὀργάνωσιν	Ἀδρανοῦντες	Σύνολον νόμῳ ὑφισταμένων συνεταιρισμῶν			Συνεταιρισμοὶ Α. Ε.	Συνεταιρισμοὶ Π. Ε.	
1) Πιστωτικοὶ	3 021	113	1 113	4 247	198 134	287 497	754	2 267	4 234 718 500
2) Προμηθευτικοὶ . .	21	1	69	91	1 486	1 679	1	20	17 230 550
3) Πωλήσεως . . .	348	21	124	493	21 878	39 176	7	341	557 656 100
4) Παραγωγικοὶ . . .	249	23	135	407	22 537	68 921	2	247	936 858 430
ἤτοι:									
α) Ἐλαιουργικοὶ . .	*89*	*3*	*33*	*125*	*7 727*	*35 840*	*2*	*87*	*637 644 930*
β) Οἰνοποιητικοὶ . .	*114*	*5*	*25*	*144*	*11 796*	*29 413*	—	*114*	*238 480 500*
γ) Γαλακτοκομικοὶ .	*40*	*9*	*44*	*93*	*1 881*	*2 526*	—	*40*	*36 478 000*
δ) Ἕτεροι (ὀρυζοκαλλιεργείας, ἐκμεταλλεύσεως δασῶν κλπ.) .	*6*	*6*	*33*	*45*	*1 133*	*1 142*	—	*6*	*24 255 000*
5) Διάφοροι	122	48	552	722	19 861	22 023	11	111	100 322 065
ἤτοι:									
α) Ἐνοικιάσεως καὶ ἐξαγορᾶς γαιῶν . .	*37*	*34*	*396*	*467*	3 855	*3 934*	*2*	*35*	*77 778 400*
β) Διαχειρίσεως καὶ συνιδιοκτησίας δάσους ἢ χορτονομῆς (ἀναγκαστικοὶ) . . .	*72*	*5*	*88*	*165*	15 181	*15 391*	*6*	*66*	*4 465 315*
γ) Ἐγγείων βελτιώσεων (ἐλεύθεροι) . .	*1*	*2*	*16*	*19*	28	*1 110*	—	*1*	*83 350*
δ) Κοινῆς χρήσεως μηχανῶν	*5*	*1*	*2*	*8*	581	*1 252*	—	*5*	*15 215 000*
ε) Ἕτεροι (κτηνοτροφικοί, ἀσφαλιστ. κλπ.)	*7*	*6*	*50*	*63*	216	*336*	*3*	*4*	*2 780 000*
Γενικὸν σύνολον	3 761	206	1 993	5 960	263 896	419 296	775	2 986	5 846 785 645

δων—Εἶδος καὶ σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργούντων
31 Δεκεμβρίου 1936.

Β'. Κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα.

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	Ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν				Ἀριθμὸς μελῶν τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Ἀριθμὸς δηλωθεισῶν μεριδων τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Εὐθύνη τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν		Σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν Π. Ε. Δραχμαὶ
	Λειτουργοῦντες	Ὑπὸ ὀργάνωσιν	Ἀδρανοῦντες	Σύνολον νόμῳ ὑφισταμένων συν/σμῶν			Συνεταιρισμοὶ Α. Ε.	Συνεταιρισμοὶ Π. Ε.	
Θράκη	251	5	49	305	20 104	20 830	222	29	144 017 500
Ἀνατολικὴ Μακεδονία	355	3	99	457	21 907	23 692	98	257	592 335 500
Δυτικὴ Μακεδονία	228	15	78	321	16 271	17 776	57	171	287 451 995
Κεντρικὴ Μακεδονία	561	10	188	759	38 877	39 677	93	468	1 021 329 500
Θεσσαλία	337	14	202	553	22 114	27 340	4	333	444 908 000
Στερεὰ Ἑλλὰς	456	32	628	1 116	41 767	77 329	17	439	904 955 850
Ἤπειρος	147	34	131	312	12 580	13 459	6	141	143 265 000
Πελοπόννησος	771	66	397	1 234	35 374	101 608	236	535	672 907 200
Νῆσοι Αἰγαίου	134	4	54	192	14 776	38 097	3	131	544 826 000
Νῆσοι Κυκλάδες	32	1	12	45	1 882	3 715	—	32	25 474 100
Νῆσος Κρήτη	358	19	131	508	27 403	42 376	38	320	743 711 500
Νῆσοι Ἰόνιοι	131	3	24	158	10 841	13 397	1	130	321 603 500
Γενικὸν σύνολον	3 761	206	1 993	5 960	263 896	419 296	775	2 986	5 846 785 645

Ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν—Ἀριθμὸς μελῶν καὶ μερί συνεταιρισμῶν τὴν

Α΄. Κατὰ κατηγορίας συνεταιρισμῶν.

Κατηγορίαι συνεταιρισμῶν	Ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν				Ἀριθμὸς μελῶν τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Ἀριθμὸς δηλωθεισῶν μεριδων τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Εὐθύνη τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν		Σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν Π. Ε. Δραχμαὶ
	Λειτουργοῦντες	Ὑπὸ ὀργάνωσιν	Ἀδρανοῦντες	Σύνολον νόμῳ ὑφισταμένων συν/σμῶν			Συνεταιρισμοὶ Α. Ε.	Συνεταιρισμοὶ Π. Ε.	
1) Πιστωτικοὶ . . .	3 021	113	1 113	4 247	198 134	287 497	754	2 267	4 234 718 500
2) Προμηθευτικοὶ . .	21	1	69	91	1 486	1 679	1	20	17 230 550
3) Πωλήσεως	348	21	124	493	21 878	39 176	7	341	557 656 100
4) Παραγωγικοὶ . . .	249	23	135	407	22 537	68 921	2	247	936 858 430
ἤτοι:									
α) Ἐλαιουργικοὶ . .	*89*	*3*	*33*	*125*	*7 727*	*35 840*	*2*	*87*	*637 644 930*
β) Οἰνοποιητικοὶ . .	*114*	*5*	*25*	*144*	*11 796*	*29 413*	—	*114*	*238 480 500*
γ) Γαλακτοκομικοὶ .	*40*	*9*	*44*	*93*	*1 881*	*2 526*	—	*40*	*36 478 000*
δ) Ἕτεροι (ὀρυζοκαλλιεργείας, ἐκμεταλλεύσεως δασῶν κλπ.) .	*6*	*6*	*33*	*45*	*1 133*	*1 142*	—	*6*	*24 255 000*
5) Διάφοροι	122	48	552	722	19 861	22 023	11	111	100 322 065
ἤτοι:									
α) Ἐνοικιάσεως καὶ ἐξαγορᾶς γαιῶν . .	*37*	*34*	*396*	*467*	3 855	*3 934*	*2*	*35*	*77 778 400*
β) Διαχειρίσεως καὶ συνιδιοκτησίας δάσους ἢ χορτονομῆς (ἀναγκαστικοὶ) . . .	*72*	*5*	*88*	*165*	15 181	*15 391*	*6*	*66*	*4 465 315*
γ) Ἐγγείων βελτιώσεων (ἐλεύθεροι) . .	*1*	*2*	*16*	*19*	28	*1 110*	—	*1*	*83 350*
δ) Κοινῆς χρήσεως μηχανῶν	*5*	*1*	*2*	*8*	581	*1 252*	—	*5*	*15 215 000*
ε) Ἕτεροι (κτηνοτροφικοί, ἀσφαλιστ. κλπ.)	*7*	*6*	*50*	*63*	216	*336*	*3*	*4*	*2 780 000*
Γενικὸν σύνολον	3 761	206	1 993	5 960	263 896	419 296	775	2 986	5 846 785 645

δων—Εἶδος καὶ σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργούντων 31 Δεκεμβρίου 1936.

Β'. Κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα.

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	Ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν				Ἀριθμὸς μελῶν τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Ἀριθμὸς δηλωθεισῶν μερίδων τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν	Εὐθύνη τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν		Σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργούντων συνεταιρισμῶν Π. Ε. Δραχμαὶ
	Λειτουργοῦντες	Ὑπὸ ὀργάνωσιν	Ἀδρανοῦντες	Σύνολον πάσης ὑφισταμένων συνεταιρισμῶν			Συνεταιρισμοὶ Α. Ε.	Συνεταιρισμοὶ Π. Ε.	
Θράκη	251	5	49	305	20 104	20 830	222	29	144 017 500
Ἀνατολικὴ Μακεδονία	355	3	99	457	21 907	23 692	98	257	592 335 500
Δυτικὴ Μακεδονία	228	15	78	321	16 271	17 776	57	171	287 451 995
Κεντρικὴ Μακεδονία	561	10	188	759	38 877	39 677	93	468	1 021 329 500
Θεσσαλία	337	14	202	553	22 114	27 340	4	333	444 908 000
Στερεὰ Ἑλλὰς	456	32	628	1 116	41 767	77 329	17	439	904 955 850
Ἤπειρος	147	34	131	312	12 580	13 459	6	141	143 265 000
Πελοπόννησος	771	66	397	1 234	35 374	101 608	236	535	672 907 200
Νῆσοι Αἰγαίου	134	4	54	192	14 776	38 097	3	131	544 826 000
Νῆσοι Κυκλάδες	32	1	12	45	1 882	3 715	—	32	25 474 100
Νῆσος Κρήτη	358	19	131	508	27 403	42 376	38	320	743 711 500
Νῆσοι Ἰόνιοι	131	3	24	158	10 841	13 397	1	130	321 603 500
Γενικὸν σύνολον	3 761	206	1 993	5 960	263 896	419 296	775	2 986	5 846 785 645

Ἐνεργητικὸν καὶ Παθητικὸν τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν

Κατὰ κατηγορίαν

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Κατηγορίαι συνεταιρισμῶν	*Μὴ καταβληθεῖσα ἀξία μεριδίων*	*Ἀπαιτήσεις ἐκ δανείων τὴν 31-12-1936*	*Ταμεῖον*	*Χρεώγραφα*	*Πρῶται ὕλαι καὶ ἐμπορεύματα ἐν ἀποθήκῃ*	*Μηχαναί, ἀκίνητα, ἐγκαταστάσεις*	*Καταθέσεις τῶν συνεταιρισμῶν εἰς Τραπέζας καὶ ἄλλους οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς*	*Συμμετοχὴ εἰς ἑνώσεις ἢ ἄλλους οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς*
1) Πιστωτικοὶ . .	48 139 804	1 415 491 802	10 569 123	3 088 045	18 546 729	41 273 461	78 520 350	21 531 540
2) Προμηθευτικοὶ .	209 081	3 900 673	120 769	4 733	14 961	2 369 439	501 652	66 026
3) Πωλήσεως . . .	5 429 397	116 562 131	1 973 276	255 329	1 614 695	12 021 458	5 558 774	3 930 073
4) Παραγωγικοὶ . .	12 292 601	53 985 004	1 564 712	127 763	1 608 761	42 386 391	9 068 061	4 981 492
ἤτοι:								
α) Ἐλαιουργικοὶ .	*3 431 970*	*30 289 392*	*637 619*	*89 815*	*849 141*	*37 183 947*	*3 488 054*	*59 000*
β) Οἰνοποιητικοὶ .	*7 722 969*	*15 341 250*	*387 732*	*13 498*	*270 132*	*2 560 686*	*5 073 789*	*4 896 564*
γ) Γαλακτοκομικοὶ	*478 029*	*8 174 089*	*282 585*	*24 450*	*427 310*	*2 601 308*	*453 249*	*15 928*
δ) Ἕτεροι (ὀρυζοκαλλιεργείας, ἐκμεταλλεύσεως δασῶν κ.λ.π.) . .	*659 633*	*180 273*	*256 776*	—	*62 178*	*40 450*	*52 969*	*10 000*
5) Διάφοροι . . .	1 569 707	9 236 957	1 197 394	70 502	54 856	21 250 030	2 474 783	9 000
ἤτοι:								
α) Ἐνοικιάσεως καὶ ἐξαγορᾶς γαιῶν .	*960 644*	*6 823 013*	*142 251*	*22 000*	*53 676*	*9 010 327*	*885 533*	*9 000*
β) Διαχειρίσεως καὶ συνιδιοκτησίας δάσους ἢ χορτονομῆς (ἀναγκαστικοὶ) . . .	*219 878*	*673 721*	*764 651*	*31 802*	*1 180*	*7 213 554*	*1 219 123*	—
γ) Ἐγγείων βελτιώσεων (ἐλεύθεροι)	*11 110*	—	*19 191*	—	—	*332 328*	—	—
δ) Κοινῆς χρήσεως μηχανῶν . . .	*328 568*	*59 336*	*243 909*	*16 700*	—	*4 154 590*	*100 000*	—
ε) Ἕτεροι (κτηνοτροφικοί, ἀσφαλιστικοὶ κ.λ.π.) . .	*49 507*	*1 680 887*	*27 392*	—	—	*539 231*	*270 127*	—
Γενικὸν σύνολον	67 640 590	1 599 176 567	15 425 274	3 546 372	21 840 002	119 300 779	96 123 620	30 518 131

ρισμῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1936 (εἰς δραχμάς).

ρίας συνεταιρισμῶν.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Λοιποὶ λογαριασμοὶ ἐνεργητικοῦ	*Ζημίαι*	*Σύνολον ἐνεργητικοῦ*	*Ἀξία δηλωθεισῶν μερίδων*	*Ἀποθεματικὰ κεφάλαια τὴν 31-12-1936*	*Ὀφειλόμενα δάνεια τὴν 31-12-1936*	*Καταθέσεις εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς τὴν 31-12-1936*	*Κέρδη*	*Λοιποὶ λογαριασμοὶ παθητικοῦ*	*Σύνολον παθητικοῦ*
86 786 287	6 558 125	1 730 505 266	183 709 661	132 221 848	1 239 077 377	35 110 501	14 158 104	126 227 775	1 730 505 266
723 805	11 511	7 922 650	1 804 250	1 089 814	3 740 962	149 428	129 151	1 009 045	7 922 650
30 892 298	524 415	178 761 846	18 484 000	13 663 260	112 730 008	2 805 089	1 549 114	29 530 375	178 761 846
31 201 004	6 164 328	163 380 117	51 355 723	9 791 690	70 546 699	1 739 019	1 364 779	28 582 207	163 380 117
16 503 406	*5 960 007*	*98 492 351*	*30 941 723*	*8 555 828*	*41 167 209*	*1 586 041*	*890 263*	*15 351 287*	*98 492 351*
2 130 270	*119 228*	*38 516 118*	*15 334 500*	*755 885*	*19 783 921*	*129 677*	*240 426*	*2 271 709*	*38 516 118*
1 699 436	*85 093*	*14 241 477*	*1 287 800*	*450 463*	*9 187 897*	*23 301*	*57 751*	*3 234 265*	*14 241 477*
10 867 892	—	*12 130 171*	*3 791 700*	*29 514*	*407 672*	—	*176 339*	*7 724 946*	*12 130 171*
14 700 268	348 217	50 911 714	4 151 419	12 391 750	12 873 123	125 460	3 119 041	18 250 921	50 911 714
10 613 718	*146 842*	*28 667 004*	*2 079 340*	*5 202 774*	*9 541 766*	*120 949*	*626 179*	*11 095 996*	*28 667 004*
2 396 192	*120 058*	*12 640 159*	*326 469*	*3 674 344*	*307 244*	*4 511*	*1 961 416*	*6 366 175*	*12 640 159*
44 915	*14 669*	*422 213*	*11 110*	*180*	*410 923*	—	—	—	*422 213*
1 640 674	*54 604*	*6 598 381*	*1 439 500*	*3 356 587*	*881 976*	—	*505 377*	*414 941*	*6 598 381*
4 769	*12 044*	*2 583 957*	*295 000*	*157 865*	*1 731 214*	—	*26 069*	*373 809*	*2 583 957*
164 303 662	13 606 596	2 131 481 593	259 505 053	169 158 362	1 438 968 169	39 929 497	20 320 189	203 600 323	2 131 481 593

Ἀπὸ κοινοῦ ἐργασίαι τῶν γεωργικῶν

Κατὰ κατηγο

Κατηγορίαι συνεταιρισμῶν	*Ἀξία ἀπὸ κοινοῦ προμηθευθέντων εἰδῶν*			*Ἀπὸ κοινοῦ*	
	Γεωργικῆς χρήσεως Δραχμαὶ	*Οἰκιακῆς χρήσεως Δραχμαὶ*	*Σύνολον Δραχμαὶ*	*Ποσότης παραχθέντος εἴδους Ὀκάδες*	*Ἀγοραία ἀξία παραχθέντος εἴδους Δραχμαὶ*
1) Πιστωτικοὶ .	123 029 808	34 681 317	157 711 125	15 838 753	72 052 481
2) Προμηθευτικοὶ	932 507	306	932 813	1 424 678	9 731 643
3) Πωλήσεως	26 624 717	2 305 632	28 930 349	413 948	3 568 339
4) Παραγωγικοὶ .	8 002 941	2 977 090	10 980 031	2 665 655	28 037 152
ἤτοι:					
α) Ἐλαιουργικοὶ .	*2 084 077*	*102 004*	*2 186 081*	*2 665 655*	*28 037 152*
β) Οἰνοποιητικοὶ . .	*5 794 488*	*2 704 981*	*8 499 469*	—	—
γ) Γαλακτοκομικοὶ . .	*120 465*	*103 703*	*224 168*	—	—
δ) Ἕτεροι (ὀρυζοκαλλιεργείας, ἐκμεταλλεύσεως δασῶν κλπ.) . . .	*3 911*	*66 402*	*70 313*	—	—
5) Διάφοροι . .	2 353 894	44 280	2 398 174	2 322 427	20 058 978
ἤτοι:					
α) Ἐνοικιάσεως καὶ ἐξαγορᾶς γαιῶν .	*447 163*	*8 536*	*455 699*	—	—
β) Διαχειρίσεως καὶ συνιδιοκτησίας δάσους ἢ χορτονομῆς (ἀναγκαστικοὶ)	*1 906 731*	—	*1 906 731*	*717 517*	*5 87 2062*
γ) Ἐγγείων βελτιώσεων (ἐλεύθεροι)	—	—	—	—	—
δ) Κοινῆς χρήσεως μηχανῶν . . .	—	*35 744*	*35 744*	*1 604 910*	*14 186 916*
ε) Ἕτεροι (κτηνοτροφικοί, ἀσφαλιστικοὶ κλπ.)	—	—	—	—	—
Γενικὸν σύνολον	160 943 867	40 008 625	200 952 492	22 665 461	133 448 593

συνεταιρισμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1936.

ρίας συνεταιρισμῶν.

χρῆσις μηχανῶν		*Ἀπὸ κοινοῦ ἐπεξεργασία προϊόντων*				*Ἀπὸ κοινοῦ πώλησις*	
Παραχθεῖσα ποσότης ἀνήκουσα εἰς συνεταίρους Ὀκάδες	*Προμήθεια συνεταιρισμοῦ Δραχμαὶ*	*Ἀξία πρώτης ὕλης Δραχμαὶ*	*Ποσότης παραχθέντος εἴδους Ὀκάδες*	*Ἀπὸ κοινοῦ πωληθεῖσα ποσότης Ὀκάδες*	*Ἀξία πωληθέντος προϊόντος Δραχμαὶ*	*Ποσότης πωληθέντος εἴδους Ὀκάδες*	*Ἀξία πωληθέντος εἴδους Δραχμαὶ*
9 287 816	9 033 203	6 934 290	1 782 959	1 232 190	10 565 338	15 157 372	126 171 852
1 181 822	1 032 794	—	—	—	—	67 125	182 037
—	198 251	2 112 119	6 675 957	516 489	3 802 994	17 144 938	178 385 094
1 204 146	2 727 691	29 091 944	5 169 851	2 979 005	19 481 845	14 095 291	70 836 388
1 204 146	*2 727 691*	*20 760 839*	*2 056 784*	*963 801*	*11 634 119*	*1 071 544*	*12 798 853*
—	—	*4 645 582*	*1 718 532*	*469 500*	*1 764 100*	*10 071 117*	*48 181 794*
—	—	*2 483 887*	*119 734*	*270 903*	*3 270 330*	*717 829*	*6 274 445*
—	—	*1 201 636*	*1 274 801*	*1 274 80*	*2 813 296*	*2 234 801*	*3 581 296*
1 525 274	1 828 394	138 176	83 370	75 400	78 500	76 841	76 976
—	—	—	—	—	—	*1 044*	*8 618*
694 239	*395 902*	*37 700*	*75 000*	*75 000*	*57 700*	*75 000*	*57 700*
—	—	—	—	—	—	—	—
831 035	*1 432 492*	*79 800*	*7 970*	—	—	*797*	*10 658*
—	—	*20 676*	*400*	*400*	*20 800*	—	—
13 199 058	14 820 333	38 276 529	13 712 137	4 803 084	33 928 677	46 541 567	375 652 347

Ἑνώσεις γεωργικῶν συνεταιρισμῶν—Μέλη καὶ μερίδες—Ληφθέντα καὶ χορηγηθέντα

Κατὰ γεωγραφι

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	Ἀριθμὸς Ἑνώσεων				Ἀριθμὸς μελῶν τῶν λειτουργουσῶν Ἑνώσεων	Ἀριθμὸς δηλωθεισῶν μερίδων τῶν λειτουργουσῶν Ἑνώσεων	Εὐθύνη τῶν λειτουργουσῶν Ἑνώσεων		Σύνολον εὐθύνης τῶν λειτουργουσῶν Ἑνώσεων Π. Ε. Δραχμαὶ
	Λειτουργοῦσαι	Ὑπὸ ὀργάνωσιν	Ἀδρανοῦσαι	Σύνολον νόμῳ ὑφισταμένων Ἑνώσεων			Ἑνώσεις Α.Ε.	Ἑνώσεις Π.Ε.	
Θράκη	4	1	—	5	210	423	—	4	36 910 000
Ἀνατολικὴ Μακεδονία . .	4	—	1	5	229	367	—	4	71 075 000
Κεντρικὴ Μακεδονία . .	9	—	—	9	478	609	—	9	275 700 000
Δυτικὴ Μακεδονία . . .	6	—	—	6	187	396	—	6	61 920 000
Θεσσαλία	7	1	1	9	326	1 005	—	7	158 770 000
Στερεὰ Ἑλλὰς	7	—	5	12	254	2 570	—	7	75 820 000
Ἤπειρος	3	—	1	4	109	159	—	3	24 700 000
Πελοπόννησος	18	—	4	22	521	3 018	2	16	239 970 000
Νῆσοι Αἰγαίου	2	—	1	3	58	141	—	2	39 380 000
Νῆσοι Κυκλάδες . . .	3	—	2	5	25	225	—	3	8 930 000
Νῆσος Κρήτη . . .	12	—	2	14	293	1 658	—	12	197 170 000
Νῆσοι Ἰόνιοι . . .	1	—	1	2	30	56	—	1	8 400 000
Γενικὸν σύνολον	76	2	18	96	2 720	10 627	2	74	1 198 745 000

Εἶδος καὶ σύνολον εὐθύνης τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1936.

δάνεια κατὰ τὸ ἔτος 1936.

κὰ διαμερίσματα.

Δάνεια Ληφθέντα				*Δάνεια Χορηγηθέντα*			
Ὠφείλοντο τὴν 1-1-1936 *Δραχμαὶ*	*Ἐλήφθησαν κατὰ τὸ 1936* *Δραχμαὶ*	*Ἐπεστράφησαν κατὰ τὸ 1936* *Δραχμαὶ*	*Ἀπέμεινον ὀφειλόμενα τὴν 31-12-1936* *Δραχμαὶ*	*Ὠφείλοντο τὴν 1-1-1936* *Δραχμαὶ*	*Ἐχορηγήθησαν κατὰ τὸ 1936* *Δραχμαὶ*	*Ἐπεστράφησαν κατὰ τὸ 1936* *Δραχμαὶ*	*Ἀπέμεινον ὀφειλόμενα τὴν 31-12-1936* *Δραχμαὶ*
24 834 830	51 098 829	48 490 915	27 442 744	24 438 515	46 914 983	45 895 687	25 457 811
4 492 875	35 892 009	27 920 638	12 464 246	9 588 196	37 730 020	37 763 876	9 554 340
8 221 333	66 243 795	44 581 130	29 883 998	17 610 559	24 701 319	7 816 119	34 495 759
14 526 376	20 977 725	13 213 373	22 290 728	4 734 524	9 519 681	8 455 964	5 798 241
622 725	15 862 503	11 706 671	4 778 557	554 947	4 971 841	1 056 561	4 470 227
38 776 625	97 943 593	62 604 054	74 116 164	37 240 052	96 247 426	59 814 626	73 672 852
787 092	20 000	99 338	707 754	505 114	—	36 162	468 952
93 543 037	149 818 499	100 084 380	143 277 156	100 389 645	157 229 679	103 683 136	153 936 188
1 904 820	12 083 109	38 039	13 949 890	2 700 450	2 972 720	1 394 899	4 278 271
1 198 373	2 554	152 816	1 048 111	1 713 058	588 116	687 779	1 613 395
21 981 824	76 325 502	35 507 522	62 799 804	48 237 045	35 278 187	20 538 812	62 976 420
7 910 614	7 227 696	4 103 525	11 034 785	9 700 990	7 427 208	5 057 067	12 071 131
218 800 524	533 495 814	348 502 401	403 793 937	257 413 095	423 581 180	292 200 688	388 793 587

Ἐνεργητικὸν καὶ Παθητικὸν τῶν Ἑνώσεων γεωρ

Κατὰ γεωγραφι

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Γεωγραφικὰ διαμερίσματα	*Μὴ καταβληθεῖσα ἀξία μεριδων*	*Ἀπαιτήσεις ἐκ δανείων τὴν 31-12-1936*	*Καταθέσεις τῶν Ἑνώσεων τὴν 31-12-1936*	*Μηχαναί, ἀκίνητα, ἐγκαταστάσεις*	*Ταμεῖον*	*Χρεώγραφα*	*Πρῶται ὕλαι Ἐμπορεύματα ἐν ἀποθήκῃ*	*Συμμετοχὴ εἰς οἰκονομικοὺς ὀργανισμούς*
Θράκη	87 265	25 457 811	3 808 424	1 342 259	53 380	61 598	1 605 591	—
Ἀνατολικὴ Μακεδονία	122 807	9 554 340	5 664 538	1 285 536	106 416	19 599	913 868	—
Κεντρικὴ Μακεδονία .	1 687 395	34 495 759	20 752 858	2 806 986	149 299	3 200	2 721 508	—
Δυτικὴ Μακεδονία . .	426 101	5 798 241	2 263 523	482 622	43 285	47 584	730 606	20 060
Θεσσαλία	1 688 929	4 470 227	1 664 066	972 186	32 144	—	667 612	—
Στερεὰ Ἑλλὰς . .	855 066	73 672 852	1 279 880	419 066	84 513	103 168	1 250 348	—
Ἤπειρος . .	303 727	468 952	81 052	14 914	5 478	887	604	—
Πελοπόννησος . . .	1 112 519	153 936 188	2 111 271	694 561	925 338	113 445	7 822 613	48 935
Νῆσοι Αἰγαίου . . .	33 400	4 278 271	681 234	4 809 467	579	—	—	—
Νῆσοι Κυκλάδες . .	—	1 613 395	411 691	465 967	71 268	15 000	396 021	—
Νῆσος Κρήτη . .	1 153 751	62 976 420	20 622 595	10 275 916	133 840	—	4 731 321	310 000
Νῆσοι Ἰόνιοι . . .	8 500	12 071 131	187 062	244 076	1 060	795	19 409	—
Γενικὸν σύνολον	7 479 460	388 793 587	59 528 194	23 813 556	1 606 600	365 276	20 859 501	378 995

γικῶν συνεταιρισμῶν κατὰ τὴν 31-12-1936 (εἰς δραχμάς).

κὰ διαμερίσματα.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Λοιποὶ λογαριασμοὶ Ἐνεργητικοῦ	*Ζημίαι*	*Σύνολον Ἐνεργητικοῦ*	*Συνολικὴ ἀξία δηλωθεισῶν μερίδων*	*Ἀποθεματικὰ κεφάλαια*	*Καταθέσεις παρὰ τῇ Ἑνώσει τὴν 31-12-1936*	*Ὀφειλόμενα δάνεια τὴν 31-12-1936*	*Κέρδη*	*Λοιποὶ λογαριασμοὶ Παθητικοῦ*	*Σύνολον Παθητικοῦ*
16 776 487	65 803	49 258 618	1 267 000	3 211 837	736 785	27 442 744	587 770	16 012 482	49 258 618
4 087 429	—	21 754 533	2 357 000	2 638 826	383 580	12 464 246	535 634	3 375 247	21 754 533
25 457 904	—	88 074 909	5 350 000	4 990 327	2 987 569	29 883 998	1 239 239	43 623 776	88 074 909
22 710 389	55 001	32 577 412	1 552 000	1 838 476	1 697 633	22 290 728	340 487	4 858 088	32 577 412
15 149 270	78 385	24 722 819	2 121 500	3 997 021	139 214	4 778 557	166 219	13 267 733	24 722 819
14 373 724	623 445	92 662 062	1 989 000	2 172 023	810 070	74 116 164	307 072	13 520 308	92 662 062
1 373 236	132 121	2 380 971	495 000	135 860	325 358	707 754	—	716 999	2 380 971
46 056 759	1 104	212 822 733	7 209 600	7 274 741	4 285 867	143 277 156	863 059	49 912 310	212 822 733
9 114 091	14 777	18 931 819	521 000	2 537 673	268 448	13 949 890	1 579 290	75 518	18 931 819
1 514 444	39 459	4 527 245	225 000	577 277	2 355 571	1 048 111	49 628	271 658	4 527 245
24 734 892	33 889	124 972 624	9 336 000	5 295 298	18 140 692	62 799 804	917 894	28 482 936	124 972 624
808 835	554 358	13 895 226	168 000	785 508	960 348	11 034 785	—	946 585	13 895 226
182 157 460	1 598 342	686 580 971	32 591 100	35 454 867	33 091 135	403 793 937	6 586 292	175 063 640	686 580 971

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελὶς

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 5

ΙΔΡΥΣΙΣ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ 7

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΩΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ . . . . . 9 - 10

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΝΟΜΟΥ . . . . . 11 - 16

(Μορφὴ τῆς Τραπέζης καὶ σκοπὸς αὐτῆς, σελ. 11 — Κεφάλαια καὶ πόροι, σελ. 12 — Δάνεια χορηγούμενα, σελ. 13 — Δικονομικὰ προνόμια, σελ. 13 — Ἐποπτεία καὶ ἔλεγχος γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, σελ. 14 — Λογιστικὸν ἔτος, σελ. 14 — Διοίκησις, σελ. 15 — Ἐποπτικὸν συμβούλιον, ἐλεγκταί, σελ. 16 — Εἰδικαὶ καὶ μεταβατικαὶ διατάξεις, σελ. 16).

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑΝ 1930 - 1939 . . . . . 21 - 27

(Καλλιεργηθεῖσαι ἐκτάσεις, σελ. 21 — Γεωργικὴ παραγωγή, σελ. 22 — Συγκέντρωσις τῶν προϊόντων, σελ. 22 — Συμβολὴ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, σελ. 24 — Μείωσις τῆς εἰσαγωγῆς γεωργικῶν προϊόντων, σελ. 25 — Ἡ γεωργία καὶ τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον, σελ. 26 — Ἐξαγωγὴ γεωργικῶν προϊόντων, σελ. 27).

ΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.—ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΙΣΤΙΣ 29 - 102

(Γενικαὶ παρατηρήσεις, σελ. 29 — Ἀτομικὰ δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας: *ἀροτριῶντα καὶ κτηνοτροφία σελ. 32, ἀτομικαὶ ἀρδευτικαὶ ἐγκαταστάσεις σελ. 40, δενδροκομία καὶ ἀμπελουργία σελ. 42, ἀγοραὶ κτημάτων, ἐκχερσώσεις, βαθεῖαι ἀρόσεις σελ. 45, γεωργικὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα σελ. 47, γεωργικαὶ οἰκοδομαὶ καὶ ἐγκαταστάσεις σελ. 48, μελισσοκομία σελ. 49, σηροτροφία σελ. 50, συγκέντρωσις καὶ ἐξαγωγὴ κουκουλίων σελ. 53, ἀγροτικαὶ οἰκοτεχνίαι σελ. 53* — Ὁμαδικὰ δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας: *γενικαὶ παρατηρήσεις σελ. 54* — Ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα: *τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῆς ὑπαίθρου σελ. 60, ἐγγειοβελτιωτικά, πλαισιωτικὰ ἔργα σελ. 62* — Βελτιωμένοι σπόροι: *ὀργάνωσις ἑλληνικῆς σποροπαραγωγῆς σελ. 75* — Γεωργικαὶ βιομηχανίαι: *ἐλαιουργία σελ. 82, οἰνοποιΐα σελ. 84, τυροκομία σελ. 85* — *Ἡ χορήγησις τῶν δανείων μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας, σελ. 86* — *Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ ἡ γεωργικὴ ἔρευνα, σελ. 95).*

ΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.— ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΙΣΤΙΣ . . . . . 103 - 127

(Τὰ δάνεια τρεχούσης καλλιεργείας, σελ. 103 — Τὰ δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ, σελ. 107 — Ἡ δασικὴ πίστις, σελ. 110 — Ἡ ἁλιευτικὴ πίστις, σελ. 112 — Ἡ χωρικὴ βιοτεχνικὴ πίστις, σελ. 114 — Χρηματοδότησις συνεταιρικῶν ὀργανώσεων καὶ γεωργικῶν ὀργανισμῶν: *χρηματοδότησις συνεταιρικῶν ὀργανώσεων σελ. 115, χρηματοδότησις γεωργικῶν ὀργανισμῶν σελ. 121 — Ἡ ῥευστοποίησις τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης, σελ. 124).*

Σελίς

ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ 128

ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ . . . . . 129 - 131

(Σκοπὸς τῶν προνομίων, σελ. 129 — Τὰ κυριώτερα προνόμια τῆς Τραπέζης, σελ. 129 — Πῶς ἤσκησεν ἡ Τράπεζα τὰ προνόμιά της, σελ. 130).

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ . . . . . 132 - 138

(Ἐμπορία γεωργικῶν προϊόντων, σελ. 132 — Προμήθεια καὶ διάθεσις γεωργικῶν φαρμάκων, σελ. 132 — Προμήθεια καὶ διάθεσις ἀραβοσίτου, σελ. 133 — Ἐξαγωγὴ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ διάθεσις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν νωπῶν καρπῶν, σελ. 134).

ΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ . . . . . 141 - 145

(Ἡ ἀσφαλιστικὴ πολιτικὴ τῆς Τραπέζης, σελ. 141 — Κλάδος πυρός, σελ. 142 — Ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ ὅλων τῶν ἀντικειμένων τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀγροτῶν, σελ. 143 — Τὰ ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα, σελ. 144 — Τὰ κοινωφελῆ ἔργα, σελ. 145).

ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗ ΤΡΑΠΕΖΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ . . . . . 149 - 152

(Καταθέσεις παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου τῶν ἐτῶν 1930 - 1939, σελ. 149 — Ἡ πρόοδος τῶν καταθέσεων κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930 - 1939, σελ. 150 — Ὁ ἀριθμὸς τῶν καταθετῶν κατὰ τὰ ἔτη 1934 καὶ 1939, σελ. 151 — Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιτοκίων τῶν καταθέσεων κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν, σελ. 152).

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ . . . . . 153 - 189

(Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοί, σελ. 153 — Ἐργασίαι συνεταιρισμῶν, σελ. 168 — Ἑνώσεις συνεταιρισμῶν, σελ. 179 — Ὁ νόμος 1154 τοῦ 1938, σελ. 188 — Ὑφυπουργεῖον Συνεταιρισμῶν, σελ. 189).

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΑΝΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΔΙ' ΕΙΔΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ . . . . . 190 - 197

(Εἴσπραξις χρεῶν προσφύγων. Συμπλήρωσις ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων, σελ. 190 — Χρέη ἀγροτῶν προσφύγων πρὸς τὴν τέως ΕΑΠ, σελ. 191 — Χρέη ἀστῶν προσφύγων πρὸς τὴν τέως ΕΑΠ, σελ. 192 — Χρέη ἀστῶν προσφύγων πρὸς τὸ Δημόσιον, σελ. 193 — Χρέη διαφόρων τρίτων πρὸς τὴν τέως ΕΑΠ, σελ. 194 — Χρέη πρὸς τὸ Δημόσιον ἐκ χορηγήσεως κλήρου εἰς γηγενεῖς ἀκτήμονας καλλιεργητάς, σελ. 194 — Χρέη πρὸς τὸ Δημόσιον ἐκ διαθέσεως ἀποστραγγιζομένων γαιῶν, σελ. 195 — Χρέη ἐκ δανείων συμπληρώσεως προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως, σελ. 195 — Συμπλήρωσις τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, σελ. 196 — Συντελεσθεῖσα ἐργασία ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1934 - 31 Δεκεμβρίου 1939, σελ. 197).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ 198

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ . . . 199 - 201

Η ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ . . . . . 201 - 204

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ . . . 205 - 216

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1930 - 1939 . . . . . 217 - 251

(Γεωργικὴ παραγωγή. Εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ προϊόντων, σελ. 219 — Χορηγήσεις καὶ δάνεια τῆς Τραπέζης. Καταθέσεις. Ἀπαιτήσεις συνεταιρικῶν ὀργανώσεων, σελ. 227 — Στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι γεωργικῶν ὀργανώσεων, σελ. 241).

ΕΞΕΤΥΠΩΘΗ ΚΑΙ ΕΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟ-
ΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ» Α. Ε. — ΤΑ ΚΛΙ-
ΣΕ ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΤΣΙΓ-
ΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΥΑΓΓ. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥ-
ΛΟΥ — ΟΙ ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΙ-
ΝΑΚΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Κ.
Α. ΚΟΝΤΟΓΟΝΗ — ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟΝ
ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟΝ
ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ